

INDVLTA
AC PRIVILEGIA PONTIFICIA
APOSTOLICI ORD. CLERICORVM CANONICORVM
SALVATORIS LATERANEN.
REGVLARIS OBSERVANTIAE DIVI AVGVSTINI
Nunc primum in vnum collecta
Mandante,
REVERENDISSIMO ABBATE, RECTORE GENERALI
D. D. CELSO DVGNANO MEDIOLANENSE.

TITVLARIS.
CLERICORVM CANONICORVM SALVATORIS LATERANEN.

MEDIOLANI.
Ex Officina hæred. Pacifici Pontij, & Io. Baptistæ Piccalei Impressorum Archiepiscopalium. M. DCVI.
Superiorum Permissu.

TVTELARIS.

CLERICORVM CANONICORVM SALVATORIS LATERANEN.

REVERENDISSIMO
MVLTISQ; NOMINIBVS COLENDISSIMO
P. D. D. CELSO DVGNANO
Mediolanensi

ABBATI ET CANONICORVM REGVLARIVM SALVATORIS LATERANENSIS.

RECTORI GENERALI.

D. Basilius Serenius. SERTVM FELICITATIS.

ADEST Præstantissime vir Bullarium tuum, Priuilegiorum volumẽ, quod tu ipse, pro ea qua in Relligionem affectus es pietate, dudum concepisti ac concupisti, quod te auctore institutum, tuoque iussu absolutum. Et quidem congruum fuerat, vt cum Ordo Canonicus, Satore, ac Ductore Mediolanensi, ad vrbem Lucam reparatus noscatur, & cum hic liber ab Orbis Pastore Mediolanensi exordium sumat, & ab indulto Lucæ concesso, & Lucæ cõfecto, decebat inquam, vt prodiret in lucem, non nisi Mediolanensis Summi Rectoris, ac Moderatoris; eiusdemque eminentissimi Doctoris auctoritate. Præclarũ planè opus, & EXCELSO ani-

mo,prouidentiaq; tua dignum; quandoquidem ſcripſe rti Iſraelita Philoſophus,quod *Sicut qui theſautizat,ſic qui qui honorificat Matrem ſuam.* Verum innumera, eaq; eximia ornamẽta,iam tibi accepta refert Canonica cohors, quæ prudens pertrãſeo, eo quod præſentis nuncupationis lineam longe tranſiliant, maximè quod,ad proprias laudes,te omnino obſurdeſcere noui. Illud reticere nequeo: quod cum tam denſi litteratorum agminis, tamque copioſæ coronæ candidatorum , ſingulis quoſque diſpertires muneribus,ad tenuitatem meam reſpexiſti: & nè penitus ſilerem à bonis,ineptum,ac inertem delegiſti, tantæ molis facinori exanthlando (mirabile dictu) ingenium rude prorſus ac ſterile,obedientiæ vigore fœcunditatem induit, dumque parère propero,parere diſco. Fœtum igitur hunc qualem qualem,ſummo labore, ſed animo alacri enixus ſum; namque impensè veſtigaui ,collegi,poſtillaui,adnotaui,interpupugi, declaraui,ſuppleui. id demum præſtiti,vt opus ſui origine à te profectum,nec vereatur ad te redire perfectum.

Præfatiunculam quin etiam eius fronti affigendam duxi, qua raptim, curſimque, & vt fertur canes in Aegypto lambere ſolitos, nonnulla de Stemmatibus noſtris delibando percucurri, quo exteris innoteſcat, quod *Domini eſt aſſumptio noſtra*, & ipſe *Dominus Legifer noſter* (exteris inquam) noſtratibus enim ea notiora ſunt, quam vt inopia mea propinari indigeant,Præfatio verò nuncupetur an Apparatus? vtrumlibet eſto, fortaſſe acerimo etiam iudicio tuo,(quantum B. M.Clemens Papa Octauus,cum elapſis annis illi à ſacris concionibus fores in Vaticano Patriarchio expertus,& faſſus eſt)cui libenter illam ſubmitto,proban-

dam

dam vt reor. In conquirendis autem & conferendis Diplomatibus ipsis, operam felic. recor. Constantij Vilanij) quem Deus noster, Deus saluos faciendi, ad beatorum consortium admiserit) mihi maximo adiumento extitisse fateor. Itemque insigni viro Alfonso Bauosio, Priori Sancti Saluatoris Bononien. perhennes gratiæ habendæ, qui pretiosam admodum supellectilem, hisce promptuariis intulerit. Sed tibi vni post Deũ, cuncta ista debentur, tamquã Auctori, Directori, ac Cõpletori, quare pleniori; immo & potissimo iure tua sunt: quod si mea aliquatenus, omnino etiam tibi vendicata, in cuius patrocinio beneficium, in affectu honorem, quo erectus & auctus sum, totum repono, cui si hoc labore, propẽsam voluntatem studiumque meum innotuisse experiar, optimè mecum actum existimabo. Mediolani. Ex Canonica Sanctæ Mariæ Passionis XV. Calen. Februarij. MDCVI.

ADMODVM REVERENDIS.

P. P. Diffinitoribus, Abbatibus, Archipresbiteris, Præpositis, Prioribus, Rectoribus, & Canonicis Congregationis Saluatoris Lateranensis.

D. Celsus Abbas, Rector Generalis.

Perseuerantem in Domini voluntate famulatum.

VDISTIS Lectißimi Patres, relalatuq; didicistis Filij in Christo Charissimi, quod qua die electionis & assumptionis oleum super caput nostrum effusum est, & ex ouibus electi fuimus in Virum gregis, vt pasceremus oues pascuæ eius, quæ à Saluatione sortita est vocabulum, cuius nimirũ Synodi vniuersalis decreto, nobis imperatum est. Tu Ductor noster esto, Tu Canonicæ Reipublicæ Moderator.

Nos vt vires nostras tanto oneri impares expenderemus; nil tamẽ reluctari ausi illud spopõdimus inter cætera: Quod vbi ingẽs ille virtutũ cumulus, exactißimũq; virtutis exẽplar, ac solertia Herliũ talẽtorum beato mercimonij fœnore multiplicandorum, quæ in Pastore expetuntur, nos lõgè deficerent, fore vt vires omnes in eo conferremus, nullique parceremus labori, quo vniuscuiusque saluti & commodo; maximè verò ipsius Societatis vniuersitati, augumẽto aut decori prospiciendum, consulendumue esse intelligeremus, & quanti apud nos fieret officiosorum animorum vestrorum

rum

rum grata propẽsio, apertè conteſtaremur. Nunc cum iam curſum prope conſumauimus (vtinam, & fidem ſeruauerimus; ſed qui iudicat nos, Dominus eſt) illud adijcere intereſt, quod cum nos minimè lateret, vnicuiq; ſtatui atq; profeſsioni, adeſſe Principes ſuos quos poſteritas imitetur, à Maioribus noſtris, ne latum vnguem recedere decreuimus, viris illis glorioſis, inquam, qui aluerunt ſpicam religioſæ continentiæ, valdè quidem ſpecioſam, fructu autem admodum refertam; quapropter priſcorum monumenta ſedulo euoluentes, eos comperimus ſæpe magnificatos in conſpectu Regum, ſummaq; exiſtimatione apud Primarios extitiſſe, præclaris id exigentibus meritis, plurimique habitos penes Summos Pontifices, ex quibus multiuaria retulerunt Gratiarum, ac Priuilegiorum munera; proinde reputantes, quod ſi ea in volumen redigerentur, Familiæ noſtræ admodum frugi, quin & vſui comparata, atque nitori cenſerentur; velut Auitæ probitatis indicia, Geſtorũ elogia, Nobilitatis inſignia: inſuper & ſolida fundamenta Conceſsionũ, ac Facultatum, quæ ampliſsimæ olim Apoſtolico Ordinis noſtro collatæ ſunt & impertitæ. In ſtudium incubuimus huiuſmodi recolectionis, Atuero alijs curis pro muneris ſolicitudine diſtenti, eam prouintiam dilecto nobis Abbati, Conſtantio quondam Vilanio demandauimus, apud quem nonnulla intelligeremus aſſeruari eorum originalia atq; tranſumpta: ſed cum is ſenio debilitatus, ægritudineque prægrauatus cauſaretur

ſaretur

saretur, se oneri minus esse ferendo, idipsum in Lectorem Dominum Basilium Serenium, quem probaueramus in Relligionem filialiter animatum retulimus, cuius industria ac vigilijs, confectum tandem accepimus Bullarium Priuilegiorum, quæ de Sanctissimi Domini Nostri Pauli Quinti Clementia, nos ipsi Sanctis prostrati pedibus, denuò efflagitauimus approbari, annuenteque, confirmata recepimus.

Ad singulas autẽ Canoniarũ vestrarũ transmittẽdum curauimus; quatenus indulta vestra sacris Canonibus, Conciliorumque decretis cõferentes, quæ concessa, quæ vetita, quæ admissa aut abrogata sedulo contueamini. grato suscipientes affectu, ea quæ pijssimi, beneuolentissimique Pontifices, Maiorum nostrorum Doctrinæ, Religiositati, sanctæque Conuersationi, largè contulerunt: ac satagentes, nè ex illaborato, in alienos sudores succedere, tantisque Parentibus degeneres esse videamur. Memores sitis nostri apud Dominum. Ex Canonica nostra Diui Marini Ariminen. X. Calen. Martij MDCVI.

APPARATVS AD GRATIAS, ET PRIVILEGIA PER SVMMOS PONTIFICES Clericis Canonicis Apostolicis indulta.

Collectore Basilio Serenio.

IC HONORABITVR, QVEMCVMQVE VOLVERIT REX HONORARE. *Theologorũ vertex. Areopagita ille, qui cũ ordinẽ perdidicisset Cæli, posuit rationẽ eius in terra, quẽ ob doctrinæ præstantiam, cælestem volucrem dixit Chrisostomus, cum supernam Hierusalem de arundine aurea mensus fuisset, idest æthereorum spirituum analogiam atq, habitudinem (quantum fas mortali trabea circumdato) Calamo expræssisset mensura hominis quæ est angeli, mox ad misticam infernam hanc descendens, dum peregrinantem triumphanti supparem insinuare aggreditur, & castra nostra contemplantis exercitus, aut beatarum mentium politiæ instar effićta, id ipso in Ecclesiastica subordinationis vestibulo contestatur obnixè,* Quod Iesus hierarchiæ omnis, & expia- *Esth.6.* A

A tionis,

Eccl.Hie. cap.1. tionis, ac diuinæ actionis initium & substantia, augu-gustissimaq; virtus, animi nostri motus honestarum amore rerum in eum intento, nosq; intendente constringit & complicat, & in vnam ac diuinam perficit vitam, Habitu præterea, & actione dignissima donat, diuini scilicet virtute Sacerdotij, ex qua dum ad sacerdotale sacrosanctum munus accedimus, superioribus virtutibus propinquamus: adq; diuinum radium aciem mentis intendimus, quo sacrati ac sacrantes, illuminati & illuminantes, perfecti ac perficientes efficimur.

Et quidem palam est cum Prothoplasten cui scientia munere sese infudisset Conditoris: piamq; sobolem, quam ipse educauit atq; edocuit, vota precesq; ac primitias Deo obtulisse, & Patriarchas summo opifici perquam amabiles, inter quos Melchisedech Rex Salem, etiam Sacerdotis insignitus vocabulo, Christũ verum Regem Verumq; Sacerdotem præfigurans vt qui maximè, Tum & per secula barbaras atq; exteras gentes (non di- Rom.2. *co atheas) tametsi legem non habentes (nimirum scriptam neu per manus traditam, sed inditam duntaxat) naturaliter interdũ quæ legis sunt fecisse, & sacrificos qui Dijs litarent eximios ha-* Aristoteles. *buisse, nam & Philosophus, Sacrificare Deo perhibet esse à natura, & mundi sapientes ethnicorumq; præstantissimos, eousq; notitiæ euectos, vt ex his quæ diuina ars in orbis fabricatione com-* Rom.1. *pinxit, auctoris excellentiam eius permissu quadamtenus olfecerint, seu & diuinitatis illius notionem, sed tenuem attigerint, summi boni munificentiæ non minimè quadrat, & naturæ facultati graui ratione subseruit; Verum de populo quem peculiariter enutriuit & exaltauit altissimus, quem tam crebris ingentibusq; affecit, quin & obruit beneficijs, cuius erat adoptio filialis, & gloria, & legislatio, & obsequium, & promissa, in quem gratiarum, ac diuitiarum illius compluerat vbertas, cui*

inquam

inquam innotuerat, cui eloquia, oracula, ſacramenta (tametſi nõ tam illi ob peruicaciam duritiemq; ceruicis, quam orbi vniuerſo profutura) crediderat. Scimus in Aarone ſacroſancti iacta miniſterij fundamenta; omnium ſcilicet quotquot in domini ſortem euocarentur, ipſumq; initium extitiſſe Clericatus, qui eſt Sacerdotis baſis, & ab ipſo Pontificalem ordinem in ſeculo adoleuiſſe, Hunc verò ex certa progenie nempè Leuitica (quam alias emã- Num. 18. *cipat terreniſq; enunciat exheredatam; ne poſſeßione potiatur cæteris funiculo diſtributionis dimenſa) ſelectum, de medio Iſraelitica turbæ, ſibi applicari iußit, & ſimulac ſacra functione* Exodi 28. *dedicatum, miſticis redimiri mandauit indumentis. Non eſt præſentis negotij, vt ad aurea hiacintina purpurea, aut coccinea, et id genus, Gẽmas, Laminas, Thiaraſue progrediamur, quæ ſacramentis & miſterijs fœta, miniſterialis ceremoniarum pompæ, gloriam ſpectarent & decorem, illud appendimus, quod Lineis ante omnia illum veſtiuit & biſſo, eiuſmodiq; tunicam cõmunem voluit, cum inferioris ordinis Sacerdotibus, tum & Le-* B *uitis ſacrorumq; adminiſtris in vniuerſum. Summus rerum* Exod. 29. *Architectus, corpus Eccleſiæ ſuæ per membra, compages, neruos,* Epheſ. 4. *& iuncturas velut præludio quodam adumbrauit, ac delineauit in Iudaici populi tabernaculo, ritibus, vtenſilibus, geſtis, Lex enim vmbram habuit futurorum bonorum; ita vt à figura ad* Coloſſ. 2. *correſpondentem veritatem, peruius quidem ſit aditus, ſed tropicus, efficax inſinuatio, ſed ſimbolica; enimuero hoc integumẽti, ſed verius ornamenti genus, & ſemotæ à turba conuerſationis, terrenarumq; facultatum expertis; videlicet Altari miniſtrantium, litteraliter conſentit & in vnguem, legaliq; pariter, ac regali congruit Sacerdotio, & cum ſingulæ ætates peculiari affectæ fuerint dono, & ſurgente Eccleſia antiquata quæ Sinagogæ fuerant, aduenienteq; Dei vnigenito, qui præſignatus eſt* Pſ. 109. *Sacerdos ſecundum ordinem Melchiſedech; ideſt iuſtus, pacifi-*

cus, genealogia carens, panem, & vinum corporis & sanguinis sui offerens, benedictionemq; in populos effundens, exufflatæ veterum nebulæ, absolutæ figurarum umbræ, perierintq; pecudum victimæ Aaronitici ordinis, Cæteris eliminatis atq; consumptis, perseuerauit, consumationemq; perfectionis accepit, Lineus candidusq; ac sacer, sanctuarij portas ingredientium ornatus, & à plebis multitudine seiunctorum Leuitarum Nazareorumq; religio. Et quidem si huiusce incolatus dispensatio, illius instar constituenda erat quæ construitur in cœlis vrbis Hierusalem, cum ipsa incomprehensibilis Diuina Maiestas, quotics dignata est suimet speciem oculis exhibere mortalium, non nisi niueis velarit lucis inaccessæ iubar, nam Moisi, ac Salomoni apparet in nebula, Ezechieli gloriam suam candore pingit igneo, Danieli vestimentum eius candidum quasi nix: consimiliterq; ipse candor lucis æternæ verbum caro factum, Cephæ ac Boanerges se demonstrat in Thabor, qui & mortuus obuoluitur Linteo, et viuens in secula seculorum, vestitus Podere conspicitur in Pathmos. Cumq; & supremæ aulæ ministri defecatæ mentes, eodẽ se prodiderint vtẽtes cultu, italicè liurea, velut de præcincto ad renes auro obrizo, & de atramentarium gerente, deq; Angelo ad gloriosi sepulchri lapidem reuoluendum demisso, & iuuenibus Mariæ planctum interpellantibus, ac de viris qui redemptore ascendente discipulos affati sunt, iterato eum aduenturum asseuerantes, tandem & de eo qui Cornelio astitit centurioni ex sacris vtriusq; instrumenti liquet historijs. Candidus item Lineusq; debuerat esse amictus sacrificis, & in domini sortẽ sub noua lege vocatis, eoq; vsos fuisse Apostolos claret cum ex vetustis imaginibus, tum ex vitis Petri, Pauli, Iacobi, Bartholamei, & verisimiliter de alijs, vnde & Pseudopropheta Maumethes, illos nuncupat viros dealbatos (si tamen fidendum impio) tum uero memoriæ proditũ, Diuum Eufrosinũ Pamphiliæ Episcopũ,

Leuit. 8. 10. Ezech. 44. Exod. 19. 3. Reg. 8. Ezech. 1. Dan. 7. Matt. 17. Ioan. 19. 20. Apoc. 2. Ezech. 9. Dan. 10. 12. Mat. 28. Io. 20. Act. 1. Act. 10. Nic. de Lira in ca. 6. Apoc.

Romam

Romam venisse Collobio opertum candido, quod Iacobi Adelphotei fuerat, vt interim supersedeam à citandis Doctoribus, & quidem grauissimis, concordi consensu astruentibus, Saluatoris Domini vestē Lineam fuisse; cuius nimirum gestaminis similitudine, nonnulli eū arbitrarentur Heliam, alij Hieremiam, aut vnum ex Prophetis, puta Samuelem, Ezechielemue, quem & ipsum dicunt filium hominis; hos porro compertum est tribu Leuitica satos, Ephod gestasse, Sacerdotesq; extitisse; Nam quod eū etiam Ioannem arbitrarentur, non ad id respicit quod vsus legitur integumento pelliceo, quemadmodum & Helias; sed ad id quod ipsum indui decuerat Lineis, & superpelliceo, cum Leuites esset de vice Abia; nec vero eum aliquando imitatus Saluator, amictu villoso & hispido. cui etiā sententiæ fauet, quod illi prodendo, Iscariotes opus esse existimauit osculi signo, quia corporis lineamentis, & lineis indumentis, adeo similis ei censeretur Iacobus Alphei, vt discrimen anceps redderet; hinc apud Catholicā Ecclesiam vsu receptum, quod in sacro faciundo, Podere vtimur candido, vsuales vestes operiēte, non quia eiusmodi veste Saluatori illuserit Herodes, illic enim Pagninus legit, veste splendida, & Grecus cōtextus habet, lampran *Quod est* pretiosa & elegans ~~Hebraice legitur, Zecharita, idest coccinea~~, *Claret id ēt ex vulgata editione, vbi Canonicus scriptor inquit,* si introierit in conuentum vestrum vir in veste candida, *subinfertq; continuo,* intendatis in eum qui indutus est veste præclara. *& quod supra tactum de Transfiguratione domini, cum vestimenta eius candidata leguntur, de candore splendenti intelligitur passim, Pagninus enim verrit,* cādida sicut lumen, *Greci,* fulgentia sicut lux; *alij legūt,* micantia & rutilantia *Marcus id omnino ineffabile demōstrat inquiens,* splēdentia & condida nimis velut nix, qualia Fullo non potest candida facere, *vt similitudine impari, & voces deficere promendis Dei*

Mat. 16. Mar. 1. 4. Reg. 1. Luca. 1. Luc. 23. Iac. 2. Mat. 17.

 operibus,

operibus, & artem eludi atq; frustrari discamus. At stetur vsui Ecclesiæ, qui tot iam seculis quasi per manus, ad nostra vsq; tempora deriuauit, quo spectat collatio illa Rochetti in Episcopos assumptis (Monachorum distinctionem loco suo subinferam) nisi vt priscis temporibus conformentur, quibus victu & vestitu Clericis indistincto, Apostoli communiter degebant? quid Lineas addunt Superpelliceumue adhibent cum Ecclesiam adeunt Clerici omnes? adhuc fortius Summus Præsul, petra fidei Ecclesiæ basis, qui Saluatori cohæret in fundamento, et Apostolici culminis retinet, repræsentatq; celsitudinem, quonam vtitur genere habitus? quibusnam communicat? Non hic ministerialia insignia confero, quæ sacrorum Principem decent atq; produnt, ceu & quondam Mosaicum, Pontificalia à Leuitis ornamenta secernebant, sed Romani Pontificis vsualia, Rochettum, ac Suppara, Quod autem Ecclesia sequitur sententia, vel vsu, nec Concilijs institutum, sed semper retentum, non nisi auctoritate Apostolica, & per hoc diuina traditum rectissimè creditur, iuxta Augustini doctrinam; nam nec Christiana religio litteris primum, sed traditione constitit, multa mandauit Patribus nostris nota facere filijs suis, quæ minime characteribus expræssa legimus, Clemens testatur fratres à se extorsisse, vt ea quæ à successoribus Apostolorum voce sibi tradita fuerant, describeret in libris, ac posteris traderet: multa quin etiam de sacris dogmatibus, nec obscurè, nec apertè scriptis contineri probat Innocentius, & quod consuetudo auctrix sit, conseruatrix, fidei obseruatrix: & traditionis veteris testis idonea, auctor est Tertullianus: & Gentium Doctor Corinthijs suasurus, nullum potius argumentum habuit causæ euincendæ, quam vt eos ad Ecclesiæ consuetudinem reuocaret, Decebat autem vt supremi Pastoris, Christianisimiq; Procerum gestamini, adesset responderetq; cœtus Deo militãtium, qui & chorum imitaretur Apostolorum, omnia relinquendo propter

Marginal notes: Pag. 435 — Lib. 4. contra Donatistas. — Ps. 77. — Hist. Eccl. lib. 6. c. 10 — De celebr. Miss. cap. cũ Martha. — Lib. de corona militis. — 1. Cor. 11.

pter Christi sequebam, Ergo cum duos præcipuos terræ Princi- C pes (supersedeo à notißima hierosolimitanæ Communitatis institutione, lineiq; habitus vsura per Iacobum tradita, totius scilicet fidelis orbis Choripheum Cepham insequens) cum inquam ingentia duo luminaria posuisset dominus in Ecclesia, vti mundo huic mistico illucescerent, Petrum quasi luminare maius, in potestatis arce, vt præesset diei, non tam Iudaicæ gentis quam hierarchicæ illustrationis, constitutionis canonum, & sacrorum ordinum administrationis collationisq; & luminare minus Paulũ gentium Doctorem, vt præesset nocti idololatriæ confutandæ, tenebrasq; scientiæ radio dispelleret infidelitatis, Hic inter cæteros celeberrimum philosophum Accopagitam, de sacratißimis diuinæ sapientiæ arcanis celitus sibi commißis imbuit, vti illius prædicationis auditores scriptorumq; lectores, Theologicis informati aßertionibus, ad fidem saluificam, adq; veræ Deitatis cultũ proficerent, a quo & nos huiusce verbi mutuati fuimus initium.

Ecce à fonte luminis iubar spiritale procedens, perq; beata pectora deriuatum, quam pretiosis monilibus Ecclesiam exornauit. Petrus vero cæli ianitor, ac supremus principatus Ecclesiastici moderator Marco ex genere Leuitarum viro primario, eruditione claro, sibiq; filialiter dilecto, & Sacratißimam Euangelicam de domino Saluatore dictauit historiam, & clericalis collegij normam dedit instituere atq; habitum, is porrò fuit Linea toga, Rochettus, aut Superpelliceus, quo Clerici vti cõsueuerãt, Nefas enim credere, ait Textus sacer, quod alijs regulis, et traditionibus 24.q.1.ca. *sua decreta firmauerit, dum Alexandrinam conderet Ecclesiam,* c.cum Beatißimus. *quam his quibus Romanam præceptor suus, cum sine dubio ab eodem fonte gratiæ vnius spiritus fuerit, discipulus & magister. Sigebertus etiam Chronista, & Vincentius Beluacensis, & Fa-* Vincent. *sciculus temporum, & Volateranus, & Antoninus, & permul-* b.ß.lib.26 c.51. *ti, regularium Canonicorũ originem à Sancto Petro, & Aposto* Antr. 21. Archiep. *lis*

2.petr.15. lis deducunt. De habitu lineo satis dictum, sed et infra, de pro-
ca. 16. prij autem abdicatione, inseparabiliq; inter primitiuos Clericos
animorum vnione, latè admodum proloquuntur Ecclesiastica
Ad Rust sanctiones, & sacri Canones passim. ex certis verò auctoribus,
Ad Nepot. videatur cesariensis Eusebius, videatur Hieronymus, videatur
Distinct. 93.c.Diaconi. disertissimus Philo. tales Marci Clericos perhibēs extitisse, qua-
les Lucas describit discipulos Apostolorum, Lineumq; ac nineū
Euseb.lib.6. cap.16. eorum habitum recensens, ac plurima diffusè de eorum moribus
exprimens. in his eluxerunt Anianus, Milo, Hermacoras, Pantenus, Clemens, Origenes, Triphon, Dionisius, Anatolius, Pierius, Theonas, Athanasius, Didimus, & alij, sanctimonia ac doctrinis conspicui, quos & Clericos fuisse, & religiosos communiter viuentes, & in albis iuxta Leuitarum; immo Apostolorum morem incedere solitos, nullus eat inficias, tanti momenti testibus id autumantibus, Sed quid Marci asseclas cieo? num beatissimum Petrum, & Iacobum fratrem Domini, supremam Theologorum summitatem, & eos omnes qui primitias spiritus
Io.19. acceperunt, quos mundus oderat, quia electi de mundo, conuenientius seculares nuncupabimus? absit; quin religiosissimos, & verè Canonicos, idest cōditores cultoresq; Canonū. Certe bisfario ordine Ecclesia sui exordio cōstitit, Clericali, ac Laicali, Laici à laos dicti, quod est populus, Clerici à cleros, quod est sors, idq; seu ex eo quod sortiti sunt sortem ministerij ecclesiastici, iuxta sententiam diui Apostolorum Principis: vel quia Deus ipse sors, idest
Act. 1. ad Nepotian.lib.offic. pars eorum sit, iuxta Hieronimum. quare Isidorus, Opportet vt qui dominum hereditate possident, absq; vllo impedimento seculi, Deo seruire studeant, & pauperes spiritu esse contendant, vt congruè illud psalmistæ dicere pos-
In probēconstitu. sint, Dominus pars hereditatis meæ, & Petrus Damiani Cardinalis, Clericorum ordinē in Ecclesia tribus Leuiticæ locū tenere, & Apostolicæ dignitatis iura seruare, & offi-

cia gerere, nemo sanè sapiens dubitauit; vnde certum est eos Leuitarum, & Apostolorum regulas, & vitas imitari debere, quorum noscuntur locum tenere, dignitatem habere, & officia gerere, quæ enim lex Leuitis, & quæ à domino regula datur Apostolis, hæc eisdem Catholicis pariter Clericis, vsq; in finem mundi vices eos supplentibus indicta nequaquam ambigitur, *Sed audiantur qui ab initio ipsi audierunt, & ministri fuerunt sermonis, Paulus ait Thimoteo Conclerico,* Habentes alimenta, & quibus tegamur, his contenti simus. *&* Nemo militans Deo, implicat se negotijs secularibus, *aliasq;* vnum corpus multi sumus, nam omnes de vno pane & calice participamus *Quod Lucas confirmat dicens,* Erant omnes perseuerantes in doctrina Apostolorum, & communicatione fractionis panis; *Patentius vero supracitatus Clemens Romanus Pontifex, eorundem contemporaneus.* Communis vita omnibus necessaria est, maximè his qui Deo irrepræhensibiliter militare cupiunt, & vitam Apostolorum imitari volunt, *& infra,* Vestram prudentiam hortamur, vt ab Apostolicis regulis non recedatis; sed communem vitam ducentes, quæ bene vouistis adimplere satagatis. *Itemq; idem,* Istius consuetudinis more retento, etiam Apostoli eorumq; discipuli, vna nobiscum, & vobiscum communem vitam duxerunt. *Eam porrò veritatem Vrbani Pontificis & Martiris gloriosi, textus perquam dilucidam reddit,* Scimus, *inquiens,* vos non ignorare, quod hactenus vita communis viguit, & maximè inter eos qui in sortem domini sunt electi, *& quæ ibi. Videatur ad hæc Diuus Ambrosius, de Fuga seculi, ac Diuus Hieronimus, de moribus, & vita Clericorum. Huc inquam tendit quod terrenæ portionem substantiæ, Leuitis dominus voluerat ademptam, seipsumq; eorum partem fore spoponderat.*

Idem habetur in Regula Canonica Ecclesiæ Romanæ cap. 39.

1. Thi. 6.
2. Thi. 2.

1. Cor. 10

Act. 2.

C. Dilectissimus. 12. q. 1.

Num. 18.

En

En igitur quod præceßit in typo, quod promiſſum eſt in figura, idipſum nos ſpecie, & veritate, quin & viſu, verbo, opere, contuemur, profitemur, implemus, & quando iam abolita ceremonia exinanita ſuperſtitionum fex, introductuſq; placidus Rex, electus grex, ſuauis lex, adhuc noua veteribus coniunguntur, & correſpondent vltima primis; niſi quod profeßio noſtra diſtat ab illis, ſicut perfectum ab his quæ ad perfectionem pergunt, & per hæc vti finis ab his quæ in finem diriguntur, perfectio autem integritatem claudit, & abſolutionem confert, etiam ex Philoſophis. (Ex 5. Metha.) *Non quidem ex certa proſapia iam deliguntur miniſtri domini, quia non eſt acceptor perſonarum, nam ipſe Princeps Cleri, in veritate teſtatur ſe comperiſſe, quod in omni gente vel populo, qui operatur iuſtitiam acceptus eſt illi, hi vero aſſumuntur, qui non ex voluntate carnis, neq; ex voluntate viri; ſed ex Deo nati ſunt; ea enim generatio quærentium dominum, neutiquam terra promißionis exacta, ſed cœli promißione ſubuecta, quæ dicit pars mea dominus, & ſubſtantia mea apud te eſt.* (Act. 10. Ioan. 1. Pſ. 23. Thren. 3. Pſal. 38.) *Pulchre poeta rithmicus.*

Germen Apoſtolicum, venit de germine Patrum.
Semine ſtans fidei, non ſanguinitate creatum.

D *Ea igitur regula cunctis qui diuinæ ſeruituti aſcripti eſſent, id eſt Clericis, Apoſtolicæ tenorem vitæ ſectantibus, aduſq; Siluestrum magnum, qui & Saluatoris Baſilica & Palatio Lateranenſi à Flauio Conſtantino donatus, Religioſorum Clericorum inib conſtituit Collegium, quod primarium & præcipuum, Pontificum haud immerito ſeminarium autumarim. Cæterum iam pace Chriſtiano orbi aduecta, & ſigno Crucis Regum frontibus infixo, cum almificum vbiq; inſonaret nomen, & oratoria paßim extruerentur, populis ad ſanctum Baptiſma cateruatim aduolantibus, ne fortè vberrimæ meßi colligendæ operarij pauci non ſufficerent, nouum prouida piæ Matris ſolertia protulit, ſeu*

pertu-

pertulit genus Clericorum, nempè permixtum, qui sacris initiati, & diuinæ dispensationis consortes, nec tamen opum exortes, aut mundialium, seculares Clerici dicerentur. Circa annum à nato Saluatore 394. Aurelius Augustinus gemma Doctorum, cum antea vitæ communis desiderio diu exarsisset, prohibitus tamen vsq; adhuc, tandem Hipponensis Ecclesiæ Clericus, & Presbiter ordinatus, cæpit boni propositi fratres colligere, compares suos; nimirum eiusdem Communitatis appetentes, cum quibus vitam instaurauit apostolicam, eosdemq; iugiter secum habere voluit, Episcopali etiam fastigio subuectus, viuebantq; vnà, secundum regulam sub sanctis Apostolis constitutam: aderãt proculdubio eius tẽpore sub alijs Episcopis Clerici cõmuniter viuẽtes, & diu postmodũ perstitere, ex parte tamen relaxati; ita quod elanguerat, si non pænitus exulauerat, feruor primæuus Clericorum, & hoc est quod Hieronymus in epistolis, frequens perstringit luxum Romanorum Clericorum. Immo dum refert testimonium Philonis de Alexandrinis Clericis, quasi temporis sui Clericos minimè audeat eis conferre, quipputa longè recessissent in regione dissimilitudinis, comparat Monachis, qui in rigore se continerent, ait enim, Non solum eos ibi, sed in multis prouintijs esse memorat, & eorum habitacula dicens esse Monasteria, ex quo apparet talem primum Christo credentium fuisse Ecclesiam, qualem nunc Monachi imitantur. *Augustinus etiam testatur se Monasterium extruxisse Clericorum; vnde Ioannes Molanus Louaniensis, arbitratur quod Augustinus hanc Clericorum disciplinam Mediolani didicisset, ex gestis Diui Eusebij Martiris Vercellensis, de quo Archipræsul Ambrosius scriptum reliquit, quod* Suos Clerios ita instituerat, vt ab ijs duo pariter exigeret, & Monasterij continentiam, & disciplinam Ecclesiæ, hæc *(inquit)* primus in occidentis partibus, diuersa inter se, Eusebius cõjunxit,

Possid. in vita Aug.

Aug. Ser. de vita cleric.

De viris Illustribus

Serm pro. pter quod.

Lib. 1. c. 7.

Epi. 82.

iunxit, vt in Ciuitate positus, instituta Monachorum te-
Act. Eccl. Med. par. 7. ep. de transl. S. Simplic. neret, & Ecclesiam regeret ieiunij sobrietate, *sed satius Carolus Borromeus Cardinalis, cuius memoria in benedictione est. dixit,* Instructionem vitæ communis Hipponensium Clericorum, à Simpliciano Presbitero profectam, ab eoq; Augustinum apprimè edoctum, ad quem & libros de Trinitate postmodum Augustinus scripsit, veluti aurum probans ex affrictu. *hoc inquam vero propinquius existimarim; si tamen de his imbui opus habuit magnus Pater, quē*
1. Io. 2. *diuina unctio edoceret de omnibus. At redeo unde oratio effluxit, neq; vero eis noua præcepta, aut obseruationes adiunxit, vt nouus astruatur regulæ inuector, quemadmodum Basilius, Benedictus,*
Ieron. plat. lib. 2. c. 23. *Pachomius, Colūbanus, Franciscus, seu et alij. Patres in Concilio Arelatensi, sentire visi sunt eam minimè Regulam, cum statuerunt,*
Conc. Arelat. 3. Prouidendum vnicuiq; Episcopo, qualiter Canonici viuere debeant, nec non & Monachi, vt secundum ordinem Canonicum, vel Regularem viuere studeant, vt ait Apostolus, vnusquisq; in qua vocatione vocatus est
1. cor. 7. in illa permaneat. *En discrimen inter vitā Monasticam regularem, & Clericalem Canonicam, Religiosam tamen. Item*
cap. 21. *cōcilium Moguntinum præcipit,* Si Monachi fieri voluerint regulariter viuant, sin autem, Canonicè viuant omnino. *eo quod Augustinus non mandata noua tradidit, sed quæ audierant ab initio, idest Apostolica, Apostolorum gesta recapitulando, perfectæ Concler icis suis proposuit formam conuersationis, ad eorum præscriptum, qui Saluatori olim cohæserant, quos & Spiritus sancti illustratio fæcundarat; vnde inaniter à quibusdam neotericis disceptatum de Augustini aut Benedicti Regula, vtra approbationē prius sortita; etenim cū Augustini institutio nullius pependerit mortalis arbitrio, illud indubie consequitur, quod nec cuiusquam auctoritate indigebat approbari, quæ anticipatam à*

primæuo

primæuo fidelium choro traduxisset approbationem, quin &
sanctificationẽ ab vsu; eorũ scilicet qui auditu auris acceperant *Mat. 18*
Quæcumq; ligaueritis super terrã erũt ligata, & in cœlo.
Augustinus enim dum intra Episcopalem domum Clericos recolligit, coram frequenti populi multitudine ad hoc accita, velut instituti sui rationem aperiens, pro concione ait, Charitati ve- *Serm. de vita cler. ad pop.*
stræ de nobis ipsis sermo reddendus est, quomodo viuere velimus, quomodo Deo propitio iam viuamus. *&c.*
Moxq; iubet Lazarum Diaconum lectionem recitare de Actibus Apostolorum, vbi scriptum. Multitudinis credẽtium erat *Act. 4.*
cor vnum, & anima vna, nec quisquam eorum quę possidebat aliquid suum esse dicebat; sed erant illis omnia communia, *& quæ ibi. Tum sanctus Præsul ad astantes,* Audistis *(inquit)* quæ velimus, orate vt possimus. Nostræ societati testimonium perhibet lectio quam audistis. *ad Conclericos vero sub ipsius Canonis vestibulum, de conuictu, de concordia, deq; proprij abdicatione præcipiens, subdit illico,* Sic enim legitis in actibus Apostolorũ, *Quod est palam dixisse,* *in Regul.*
hæc vobis enixè curanda, qui Apostolorum discipuli, imitatores, hæredes, ac successores estis, id enim consequitur ex vi dialecticæ illationis. nihil ergo addidit de substantialibus ipsi Regulæ Apostolorum; quare merito optimoq; iure, Apostolica nuncupanda, Augustinusq; illius condecorator, aut interpres. Nonnulli eam Speculum dicunt vitæ clericalis, quia in eo spiritalis pulchritudinis amatores prospiciant, in eamq; sententiam scripsit eius conuictor, ac cõmensalis Possidius, inquiens, Ex vtroq; testamen- *In vita Augus*t.
to præmissa præfatione præcepta diuina, seu vetita, ad vitæ regulam pertinentia excerpsit, atq; ex his vnum codicem fecit, vt qui vellet legeret, atq; in eo, vel quam obediens Deo, inobediensue esset agnosceret, & hoc opus voluit Speculum appellare *alij etiam exegesim in ennarationem*

Lucæ,

Lucæ, attamen Regulam omnino nuncupandam dicimus, Cum præsertim Angelicus Aquinas (super quem mea sententia Augustini duplex spiritus requieuit, spiritus inquam sapientiæ, & intellectus, nè phanaticè potiusquã Pithagoricè dixerim, animã Augustini migrasse in Thomam; vnde & Canonicorum scholastici illius potissimum doctrinæ inherent) scripserit in Augustini Himno, quem & sancta recepit Ecclesia, Tu de vita Clericorum sanctam scribis Regulam, *Hæc ea Regula (quod ad discretionis virtutem spectat) omnium quidem laxissima, vt quæ nullum austeritatis inducat rigorem, at omnium eminentissima, vt quæ ad Apostolorum promoueat imitationem, quales posterioribus seculis nulli prorsus extiterunt. propter hanc (etenim perinde atq; fons ore licet angusto manans, permagnis subinde fluuiorum laticibus ampliatur, plurimi eius alumni varias extruxerunt Canonias, ad quas saluberima Patris instituta deriuarunt, copiosissimumq; in suauitatis suæ odorem vndequaq; attraxit vrbium, & locorum Clerum, qui Apostolicæ vitæ per eum innouatæ sponte adhesit) ipse clarissimus Doctor, CANON inclamitatur VITAE CANONICAE & Instaurator, & Legislator, & Pater; namq; Vgo de sancto Charo Cardinalis, astruit* Canonicos esse Augustini semen, *Paschalis Papa secundus,* vitæ regularis propositum in primitiua Ecclesia cognoscitur ab Apostolis institutum, quam Beatus Augustinus, tam gratanter amplexus est, vt eam suis Regulis informaret, *& Pius Papa Quintus* primum Apostolici ordinis reformatorem *eundem testatur, illius ordinis, qui nullum præter Deum auctorem agnoscit, nam ex ore Altissimi prodijt primogenitus, cuius est cœlestis origo, & fundamenta in montibus sanctis, siue tropicè accipiatur, quia Mons interpretatur ipse Aaron, quẽ vocauit dominus, elegit, & assumpsit, vt ministraret coram se, & fungeretur sacerdotio iugiter,*

Ps. 68. Semen seruorum eius possidebit eam.

Hie. 570.

Exod. 28.

ingiter, seu litteraliter, vti scribit volateranus à domino per Apostolos in Monte Sion initium sumpsit, *vtrinq; enim mira simphonia concinnatur. illius Ordinis qui cum vitæ contemplatricis laude excellat, non tamen actiuæ exercitio destituitur, scimus autem, quod qui fecerit, & docuerit, attestante veritate, magnus vocabitur in regno cælorum, & qui futurus erat lucerna ardens & lucens, magnus prædicatur coram Domino. illius Ordinis qui quattuor supra quinquaginta dedit Summos Põtifices vsq; ad Formosum tantum supputando, qui Monasteria in Europa obtinuit quatuor millia quingenta quinquaginta, in Italia solum septingenta, qui Episcoporum dena, Sanctorũ dedit cẽtena millia, quis enim omnes Leuitici ordinis iustos enumeret quorum nomina sunt in libro vitæ? qui præstantissimos omni pietate, ac scientia viros enutriuit; illius tandem Ordinis, cuius excellentiam natiuus ipse vestimentorum color designat, nimirum cãdidus. Qui præter id quod simbolũ lucis dignoscitur, qua quidem nil iocundius, nil serenius, nil demum visiuæ potentiæ delectabilius (nam quod visus aciem disgregat id quoq; ad excellentiam sensibilis pertinet) & veritatis, & innocentiæ, animiq; puri à simulationum fucis alieni insigne, quo nihil in tota vitæ ratione carius: præter id quod virtutem felicitatemq; exprimit, siquidem fausti dies albo lapillo signantur, & scientijs instructos, vel etiam optimos quosq; candidatos appellamus: præter id quod alba vestimenta præmium victori constituuntur in Euangelica prophetia, & Beatorum densissimum innumerabile agmen, stat stolis albis amictum in conspectu Agni, cum quo & ambulant in albis beati immaculati, qui non coinquinauerunt vestimenta sua, Eo amplius excellit supereminetq; quod cum ex nullo alio resultet (non enim ex alieno colore album consurgit) ipse cæterorum probatur origo, vt ab ipso cuncti dependeant, estq; omnia fieri, qua nimirum proprietate, Ordini ipsi Canonico admiranda*

Antrop. lib. 21.

Mat. 5.

Ioan. 5.

Luca. 1.

Io. de nigrauaste Bibliothecar. Ap.

Volater. vbi sup.

Ciaconia vita Alex. 2.

Ia. Mauburni venat. sanctorum.

Apoc. 3. 4. 19.

se

se quadam similitudine conformat, quem supra fundamentum Apostolorum, & Prophetarũ ipse fundauit altissimus, principio antiquior, fine diuturnior, ipsius autem redundantia, velut scaturigine supereffluenti, cæteris profluxit Religiosorum cœtibus decus atq; virtus, si non etiam fundationis initium, nam &

F *si libeat compẽdio spicilegium facere, siue à Samuele desumatur religionis origo, vti Magister Historiarum auctor est, inquiens*

1.Reg. 19 *quod Samuel primo instituit conuentum religiosorum, cui sub-*

Hist.trip. ca. 2 *scribit Lyranus, dũ ait quod cuneus Prophetarum Saul, erat cho-*

li.de orig. offic.c.15. *rus religiosorum psallentium, seu Heliæ id ascribatur, iuxta Sozomenum, cui & videtur adstipulari Isidorus, ambos supradictum est fuisse Leuitas, & Sacerdotes, vnde per hunc Ordinẽ omnino introiuit religio in orbem terrarum. at recedant vetera, ad noua sermonem conuertamus, quis ambigat primos illos monachorum Patres, Basilium, Nazianzenum, Chrisostomũ, Hieronimum & eiusmodi, verè religiosos Clericos, & per consequens regulares Canonicos extitisse? nam Hieronymus cum*

Ad Nepotian. *Monasterij fundator habeatur, se tamen Clericum patenter profitetur inquiens,* Si ego pars domini sum, & funiculus hæreditatis eius, non accipio partes inter cœteras tribus, sed quasi Leuita & Sacerdos viuo de decimis, & altari ser-

12. q.1.c. clarius. uiens, altaris oblatione sustentor, habens victum & vestitum his contentus ero, & nudam crucem nudus sequar. *alibiq; de Conclericis suis conquerens ait,* Sunt quidam

Ad Eustoch. mei ordinis quibus omnis cura est de vestibus, si bene oleant, si pes laxa pelle non folleat, crines calamistri vestigio rotant. *& concludit,* Tales cum videris, sponsos magis æstimato quam Clericos, *Id autem enucleatius demonstrat, cum de Philone ait,* Iccirco à nobis inter scriptores Ecclesiasticos ponitur, quia de prima Marci Euangelistæ apud Alexandriam Ecclesia scribens, in nostrorum laude

versa-

versatus est. *De Basilio habetur, quod cum per Maximum Hierosolimorum Episcopum baptizaretur in Iordane, igneus fulgor circumfulsit eos, & columba aquam turbans apparuit, simulque euolauit in cælum, quod admirans Maximus, Basilium induit vestimento Dominicæ Resurrectionis, quem postmodum Miletius Patriarcha Anthiochenus, Diaconum consecrauit: videatur eius vita per Amphilotium Episcopum Iconiæ, ac Sozomenum, Graio sermone conscripta, siue Latino per Ruffinum & Platinum Rethorem. Sed & inter sermones eius, nonnulli inscribuntur, ad eos qui in Cœnobio sunt Canonici. Gregorius eius frater, ipsiusmet fuit instituti, & indiuisus comes, qui si vitam Monasticam consectati essent, sciuissent profectò, non licere sibi Magisterio fungi aliosue docere; cũ Monachi officium plangentis sit, non docentis. Io. Chrisostomi expendantur gesta, & Diaconatus à Miletio, & Presbiteratus ab Eugenio susceptus. similiter & vita Athanasii tantis conflictationibus exagitata, & apparebit num assertiones nostræ veritate fulciantur hi (inquam) omnes religiosi Clerici, Monachis impensæ fauerunt, illosq; fouerunt, ac promouerunt; in tantum vt ex eis fuisse existimentur. Solenne id antiquitati, res velut à longe positas repræsentare, vt deluso fraudatoque obtutu vix comprehendantur; quare appropriemus. Diuum Dominicũ strenuum illum diuini verbi disseminatorem, accerimum heresum profligatorem, amplissimi Prædicatorij Ordinis fundatorem, ex Canonicis Regularibus Cathedralis Exomẽsis prodijsse nullus ignorat. Antonium de Padua, qui primus Seraphico Minorũ Ordini litterarũ Scholas aperuit, à Regularibus Olixiponæ Canonicis ad eos transierat. Nicolaus Tolentinas præcipuus condecorator Illustrissimi Ordinis Eremitarum, qui & à Diuo Augustino cognomen desumunt, Canonicorum Regularium*

Tex. in c. Monac. ca. si cupis. c. placuit el 2. c. vos antẽ 169. 1. c. sancta. 29. 7.

Anton. 3. p. tit. 24. c. 10.

institutum fuerat professus, in Ecclesia Saluatoris nomini dicata, castri S. Angeli apud Picenos. Albertũ olim Sanctæ Crucis Mortariensis præpositum Insubrem, postea Hierosolimorum Patriarcham Sancta Carmeli Eremus, Legislatorem prædicat ipsis enim regulam conscripsit, quam tametsi, è Regulis Basilij decerpsit, nõ Patris sui Augustini, quia hæc Eremitis minus congruit; immo Eremiticæ vitæ omnino repugnat, ex sententia Roberti Olchot, non tamen adeo sibi temperauit, vt periodos passim inserere abstineret, è regula sibi familiari, insuper methodũ, stylumque quam apertissimè imitatus. Hos autem quatuor mendicantium Ordines, Christianæ Ecclesiæ maximo emolumento fuisse, & esse, & velut flumina Paradisum irrigantia diffiteatur nemo. Inter Monachos Diui Benedicti, omnes Congregationes augustissima Cassinensium familia primas concedũt, hanc vero quisnam erexit? nonne Ludouicus Barbus Canonicorum Regularium institutũ Venetijs professus, et Prior? hic inquam sub annum salutis 1410. Diuæ Iustinæ patauinæ Ecclesiam, quæ pariter eorundem Canonicorum fuerat reformauit erexitque in Monasticum Cœnobium, cuius primum Abbatẽ ipse gessit, demum Taruisij Episcopus creatus. Quid de Carthusia dicam cunctis admiranda? penes quam nihil adhuc intermissum videtur de rigore primordiali; eius verò quis auctor? certè Bruno Canonicus Cathedralis Rhemensis, quæ indubiè tunc Regularium erat, de Congregatione Sancti Rufi. Sique ad Clericos Regularis instituti conuertamur. D. Seraphinus de Firmo Canonicus Diuæ Mariæ Passionis, præcipua diuini verbi tuba, cuius nonnulla opuscula extant ingentẽ olentia spiritus feruorem; dum Cõcionatorem summi templi Mediolani ageret (eo autem munere multos annos functus est: Morigiæ, Ferrario, & Zachariæ, in Clericorum Congregatione erigenda, quæ dicitur Sancti Pauli Decolati, apud Diui Barnabæ Oratorium, quod etiamnum Canonici Ordinis erat, ardentissimus cooperator

In lib. sap. lect. 95.

gl. 1. in c. ex litteris de off. Iud. delegati. & Hosti. ibid.

tor

tor fuit, & comes, idemque præstitit Rauennæ in constituendo Collegio, quod dicitur Boni Iesu, vtrisque verò Apostolicum Diui Augustini Canonem ipse contradidit, quod hi monumentis latè consignarunt, non perinde illi. At quid religiosorum duntaxat cultui præbuerunt ornamenta Canonici? an non etiam mi- G *litiarum? inter militares Ordines principem locum obtinet siue origine, seu amplitudine, aut rebus præclarè gestis, Sacra Diui Ioannis Hierosolimitani, Rhodiorumuè militum religio, hæc vero à Canonicis Regularibus processit, qui à Iacobo Apostolo in Hierosolimitana Ecclesia fundati, semper in dominici sepulchri excubijs perstiterunt, de hoc nil hæsitabit, qui Diuum Clementem Papam legerit scribentem*, Dilectissimis fratribus, & condiscipulis, Hierosolimis cum Charissimo fratre Iacobo, & coepiscopo habitantibus. *Vbi eos ad communem Apostolicam vitam hortatur. Hi proinde à Gottifredo ac Balduino Buglioneis, post expugnatam Sion restituti, donisq; ac prædijs aucti, omnes Palestinæ fundarunt administraruntq; Ecclesias; donec sub Christianorum principum ditione perseuerauit: videatur Cardinalis Iacobus de Vitriacho, eo tēpore Episcopus Achonensis. Fortasse obijciat quispiam, nonnullos auctores, eorum militum creationem Monachis ascribere, quos & putant Caßino aduectos, Apagete mihi cum hisce fabellis, ego putamina proijcio, nec comminiscor, aut quicquam opinatiuè assero, non refello Amalfitanorum negociationem, neu Monachos iugiter mihi venerandos, sed dico, non erant partes Monachorum Hospitalia erigere, aut curatores constituere, sed Patriarchæ intererat, & eius contubernij Clericos Canonicos ea manebant munia, qui numquam non rerum potiti in illis regionibus, ipsi inquam, Xenodochio tales præfecerunt, quod siquidem latinorum fuerat (ea enim loca per latinos regebantur, & per Italos vt plurimum, propterea enim Bullam Celestini, pro Sanctis*-

ca. Dilectiss. 12. q. 1.

Hist. transmarina

ſimo ſepulchro, Italicorum diplomatibus inſerendã duximus) ipſius oratorium diuo præcurſori attitularunt, Romanam ſcilicet primæuam piíßimi Conſtantini fundationem imitari cupientes, nam cum ille in palatio ſuo Lateranenſi Saluatoris nomini Baſilicam extruxiſſe legatur, & ei appendiciam Diuo Ioanni Baptiſtæ, nempè in loco balnei ſui, vbi a lepra mundatus
Hiſt.Ecc. *fuerat, quas ſubindè Clericis Religioſis Apoſtolicis commiſſas conſtat, ſic illi inſtar Romanæ Eccleſiarum magiſtræ, cum glorioſum Domini ſepulchrum obtinerent, eius quin etiam præcurſori aram ſacrandam curarunt; cuius nimirum cuſtodibus Crucem Lineam Candidamq; inſtar ſui ipſorũ Rocheti, pro Religioſæ militiæ habitu, & inſigni conſpicuo impertiti, in huius veritatis proteſtationem atq; euidentiam. Regulam inſuper ſibi peculiarem, ideſt Diui Auguſtini cõtulere; Hæc verò quale eſt vt per Dominos meos religioſiſſimos Caßinates patrata exiſtimentur? qui contemplatrici vitæ aßiduè vnicèq; intendentes, de his quæ foris ſunt, nihil ad ſe pertinere ducunt, proinde omnia quæ retro ſunt obliti; quandoquidem Hieronymus teſtetur, quod* Gloria Monachi eſt à nemine cognoſci. *& Ber-*
in Epiſt. *nardus,* labor, & latebræ, & voluntaria paupertas, hæc ſunt Monachorum inſignia, hæc vitam ſolẽt nobilitare Monaſticã. *Quod ſi Guglielmus Archiepiſcopus Tiri, alioqui non ſpernendæ auctoritatis, id Monachis velit attributum, quid ſi allucinatus? Iacobus Boſius eius Hiſtoriæ compilator, excipit aduerſus Guglielmum, inquiens eam religionem illi inuiſam, cauſaſq; præſtat; tum uero Canonicos interdum Monachorum appellatione comprahendi, (ſed largo modo) deinceps ſubinferã. Sic Templarios iidem conſtituere, quorum Ordo cum præſtanti emicuiſſet initio, repentè in præceps ruit, adeo incerta & lubrica ſunt, quæ globo corporeo compræhenduntur. Sacerdotijs quin etiam ac reditibus Canonicorum, Equites Hiſpani Diui Iacobi*
de

de spata innituntur, & gaudent. Vnico verbo quotquot ab Augustini Regula pendere noscuntur, à Canonicis eam mutuati, ea enim ipsis vnicè tradita. Vnde in sequentibus Apostolicis litteris, & quotquot præter has mihi dederis (nimirum ante Innocentium Quartũ qui sanè Eremitis concessit sub Aug. Regula militare) nusquã aliud legas de Clericis Canonicis nisi, Fratres Ordinis S. Augu. *neque enim prædecessoribus fuerat vestiganda distinctio, cum nulli prorsus Augustino nomen dedissent præter vnos ipsos; sed prætergressus pedem refero. Augustino ipso viuente, plurimi eius alumni varijs in locis, ipsius instituta plantarunt; vti palã est de Barnaba in agro victoriano, de Seuero in Ecclesia Mileuitana, deque Leporio, et alijs; scribit namque Possidius, quod clarescente in dies illorum Dei seruorum proposito, magno desiderio capere Ecclesiæ poscere, & accipere ex eis Episcopos, testaturque se fermè decem cognouisse, taliter promotos, qui & ipsi Monasteria instituerunt, & Sacerdotes alijs præstiterunt; ex quo cum obuium foret ad Canonici ordinis dilatationem digredi, mittimus tamẽ, neque enim Historiam condimus, proptereaq; Diuum Fulgẽtium præterimus, qui Monachos Clericis tanta animorum consensione copulauit. Quin et Clericorum reformationem, quam iussu magni Gregorij alius Augustinus Episcopus, Laterani Canonicus instituit in Anglia, ad quem præcise magnus Pontifex scribit.* Quare tua fraternitas in Monasterijs erudita, seorsum non debet fieri à Clericis suis in Ecclesia Anglorum, quæ auctore Deo nuper ad fidem conuersa est, quæ initio fuit Patribus nostris, idest Apostolicis viris, in quibus nullus eorum, ex his quæ possidebat proprium habebat, sed erant illos omnia communia. *Patritius in Hibernia, in Gallia Arnulphus Lugdunensis, Iuoque Carnotensis, & ante eos Prosper Regiẽsis, Frigdianus Lucẽsis, Sirus Papiensis Episco*

H

Serm charitati vers.

In vita eiusd.

12. q. 1. c. Quare. In respõs. ad eum c. 1. & 2.

pi, aliique complures, qui pertransierunt de gente in gentem, & de regno ad populum alterum, minime descendimus, vnum petimus Gelasium, in eadem schola enutritum is enim quibusdam comitatus Conclericis, primus Romam peruenit, Vuandalicam persecutionem declinando, almique Patris normam trãsuexit, his magnus Leo vsus est in Saluatoris Patriarchio reformando, fuerat Sanctus Pontifex ipsius Basilicæ Clericus Canonicus; enim vero adueniente Gelasio, ac socijs Augustini pariter auditoribus, famosissimum commisit templum; vti celeberimi Doctoris institutio, ad vitæ Apostolicæ characterem expressa, in præcipua orbis Ecclesia vigeret, quæ deinceps præter innumeros sanctitate, & doctrinis conspicuos, Cathedralium Præsules, purpuratosque Patres, ipsum Gelasium dedit Pontificem huius nominis primum, Honoriumque, Zachariã, Formosum, Landum, & secundos Leonem, Eugenium, Sergium, Alexandrum, Vrbanum, Paschalem, Calistum, Honorium, Lucium, Innocentium, atque tertios Felicem, Stephanum, Leonem, Benedictum, Innocentium & quartos Leonem, Benedictum, Anastasium, Hadrianumque, & Stephanum nonum, & alios quos piget venari, nam & si Alexandrum tertium Pisanæ Ecclesiæ Canonicum Regularem legas, Honorium, Luciumque secundũ, Rhenanæ Bononiensis, vel etiam Anastasium quartum, et Hadrianum Sancti Rufi, & consimiliter; eiusdem tamen Ordinis, & naturæ existimes, & ex eodem cespite pullulasse tibi persuadeas, idest Augustiniani dogmatis studiosos, etenim eos qui præcesserant Religiosos Clericos extitisse, & communiter viuẽtes, & in albis iuxta Apostolorum morem incedentes, addubitarit nemo; præsertim ante Siluestrum, tametsi Canonici Regulares expresse non memorantur, quod id nominis necdum vsu receptum. Vocabulorum confusio apud eos qui digeste, ac pensitate veritatem introrsus aspiciunt, ne minimum rerum discre-

Ciacon. in vita Honorij 1. & Alex. 2. Cæterorumq; deinceps.

tioni

tioni praiudicium infert, Num Sanctos Apostolos merito titulo fraudabimus, quia à quibusdam Galilei, aut Nazareni dicti sint? & quod amplius vrget feruentissimam illam virorum ac mulierum credentium turbam Ecclesiæ primigeniam, cuius collatione lumen quod in nobis est tenebræ sunt, sique contueri datum esset bruta humanitati ad diuina caliganti, pigeret vtique nos huius temporis, teporisque nostri atque torporis, minus Christianam dicemus, quia Christianorum agnomen in Concilio Anthiocheno natum, superiori ætate ignotum haberetur? certè idem Paulus Papa Quintus nunc, qui dudum Camillus Burghesius, et Petrus qui Cephas atq; Simon et Mediolanũ quod pridem Subria. à pari, qui olim Clerici Canonici, aut Clerici Catholici, siue Religiosi Clerici, & Clerici Collegiati, antiquius autem simpliciter Discipuli, Clerici, Fratres, Presbiteri, postmodum Canonici nuncupati; nunc vero Canonici regulares, quod profectò duplicatum vocabulum, cum nusquam ante Gregorij tempora legerim, nec in Decreto vspiam habeatur; attamen Augustinum summi nominis Theologi atq; Iuristæ, Canonicum Regularem passim testantur, stante quod Gregorium præcesserit annis fermè ducentis: Parisiensis insuper Cancellarius Gerson, Iscariotæ prouectionem describens, eum Canonicum Regularem æquè ac cæteros Apostolos affirmat, sub Abbate Christo. Innumera occurrunt testimonia ipsa antiquitate vetustiora; sed prolixitatem vereor. Non est autem Canonici Regularis *prænomentum, absurda nugatio, inanis repetitio, Battologicaue iteratio; vt quidam Scioli plus nimio incircumspecti, callumniari ausi sunt, namq; quemadmodum cum antiquitus populorum Pastores indifferenter Episcopi dicerentur, subindè per Ciuitates matrices aliarum magistras, & capita Prouintiarum, constituti sunt Archiepiscopi, Primates, Patriarchæ, & in Vrbe quæ Orbi imperium pe-*

Alphab. 42. serm. de cæna Domini qui incipit. Tradidit Iesum.

I

perit, Petri successor, Episcopus Episcoporum, summus nuncupatur Pontifex; ita appositè cum initio Discipuli fratres appellarentur, mox Clerici, ad Laicorum distinctionem, deinde vocati sunt Collegiati, quo discreti sunt à Parochis, & seorsum degentibus, postmodum Canonici; cum scilicet Ecclesiæ dispensatione, Monachi sacris Ordinibus initiati sunt, nondum enata confraternitatum, Religiosorumue Ordinum diuersitate: cumq; Clerici seculares paulatim Collegiatis Cathedralibusq; adhiberentur, & ius Canoniæ subintrarent, nonnulliq; ex Canonicis nempè religiosis Clericis, pro humanæ fragilitatis fluxu, laxari viderentur, luxumque insequi rerum temporalium, tunc congeminato vocabulo, qui in disciplina perstiterunt, Canonicos sese Regulares sanxere nominandos, quiddam etiam perfectionis, ipsi Canonicæ vitæ superadditum significantes, eamue aliquo amplius confirmare volentes; uti subaudiendum docetur iterato nomini Amen Amē, *vel sicut Religio à religādo dicta iā obnoxium Dei seruituti, vel eo etiam intuitu, vt cunctis patere videretur almus Ordo, & orientalibus occiduisq; communicaret, Græcā, insimulac Latialem nomenclaturam gerens; quemadmodum Iudeorum & Gentium pariter in se transferre visus est inuocationem magister Paulus, cum dixit* Clamamus

Rom. 8. Abba Pater. *nec tamen destitere Patres sancti, viriq; Zelantes, Clericis in officio retinendis, vel reuocandis, aut inducendis toto adniti conatu, quin & super omnem buccinæ clangorem inclamarunt, vti dilapsos ad communitatis consortium conuocarent, Bernardi illa vox* O Clerice quicquid præter simplicem victum & vestitum retines, furtum facis, &

Causa 12. q. 1. c. placuit 16 q. 1. sacrilegium committis *Habet Gratianus Decretū illud Leonis Noni. Necessaria res existit, vt iuxta Ecclesiam claustra constituantur in quibus Clerici Ecclesiasticis vacent. Omnibus vnum sit Refectorium, ac Dormitorium, seu cætera officinæ, ad*

vsus

vsus Clericorum necessariæ, Ministri vero post Episcopos super eos eligantur, qui &c. item Rhemensis Synodus. Canonici, & Clerici Ciuitatum, qui in Episcopijs conuersantur, & claustris habitent, & simul in vno dormitorio dormiant &c. *videatur, & Concilium Toletanum sub Eugenio primo. In Concilio Moguntino, quod Aquisgrani completum est, sub Carolo Magno & Ludouico Pio, scimus librum conditum cuius titulus.* Reformationis abusuum Cleri Formula. *in quo variæ Doctorum sententiæ congestæ, & inter eas duo Augustini sermones, habiti ad populum Hipponensem, super communi vita Clericorum; in eo autem Concilio illud pependit edictum,* Qui ad Clericatum accedunt, quod nominamus Canonicam vitam, volumus vt illi Canonici secundum regulam suam viuant, & Episcopus illorum regat vitã, sicut Abbas Monachorum. *multaq; alia his sororia quæ piget exarare, vnum adtexam decretum Concilij Lateranensis, quod celebratum est sub Nicolao primo, qui etiam magni indeptus est cognomentum; ea porro illius verba.* Et præcipientes statuimus, vt hi qui eidem prædecessori nostro obedientes, castitatem obseruauerunt, iuxta Ecclesias quibus ordinati sunt, sicut oportet Religiosos Clericos simul manducent, & dormiant, & quicquid eis ab Ecclesia venit communiter habeant. Et rogantes monemus, vt ad Apostolicam vitam summopere peruenire studeant. *vsq; tandem redeat vnde effluxit oratio, ipsa Constantiniana Basilica, sub claustralis disciplinæ Canonicis ad octauum vsq; Bonifacium perseurauit; nã is Romano populo gratificaturus, regularis Collegij dotem, fundos, ac prædia satis ampla, religiosis comparata, & piorum legata, laudabili conuersatione, sanctimonia, multo sudore, ac tempore parta, dignitatibus, præbendis, personatibus dispertijt, ciuiumq; ac nobilium*

Conc. Aquisgran.

bilium nepotibus, filijs, clientibus concessit. Quod plurimi exemplum imitati, Cathedralium præsertim Canonicatibus, seculares adhibuere, proinde alij succedentes, eorundem Regularium sacerdotia, Præpositurus, Archipresbiteratus, variè distraxerunt, aulicisque ad commendam concesserunt,
Hic 194. Benedictus duodecimus, quod præstantissimum Apostolicum Ordinem, Sacræ Romanæ Reipublicæ decus, sensim dilabi doleret, edita cōstitutione Prouintijs, illam dispertijt, quibus singilatim visitatores eligendos indixit, & celebranda comitia vniuersitati prospicientia; verum parum fausta, vel diuturna fuit eiusmodi sanctio, maximè Cismontanis bellorum tumultibus, & schismatum pestilentia grassante, vnde elanguit, penèq; abolita est apud Italos Apostolica institutio, olim vitæ religiosæ norma, quemadmodum infra interlinearibus postillis per nos con-
Hic 251. 261. notatum. Hinc priuilegiorum, Indultorum, Gratiarum, Bullarum, Diplomatū, Apostolicarūque litterarum, tota plaustra deperdita sunt, proiecta exusta, consūpta, vt Apophtegma illis quadranter aptetur ea quæ scimus, sunt minima pars eorū, quæ ignoramus, perinde atque centena Collegiorum diruta, desolata, vastata, ad aliosue translata, quo factum est, vt cum de Rectorū mandato, hanc prouintiam suscepissem: sedulo perquirrens, nullumque scrutando non mouens lapidem, copiosos quidem fuerim nactus indices, at Diplomatum exemplaria admodum pauca, eaque adeo dispersa, vt vix receptui classico obtemperarent; fuerat igitur mihi consilium, libro huic aut Bullario, affigere titulum CONFLAGRATIONIS RELIQVIAE, planè rem quidditatiuè vt dicam exprimentem, nec Metaphoricè, sed propriè; idipsum .n. de priuilegijs, ꝙ de eorū Sacerdotijs probatur accidisse, nā cū in corpore Christi manētes ꝙ est Ecclesia, fructus quidē ferrent honoris & honestatis, ex parte tamen desciuissent non parum à veterum obseruantia, vti vberius fructificarent; purgauit eos dominus quasi ignis conflans, calamitatum immit-
tens

tens discrimina; sed quasi herba fullonũ, quæ est Borith, Smigma vulgo Sapone, maculis detergẽdis, et nitori restituendo, etenim non arguit eos in ira, neque in furore suo corripuit; verum sedens conflauit, igneque ad horam contristauit filios Leui, & colauit eos quasi aurum, emundans scoriam de affectu, & quasi argentum, auferens rubiginem de intellectu; vt essent domino offerentes sacrificia in iustitia; per suum (inquam) examen, non seuero ardore ambijt consumendo; sed vt caros commendatosque suscipiens, blando lambere visus est attactu. In quo illa subit reputatio, quod eorum immutationes, variationes, casus, perbellè ipso vestium candore denotari censeantur, nam toties attritus Ordo ille, oppressus, atq; disiectus: nõ dico solũ Tirannorũ infestatione, à quibus olim ingentia extremaq; perpessus et summopere afflictus (quod vel decem millia Martirum, in vna insula Anglia, vnaque persecutione perempta contestantur; vt procliue sit cordato cuilibet, ab vno discere cætera) sed frequentibus iacturis bonorum, varijs vexationibus, tum & reformationibus, quas plurimas subijt, semper vegetus exilijt, antiquæ maiestatis fulgorem, & dignitatis specimen referens; vt videatur hysopi aspersione mundatus, & lotione super niuem dealbatus, sic (inquam) Manipulus hic indultorum, quantumlibet gracilis ac tenuis (etenim comparatione eorum quæ ammissa desiderãtur, ista quæ hoc volumine congessimus sic reputanda existimo, quẽadmodum si paucæ oliuæ, quæ remanserunt excutiãtur de olea, aut racemi cum fuerit finita vindemia: & veluti spicas manus metentium effugientes) non nihil tamen exhibere videntur antiquæ Clericorum existimationis: & inditia aut scintillas eorum celsitudinis, ac prælationis, cum ex vetustarum insigniũ Ecclesiarum eorum administrationi attributarum testimonio, & ex facultate Cardinalium eligendorum eis collata; tum vero ex summorum Pontificum elogijs super ijsdem, mirificentissimisque

Malach. 3.

Esa 24.

misque

misque præconijs,quæ percurrenti innotescent. At diu nimium abiectum derelinqui clarissimum Ordinem,et mœrore confectum reuertor igitur,vt sepem circundem ei. Iacebat (inquam) squalida, & inculta vinea Canonica, & quæ dudum impleuerat terram,operuerat montes,& longè,ac latè ramos tetenderat, iã deserta ariditatique proxima, solo herebat, ascendentibus super eam spinis & vepribus, at non dereliquit eam in finem cœlestis Agricola,sed reliquit illi semen quo reuiresceret denuo, &
Hic. 275. Archiep. *ad fructum proficeret; præsertimque Frigdionariæ in agro Lu-*
Ant. 2. p. *censi.Etenim circa annum Saluatoris 1380. residuum Canonicorum illic degentium,rore aspersit misericordiæ suæ,qua melior*
Ps. 22. *est super vitas Prophetæ testimonio,velut reparationis initium stillans in eos, quibus suimet reformationem, præstantissimiq; Ordinis instaurationem meditantibus.Ecce duo rationales surculi in eadem Canonica vinea, sed Insubrica, nati & alti; nempè de vita Sancti Petri Papiæ, auulserunt sese, panxeruntque in ipsa areola Frigdonaria Hetrusca, quorum vi-*
Supp. chr. lib. 14. in re ract. Raph. volat. antrop. 21. Arch. ep. Ant. 2. p. *gore vniuersa fœcundata est, & iterato dilatata, eorum nomina Dominus LEO, siue Leonardus de Carate, & Dominus Thadeus de Bagnascò, quos surculos aut plantarios palmites appellare libet, Methaphora per Summum Eugenium inducta, cuius ea verba leguntur,* Nouellam in vinea
M domini Plantationem religiosam familiam Dei, Con-
Aug. tic. Prop. Iac. port. imola in alleg. 10. Io. Trull. lib. 1. cap. 10. Alfo. Ciacon in vita Bonif. 9 Bened. coar. lib. 4. gregationem de Frigdionaria nuncupatam. *Cuius autem impulsu, vel potius medio instrumentali id euenerit, paullo altius repetendum. Anno salutari 1396. seuiente perniciosissimo schismate; cum Bonifacius Nonus Romæ sederet, Auenione vero Petrus de Luna,qui dictus est Benedictus Tertiusdecimus. Sacerdos quidam nomine Bartholameus, e clarissima Columnensium familia,Romanus, venit in omnem regionem Romandiolæ,ac Lombardiæ,& Marchiæ Taruisinæ,prædicãs*

pani-

pœnitentiam, ſatagenſq; abuſuum qui irrepſerant corruptelæ ſubmonendæ: idque tam vehementi feruore, vt cunctis admirationi eſſet ceu prodigium quoddam; vnde incredibiliter profecit, & vt ſemel dicam, factus eſt reconciliatio in tempore iracundiæ; diuina enim cooperante gratia, multi ſanè conuerſi ſunt à vijs peßimis, multi etiam ſacrarum Religionum habitus aſſumpſere, inter hos Dominus Ludouicus Barbus Canonicus Regularis, ac perpetuus Prior, Sancti Georgij de Alega Venetiarum, eiuſque affines Antonius Corrarius, & Gabriel condulmerius, ac Almericus de Aduocatis Bergomas, in Patauino Gymnaſio iuris ciuilis primo loco interpres, celebres habentur; Ludouicus namque, Antonio, atque Gabrieli, qui ſpiritus feruore concepto terrena cuncta deſpicere videbantur, cœleſtisq; moliebantur vitæ genus: Eccleſiam ſuam Canonicis (nequitia temporum) penitus deſtitutã, reformandam conceßit: ijque clariſſimam in ea congregationem Canonicorum, titulo quidem Secularium, ſed re vera religioſißimorum, ſanctißimis fundarunt legibus, currente anno ſaluifici partus 1404. quæ poſtmodum per Italiam Luſitaniamque propagata, viros eximios attulit, inter quos Beatißimus Laurentius Iuſtinianus Venetiarum Patriarcha effulſit, qui admiranda ſapidæ ſcientiæ monumenta reliquit; ipſe autem Dominus Ludouicus pijßimus, Eccleſiam Sanctæ Iuſtinæ de Padua reformandam ſuſcepit, probatoque conſilio, excitauit in ea ordinem Diui Benedicti Cluniacenſem anno 1410. vnde clarißima nunc Caßinenſium Congregatio. Almericus quin etiam prophanis valedixit ſcientijs, vt Chriſtum inuenire mereretur Doctorem, Ordinemque Prædicatorũ ingreſſus, inter Laycos, quos conuerſos dicunt connumerari voluit; cum quod fuerat bigamus, tum quod humilius in nouißimo loco recumbere affectaret, mutatoque nomine Frater Iacobus dictus eſt. Tum vero Bartholomeus vir Dei, Inſubriam verſus

ſus

sus iter arripiens, cum Papiam peruenisset, Euangelicumque susceptum opus summo ardore exequeretur, inter cæteros Dominum Leonem de Carate, ciuem Mediolanensem, decretorum Doctorem, Regularem Canonicum, Prioremque claustralem Diui Petri de cœlo aureo adeo permouit, vt nedum sibijpsi consuleret, sed de reparanda inter suos regulari disciplina impensius
Apoc. 22. *cogitaret; mandante Sancto spiritu, quod qui audit dicat veni. Turbulentissimo siquidem illo tempore desloruerat passim, si nõ exaruerat pristinus religionis vigor. Huius propositum miserator, & misericors dominus, adiutorio sui iuuaminis fulciens, escam dedit se timente opportunam; Audierat sed enim Canonicos Diuæ Mariæ de Frigdionaria, à certo tempore laudabiliter se habere, nonnullasque sponte suscepisse obseruationes, in studium incubuit eo se transferendi, impetratoque concessionis rescripto. Constitutus coram Abbate, vniuersoque capitulo Diui Petri, humiliter petijt licentiam abeundi, seque reformandi iuxta antiquiorem Canonicorum normam: mox annuente Abbate, & Canonicis, ipse accito ser Ioannino de piscatoribus, ciue & Monasterij Notario, vt in actis, Rogauit de hoc publicum confici documentum, quod ad hanc diem seruatur; maturata igitur profectione dominus Leo Frigdionariam perexit, quem Canonici incolæ Quinque duntaxat, summa veneratione effusaque lætitia susceperunt, tamquã eo ductore celeriter ad perfe-*
N *ctionis culmen conscensuri. Sic in domino exultans, cum his ad id voluntarijs, reformationis fundamenta in profundissima humilitate suique ipsius rigidissima castigatione iecit, anno à partu Virgineo 1401. sedente Bonifacio nono, pro qua scilicet ineunda, nulla opus fuit superioris potestatis dispensatione, cum à proprijs institutis, nec latum vnguem recederent. sequenti anno dominus Tadeus de Bagnasco, Papia pariter digressus, subindeque Dominus Petrus de Rido Patauinus, dominus Galdinus*

de

de Bardis Placentinus, Dominus Nicolaus de Curte Papiensis, aliijq; eo se contulerunt. Anno 1404. suscepit Leo prædium prope muros Mediolani, à Petro de Tantijs ciue Mediolanensi, qui tunc Lucæ morabatur, cuius obtētu Reuerendissimus Petrus Philargus Archiepiscopus, concessit ipsis Canonicis Oratorium Diuæ Mariæ de Casoreto, habito Pontificis Bonifacij consensu, cumq; multi indies aduentarent, impetrauit à Gregorio nuper Hic.286. *assumpto, dispensationem à solutione Decimarum, & charitatiui subsidij, & aliorum onerum; quod tenues reditus vix sufficerent alendis Canonicis vndiq; confluentibus: & paulopost à capitulo Cathedralis Veronensis Ecclesiam Diui Leonardi, quæ eius mensæ attributa fuerat: concessionemq; suscepit à Gregorio Duodecimo anno 1407. cuius etiam permissu, reformauit Canoniam Sanctæ Mariæ Charitatis Venetiarum 1409. aggregauitq; Insulam Tremitanam 1412. ingens planè erat virorũ feruor, maximum Religionis augmentum, etenim exiguo dierum circulo, ad Centum præstanti indole, generosofq; adolescentes, compertum est Casoreti iugum domini suscepisse, qui se in varia deinceps loca diffundentes, summo fuerunt populis emolumento. Interea Frater Iacobus qui antea Almericus Iureconsultus, ab ordine Diui Dominici quibusdam de causis recedens, Bartholameum conuersionis suæ auctorem conuenit, amboq; vnà propriè saluti prospicientes, accesserunt ad Pontificem, exposueruntq; habitum Canonicorum regularium recens reformatorum se suscipere decreuisse, commendauit Gregorius eorum institutum, benedictioneq; super eos effusa, dispensauit etiam super Iacobi Bigamia, quatenus prædicationis ergo sacris vsq; ad Diaconatum posset initiari; itaq; Frigdionariam accedentes, tota animorum iocunditate excepti sunt à Patre Leone & socijs, anno 1407. Exhilaratus est Pater Leo aduentu Bartholamei, & Iacobi, Apostolicis planè viris, qui*

verè

vere erant duæ oliuæ, & duo candelabra, lucentia tenebricoso illo seculo, schismatisq; refertissimo, qui Religionis nomen peramplè disseminarent, & dilatarent gloriam Ordini suo; Canonici autem Frigdionarij, Bartholameum omnibus Præsidentem vnanimes poposcerunt, & votis in eum collatis constituerunt; Pius vero senex, vt sibi delatum onus, honoris gratia subire acquieuerit; Veruntamen quod ipse diuini verbi prædicationi vacare intendebat, & fortasse minus claustralium moribus imbutus: Dominum Thadeum optauit coadiutorem, sibiq; suffecit Viccarium Præsidentiæ; cum vero multi Priores temporum successione numerentur, Dominus Leo semper Patris vocabulo honoratur, quia ipse basis, siue structuræ architectus; fouebat
1.Cor.12. *porro tamquã nutrix filios suos, æmulabaturq; charismata meliora, & cum deuios reducere non posset, rogabat per eum fieri*
Ps.146. *qui congregat dispersiones Israelis. Miranda sunt quæ fecit, annis propè quinquaginta in ea societate. Dominus autem Iacobus destinatus est comes peregrinationis Bartholamei, in eam gratiam quæ data erat eis ad domini gloriam; enimuero erudiuit Dominus Iacobum superno magisterio, dedit illi sedium suarum assistricem sapientiam, spirituq; intelligentiæ repleuit illũ, ipse neq; surdus, neq; obliuiosus auditor, eloquiorum talenta fidelibus nummularijs dispertiebat, diuinaq; verba eructans, quasi imber temporaneus, sic auditorum corda infundebat: interimq; Bartholameus sacris insistebat confessionibus, ingenti populorum fructu, tanto enim affectu pœnitentibus compatiebatur, vt plerunq, ab eo in confitentem lacrymæ vbertim deriuarentur, sicut de sanctissimo Ambrosio Paulinus presbiter scriptis tradidit. Anno autem 1418. Iacobus, præcipuum illud Spiritus Sancti organum, laboribus defatigatus, ac senio confectus, migrauit ad requiem: qui tametsi vndecim duntaxat annis prædicauit, paucasq; lustrauit Prouintias, illustrauit Ordinem*

dinem

dinem illum quam maximè, perinde ac Sol, vnius diei circulo, vniuersum irradiat orbem, consummatusq; in breui expleuit tempora multa, Bartholameum verò haudquaquam moratus est collegæ casus; quin cursum suum concionandi, & confessiones auscultandi, strenuè prosequeretur, de senectute vigorem, de infirmitate virtutem, de imbecillitate constantiam eliciens; donec octogenarius ac cæcus, prædicationis gratia, longum pedibus iter arripiens, extrema decubuit ægritudine, in Monasterio Diui Benedicti propè Mantuam, illicq; de anno 1430. diem clausit, honorificè sepultus, effusaq; sanctitatis opinione, Huc ni præsentis instituti lineam excedere vererer, alios procliue foret feruentissimos Dei seruos, strenuosq; illius verbi disseminatores adducere, qui prædictis continuè successerunt, quibus cœpit vinea Canonica germinare germen honoris Domini, & productis ex se floribus suauitatis, & decoris, copiosissimos fructus afferre Sic & olim Clericorũ stirpis, vel stipitis ipsius, Aaronis virga planè arida denuo viruisse legitur, erupisseq; in gemmas, folia, flores, ac fructus, Eam enim saltem figuralem (siue vt suæ vmbræ veritatis soliditas opponitur) deriuationem adhuc ipsi Canonici retinent, in eo quod terrenis affectibus proprietateq; exuuntur, & vestiuntur lineis, nam cum legales ceremoniæ iam antiquatæ fuerint cunctisq; effectæ lethales, candida vestis vel nunc maximè statututa est figurato Iacob in præceptum, & mundialium contemptus, vero Israeli in testamentum æternum. Verè fidelia domini mandata, et confirmata in seculum seculi, idest adusq; mundi consummationem; vnde non potuit hoc consiliũ dissolui, plantatio hæc eradicari, iuxta dictum Gamalielis; immo & Saluatoris, etiam tempore hæresum aut schismatum, quo omnia fermè illius sacerdotia commendatarijs tradita; namque prædictæ duæ propagines Leo atq; Thadeus, de Insubrico fundo in Thuscum translatæ, sic

Num. 17. Ps. 100. Act. 5. Mat. 15.

coaluerunt ac germinarunt, vt gratulabundus de his prædicet
2.p.t.t.19 *Archiepiſcopus Antoninus*, Flores apparuerunt in terra
c.22.§.2. noſtra, *ſi ſic, capite ergo nobis vulpes paruulas, quæ demolitas fuiſſe aſſerunt vineas, nam vinea noſtra floruit, necdum igitur penitus extincta. Quod dicere compellor eo quia quidã Pſylli, nonnulli Ophiogenes, aut Clericomaſtiges, nil attendentes quæ optimi Chronographi tradant, Eruditi declarent, Iudices decernant, Pontifices proteſtentur, multa temerè conſcripſere, ſeu magis conſpurcauere*, De Religione nouiſſima. *Deq; eius Auctore* Laico refuga *hiſq; ſimilia, leuia, inania, delira: Quidam etiam rudis ac ieiunus libelli compilator, nonnulla oſcitanter, pleraq; fruſtra ac falſo, omnia imperitè congerens, legendam, ſed meritò negligendam commiſcuit, ex quibus eam cõponendam putauit. Volunt hi Frigdionariam familiam Martini Quinti auctoritate, ſed Iacobi Aduocati opera erectam, ſed reijciuntur annorum calculo; etenim Iacobus non vidit Martinum Papam, cum deceſſerit priuſquam Pontifex in Italiam acceſſerit. Comminiſcuntur alij, Bartholameum ac Iacobum Canonicum habitum de manu Gregorij Duodecimi ſuſcepiſſe, poſtq; Frigdionariæ reſſormationis fundamenta ieciſſe, de anno 1407. ſed tunc falſa erunt publica documenta Papiæ, Frigdionariæ, & Caſoreti confecta, & eorum tabellionatus ſigna conficta. Viderat fortaſſe Alius horum formas authenticas, omniq; exceptione maiores, vna cum vnione Caſoreti, putauitq; ſe poſſe vtrumq; ſaluare ſcribens, anno 1402. de mandato Gregorij fundatam, per Bartholameum & Iacobum, ſed Gregorius non fuit aſſumptus niſi occidente anno 1406. Vidi, & nouiſsimè omnium ineptiſsimum, ſomniantem quod ſub Ioanne 23. orta ſit; ſed imperitus non legerat, aut non intellexerat prædeceſſorum diplomata. Firmiſsimum illud ſtat Leonem excitatorem, inſtauratorem, ſeu redintegratorem Cle-*

ricalis

ricalis Canonicæ familiæ, quæ post Sanctos Apostolos per Euãgelistam Marcum, qui & gerit insigne leonem ordinata fuerat, quod si Bartholameus Primus motor, Leo promotor omnino, ille fortasse causa sine qua non, hic efficiens necessariò: quadrat exemplum Solis in generatione hominis, nam Bartholameus varijs ordinibus vniuersaliter influxit, at Leo peculiaris Frigdionariorum nutritius; pater, & Bartholamei Canonici, licet eius filius respectu diuersorum, puta prædicantis; Nisi quispiam à præclaris ac famigeratis Dei præconibus Bartholameo ac Iacobo Canonicos astruat nuncupandos, quia ipsi eam reformationem primitus in lucem euexerint, quemadmodum Ius ciuile, Flauianum dicitur, non quia à Flauio inuentũ vel auctum, sed quod ab eo ad populi notitiam deductum. Nam alias quis citra Romanum Pontificem, potuit Frigdionariam Canoniam Bartholameo concedere, quam sub immediata sedis Apostolicæ protectione, constat iamdiu susceptam? Hic.165 *Addam, quis facultatem Clerico aut Laico impertiuit viros cõgregandi, Canonicorumue habitu inuestiendi? Doceant in qua potestate hæc fecerint, quod si id temerè ausi sunt, quibus techmis se eximent ab anathemate Ioannis Papæ Vigesimisecundi? sin verò, producatur quod nusquam dare est facultatis plumbibullium; alioquin moderni Canonici eorum filij immundi essent, nunc autem sancti sunt: quæ cuncta Leo potuit, & citra quæstionem, Hos porro Canonicos sic reformatos, cum more maiorum seorsum in suis manasterijs degerent, sub Archipræsbiteris, Prioribus, ac Præpositis, Martinus Quintus in congregationem redegit, sub vno Rectore: mandauitq; à Frigdionaria nuncupari, quod illic saluæ factæ fuissent antiquißimi ordinis reliquiæ. postmodum Eugenius Principem Lateranensem Basilicam, in pristinum statum reponere volens, ijsdem restituit:* Hic.298. Hic.311. *voluitq;* Canonicos Saluatoris Lateranensis *vt quondam*

 dici,

dici: Siquidem verò breuitatis gratia, vulgus tacito Saluatoris nomine, Lateranenses Canonicos simpliciter compellare cœperat. Pontifex in id nominis deuotione quadam singulari affe-
Hic. 315. *ctus. Bullam condidit, in qua velut in oppositum nixus,* Saluatoris Congregationem, *simpliciter iussit vocitari; vti eo etiã emineret clarissimus Ordo, quo titulo fulgeret superexcellenti, eaq; censeretur indiuiduitas per ipsũ creata, & nominis, et pos-*
Hic. 329. 342. 345. *sessionis, quæ deinceps numquam aboleri posset: idipsum Nicolaus Quintus, & Sixtus Quartus confirmarunt: Generalis in-*
Constit. can. reg. p. 2. c. 1. *super eius ordinis Synodus sanxit sibi,* Saluatoris Lateranensis vbiq; cognominatione vtendum, *decreto roborans immutabili, Quo titulo huic magis magisq; accedit alia, & quidem insignis, Canonicorum Regularium Congregatio, quæ Gre-*

P

Hic. 288. *gorij Duodecimi Pontificis auctoritate, in venerabili quodam Stephano Senense ordinis Eremitarum initium sortita est, & ne ab assumpta methaphora recedam, agricolationem gratis re-*
Augusti. Gandini Annal. Io. Bapt. Sign. de or. ac stat. can. *peto, Anno humanæ reparationis 1408. summus in terris Pastor & Agricola, dilatauit fines vineæ Canonicæ, agglomerando ei Ilicetum quoddam, quod & Silualacus & Fulignanum dixere prisci, apud Senas, quæ fuerat Eremitarum habitatio, vniuit verò atq; incorporauit Pontifex præfata vineæ, mandans amodo ad vineam pertinere, & vineam dici & esse.*
Hic. 291. *Enimuerò exterminauit eam aper, abegitq; de silua, & deuastauit, Ceccus, qui tenax primarij, renuit ad nouum transire institutum, socijsq; struxit insidias, quibus petiti Iliceto eiecti sunt: iterum idem vinitor ipsamet infititia, de Silualacus iam vineæ adempta transtulit, & montem Diui Ambrosij propè Eugubium, quem alij pariter Eremitæ incoluerant vineæ coagmentauit, inibiq; plantauit. Tum Martinus Quintus ei succedens, eorundem propagines ac ramos, seuit in medio vineæ, vberiori gleba campi Rhenani, inter arua Bononiensium, inq;*

ipsa

ipsa extinctarum, seu eradicatarum antiquarum vitium fossa (quandoquidem Dominus Franciscus Ghislerius, Sanctæ Ma riæ de Rheno, ac Sancti Saluatoris de Bononia inuicem vnitorũ, Prior perpetuus, cupiebat supplicaratq; illos eo deferri, asserens Monasteria sua à certo tempore citrà fuisse, & esse Canonicis totaliter destituta, seq; nequisse, quantumlibet sedula inquisitione adhibita, idoneos Clericos & Canonicos in ipsis collocare) Hos Gregorius impensissimè dilexit, summisq; prosecutus est fauoribus & gratijs Martinus item ampliauit, Calistus Tertius, Iuliusq; Secundus, præcipuis priuilegijs eos verè Canonicos esse declarauerunt, talesq; primitus legitimè creati: olim Sancti Saluatoris de Silua lacus *dicti, postmodum* à Sancto Saluatore de Bononia *deriuarunt agnomen, numquam à Scopeto, quod perperam eis affixum, cum primò Prioratum de Silua lacus obtinuissent 1408. vti prædictum, postea Eugubinum 1414. dein Bononienses 1419. postmodum 1420. ipsum Sancti Donati de Scopeto. Non est ergo vt aliquatenus huic primatus ascribatur, & per consequens nec inde sumatur denominatio. quod si Archiepiscopus Antoninus eo vsus est, id more vulgi protulisse, qui ex titulo loci sibi familiaris religiosos vocitare consueuit, claret ex eo, quod subdidit,* sed magis propriè Sancti Saluatoris. *tale quiddam videre est in vita Domini Thomæ Kempis Malleoli, per Iodocum conscripta; habentur enim hi tituli,* De Gerardo Magno Coinstitutore Clericorum Regularium, seu fratrum Diui Hieronimi, *itemq; paullo infra,* De institutis Clericorum Regularium, qui vulgo fratres Sancti Hieronimi dicuntur, *idq; propterea quod Gandaui, Canonici Regulares, Diui Hieronimi Ecclesiam incolunt; nam cum per propria, & more sapientum loquitur, ait inferius,* De Animatione Thomæ ad Religionem Canonicam Augustini. *& c. ipsi Canonici Sancti Sal*

Hic. 293.

Processu executorial i Nic. Albergati Epi. cõmiss.

Hic. 338. 395.

Impress. Parisijs 1549.

 uatoris

uatoris, patrem Stephanum vultu Angelicum, vita & eruditione conspicuum, ingenio præstantem, moribus suauem, Prothoparentem prædicant, quem in Generalem Priorem ipsis primis Comitijs electum, deinceps quoad vixit confirmarunt annuatim, idest quindecies, Dominum Franciscum Ghislerium proximè venerantur, optimè meritum qui eos genuinis corticis finibus denuò inseruerit, & Canonico replantarit cespiti. secernuntur à Frigdionarijs Bireto, quod album gerunt: Caputioq. cum Hasta, quod Scapulare nuncupant; cæterum eiusdem Canonicæ pinguedinis spiritali succo, per inhesionis beneficium medullantur, ambæ Congregationes in fundo Clericali pariter coherent, consimiliter ad vineam pertinent, eodem influxu fouentur, ac irrigatione virescunt, & vtramq; domino fructificantem vna sustinet radix; vnde viri pullularunt bonitate, disciplina, atq; scientijs illustres.

Sunt & Canonici S. Spiritus Venetiarum, & S. Marci Mãtuæ, & alij præter hos; tenues tamen cœtus, qui vnicis vel binis Canonijs constent, eiusdem ordinis ac naturæ; scilicèt primitiuorum Clericorum, Apostolicam vitam imitãtium. Quod .n. à nonnullis præsentis æui obijci solet, Regulares Clericos à priscorum statu decidisse, paulloq; minoratos, seu in nouum genus transijsse: ex quo professionis solemni se se voto astrinxerunt, fratrumq; subiere prænomentum, vel etiam Canonicorum, sed Regularium, quod antiquis insuetum probatur, id leuissimum cauillum ducimus: etenim cũ Augustini tempore nec dum inoleuisset expressa professio, dicit tamen ipse, Clericus duas res professus est, sanctitatem, *id est, continentiam interiorem,* & clericatum, *id est, obsequium exterius, in his quæ domini sunt. Esto autẽ Apostoli minus legantur expressè professi, conceptionem tamen melioris; imò optimi propositi, animi deliberatione firmatam habuisse, nullus mentis compos ambiget. Ea*

Serm. de vita cler.

vero

*verò tacita professio, perfectionis statum Christi cultoribus cō-
ferens, quin & Diuus Thomas, & Paludanus, & Medina,* 2.2.q. 88.
& alij, Apostolos argumentantur religionis essentialia vouisse ar.4. adu.
implicitè saltem, cùm relicta rerum proprietate, & dominio, 4.sent.dis. 38. ar. 2.
& affectu, secuti sunt Dominū Redemptorem, aliàs perfectio- q.3. pal.4. sent. ibid.
nem minimè assecuti fuissent; tametsi enim ex iusta faciendo Mod. lib.
iusti euadimus, & ex temperata temperati, vt in Ethicis; nul- 2. de contin c. 35.
lorum tamen actus, vtcumq; laudabiles, veræ virtutis titulo co- Alexan-
honestandos censuerunt ipsi etiam mundi sapientes, ni habitu drin. 44. di. Extra.
constarent. Propterea magnus Gregorius, cùm quis omne q̄ Ioan. 22. Quia quo
habet, omne quod viuit, omne quod sapit, omnipotenti rundam.
Deo vouerit, holocaustū est. *at nō potest totius vitæ decursus* Mat. 19. in Ezech.
vnico actu exhiberi, nisi per immobilis et cōstātissimæ electionis 15.
votum; retro autem aspicientes, nedum resilientes, inepti sunt Luc. 9.
*regno Dei: De sacrificiis verò, ad litteram videtur dicere Pro-
pheta,* Vouete, & reddite Domino Deo vestro, omnes Ps. 75.
qui in circuitu eius offertis munera. *Vouerant igitur tria
essentialia non dico solemniter, sed exemplo Domini, qui cùm* 2. cor. 8. 1. Pet. 2.
esset diues, factus est egenus, qui peccatum non fecit, sanctus, Heb. 7.
innocens, impollutus, qui factus est obediens vsque ad mortem, Philip. 2. Augu. de
discipulosq; inuitauit ad perfectionem primò, & sui imitatio- Anco. in summa.
nem, postmodum ad prælationem, animarumq; curam: quod Et lib. de
& consulunt voces illæ, Si vis perfectus esse, vade, vende, potest. Papæ.
da, veni, & sequere me. *alliciunt illæ,* Tollite iugum meū Mat. 19. 11. 12.
suaue, & onus leue, & inuenietis requiem. *vrgent illæ,* Iudoc. cli-
Qui potest capere capiat. *itidemq; illud Pauli desiderium,* ctoueus li. 3. c. 9.
Volo omnes esse sicut me ipsum. *eruditio illa,* Vt probe- Hieroni.
tis potiora, & sitis perfecti. *extimulatio,* Tempus breue Plat. lib. 2 c. 20.
est, præterit enim figura huius mundi. *patens tandem,* 1. Cor. 7.
apertaq; adhortatio, Estote imitatores Dei, & mei, sicut & Philip. 1. 1. Cor. 4. 7
egò Christi. *Sed verè dixit Sapiens,* quæ futura sunt iam Ephes. 5.

Eccli. 3. fuerunt, *proportionabiliter nimirùm*, & non est priorũ memoria, sed nec eorum quæ posteà futura sunt, erit recordatio, apud eos qui futuri sunt in nouissimo, *id est, eueniet sub Euangelica lege, quod anteactis seculis legis scriptæ, quin & inditæ accidisse nouimus; etenim quandiu apud Patres viguit disciplina Adæ, nullius opus fuit pedagogia; at vbi subrepsit obliuio monitorum illius, cæperuntq; à primigenij institutis declinare, tunc affuerunt Patriarchæ, & inprimis Noe iustitiæ præco, Arcæ fabricator, quæ fuit Religionis typus. Audiatur Paulinus Nolanus inquiens,* Irerum humani generis processu relabente iustiria, & crescẽtibus simul gentibus atq; criminibus, ne rursus iniquitas hominum, generis mereretur interitum, electus est qui Pater fidei vocaretur, à quo & promissio regni, & Regis æterni semen emergeret. *Mox prolata est Lex, velut lucerna, vice extinctæ facis, qua etiam deficiente, & vergente ad occasum, submissi sunt Prophetæ, & filij Prophetarum religiosi, Prophetia verò vsque ad Christum illuxit. Quemadmodum antiquus ille Adam prædicatur forma, id est, figura futuri, quia is factus est in animam viuentem, hic in spiritum viuificantem: ità præcisè de Christo dicendum, quòd in diebus carnis suæ, nullo alio opus* fuit *Doctore vel Ductore; audis .n.* Quamdiu sum in hoc mũdo, lux sum mũdi; *ipso verò ascendente, Spiritus Domini repleuit orbem terrarũ, quo qui perfusi sunt, exarserunt & exultauerunt in Deum viuum. At paulatim feruore tepescente, surrexerunt orthodoxi barbatiq; Patres, qui protulerunt de thesauris Testamentorum noua & vetera, religiosorumq; Ordinum fundatores, vota adinuenere solemnia, quibus se se homines immolarẽt in sacrificium Deo acceptissimum: licèt rudi illo Christianitatis initio; nondum videlicèt ordinata, plenèq; constituta disciplina Ecclesiastica, plurima perfunctoriè, ex quadam*

Marginal notes: ad Ama. ep. 2. — Rom. 5. — 1. Cor. 15. — Ioan. 9. — 17. q. 1. c. Ananias. & glo. ibi.

dam Spiritus Sancti dispensatione, pro captu infantilis illius Christianismi, ab Apostolis permissa aut ommissa, quæ succedẽtibus seculis, eodem doctore auctoreq; Spiritu, qui suis quæq; dispensat uniuersa temporibus, præscriptam certamq; formam acceperunt. Ergonè superogatio, quæ ad vitæ eminentiam comparata, & ad perfectionis augumentum, in opprobrium cadet, & detrimẽtum, despectionemq; operabitur beatorum confirmationis arrha? an non hoc dicere bonum malum, & malum bonum? seu colligere de vitibus spinas, & de ficulneis tribulos? Quis vnquàm dixerit, in venerabili Societate Iesu (namq; hi non statim profitentur) professum ignobiliorem non professo? quis affirmarit lectissimos Canonicos de Alega, cùm ex Pontificia constitutione profiteri iussi sunt, continuò seipsis effectos viliores? Si hæc est causa, non expedit profiteri, sed non sic; nam si obligatio ad maius bonum detrahit de status præstantia, eo ipso Clerici Laicis minorabuntur, dicente Hieronymo quòd ebrietas in Laico crimen est, in Clerico sacrilegium. *Vult Diuus Thomas, grauiùs peccare Clericum in sacris constitutũ, quã Monachum professum. Si sic ergò Episcopi ac Pontifices, omnium infimi, quippe ut ad maiora obligantur; nam cui plus creditur, plus exigitur ab eo: &* omne animi vitium *(vt quidam ait)* tantò conspectius in se crimen habet, quantò maior qui peccat habetur. Crescit enim *(subdit alius)* delicti cumulus, iuxta ordinem meritorum, & sępè quod minoribus ignoscitur, maioribus imputatur. *Et Radulphus*, quæ in populo fideli desiderantur, cuncta oportet exactè Sacerdotem exhibere, in reliquis esse partes & membra virtutum, in ipso plenitudinem virtutis habitare corporaliter. *Hoc tamen in contrarium cedit; imò & qui benè præsunt Presbyteri, duplici honore digni habentur; licèt enim Præsulatus fugere, sapiẽtum omnium iudicio, prima-*

P B ... Lubricũ.

2.2.q.184 art.8.

Iuuenalis

d. Isidor.

Radul. Ardens.

1.Thi. 5.

Iob.26. *riæ cuiusdam & singularis sit sapientiæ, quia ipsi etiam Gigãtes gemunt sub aquis, attamen quis eorum fælicitati gratuletur satis, quibus datum est, spiritalis dispensationis & administrationis nauem optato in littore collocare, & procellarum tempestatumq; ictus, sibi verterunt in salutem? Nec verò affimarim hominum vitam, quò austeriorem, eò digniorem, licèt benè tutiorem inter Christicolas, quipputa præcesserit præluxeritq; ad sui deiectionem, ad nuditatem, ad probra, flagella, cruciatus, sed id quidem cæteris paribus verificari contenderim; vt de Monachis, qui obseruantiores, hi & excellentiores habeantur. Sitq; idem iudicium de Clericis: quòd si secularibus interdum de loco concedunt regulares, (natiui, originarij, primordiales intellige) id capiti delatum scias, nempè Episcopo propria mẽbra attrahenti, ne similitudinarij corporis ratio destruatur, nã Regulares, in quibus ipsi quoq; Clerici Canonici, licèt non sic ab initio, nunc tamen communicato priuilegio exempti habentur, quos immediata Domni Apostolici cura vegetat atq; fouet, idq; sapientissimus optimusq; Pius V. Pontifex, voluit suo motu*
Hie.575. *proprio testatum: & hic latissimus se offert campus vetustissimo Ecclesiæ ritui insinuando, de celibatu Clericorum, Occidentalium præsertim, deq; propriorũ abdicatione ex Patribus, neq; loco post ordines suscepto excederent, sed in obedientia perstarent Præpositorum; quem ex animo percurrerem; nisi prolixitatem vererer. Vnum illud subticere nequeo, patens peremptoriumq; indicium, ab initio ad hanc vsq; diem in Ecclesia retentum.* In libro Pontifi. *Id verò est, quod in Clericis initiandis, dum Pontifex Clericali tonsura eos dedicare parat, & Superpelliceum Apostolicum induere, ante omnia hisce verbis precatur,* Vt Spiritus Sanctus, habitum Religionis in eis perpetuò conseruet, & à mundi impedimento, ac seculari desiderio corda eorum defendat. *videatur Romanus Pontificalis Liber.*

Non

Non ergò originariè is habitus aut affectus Secularium, sed Religionis, & cuiusnam quæso?

Legebatur dudum in libro Pontificali veteri forma Clericorum recipiendorum, quæ talis erat, scripto, & voce prolata, Ego .N. offerens trado meipsum Deo &, Ecclesiæ Sanctæ Theclæ, & promitto obedientiam secundum Canonicam regulam Sancti Augustini, Domno .N. præfatæ Ecclesiæ Archipresbitero, & successoribus eius, quos sanior pars congregationis Canonicè elegerit. *Proximè inhærebat forma professionis, taliter expressa.* Ego .N. promitto stabilitatem in hoc loco in honorem Sanctæ Theclæ constructo, & profiteor Clericatum, & sanctitatem, & communiter viuendi societatem, iuxta meum posse, secundũ regulam, & constitutiones Beati Augustini, & cæterorum Patrum. Promitto etiam obedientiam Domino .N. Episcopo, cæterisq; fratribus in hoc loco constitutis. *Hæc inquã habebantur in libro Pontificali, inter Ecclesiasticas ceremonias Clericorum initiandorum; nunc verò huiusmodi sublata, eo quod Ecclesiæ quoq; ad seculares translatæ. scribit enim Trithemius quod* sub Theodorico Archiepiscopo Treuerensi, Canonici Maioris Ecclesiæ, ibidem, abiecta vita regulari, quam hucusq; continuauerant, desierunt esse regulares, & facti sunt nomine & conuersatione seculares. Quorum exemplo malo, Canonici quoq; Sancti Paulini Treuirenses, & Sancti Castrij in Confluentia, Moguntinenses, Vuormatienses, Spirenses, & complarium aliarum Ecclesiarum, diuersis quidem temporibus, sed vno impietatis Spiritu, regularis vitæ communionem abiecerunt, *sed quid Germanos adeo? Ecclesiam Ambrosianam Mediolanensem regularium Canonicorum fuisse, testis est Ioannes Andreas. Laurentinianam quoq; Herculeã*

In chroni ca Hirsan giensi.

Glos. Ioa. And. in clem. de elect. 2.

testa-

testatur pignus Canonici Coloniensis Martiris Aquilini, inquilini eius Canoniæ, illic perempti, & tumulati: Laurentinianã quoq; cathedralem Perusinæ Ciuitatis, et Agathensem Cremo-
Hie.114. *næ, constat sub Pio Secundo ad Seculares commigrasse: sed excedunt metrum Præfationis ista. Nunc de fratrum prænomento.*
R *Non ignorant qui sacris litteris vel quantulam operam dederunt, summa Domini nostri dignatione & donatione, quotquot Agni immaculati sanguine abluimur, eius cohæredes ac fratres adoptari, qui abiectionem nostram, immarcescibilis gloriæ suæ participem effecit atq; consortem; quidni fratres dicamur, quos vnus primogenitus redemit, quibus vnus Pater Cælestis, & vna Mater est Ecclesia? lepidè Tertullianus,* Cùm fratres
In Apologetico. simus iure naturæ, quantò dignius fratres & dicuntur & habentur, qui vnum patrem Deum agnouerunt, qui vnum spiritum biberunt sanctitatis, qui de vno vtero ignorantiæ eiusdem, ad vnam lucem expirauerunt veritatis? *Quòd si quispiam huic veritati declinandæ ambages inducat, facilè poterunt nubes omnes propulsari, vnico dominicæ auctoritatis Sole, cùm ait,* omnes vos fratres estis, *quod qui-*
Mat. 23. *dem frequentius auditur per singulas noui Testamẽti paginas, quàm vt in præsentiarum allegari indigeat, idq; non modò nascente Ecclesia receptum, sed & adolescente retentum, ex Sanctorum testimonijs pronum est euincere. At verò successiuè distincti sunt Clerici à Laicis, vt supra tactum, & de Clericis Collegiati fratrum agnomen retinuere, quo distinguerentur à Parochis: quorũ nihilominus non erat distincta causa, sed ipsa necessitas eximebat à communitate, qui seorsum degere cogerẽtur. Pedetentim autem distinctio se se ingessit in Ecclesiam, more Naturæ, quæ ab imperfectis procedit vniuersalioribus, & cognitione confusa: nam quia Clericalibus munijs admitti cœperunt Monachi, qui & ipsi Fratres dicebantur, & Collegiati;*

siqui-

siquidem in Monasterijs adunati, Voluerũt primarij naturales Clerici, secerni ab his qui ex priuilegio, seq; dixere Canonicos ab Apostolorum Canone, non ab annuo Canone, quæ est præbenda, vt quidam violenter nimium deriuare contendunt; etenim cùm præbenda sit quid temporale, Laicus etiã potest præbendari, non tamen erit Canonicus. Obseruantiores demùm etiam Regulares, ab Augustini Regula, quiùe à liberioris vitæ Canonicis distingui cupierunt, quod tamen raro auditum anteactis seculis, per quæ nomine Clericorum simpliciter, seu Canonicorum, subaudiebantur Regulares. Augustinus non nisi Clericos familiares suos nuncupat, & Speculum inscribit, de vita Clericorum. *Alexander Secundus, hic eodem vtitur vocabulo. Paschalis Secundus confirmat Constitutiones Canonicorum Portuensium sub titulo Clericorum. Gratianus Decretorum Compilator, proponit quæstionẽ de duobus Clericis, quos inferius interpretatur Regulares Canonicos. Vbi textus prohibet decimas à Monachis, & Clericis communiter viuentibus exigi. Rubrica per terminos contrahentes, ipsos Clericos Canonicos nuncupat, inquiens,* Monaci & Canonici decimas minime soluere cogantur. *De Concilijs verò præter superius allegata verba alternatiua Arelatensis,* Canonici secundum Canonicum, Monachi secundum Regularem viuere studeant. *Est etiam Cabilonense, de Canonicis inquiens,* Libuit sacro huic Conuentui, quasdam admonitiunculas eis sanctimonialibus scribere, quæ se Canonicas vocant, quoniam hæ, quæ sub Monasticæ regulæ norma degunt, totius vitæ ordinem in Regula scriptum habent. ***Item in Terraconensi prohibetur,*** ne quis Sacerdotum, vel Clericorum pro patrocinijs munera accipiat, neùe aduocet. ***vbi Gratianus exponens ait,*** intelligitur de Clericis, qui in vita Canonica professi sunt, quia de secularibus hoc nõ prohibetur

Hie. 1. 12
Causa 11 cap. obseruandũ 15 q. 2.
c. decimas 16. q. 1.
c. cum causa de elec.
c. Dilecti. de iudic.
c. Quoniã de vit. & hone. cler.
conc. Are. 3.
Cabil. 2. cap. 53.
c. 2. de institut.
cap. per exepi. de priuil. in 6.
Abb. c. bona. el pri er de vita & honest. cleric.
causa. 16. q. 2.
c pernitiosam 18 q. 2.
c. Dudũ.
c. in omnibus de cõsec. di. 5.
c. cum a. de elect.

betur in iure. *In Aquisgranẽsi, tertio quoque verbo id repetitũ, alijsq; locis penè innumerabilibus. Diuus Bernardus Epistolam scripsit* Odoni *Abbati Regularium Clericorum, aliàsq; Abbati Trecensi Canonicorũ Clericorum. Verùmenim Clericalibus munijs Monastica in eis dignoscitur quadamtenus iuncta disciplina: isq; verborum Augustini sensus, cùm ait, se Cle-*
1. q. 5. c. eos qui. *ricos in Monasterio adunasse, (aliàs enim Canonia appellanda*
Dist. 81. c. dictum. *venit propriè eorum habitatio,) & Nicolaus Primus*, Non
extr. de regul. c sicut nobis. putamus religiosos Clericos, à sanctorum Monachorum consortio seiunctos. *Canonizata satis penes Iuristas sentẽ-*
causa 19. in princ. *tia, nempè Canonicos hosce & Monachos, ad paria censeri:*
c. præsens. *idemq; Innocentio Tertio probatum. Hinc interdum etiã Mo-*
20. q. 3 *nachi dicti sunt, sæpissimèq; eorum stemmata Monachis attri-*
S *buta, non dico ab Monachis vsurpata; namq; propria largè profundunt sanctissimi Patres, tantum abest vt aliena concupiscant, nec Fucis egent pigmentorum, quos genuina venustas reddit gratiosos, sed à conniuentibus Scriptoribus aliena ad eos transferuntur, quod binis vel ternis, bisq; patentibus erratis, ne per ignota, aut fidei ambigua vagari videar, demonstro. Alexander Papa Secundus, à quo & Bullarium hocce feliciter exorditur, indubiè Canonicus extitit Regularis Basilicæ Lateranensis, ipsiusq; Reparator, nempè secundus, qui Frigdianos Lucenses eò introduxit (namq; magnus Leo & ipse eiusdem instituti ac familiæ, primitus reformarat, cùm religiosis Clericis per Siluestrum primum adhibitis, Gelasium ac socios Augustini discipulos adiunxit) Hunc tamen Alexãdrum Scriptor quidam, Monachum asseuerat. At nil mirum, nam & Paulum Quartum è familia Caraffa, qui ipsius ætate Pontificatum gessit, merum Clericum, Clericorumq; institutorem, quos venerabiles Teatinos à fundatoris Episcopatu dicimus. Idem Chronographus mentitur Monachum fuisse. In Epitome Germaniæ*

Epi-

PRAEFATIO.

Episcopatuum habetur, quòd sub Baldrico Spirensi Episcopo, Canonici Nemeten. quemadmodum etiã Vuormatienses & Moguutiæ, Monasticæ vitæ professione abiecta seculares fieri, seorsum habitare, ac propria habere cæperunt. *Ecce quòd assignat Canonicis Mnasticam professionem, quo nil erroneum magis: circumspectius quidem locutus est idem Scriptor, de Bernardo Paderbornensi Episcopo, inquiens,* passus est vt Canonici, obseruanntiam Regularem, quæ hactenus viguerat, mutarent in secularium Clericorum statum. *idemq; de Treuirensibus astruit. Sed quid de librorum inscriptionibus dicam? inter cæteros circumfertur opus Richardi, ortu quidem Patauini, sed Doctoris & Canonici Parisiensis, de Sancto Victore, quæ quidem Canonica famosissima habetur, quòd filios dederit egregios, extrà omnem ingenij aleam; id impressum 1534. istiusmodi affixo titulo,* Richardus S. Victoris, Monachus Ordinis Monachorũ regulariũ S. Augustini. *Quid Monachus Monachorũ adinuenit Barbarus seu Bardus quispiã? supponebat hic vt video, dari ẽt Monachos Seculares, quis talia non stomacetur? an non hoc indui veste, lana linoq; contexta, quod lege lata vetitum? Verũ illud non possum satis mirari, quod nostri temporis vir quidam clarissimus, & ipsa eruditione sapientior, qui præclarum opus de R R. Mendicantium priuilegijs compilauit, dum ad non Mendicantes transire parat, hunc in modum subsequentia intitulat,* De Monachorum Congregationibus, illarumq; origines, quæ Mendicantium priuilegia participant. *Moxq; à Canonicis Saluatoris Lateranensis orsus, & Sancti Saluatoris de Bononia, descendit ad Monachos Diui Benedicti &c. nec quippè queror, quia Canonicorum instaurationem enarans, in quibusdam lapsus fuerit; id enim condonandum, quin & gratiæ habendæ ingenuo scriptori, qui quod penes alios lege-*

Tomo pr.

Lugduni apud Vincentiũ de Portonarijs.

legerat, fideliter amicèq; reddiderit, id suspicio quod tantus vir, Regularium cœtum, in Medicantes, & Monachos ritè existimarit distingui, Canonicosq; Monachorum nomine compræhẽderit, cum satius alij, Dei ministros & Ecclesiasticos viros, qui est Clerus, secuerint in Clericos, ac Monachos, tum subdiuidentes notãt, Clericorum alij seculares, alij Regulares, Regularium qui sunt essentialiter Clerici, alij Canonici, alij Sancti Pauli Decolati, alij societatis Iesu, alij Congregationis Teatinorum, Somaschæ, Oratorij &c. Rursus Monachorum, alij Mendicantes, qui & Fratres simpliciter, alij non Mendicantes, horum alij Caßinenses, alij Camaldulenses, Oliuetani, Carthusiani vallis Vmbrosæ, Cistertienses, Celestini & id genus. Mendicantiũ hi Prædicatorum, illi Minorum, Eremitarum, Carmelitarum Seruorũ, Minimorum & consimiliter. Longo successu à Monachis distant Canonicorum instituta, namq; Dionisius (cui fidendum tamquam primario Ecclesiasticæ militiæ Statori) inquit, Diuini præceptores nostri, sanctis nominibus appellari voluerunt, alij Cultorum, à puro Dei famulatu, alij Monachorum, ab indiuidua ac singulari vita. *Ecce quod distinguit cultores quasi operatores, à simpliciter contemplatiuis. ibidem etiam cum tres notet Hierarchicos actus; videlicet purgare, illuminare, perficere, eosdem quin etiam totidem dispertit ordinibus; scilicet Ministrorum, Sacerdotum, Episcoporum, Tres proinde his subijcit classes ipsarum operationum susceptiuas; puta purgandorum, quales sunt Ethnici, Illuminandorum, qualis fidelis turba, & Perficiendorum, & & hos dicit Monachos. Sint igitur omnibus initiandis subliniores ipsi Monachi, & sint Episcoporum assectæ, iuxta illos positi, velut subiectum præuijs dispositionibus aptum; concedant tamen Clericis ministris, quorum est pascere, dum ipsi pascuntur ex Hieronimo, quippe nobilius agens passo ex Philosophis.*

D. Th. 2. 2. q. 189. ar. 8. ad 2. Archid. c. mandamus 14. q. 3. Io. Andr. & Cardi. c. sane de regu. Su. Rai. ver. Monach. Hieroni. Platus li. 2. c. 23. Hierrar. Eccl. c. 6.

c. legi 16. q. 1. Calde. tit. de regul. cons. 30. Speculat. tt. de disp. § nunc.

phis. Rabanus etiam, inter status Ecclesiæ, inferiori gradu Laicos locat, superiori Monachos; sed Clericos supremo id verò adeo tritum, vt non sit opus elucidari; quando species sicut numeri habentur. Vrbanus Secundus, cum ex Canonico Regulari Lateranensi factus esset Monachus, postea Pontificatu inito, vetuit ne quis de cætero à Canonicis transiret ad Monachos, pœna etiam inflicta; quipputa minus expedire censeret, ipse vtrumq; statum expertus, licet illi arctiorem profiteantur, adq; Clericatū ipsi quoq; assumpti (vt prædictum) id eis omnino accidentale plus minus à Gregorio & citra, Canonicis autem essentialiter competit; perinde atq; Homo non nisi animal: dabis mihi Monacum absq; Clericatu, dabis Fratrem cuiuscunq; Ordinis, Canonicum non dabis, cum ius Canoniæ non cadat in laicum. Canonicus fraternus Clericus, siue Clericus in societate; Canon etenim quod est Regula, respicit consortium, vnde & Musici diuersarum modulationem vocum, in vno eodemq; concentu, Canonē appellant & significanter. & quidem Clericatus homini superuenit, Canonico nequaquam; quemadmodum corporis proceritas homini accidentalis, sed Giganti est quid essentiale. Hinc ex eis assumuntur S. R. E. Vicecancellarij simpliciter inquam Canonici, fiunt Prothonotarij, nec egent dispensatione pro suscipiendis secularibus beneficijs, & extra claustra vtuntur quouis habitu, & colore, modo honesto, & Clericali. At in digressū redeo. quod olim prænominati fratres, id ab origine Christianitatis profluxit. Verum & id collegiatis secularibus commune. videatur Ioannes Molanus Cathedralis Louaniensis secularis Canonicus, quod nunc Itali Domini dicantur, Hetrusca id effecit Regio, quæ huiusmodi Dominos ab æuo appellare consueuerat; porro in Lucensi agro Ordinem instauratum supra memorauimus Prouintiarum igitur id adscribendum vsui; nam Clerici Seculares vt plurinum, & Romæ præsertim compellari noscuntur, Don Pietro, Don Fabio. *Mediolani, ac Venetijs audi;* Prete Paolo, Prete Zuane *In Sicilia citeriore quæ Neapolitanum*

c. à subdiacono cum ibi notatis dist. 93.
c. quidam 18. q. 2.
c. quoniā 19. q. 3.
c. qualiter. et quādo el 2.
Ciacon. in vita eius.
Canon. c. 19. q. 3.
c. Mandamus.
c. statuimus. 19. q. 3.
Speculator. tit. de disput. & allega. §. 4 ver. & generaliter.
Abb. c. statuimus de mai. obed.
c. causam de præscr.
c. Monachi extr. de elect.
Hic. 623.
T
lib. de Canonic. c. 3.

regnum, Monachorum prænomine omnes communiter appellitare consuetum, quin & obsequij ac honorificentiæ gratia Clericos aut Religiosos affuantur, præmittendo Signor Abate mio. *Verum hi tituli seu prænomenta, ex vsu loquendi apud vulgares orta floccihabenda sapientibus, qui res de causis ac principijs metiri debent. Illud vnum stat pro colophone, Clericorum Canonicorum Ordinem, primarium in Ecclesia Christiana, Apostolicamq; immo Diuinum, quipputa Diuina iussione plantatus in domo Domini, in his quos ipse sibi allegit, vice omnium Israelis primogenitorum qui ipsius Dei hominis discipulorum, quorum sanctitate, ac doctrina, Ecclesia nata est atq; enutritur, statum repræsentat & essentialiter retinet, ordinemq;, nomen, obseruantias, ritus, ceremonias, mores perpetua successione, ratione vitæ, officijs, ministerio, ipsissimaq; habitus conseruatione, ad hæc vsq; tempora solus traduxerit. Et dico solus, nam licet Seculares dignissimè gerant Canonicatus nomen, & sint vera Christi portio, in optimo & excellentissimo gradu dispensatiuè per consecrationem ad diuina; neq; enim penitus à se regulã excusserũt, sed ea quæ præsens Ecclesia (quam etiamnum Paracletus edocet omnem veritatem) requirit, diligenter obseruant, ea est rerum omnium vicissitudo; tamen quoties auditur hæc vox* Canonicus *semper venit in potiore sua significatione interpratanda, & secundum ethimologiam, veramq; sui denominationem, cuius excellentiam, vel ex ea quam subiectis rebus cõfert dignitatem pronum euincere; nam & præcipuum Ius Canonicum dicimus, discernẽtes à Ciuili. nec quempiam legitimè principari censemus, aut sacris infulis, almauè Thiara ritè ornari, ni Canonicè electus in sacratissimis tremendis misterijs, eam partem quæ viuifico corpori & sanguini conficiendo, contrectando, offerendo propriè & immediatè subseruit, Canonem Patres appellarunt: qui de sacris Biblijs apochrifa expungentes, authentica duntaxat Canonica perhibent, prohibentq; pro Sancto quempiam haberi, quem non Ecclesia Canonizauerit auctoritas, vsqueadeo ad medici-*

Exod. 28. *Ioan. 16.* *§ Sed quoties. insti. de iure naturali ca. penult. de sententia excom.*

nalia

nalia, & musicalia vocis Canonicæ vsus deriuatus, & ad alia passim: & quandoquidem corruptio optimi pessima, quæcunq; minus Canonica existimantur, ea continuo infami titulo, adulterina, anomala, irregularia prædicantur: quæ cuncta eo sane collineant, vti Canonici generis præstantia, etiam ex nomine diluceat, & primi eiusdem analogati. sit idem iudicium de Clerici *nomenclatura; quippe illa impropriè vtitur, quisquis propriũ possidet, nec communi conuictu contentus, quia ratione proprij nõ est portio Dei. dicente Hieronimo*, propterea vocantur Clerici, quia de Sorte Domini sunt, vel quia Dominus ipse sors, idest pars eorum est, quod si quidpiam habuerit præter Dominum, pars eius non erit Dominus. *& alibi affirmat* capitis rasuram significare temporalium depositionem, quia victu & vestitu contenti, nihil proprium habere debent sed omnia communia. *Diuus etiam Prosper affirmat, quod* nemo possidet Deum, nisi qui possidetur à Deo, vnde Clericus debet primitus esse possessio Dei & sic efficietur Deus eius possessor & portio. *Hinc illud Agathensis Concilij decretum,* Clerici qui oblationes parentum aut donatas, aut testamento relictas retinere perstiterint, ab Ecclesijs excludantur. *Hinc quotquot ab initio iustos ac morigeratos Clericos legis, Canonumq; conditores, aut cultores; incipiendo à Beato Apostolorum Senatu, & Conuentu Discipulorum summi Magistri, eosq; recensendo qui fuerunt in Ecclesia Prophetæ, & Doctores, in quibus & Barnabas, & Simon, & Lucius, & Manaen, & Saulus, postque successiuè cathalogum faciendo Lini, Cleti, Clementis, Sixti, Cornelij, & Cipriani (in cuius Martirio notanter scripsit Methaphrastes, quod* cum se lacerno Byrro expoliasset, ac Dalmatica, remansit in Linea veste) *& cæterorum deinceps; donec scilicet post Siluestrum introducta secularium Clericorum permissio, omnes censendi Canonici Regulares, quantumlibet hoc nomen necdum adinuentum, vt prædiximus, propterea enim, non solum*

c. cui portio. 12. q. 1. c. Clericus. *Ad Nepotian.* *12. q. 1. c. Duo.* *De vit. contempl. c. 16.* *Canone. 3* *Sozom. li. 6. c. 31.* *Speculat. lib. dui off. par. 6.* *c. in omnibus de cõsec. dist. 5. & iunct. glos.* *Act. 13.* *In vita S. cip.*

opera Ignatij, Policarpi, Hirenei, Origenis, Theophilacti, Ioannis Chrisostomi, & eorum qui Augustinum praecesserunt. sed nec Fulgentij, Gelasij, Prosperi, Possidij, & id genus eius contemporaneorum: immo nec longe recentiorum Petri Lombardi, Petriq; Comestoris, & Iacobi de Vitriacho, addam nec nouissimorum Pauli Orosij, Martini Nauarri, nec Hieronimi vidae pœma, praeter innumera alia, titulo praenotantur Canonicorum Regularium, cum tamen eiusdem habitus fuerint, & instituti, vti studiosis compertum. Augustinus autem quamuis principio
Serm. de vita Cleric. *decreuisset neminem nisi fraternitatem diligeret, communiterq; viueret, sacris ordinationibus admittere, mutauerit consilium propter euitandam hipocrisim, eos tamen* claudos *appellat*
Lib. offic. c. 6. *quia vt etiam Isidorus ait,* quo magis quisq; curis mortalibus occupatur tanto à Deo elongatur. *Amplius Panormitanus affirmat, quod* Seculares vsurpato vocabulo dicuntur
Abb. c. Epis. de praeben. Glos. c. licet de offi. iud. ordin. in ver. seculares. Clerici, & quatenus communes proprie Clerici sunt; *solus ergo Canonicus Ordo (de antiquis normam ac instituta seruauit Apostolorum, sed & habitum iugiter defert sine quo ipsi Seculares nil attentant in Ecclesia ministrare. In eo autem*
Abb. c. Epi. de Preb. X *Italos nostros plerisq; alijs obseruantiores ausim affirmare; nam*
Glos. c. licet. de off. iud. ordin ver. seculares. *cum Canonicus Clericalis habitus describatur sola linea toga super quacunq; veste modo honesta; nihil enim statutum reperitur de qualitate, aut colore vestium subtus gerendarum, nonnulli apud exteras nationes, violaceum receperunt, quidam tanetum,*
Gl. in Cle. 1. ver. Habitus de elect. *plurimi tamen nigrum. ipsi Itali dum in disciplina perstiterunt, semper albis laneisq; supparis vsi sunt, & sicubi à Patrum obseruantijs ad tempus resilientes, varia pro libito inuenere, continuò sese recipientes in idipsum reuersi sunt. Etsi enim nihil super hoc cautum appareat, neq; ab Sanctis Apostolis, neq; à legislatore Augustino, nec à Gelasio, aut alio quopiam, sed à traditione, quae per manus ad haec tempora deriuauit, vel etiam à pictura. Id tamen elici videtur ex ipso Augustini Canone; primùm quòd laneae forent eorum vestes, dum*

cauet ne à tinea lędantur, quòdq; albę, in eo quòd tradit fullonibus ob munditiem; coloratis enim non nitorem confert lotio, sed squalorem. Mantelinam, seu magis Almutiam, eam existimarim, quę olim Byrrum, id porrò coloris ignei, seu ruffi fuisse perhibetur ad Ethimo, Byrrum, quasi pyrrum, id est igneum. eo tegebatur caput: vnde postmodũ Byreta minuscula desumpta, tegebantur & scapulę, breuius tamen erat, iuxta textum, si quis virorum putauerit sancto proposito, id est, continentiæ conuenire, vt pallio vtatur, tanquã ex eo iustitiã habiturus, & repræhendat, vel iudicet alios, qui cum reuerentia byrris vtuntur, & alia veste cõmuni, quæ in vsu est, anathema sit. *Vnde apparet, Clericis omnibus commune fuisse; sed nec Augustinus quicquam immutauit de Apostolicis indumentis, quippè pręcipiat,* nõ sit notabilis habitus vester, *id est, discretus à cęterorum Clericorum amictu. Almutiã tamen à multis seculis nigram gessere Clerici Canonici, ceu magis religiosę humilitati congruentem, cum forma eandem retineãt.* *Dist. 30. c. si quis.* *Regul.*

Quocircà casum libet referre, ne hominum memoria excidat, Y *quem Rauennę puer, narrante D. quon. Marco Antonio de Rouatis C. R. è familia Lateranensi, Prothonotario etiã Apostolico, & Concionatore excepisse recolo. Fortè (dixit) hospitabatur aliquando fel. rec. Paulus Papa Tertius Farnesius in Canonia hac nostra Portuensi, (si tamẽ vspiam hospitatus dici possit Summus Christianorum Monarcha, qui habet omnia iura, cui traditę claues vtriusq; Regni cęlorum, superni ac mistici, sed diuerterat, inquam, ad seruos suos,) dumq; apud nos moraretur, quoties per occupationes liceret, Patres iubebat accersiri, studentesq; potißimùm, quorum litterarijs concertationibus plurimùm se leuari existimabat, tanta animi anxietate, quę è Principum discordijs in Optimum redundabat Pastorem; quadã autem die circumstãte Canonicorum corona, eorum quempiam conspicatus, eia, inquit Pontifex, ex quo lineum geris Rochetũ, quali nos ipsi vtimur, albamq; subtus consimiliter togam, Al-*

mutiaq;

mutiaq; ac Biretum etsi colore, figura tamen haud absimile videntur: qui putas Priores adinuenerunt, aut vtri dederunt, receperuntuè? Ad quem ille, Sancte Pater, Vos eius vices geritis, in quo viuimus, mouemur, & sumus; ideò omnia nostra vestra sunt, cunctaq; Sanctæ Sedi accepta ferimus; quare & vestes, & domicilium, & agnomen. Tum Pontifex, nequaquã, sed falleris; nisi enim coæui nostri Clerici primitiui, habitu nobis indiscreto vsi fuissent, nullus Prædecessorum nostrorũ subditis indulsisset, vt tantoperè Romano assimilarentur Præsuli: illaq; nos ipsi eatenus vos gestare sinimus, quòd nobis compertum, vos ab illis originaliter proficisci, eorumq; successores et hæredes: qui vtinam feruorem immitemini priscorum, quorũ deducitis normam ac instituta, talia fatum Pontificem iureiurando contestatus bonus senex; Quæ iccirco hoc loco recensenda duxi, vti nouerint legentes, quod præter adducta testimonia certè qualibet exceptione maiora, habemus & firmiorem Apostolicum sermonem, cui omnino attendendũ; si cui verò hæc dubia videãtur, is percurrat subiecta diplomata, nec antiquorũ modo Pontificũ, sed recẽtũ, puta Eugenij IV. lucul&etilde;to cõpẽdio, de ipsis Frigdionarijs asserentis, Diuinam in terris familiam Clericorum, qui sacrum inter Clericos viuendi modum instituerunt, firmarunt, erexerunt, & perpetuò deputauerũt, cuius sacri Ordinis primus post SS. Apostolos Marcus Petri discipulus fuit institutor, & conditor. Hi sunt profectò, qui Sanctorũ Patrum vitam imitantur, & Apostolorũ instituta instinctu Spiritus Sancti renouant. Sic hæc sancta, & Deo placens Institutio antiquitus, & ab ipsis ferè primordijs obseruata extitit, & sacrã Saluatoris Lateranensis Basilicam, per dicti ordinis Clericos, per longa tempora, sanctè, & salubriter gubernatam fuisse, certissima scientia, & veritate comperimus: & hoc euidentissimè attestãtur innumerabilia documenta &c. *Sixti item Quarti de eisdem attestantis, quòd* inter Ordines Regularium, eò se libẽtiùs ad

Hic 318. Hic 217. Hic 345.

Cano-

Canonicos Regulares Lateranen. mentis oculos cōuertere, quò Ordo ipse in nascentis Ecclesię sancta institutione, ac primorum Christianæ religionis Clericorū norma traditionibusq́; fundatus, & sacris institutis, ac diuinis eloquijs pręmunitus extitit, & virtutum meritis semper resplenduit; ideoq; à Romanis Pontificibus innumeris priuilegijs, dignisq́; honorum titulis meritò decoratus. *Piorum deniq; Quarti & Quinti dispositiuè, decisiuè, & diffinitiuè, per modū causæ, ex certa scientia, motu proprio, efficacioribusq́; clausulis, protestantium, ipsos Canonicos verè, merè, & propriè esse Apostolicorum illorum hæredes, ac successores legitimos, omni ambiguitate semota. Et eximium Doctorem, ac Præsulem* Augustinum, Primum Apostolici illius Ordinis reformatorem, *vti etiā Ordinator excellentior, transfundere videatur prærogatiuam digniorem, sicut Pater transmittit in Filium: & tantò quis se existimat potius accepisse, quantò à digniore accepit. Regum autem, Imperatorum, & secularium Principū, quæ plurima extant, testimonia, ac Priuilegia, in hoc volumine minimè congerenda duximus, sed nec cæterorum Ecclesiæ Præsulum, quæ in aliud reseruamus. Hæc verò minimè ad inaniam, eorumùe ostentationem protulimus, sed vt ipsi Clerici, dignitatem suam agnoscētes, caueant in opprobrium & abiectionem degeneri conuersatione prolabi.* Attēdite ad petram vnde excisi estis, *scribit Esaias, Summum illum dubio procul Patriarcham innuens Abraham, qui tantarum claruit virtutū insignibus, vt illum, teste Ambrosio, Philosophia nequiuerit votis suis æquare, quia maiora ab ipso facta, quàm ab ea ficta, vt nimirùm ad rectam illius imitationem satagerent vitā componere, in quo omnigenum virtutū exemplar eminentissimè dignoscerent effulsisse: hæc dicit Dominus ore Prophetæ, ore aūt proprio,* vt sitis, ait, filij Patris vestri, qui in cælis est. *si filij Dei estis, actibus enitimini tanto respondere generi; ne versa vice ad summi vergat Genitoris iniuriam: nullæ validiores animorum*

Hic. 570.

Z

Esa. 51.

Ser. prop.

morum concitationes, quàm paterna auitaq; excellentia refricatio. Eccl.44. *Hinc Sapiens* Laudemus, *inquit,* Viros gloriosos parentes nostros: *propterea quòd* qui de illis nati sunt, reliquerunt nomen narrandi laudes eorũ; *alioquin nulla antiquitatis laus aut gloria, si illi bonitas & sanctimonia nõ accesserit; nec quicquã :cursorio proderit, quòd generoso Equitio eductus, si non ipse validus, atque acer. Quæ vtilitas in sanguine meo, ait quidam, dum descendo in corruptionem? profectò dedecori, potius quàm honori erit præclara professio, nisi ei iungãtur mores. Cantauit Hieremias canticum de euersione Hierusalem, ac Sanctuarij, populiq; captiuitate, in quo apparet, quòd quantò altius ascenderit homo, quantò fuerit Deo proximior, tãtò eum si declinauerit, sæuior pœna manebit, lapsus enim tantò altius cadet. Dominus quoq;, vidi, ait, eum, qui aliquãdo super astra coruscabat, sicut fulgur de cœlo cadẽtem.* Luca.10. *Inuadat igitur eos sancta quædam æmulatio virtutis, vt paruis contemptis, & mediocribus non contenti, anhelent ad summa; sic erit germen Domini in magnificentia, & gloria: & siquidẽ à dextris altißimi, ipsius prærogatiuæ munere astare se arbitrantur, contendant in vestitu apparere scutulato, & arte polymita confecto, probitate morum, iustitia, & sanctitate; ne postquam ego dixi Dij sunt, ipsi tãquam homines moriantur,* Epistola 202. ideo Canonici appellati estis *ait Beluncesis Iuo, quod* Canonicas regulas vos velle obseruare cæteris altius deuouistis *sic nomen rei aderit, & Nicolaus cusa Cardinalis,* Excitationum lib. 10. Canonicus à Canone dicitur, in Canonum igitur obseruatione viuere, moueri, currere debet. & rectitudinis suæ cursum ex Canonum obseruantia metiri, tunc enim se in via cõpræhensionis esse sciet, ea porro rectitudo consistit in regulandis motibus, *idque initio ex Areopagita deprompttũ, quo lutea nostra compago, in Diuinam vitam assurgit. Ergo hactenus fuerimus præfati.*

ELENCH

Elenchus Gratiarum, Priuilegioꝝ, Elogiorum, Facultatum, ac Indultorum hoc libro contentorum. Quæ à nonnullis Orbis Pontificibus Clericis Canonicis Italicis concessa sunt.

Illud verò animaduerterint Lectores. Non omnia, quæ præsenti Cathalogo recensentur per summos Pastores ipsis Canonicis attributa, adhuc in robore perstare; verum singula appendenda pondere sanctuarij, ideſt ad Sacri Concilii, recentumq; Romanæ Curiæ decretorum metrum metienda, nam quod nos id minimè præstiterimus illud in causa fuit, quod etiam Philosophum in Ethicis compescuit à morum disciplina exactè conscribenda nempè rerum humanarum mutabilitas atque inconstantia, quæ nihil permittit certum aut infallibile constitui, ita præcise cum Apostolicæ Sedis prouidentia circumspecta, pro statuum euentuumq; varietate, frequenter permittere, aut subtrahere, & quod abstulit iterato adijcere, contrahere remittere, ac limitare consueuerit, hinc indultorum quorumcumq; nobis rationem habendam existimauimus, & omnia in seriem redigenda, porro ipsi viderint, quibus ea vsui futura sunt.

A

Aron Clericatus initium, Lineis indutus Terrenisq; exhæredatus Clericorum Canonicorum Typus Præfat. A.

Aaronitici Sacerdotij Ceremonijs ritibusq; sublatis, Vestes, Emãcipatioq; perfecta sũt. pr. B. C

Aaronis virga reflorescens. p. N

Abbates Archipresbiteri Præpositi Priores, Rectores, Canonicorum

A

Capi-

Ilice-

Ro-

BVLLA
SANCT.^MI D.N. ALEXANDRI
PAPAE SECVNDI
PRO ECCLESIA, ET CANONICA
DIVI FRIGDIANI LVCENSIS.

Qua ab ipsomet constructa, sedente Pelagio Primo, Semper fuit, & est Canonicorum Regularium.

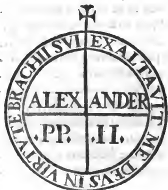

LEXANDER Episcopus seruus seruorum Dei. Canonicis Ecclesię Sancti Frigdiani, eorumq; successoribus in perpetuum: Quotiens à nostris filijs illa poscuntur, quæ ab æquitatis ratione non discrepāt; illorum dignum est iustis condescendere petitionibus, eorumq; desiderijs vera cordis sinceritate fauere. Tunc namq; nobis Dei nostri voluntatem conciliamus; si quod nobis ratione dictante impendi volumus, rectè hoc alijs concedere minimè dubitamus. Et si laicorum postulationibus sepissimè larga, & *Originale est Lucæ.*

benigna mansuetudine annuimus; videlicet, vt ab illis dignè postulata largiamur. Multomagis erga Ecclesiarum nostrarum vtilitatem, & Clericorum ibidem Deo militantium deuotissimum Collegium, munificentissimos & beniuolos nos esse condecet. qui in Ecclesiastici ordinis militia, nobiscum diuina operante clementia vniti esse videntur. Quapropter ego Alexander sanctę & vniuersalis Romanæ Ecclesiæ Pontifex, & Ecclesiæ sanctæ Lucensis Episcopus, inclinati precibus vestris, & sperantes meritis & intercessionibus Beati Frigdiani, apud tremendum iudicem adiuuari: Suscipimus sub defensione, & priuilegio Apostolicę Sedis, quicquid in Maritima, eidem Sanctissimi Frigdiani Ecclesiæ pertinere videtur. Scilicet in riuo Demēthe, & monte Burli, & Castani, & Alapetra, & in monte presbyteri Iohannis. & Pungulini, & quicquid in alijs locis & vocabulis, ab antiquis vetustioribusq; hominibus habuisse memoratur; ita sanè, ut ab hac hora in antea, consistant & permaneant supra dictę res in potestate vestra, Presbyteri, & Diaconi, & Subdiaconi, siue etiā Clerici, qui in præfata dicti Ecclesia modo ordinati estis, vestrorūq; successorū, qui ibi in antea ordinati fuerint, & officium Dei ibi fecerint: Statuimus præterea, & Apostolica auctoritate sancimus, vt de iam dictis rebus prænominatæ Ecclesiæ, vel Clericis eiusdem Ecclesiæ, seu loco beneficii ab Ecclesia eas retinentibus, nullus præsumat aliquam inferre violentiam, aut molestiam facere seu depredari. vel aliquo ingenio diminuere, non aliquis successorum nostrorum, non Dux, non Marchio, non Comes Vicecomes, Capitaneus, Castaldus, Exactor, seù aliqua secularis potestas, nec aliqua hominum magna, paruaq; persona. Quod si aliquis (quod non credimus) diabolico instinctu, quod à nobis firmatum est infringere temptauerit, vel aliter permutare præsumpserit, vel contra interdicta aliquid ausus fuerit moliri. Timeat super se venturum omnipotentis Dei iudicium, & conscius sibi tristetur de futura super eum Dei, & Sanctorum omnium maledictione, insuper sciat se ex auctoritate beatorum Apostolorum Petri & Pauli, & nostra (nisi resipuerit) perpetuo anathematis vinculo innodatum; At vero custos, & obseruator huius Sacri nostri Priuilegij, de cœlesti super se ventura benedictione gratuletur. Et post præsentis vitæ spatium, accipiat perhennis vitæ brauium.

Datum Lucæ. III. Idus Octobris, per manus Petri Sanctæ Romanæ

næ Ecclesiæ Subdiaconi, ac Bibliothecarii. ann. VII. Pontificatus Domini Alexandri Secundi Papæ; anno videlicet Incarnationis dominicæ millesimo sexagessimo octauo. Indict. septima.

Hic Alexander Pontifex, antea Don Anselmus Bedagius Mediolanensis Canonicus Regularis Lateranensis dum Lucæ Episcopum ageret, sancta Canonicorũ Diui Frigdiani conuersatione mirè iocundatus, vt summum iniit Pontificatum, Monasterium professionis suæ per eos reformare decreuit, accitosq; in Lateranensi Basilica collocauit, quibus & priuilegia attribuit, quod testantur Anastasius Quartus, & Gregorius Nonus infra, in Bull. Lateran. ipsorum verò exemplaria iniuria temporum desiderantur.

Litteræ Sanctissimi Domini Nostri Paschalis Papæ Secundi. Ad Præpositum, & Capitulum Canonicæ Sancti Frigdiani Lucensis.

PASCHALIS Episcopus seruus seruorum Dei, dilectis in Christo filiis Rothoni Præposito, & eius fratribus, in Beati Frigdiani Ecclesia regularem vitam professis, eiusq; successoribus in eadem religione permansuris, in perpetuum. Desiderium quod ad religiosum propositum, & animarum salutem pertinere monstratur auctore Deo, sine aliqua est dilatione complendum. Quia igitur vos, ò filii in Christo Charissimi, per diuinam gratiam aspirati, mores vestros sub regularis vitæ disciplina coercere, & com- *Est Lucæ.*

muniter secundum sanctorum Patrum institutionem omnipotenti Domino deseruire proposuistis, uotis vestris Paterno congratulamur affectu. Vnde etiã petitioni vestræ benignitate debita im partimur assensum: Vitæ nanq; Canonicæ ordinẽ quem professi estis, præsentis priuilegii auctoritate firmamus. Et nè cui post professionẽ exhibitã propriũ quid habere, nè uè sine Præpositi vel congregationis licentia, de claustro discedere liceat interdicimus, & tam uos, quàm vestra omnia, sedis Apostolicæ protectione munimus. Vobis itaq; vestrisq; successoribus, in eadẽ religione permansuris, omnia perpetuò possidenda sancimus, quæ in præsentiarum pro communis victus sustẽtatione, vel Episcoporum Lucanæ Ecclesiæ, vel aliorum fidelium legitimis donationibus, aut iure alio rationabili possidere videmini. Et quæcunq; in futurum concessione Pontificum, liberalitate Principum, vel oblatione fidelium, iustè atq; Canonicè poteritis adipisci. Porrò decimas ab omnibus Ecclesiæ vestræ Parochianis, citra personarum omnium infestationes vobis vestrisq; successoribus, in eadem religione persistentibus accipere, & in vsus canonicos dispensare concedimus, ac decreti præsentis sanctione firmamus: quibus enim spiritualia seminatis, æquũ est vt eorum carnalia cum Apostolo metatis. Obeunte te nunc eius loci Præposito, vel tuorum quolibet successorũ, nullus ibi qualibet surreptionis astutia, seù violentia præponatur, nisi quem fratres cõmuni consensu, seù fratrum pars consilii sanioris secundum Dei timorem, vel de suo, vel de alieno, si expedierit disciplinæ regularis Collegio prouiderint eligendum. Salua Lucani Episcopi canonica reuerentia, si quidem catholicus fuerit, & gratiam, atq; communionem Apostolicæ sedis habuerit. Decernimus etiam, vt nulli omnino hominum liceat, idem cœnobium temere perturbare, aut eius possessiones aufferre, vel ablata retinere, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare. Sed omnia integra conseruentur, eorũ pro quorum sustentatione, & gubernatione concessa sunt, vsibus omnimodis profutura: Si qua sanè Ecclesiastica secularisuè persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire temptauerit: Secundo tertiouè commonita, si nõ satisfactione congrua emendauerit, potestatis honorisq; sui dignitate careat, reamque se diuino iudicio, de perpetrata iniquitate cognoscat, atque in extremo examine districtę vltioni subiaceat, & à Sacratissimo

ſimo corpore ac ſanguine Dei & Domini redemptoris noſtri Ieſu Chriſti aliena fiat. Cunctis autem eidem loco iuſta ſeruantibus, ſit pax Domini noſtri Ieſu Chriſti; quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud diſtrictum iudicem præmia æternæ pacis inueniant. amen. amen.

Scriptum per manum Rainerij Scrinarii regionarii, & Notarii Sacri Palatii.

Ego Paſchalis Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Datum Lucæ, per manum Iohannis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Diaconi Cardinal. V. Kalen. Nouembris Indictione XIII. Anno Dominicæ incarnationis. M. C. V. Pontificatus autem Domini Paſchalis Secundi Papæ. VI.

Hic Paſchalis primum Don Rainerius Canonicus Regularis Lateranenſis; poſt Monachus Cluniacen. Recenſentur nonnulla eius Bulla Lateranen.

Priuilegium S. D. N. Paſchalis Papæ Secundi pro Canonica Sancti Frigdiani.

PASCHALIS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilectis in Chriſto filiis Rothoni Præpoſito, & eius fratribus in Beati Frigdiani Eccleſia regularem vitam profeſsis, eorumq; ſucceſſoribus in eadem religione permanſuris in perpetuum. *Eſt Lucæ*

Deſiderium quòd ad religioſum propoſitum, & animarum ſalutem pertinere monſtratur auctore Deo, ſine aliqua eſt dilatione complendum. Quia igitur vos o filii in Chriſto Chariſsimi,

per diuinam gratiam aſpirati, mores veſtros ſub regularis vitæ diſciplina coercere, & cõiter ſecundum ſanctorum Patrũ inſtitutionem,omnipotenti Domino deſeruire propoſuiſtis, nos votis veſtris paterno congratulamur affectu. Vnde etiam petitioni veſtræ, benignitate debita impartimur aſſenſum. Vitæ nanq; Canonicæ ordinem quem profeſſi eſtis,præſentis Priuilegij auctoritate firmamus. Et né cui poſt profeſſionem exhibitam, proprium quid habere,né uè ſine Præpoſiti, vel Congregationis licentia, de clauſtro diſcedere liceat interdicimus, & tam vos quam veſtra omnia, ſedis Apoſtolicæ protectione munimus. Vobis itaq; veſtriſq; ſucceſſoribus in eadem religione permanſuris, omnia perpetuò poſſidenda ſancimus, quæ in præſentiarum pro communis victus ſuſtentatione, vel Epiſcoporum Lucanæ Eccleſiæ, vel aliorum fideliũ legitimis donationibus, aut iure alio rationabili poſſidere videmini. Et quæcunq; in futurum conceſsione Pontificum, liberalitate Principum, vel oblatione Fidelium, iuſtè atq; canonicè poteritis adipiſci. Porrò decimas ab omnibus Eccleſiæ veſtræ Parochianis citrà perſonarum omnium infeſtationes, vobis veſtriſq; ſucceſſoribus in eadem religione perſiſtentibus, accipere & in vſus canonicos diſpenſare concedimus: ac decreti præſentis ſanctione firmamus. Quibus enim ſpiritualia ſeminatis,æquum eſt vt eorum carnalia cum Apoſtolo metatis. Obeunte te nunc eius loci Præpoſito, vel tuorum quolibet ſucceſſorum, nullus ibi qualibet ſurreptionis aſtutia,ſeu violentia præponatur; niſi quem fratres communi conſenſu, ſeù fratrum pars conſilij ſanioris ſecundum Dei timorem, vel de ſuo vel de alieno, ſi expedierit diſciplinæ regularis Collegio prouiderint eligendum. Salua Lucani Epiſcopi canonica reuerentia;ſi quidem Catholicus fuerit, & gratiam atq; communionem Apoſtolicæ ſedis habuerit. A quo nimirum Chriſma,Oleũ ſãctum. Conſecrationes altarium, ſiuè Baſilicarum,Ordinationes Clericorum accipietis. Si ea gratis, & ſinè prauitate voluerit exhibere;alioquin liceat vobis à quocunq; malueritis catholico Epiſcopo, eadem Sacramenta ſuſcipere,qui Apoſtolicæ Sedis fultus auctorita te, quæ poſtulãtur indulgeat.Nec eidem Epiſcopo vllo modo liceat,locum ipſum aut fratres illic habitantes, pro noſtrarum conceſſion ũ ęmulatione excommunicare, vel interdicere, niſi pro certis culpis. quas idem fratres canonicè admoniti, emendare contempſerint

Bap-

Baptiſmi vſum in Sabbato Sancto Pentecoſtes, à præteritis temporibus habitum, ita veſtræ Eccleſiæ in perpetuum confirmamus; vt nullis poſsit æmulationibus, vel inditijs prohiberi. Nulli autem ſecularium poteſtatum, intra ueſtri cœnobi clauſtrum liceat hoſpitari; nè fratrum regularium quies huiuſmodi præſumptionibus perturbetur. Decernimus etiam, vt nulli omnino hominũ liceat idem cœnobium temere perturbare, aut eius poſſeſsiones auferre, aut ablatas retinere, minuere, vel temerarijs vexationibus fatigare. Sed omnia integra conſeruentur, eorum pro quorum ſuſtentatione, & gubernatione conceſſa ſunt, vſibus omnimodis profutura. Si qua ſanè Eccleſiaſtica ſecularisuè perſona, hanc noſtræ conſtitutionis paginam ſciens, contra eam temerè venire temptauerit, ſecundo tertiouè commonita; ſi nõ ſatisfatione congrua emendauerit, poteſtatis honorisq; ſui dignitate careat, reamq; ſe diuino iudicio exiſtere, de perpetrata iniquitate cognoſcat. Et à Sacratiſsimo corpore, ac ſanguine Dei & Domini Redemptoris noſtri Ieſu Chriſti aliena fiat, atq; in extremo examine diſtrictæ vltioni ſubiaceat, cunctis autem eidem loco iuſta ſeruantibus, ſit pax Domini noſtri Ieſu Chriſti; Quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud diſtrictũ iudicẽ præmia æternæ pacis inueniãt, amen. amen.

Scriptum per manũ Ranierii Scriniarij regionarij, & Not. S. Pal.

Ego Paſchalis Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Datum Laterani per manũ Iohannis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Diaconi Cardinalis ac Bibliothecarij. IX Kalen. Iulij. Indictione XIIII. incarnat. Dominicæ anno milleſimo centeſimoſexto Pontificatus autem Domini Paſchalis Secundi Papę. VII.

Priuilegium Sanctissimi Domini Nostri Paschalis Papæ Secundi pro Canonica Frigdiana.

Est Luca.

ASCHALIS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis in Christo filijs Rothoni Præposito, & eius fratribus, in Beati Frigdiani Ecclesia regularem uitam professis, & successoribus in eadẽ religione permãsuris, in perpetuum. Religionis desideriis dignum est facilem præbere consensum, vt fidelis deuotio celerem sortiatur effectũ. Vestræ igitur deuotionis desideriis annuentes, Vitæ Canonicę ordinem quem professi estis, pręsentis priuilegij auctoritate firmamus. Et nè cui post professionem exhibitam, proprium quid habere, ne ue sine Prępositi, vel Congregationis licentia, de claustro discedere liceat interdicimus, & tam uos, quàm vestra omnia Sedis Apostolicę protectione munimus. Vobis itaq; vestrisq; successoribus in eadem religione permansuris, ea omnia perpetuo possidenda sancimus, quarum in pręsentiarum pro communis victus sustẽtatione, vel Episcoporum Lucanę Ecclesię, vel aliorum fidelium legitimis donationibus, aut iure aliquo rationabili possidere videmini, & quęcunq; in futurum concessione Pontificum, liberalitate Principũ, uel oblatione Fidelium, iustè atq; canonicè poteritis adipisci. Porrò decimas ab omnibus Ecclesię vestrę Parochianis, citra personarum omnium infestationes, uobis vestrisq; successoribus, in eadem religione persistentibus accipere, & in vsus canonicos dispensare concedimus, & decreti pręsentis sanctione firmamus, Quibus enim spiritualia seminatis, æquum est ut eorum carnalia cum Apostolo metatis. Obeunte te nunc eius loci Pręposito, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi quolibet surreptionis astutia, seu violentia pręponatur; nisi quem fratres communi consensu, seu fratrum pars consilij sanioris secundum Dei timorem, uel de suo uel de alieno, si expedierit disciplinę regularis Collegio prouiderint eligendum. Salua Lucani Episcopi canonica reuerentia, siquidem Catholicus fuerit, & gratiam; atq; communionem Apostolicę sedis habuerit, à quo nimirum Chrisma, Oleum sanctũ cõse-

se-

erationes Altariũ, siue Basilicarũ, ordinationes Clericorũ accipietis, Si ea gratis, & sine prauitate uoluerit exhibere; Alioquin liceat vobis à quocunq; malueritis Catholico Epõ, eadẽ Sacramenta suscipere, qui Apostolicę Sedis fultus auctoritate, quę postulantur indulgeat. Nec eidem Episcopo ullo modo liceat locum ipsum, aut fratres habitantes, pro nostrarum concessionum ęmulatione excommunicare, uel interdicere, nisi pro certis culpis, quas idem fratres canonicè admoniti emendare contempserint, Baptismi usum, in Sabbato Sancto Pentecostes, à præteritis temporibus habitum; ita uestræ Ecclesiæ in perpetuũ confirmamus, vt nullis possit æmulationibus, uel insidiis prohiberi. Nulli autem secularium potestati, intra uestri cœnobii claustrum liceat hospitari ne fratrum regularium quies, huiusmodi præsumptionibus perturbetur: Clericos seculares idest non communi sub proposito uitam degentes, si aspirante Deo ad regulare propositum transire decreuerint, post petitam Episcoporum licentiam, vobis suscipiendi concedimus facultatem. Quandiù apud uos regularis disciplinæ uigor Domino præstante claruerit. Ad hæc adijcientes decernimus, ut nulli omnino hominum liceat, idem cœnobium temerè perturbare, aut eius possessiones auferre, uel ablatas retinere, minuere, uel temerariis uexationibus fatigare. Sed omnia integra conseruentur, eorum pro quorum sustentatione, & gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Si qua sanè Ecclesiastica secularisuè persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temerè uenire temptauerit. Secundo tertiouè commonita; si non satisfatione congrua emendauerit, potestatis, honorisq; sui dignitate careat, reamque se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, atq; in extremo examine districtæ vltioni subiaceat, & à Sacratissimo corpore, ac sanguine Dei & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat; Cunctis autem eidem loco iusta seruantibus. Sit pax Domini nostri Iesu Christi; quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum iudicem, præmia æternæ pacis inueniant. Amen.

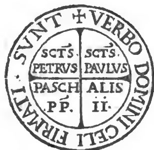
Scriptũ per manũ Rainerii, Scriniarii, regionarii, & Not. S. Pal.

Ego Paschalis Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Datum Laterani, per manum Iohannis Sanctæ Roma. Ecclesiæ Diacon. Cardinalis, ac Bibliothecarii. Non. Martii. Indictione II.

incar.

incar. Dominicæ, anno millesimo centesimo vndecimo. Pontificatus autem Domini Paschalis Secundi Papæ Decimo.

Bulla S.D.N. Paschalis Papæ Secundi pro Ecclesia & Canonica Sanctæ Mariæ in portu Rauennæ.

Quæ à Petro Damiani in littore Adriatici M.C. fundata sub regulari Canonicorum disciplina perstat; Tametsi intra mœnia per eos translata.

Originale est Rauennæ.

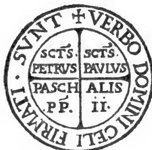
ASCHALIS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Petro Priori, & eius fratribus in Ecclesia Beatæ Mariæ in Portu regularem uitam professis, tàm præsentibus, quàm futuris in perpetuum. Desiderium, quod ad religiosum propositum, & animarum salutem pertinere monstratur authore Domino, sine aliqua est dilatione complendum, quia igitur vos ò filii in Christo lectissimi, per diuinam gratiã aspirati, mores vestros sub regularis vitæ disciplina coercere, & communiter secundum sanctorum Patrum institutionem, omnipotenti Deo deseruire proposuistis nos uotis vestris paterno congratulamur affectu. Vnde etiam petitioni vestræ benignitate debita impartimur assensum. Vitæ namq, canonicæ ordinem quem professi estis, præsentis priuilegij auctoritate firmamus, statuentes, ut nemini inter uos professione exhibita, liberum sit sinè tua, uel eorum qui post te in eodem regimine successerint aut sinè eiusdẽ congregationis licentia de Claustro discedere, quod

quod si discesserit,& commonitus redire contempserit,tibi tuisque successoribus facultas sit, huiusmodi vbilibet à Sacris officiis interdicere.Interdictum uerò nullus Episcoporũ Abbatumuè suscipiat. Sanè Clericos seculares uenientes ad conuersionem suscipere, nullius Episcopi, vel Præpositi contradictio uos inhibeat, quamdiu scilicet apud uos Canonici ordinis tenor Domino præstante uigeat. Quieti etiã vestræ attentius prouidentes, tàm uos, quam uestra omnia Sedis Apostolicæ protectione munimus. Vobis itaq; vestrisq; successoribus in eadem religione permansuris, ea omnia perpetuò possidenda sancimus, quæ uel in præsentiarum seuex concessione Pontificum, siue liberalitate principum, oblarione fidelium, seu alijs iustis modis pro communis uictus sustentatione possidere videmini, aut in futurum largiente Domino, iustè, atq; Canonicè poteritis adipisci.Decernimus ergo,ut nulli omnino hominum liceat Ecclesiam vestram temerè perturbare, aut eius possessiones auferre,vel ablatas retinere,minuere,vel temerarijs uexationibus fatigare;sed omnia integra conseruentur eorum pro quorum sustentatione,ac gubernatione concessa sunt,vsibus omnimodis profutura. Saluo Rauennatis Episcopi iure Canonico; siquidẽ Catholicus fuerit, & gratiam atq; communionem Apostolicæ Sedis habuerit. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisuè persona,hanc nostrę Constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire temptauerit, secundo, tertiouè commonita,si non satisfactione congrua emendauerit, potestatis houorisq. sui dignitate careat, reamq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat,& à Sacratissimo Corpore, & Sanguine Dei & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtę ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco iusta seruantibus,sit Pax Domini nostri Iesu Christi. Quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiãt, & apud districtum Iudicẽ prẹmia æternæ pacis inueniat.amen,amen,amen.

Ego Paschalis Catholicæ Ecclesiæ Pontifex.
Ego Leo Hostiensis Episcopus consensi,& subscripsi.
Ego Cono Prænestinæ Ecclesię Episcopus legi,& subscripsi.
Ego Ioannes Cardinalis Sanctæ Ceciliæ consensi, & subscripsi.
Ego Vgo Diaconus Sancti Nicolai consensi,& subscripsi.

Datum

Datum Laterani, per manum Iohannis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Diaconi Cardinal. ac Bibliotecarii, Tertio Nona Iulii, Indictione septima. Incarnationis Dominicæ anno M. C. X V.

Litteræ S. D. N. Paschalis Papæ Secundi.

Pro confirmatione Constitutionum quas Canonicis portuensibus Petrus Damianus Concanonicus compilatas, ad summum Pastorem probandas destinarat, huiusmodi affixo titulo.

Sunt Rauenna.

Paschali Dei Nutu summæ, & Apostolicæ Sedis Episcopo Petrus peccator Clericus cum confratribus suis in Christo salutem, & omnem obedientiam.

Hæc Porrò e vetustissimis exemplaribus exarata.

PASCHALIS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis apud Ecclesiam Beatæ Mariæ in Portu Rauennaris exarcatus, regulariter commorantibus, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Hanc institutionis Canonicæ regulam, tam ex Sãctorum Patrum auctoritate conceptam, quam religiosorum uirorũ exemplis, & morum honestate conceptã, nos perspectam Deo auctore suscipimus, & auctoritate Sedis Apostolicæ confirmantes, uobis per Dei gratiã efficaciter obseruandã iniungimus; ut quorum sequi uestigia deuouistis in terris, eorum obtinere consortium possitis in cœlis. Data Transtiberim duodecimo Kal. Ian. Indict. 10.

Ego

Ego Creſcentinus, Sabinenſis epiſcopus confirmo.
Ego Petrus, Portuenſis epiſcopus confirmo.
Ego Cono, Preneſtinus epiſcopus confirmo.
Ego Vitalis, Albanus epiſcopus confirmo.
Ego Bonifacius, Cardinalis S. Marci confirmo.
Ego Deusdedit, Cardinalis S. Laurenti in Damaſo confirmo.
Ego Deſiderius, Cardinalis S. Praxedis confirmo.
Ego Guidus, Cardinalis S. Balbinę confirmo.
Ego Petrus, Cardin. Diaconus S. Coſmæ, & Damiani confirmo.
Ego Petrus, Cardin. Diaconus Sancti Georgii confirmo.
Ego Comes, Cardinal. Diaconus S. Mariæ in aquiro confirmo.
Ego Gregorius, Cardinal. Diaconus S. Angeli confirmo.
Ego Io. Diaconus Cardinal. Sanctæ Luciæ confirmo.

Bulla S. D. N. Gelaſij Papæ Secundi. Ad Præpoſitum & Canonicos Diui Frigdiani Lucenſis.

GElaſius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Dilectis in Chriſto filiis Attoni Præpoſito, & eius fratribus, in Beati Frigdiani Eccleſia regularem vitam profeſſis, eiuſq; ſucceſſoribus in eadem religione permanſuris in perpetuũ. Docente nos Apoſtolo Paulo cognoſcimus, quia vbi ſpiritus Domini, ibi libertas. Quia igitur Domini ſpiritum in uobis habitare credimus, & ex ipſorum operum exhibitione confidimus. Libertatem uobis, quæ à prædeceſſore noſtro Sanctæ memoriæ Paſchali Papa collata eſt, nos auxiliante Domino confirmamus. Et quæ ab eo vobis per priuilegij paginam conceſſa ſunt, nos quoque præſentis decreti auctoritate concedimus, & rata atq; ſtabilia permanere cenſemus: Salua ſicut ab eo conſtitutum eſt, Lucani Epiſcopi reuerentia. Præterea Canonicas conſuetudines obſeruandi, uobis auctoritatem tribuimus, ad ſuſceptę religionis augmentum. Neq; ullum grauamen uobis inferri permittimus, ex priuilegio, quod à nobis Beati Martini Canonici, pro antiquis Eccleſiæ ſuæ conſuetudinibus acceperunt. Regularibus enim congregationibus, nihil illa præiudicant. Nulla quietem veſtram proceſsionum, aut litaniarum perturbet indictio. Niſi quæ *Eſt Lucæ*

anto

ante Ascensionem Domini,totius concursu Ciuitatis publicè fiunt. Parochianos vestros, nisi forte publico crimine teneantur, nullus inuitis vobis excommunicare, aut ad pęnitentiam præsumat admittere. Sicut in suprafati prædecessoris nostri epistola continetur. Neq; vlli capellanorum liceat sine consensu vestro,mortuos vestræ Parochiæ sepelire? Sed vos eos infirmos;sicut consueuistis vngatis & mortuos præter alicuius infestationem sepeliatis. Chrisma,Oleū infirmorum, quæ vestra ex antiqua consuetudine suscipit Ecclesiæ Maioris Ecclesiæ Clerici,hac vobis occasione non auferant. Neq; Clericos vestros ordinari prohibeant, vt per Dei gratiam quietè,& pacificè conuersantes, professionis uestræ propositum plenius obseruare possitis. Si qua sanè Ecclesiastica secularisuè persona,hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temere uenire temptauerit Secundo tertiouè commonita;si non satisfatione congrua emēdauerit,potestatis,honorisq; sui dignitate careat, reamq; se diuino iudicio existere,de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo corpore,ac sanguine Dei,& Domini Redēptoris nostri Iesu Christi aliena fiat,atq; in extremo examine districtæ ultioni subiaceat.Cunctis autem eidem loco iusta seruantibus,sit pax Domini nostri Iesu Christi. Quatenus, & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum iudicem,pręmia æternæ pacis inueniant. Amen.

Ego Gelasius,Ecclesiæ Catholicæ Episcopus. signū manus meæ Deus in loco Sancto suo.

† Ego Lambertus,Ostiensis Episcopus.

† Ego Deusdedit,presbyter Cardinal. Sancti Laurentij in Damaso.

† Ego Guido,presbyter Cardinal.titulus Sanctæ Balbinæ.

† Ego Petrus, Diac.Cardinal.Sanctorum Cosmæ,& Damiani.

† Ego Petrus, Diacon.Cardinal. Sancti Adriani.

Ego Amicho,sub Diacon. Cardinalis,& Abbas Sancti Laurentij foris muros.

Datum Pisis per manus Crisogoni sanctæ Romanæ Ecclesiæ Diacon.Cardinal. VI Kalen.Octobris.Indictione XII.ann. Dominicæ Incarnationis M. C. XVIIII. Pontificatus autem domini Gelasij Secundi Papæ anno primo.

Bulla

Bulla S. D. N. Calisti Papæ Secundi. Ad Præpositum, & Canonicos Diui Frigdiani Lucensis.

CALISTVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis in Christo filiis Attoni Præposito, & eius fratribus in Beati Frigdiani Ecclesia regularem uitam professis, tam præsentibus, quam futuris in ppetuũ. *Est Luca.* Quæ salubri moderamine constituta sunt, inconuulsa debent stabilitate seruari. Domini siquidem prædecessores nostri Sanctæ memoriæ Paschalis, & Gelasius Pontifices, locum vestrum pro religionis prærogatiua, & præcipua ordinis Canonici obseruantia, specialiter dilexerunt, eumq; in Apostolicæ sedis tutelam suscipientes, Beati Petri patrocinio munierunt. Eorum ergò, & nos vestigia subsequentes, quicquid tuitionis, quicquid libertatis, quicquid etiam in munitatis, ab eis uobis & uestræ Ecclesię concessum est auctore Deo concedimus, & præsentis priuilegii pagina confirmamus. Salua canonica Lucani Episcopi reuerentia, ad susceptę præterea religionis augumẽtũ, cõsuetudines Canonicas obseruãdi, uobis auctoritatẽ tribuimus, occasione priuilegiorum Apostolicæ sedis, à Canonicis Beati Martini, aliquod uobis grauamen inferri penitus prohibentes. Regularibus enim congregationibus nihil illa præiudicant, nulla quietem uestram processionum, aut letaniarum perturbet indictio; nisi quæ ante Ascensionem Domini totius ciuitatis publicè fiunt. Parochianos uestros; nisi fortè publico crimine teneantur, nullus inuitis uobis excommunicare, aut ad pœnitentiam presumat admittere; Sicut in supra dictorum prodecessorum nostrorum sanctionibus continetur. Neq; vlli capellanorum liceat sine consensu uestro, mortuos uestrę Parochiæ sepelire. Sed uos ipsi eos infirmos sicut consueuistis ungatis, & mortuos præter alicuius infestationẽ sepeliatis. Chrisma, Oleum infirmorũ, quòd uestra ex antiqua consuetudine suscipit Ecclesia, Maioris Ecclesiæ Clerici hac uobis occasione non auferant: neq; clericos vestros ordinari prohibeant, ut per Dei gratiam quietè, & pacificè cõuersantes, professionis uestræ propositũ plenius obseruare possitis. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisuè persona hanc nostrę constitutionis paginã sciens, cõtra eã temere uenire tẽptauerit.

Se-

Secundò tertiouè commonita, si non satisfactione congrua emendauerit, potestatis honorisq; ipsi priuilegio careat, reamq; se diuino iudicio de perpetrata inæqualitate cognoscat. Te itaq; Charissimæ in Christo fili Atto Prior, & commissam tibi Sancti Frigdiani Ecclesiam, in qua vna cum religiosis fratribus regulariter Domino famularis Beati, Petri & nostra defensione duximus protegendam. Tuis siquidem postulationibus benigna charitate assensum præbentes; Ecclesiam Sancti Frigdiani ut liberius, & sine inquietudine diuinis assistatis officiis, ab omni exactione liberam volumus omnimodis permanere. Nec alicui personę si pro quolibet seculari negotio pecuniam in Ciuitate Lucana collegerit, liceat ab Ecclesia Sancti Frigdiani aliquid occasione hac postulare, & vt nullum hominum intra cemeterii Ecclesiæ, vel claustri vestri ambitum assultum facere, siue aliquid indè uiolentur rapere audeat penitus prohibemus, & si aliquis Clericus Ecclesiæ vestrę professus, sine libera, & rationabili licentia à vobis recesserit, & tertiò commonitus redire contempserit eum auctoritate nostra excommunicandi, tibi tuisq; successoribus facultatem concedimus; si quis etiã Ecclesiæ S. Frigdiani Canonicus, in alia Ecclesia pro instituendo, vel conseruando Canonico ordine à vobis concessus positus fuerit, & manifestè à religionis tramite deuiauerit, & tertiò à vobis commonitus non resipuerit: liceat vobis eum ad claustrum vestrum, salua Apostolicę Sedis auctoritate, atq; reuerentia reuocare. Pręterea cappellam de Mutiliano; quemadmodum prędecessor noster, Sanctę memorię Alexander Papa uobis concessit, præsentis scripti nostri pagina confirmamus. Si quis autem huius nostræ constitutionis temerator extiterit, & secundò tertiouè commonitus, minimè satisfecerit, honoris & officii periculum patiatur, aut excommunicationis vltione plectatur.

† Ego Calixtus, Catholicę Ecclesię Episcopus.
† Ego Crescentius, Sabinensis Episcopus.
† Ego Petrus, Portuensis Episcopus.
† Ego Lambertus, Ostiensis Episcopus.
† Ego Gullielmus, Prenestinus Episcopus.
† Ego Bonifacius, Cardinal Sancti Marci.
† Ego Gregorius, presbiter Cardinalis tituli S. Apostolorum.
† Ego Petrus, Cardinalis presbiter tituli Sanctę Susannę.

† Ego

† Egō Gerardus presbiter Cardin.tit. Sanctæ Crucis.
Datum Laterani per manum Almerici S.R.Eccl.Diac.Card.& Cancellarij. VII Kal.Iunij. Indictione 2. incarnationis Dominicæ anno M.C.XXIIII. Pontifi.autē dñi Calixti Secundi Papæ.an.6.

BENE VALETE

Bulla Honorij Papæ Secundi pro Canonica Frigdiana.

ONORIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis in Christo Attoni Præposito, & eius fratribus in Beati Frigdiani Ecclesia regularem vitam professis, eiusq; successoribus in eadem religione permāsuris in perpetuum. Ad hoc vniuersalis Ecclesiæ cura nobis à prouisore omniū bonorū dño cōmissa est, vt religiosas diligamus p̄sonas, & beneplacētem Deo religionē, studeamus modis omnibus propagare. Nec.n.Deo gratus aliqñ famulatus impenditur; nisi ex charitatis radice procedens, à puritate religionis fuerit conseruatus. Quia igitur Dñi spiritū in vobis habitare credimus, & ex ipsorū operū exhibitione confidimus. *Vitæ Canonicæ ordinem*, quē professi estis. Vna cum libertate, quæ à prædecessoribus nostris Sanctæ memoriæ Paschali, Gelasio, Calixto, Romanis Pontificibus vobis collata est, nos auxiliante Domino confirmamus, & quæ ab eis per priuilegij paginā vobis concessa sunt, nos quoq; præsentis decreti auctoritate concedentes, tā vos, quā vestra omnia, Sedis Apostolicæ protectione munimus. Videlicet quæcunq; pro cōis victus sustentatione Episcoporum Lucanæ Ecclesiæ. Regum, alioꝝ fidelium legitimis, donationibus, aut alio rōnabili iure, infra vrbē Luca- *Est Lucæ.*

nam,& extra in præsentiarum iustè,& legittimè possidetis; idest in loco qui vocatur Murla, seu Mutiliano, atq; Lūgithe,& Guindeso, siue collem ori, necnon in loco qui dicitur Parminiano, seu Coldisacco, inter villam Orētani,& aliū passum, in campis, terris, vineis, pratis, pascuis, siluis molendinis, montibus, vallibus, planitiebus, & vniuersa quæ uos Charissimi in Christo filii, in futurū concessione Pontificū liberalitate Principū, vel oblatione fideliū iustè, atq; Canonicè poteritis adipisci. Firma vobis vestrisq; successoribus,& illibata permaneant. Porrò decimas ab omnibus Ecclesiæ vestræ Parochianis, citra personarū omnium infestationes, vobis vestrisq; successoribus in eadē religione pſistentibus accipere, & in vsus canonicos dispensare concedimus, & decreti præsentis sanctione stabilimus: Quibus.n. spiritualia seminatis æquum est, vt eorum carnalia cū Apostolo metatis. Obeunte te nunc eiusdem loci Preposito, uel tuorum quolibet successorū, nullus ibi qualibet surreptionis astutia, seu violentia proponatur; nisi quē fratres cōi consensu, seu fratrum pars consilij sanioris, secundum Dei timorem, vel de suo, vel de alieno si expedierit disciplinæ regularis Collegio ꝓuiderint eligendum. Salua Lucani Epi Canonica reuerentia. Siquidem Catholicus fuerit, & gratiā, atq; cōionem Apostolicæ Sedis habuerit. A quo nimirum Chrisma, Oleum sanctū Consecrationes Altariū. Seu Basilicarum, ordinationes Clericorum accipietis, si ea gratis,& sine prauitate voluerit exhibere. Alioquin liceat vobis à quocunq; malueritis Catholico Epō eadem Sacramenta suscipere, qui Apostolicę Sedis fultus auctoritate, quæ postulāt ur indulgeat. Nec eidē Epō vllo modo liceat, locum ipsum, aut fratres habitantes, pro nostrarum concessionum æmulatione excōicare, vel interdicere, nisi pro certis culpis, quas idem fratres canonicé admoniti emendare contempserint, Baptismi usum in Sabbato Sācto Pētecostes à præteritis tpibus habitum; ita vestræ Ecclesiæ in perpetuum confirmamus, vt nullis possit æmulationibus, vel insidijs prohiberi, nulli aūt secularium potestatum infra vestri cœnobii claustrum liceat hospitari, nè fratrum regularium quies hmōi presumptionibus ꝑturbetur. Nulla quietem vestram, processionum, aut letaniarum ꝑturbet indictio; nisi quæ ante Ascēsionē Dñi, totius Ciuitatis publicæ fiūt. Parochianos vestros; nisi fortè publico crimine teneantur, nullus inuitis vobis excōicare, aut ad pœnitentiam præsumat admittere.

Neq;

Neque vlli capellanorum liceat sine consensu uestro, mortuorum Parochiæ vestræ corpora sepelire. Sed vos ea præter alicuius infestationem sepeliatis. Oleum Chrisma. Quæ vestra ex antiqua cõsuetudine habet Ecclesia, maioris Ecclesiæ Clerici, hac vobis occasione non auferant, neq; Clericos uestros ordinari prohibeant. Ad hæc adiicientes decernimus, vt nulli oĩo hoĩum liceat idem cœnobium temerè perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, uel temerariis uexationibus fatigare. Sed oĩa integrè conseruentur, eorum pro quorum sustentatione, & gubernatione concessa sunt, vsibus oĩmodis profutura. Si qua sanè Ecclesiastica secularisuè ꝑsona, hanc nostræ constitutionis paginã sciens, cõtra eã temerè venire tẽptauerit. Secundò tertiouè cõmonita, si nõ satisfactione cõgrua emendauerit, potestatis, honorisq; sui dignitate careat, reamq; se diuino iudicio existere, de perpetrata iniquitate cognoscat, & in Sacratissimo Corpore, ac Sanguine Dei, & Dñi Redẽptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtæ vltioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco iusta seruantibus, sit pax Domini nostri Iesu Christi. Quatenus, & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen.

Oculi domini super iustos Sanctus Petrus Sanctus Paulus.

† Ego Honorius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

† Ego Petrus Portuensis Episcopus.

† Ego Guilielmus Prænestinus Episcopus.

† Ego Corradus, Sauiensis Episcopus.

† Ego Egidius, Tusculanus Episcopus.

† Ego Petrus Cardinal. presbiter titu. Sanctæ Susannæ.

† Ego Saxo Cardinal. presbiter titu. Sancti Stephani.

† Ego Petrus presbiter Cardinal titu. S. Equitii.

† Ego Iohannes presbiter Card. titu. Sancti Grisogoni.

† Ego Petrus presbiter Cardin. titu. S. Calisti.

† Ego Petrus presbiter Cardin. titu. Sanctæ Anastasiæ.

† Ego Gregorius Sancti Angeli Diac. Card.

† Ego Georgius Diac. Card. Sanctorum Sergii, & Bacchi.

Dat. Laterani per manum Almerici S. Rom. Eccl. Diac. Card. & Canc. nonis Maij. indict. 6. ann. incarn. Dominicæ M.C.XXVIII. Pontificatus autem Domini Honorii. Papæ Secundi, ann. IIII.

Hic Honorius *primum D. Lambertus Canonicus Regularis Lateranensis. Ciacon. in vita Gelasij Secundi, siue Rhenanus, ut in vita eiusdem; nihil enim emergit discriminis, cum constet unum corpus extitisse.*

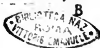
Bulla S. D. N. Innocentij Papæ Secundi pro Canonica Sancti Frigdiani Lucensis.

INNOCENTIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis in Christo filiis Attoni Pręposito, & fratribus in Beati Frigdiani Ecclesia regularem uitam professis, eorumq; successoribus in eadem religione permansuris in perpetuum. Quoniam sine uerę cultu religionis, nec caritatis vnitas potest subsistere, nec Deo gratum exhibetur seruitiū, expedit Apostolicę auctoritati, religiosas pſonas diligere, & religiosa loca; maximè quæ Beati Petri iuris existunt, & ad Romanā specialiter spectant Ecclesiā, Sedis Apostolicæ munimine confouere. Nos itaq; quia deuotionē vestram in Dei timore, & seruitio feruere ualdè confidimus, *Canonicum ordinem,* quem in Beati Frigdiani Ecclesia inspirante Domino professi estis, & libertatē à prædecessoribus nostris Sanctæ recordationis Paschale, Gelasio, Calixto, & Honorio, Romanis Pontificibus uobis collatā, pſentis scripti pagina cōfirmamus Statuētes ut quascūq; possessiones, quæcūq; bona, pro cōi uictus sustentatione, ab Epis Lucanæ Ecclesiæ, Regibus, Principibus, & alijs Dei fidelibus, legitimis donationibus, seu aliis iustis modis, infra ciuitatē Lucanā, & extra, uobis cōcessa in pręsentiarū rōnabiliter possidetis, aut in futurū iustè præstāte Dño poteritis adipisci, firma uobis uestrisq; successoribus, & illibata manere decernimus, in quibus hæc propriis noībus expressa subiunximus. In loco. s. qui Mutilianus dr̄, Ecclesiā Sanctorū martirū Cassiani, & Yppoliti, cū oībus ad ipsam pertinētibus, ī loco Senę, Ecclesiā Beati Martini, & Hospitale cū oīb⁹ ad eādē Ecclesiā & Hospitale ptinentibus, in loco Murla, atq; Lungithæ, & Guindelpho, seu Collemori, necnō in loco qui dr̄ Parminiano. Siue Coldisacco, inter villam Orentani, & Altum passum, in campis, terris, vineis, pratis, pascuis, siluis, molendinis, montibus, vallibus, planitiebus. Porrò decimas ab omnibus Ecclesiæ vestræ Parochianis, citra personarum omnium infestationes, vobis vestrisq; successoribus in eadē religione persistentibus accipere, & in vsus canonicos dispensare

Est Lucæ.

ſare concedimus, & decreti præſentis ſanctione ſtabilimus. Equum enim eſt, vt quibus ſpiritualia ſeminatis: eorũ carnalia cũ Apoſtolo metatis. Obeũte te nũc eiuſdem loci Præpoſito, vel tuorũ quolibet ſucceſſorũ. Nullus ibi qualibet ſubreptionis aſtutia, ſeu violẽtia præponatur; niſi quẽ fratres cõi cõſenſu, vel fratrũ pars cõſilij ſanioris ſecũdũ timorẽ Dei, vel de ſuo uel de alieno, ſi expedierit diſciplinæ regularis collegio prouiderint eligendum. Salua Lucani Epiſcopi reuerentia canonica. Siquidem Catholicus fuerit, & gratiam, atq; cõmunionẽ Apoſtolicæ Sedis habuerit. A quo nimitũ, Chriſma, Oleũ ſanctum conſecrationes Altarium, ſeu Baſilicarum Ordinationes Clericorum accipietis, ſi ea gratis, & ſine prauitate voluerit exhibere. Alioquin liceat vobis à quocũq, malueritis Catholico Epiſcopo eadem ſacramenta ſuſcipere. Qui Apoſtolicæ Sedis fultus auctoritare, quod poſtulatur indulgeat. Nec eidem Epiſcopo liceat, locũ ipſum, aut fratres habitantes, pro noſtrarum conceſſionũ æmulatione, excommunicare, vel interdicere; niſi pro certis culpis, quas idẽ fratres canonicè admoniti, emendare contempſerint. Baptiſmi vſum in Sabbato Sancto Pentecoſte, à præteritis temporibus habitũ. Ita veſtræ Eccleſiæ in perpetuum confirmamus; vt nullis poſſit æmulationibus, vel inſidijs prohiberi. Nulli autem ſecularium poteſtatũ infra veſtri cęnobij clauſtrum liceat hoſpitari, ne fratrum regulariũ quies hmõi præſumptione perturbetur. Nulla quietẽ veſtrã proceſſionũ, aut lętaniarum, vel ſepulturarum, extra veſtram Parochiam, contra veſtram conſuetudinem perturbet indictio; niſi quæ ante Aſcenſionis Domini totius Ciuitatis publicè fiũt Parochianos veſtros; niſi fortè publico crimine teneantur, nullus inuitis vobis excõicare, aut ad pœnitentiam præſumat admittere. Neq; vlli liceat ſine conſenſu veſtro, mortuorũ Parochiæ veſtræ corpora ſepelire. Sed vos ea præter alicuius infeſtationem ſepeliatis. Oleum, Chriſma, quæ veſtra ex antiqua cõſuetudine habet Eccleſia, maioris eccleſiæ clerici hac uobis occaſione nõ auferant, neq; Clericos veſtros odinari prohibeãt. Prohibemus etiam, vt nullus vnquam Canonicorum poſt factã ibi profeſſionem, abſq; libera prioris, & fratrum licentia; quamdiu ibi Canonicus ordo ſeruabitur, Eccleſiam veſtrã deſerere, & ad alium eiuſdem uel alterius ordinis locum audeat pertranſire. Iudiciũ ſanè, quod eiuſdem loci Prior de aliqua ipſorum fratrum communi, vel ſanioris partis conſilio rationabiliter fecerit, nulli retractate, vel im-

B 3 mutare

uitare liceat. Salua nimirum in omnibus Apoſtolicæ Sedis auctoritate & reuerentia. Decernimus ergo, vt nulli omnino hominum liceat præfatã Eccleſiam temerè perturbare, aut eius poſſeſſiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, aut aliquibus vexationibus fatigare. Sed omnia integra ſeruentur, eorum pro quorum gubernatione, & ſuſtentatione conceſſa ſunt, vſibus omnimodis profutura. Si qua igitur in futurum eccleſiaſtica, ſecularisué pſona hãc noſtræ conſtitutionis paginam ſciens, contra eam temerè uenire tẽptauerit, ſecundò tertioue commonita, ſi nõ ſatisfactione congrua emendauerit, poteſtatis honorisq; ſui dignitate careat, reamq; ſe diuino iudicio exiſtere de perpetrata iniquitate cognoſcat, & à Sacratiſſimo Corpore, ac Sanguine Dei & Domini Redemptoris noſtri Ieſu Chriſti aliena fiat, atq; in extremo examine diſtrictæ vltioni ſubiaceat. Conſeruantibus autem, ſit pax Domini noſtri Ieſu Chriſti; quatenus hic fructum bonę actionis percipiant, & apud diſtrictũ iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen.

† Ego Innocentius, Catholicæ eccleſiæ epiſcopus.
† Ego Anſelmus, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ presbyter Cardin.
† Ego Goſelmus, presbiter Cardin. titul. Sanctæ Cæciliç.
† Ego Lucas, presbiter Cardin. titul. Sanctorum Iohannis, & Pauli.
† Ego Gregorius Diac. Card. Sanctorum Sergii, & Bacchi.
† Ego Guido Diac. Card. Sanctorum Coſmæ, & Damiani.

Dat. Aſtæ per manũ Almerici S. Rom. Eccl. Diac. Card. & Canc. XVI. Kal. Maij. indict. decima incarn. Dñicæ ann. M.C.XXX.III. Pontificatus autem domini Innocentij Papæ. II. ann. III.

BENE VALETE

Bulla

Bulla Innocentij Secundi ad Canonicos Sancti Frigdiani.

INNOCENTIVS Episcopus seruus seruorum Dei, dilecto filio Attoni Priori ecclesiæ Sãcti Frigdiani quæ in Lucana ciuitate sita est, eiusq. successoribus regulariter substituendis, in perpetuum. Quemadmodũ ea quæ à nobis statuũtur firma, & illibata vo- *Est Luca.*
nus permanere; ita quæ à fratribus nostris rationabili studio in-
ıerimus constituta, inconcussa cupimus conseruari. Ea propter
ecte in Domino fili Atto Prior, tuis iustis desiderijs annuentes
ram in comitatu Feraniensi cum ecclesia sancti Saluatoris, quæ
bi constructa esse dignoscitur, à venerabili fratre nostro Lan-
lpho Feraniensi Episcopo, & nobili fœmina, vxore quondam fra-
; sui, atq; Casotto filio eius, tibi, & per te Ecclesiæ Sancti Frigdia-
concessa, auctoritatis nostræ munimine duximus roborandam.
tuentes, vt quascunq; possessiones, quæcunq; bona, eadem eccle
in præsentiarum iustè, & legitimè possidet, aut in futurum ratio-
biliter prestante Domino poterit adipisci, ab omnium hominũ
minio, & exactione penitus absoluta, prædictæ ecclesiæ firma, &
bata permaneant. Vt videlicet nec Feraniensi episcopo, nec Ar-
diacono, nec cuilibet Ecclesiasticæ secularíuè personæ, aliquid
eodem loco, præter liberam fratrum inibi Domino famulantiũ
untatem auferre, vel consuetudines aliquas imponere liceat.
cimas sanè, uel primitias terrarum, uinearum, seu laborum, quos
us loci fratres proprijs excolunt sumptibus, nullus ab eis exige-
uel suscipere audeat. Qui etiam Chrisma, Oleum sanctum, conse
iones Altarium, seu Basilicarum. Ordinationes Clericorum, qui
acros ordines fuerint promouendi, iusta præfati fratris no-
, Land. Episcopi desiderium, à quocunq; maluerint Catholico
copo, nostra freti auctoritate suscipiant. Decernimus etiam, ut
us in ipsa ecclesia ordinetur Præpositus; nisi quem tu, aut suc-
ores tui, fratrum uestrorumconsilio, secundum Canonicum or-
m inibi posueritis; ut sicut prenominati fratris nostri Episcopi,
itur institutum, fratres eiusdem loci liberi ab hominum mo-
s existentes, omnipotenti Domino sua uota persoluant, nulli
hominum fas omnino sit, te, uel successores tuos, super eadem

Ecclesia temerè perturbare, uel res ad ipsam pertinentes auferre, vel ablatas retinere, minuere, uel aliquibus molestijs infestare. Sed omnia integra conseruentur uobis, & fratribus in ipsa Domino famulantibus in perpetuum profutura. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisuè persona huius nostrę confirmationis paginā sciens, contra eam temerè uenire temptauerit; si nō satisfactione congrua secundò tertiouè commonita, reatum suum correxerit, beatorum Apostolorum Petri, & Pauli indignationem incurrat, atq; excommunicationi subiaceat. Conseruantes autem, interuenientibus eorundem Apostolorum meritis, Omnipotentis Dei gratiam, & ęternę uitę præmia consequantur. Amen.

† Ego Innocentius Catholicę Ecclesię Episcopus.
† Ego Guillelmus Pręnestinus Episcopus.
† Ego Romanus Diac. Card. Sanctę Marię in porticu.
† Ego Gregorius Diacon. Card. Sanctorum Sergii, & Bachi.
† Ego Oddo Diac. Card. Sancti Georgii ad velum aureum.

Datum Nouantulę per manum Almerici Sanctę Romanę Ecclesię Diacon. Cardinal. & Cancel. Tertio nonas Octobris. Indictione decima. Incarnationis Dominicę anno. M. C. XXXIII. Pontificatus uero Domini Innocentii Papæ II. anno. III.

BENE VALETE

Qua

Innocentij Papæ Secundi pro Præpoſitura Sanctæ Crucis de Mortario, apud Inſubres.

Quæ quidem Baſilica, ſimulac de anno MLXXXI. fundata, Regularibus Canonicis tradita eſt. Dudum celebris.

NNOCENTIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Dilecto filio Haltano Præpoſito, eiuſq; fratribus in Mortarienſi Eccleſia regularem vitam profeſſis, tã præſentibus quàm futuris in perpetuũ. Officij noſtri hortatur auctoritas, pro Eccleſiarum ſtatu ſatare, & earum quieti, & vtilitati ſalubriter auxiliãte domino prolere; dignum namq; & honeſtati cõueniens eſſe cognoſcitur, vt ad Eccleſiarum regimen aſſumpti ſumus, eas & à prauorũ honum nequitia tueamur, & Beati Petri atq; Apoſtolicæ Sedis pacinio muniamus; quotiens enim illud à nobis petitur, quod rani cognoſcitur conuenire, animo nos decet libenter concedere, petentium deſiderijs congruum impertiri ſuffragium. Mortanſis quidẽ Eccleſia, quàm vtiq; cum fratribus noſtris qui ad nos uenerant, propriis manibus cooperãte domino cõſecrauimus, vera religione in qua Dei gratia florere cognoſcitur, tam apud clesiaſticas, quam ſeculares perſonas propè ac longè poſitas, ma honore, & reuerentia eſſe cognoſcitur. De cuius nimirum inatione, & honeſtatis odore, maieſtatis diuinę, quę humilia miſeorditer reſpicit, laus, honor, & gloria exhibetur, & populus Dei, æ vitæ & conuerſationis exemplo, ad meliora plenius informa Proinde dilecti in domino filii, veſtris rationabilibus precibus nſum præbentes, ortanienſem Eccleſiam in qua diuino vaca eruitio, Apoſtolicæ Sedis priuilegio duximus muniendã. Statces vt quaſcunq; poſſeſſiones, quæcunq; bona, eadẽ Eccleſia æſentiarum iuſtè, & legitimè poſſidet, aut in futurum conceſe Pontificum, largitione Regũ vel Principum, oblatione fide, ſeu aliis iuſtis modis præſtante dominino adipiſci contigerit, a vobis veſtriſq; ſucceſſoribus, & illibata permaneant, in quiæc propriis nominibus exprimenda cenſuimus. In Mediolai videlicet Epiſcopatu, Eccleſiam S. Mariæ de Carpentiaco. In-

Eſt Mortarij.

Ipſemet conſecrauit Pontifex.

In Papienſi, Eccleſiam Sanctæ Mariæ de Carbonaria. Apud caſtrũ Mortarij, Eccleſiam Sancti Caſsiani. Apud Tyſinetum, Eccleſiam Sancti Andreæ. Apud Sanctum Saluatorem, Eccleſiam Sancti Andreæ. In Nouarienſi, Eccleſiam Sancti Andreæ de Vuilengo. In Aquenſi, Eccleſiam, Sanctæ Trinitatis de Gamundio. In Aſtenſi, Eccleſiam Sanctæ Mariæ Nouæ, & Sanctæ Mariæ apud Caſtrũ Sancti Martini. In Albenſi, Eccleſiam Sãcti Petri apud Neuias. In Thaurinenſi, Eccleſiam Sancti Andreæ de Braida, à prædeceſſore noſtro beatæ memoriæ Caliſto Papa, ex dono Robaldi militis ſuſcepta, & Eccleſiæ veſtræ ab eodem conceſſa. In Derthonenſi, Eccleſiam Sãcti Matthæi, & Eccleſiam Sancti Ioannis de Structiono. In Ianuenſi Eccleſiam Sancti Theodori. Ad hęc pręſenti capitulo firmamus.

Vt ordo Canonicus quem in eadem profeſsi eſtis Eccleſia, perpetuis ibidem temporibus inuiolabiliter conſeruetur. Prohibemus etiã, nè quis poſt factã profeſsionẽ, ꝓpriũ quid habere, neuè ſine Prępoſiti vel cõgregationis licentiæ, de clauſtro pſumat diſcedere, qđ ſi diſceſſerit, & cõmonitus redire cõtẽpſerit, Prępoſito liceat cõmunicato fratrũ cõſilio, eiuſmodi à ſuis officijs eijcere. Sanè laicos, vel clericos, vel ſeculariter viuentes, ad regularis vitæ conuerſionem ſuſcipiendi, vobis licentiam indulgemus. Tibi vero cariſsime fili Altane Prępoſite ſucceſſoribusq; tuis, concedimus vt quando apud vos Epiſcopi deſunt, ſchiſmaticos ad vnitatẽ Catholicę Eccleſiæ redeuntes, vel de criminibus pęnitẽtes, reconciliare per Dei gratiam debeatis, quandiù in loco veſtro Canonici ordinis diſciplina domino auxiliante viguerit. Chriſma, Oleum ſanctum, conſecrationes Altarium, ſeu Baſilicarum, Clericorumuè ordinationes, de benignitate Apoſtolica, à quo malueritis Catholico ſuſcipietis Epiſcopo. Sepulturas quoq; loci veſtri, omninò liberas eſſe ſancimus; vt eorum qui ſe illic ſepeliri deliberauerint, deuotioni & extremę voluntati; niſi forte excommunicati ſint, nullus obſiſtat. Ex Apoſtolicę inſuper Sedis benignitate laborum decimas in quibuſcunq; Parochijs operemini, ad cõmunes victus ſuſtentationes, vobis quietè habendas, poſsidendaſq; cõcedimus. Statuentes vt nulli Epiſcoporum, vel Epiſcopalium miniſtrorum, liceat ſuper hac re vobis veſtriſq; ſucceſſoribus moleſtias irrogare, neq; laicis quibuslibet facultas ſit, eaſdem decimas aliqua ſibi violentia uendicare. Manſuro pręterea in perpetuum decreto

Eccle-

Ecclesias vel Ecclesiarum possessiones, quæ per diuersas Parochias confratribus nostris, ipsarumq; Parochiarum Episcopis, Canonicæ vestræ concessæ sunt, aut in futurum largiente domino concedē- tur, uobis vestrisq; successoribus in regularis disciplinæ obseruantia permansuris, quietas semper, & liberas permanere decernimus, nec Episcopis aut personis quibuslibet, eas ab Ecclesiæ vestræ vnitare, ac subiectione subtrahere, neq; illic habitantibus liceat, congregationis vestræ consuetudines, & obedientias refutare. Omnibus autem Ecclesiæ vestræ Præpositis interdicimus, & omnino prohibemus, ne Possessiones vbilibet ad ipsas Canonicas pertinentes audeant distrahere, aut personis secularibus in feudum dare, vel quibuslibet ingenijs alienare, aut sine congregationis consensu, in alicuius personæ ius possessionemq; transferre. Porrò Ecclesiarum vestrarū Presbiteri, Colonorum suorum Pœnitentiam, Sacramenta, & cętera Sacerdotalia officia solenniter impleant. Decernimus ergo vt nulli omnino fas sit, prænominatam Ecclesiam temerè perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatus retinere, minuere, aut aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia integrè conseruentur, eorū pro quorū gubernatione, & substentatione concessa sunt, vsibus omnimodis profutura. Si qua igitur in futurū Ecclesiastica secularisuè persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire tentauerit, Secundò tertiouè commonita, si non satisfactione emendauerit, potestatis honorisq; sui dignitate careat, reamq; diuino iudicio se existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sanctissimo Corpore, & Sanguine Dei & domini Redemptoris nostri Iesu Christi alieno fiat, atq; in extremo examine districtæ vltioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco iusta seruantibus, sit pax domini nostri Iesu Christi; quatenus hic fructum bonę actionis percipiant, & apud districtum iudicem pręmia ętern æ pacis inueniant. Amen amen. 1134. Pontific. ann. 5.

Priuilegium Innocentij Papæ Secundi pro Canonica Frigdiana.

INNOCENTIVS Epūs seruus seruorū Dei, Dilecto filio Attoni Priori, & fratribus in Ecclesia Sācti Frigdiani regularem vitam professis, tàm præsentibus quàm futuris in perpetuū, Officii nostri *E ʃt Luc*

nos

nos hortatur auctoritas Sacrosanctis Ecclesijs, & alijs venerabilibus locis fraterna pietate consulere, & eorum vtilitati cooperante Domino salubriter prouidere. Manifestum siquidem est, nobiles viros, Rolandum videlicet aduocatum Sancti Frigdiani, & filios Lotharium, & Malaspinam, Baldinottum quoq; Guidottum, & Bucca mele germanos filios Denaroli, id quòd in Hospitale domo, & Ecclesia Sancti Iohannis, de capite burgis Sancti Frigdiani uidebantur habere. Permission e Sedis Apostolicę vsq; ad hæc tempora tenuisse. Qui nimirum, pro eo quod idem locus propter desidiam personarum ibidem conuersantium, tam in temporalibus, quàm in spiritualibus attritus fuerat, quicquid iuris in præfata domo, & Ecclesia Sancti Iohannis, quæ inibi sita est, in manus nostras humiliter refutarunt. Rogantes vt idem Xenodochium tibi, Atto, & successoribus tuis habendum, disponendum, & liberè possidendum concederemus; quandiu scilicet ordo Canonicus apud vos Domino adiuuante viguerit, & tam vos, quàm fratres vestri sine proprio viuere decreueritis. Nos itaq; eorum petitioni duximus annuendum, & tam prædictum Xenodochium, quàm Ecclesiam, vobis Apostolica dispensatione comittimus, hoc etiam adijcientes, vt quia pręfati viri, respectu diuini amoris, & nostris exhortationibus id fecerunt, in eodem loco patronatum defensionis, nostra promissione, ipsi & eorum hæredes, Apostolica auctoritate de cætero habeant & obtineant. Statuimus ergo, vt nulli omnino hominum liceat, quod à nobis super hoc factum est vllatenus immutare, aut prædictum Xenodochium, uel Ecclesiam, à vestra ordinatione & potestate subtrahere. Sed potius ea omnia habeatis, & disponatis prout melius ad honorem Dei, & Ecclesiæ expedire noueritis. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisuè persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire temptauerit, secundò tertiouè commonita; si non reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisq; sui dignitate careat, reamq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore, & Sanguine Dei, & Domini nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtę vltioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura seruantibus, sit pax Domini nostri Iesu Christi. Quatenus, & hic fructũ bonæ actionis percipiant, & apud districtum iudicem pręmia ęternę pacis inueniant. Amen.

† Ego

† Ego Innocentius Catholicę Ecclesię Episcopus.

Signum manus meæ ? Adiuua nos Deus salutaris noster.

† Ego Guillelmus Pręnestinus Episcopus.

† Ego Matheus Albanensis Episcopus.

† Ego Gherardus presbiter Card.titu.Sanctæ Crucis in Hierusalē.

† Ego Lucas presbiter Card.titu.Sanctorum Iohannis,& Pauli.

† Ego Guido indignus Sacerdos.

† Ego Gregorius Diacon.Card.Sanctorum Sergii, & Bachi.

Datum Pisis per manum Almerici Sanctę Romanę Ecclesiæ Diac.Cardinal.& Cancell.Tertio nonas.Aprilis. Indictione X I I. Incarnationis Dominicę anno M. C. XXXV. Pontificatus uerò Domini Innocentii Papæ I I. anno. V I.

Priuilegium Innocentij Papæ Secundi pro Canonicis Diui Frigdiani.

INNOCENTIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Attoni Priori,& fratribus in Ecclesia Sancti Frigdiani regularem vitam professis,tam præsensibus, quàm futuris in perpetuum. Officii nostri decet valde propositum, ea quæ ad nostram audientiam proferuntur, subtili indagatione discutere, & ne lites fiant immortales; sed potius Ecclesiæ conquiescant summopere prouidere, omnipotenti namq; Domino, qui nostra pax, & vera vnitas esse creditur, debitus famulatus non valet impendi, si non illi qui eius debent esse obsequiis mancipati, a causarum litigiis, & negotiis sint forensibus alieni, hoc profectò intuitu dilectè in Domino fili Atto Prior, quieti tuæ,& fratrum tuorum salubriter in posterum prouidentes, controuersiam quæ inter te,& Monacos cœnobii Sancti Georgii Lucēsis, pro occupatione Parochiæ Beati Frigdiani noscitur ventilata, ad sequentium memoriā, carta,& atramento duximus annotandā. Tua igitur dilectio ad nos veniens, aduersus eosdem Monacos questa est, quòd videlicet terminis à patribus constitutis, improba temeritate transgressis, ipsi præfatam Parochiā violenter inuaserint, & tres de Parochianis tuis aufferre, ac sepelire pręsumpsetint. Quorum utiq; tertius, dum dilectus filius noster Guido Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbiter Cardinalis Lucæ præsens esset, ab eisdem Mo- *Est Lucæ.*

Monachis vsurpatus, & eodem Cardinale per suum nuntium ex parte nostra denuntiante, & firmiter prohibente, ad idem cœnobium deportatus,& contra dictum Sedis Apostolicæ inibi est sepultus. Cuius rei gratia Decanum eiusdem loci, cum quibusdam de suis fratribus ad nostram præsentiam euocatum, super hoc ad rationem posuimus, & quia se imparatos venisse dicebant, ne fortè suam iniustitiam occasione aliqua palliarent, competentes inducias eis dedimus; statuto igitur termino vtraq; pars nostro se conspectui præsentauit,atq; post vestras, & ipsorum allegationes,id tãdem nostro sedit arbitrio,vt inter vos,& ipsos,datis vtrumq, pignoribus viginti librarum,de pace & concordia tractaretur. Et ad hoc ipsum efficiendum sapientes personas deputare curauimus. Magistrum videlicet,& Boetium sedis nostræ Diac. Cardin. Vgonem Pisanum Archipresbiterũ Gregoriũ Lucanæ Ecclesiæ Canonicũ. Quorum nimirum studio,inter vos & illos vsq; ad certum terminũ grata pax, & concordia fieret Transacto itaq; tempore; cum ipsi de pace statuenda nullatenus profecissent;tam vobis,quàm eisdem Monachis,ante nostram præsentiam veniendi, & Apostolicæ Sedis iudicium exequendi, certum diem ex nostra auctoritate præfiximus. At verò Monachi tergiuersantes,se nostro exhibere conspectui contempserunt. Verumtamen nos eos quandoq; ad cor redire, & reuocari posse à tanta malitia arbitrantes, ex Apostolicæ Sedis mansuetudine,ipsos diutius supportauimus, & longiores sæpe inducias eis dedimus. Ipsi autem nostra patientia abutentes contemptum contemptui,& iniuriam iniuriæ adiecerunt. Nec ad nostram vlterius venere præsentiam. Vnde cum fratribus nostris Episcopis, & Cardinalibus communicato consilio, Ecclesiæ Beati Frigdiani suam Parochiam inuasam à supradictis Monachis, ex integro restituentes liberè adiudicauimus, & eosdem Monachos, ab eiusdem Parochiæ vsurpatione, seù inuasione omninò priuauimus.Statuentes,vt de cætero eandem Parochiam integrè habeatis,& possideatis. Et neq; Monachis,neq; alijs,liceat Parochianos vestros vobis inconsultis,seù contradicentibus sepelire. Si quis igitur huic nostræ constitutioni temerario ausu contraire temptauerit; nisi canonicè commonitus congruè satisfecerit; potestatis honorisq; sui dignitate careat, reumq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat,& à Sacratissimo Corpore,& Sanguine

guine Dei,& Domini Redemptoris nostri Iesu Christi alienus fiat, atq; in extremo examine districtę ultioni subiaceat. Conseruantibus autem, sit pax Domini nostri Iesu Christi. Quatenus,& hic fructum bonæ actionis percipiant,& apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen.

† Ego Innocentius, Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.
† Ego Guilielmus Præstinus, Episcopus.
† Ego Romanus Diac. Card. Sanctæ Mariæ in porticu.
† Ego Anselmus, presbiter Card. titu. Sancti Laurenti.
† Ego Lictifredus, presbiter Card. titul. Vestinæ.
† Ego Lucas presbiter Cardinal. titu. Sanctorum Iohannis, & Pauli.
† Ego Vbaldus, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ indignus Sacerdos.
† Ego Oddo Diacon. Cardin. Sancti Georgii ad uelum aureum.
† Ego Guido Card. Diacon. Sancti Adriani.

Datum Pisis per manum Almerici Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Diacon. Card. & Cancell. XII. Kalen. Iunij. Indictione duodecima, Incarnationis Dominicæ anno M. C. X X X V. Pontificatus Domini Innocentii Papæ. I I. anno. V I.

BENE

Qua

Bulla S. D. N. Innocentij Papæ Secundi, pro Ecclesia, & Canonica Sanctæ Mariæ de Rheno.

Quæ famosa, & antiquissima olim S. Augustini Canonica, aliquando bellorum turbine euersa; sed per Regulares Canonicos restituta, adhuc superest.

Est Bononia.

NNOCENTIVS Episcopus seruus seruorũ Dei, Dilectis filijs Guidoni Priori, & fratribus in Ecclesia Beatæ Mariæ de Rheno Regularem vitam Professis tàm præsentibus, quàm futuris in perpetuum. Quotiens illud à nobis petitur, quod rationi & honestati noscitur conuenire, animo nos decet libenti concedere, & petentium desiderijs cõgruum impertiri suffragium. Proinde dilecti in Domino filii, vestris rationabilibus postulationibus clementer annuimus, & Ecclesiam Beatæ Mariæ in qua diuino vacatis seruitio, Apostolicæ Sedis priuilegio communimus statuentes, *Vt ordo Canonicus, qui secundum Beati Augustini regulam, in vestra Ecclesia noscitur institutus, perpetuis futuris temporibus, ibidem inuiolabiliter conseruetur.* Præterea quascumq; possessiones, quæcumq; bona in præsentiarum eadẽ Ecclesia iustè, & Canonicè possidet, quæcunq; etiam in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis præstante Domino poterit adipisci, firma vobis vestrisq; successoribus illibata permaneat. Porrò, quia iuxta sacræ scripturæ testimonium, decimas siue tributa exigere illicitum à religiosis personis, quę de aliorum elemosinis seu beneficientia viuunt, quæ de rebus suis non debent molestias sustinere, decernimus vt de agris quos propriis manibus aut sumptibus colitis, vel etiam de nutrimentis vestris, nullus à vobis decimas exigere, uel suscipere audeat: liceat etiam vobis clericos siue laicos e seculo fugientes; dummodo nulli conditioni teneantur obnoxii, ad conuersionem suscipere, & iuxta Canonicę institutionis regulam, in vestro Collegio retinere. Nullus ergo hominum eandem Ecclesiam audeat temerè perturbare, vel eius possessiones auferre, aut ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet molestiis fatigare; sed omnia integra conseruentur, eorũ pro quorum sustentatione, & gubernatione concessa sunt, usibus profutura. Salua nimirum Diocesani Episcopi debita reuerentia.

Si qua igitur in posterum Ecclesiastica secularisuè persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire temptauerit. Secundò tertiouè commonita; si non reatum suũ congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisq; sui dignitate careat, reamq; se diuino Iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei ac Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtæ vltioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura seruantibus, sit pax Domini Nostri Iesu Christi; quatenus & hic fructus bene actionis percipiant, & apud districtum Iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen amen.

† Ego Innocentius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.
† Ego Gulielmus Prænestinus Episcopus.
† Ego Gerardus presbiter Cardinalis tit. S. Crucis in Hierusalem.
† Ego Anselmus presbiter Cardinalis.
† Ego Geafredus presbiter Cardinalis titu. S. Iustinæ.
† Ego Lucas presbiter Cardin. titu. Sanctorum Ioannis, & Pauli.
† Ego Guido Cardinalis Diaconus Sancti Adriani.
† Ego Hubaldus Diaconus Cardinalis Sanctæ Mariæ in uia lata.
† Ego Grisogonus Diaconus Card. Sanctæ Mariæ in porticu.

Data Pisis per manus Almerici Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Diaconi Cardinalis, & Cancellarij VI. Kalen. Septembris. Indictione XIIII. Incarnationis Dominicæ. Anno M. C. XXXVI. Pontificatus Domini Innocentii Papæ II. Anno VII.

BENE VALETE

Priuilegium Innocentij Papæ Secundi ad Priorem, & Canonicos Sancti Frigdiani Lucensis.

Quo Ecclesiam Diui Pantaleonis eis committit.

Est Lucæ

INNOCENTIVS Episcopus seruus seruorũ Dei, Dilectis filiis Ieronimo Priori Sancti Frigdiani, & eius fratribus in eodem loco, Canonicam vitã professis, tam pręsentibus, quàm futuris in perpetuum. In Apostolicæ Sedis specula disponẽte Dño consti tuti, sollicitè prouidere nos conuenit, vt queãdmodum Patres voca mur in noĩe, ita etiã cõprobemur in opere. Nec dubiũ, q̃ si seruorũ Dei petitionibus misericorditer cõdescendimus, nostris oportunitatibus clemẽtẽ Dñm reperiemus. Et quicquid Sacrosanctis locis intuitu pietatis impẽditur, ad auctorẽ suũ cũ multiplici fructu reuer tetur. Quãobrẽ dilecti in Dño filii, Ecclesiã Sãcti Frigdiani, in quã diuino vacatis seruitio, Apostolicæ Sedis priuilegio communimus, atq; Ecclesiã Sancti Pantaleonis, ad reformandã in ea religionẽ, & & locũ ipsum tã in tpalibus, quã in spũalibus Deo propitio meliorandã, cum oĩbus.s.quæ ad eã in præsenti prima indictione iustè, ac rõnabiliter ptinere noscuntur, Apostolica uobis dispensatione cõmittimus, vt videlicet, quãdiu ibi religio durauerit, idẽ venerabilis locus, in vestra dispositione uestroq; regimine, absq; alicuius contrarietate cõsistat. Porrò ordinationes Clericorũ, qui ad Sacros gra dus fuerint promouendi, seù alia Ecclesiastica Sacramenta, à Lucano suscipietis Epõ. Siquidẽ Catholicus fuerit, & gratiã atq; cõmunionẽ Apostolicæ Sedis habuerit, eaq; vobis absq; prauitate, & mo lestia voluerit exhibere, Alioquin liceat Catholicũ, quẽcunq; malueritis adire Antistitẽ. Qui nimirũ nostra fultus auctoritate, qđ postulatur indulgeat, liceat etiã vobis Clericos de seculo fugiẽtes, post petitã ab Epis suis licentiã ad cõuersionẽ suscipere, & in vestro collegio retinere. Sanè si Canonici Sancti Martini iustã antiquã cõsue tudinẽ, ad Ecclesiam Sancti Frigdiani in die Sancto Sabbati Pentecostes, pro baptismo Celebrando venire voluerint, nihilominus eodẽ die, baptismũ celebrandi licentiã habeatis. Confirmamus insuper vobis decimas de fundo Loueti in comitatu Ferrariẽsi. Quẽadmodũ frater noster Landulfus Ferrariensis Eps easdem Ecclesiæ Sãcti Saluatoris noscitur cõtulisse. Statuimus ergo, vt nulli Epõ, & nulli omnino hoĩum, liceat sup hac nostra concessione vos temerè perturbare, aut aliquod vobis, vel eidem Ecclesiæ grauamen impo

nere.

nere. Sed tam iſta, quam alia vobis pertinentia, veſtræ vniuerſitati integra conſeruentur, religioſorum fratrum, qui in veſtra & præfata Eccleſia fuerint, vſibus pro futura. Salua nimirũ Lucanæ Eccleſiæ Canonicá reuerentia. Si qua ſanè Eccleſiaſtica ſecularisuè perſona, hãc noſtræ cõſtitutionis, ſeu conceſſionis paginã ſciens, contra eam temerè venire temptauerit. Secundo tertiouè commonita; ſi nõ cõgrue ſatisfecerit, poteſtatis honoriſq; ſui dignitate careat, reamq; ſe diuino iudicio exiſtere de perpetrata iniquitate cognoſcat, & à Sacratiſſimo Corpore, ac Sãguine Dei, & Dñi noſtri Ieſu Chriſti aliena fiat, atq; in extremo examine diſtrictę vltioni ſubiaceat. Cunctis autem eidem loco ſua iura ſeruantibus, ſit pax Domini noſtri Ieſu Chriſti. Quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud diſtrictum iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen.

Ego Innocentius Catholicę Eccleſiæ Epiſcopus.

† Ego Conradus Sabinenſis Epiſcopus interfui.

† Ego Drogo Oſtienſis Epiſcopus.

† Ego Gherardus presbiter Card. titu. Sanctæ Crucis in Hieruſalẽ.

† Ego Anſelmus presbiter Cardinalis.

† Ego Lutifredus presbiter Card. titu. Sancti Vitalis.

† Ego Lucas presbiter Card. titu. Sanctorum Iohannis, & Pauli.

† Ego Martinus presbiter Card. titu. S. Steſani in Celiomonte.

† Ego Gregorius Diac. Cardin. Sancti Adriani.

† Ego Griſogonus Diac. Card. Sanctæ Mariæ in porticu.

Dat. Romæ per manum Aimerici S. Rom. Eccl. Diacon. Card. & Cancell. Kal. Nouembris. Indictione prima, incar. Dominicæ anno M.C.XXXVII. Pontific. vero Domini Innoc. Papæ II. anno. VIII.

Litteræ Sanctissimi Domini Nostri Innocentij Papæ Secundi pro Ecclesia, & Canonica S. Mariæ in portu Rauennæ.

Est Rauenna. INNOCENTIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Venerabili fratri Episcopo Sanemant salutem, & Apostolicam Benedictionem. Dilectorum filiorum Prioris, & Conuentus Sanctæ Mariæ de Portu Rauennat. ordinis Sancti Augustini precibus inclinati, auctoritate litterarum nostrarum, eis usq; ad triennium duximus indulgendum, vt nullus Sedis Apostolicæ, vel ipsius Legatus Delegatus, vel subdelegatus à Delegato Sedis eiusdem executor, siue etiam conseruator, à Sede deputatus prædicta, in eos excommunicationis, interdicti, vel suspensionis sententiã promulgare, aut ipsorum Ecclesiam Ecclesiastico subijcere interdicto valeat, absq; dictæ Sedis spetiali mandato, plenam, vel expressam de verbo ad verbum faciente, de ipsa Indulgentia mentionẽ; quocirca fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus non permittas, præfatos Priorem, & conuentum contra concessionis nostræ tenorem, super his ab aliquibus indebitè molestari, molestatores hmõi per cẽsuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo, non obstante constitutione de duabus Dietis ædita in concilio generali. Dummodò vltra tertiam, vel quartam, aliquis extra suam Diœcesim, auctoritate præsentium ad iudicem non trahatur.

Datum Perusij Secundo Idibus Nouembris anno incarnationis Dominicæ MCXXXV IIII. Pontificatus nostri anno decimo.

Bulla Innocentij Papæ Secundi ad Priorem, & Capitulum Sancti Frigdiani Lucensis.

Est Luca. INNOCENTIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Ieronimo Priori Sancti Frigdiani, eiusq; fratribus Canonicam uitam professis, tam præsentibus, quam futuris in perpetuum.

Ad

Ad hoc vniuersalis Ecclesiæ cura nobis à prouisore omnium bonorum Deo commissa est, vt religiosas diligamus personas, & beneplacentem Deo religionem studeamus modis omnibus propagare. Nec enim Deo gratus aliquis famulatus impenditur, nisi ex charitatis radice procedēs, à puritate religionis fuerit conseruatus. Hoc nimirū charitatis intuitu, dilecti in Domino filii, paterna benignitate vobis prouidere volentes, Ecclesiam Sancti Saluatoris in Mustiolo, quæ infra muros Lucanæ Ciuitatis sita est, atq; Beati Petri, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ iuris existit, cum omnibus suis appenditijs, vobis vestrisq; successoribus habendam, disponendamq; committimus; Vt videlicet per vos eadem Ecclesia, tam in temporalibus, quàm spiritualibus, augumentum & meliorationem suscipiat. Ad inditium autem huius nostræ commissionis, & quod eadē Ecclesia Sedis Apostolicæ iuris esse noscatur, duodecim denarios Lucensis monetę, nobis nostrisq; successoribus, annis singulis censualiter persoluetis; si quis autem huius nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire temptauerit, indignationē Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, ac Pauli Apostolorum eius incurrat, & excommunicationi subiaceat. Conseruantes hæc Omnipotentis Dei, & eorundem Apostolorum benedictionem, & gratiam consequantur. Amen.

Ego Innocentius Catholicę Ecclesiæ Episcopus.
Ego Conradus Sabinensis Episcopus.
Ego Theodeuinus, Episcopus Sanctæ Rufinę.
Ego Albericus Hostiensis Episcopus.
Ego Anselmus presbiter Card. titu. Sancti Laurentij in Lucina.
Ego Guido Sanctæ Romanæ Ecclesiæ humilis Presbiter.
Ego Grisogonus presbiter Card. titu. Sancti Praxedis.
Ego Vio presbiter Card. titu. Sancti Laurentij in Damaso.
Ego Guido presbiter Card. titu. Sancti Grisogoni.
Ego Rainerius presbiter Card. titu. Sanctæ Priscæ.
Ego Petrus de titulo pastoris Card. presbiter.
Ego Goizo presbiter Cardinal. Sanctæ Cæciliæ.
Ego Gregorius Diac. Card. Sanctorum Sergii, & Bacchi.
Ego Vasallus Diac. Card. Sancti Eustachii.
Ego Gherardus Diac. Card. Sanctæ Mariæ in Dominica.
Ego Octauianus Diac. Card. Sancti Nicolai in carcere.

Ego Thomas Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Diac.Card.

Dat.Laterani per manum Aimerici S.Rom.Eccl.Diac. Card.& Canc.XI Kal.Maij.indict.3.incarn.Dominicæ ann.M.C.X L.Pōtificatus vero Domini Innocentii Secundi Papæ anno. XI.

SCTS. PETRVS SCTS. PAVLVS INNOC ENTIVS .PP. II ADIVVA NOS DEVS SALVTARIS NOSTER

BENE

Bulla Innocentij Papæ Secundi ad Priorem, & Capitulum Canonicæ Rhenanæ.

Est Bononiæ.

INNOCENTIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filius Guidoni Priori Ecclesiæ Beatæ Mariæ de Rheno eiusq; fratribus tam præsentibus,quā futuris Canonicè substituendis in Perpetuum. Apostolici moderaminis clementiæ conuenit religiosos diligere,& eorum loca pia protectione munire; dignum namq; est & Honestati conueniens esse cognoscitur, vt qui ad Ecclesiarum regimen assumpti sumus, eas & à prauorum hominum nequitia tueamur,& Apostolicæ Sedis patrocinio foueamus. Ea propter dilecti in Domino filii, uestris iustis postulationibus clementer annuimus,& præfatam Ecclesiam in qua diuino mācipati estis obsequio, sub Beati Petri,& nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti patrocinio Communimus,in primis siquidem statuentes,*Vt ordo Canonicus secundum Beati Augustini regulam, perpetuis ibi temporibus inuiolabiliter conseruetur*. Præterea quascumq; possessiones,quæcumq; bona,ibi præsentiarum iustè,& canonicè pos-

sidetis

fidetis,aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Prinicpum,oblatione fidelium,siue aliis iustis modis Deo propitio poteritis adipisci,firma vobis vestrisq; successoribus, & illibata permaneant. Prohibemus quoq; vt nullus fratrum post factam ibidem professionem,absq; Prioris totiusq; cōgregationis permissionem, de eodem Claustro audeat discedere; discedentem vero absq; Communium litterarum cautione, nullus omnino suscipiat. Clericos verò siue laicos liberos seculariter uiuentes, ad Conuersionem suscipiendi, absq; alicuius contradictione facultatem liberam habeatis. Sanè laborum vestrorum, quos proprijs manibus, aut sumptibus colitis, siue de nutrimentis animalium vestrorum, nullus omnino Clericus, vel laicus,decimas à vobis exigere præsumat. Oleum verò Sanctum,Consecrationes Altarium, seu Basilicarum,ordinationes Clericorum, qui ad Sacros ordines fuerint promouendi, à Dioceſano suscipiatis Episcopo; siquidem Catholicus fuerit,& gratiam atq; communionem Apostolicę Sedis habuerit, & ea gratis,& absq; prauitate aliqua vobis exhibere voluerit. Alioquin liceat vobis Catholicum quemcumq; malueritis adire Antistitem; qui nimirum nostra fultus auctoritate, quod postulatur indulgeat.Obeunte verò te nunc eiusdem loci Priore, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet surreptionis astutia, vel violentia præponatur.Sed liceat vobis communi Consilio,& pari consensu,vel parti consilii sanioris secundum Dei timorem, & Beati Augustini regulam, absq; vllius contradictione Priorem eligere. Sepulturam quoq; ipsius loci liberam esse concedimus; vt eorum qui se illic sepeliri deliberauerint deuotioni, & extremæ voluntati nisi fortè excommunicati sint nullus obsistat,Salua tamen Matricis Ecclesiæ iustitia. Decernimus ergo vt nulli omnino hominum liceat præfatam Ecclesiam temerè perturbare,aut ipsius possessiones auferre, vel ablatas retinere,minuere,seu aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia integra conseruentur,eorum pro quorum gubernatione, & sustentatione concessa sunt, vsibus omnimodis pro futura; salua tamen Diocesani Episcopi canonica iustitia. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisuè persona,hanc nostræ cōstitutionis paginam sciens, cōtra eam temerè venire temptauerit, secundò tertiouè commonita, si non satisfactione congrua emendauerit,potestatis honorisq; sui dignitate careat,reamq; se diuino

C 4 iudi-

iudicio exiſtere de perpetrata iniquitate cognoſcat, & à Sacratiſſimo Corpore ac Sanguine Dei, & Domini Redẽptoris noſtri Ieſu Chriſti aliena fiat,atq; in extremo examine diſtrictæ vltioni ſubiaceat. Cunctis aut eidem loco ſua iura ſeruantibus, ſit pax Domini noſtri Ieſu Chriſti; quatenus & hic bonæ actionis fructũ pcipiant, & apud diſtrictũ Iudicẽ,præmia æternæ pacis inueniãt. Amẽ amen.

† Ego Innocentius,Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.
† Ego Conradus, Sabinenſis Epiſcopus.
† Ego Albericus Hoſtienſis Epiſcopus.
† Ego Stephanus Pręneſtinus Epiſcopus.
† Ego Imarus Tuſculanus Epiſcopus.
† Ego Guido Sanctę Rom. Eccleſię indignus Sacerdos.
† Ego Georgius presbiter Card.titu. S.Calixti.
† Ego Raynerius presbiter Cardinalis Sanctæ Priſcæ.
† Ego Goro Presbiter Cardinalis titu. Sanctæ Cęcilię.
† Ego Gregorius Diacon. Cardin. Sanctorum Georgii,& Bacchi.
† Ego Otto Diac.Cardin.Sancti Georgij ad Velum.
† Ego Hubaldus Diac. Card. Sanctæ Mariæ in via lata.
† Ego Octauianus Diac.Card.Sancti Nicolai in carcere.
† Ego Petrus Diac.Cardin.Sanctæ Mariæ in agro.
† Ego Petrus Diacon.Card. Sanctæ Mariæ in porticu.

Dat. Later. per manum Gerardi S. R. Eccl. presbiteri Card.ac Bibliothecarii. idibus Februarii. incar. Dñicę Anno M.CXLII. Indict.VI.Pontificatus uero Domini Innoc.II. Papę. Anno XIII.

Hic Innocentius antea D.Gregorius Gudion'us Canonicus regularis Lateranẽ. Eius memorantur Bullæ ad ipſam Baſilicam; quas tamen non vidimus.

Bulla

Bulla S.D.N. Celestini Papæ Secundi pro Ven. Ecclesia, & Canonica Sacratissimi Sepulchri Hierosolimitani Residentibus Canonicis Regularibus.

CELESTINVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filijs Petro Priori,& fratribus Sancti Sepulchri Hierosolimitani, tàm præsentibus quàm futuris Canonicè substituendis in perpetuum. Si mansuetudo,& liberalitas Sanctę Romanę Ecclesiæ vniuersis Christianis debet opportuna solatia ministrare: multo magis his qui religiosam vitam ducunt, & Omnipotenti Domino familiarius adherere videntur, idipsum conuenit propensius impartiri. *Est uenn*

Quia igitur dilecti in domino filij iuxta regulam Beati Augustini viuere decreuistis,& in loco vbi steterunt pedes Domini adorãtes, apud gloriosum Sepulchrũ eius in quo triduo corporaliter requieuit,& alia Sacratissima loca, in quibus Redemptor mundi pro salute nostra, vincula, flagella, crucis ignominiam, vulnera, mortemq; sustinuit, regulariter militatis, maiori vos beneuolentia, & gratia dignos esse censemus,& paternis vos affectibus volumus confouere. Vestris ergo postulationibus debita benignitate accomodantes assensum Sacrosanctam Ecclesiam Sancti Sepulchri, in qua diuinis obsequiis insistentes, passionem Dominicã, & victoriosissimæ Crucis triumphum assiduè oculata fide recolitis, necnon etiam personas vestras, sub Beati Petri,& nostra protectione suscipimus,& pręsentis scripti pagina communimus. Statuentes vt quascumq; possessiones, quæcumq; bona, eadem Ecclesiæ in præsentiarum canonicè possidet, quæcunq; etiam ab egregiæ memoriæ viris, Duce videlicet Godefrido,& vtroq; Rege Balduino, Venusto quoq; & aliis Patriarchis, eidem loco iustè collata sunt, aut inposterum à Patriarchis, vel alijs Dei fidelibus, rationabiliter conferentur, firma vobis,& illibata permaneant. In quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis; Medietatem videlicet oblationum Sancti Sepulchri, & omnes oblationes Dominicæ Crucis, necnon & omnes oblationes Altarium, in Ecclesia Sancti Sepulchri existentium; sicut Patriarcharum dono vobis rationabiliter donatæ sunt, domos, stationes,& furnos omnes Ciuitatis Hierusalem, exceptis duobus

Hospitalis videlicet, & Ecclesiæ Sanctæ Mariæ latinæ, sicut dono Ducis Godefridi, & fratris eius Regis Balduini, & aliorum bonorũ hominum vobis legittimè concessa sunt, Casaliaq; quæ possidetis in Territorio Hierusalem; Mahumeriam videlicet cum pertinentiis suis, Sabaret, Casarcab, Calandriam, Armotiam, Ramittam, Bet teligel, Bethsatidessaris cum pertinentiis suis, in territorio Tiri, Casale de Riua cum pertinentiis suis, Hortum quem habetis inter mu rum, & antemurale Ciuitatis Tiri, Hortum, & molendina, & alias possessiones, quas habetis infra & circa Antiochiam, Ecclesiam, quarantenę, cum pertinentijs suis, Ecclesiam Sancti Petri in Ioppe cum pertinentiis suis, Ecclesiam Sancti Sepulchri in Aron, cum terra & domo, quam dedit vobis Lambertus Stalas, & aliis pertinentiis suis, in Territorio eiusdem Ciuitatis Ecclesiam Sanctæ Mariæ de numas cum pertinentiis suis, Ecclesiam Sanctæ Mariæ in Ci uitate Tiro, cum pertinentiis suis, Ecclesiam Sancti Sepulchri in Monte peregrino cum pertinentiis suis, Ecclesiam Sancti Georgii in Montanis cum pertinentiis suis, Ecclesiam Sancti Sepulchri in Brundusio Ciuitate cum pertinentiis suis, Ecclesiam Sancti Sepulchri, in Barleto cum pertinentiis suis, Ecclesiam quam habetis in Venenosa Ciuitate, dono Nicolai eius Ciuitatis Episcopi, cum pertinentiis suis, Ecclesiam Sancti Sepulchri, iuxta Troiam Ciuitatem, cum pertinentiis suis, Ecclesiam Sancti Theodori Martiris ante portam Beneuentanæ Ciuitatis, cum pertinentiis suis, Castellum Corret cum pertinentiis suis, quod nobilis vir Albertus Blandracen. Comes, Ecclesiæ Sancti Sepulchri donauit, Ecclesiam quam habetis in Episcopatu Constantien. in Villa quę vocatur Trendorf.

Decernimus ergo, ut nulli omnino hominũ liceat præfatam Ecclesiam temerè perturbare, aut etiam possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet molestiis fatigare; sed omnia integra conseruentur, eorum pro quorum gubernatione, & susten tatione concessa sunt, vsibus omnimodis profutura. Salua Apostolicæ Sedis, & Patriarchæ Hierosolimitani reuerentia, & Episcoporum in quorum Parochiis Ecclesiæ vestræ sitæ sunt Canonica iustitia; si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisuè persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire temptauerit, secundò tertiouè commonita, si non satisfactione congrua emẽdauerit, potestatis honorisq; sui dignitate careat, reamq;

se

se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei, & Domini Redemptoris Nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtæ vultioni subiaceat: Cunctis autem eidem loco iusta seruantibus, sit pax Domini Nostri Iesu Christi, quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum Iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen.

Fiat pax in virtute tua, & abundantia in turribus tuis. S. Petrus S. Paulus. Celestinus Papa II.

Ego Gregorius Presbiter Cardinalis tituli Sancti Calisti, subscripsi.
Ego Gorzo presbiter Card. titu. Sanctę Cæciliæ, subscripsi.
Ego Hubaldus Presbiter Cardin. titu. Sanctæ Praxedis, subscripsi.
Ego Hubaldus Presbiter Cardin. titu. S. Ioannis, & Pauli, subscripsi.
Ego CELESTINVS. Catholicæ Ecclesię Episcopus, subscripsi.
Ego Conradus Sabinensis Episcopus, subscripsi.
Ego Theodeuuinus Sanctę Rufinę, Episcopus, subscripsi.
Ego Albericus Ostiensis Episcopus, subscripsi.
Ego Stephanus Præuestinus Episcopus, subscripsi.
Ego Imarus Tusculanus Episcopus, subscripsi.
Ego Gregorius Diaconus Cardin. SS. Sergii, & Bacchi, subscripsi.
Ego Orco Diaconus Cardinalis Sācti Georgii ad velum aureum, subscripsi.
Ego Octauianus Diaconus Cardin. S. Nicolai in Carcere Tulliano, subscripsi.

Datum Laterani per manum Gerardi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbiteri Cardinalis, ac Bibliothecarii. quarto Idus Ianuarii. Indictione VII. incarn. Dominicæ Anno 1143. Pontificatus verò D. Celestini Papæ II. Anno primo.

Bulla S. D. N. Celestini Papæ Secundi pro Canonica Diui Frigdiani Lucensis.

ELESTINVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Petro Priori Sancti Frigdiani, eiusq; fratribus tā præsentibus, quàm futuris regulariter substituēdis, in perpetuum. Ad hoc vniuersalis Ecclesiæ cura nobis à prouisore omnium bonorum Deo commissam est; vt reli- *Est Lucæ.*

giosas

gioſas diligamus perſonas,& beneplacentem Deo religionem ſtudeamus modis omnibus propagare.Nec enim Deo gratus aliquãdo famulatus impenditur; niſi ex charitatis radice procedens,à puritate religionis fuerit conſeruatus. Oportet igitur omnes Chriſtianæ fidei amatores religionem diligere, & loca venerabilia,cum ipſis perſonis diuino ſeruitio mancipatis attentius confouere,vt nullis prauorum.hominum inquietētur moleſtiis, uel importuniis angariis fatigentur. Aimericus ſiquidem bonæ memoriæ Sanctę Romanæ Eccleſiæ Cancellarius, & Eccleſię Beatę Marię nouę Diaconus Cardinalis fratres veſtros ad eandem Eccleſiam conuocauit, & de bonis ſibi à Deo præſtitis,ad eorum neceſſitatem,& ſuſtentationem honeſtè prouidit. Vt per eos videlicet ibidem religio ſtatuatur,& locus ipſe tam temporaliter, quam ſpiritualiter, eorum ſtudio auxiliante Domino augeatur.Ne igitur tam Sanctum ipſius propoſitum immutari, uel perturbari in poſterum debeat.

Statuimus,ut Diaconus Cardinalis,qui pro tpe ibidē ordinandus fuerit de conuentu Sancti Frigdiani; ſi idoneus ibi repertus fuerit aſſumatur; ſi forte quod abſit,ibidem repperiri non poterit, de alio regulari collegio vocetur, & ordinetur. Ordinatus autem cum fratribus ipſius Eccleſię communiter uiuat. Quod ſi facere noluerit, tertiam partem de oībus redditibus antiquæ hæreditatis illius Eccleſię,quę eſt poſita in Valerano,& Galera, ſibi in ſuos uſus accipiat. Cętera verò,quæ regulares fratres ipſius Eccleſię in pręſentiarum iuſtè,& Canonicè poſſident,aut in futurum rationabilibus modis Deo propitio poteruut adipiſci, firma eis, & illibata permaneant.Si qua igitur in futurum Eccleſiaſtica ſecularisuè perſona huius noſtrę conſtitutionem paginam ſciens, contra eam temerè venire temptauerit, ſecundò tertiouè commonita; ſi non ſatisfactione congrua emendauerit,poteſtatis,honorisq; ſui dignitate careat, reamq; ſe diuino iudicio exiſtere de perpetrata iniquitate cognoſcat,& à Sacratiſſimo Corpore,ac Sanguine Dei,& Domini noſtri Ieſu Chriſti aliena fiat, atq; in extremo examine diſtrictę vltioni ſubiaceat. Obſeruantibus autem ſit pax Domini noſtri Ieſu Chriſti.Quatenus,& hic fructum bonę actionis percipiant,& apud diſtrictum Iudicem prēmia ęternę pacis inueniant. Amen.

Fiat pax in virtute tua, & abundantia in turribus tuis. Sanctus Petrus. Sanctus Paulus.

Ego

Ego Celestinus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.
Ego Conradus Sabinensis Episcopus.
Ego Theournus Sanctæ Ruffi næ Episcopus.
Ego Albericus Hostiensis Episcopus.
Ego Imarus, Tusculanus Episcopus.
Ego Petrus, Albanensis Episcopus.
Ego Gregorius presbiter Cardin. titu. Sancti Calixti.
Ego Guido presbiter Diac. titu. Sancti Grisogoni.
Ego Raiuerius, presbiter Card. titu. Sanctæ Priscæ.
Ego Petrus, presbirer Card. titu. S. Pastoris.
Ego Hugo, presbiter Card. Sanctæ Cæciliæ.
Ego Vbaldus, presbiter Card. titu. Sanctæ Praxedis.
Ego Guido, presbirer Cardinal. titu. Sancti Laurentij in Damaso.
Ego Manfredus, presbiter Card. titu. Sanctæ Sauinæ.
Ego Petrus, Diacon. Cardin. Sanctæ Mariæ in Porticu.
Ego Rodulphus, Cardinal. Diacon. Sanctæ Luciæ in septem soliis.
Ego Astaldus, Diac. Card. S. Eustachij iusta templum Agrippę.
Ego Iohannes Diacon. Card. Sanctæ Mariæ Nouæ.
Ego Gregorius, Diac. Card. Sanctorum Sergii, & Bacchi.
Ego Otto Diacon. Card. Sancti Georgi ad Velum aureum.

Data Larerani per manus Gherardi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbiteri Cardinalis, ac Bibliothecarij. IIII. Idus Ianuarii. Indictione septima incarnationis Dominicæ anno M. C. XLIII. Pontificatus vero Domini Celestini. Papæ II. anno primo.

Priuilegia Celestini Papæ Secundi pro Canonica Sancti Frigdiani.

CELESTINVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Petro Priori Sancti Frigdiani, eiusq; fratribus tā præsentibus, quàm futuris regularem uitam professis in perpetuum. Quoniam sine veræ cultu religionis, nec charitatis vnitas potest subsistere, nec Deo gratum exhibe ri seruitium, expedit Apostolicæ auctoritati, religiosas personas diligere, & religiosa loca maximè quæ Beati Petri iuris existunt, & ad Romanam specialiter spectant Ecclesiā Sedis Apostolicæ munimine confouere; nos itaq; qui deuotionem vestram in Dei timore, *Est Lucæ.*

&

& seruitio fruere valde confidimus Canonicum ordinem, quem in Beati Frigdiani Ecclesia aspirãte Domino professi estis, & libertatem à prædecessoribus nostris Sanctæ recordationis, Paschale, Gelasio, Calisto, Honorio, & Innocentio Romanis Pontificibus vobis collatam, præsentis scripti pagina confirmamus. Statuentes vt quascunq; possessiones, quæcunq; bona ex dono, vel concessione Episcoporum Lucanæ Ecclesiæ, largitione regum, vel principum, vel aliorum Dei fidelium, in præsentiarum iustè, & canonicè possidetis, aut in futurum rationabilibus modis præstante Domino poteritis adipisci, firma vobis vestrisq; successoribus, & illibata permaneant. In quibus hæc propriis nominibus exprimenda subiunximus. In loco scilicet qui Mutilianus dicitur, Ecclesiam Sanctorũ martirum Yppoliti & Cassiani, cum omnibus ad ipsam pertinentibus. In loco Senæ Ecclesiam Beati Martini, & Hospitale, cum omnibus ad eandem Ecclesiam pertinentibus, Ecclesiam Sancti Saluatoris de Mostiolo, quæ infra muros Lucanę Ciuitatis sita est, cum omnibus ad eam pertinentibus, Ecclesiam Sancti Pantaleonis, cum Ecclesia Sancti Antonii, & Ecclesiã Sancti Iuliani, quæ in Lucana Ciuitate sita est, & cæteris suis pertinentijs. Ecclesiam Sancti Iohãnis, quæ sita est in capite Suburbii, cum Hospitali suo, & cæteris suis pertinentiis. Ecclesiam Sancti Saluatoris, quæ est constructa in Comitatu Ferrariensi, & a bonę memoriæ Landulpho Ferrariensi Episcopo, & nobili fœmina. Imicza, & filio eius Casotto, olim vobis cõcessa esse dinoscitur, cum omnibus quæ nunc possidet, & in futurũ rationabiliter præstante Domino poterit adipisci: omnem quoq; decimationem totius allodij eiusdem Ecclesiæ, sicut à venerabili fratre nostro Griffone Ferrariensi Episcopo ei canonicè concessa est. Villa vero salaria, quæ à p̃decessore nostro B. memoriæ Papa Innocentio, eidem Ecclesiæ Sancti Saluatoris concessa est, cum omnibus suis pertinentijs. Decimas etiam de fundo Louelleti ad eandem Ecclesiam pertinentes, sicut integrè habebantur à Casotto, quando refutauit eas in manu Landulphi Ferrariensis Episcopi. Quicquid habetis in loco Murla, atq; Lungithæ, & Guindelpho, siue colle, mori, necnon in loco qui dicitur Parminiano, siue Coldisacho, Ecclesiam Sancti Pauli, quæ est inter Villam Orentani, & Altum passum, cum omnibus ad ipsum locum pertinẽtibus, in campis, terris, vineis, pratis, pascuis, siluis, molendinis, montibus, vallibus,

libus, planitiebus, paludibus, piscationibus. Hospitale de Cauena propè Burghum Sancti Genesij situm, cum omnibus suis pertinentijs. Porrò decimas ab omnibus Ecclesiæ vestræ Parochianis citra personarum omnium infestationes vobis, vestrisque successoribus in eadem religione persistentibus accipere, & in vsus canonicos dispensare concedimus, & præsentis decreti sanctione stabilimus. Æquum enim est, vt quibus spiritualia seminatis, eorum carnalia cum Apostolo metatis. Obeunte verò te nunc eiusdem loci Priore, vel tuorum quolibet successorum. Nullus ibi qualibet subreptionis astutia, seu violentia præponatur; nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum pars consilij sanioris secundum Dei timorem, vel de suo, vel de alieno, si expedierit disciplinæ regularis collegio prouiderint, eligendum. Salua Lucani Episcopi Canonica reuerentia. Siquidem catholicus fuerit, & gratiam, atq; communionem Apostolicæ Sedis habuerit. A quo nimirum Chrisma, Oleum sanctum, consecrationes Altarium, seu Basilicarum, ordinationes Clericorum accipietis. Si ea gratis, & sine prauitate voluerit exhibere. Alioquin liceat vobis à quocunque malueritis catholico Episcopo, eadem sacramenta suscipere. Qui Apostolicę Sedis fultus auctoritate, quod postulatur indulgeat. Nec eidem Episcopo liceat locum ipsum, aut fratres habitantes ibidem, pro nostrarum concessionum ęmulatione excommunicare, vel interdicere, nisi pro certis culpis, quas idem fratres canonicè admoniti emēdare contempserint. Baptismi vsum in Sabbato sancto Pentecostes, à præteritis temporibus habitum, ita vestrę Ecclesię in perpetuum confirmamus, vt nullis possit ęmulationibus, vel insidijs prohiberi. Sanè si Canonici Sancti Martini iustà antiquam consuetudinem, ad Ecclesiam Sancti Frigdiani in die Sancto Sabbati Pentecostes, pro Baptismo celebrando venire voluerint nichilominus eodem die Baptismi celebrandi licentiam habeatis. Nulli autem secularium potestatum, infra vestri cœnobii claustrum liceat hospitari, nè fratrum regularium quies huiusmodi præsumptione turbetur: nulla quietem vestram processionum, aut lætaniarum, vel sepulturarum, extra vestram Parochiam, contra vestram consuetudinem perturbet indictio; nisi quæ antè Ascensionem Domini totius Ciuitatis publicæ fiunt. Parochianos vestros, nisi forte publico crimine teneantur, nullus inuitis vobis & inconsultus, excommuni-

care

ćare, aut ad pœnitentiam præsumat admittere. Neq; vlli liceat, sine consensu vestro, mortuorum Parochiæ vestræ corpora sepelire. Sed vos ea præter alicuius infestationē sepeliatis. Oleum Chrisma, quæ vestra ex antiqua consuetudine habet Ecclesia, maioris Ecclesiæ Clerici hac vobis occasione non auferant, neq; Clericos vestros ordinari prohibeant. Liceat etiam vobis Clericos de seculo fugientes, post petitam ab Episcopis licentiam, ad conuersionem suscipere, & in vestro Collegio retinere. Prohibemus etiam vt nullus vnquam Canonicorum, post factam inibi professionem, absq; libera Prioris fratrumq; licentia, quamdiu Canonicus ibi ordo seruabitur? Ecclesiam deserere, & ad alium eiusdem, vel alterius ordinis locum audeat pertransire. Iudicium sanè quod eiusdem loci Prior, de aliquo ipsorum fratrum communi, vel sanioris partis consilio rationabiliter fecerit, nulli retractare, vel immutare liceat. Salua nimirum in omnibus Apostolicæ Sedis auctoritate, & reuerentia. Decernimus ergo, vt nulli omnino hominum liceat præfatam Ecclesiam temeré perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, aut aliquibus vexationibus fatigare; Sed omnia integra seruentur, eorum pro quorum gubernatione, & sustentatione, concessa sunt vsibus omnimodis pro futura. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisuè persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire temptauerit. Secundò tertiouè commonita; si non satisfactione congrua emendauerit, potestatis honorisq; sui dignitate careat, reamq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore, ac Sãguine Dei, & Domini nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtę vltioni subiaceat. Conseruantibus autem, sit pax Domini nostri Iesu Christi. Quatenus, & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum Iudicem præmia æternę pacis inueniant. Amen.

Fiat pax in virtute tua, & abundantia in turribus tuis. S. Petrus S. Paulus.

Ego Celestinus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Ego Conradus Sabinensis Episcopus.

Ego Teudininus, Sanctæ Ruffinæ Episcopus.

Ego Albericus Hostiensis Episcopus.

Ego

Ego Stephanus Prænestinus Episcopus.
Ego Petrus, Albanensis Episcopus.
Ego Gregorius titu. Sancti Calixti.
Ego Guido presbiter Card titu. Sancti Grisogoni.
Ego Rainerius presbiter Card. titu. Sanctæ Priscę.
Ego Petrus presbiter Card. de titu. S. Pastoris.
Ego Thomas presbiter Card. titu. S. Vestinæ.
Ego Hubaldus, presbiter Card. tit. Sanctæ Praxedis.
Ego Petrus Card. presbiter titu. Sanctæ Susannæ.
Ego Gregorius Diac. Card. titu. S. Sergij, & Bacchi.
Ego Otto Diac. Card. Sancti Georgij ad Velum aureum.
Ego Hubaldus Diac. Card. Sanctæ Mariæ in via lata.
Ego Gherardus Diac. Card. Sanctæ Mariæ in Dominica.
Ego Octauianus Diacon. Cardinal. Sancti Nicolai in carcere Tulliano.
Ego Petrus Diac. Card. Sanctæ Mariæ in Aquiro.
Ego Petrus Diac. Card. Sanctę Mariæ in porticu.
Ego Gilibertus. Diacon. Card.
Ego Guido Diac. Cardin.

Data Laterani per manum Gerardi Sanctæ Romanę Ecclesiæ presbiteri Cardinalis, ac Bibliothecarij. V. Idus Decembris. indictione VII. incarnationis Dominicæ anno MCXLIII. Pontificatus vero Domini Celestini II. Papæ primo.

Bulla Sanctissimi Domini Nostri Lucij Secundi pro Canonica Diuæ Mariæ de Rheno.

LVCIVS, Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filiis Guidoni Priori Ecclesiæ Beatæ Mariæ de Rheno eiusq; fratribus tam præsentibus, quàm futuris Canonicè substituendis in perpetuum. Apostolici moderaminis clementiæ conuenit religiosos diligere, & eorum loca pia protectione munire. Dignum namq; est, & honestati conueniens esse cognoscitur, vt qui ad Ecclesiarum regimen assumpti sumus, eas & à prauorum hominum

Est Bononia.

D nequitia

nequitia tueamur, & Apostolicæ Sedis patrocinio foueamus. Ea propter dilecti in Domino filij vestris iustis postulationibus clementer annuimus, & præfatam Ecclesiam in qua diuino mancipatis estis obsequio, ad exemplar prædecessoris nostri fœlicis memoriæ Papæ Innocentij sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus. Et præsentis scripti priuilegio communimus.

In primis siquidem statuentes, vt ordo Canonicus secundum Beati Augustini regulam perpetuis ibi temporibus inuiolabiliter conseruetur. Præterea quascumq; possessiones, quæcumq; bona in præsentiarum iustè, & Canonicè possidetis, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, seu alijs iustis modis Deo propitio poteritis adipisci, firma vobis vestrisq; successoribus & illibata permaneant. Prohibemus quoq;, vt nullus fratrum post factam ibidem professionem, absq; Prioris totius Congregationis permissione, ex eodem claustro audeat discedere, discedentem verò absq; communi litterarum cautione, nullus omnino suscipiat. Clericos verò siue laicos liberos seculariter viuentes, ad Conuersionem suscipiendi, absq; alicuius contradictione facultatem liberam habeatis. Sanè laborum vestrorum, quos proprijs manibus, aut sumptibus colitis siue de nutrimentis vestrorum Animalium, nullus omnino Clericus, vel Laicus decimas à vobis exigere præsumat, Oleum verò Sanctum, Consecrationes Altarium seu Basilicarum, ordinationes Clericorum, qui ad Sacros ordines fuerint promouendi, à Diocesano suscipiatis Episcopo; siquidem Catholicus fuerit, & gratiam atq, communionem Apostolicæ Sedis habuerit, & ea gratis, & absq; prauitate aliqua vobis voluerit exhibere. Alioquin liceat vobis Catholicum quemcunq; malueritis adire Antistitem. Qui nimirum nostra fultus auctoritate, quod postulatur indulgeat. Obeunte verò te nunc eiusdem loci Priore, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet surreptionis astutia, siue violentia præponatur, sed liceat vobis communi consilio, & pari consensu, vel parti consilii Sanioris secundum Dei timorem & Beati Augustini regulam, absq; vllius contradictione Priorem eligere. Sepulturam quoq; ipsius loci liberam esse concedimus, vt eorum quisq; illic sepelliri deliberauerint deuotioni, & extre-

mæ

mæ voluntati; nisi forte excommunicati sint nullus obsistat, salua tamen iustitia Matricis Ecclesiæ. Decernimus ergo, vt nulli omnino hominum liceat præfatam Ecclesiam temerè perturbare, aut ipsius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, aut aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia integra cóseruentur, eorum pro quorum gubernatione, & substentatione concessa sunt, vsibus omnimodis profutura Salua Apostolicæ Sedis auctoritate, & Diocesani Episcopi Canonica iustitia. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisué persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire temptauerit. Secundò tertioué commonita, si non satisfactione congrua emendauerit, potestatis honoriq; sui dignitate careat, reamq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore, ac Sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtè vltioni subiaceat. Cunctis autem loco sua iura seruantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus, & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum Iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen.

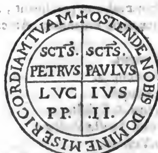
† Ego Lucius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.
† Ego Theodeuinus Sanctæ Ruffinæ Episcopus.
† Ego Petrus Albanensis Ecclesiæ Episcopus.
† Ego Gregorius presbiter Cardinalis titu. S. Calisti.
† Ego Rainerius presbiter Cardinalis titu. Sanctæ Priscæ.
† Ego Thomas presbiter Cardin. titu. Vestinæ.
† Ego Manfredus presbiter Cardinalis titulus, Sanctæ Susannæ.
† Ego Hugo Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbiter titu. Sancti Laurentii in Lucina.
† Ego Otto Diaconus Cardinalis Sancti Georgii in Velabro.
† Ego Guido Diaconus Cardinalis Sanctorum Cosmæ, & Damiani.
† Ego Rodulfus Diaconus Cardinalis Sanctæ Luciæ in Septisolio.
† Ego Gregorius Diaconus Cardinalis Sancti Angeli.
† Ego Johannes Diaconus Cardinalis Sanctæ Mariæ Nouæ.

✝ Ego Astaldus Diaconus Cardinalis Sancti Eustachii iuxta templum Agrippæ.

✝ Ego Hyacintus Diaconus Cardinalis Sanctæ Mariæ in Cosmedin.

✝ Ego Bernardus Diaconus Cardinalis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ.

Datum Laterani per manum Baronis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Subdiaconi. V I. Kalendas Ianuarij. Indictione Octaua. Incarnationis Dominicæ anno MCXLIIII. Pontificatus verò Domini Lucii II. Papæ Anno primo.

Hic Lucius, antea Don Gerardus Caccianimicus, Canonicus Regularis huiusmet Ecclesiæ, Mox Sanctæ Crucis in Hierusalem.

Alia

Alia eiusdem Lucij Papæ Secundi pro Canonica Lucensi.

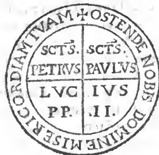
Vcivs Episcopus seruus seruorum Dei, dilectis filiis Petro Priori Sancti Frigdiani, eiusq; fratribus tam præsentibus quam futuris, regulariter substituendis in perpetuum. Ad hoc vniuersalis Ecclesiæ cura nobis à prouisore omnium bonorum Deo commissa est, vt religiosas diligamus personas, & beneplacentem Deo religionem studeamus modis omnibus propagare. Nec enim Deo gratus aliquando famulatus impenditur, nisi ex charitatis radice procedens, à puritate religionis fuerit conseruatus. Oportet igitur omnes Christianæ fidei amatores, religionem diligere, & loca venerabilia cum ipsis personis diuino seruitio mancipatis, attentius confouere, vt nullis prauorum hominum inquietentur molestijs, vel importuniis angariis fatigentur. Aimericus siquidem bonæ memoriæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cancellarius, & Ecclesiæ Sanctæ Mariæ Nouæ Diaconus Cardinalis, fratres vestros ad eandem Ecclesiam conuocauit, & de bonis sibi à Deo præstitis, pro redemptione animæ suæ, ad eorum necessitatem, & sustentationem honesté prouidit, vt per eos videlicet ibidem religio statuatur & locus ipse tam temporaliter quàm spiritualiter, eorum studio auxiliante Domino augeatur. Nè igitur tam Sanctum ipsius propositum immutari, vel perturbari in posterum debeat.

Statuimus, vt Diacon. Card. qui pro tpe ibidē ordinandus fuerit, de conuentu Sancti Frigdiani. Si idoneus ibi repertus fuerit assumatur; si fortè quod absit, ibidem reperiri non poterit, de alio regulari Collegio vocetur, & ordinetur. Ordinatus autem cum fratribus ipsius Ecclesiæ communiter viuat. Quod si facere noluerit, tertiam partem de omnibus redditibus antiquæ hæreditatis illius Ecclesiæ, quę est posita in Valerano, & Galera, sibi in suos vsus accipiat. Cætera verò, quæ regulares fratres ipsius Ecclesiæ in præsentiarum iusté, & Canonicè possident, aut in futurum rationabilibus modis Deo propitio poterint adipisci, firma eis & illibata permaneant. Si qua igitur in futurū Ecclesiastica, secularisuè psona huius nostræ cōstitutionis paginam sciēs, cōtra eā temerè venire tētauerit, secūdò tertiouè cōmonita, si nō satisfactione cōgrua emenda-

uerit, potestatis honorisq; sui dignitate careat, reamq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore, ac Sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtę vltioni subiaceat. Obseruantibus autem sit pax Domini nostri Iesu Christi. Quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum iudicem præmia æternę pacis inueniant. Amen.

Ego Lucius Catholicæ Episcopus.
Ego Conradus Sabinensis Episcopus.
Ego Petrus, Albanensis Episcopus.
Ego Guarinus, Prænestinus Episcopus.
Ego Gregorius presbiter Card. titu. S. Calixti.
Ego Thomas, presbiter Cardin. titu. S. Vestinæ.
Ego Gilibertus, indignus Sacerdos Sanctæ Rom. Ecclesiæ.
Ego Guido Card. presbiter titu. Sanctorum Laurentij, & Damasi.
Ego Hugo Rom. presbiter titu. Sancti Laurentii in Lucina.
Ego Hubaldus, presbiter Card. titu. Sanctæ Crucis in Hierusalem.
Ego Gregorius Diac. Card. Sanctorum Sergij, & Bacchi.
Ego Guido, Diac. Card. Sanctorum Cosmæ, & Damiani.
Ego Octauianus Diac. Card. Sancti Nicolai in carcere Tulliano.
Ego Gregorius Card. Sanctæ Angeli.
Ego Gerardus, Diac. Sanctæ Rom. Ecclesiæ.
Ego Iacintus Diac. Card. Sanctę Mariæ in Cosmedim.
Ego Bernardus, Sanctæ Rom. Ecclesię Diac. Card.

Data Romæ p manū Roberti S. Rom. Ecclesiæ, presbiteri Card. & Cancell. XVI. Kal. Martij. Indictione VIIII. incarn. Dominicæ anno M C XLIIII. Pōtific. vero Dñi Lucii II. Papæ anno primo.

Bulla S.D. N. Eugenij Papæ Tertij pro Canonica Sancti Frigdiani Lucensis.

VGENIVS Episcopus seruus seruorum Dei, *Di*lectis filiis Petro Priori Sancti Frigdiani, eiusq; fratribus tam pręsentibus, quā futuris regulariter substituendis in perpetuum. Ad hoc vniuersalis Ecclesiæ cura nobis à Prouisore omnium bonorū Deo commissa est, vt religiosas diligamus personas, & beneplacentem Deo religionem, studeamus modis omnibus propagare. Nec enim Deo gratus aliquando famulatus impenditur, nisi ex charitatis radicè procedens, à puritate religionis fuerit conseruatus. Oportet igitur omnes Christianę fidei amatores religionem diligere, & venerabilia loca cum ipsis personis diuino seruitio mancipatis, attentius confouere, vt nullis prauorum hominum inquietentur molestijs, vel importunis angariis fatigentur. Aimericus siquidem bonę memorię Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cancell. & Ecclesiæ Beatę Mariæ Nouæ Diaconus Card. fratres vestros ad eandem Ecclesiā conuocauit, & de bonis sibi à Deo præstitis ad eorum necessitatem, & sustentationem honestè prouidit, vt per eos videlicet ibidē religio statuatur, & locus ipse, tam temporaliter quam spiritualiter, eorum studio auxiliante Domino augeatur. Ne igitur Sanctum ipsius propositum immutari, vel perturbari in posterū debeat, prædecessorū nostrorū Fœlicis memoriæ Celestini, & Lucij vestigiis inhęrentes. *Est Luca.*

Statuimus vt Diaconus Cardinal. quòd pro tempore ibidem ordinatus fuerit de conuentu Sancti Frigdiani, si idoneus ibidem repertus fuerit assumatur, si forte (quod absit) ibidem reperiri non poterit, de alio regulari Collegio vocetur, & ordinetur. Ordinatus autem cum fratribus ipsius Ecclesię communiter viuat, quod si facere noluerit, tertiam partem de omnibus redditibus antiq; hęreditatis illius Ecclesię, quę est posita in Valerano, & Galera sibi in suos vsus accipiat. Cętera verò quę regulares fratres ipsius Ecclesię in pręsentiarum iustè, & Canonicè possident, aut in futurum rationabilibus modis Deo ꝑpitio poterint adipisci: Firma eis, & illibata permaneant. Salua in omnibus Apostolicę Sedis auctoritate. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisuè persona, huius nostrę constitutionis paginā sciens, cōtra eā temerè venire tēptauerit, *Videas.*

secundò tertioue commonitus, si non satisfactione congrua emendauerit, potestatis, honorisq; sui dignitate careat, reamq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore, ac Sanguine Dei, & Dñi Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtę vltioni subiaceat. Obseruantibus autē sit pax Dñi nostri Iesu Christi; quatenus & hic fructum bonę actionis percipiant, & apud districtum iudicem, pręmia ęternę pacis inueniant. Amen. amen.

Ego Eugenius, Catholicę Ecclesię Episcopus.
Ego Conradus, Sabinensis Episcopus.
Ego Theodeuinus Episcopus Sanctę Ruffinę.
Ego Petrus, Albanensis Episcopus.
Ego Thomas, presbiter Card.titu. S. Vestinę.
Ego Gilibertus, presbiter Card. titu. Sancti Marci.
Ego Guido presbiter Card.titu.Sanctorum Laurentii, & Damasi.
Ego Iulius presbiter Card. titu. Sancti Marcelli.
Ego Vbaldus presbiter Card.titu.Sanctę Crucis in Hierusalem.
Ego Guido, presbiter Card.titu.S.Pastoris.
Ego Gregorius Diac.Card.Sanctorum Sergji, & Bacchi.
Ego Guido Diac.Card.Sanctorum Cosmę, & Damiani.
Ego Iohannes Diac.Card.Sanctæ Marię Nouę.
Ego Bernardus Sanctę Rom. Ecclesię Diac. Card.

Dat.apud Ciuitatem Castellanam, per manum Roberti, Sanctę Rom. Ecclesię presbiteri Cardin. & Cācell. Nonis Aprilis. indictione VIII. incarnationis Dominicę anno MCXLV. Pontificatus vero domini Eugenij III Papę anno primo.

Alia

Bulla S. D. N. Eugenij Papæ Tertij pro Canonica Lucensi.

VGENIVS Episcopus seruus seruorum, Dei Dilectis filiis Petro Priori Sancti Frigdiani, eiusq; fratribus tam præsentibus, quam futuris regularem vitam professis in perpetuum. Quoniam sinè vere cultu religionis, nec charitatis vnitas potest subsistere, nec gratum Deo exhiberi seruitium, expedit Apostolicæ auctoritati, religiosas personas diligere, & religiosa loca maximeque Beati Petri iuris existunt, & ad Romanam specialiter spectant Ecclesiam, Sedis Apostolicæ munimine confouere. Nos itaq; quia deuotionem vestram in Dei timore & seruitio feruere valde confidimus, Canonicum ordinem, quem in Beati Frigdiani Ecclesia inspirante Domino professi estis, & libertatem à prædecessoribus nostris Sanctæ recordationis Pascale, Gelasio, Calixto, Honorio, Celestino, Innocentio, Romanis Pontificibus vobis collatam, præsentis scripti pagina confirmamus. Statuentes, vt quascunq; possessiones, quæcunq; bona, ex dono vel concessione Episcoporum Lucanæ Ecclesiæ, largitione Regum, vel Principum, vel aliorum Dei fidelium, in præsentiarum iustè, & Canonicè possidetis, aut in futurum rationabilibus modis præstante Domino poteritis adipisci, firma vobis vestrisq; successoribus, & illibata permaneant: in quibus hæc proprijs duximus exprimenda vocabulis: In loco scilicet qui Mutilianus dicitur, Ecclesiam Sanctorum Yppoliti, & Cassiani cum omnibus ad ipsam pertinentibus. In loco Senæ, Ecclesiam Beati Martini, & Hospitale, cum omnibus ad eandem Ecclesiam pertinentibus Ecclesiam Sancti Saluatoris de Mostiolo, quæ infra muros Lucanæ Ciuitatis sita est, cum omnibus ad eam pertinentibns. Ecclesiam Sancti Pantaleonis, cum Ecclesia Sancti Antonij, & Ecclesia Sancti Iuliani, quæ in Lucana Ciuitate sita est, & cæteris suis pertinentibus Ecclesiã Sancti Iohannis, quæ sita est in capite suburbii cum Hospitali suo, & cæteris suis pertinẽtibus, Ecclesiam Sancti Saluatoris, quæ est constructa in Comitatu Ferrariensi, & a bonę memoriæ Landulpho Ferrariensi Epõ, & nobili fœmina Imicza, & filio eius Calotto, olim vobis concessa esse dinoscitur, cum omnibus ad ipsam pertinentibus quæ nunc possidet, & in futurum rationabiliter præstãte Domino poterit adipisci.

Est Luc.

Omnem

Omnem quoq; decimationem totius allodij eiusdem *Ecclesiæ*, & *Ecclesiam* Sancti *Syri* cum omnibus ad ipsam pertinentibus, sicut à venerabili fratre nostro *Grisone Episcopo* Ferrariensi, ei *Canonicè* concessę sunt. Villā verò *Solariam*, quæ à prædecessore nostro Beatæ memoriæ Papa Innocentio, eidem *Ecclesiæ* Sancti Saluatoris concessa est, cum omnibus suis pertinentibus. Decimas etiam de fundo Lonelletti ad eandem *Ecclesiam* pertinentes; sicut integrè habebātur à *Casotto*, quando refutauit eas in manu Landulphi Ferrariensis Episcopi, Murlā cum omnibus suis pertinentijs, & quicquid habetis Lungithe, & Huindelpho. Siue Collomari, necnon in loco, qui dicitur Patminiano, siue *Coldisacco* *Ecclesiā* *Sancti* Pauli, quæ est inter villam Orentani, & Altum passum, cum omnibus ad ipsum locum pertinentibus. In campis, terris, vineis, pratis, pascuis, siluis, molendinis, montibus, vallibus, planitiebus, palludibus, piscationibus, cultis, & incultis, Hospitale Decauena, prope Burgum *Sā*cti Genesii situm, cum omnibus suis pertinentijs. Porrò decimas ab omnibus *Ecclesiæ* vestrę Parrochianis, citra personatum omnium infestationes vobis, vestrisq; succesioribus in eadem religione persistentibus accipere, & in vsus *Canonicos* dispensare concedimus, & præsentis decreti sanctione stabilimus. Æquum enim est, vt quibus spiritualia seminatis, eorum carnalia cum Apostolo metatis. Obeunte vero te nunc eiusdem loci Priore, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet surreptionis astutia, vel violentia proponatur; nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum pars consilij sanioris secundum Dei timorem, vel de suo, vel de alieno, si expedierit, disciplinæ regularis Collegio prouiderint eligendum. Salua Lucani Episcopi *Canonica* reuerentia; si quidem *Catholicus* fuerit, & gratiam, atq; communionem Apostolicæ Sedis habuerit. A quo nimirum Chrisma, Oleum *Sanctum*. Consecrationes Altarium, seù Basilicarum, ordinationes Clericorū accipietis. *Si* ea gratis, & sine prauitate voluerit exhibere. Alioquin liceat vobis à quocunq; malueritis Catholico *Episcopo* eadem *Sacramenta* suscipere, qui Apostolicæ Sedis fultus auctoritate, quòd postulatur indulgeat. Nec eidem *Episcopo* liceat locum ipsum, aut fratres habitantes ibidem, pro nostrarum concessionum æmulatione excommunicare, vel interdicere; nisi pro certis culpis, quas idem fratres canonicè admoniti emendare contempserint, Baptismi vsum in

Sabbato

Sabbato Sancto Pentecostes à præteritis temporibus habitum, ita vestræ Ecclesiæ in perpetuum confirmamus, vt nullis possit æmulationibus, vel insidijs prohiberi. Sanè autem si Canonici Sācti Martini, iuxta antiquam consuetudinem, ad Ecclesiam Sancti Frigdiani in die Sancto Sabbati Pentecostes, pro Baptismo celebrando venire voluerint, nihilominus eodem die Baptismi celebrandi licētiam habeatis. Nulli autem secularium potestatum infra vestri cœnobij claustrum liceat Hospitari, ne fratrum regularium quies huiusmodi præsumptione turbetur. Nulla quietem vestram processionum, aut lætaniarum, vel sepulturarum extra vestram Parrochiā contra vestram consuetudinem perturbet indictio. Parrochianos vestros; nisi forte publico crimine teneantur, nullus inuitis vobis, & inconsultis excommunicare, aut ad pœnitentiam præsumat admittere. Nullū vestrorum Parrochianorum quisquàm Monachorum, aliorumuè Clericorum, etiam liceat vrgere, vel mortuum sepelire, nec etiam ei pœnitentiam dare, absq; vestro consensu. Sed vos hæc omnia præter alicuius infestationem, huius Sanctę Sedis fulti auctoritate peragite. Oleum, Chrisma, quæ vestra ex antiqua cōsuetudine habet Ecclesia, maioris Ecclesię Clerici, hac vobis occasione non auferant. Neq; Clericos vestros ordinare prohibeant; liceat quoq; vobis Clericos de seculo fugientes, post petitam ab Episcopis suis licentiam ad conuersionem suscipere, & in uestro Collegio retinere. Prohibemus etiam, vt nullus vnquam Canonicorū postfactam inibi professionem, absq; libera Prioris, & fratrum licētia, quamdiu Canonicus ibi ordo seruabitur Ecclesiam deserere, & ad aliū eiusdem, vel alterius ordinis locum audeat pertransire. Iudicium sanè, quod eiusdem loci Prior de aliquo ipsorum fratrum communi, vel sanioris partis consilio rationabiliter fecerit, nulli retractare, vel immutare liceat, salua nimirum in omnibus Apostolicę Sedis auctoritate, & reuerentia. Decernimus ergo, vt nulli omnino hominum, liceat præfatam Ecclesiam temerè perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, aut aliquibus vexationibus fatigate; Sed omnia integra conseruentur, eorum pro quorū gubernatione, & sustentatione cōcessa sunt, vsibus omnimodis profutura. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisuè persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire temptauerit. Secundò tertiouè commonita,

si non satisfactione congrua emendauerit, potestatis, honorisq; sui dignitate careat, reamq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore, ac Sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtę vltioni subiaceat. Conseruantibus autem sit pax Domini nostri Iesu Christi. Quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen.

Ego Eugenius, Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.
Ego Conradus Sabinensis Episcopus.
Ego Theodeuinus Sanctæ Ruffinæ Episcopus.
Ego Petrus, Albanensis Episcopus.
Ego Gregorius presbiter Cardin. titu. Sancti Calixti.
Ego Rainerius, presbiter Card. titu. Sanctæ Priscæ.
Ego Thomas presbiter Card. titu. S. Vestinæ.
Ego Gilibertus presbiter Card. titu. Sancti Marci.
Ego Guido, presbiter Cardinalis titulus Sancti Laurentij in Damaso.
Ego Manfredus, presbiter Card. titu. Sanctæ Sabinæ.
Ego Aribertus presbiter Card. titu. Sanctæ Anastasiæ.
Ego Iulius presbiter Card. titu. S. Marcelli.
Ego Vbaldus presbiter Cardinalis titul. Sancti Crucis in Hierusalem.
Ego Guido presbiter Card. Diac. titu. Sancti Pastoris.
Ego Villanus presbiter Cardinal. titu. S. Stephani in cœlio Monte.
Ego Gregorius, Diaconns Cardinal. Sanctorum Sergii, & Bacchi.
Ego Guido Diac. Card. Sanctorum Cosmæ, & Damiani.
Ego Octauianus Diaconus Cardin. Sancti Nicolai in carcere Tulliano.
Ego Iohannes Cardinalis Diaconus Sancti Adriani.
Ego Gregorius Diacon. Cardin. Sancti Angeli.
Ego Iohannes Diacon. Card. Sanctæ Mariæ Nouæ.
Ego Iacintus Diac. Card. Sanctæ Mariæ in Cosmedin.
Ego Bernardus Diac. Card. Sanctæ Romanæ Ecclesiæ.
Ego Bernardus Sanctæ Romanę Ecclesię Diac. Card.

Da

Dat. apud Ciuitatem, Castellanam per manum Roberti Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbiteri Card. & Cancell. III. Idus Aprilis. indictione VIII. incarnationis Dominicæ anno M C X L V. Pontificatus vero domini Eugenij III. Papæ, anno primo.

Priuilegium S. D. N. Eugenij Papæ Tertij. Ad præpositum, & capitulum Canonicæ Sanctæ Crucis Mortariensis apud Insubres.

EVGENIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Oberto Præposito, eiusq; fratribus in Mortariensi Ecclesia regularem vitam professis, tam præsentibus, quam futuris in perpetuum. Desiderium, quod ad religionis propositum, & animarum salutem pertinere monstrãtur, animo nos decet libente concedere, & petentium desiderijs congruũ impertiri suffragium, ea propter dilecti in domino filii, vestris iustis postulationibus clementer annuimus, atq; prædecessorum nostrorum fœlicis memoriæ Innocentij, & Lucii vestigiis inhærẽtes, Mortariensem Ecclesiam in qua de vino mancipati estis obsequio, Sedis Apostolicæ priuilegio communimus, statuentes vt quascunq; possessiones, quæcunq; bona eadem Ecclesia in præsentiarum iustè, & legitimè possidet, aut in futurum concessione Pontificum, liberalitate Regum, vel Principum, oblatione fidelium, seu alijs iustis modis Deo propitio poterit adipisci, firma vobis vestrisq; successoribus

Est Mortarij.

Huius Eucij indulta desiderãtur.

ribus, & illibata permaneant, in quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis, Apud castrum Mortarij Ecclesiam Sancti Cassiani, & Ecclesiam Sancti Geminiani. Ecclesiam Sancti Petri de Latiano, apud Zemicum Ecclesiam Sanctæ Mariæ. In Mediolanensi Diœcesi Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Carpenzago, in Papiensi Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Carbonaria, apud Ticinetum Ecclesiam Sanctæ Andreæ. Apud Sanctum Saluatorem aliam Sancti Andreæ Ecclesiam, quicquid etiam apud eisdem Sancti Saluatoris Castrum possidetis, In Nouariensi Episcopatu Ecclesiam Sancti Andreæ de Gariliago, in Aquensi Ecclesiam Sanctæ Trinitatis de Gamandio. In Astensi Ecclesiam Sanctæ Mariæ Nouæ, & Sanctæ Mariæ Ecclesiam apud Castrum Sancti Martini. In Albensi Ecclesiam Sancti Petri apud Castrum Neuias. In Taurinensi Ecclesiã Sancti Andreæ de Braida, à prædecessore nostro fœlicis memoriæ Calisto Papa, & dono Robaldi militis susceptam, & Ecclesiæ vestræ ab ipso concessam. In Derthonensi Ecclesiam Sancti Matthæi, & Sancti Ioannis de Staciano. In Papia Ecclesiam Sancti Marcelli, in Placentia Ecclesiam Sancti Matthæi de Burgo. In Palma Ecclesiam Sancti Michaelis de Porta Noua. In Vercellis Ecclesiam Sancti Gratiani. In Ianuensi, Ecclesiam Sancti Theodori, quicquid postea in Zeuito possidetis, salua nimirum pensione Nouariensis Ecclesiæ, & Sancti Stephani Vercellensi. Apud Prianum Ecclesiam Sanctæ Mariæ.

Ad hæc præsenti capitulo firmamus, vt ordo Canonicus quem in eadem professi estis Ecclesia, perpetuis ibidem temporibus inuiolabiliter conseruetur. Prohibemus etiam ne quis post factam professionem, proprium quid habere, neuè sine Præpositi, vel Congregationis licentia de claustro præsumat discendere, quod si discesserit, & commonitus redire contempserit, Præposito liceat communicato fratrũ cõsilio, eiusmodi à suis officijs eijcere, eiectũ uerò nullus Episcoporum in sua Parochia ministrare permittat. Sanè Laicos siuè Clericos seculariter viuentes, ad regularis vitæ conuersionem suscipiendi, vobis licentiam indulgemus, tibi verò carissime fili Hoberte Præposite successoribusq; tuis concedimus, vt quando apud vos Episcopi desunt, schismaticos ad veritatem Catholicæ Ecclesiæ redeuntes, vel de criminibus pœnitentes reconciliare per Dei gratiã valeatis, quamdiu Deo auxiliante in loco vestro Canonici ordinis disciplina viguerit. Chrisma verò, Oleum Sanctum, Consecrationes

Al-

Altarium, seu Basilicarum, ordinationes Clericorum, si Ecclesia in cuius Diœcesi estis Catholico pastore caruerit, à quo malueritis Catholico suscipiatis Epõ, Apostolicę Sedis benignitate suscipiatis. laborũ vestrorum decimas in quibuscunq; Parochiis operamini, ad communis vitæ sustentationem vobis quietè habendas possidendasq; concedimus. Statuentes vt nulli Episcoporum, vel temporalium ministrorum, liceat super hac re vobis vestrisq; successoribus molestiam irrogare, neq; Laicis quibuslibet facultas sit easdem decimas aliqua sibi violentia vendicare. Mansuro in perpetuum decreto Ecclesias, vel Ecclesiarum possessiones, quę per diuersas Parochias à confratribus nostris ipsarum Parochiarum Episcopis Canonicę vestrę concessę sunt, aut in futurum largiente domino concedentur, vobis vestrisq; successoribus in regularis disciplinę obseruantia permansuris, quietas semper, & liberas permanere decernimus, nec Episcopis aut personis quibuslibet, eas ab Ecclesię vestrę vnitate, ac subiectione contrahere, neq; Clericis illic habitantibus liceat congregationis vestrę consuetudines, & obedientiam refutare, omnibus autem Ecclesię vestrę Prępositis interdicimus, & omnino prohibemus ne possessiones vbilibet ad ipsam Canonicam pertinentes, audeant distraher e, aut personis secularibus in feudum dare, vel quibuslibet ingeniis alienare, aut sine congregationis consensu, in alicuius personę ius possessionemq; transferre, vel ablatas retinere, minuere, aut aliquibus vexationibus fatigare; sed ea integra conseruentur, eorum pro quorum gubernatione, & sustentatione concessa sunt vsibus omnimodis profutura. Salua Sedis Apostolicę auctoritate. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisuè persona, hanc nostrę constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire temptauerit, secundò tertiouè commonita, si non satisfactione congrua emendauerit, potestatis honorisuè sui dignitate careat, reamq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore, & Sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtæ vltioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco iusta seruantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen.

Data Viterbii per manum Roberti Sanctæ Romanæ Ecclesiæ

pre-

presbiteri Cardinalis, & Cancellarij.tertio Kalen. Iunii.indictionē VIII.Incarnationis Dominicæ anno 1145. Pontificatus verò Domini Eugenii Papæ Tertii anno primo.

Eiusdem Eugenij pro Canonica Rhenana.

Est Bononiæ.

VGENIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filiis Guidoni Priori Ecclesiæ Beatæ Mariæ de Rheno, eiusq; fratribus tam præsentibus, quàm futuris Regularem vitam professis in perpetuum. Religiosis desideriis dignum est facilem præbere consensum, vt fidelis intētio celerem sortiatur effectū. Ea pp dilecti in Domino filii, prædecessorum Nostrorum Fœlicis memoriæ Papæ Innocentii, & Lucii vestigiis inhærentes, vestris iustis postulationibus clementer annuimus, & præfatam Beatæ Dei Genitricis semperq; Virginis Mariæ Ecclesiam in qua diuino Mancipati estis obsequio, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti priuilegio communimus.

In primis siquidem statuētes, vt ordo Canonicus secūdū Beati Aug. regulā ppetuis ibi tēporibus inuiolabiliter cōseruetur. Præterea quascumq; possessiones, quæcumq; bona in præsentiarum iustè, & Canonicè possidetis, aut in futurum concessione Pontificum liberalitate Principū, largitione Regum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis Deo propitio poteritis adipisci, firma vobis, vestrisq; successoribus, & illibata permaneant. In quibus hæc propriis duximus exprimēda vocabulis Ecclesiā Sancti SALVATORIS in Ciuitate Bononiensi in Turricella, Ecclesiam Sancti Andreæ, Ecclesiam Sancti Donnini iuxta bagnum. Prohibemus quoq; vt nullus fratrum post factam ibidem professionem absq; Prioris, vel Cōgregationis spōtanea permissione, ex eodem claustro audeat discedere. Discedentem verò absq; communi litterarum cautione, nullus omnino suscipiat. Sed si aliquis ipsorum fratrum extra claustrum ausus fuerit sinè prędicta licentia permanere, si secundò tertiouè commonitus resipiscere forte contempserit, liceat Priori eiusdem loci excommunicationis in ipsum tanquā in professum suum sententiam promulgare. Clericos verò siue laicos, liberos seculariter viuentes, ad conuersionem suscipiendi absq; alicuius contradictione, facultatē

liberam

liberam habeatis, Sanè laborum vestrorum quos proprijs manibus aut sumptibus colitis, siue de nutrimentis vestrorum animalium, nullus omnino à vobis decimas exigere præsumat Oleum quoq; Sanctum ordinationes Clericorum, qui ad Sacros ordines fuerint promouendi à Diocesano suscipiatis Episcopo; si quidem Catholicus fuerit, & gratiam atq; Communionem Apostolicæ Sedis habuerit, & ea gratis, & absq; prauitate aliqua voluerit exhibere, Alioquin liceat vobis Catholicum quemcunq; malueritis adire Antistitem. Qui nimirum nostra fultus auctoritate, quod postulatur indulgeat. Obeunte verò te nunc eiusdem loci Priore, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet surreptionis astutia seu violentia præponatur, nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum pars Consilii sanioris secundum Dei timorem, & Beati Augustini regulam prouiderint eligendum. Ad hæc etiam adijcientes statuimus, vt nullã Archiepiscopo, vel Episcopo, aut alicui omnino personæ ius sit in prædicta Ecclesia Beatæ Mariæ exactionem facere, nec Priori, & fratribus grauamina irrogare. Sepulturam quoq; ipsius loci liberam esse concedimus, vt eorum qui se illic sepelliri deliberauerint deuotioni, & extremæ voluntati, nisi fortè excommunicati, vel interdicti sint nullus obsistat. Salua tamē iustitia Matricis Ecclesiæ. Decernimus ergo, vt nulli omnino hominum liceat ipsam Ecclesiam temerè perturbare, aut eius possessiones aufferre, vel ablatas retinere, minuere seu quibuslibet vexationibus fatigare. Sed omnia integra conseruentur, eorum pro quorū gubernatione, & sustentatione concessa sunt vsibus omnimodis profutura Salua Sedis Apostolicæ auctoritate, & Diœcesani Episcopi Canonica Iustitia. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisuè persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire tēptauerit. Secundò tertiouè commonita, si nō satis factione congrua emendauerit, potestatis honorisq; sui dignitate careat, reamq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore, ac Sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtæ vltioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco iusta seruantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum Iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen. Amen.

Ego Eugenius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.
† Ego Conradus Sabinensis Episcopus.
† Ego Ymarus Tusculanus Episcopus.
† Ego Nicolaus Albanensis Episcopus.
† Ego Gregorius Cardin. presbiter titu.S. Calixti.
† Ego Hubaldus presbiter Cardin. Sanctæ Praxedis.
† Ego Manfredus presbiter Cardin.titu. Sanctæ Sauinæ.
† Ego Guido presbiter Cardin. titu. S. Pastoris.
† Ego Bernardus presbiter Cardin.titu. Sancti Clementis.
† Ego Hugo titu.in Lucina presbiter Cardinalis.
† Ego Odo Diaconus Cardinalis Sancti Georgii ad velum aureum.
† Ego Iohannes Paparo Diaconus Cardinali Sancti Adriani.
† Ego Iohannes Diaconus Cardinalis Sanctæ Mariæ Nouæ.

Datum Romæ apud Sanctum PETRVM, per manum BOSONIS Sanctæ Romanæ Ecclesiæ scriptoris. tertio Idus Maij. Indictione XIII. Incarnationis Dominicæ Anno M. C. quinquagesimo. Pontificatus Domini Eugenii Tertii Papæ Anno Sexto.

Bulla

Bulla Sanctissimi Domini Nostri Eugenij Papæ Tertij. pro Archipresbiterali Canonica Montis Belij.

VGENIVS Episcopus seruus seruorum Dei, &c. Dilectis filijs N. Archipresbitero eiusq; fratribus in Ecclesia Diuæ Mariæ Montis Belij regularem vitam professis, tam præsentibus, quàm futuris in perpetuum. *Est Roma*

Officij nostri nos hortatur authoritas pro Ecclesiarum statu satagere, & earum quieti, & vtilitati salubriter auxiliante Domino prouidere. Dignum namq; & honestati conueniens esse cognoscitur, vt qui ad Ecclesiarum regimen assumpti sumus, eas à prauorum hominum nequitia tueamur, & Beati Petri, atq; Apostolicæ Sedis patrocinio muniamus. Quapropter, dilecti in Domino filij, vestris iustis postulationibus gratum impertientes assensum, prædictam Dei genitricis, semperq; Virginis Mariæ Ecclesiam, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti priuilegio communimus. Statueutes vt quascunq; possessiones, quæcunq; bona eadem Ecclesia in præsentiarum iustè, & canonicè possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium seu alijs iustis modis præstante Domino poterit adipisci, firma vobis, vestrisq; successoribus in perpetuum illibata permaneant. In quibus hæc proprijs duximus exprimenda vocabulis, Ecclesiam videlicet de Luparolo Ecclesiã de Banzano sicut ex sententia Venerabilis fratris nostri Moisi Rauennatis Archiepiscopi vobis adiudicata est, Ecclesiam de Montalognio, Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Fagnano cum omnibus pertinentijs suis, Ecclesiam de Pontiano, Ecclesiam de Lupanialaria, Ecclesiam Sancti Petri de Sauignano, Ecclesiam Sancti Blasij de Lacumiano Ecclesiam Sanctæ Mariæ in Resiliolo, Ecclesiam S.

Nicolai in Roncaliis cum omnibus suis pertinentijs, Ecclesiã Sancti Domnini de Campere maiori, Ecclesiam Sancti Pauli de Palude Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Pratobonelli, Ecclesiam Sancti Marci, Ecclesiam Sancti Vincentij, Ecclesiam Sancti Fabiani iuxta flumen Lauini, cũ aliis Ecclesiis ad plebẽ Montisbelij pertinentibus.

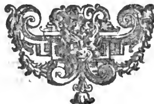
Statuimus, etiam vt ordo Canonicus, qui in eadem Ecclesia secundum Dei timorem, & Beati Augustini regulam noscitur institutus, perpetuis, inibi temporibus inuiolabiliter conseruetur. Sanè locorum vestrorum quos proprijs manibus, aut sumptibus colitis, seu de nutrimentis vestrorum animalium, nullus à vobis omnino decimas exigere præsumat. Ad hæc prohibemus vt de terris, quæ iure proprietatis ad Ecclesiam vestram spectant, nullus Laicorum à vobis decimas vllatenus accipere vel petere audeat. Sepulturam quoq; ipsius loci liberam esse decernimus, vt eorum qui de Territorio Ecclesiæ vestræ se illic sepeliri deliberauerint deuotioni, vel extremæ voluntati, nisi excommunicati, vel interdicti fuerint nullus obsistat, Salua in omnibus Diocesani Episcopi Canonica iustitia. Decernimus verò, vt nulli omnino hominum liceat præfatum locum temerè perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu aliqualiter vexationibus fatigare, sed omnia integra conseruentur, eorum pro quorum gubernatione, & sustentatione concessa sunt, vsibus omnimodis profutura. Salua Sedis Apostolicæ authoritate. Si qua igitur in futurum Ecclesiasticam sæcularisuè persona, hanc nostræ Constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire tentauerit, secundò, tertiouè commonita si non satisfactione congrua emendauerit, potestatis honorisq; sui dignitate careat, reamq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sanctissimo Corpore, ac Sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtæ vltioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura seruantibus, sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum Iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen, Amen.

Fac

Fac mecum domine signum in bonum.
Ego Eugenius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.
Ego Illobaldus presbiter Cardin. titu. Sanctæ Praxedis.
Ego Manfredus presbiter Cardin. titu. Sanctæ Sabinæ.
Ego Aribertus presbiter Card. titu. S. Anastasiæ.
Ego Iulius presbiter Card. titu. S. Marcelli.
Ego Vbaldus presbiter Cardinalis titu. Sanctæ Crucis in Hierusalem.
Ego Odo Diaconus Cardin. tit. S. Georgij ad velum aureum.
Ego Octauianus Diaconus Cardinalis tit. Sancti Nicolai in carcere Tulliano.
Ego Gregorius Diaconus Cardin. titu. S. Angeli.
Ego Ioannes Diaconus Cardin. titu. S. Mariæ Nouę.
Ego Guido Diaconus Cardin. S. Mariæ in porticu.
Ego Ioannes Diaconus Cardin. SS. Sergii, & Bacchi.
Ego Rolandus Cardin. SS. Cosmæ, & Damiani.
Ego Himarus Tusculanen. Episcopus.

Datum Ferentini per manum Mariniani Sanctæ Romanæ Ecclesiæ scriptoris Octauo Kalen. Decembris. indictione octaua. Incarnationis Dominicæ anno 1150. Pontificatus D. Eugenii Papæ III. anno VI.

Confirmata per Vrbanum Tertium de anno 1186. ac deinde per Gregorium Octauum de anno 1188. & erat dicta Canonica Sanctum institutionem Sancti Frigdiani.

Bulla Sanctiβimi Domini Nostri Eugenij Papæ Tertij pro Ecclesia Sancti Andreæ Carrariæ, vnita Capitulo Sancti Frigdiani Lucensis.

Est Luca.

VGENIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilecto filio Petro Priori Sancti Frigdiani salutem, & Apostolicam Benedictionem. Quæ à fratribus nostris Episcopis, maximè pro religione statuenda, uel præparanda pia, & rationabili prouidentia fiunt, in sua volumus stabilitate persistere, & vt futuris obseruentur temporibus auctoritatis nostrę munimine roborare. Quo circa dilecte in Domino fili Petre, tuis iustis postulationibus benignum impartientes assensum, concessionem Baptismalis Ecclesię Sācti Andreę de Carraria cum Cappellis suis, Hospitale de monte Furca, cum Cappella Sancti Sixti, & Cappella Sancti Pancratij, & cęteris pertinentibus suis, atq; omnibus bonis, & possessionibus eiusdem plebis, quæ in pręsentiarum iustè, & Canonicè possidet, aut in futurū rationabilibus modis Deo propitio poterit adipisci, quàm venerabilis frater noster Gottifredus Lucensis Episcopus consultatione prius ad nos facta, & nostro præcedente assensu, tibi & per te Ecclesię Beati Frigdiani, cui Deo auctore pręces religionis intuitu fecisse, & sui scripti pagina roborasse dinoscitur; quemadmodum ab eodem fratre nostro constitutum, tibi tuisq; successoribus, auctoritate Sedis Apostolicę confirmamus, & concessionem ipsam perpetuis temporibus ratam, & inconuulsam permanere decernimus. Pręterea Hospitale, qui in capite paludis situm est, cum Cappella Sancti Leonardi, decimis, & aliis pertinentiis suis, & viginti iugera terrę in eadem palude. Sex iugera in Broilo, duo in lauandario, & casagium iuxta prędictam plebem, quę ad ius, & proprietatem ipsius Episcopi pertinentia memoratę plebis Sancti Andreę, pro sustentatione fratrum inibi Domino famulantium, deuotionis intuitu contulit, eidem plebi pariter confirmamus, Salua Lucensis Episcopi, & Ecclesię suę sicut in scripto eiusdem Episcopi continetur debita reuerentia. Nulli ergo hominum fas sit concessionē ipsam, temerario ausu infringere, seu quibuslibet molestiis perturbare. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisuè persona huius nostrę confirmationis paginam sciens, contra eam venire temptauerit, secundò tertioue commonita; nisi pręsum-

ſumptionem ſuam digna ſatisfactione correxerit : Clericus Eccleſiaſtico beneficio : Laicus verò Chriſtiana cõmunione priuetur.
Ego Eugenius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.
Ego Imarus Thuſculanus Epiſcopus.
Ego Hubaldus presbiter Card. Sanctę Praxedis.
Ego Manfredus presbiter Card. Sanctę Sabinę.
Ego Aribertus presbiter Card. titu. Sanctę Anaſtaſię.
Ego Guido presbiter Cardin.titu.S. Paſtoris.
Ego Gerardus presbiter Card.titu. S. Stephani in Celio monte.
Ego Otto Diac.Card. Sancti Georgii ad uelum aureum.
Ego Iohannes Diac.Card. Sanctę Mariæ Nouæ.
Ego Iohannes Diac.Card Sanctorum Sergij, & Bacchi.
Ego Centius Diac.Card.Sanctę Mariæ in Aquiro.

Datum Ferentini per manum Boſonis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſcriptoris. VI.Idus Maii,indictione XIIII. Incarnationis Dominicæ Anno MCLI. Pontificatus verò Domini Eugenii Papæ anno VII.

Bulla Sanctissimi Domini Nostri Anastasij Papæ Quarti pro Patriarchali Basilica SALVATORIS Lateranensis.

Quæ per Siluestrum olim, & Constantinum religiosis Canonicis constituta, tum adhibitis Gelasio ac socijs, Diui August. discipulis, per Leonẽ Magnũ reformata, ad usq; Bonifaciũ VIII. sub illis perseuerauit. Præstantissimi Ordinis etiamnum Caput & Princeps.

Est Roma.

NASTASIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filiis Ioanni Priori Sacrosanctæ Patriarchii Basilicę SALVATORIS domini, quæ Constantiniana vocatur: pariterq; Ioan. Baptistæ ac Ioannis Euãgelistæ, eiusq; fratribus Canonicis tam præsentibus quàm futuris, regularem uitam professis in perpetuum. Potestatem ligandi, atq; soluendi tam in cœlis, quàm in terra Beato Petro, eiusq; successoribus auctore Deo principaliter traditam, illis Ecclesia verbis agnoscit; quibus Petrum est idem dominus alloquutus: Quodcunq; ligaueris super terram, erit ligatum, & in cęlo, & quodcunque solueris super terram, erit solutum & in cœlis: Ipsi quoq; & propriæ firmitas, & alienæ fidei confirmatio, eodem Deo auctore præstatur, cum ad eum dicitur. Rogaui pro te vt non deficiat fides tua, & tu conuersus aliquando confirma fratres tuos. Oportet igitur nos, qui (licèt indignè) beati Petri residemus in loco, prout diuina nobis clementia, & scire, & posse donauerit praua corrigere, recta firmare, & in eius Ecclesia sic ad arbitrium iudicij disponendi disponere; vt de vultu eius iudicium nostrum prodeat, & oculi nostri videant ęquitatem. Aequũ est ergò, ac rationabile; vt suus vnicuiq; honor Ecclesiæ, ac dignitas conseruetur: Et sicut in humani corporis compage, naturalis ratio singulis quibuscumq; membris ad salutem prouidens, speciales, & proprios actus edocet; nobilioribus vero suam dignitatem conseruat: Ita in corpore Ecclesiæ, Apostolica prouidentia secundum sacrorum institutiones canonum, vniuersas regit Ecclesias; digniores autem & famosiores in sui status prærogatiua custodit: Huius itaq; ra-

rationis debito prouocati; licèt omnium Ecclesiarum nobis solicitudo & cura immineat, prædictæ tamen sanctæ Lateranen. Ecclesiæ, per quam datur vt inuigilare cęteris omnibus debeamus, quæ specialius, ac familiarius ad Romani Pontificis ordinationem spectare dignoscitur, ampliori & attentiori nos conuenit studio prouidere.

Ea propter vobis in Domino filijs, ecclesiam ipsam in qua diuino mancipati estis obsequio, ad exemplar prædecessoris nostri beatæ memoriæ Alexandri Papæ Secundi, Apostolicæ sedis Priuilegio communimus. *In primis siquidem statuentes, vt ordo Canonicorum, qui secundum Deum, & Beati Augustini regulam ibi noscitur institutus, perpetuis ibidem temporibus inuiolabiliter conseruetur.* *Canonicus ordo.* Præterea quascumq; possessiones, quæcumq; bona eadem Ecclesia in præsentiarum iustè, & canonicè possidet, aut in posterum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principũ, oblatione fidelium; seu alijs iustis modis Deo propitio poterit adipisci, firma vobis, vestrisq; successoribus, & illibata permaneant, in quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis. Medietatẽ omniũ oblationũ principalis, altaris in integrum sine dispendio aliquo. Dationem, seu reditum qui Glandaticum dicitur, vel Herbaticum ex nostris porcis, & pecoribus; seu omnem fruitionem ab eodem prædecessore nostro ipsi Ecclesiæ collatam. Obeunte verò te nunc eiusdem loci Priore, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet surreptionis astutia, seu violentia præponatur; sed fratres in aliqua persona de vestro collegio, si idonea reperta fuerit; vel de alio religioso conuentu, prius conueniant: & postmodum cum consilio, deliberatione, & iudicio Romani Pontificis eligant. Electus autem nulli; nisi tantum ipsi Romano Pontifici de obedientia, vel subiectione aliqua teneatur.

Liceat vobis præterea Clericos è seculo fugientes, vel laicos liberos vndecunq; sint; nisi excommunicati, vel interdicti sint, absq; alicuius contradictione ad conuersionem suscipere: Et qui suscepti fuerint, cum communi consilio Prioris, & fratrum nulli de obedientia teneantur nisi Romano Pontifici, & Priori eiusdem Ecclesiæ. Et si quid scriptum contra hoc nostrum priuilegium aliquo tempore apparuerit id irritum ducimus. Prohibemus autem, vt nulli fratrũ post factam in eodem loco professionem, sine Prioris sui licentia, fas

sit

sit de claustro discedere, discedentem verò absq; huiusmodi litteratum cautione, nullus audeat retinere. Adhibentes suggestione, & voluntate fratrum nostrorum Cardinalium Episcoporum sanximus, vt eadem Ecclesia tanquam Principalis, Mater, & Domina omnino libera sit, & nulli penitus; nisi solo Romano Pontifici sit subiecta, atq; ijdem Episcopi salubri prouidentia; veluti cooperatores & Vicarij nostri, ipsius Venerabilis Basilicæ vtilitatem, & honestatem prouideant.

Nulli subiecta nisi Romano Pontifici.

Illud verò quod à memorato prædecessore nostro Alexandro statutum est, maximè obseruare præcipimus. Videlicet vt vasa, seu vestes altaris, & cuncta sacri misterij ornamenta non tangantur, vel proferantur, seu reponantur, aut etiam qualescunq; oblationes, desuper altari à non sacratis Deo ministris tollantur. Porrò celebrantibus ibidem Episcopis sacra missarum solemnia, in Clericalibus tunicis præsentes sitis, cantum imponatis, & ex vobis Presbyterum, Diaconem, Subdiaconem, atq; Accolitum semper prouidere curetis. Præterea minus quatuor fratribus assisten. missa in eadē Ecclesia, etiam diebus priuatis minimè celebretur. Diebus verò Dominicis, & in Sanctorum festiuitatibus, quantuscumq; fuerit plenarius vester adsit conuentus. Vt autem in Ecclesia ipsa regularis ordinis & disciplinæ vigor inuiolabiliter auxiliante Deo custodiatur & seruetur: vnumquemq; prędictorum Cardinalium Episcoporum; qui sunt ad principalis altaris seruitium deputati, semel in hebdomada de osseruantia Regulæ cum fratribus ipsius loci capitulum tenere, & si quid graue corrigendum fuerit, cum communi consilio Prioris, & fratrum, per ipsos vice nostra emendari statuimus. Si qua igitur in posterum Ecclesiastica sæcularisuè persona, hanc nostræ constitutionis. & confirmationis paginam sciens, contra eam ausu temerario venire temptauerit; secundò, tertiouè commonita, si nō satisfactione congrua emendauerit; potestatis, honorisq; sui dignitate careat, reamq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo corpore, & sanguine Dei, & Domini redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ vltioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco iura seruantibus sit pax Domini Iesu Christi; quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Pontificatus anno secundo. 1154.

Capitulū de obseruātia Regula Cardinalis adsit uice Pōtificis.

Eius-

Eiusdem Anastasij Papæ Quarti pro Canonica Rhenana.

NASTASIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Guidoni Priori Ecclesiæ Beatæ Mariæ de Rheno eiusq; fratribus tam præsentibus, quam futuris regularem vitam professis in perpetuum. Religiosam vitam eligentibus Apostolicum conuenit adesse præsidium ne forte cuiuslibet temeritatis incursus, aut eos à proposito reuocet, aut robur, quod absit, Sacræ religionis infringat. Ea propter dilecti in Domino filij, prædecessorum nostrorũ fœlicis memoriæ Papæ Innocentij, Lucij, & Eugenii vestigiis inhærentes, vestris iustis postulationibus clementer annuentes, præfatam Beatæ Dei Genitricis semperq; Virginis Mariæ Ecclesiam, in qua diuino mancipati estis obsequio, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti Priuilegio cõmunimus. *In primis siquidem statuentes, vt ordo Canonicus secundum Beati Augustini regulam, perpetuis ibi temporibus inuiolabiliter conseruetur.* Præterea quascumq; possessiones, quæcumq; bona eadem Ecclesia in præsentiarum iustè, & Canonicè possidet, aut in futurũ concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, seu alijs iustis modis Deo propitio poterit adipisci, firma vobis vestrisq; successoribus, & illibata permaneant. In quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis, Ecclesiam Sancti SALVATORIS in Ciuitate Bononiensi in Curticella. Ecclesiã Sancti Andreæ, Ecclesiam Sancti Donnini iuxta Bagnum, Ecclesiã Sanctæ Mariæ in Raticosa cum pertinentiis suis. Ecclesiam Sancti Iacobi, quæ dicitur Casa Dei cum pertinentiis suis. Pontem qui iuxta Ecclesiam vestram super Rhenum situs est, cum suis possessionibus. Prohibemus quoq; vt nullus fratrum post factam ibidem professionem, absq; Prioris, vel congregationis spontanea permissione, ex eodem claustro audeat discedere. Discedentẽ verò absq; communi literarum cautione, nullus omnino suscipiat. Sed si aliquis ipsorum fratrum, extra claustrum ausus fuerit, sine prædicta licentia permanere; si secundò tertiouè commonitus resipiscere forte contempserit, liceat Priori eiusdem loci, excommunicationis in ipsum; tanquam in professum suum sententiam promulgare. *Est Bononia.*

Cle-

Clericos verò siue laicos liberos seculariter viuentes, ad conuersionem suscipiendi absq; alicuius contradictione, facultatem liberam habeatis. Sanè laborum vestrorum quos propriis manibus aut sumptibus colitis, siue de nutrimentis vestrorum animalium, nullus omnino à vobis decimas exigere præsumat. Oleum quoq; Sanctũ, ordinationes Clericorum, qui ad Sacros ordines fuerint promouendi, à Diocesano suscipiatis Episcopo; si quidem Catholicus fuerit, & gratiam atq; communionem Apostolicæ Sedis habuerit, & ea gratis, & absq. prauitate aliqua voluerit exhibere. Alioquin liceat vobis Catholicum quæcumq; malueritis adire Antistitem. Qui nimirum nostra fultus auctoritate, quod postulatur indulgeat. Obeunte verò te nunc eiusdem loci Priore, vel tuorum quolibet successorũ, nullus ibi qualibet surreptionis astutia, seu violentia præponatur; nisi quem fratres communi consensu, uel fratrum pars consilii sanioris, secundum Dei timorem, & Beati Augustini regulam prouiderint eligendum. Ad hæc etiam adijcientes statuimus, vt nulli Archiepiscopo, uel Episcopo, aut alicui omnino personæ, fas sit in prædicta Ecclesia Beatę Marię exactiones facere, nec Priori, & fratribus grauamina irrogare. Sepulturã quoq; ipsius loci liberam esse cõcedimus, vt eorum qui se illic sepeliri deliberauerint deuotioni, & extremæ voluntati; nisi fortè excommunicati, vel interdicti sint nullus obsistat, salua tamen iustitia matricis Ecclesiæ. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat ipsam Ecclesiã temerè perturbare, aut ei possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet uexationibus fatigare; sed omnia integra conseruentur, eorum pro quorum gubernatione, ac sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Salua Sedis Apostolicæ auctoritate, & Diœcesani Episcopi Canonica iustitia. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisuè persona, hanc nostræ Constitutionis paginã sciens, contra eam temerè venire temptauerit, secundò tertiouè comunita; si non satisfactione congrua emendauerit, potestatis honorisq; sui dignitate careat, reamq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtę ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco iusta seruantibus, sit pax Domini nostri Iesu Christi. Quatenus & hic fructum bonæ actionis

per-

percipiant,& apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen amen.

Datum Later.per manum Rolandi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbiteri Card.& Cancell. XII Kal.Iunii Indict. II. Incarn.Dominicæ Anno M C LIIII.Pont.verò Dñi Anastasii IIII Papæ anno 1.
Ego Anastasius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.
† Ego Ymarus Tusculanus Episcopus.
† Ego Rodulfus Diaconus Card.Sanctæ Luciæ in septa sol.
† Ego Guido Diac.Card,Sanctæ Mariæ in porticu.
† Ego Odo Diac.Card.Sancti Nicolai in carcere Tulliano.
† Ego Gregorius Presbiter Cardinalis titu. S.Calixti.
† Ego Guido presbiter Cardin. titu.S. Grisogoni.
† Ego Hubaldus presbiter Cardin.titu.S.Praxedis.
† Ego Manfredus presbiter Cardin.titu.Sanctæ Sauinæ.
† Ego Aribertus presbiter Card.titu.S. Anastasiæ.
† Ego Iulius presbiter Cardin.S. Marcelli.
† Ego Guido presbiter Card.titu.Pastoris.
† Ego Bernardus presbiter Card.titu.S.Clementis.
† Ego Centius Portuensis Episcopus, &c. S.Rufinæ.
† Ego Octauianus presbiter Cardin.S. Cæciliæ.
† Ego Astaldus presbiter Cardin.titu. S. Prisce.
† Ego Gerardus presbiter Cardin.tit. S. Stephani in cælio monte.
† Ego Iohannes presbiter Cardin. SS. Iohannis & Pamachij.
† Ego Henricus presbiter Cardin.titu. SS.Nerei Archillei.
† Ego Iohannes presbiter Cardin. titu.SS.Siluii, & Martini.

Hic Anastasius antea Don Conradus de suburris Canonicus Regularis Abbas Sancti Rufi. Ciacon.

Bulla Sanctißimi Domini Nostri Adriani Papæ Quarti pro Ecclesia Sanctæ potentianæ de vrbe vnita Canonicæ Rhenanæ.

Est Bononiæ.

DRIANVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilecto filio Guidoni Priori Ecclesiæ Sanctę Mariæ de Rheno, eiusq; fratribus tam præsentibus, quàm futuris Canonicè viuentibus in perpetuum.

Decor domus Dñi diligendus est, & locus habitatiotionis gloriæ eius attenta diligentia, & reuerentia honorandus, Ecclesia namq; Dei, quæ non sine multo sudore, & labore peregrinatur in terris pro illius amore & desiderio, quæ perpetuis, & inconcussis gaudiorum præmiis fruetur in cœlis religiosas personas. quæ famulatui conditoris nostri mancipatę sunt attentius reueretur & diligit. Nos quoq; quibus à prouisore omnium bonorum Domino, vniuersalis Ecclesiæ cura ipso disponente commissa est, beneplacentem Deo religionem pro nostri officii debito laboramus statuere, & stabilitam exacta diligentia conseruare, maximè in vrbe Roma, in qua sicut antiquitus caput totius erroris fuerat, ita nimirum Christianitatis tempore dignum est, vt in ea totius Sãctitatis lumen effulgeat. Huius itaq; rationis debito prouocati, carissimi filii nostri Guidonis Presbiteri Cardinalis titulis Pastoris precibus annuentes, Ecclesiam Sanctæ Potentianæ, consilio fratrum nostrorum tibi tuisq; successoribus ordinandam regendamq; Apostolicæ Sedis auctoritate committimus, statuentes.

Vt ordo Canonicus in ea per vos Deo Auctore constituatur, & iuxta institutionem, & obseruantiam regulæ vestræ perpetuis ibidem temporibus inuiolabiliter conseruetur. Ad hæc medietatem omnium possessionum, quas prædicta Ecclesia in pręsentiarum rationabiliter posside, cum medietate vinearum, & pensionum ad eãdem Eeclesiam pertinentium, iuxta dispositionem prędicti filii Nostri Guidonis Presbiteri Cardinalis, Canonicis vestris in eadem Ecclesia commorantibus confirmamus *quandiu Canonicus ordo iuxta Beati Augustini regulam in loco ipso Domino præstante viguerit* in vsibus, & dispositione fratrum ibidem Domino seruientium statuimus permanere, in quibus nimirum possessionibus has propriis

priis decreuimus uocabulis annotandas in Marana tres, pedicas Taudiulo tres pedicas,& tres petiolas. Salone vnam pedicam. Ad Turrem Sancti Blasii in loco qui uocatur Sãctus Alexander, vnam pedicam. Ad Sanctum Bendium unam Pedicam, & nouem petias vinearum, sex Ortos circa Ecclesiã,& Ecclesiam Sancti Ioannis in Potirolo cum pertinentiis suis. Nulli ergo omnino hominum fas sit huius nostrę Constitutionis, & confirmationis paginam temerario ausu infringere, seu quibuslibet molestiis perturbare, si quis igitur id attentare pręsumpserit, secundò tertiouè commonitus, nisi pręsumptionem suam digna satisfactione correxerit, honoris & officii sui periculum patiatur, aut excommunicationis pœna mulctetur. Amen. Amen.

Datum Romę apud Sanctum Petrum, per Manum Rolandi Sanctę Romanæ Ecclesię Presbiteri Cardinalis, & Cancellarij XVI Kal. Aprilis. Indictione tertia Incarnationis Dominicę Anno M C LIIII. Pontificatus uero Domini Adriani Papæ Quarti. Anno primo.

Ego Adrianus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

† Ego Ymarus Tusculanus Episcopus.

† Ego Hubaldus presbiter Cardinalis tit. Sanctæ Praxedis.

† Ego Manfredus presbiter Cardinalis tituli Sanctæ Sauinæ.

† Ego Aribertus presbiter Cardinalis titu. Sanctæ Anastasiæ.

† Ego Iulius presbiter Cardinalis titu. Sancti Marcelli.

† Ego Hubaldus presbiter Cardinalis tituli Sanctæ Crucis in Ierusalem.

† Ego Astaldus presbiter Cardinalis titu. Sanctæ Priscæ.

† Ego Guido presbiter Cardinalis titu. S. Pastoris.

† Ego Gerardus presbiter Cardinalis tituli Sancti Stephani in cęlio monte.

Ego Iohannes presbiter Cardinalis Sanctorum Iohannis, & Pauli Pamachij.

† Ego Iohannes presbiter Cardinalis Sanctorum Siluestri,& Martini.

† Ego Rodolphus Diaconus Cardinalis Sanctæ Luciæ in septa solis.

† Ego Guido Diaconus Cardinalis Sanctæ Mariæ in porticu.

† Ego Iohannes Diaconus Cardin. SS. Sergij, & Bacchi.

† Ego

† Ego Gerardus Diaconus Cardinalis Sanctæ Mariæ in via lata.
† Ego Odo Diaconus Card. Sancti Nicolai in carcere Tuliano.

Eiusdem Adriani pro Priore, & Canonicis Sancti Frigdiani.

Est Luce. DRIANVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filijs. Verno Priori, & cæteris Canonicis Sãcti Frigdiani salutẽ, & Apostolicam Benedictionẽ iniuncti nobis a Deo Apostolatus honorificamus officium, & in die messionis æternæ sempiternæ fœlicitatis præmium expectamus, si religiosorum quieti attenta cura prospicimus, & rationabilibus eorum petitionibus facilem præbemus assensum, pręsertim cum id quod expetitur, & præceptis dominicis, & Sanctorum patrum consonat institutis. Ea propter dilecti in domino filii, quieti vestræ inposturum prouidere volentes auctoritate Apostolica constituimus, vt nulli omnino sine consensu vestro liceat in Parochia vestra, vel in Parochijs Ecclesiarum quæ regimini vestro sunt commissæ, nouas Ecclesias in detrimentum vestrum ædificare. Si quis autẽ hoc attemptare præsumpserit, & secundò tertiouè commonitus, præsumptionẽ suam satisfactione congrua non correxerit, indignationem omnipotẽtis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Later. VIIII. Kal. Iunii. 1155.

Hic Adrianus antea D. Nicolaus Canonicus Regularis, & Abbas Sancti Rufi in Gallijs.

Pri

Priuilegium Alexandri Tertij. pro Canonica Sancti Frigdiani Lucen.

LEXANDER Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filijs Vener. Priori Ecclesia Sancti Figdriani ; *Est Luca* eiusque fratribus tam præsentibus, quàm futuris canonicam vitam professis in perpetuum . .

Ad hoc vniuersalis Ecclesiæ cura nobis a prouisore omnium bonorum Deo concessa est, vt religiosas personas, & beneplacetem Deo religionem studeamus modis omnibus propagare:non enim Deo gratus aliquando famulatus impenditur, nisi ex charitatis radice procedens, à puritate religionis fuerit conseruatus; oportet igitur omnes Christianæ fidei amatores, religionem diligere, & religiosa loca cum personis inibi Domini seruitio mancipatis attentius confoueri, vt nullis prauorum hominum inquinentur molestijs, nullis angarijs fatigentur. Americus siquidem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cancellarius, & Ecclesiæ Beatæ Mariæ nouæ Diaconus Cardinalis, fratres vestros ad eandem Ecclesiam conuocauit, & de bonis sibi à Deo præstitis ad eorum necessitatem, & substentationem honestè prouidit, ut per eos ibidem religio statueretur, & locus ipse tam spiritualiter, quàm temporaliter eorum studio (auxiliante Deo) augeretur: Ne igitur tam Sanctum ipsius propositum immutari, vel perturbari in posterum debeat, prædecessorum nostrorum Innocentij Tertii, Cælestini secundi, Lucii secundi, Eugenii Tertii, & Alexandri Secundi Romanorum Pontificum vestigiis inhærentes.

Statuimus vt Diaconus Cardinalis, qui pro tempore ibidem ordinandus fuerit, de conuentu Sancti Fidriani, si idoneus ibidem fuerit repertus assumatur, si fortè (quod absit) ibidem reperiri non poterit, dealio regulari Collegio vocetur, & ordinetur. Ordinatus autem cum fratribus ipsius Ecclesiæ communiter viuat, quod si facere noluerit, tertiam partem de omnibus reditibus antiquæ hæreditatis illius Ecclesiæ, quæ est in Valerano, & Galera, sibi in suos vsus recipiat. Cætera verò quæ regulares fratres ipsius Ecclesiæ in præsentiarum iustè, & Canonicè possident; aut

futurum concessione Pontificum, largitione Regum, liberalitate Principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis (præstante Domino) potuerunt adipisci, firma vobis, vestrisq; successoribus, & illibata permaneant. Decernimus ergo, vt nulli omnino hominum liceat præfatam Ecclesiam temerè perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare. Sed omnia integra conseruentur, eorum, pro quorum gubernatione, ac sustentatione concessa fuerunt vsibus omnimodis profutura. Salua in omnibus Apostolicæ Sedis auctoritate. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica sæcularisuè persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire temptauerit, secundo tertiouè commonita; nisi præsumptionem suam congrua satisfatione correxerit, potestatis, honorisq; sui dignitate careat, reamq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore, & Sanguine Dei, & Domini nostri Iesu Christi Redemptoris nostri aliena fiat, atq; in extremo examine districtæ vltioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura seruantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi; quatenus, & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum Iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen.

Datum Auinioni per manus Hermani Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Subdiaconi, & Notarij. XII Kalendas Ianuarij. indictione nona, incarnationis Dominicæ anno MCLX. Pontificatus verò domini Alexandri Papæ Tertii anno primo.

Hic Alexander primum Don Rolandus Bendinellus Senensis Canonicus Regularis

Bulla

Priuilegium Alexandri Tertij. pro Ecclesia, & Canonica Sanctæ Crucis in Hierusalem dictæ, de Vrbe Residentibus Canonicis Regularibus.

LEXANDER Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Vbaldo Præsbitero Cardinali eiusq; fratribus tam præsentibus, quàm futuris in Ecclesia Sanctæ Crucis, quæ dicitur in Hierusalem, regularem vitam professis in perpetuum. *Est Roma*

Quoties illud à nobis postulatur, quod religioni, & honestati conuenire dignoscitur, animo nos decet libenti concedere, & petentium desideriis congruum suffragium impartiri. Ea propter dilecti in domino filii, vestris iustis petionibus clementer annuimus, & præfatam Ecclesiam cum omnibus pertinentiis suis, in qua diuino mancipati estis obsequio, ad exemplar prædecessoris nostri piæ recordationis Lucii Papę, Apostolicæ Sedis protectione, & pręsentis scripti priuilegio communimus.

In primis siquidem statuentes, vt ordo Canonicus, qui secundum Deum, & Beati Augustini regulam, & institutionem ordinis Sancti Fidriaui ibi noscitur institutus perpetuus ibidem temporibus obseruetur, nec alius nisi de ipsa aut Sancti Fidriani congregatione, in eadem Ecclesia Cardinalis præsbiter ordinetur. Si autem (quod absit) in ipsa congregatione idoneus repetiri non poterit, de alio regulari claustro eiusdem ordinis assumatur. Pręterea, quascunq; possesiones extra, &c. Decernimus ergo vt nulli omnino hominũ liceat pręfatam Ecclesiam temerè perturbare, aut eius possesiones auferre, aut ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed omnia integra conseruentur eorum, pro quotum gubernatione, & substentatione concessa sunt, vsibus omnimodis profutura: Salua Sedis Apostolicę auctoritate; si qua igitur in futurum Ecclesiastica, secularisuè persona, hanc nostrę constitutionis paginam sciens, contra eam venire tentauerit, secundo tertiouè cõmonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis, honorisq; sui careat dignitate, reamq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & Sacratissimo Corpore, & Sanguine Dei, & Domini Redẽptoris nostri Iesu Christi aliena

fiat, atq; in extremo examine districtę vltioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura seruantibus, sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus, & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen.

Dat. Laterani, per manus Hermani tit. Sanctæ Susannæ præsb. Card XVI Kal. Maii. indictione XIII. Incarnationis Dominicæ anno M C L V I. Pont. uero Alexandri Papæ Tertii anno septimo.

Bulla Alexandri Papæ Tertij. Ad Præpositum, & Canonicos Sanctæ Crucis de Mortario.

Esi Mortarij.

LEXANDER Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Bonifacio Præposito in Mortariensi Ecclesia, eiusq; fratribus tam præsentibus, quã futuris regularem vitam professis, in perpetuũ. Quãto Ecclesia vestra pro religionis, & honestatis virtute, ac pro bonæ opinionis odore quo redolere dignoscitur, à prædecessoribus nostris maiori semper fuit prærogatiua & priuilegio decorata, tanto nos eorum imitatione ipsam Ecclesiã cupimus ampliori charitate diligere. Et vobis pro fide Catholica multa dura, & aspera sustinentibus, quæ ad incrementum, & exaltationem eius pertinent benigniori animo indulgere, cum hæc præsertim ad ius, & dispositionem Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, & tutelam nostram specialiter dignoscatur nullo mediante spectare.

Ea propter dilecti in domino filii, vestris iustis postulationibus clementer annuimus, & prædecessorum nostrorũ fęlicis memoriæ Innocentii, Lucii, & Eugenii Roman. Pontificum vestigiis inhærẽtes, præfatam Mortariensem Ecclesiã in qua diuino mãcipati estis obsequio, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti priuilegio communimus. Statuentes, vt quascunq; possessiones, quęcunq; bona eadem Ecclesia impræsentiarum iustè, & Canonicè possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regũ, vel Principũ, oblatione fideliũ, seu aliis iustis modis præstãte domino poterit adipisci, firma vobis vestrisq; successoribus, & illibata pmaneant. Præterea paci, & quieti vestrę pate rna solicitudine, pspicere cupiẽtes, Apostolica auctoritate statuimus, & fir-

firmiter prohibemus, vt fratres vestros in quibuscumq; parochiis fuerint, nulli Episcoporum, vel Clericorum fas sit excommunicationis, vel interdicti sententia innodare, & vobis in Ecclesia vestra cum generale interdictum Prouinciæ, vel Ciuitatis vestræ fuerit, suppressa voce, non pulsatis campanis diuina liceat celebrare.

Oblationes quoq; quæ in Ecclesiis vestris gratuita, & pia deuotione offeruntur, absq; alicuius contradictione recipiatis. Interdicimus insuper ne intra Parochias Ecclesiarum vestrarum sine consensu Diœcesani Episcopi & vestro, aliqua Ecclesia construatur. Adijcimus autem, ut nullus Episcopus, Clericus uel laicus ab Ecclesiæ Sanctæ Crucis, & obedientiis eius, hospitium aut aliquod temporalium rerum seruitium ex debito possit exigere, nisi quod à vobis pro pensione fuerit constitutum aut pro alio.

Ad hæc pro vestro et religionis uestræ statu soliciti admodum existentes, præsenti scripto sancimus, ut cum ab Episcopis, uel aliis personis in quorum Episcopatibus Ecclesiæ uestræ factæ sunt, pro legatis aut aliis Nunciis Sedis Apostolicæ, siue procuratoribus Romanorum Pontificum, aliquæ factæ fuerint collectæ pro capitæ, & pro illis Ecclesiis, quæ eandem libertatem habent cum capite, non per alios, sed per uos ipsos exinde teneamini respondere.

Chrysma uero, & Oleum Sanctum, & consecrationes Altarium siue basilicarũ, ordinationes Clericorum, si Ecclesia in cuius Diœcesi estis Catholico Pastore caruerit, à quo maluetitis Catholico suscipiatis Episcopo.

Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat supradictã Ecclesiam temere perturbare, aut eius possessiones auferre, uel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet uexationibus fatigare; sed illibata omnia, & integra conseruentur, eorum pro quorum gubernatione, & sustentatione concessa sunt usibus omnimodis profutura. Salua nimirum Apostolicæ Sedis auctoritate. si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisuè persona, hanc nostræ concessionis paginam sciens, contra eam uenire teutauerit. Secundò tertiouè commonita, nisi præsumptionem suam congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisuè sui careat dignitate, reamq; se diuino iudicio existere de perpettata iniquitate cognoscat, & à Sãctissimo Corpore, & Sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtæ ul-

 tioni

tioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura seruantibus, sit pax domini nostri Iesu Christi, quatenus, & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen amen amen.

Datum Beneuenti per manum Gratiani Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Subdiacôni,& Notarii.Kalen.Decembris indictione I.Incarnationis Dominicæ anno M C L X V I I I. Pontificatus uero domini Alexandri Papæ Tertii anno X.

† Ego Alexander Catholicæ Ecclesię Episcopus.
† Ego Bernardus Portuen.& Sanctæ Rufinę Episcopus.
† Ego Hubaldus presbiter Card.titu. S. Crucis in Hierusalem.
† Ego Iohannes presbiter Card.S.Anastasiæ.
† Ego Boso presbiter Card.S.Pudentianę.titu.S.Pastoris.
† Ego Petrus presbiter Card.titu.S.Laurentii in Damaso.
† Ego Theodorus presbiter Card.S.Vitalis titu. S. Vestinæ.
† Ego Arditio S.Theodori Diaconus Card.
† Ego Manfredus Card.S.Georgii ad velum aureum.
† Ego Vgo Diac.Card.S. Eustachii iuxta templum Agrippæ.

Bulla

Bulla Sanctißimi Domini Nostri Alexandri Papæ Tertij pro Ecclesia, & Canonica Sanctæ Mariæ de Rheno.

LEXANDER Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Guidoni Priori Ecclesiæ Sanctę Mariæ de Rheno eiusq; fratribus tam præsentibus, quàm futuris Regularem vitam Professis in perpetuum. Effectum iusta postulantibus indulgere, & rigor æquitatis, & ordo exigit rationis; præsertim quando petētium voluntatem, & pietas adiuuat, & veritas non relinquit. Quapropter dilecti in Domino filii, vestris iustis postulationibus clemēter annuimus, & præcessorum nostrorum fœlicis memoriæ, Innocentii Lucij, Eugenii, & Anastasii Romanorum Pontificum uestigiis inhærentes, præfatam Ecclesiam Beatæ Dei genitricis semperq; Virginis Marię, in qua diuino estis obsequio mancipati, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti priuilegio communimus. *Est Bononia.*

In primis siquidem statuentes, vt ordo Canonicus qui secundum Deum, & Beati Augustini in regulam in eadē Ecclesia institutus esse dignoscitur, perpetuis ibidē tēporibus inuiolabiliter obseruetur. Præterea quæcumq; possessiones quæcūq; bona eadē Ecclesia in præsentiarum iustè, & canonicè possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis præstante Domino poterit adipisci, firma vobis vestrisq; successoribus, & illibata permaneant, in quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis Ecclesiā Sancti SALVATORIS in Ciuitate Bononiæ. In Turricella Ecclesiā Sancti Andreæ, Ecclesiam Sancti Domini iuxta Bagnum, Ecclesiam Sanctæ Mariæ in Rasicosa cum pertinentiis suis, Ecclesiam Sancti Iacobi, quæ dicitur Casa Dei cum pertinentiis suis, Pontem, qui iuxta Ecclesiam vestram super Rhenum situs est cum suis possessionibus. prohibemus quoq; vt nullus fratrum post factam in eodem loco professionem, absq; Prioris, vel Congregationis spontanea permissione ex eodem claustro discedat. Discedentem verò absq; communium litterarum cautione nullus omnino suscipiat, sed si aliquis

ipsorum fratrum extra claustrum ausus fuerit sine prædicta licentia permanere, si secundò tertioue commonitus resipiscere forte cōtempserit, liceat Priori eiusdem loci excommunicationis in ipsum tanquam in professum suum sententiam promulgare Clericos verò siue laicos liberos seculariter viuentes, ad conuersionem suscipiendi, absq; alicuius contradictione liberam facultatem habeatis. Sanè laborum vestrorum, quos proprijs manibus aut sumptibus colitis, siue de nutrimentis vestrorum Animaliū, nullus omnino à vobis decimas exigere præsumat, Oleum quoq; Sanctū, ordinationes Clericorum qui ad Sacros ordines fuerint promouēdi à Diœcesano suscipiatis Episcopo, si quidem Catholicus fuerit, & gratiam atq; communionem Apostolicæ Sedis habuerit, & ea gratis, & absq; prauitate aliqua voluerit exhibere. Alioquin liceat vobis quemcumq; malueritis adire antistitem. Qui nimirum nostra fultus auctoritate, quod postulatur indulgeat. Sepulturā quoq; ipsius loci liberam esse concedimus, vt eorum deuotioni, & estremę voluntati, qui se illic sepeliri deliberauerint, nisi excommunicati, vel interdicti sint nullus obsistat, salua tamen iustitia matricis Ecclesiæ. Ad hæc etiam adijciēres statuimus, ut nulli Archiepiscopo, Episcopo, aut alicui omnino personæ, fas sit in prædicta Ecclesia B. Mariæ exactionem facere, seu Priori & fratribus grauamina irrogare obeunte verò te nūc eidem loci Priore, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptione astutia seu violentia præponatur, nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum pars consilii sanioris, secundum Dei timorem. Et Beati Augustini regulam prouiderint eligendum. Decernimus ergo, vt nulli omnino hominum liceat præfatam Ecclesiam temerè perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed omnia integra conseruentur, eorum pro quorū gubernatione, ac sustentatione concessa sunt, vsibus omnimodis profutura salua Sedis Apostolicæ auctoritate, & Diœcesani Episcopi Canonica iustitia. si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisuè persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire temptauerit, secundò tertioue commonita, nisi reatum suum cōgrua satisfactione correxerit, potestatis honorisq; sui dignitate careat, reamq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore, ac Sanguine

Dei

Dei, & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtę ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura seruantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus, & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen. amen.

Datum Beneuenti per manum Gerardi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Notarii XVIII. Kalen. Iunij. indictione II. Incarnationis Dominicæ Anno M C L X V I I I I. Pontificatus verò Domini Alexandri Papæ I I I. Anno Decimo.

† Ego Alexander Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.
† Ego Hubaldus Hostien. Episcopus.
† Ego Bernardus Portuensis, & S. Rufinæ Episcopus.
† Ego Hubaldus presbiter Card. titu. S. Crucis in Hierusalem.
† Ego Iohannes presbiter Cardinalis Sanctorum Io. & Pauli titu. Sancti Pamachii.
† Ego Boso presbiter Card. S. Pudentianæ Pastoris.
† Ego Iacintus Diaconus Cardin. S. Mariæ In cosmedyn.
† Ego Ardisio Diaconus Cardin. S. Theodori.
† Ego Cinthius Diaconus Cardin. S. Adriani.
† Ego Hugo Diaconus Cardinalis Sancti Eustachii iuxta tempulm Agrippæ.
† Ego Vitellus Diaconus Cardinalis Sanctorum Sergii, & Bacchi.

Bulla

Priuilegium Alexandri Tertij pro Canonica Sanctorum Quadraginta Martirum Taruisij.

Est Romæ

LEXANDER Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Priori Ecclesiæ Sanctorum Quadraginta Martirum extra muros Ciuitatis Taruisinæ, in loco qui dicitur Ricina eiusq; fratribus, tam prçsentibus quàm futuris regularem vitam profitẽtibus in perpetuum. Religiosam vitam elligentibus, Apostolicum conuenit adesse præsidium, ne forte cuiuslibet temeritatis incursus, aut eos à proposito reuocet, aut robur (quod absit) Sacræ religionis ĩfringat.

Ea propter Dilecti in Domino filii vestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu, præfatam Ecclesiam in qua diuino mã cipati estis obsequio, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti ptiuilegio communimus.

In primis si quidẽ statuentes, vt ordo Canonicus, qui secundũ Deũ, & B. Augusti. regulã, & institutionẽ ordinis Ecclesia Sancti Fidriani eodem loco institutus esse dignoscitur, perpetuis ibidem temporibus inuiolabiliter obseruetur. Præterea quascunq; possessiones, quæcunq; bona edem Ecclesia in præsentiarũ iustè, & canonicè possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis (præstante Domino) poterit adipisci, firma vobis vestrisq; successoribus, & illibata permaneant: in quibus hçc propriis duximus exprimenda vocabulis, ex donatione Venerabilis fratris nostri Taruisini Episcopi Ecclesiam Sãcti Vitalis de Valle asten. cum omnibus massaritiis, & possessionibus, rebus etiam mobilibus, simul immobilibus, quas in prçsenti habet, uel in futuro habuerit, totamq; terram, quã in loco qui vocatur Cilian. idem Episcopus ad manus suas tenebat, & vsum nemorum eiusdem Episcopj de prçdicto loco tã pro igne, quàm pro domibus ibidem ædificandis. Piscationem uerò, quàm vobis pro communi fratrum necessitate, cum vestris priuatis piscatoribus à ponte Sileris, vsq; ad locum qui dicitur Casagorba, insulam etiam fluuium prædicti Sileris adiacentem, quàm vobis cum aquæductu pro molendinis exstruendis idem Episcopus de mera liberalitate donauit: ad hæc quemadmodum prænominatus Episcopus vobis, & Ecclesiæ vestræ rationabili deliberatione indulsit,

dulsit, & scripto proprio confirmauit. Videlicet ut quisq; Vassallorum Ecclesiæ suæ ab Ecclesia eadem, quinq; vel plures mansos habens, Ecclesiæ vestræ de quinq; unum, & de decem duos, & si infra quinq; mansos habuerit, de feudo suo vnum, aut duo, seu tria, vel quatuor iugera, & si quis unum, vel plures agros à via quæ dicitur Calle de muro, vsq; ad Ciuitatē ab Episcopo habens agrum, vel terram, liberè donare ualeat uendere aut in testamento dimittere, cūcrę uobis, & etiam Ecclesiæ auctoritate Apostolica confirmamus. Nihilomiuus etiam sicut uobis ab eodem Episcopo indultum esse dignoscitur, sicq; de consueta liberalitate Sedis Apostolicę indulgemus, ut quicunque de fidelibus dicti Episcopi, habitum in Ecclesia vestra voluerit conuersionis assumere, omnes feudos suos quos habet ab Episcopatu, redditus dum uixerit habeat sine molestia; itaquod post mortē, uel ad Ecclesiam Taruisinā, aut hæredes illius idem feudus liberè reuertatur. nulliq; Episcopo Taruisino ab Ecclesia uestra præter vnum Bizantium, qui per censum constitutus est singulis annis in festo S. Andreę octo diebus ante vel post, Taruisino Episcopo persoluendus, exigere liceat, uel exactionem eidem imponere; Chrisma uerò Oleum Sanctum, consecrationes Altarium, dedicationes Ecclesiarum, & ordinationes Clericorum, qui ad Sacros ordines fuerint promouendi, à Diœcesano suscipietis Episcopo, si quidem Catholicus fuerit, & gratiam, atq; communionem Apostolicę Sedis habuerit, & ea gratis, & absq; ulla prauitate uobis uoluerit exhibere, alioquin liceat uobis, quem malueritis adire Antistitem, qui nostra fultus auctoritate, quod postulatur indulgeat. cum autem ad Synodum, uel capitulū Episcopi Taruisini uocati fueritis. Prior cum uno, uel duobus fratribus, ad synodum uel capitulum semper debeant ueluti statutū est conuenire. Nec noualium uestrorum, quæ propriis manibus, aut sumptibus colitis, siue de nutrimentis uestrorum animalium, nullus a uobis decimas pręsumat exigere, Sepulturamq; illius loci liberam esse concedimus, ut eorum deuotioni, & extremę uoluntati, qui se illic sepeliri deliberauerint, nisi forrè excommunicati, uel interdicti sint, nullus obsistat; salua tamen iustitia illarum Ecclesiarum, à quibus mortuorum corpora assumuntur. Obeunte uerò te eiusdem loci Priore, uel tuorum quolibet successorum, nullus bi qu alibet surreptionis astutia, seu uiolentia pręponatur, nisi quē

fra-

fratres communi consensu, vel fratrum pars consilii sanioris, de vestro, si ibi idoneus inuentus fuerit, aut de Collegio, uel ordine Sãcti Fidriani secundum Dei timorem, & Beati Augustini regulam, prouiderint elligendum. Decernimus ergo, vt nulli omnino hominum liceat prefatam, Ecclesiam temerè perturbare, aut eius possessiones aufferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare; sed illibata omnia, & integra conseruentur eorum, pro quorum gubernatione, & sustentatione concessa sunt, vsibus omnimodis profutura; Salua Sedis Apostolicę auctoritate, & Diœcesani Episcopi pro dicto censu, & debita reuerentia, si qua igitur Ecclesiastica in futurum, ſęcularisuè persona hanc nostrę constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire tentauerit, secundò tertiouè commonita, nisi præsumptionem suã digna satisfactione correxerit, potestaris, honorisq; sui careat dignitate, reamq; se diuino iudicio existere, de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore, & Sanguine Dei, & Domini nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtę vltioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura seruantibus sit pax domini nostri Iesu Christi; quatenus & hic fructũ bonę actionis percipiant, & apud districtum iudicem prẹmia ęternæ pacis inueniant, amen.

Datum Tusculan. per manum Gratiani Sanctę Romanæ Ecclesiæ Subdiaconi, & Notarii 13. Kalen. Decembris indictione quinta. incarnationis Dominicæ anno M C L X I I. Pontificatus uerò D. Alexandri Papæ Tertij anno XIII.

Eiusdem Alexandri pro Canonica Rhenana.

Est Bononiæ.

LEXANDER Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Gerardo Priori Ecclesiæ Sanctæ Mariæ de Rheno, eiusq; fratribus tam præsentibus, quàm futuris regularem vitam professis in perpetuum. Cum nobis sit licet immeritis omnium Ecclesiarum cura & sollicitudo commissa, pro statu Ecclesiæ uestræ pastoralem cogimur sollicitudinem gerere, & paci vestræ prout nobis Dominus dederit intendere diligenter, vt autem à prauorum incursibus Apostolica sitis defensione muniti, Ecclesiam in qua diui-

diuino estis obsequio mancipati indulto pręsenti, precibus & iustis postulationibus vestris sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & pręsentis scripti priuilegio communimus. Statuentes ut quascunq; possessiones, quæcumq; bona eadem Ecclesia in præsentiarum iustè, & Canonicè possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, seu alijs iustis modis præstante Domino poterit adipisci, firma vobis vestrisq; successoribus, & illibata permaneant. In quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis, locum ipsum in quo prędicta Ecclesia constructa est, cum omnibus pertinentiis suis, Ecclesiam Sancti Andreæ in Turricella, Ecclesiam Sancti Donnini iuxta Bagnum, Ecclesiam Sancti SALVATORIS, Ecclesiamq; Sanctæ Praxedis, sicut a pię memoriæ prædecessore nostro Papa Anastasio vobis concessa est; saluo iure, & reuerentia Cardinalis, qui pro tempore in eadem Ecclesia fuerit, vobis auctoritate Apostolica cõfirmamus, libertates quoq; & immunitates rationabiliter indultas a bonæ memorię Gerardo quondam Bononien. Episcopo Ecclesię vestræ, & aliis Ecclesiis vestris quas prædiximus, uidelicet, vt cum omnibus rebus suis tam mobilibus, quàm immobilibus, ab omni conditione, & in seruitio, & tributo tenentium ab Episcopo, tam Monachorum, & Clericorum, quam laicorum, vel alicuius tam magnæ quàm paruę personæ dominio, præter Episcopale ius libræ sint penitus, & quiete ratas habemus & firmas, easq; perpetuis temporibus illibatas manere censemus. Liceat quoq; vobis Clericos, & laicos e seculo fugientes, liberos & absolutos, ad conuersionem recipere, & in vestra Ecclesia absq; contradictione aliqua retinere. Prohibemus insuper, vt nulli fratrum vestrorum post factam in loco vestro professionem fas sit de eodem loco absq; licẽtia Prioris sui, nisi obtentu arctioris religionis discedere. Discedentem vero sine communium litterarum vestrarum cautione, nullus audeat retinere. Si verò discesserit, & a vobis commonitus redire contempserit, fas sit tibi fili Prior, tuisq; successoribus, sicut præfatus Bononien. Episcopus statuit ipsum a diuinis officijs interdicere, interdictum verò nullus Abbas seu prælatus Bononien. Episcopatus, contra statutum eiusdem Episcopi, infra Episcopatũ ipsum recipere audeat. Sepulturam quoq; ipsius loci liberam esse concedimus, vt eorum deuotioni, & extremæ voluntati, qui se illic

sepelliri

ſepelliri deliberauerint niſi forte excommunicati, vel interdicti ſint nullus obſiſtat. Salua tamen iuſtitia illarum Eccleſiarum, a quibus mortuorum corpora aſſumuntur. Ad hæc ordinationes Clericorum veſtrorum à quo malueritis Catholico Epiſcopo ſuſcipiẽdi, liberam vobis concedimus facultatem, ſicut memoratus Epiſcopus facultatem ipſam vobis per ſcriptum autenticum noſcitur indulſiſſe. fructuum quoq; veſtrorum vndecumq; de Epiſcopatu Bononiæ aduenientium, decimas vobis confirmamus, ſicut eædem decimæ ſunt ab eodem Epiſcopo Eccleſiæ veſtræ prouida circumſpectiono conceſſæ. Decernimus ergo vt nulli omnino hominum liceat præfatam Eccleſiam temerè perturbare, aut eius poſſeſſiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, ſeu quibuslibet vexationibus fatigare, ſed omnia integra, & illibata ſeruentur, eorum pro quorum gubernatione, ac ſuſtentatione conceſſa ſunt vſibus omnimodis profutura, ſalua Sedis Apoſtolicæ auctoritate, & Bononiæ Epiſcopi Canonica iuſtitia; ſi qua igitur in futurum Eccleſiaſtica ſecularesuè perſona hanc noſtræ conſtitutionis paginam ſciens, contra eam temerè venire temptauerit, ſecundo tertiouè commonita, niſi reatum ſuum digna ſatisfactione correxerit, poteſtatis houorisq; ſui dignitate careat, reamq; ſe diuino iudicio exiſtere, de perpetrata iniquitate cognoſcat, & à Sacratiſſimo Corpore, ac Sanguine Dei, & Domini Redemptoris noſtri Ieſu Chriſti aliena fiat, atq; & extremo examine diſtrictæ vltioni ſubiaceat. Cunctis autem eidem loco ſua iura ſeruantibus ſit pax Domini noſtri Ieſu Chriſti. Quatenus, & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud diſtrictum Iudicem præmia æternæ pacis inueniat. Amen. amen.

Datum Anagniæ per Manus Gratiani Sãctæ Romanæ Eccleſiæ Subdiaconi, & Notarij. X Kalen. Februarii. Indictione II. Incarnationis Dominicæ Anno M C L X X V I I. Pontificatus verò Domini Alexandri Papæ Tertij Anno XVIIII.

† Ego Alexander Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

† Ego Hubaldus Hoſtien. Epiſcopus.

† Ego Iohannes presbiter Cardinalis Sanctorum Iohannis, & Pauli titu. Pamachij.

† Ego Albertus presbiter Cardinalis tituli Sancti Laurentij in Lucina.

† Ego

† Ego Boso presbiter Cardin. Sanctæ Pudentianæ titu. Pastoris.
† Ego Iohannes presbiter Cardin.titu. Sancti Marci.
† Ego Petrus presbiter Cardin.titu.Sanctæ Susannæ.
† Ego Iacobus Diaconus Cardin.Sanctæ Mariæ in cosmedyn.
† Ego Cinthius Diaconus Cardinalis S. Adriani.
† Ego Hugo Diaconus Cardinalis S.Angeli.
† Ego laborans Diaconus Cardin. Sanctæ Mariæ in porticu.

Bulla Sanctißimi Domini Nostri Alexandri Papæ Tertij. pro Canonica Rhenana.

LEXANDER Episcopus seruus seruorũ Dei, Dilectis filiis N. Priori Ecclesiæ Sanctæ Mariæ de Rheno, eiusq; fratribus tam præsentibus, quàm futuris regularem vitam professis. In perpetuum. *Deest in originali.*

Religiosam vitam eligentibus Apostolicum conuenit adesse præsidium, ne forte cuiuslibet temeritatis incursus, aut eos à proposito reuocet, aut robur (quod absit) Sacrę Religionis infringat.

Ea propter dilecti in Domino filii, vestris iustis postulationibus clementer annuimus, & Præfatam Ecclesiam in qua diuino mancipeti. estis obsequio, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus,

pimus,& pręſentis ſcripti priuilegio communimus. Statuentes vt quaſcumq; poſſeſsiones, quęcumq; bona eadem Eccleſia in præſentiarum iuſtè,& Canonicè poſsidet, aut in futurum conceſsione Pontificum,largitione Regum, vel Principum,oblatione fidelium,ſeu aliis iuſtis modis præſtante Domino poterit adipiſci, firma uobis ueſtrisq; ſucceſſoribus,& illibata permaneant. In quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis Eccleſiã S.SALVATORIS,Eccleſiam Sanƈti Andreæ de Turricella, Eccleſiam Sanƈti Iacobi de Caſa Dei,Eccleſiam Sanƈti Donnini iuxta Bagnum, Eccleſiam Sanƈtæ Praxedis , ſaluo iure Cardinalis qui pro tempore fuerit, decimas quas a quadraginta annis inconcuſſe tenuiſtis, & nunc pacificè tenere noſcimini, vobis & Eccleſiæ veſtræ auƈtoritate Apoſtolica confirmamus.Prohibemus etiam vt nulli fas ſit vobis, vel Eccleſiæ veſtræ nouas & indebitas exaƈtiones imponere. Decernimus ergo vt nulli omnino hominum liceat præfatam Eccleſiam temerè perturbare,aut ei poſſeſsiones ſuas auferre, vel ablatas retinere,minuere, ſeu quibuslibet vexationibus fatigare, ſed omnia integra conſeruentur,eorum pro quorum ſuſtentatione, ac gubernatione conceſſa ſunt vſibus omnimodis profutura; Salua Sedis Apoſtolicæ auƈtoritate, & Diœceſani Epiſcopi Canonica iuſtitia. Ad indicium autem huius à Sede Apoſtolica perceptæ proteƈtionis,duos ſol. Lucen. monetæ nobis noſtrisq; ſucceſſoribus annis ſingulis perſoluetis Si qua igitur in futurum Eccleſiaſtica ſecularisue perſona hanc noſtræ Conſtitutionis paginam ſciens,contra eam temerè venire temptauerit,ſecundò tertiouè commonita,niſi præſumptionẽ ſuã digna ſatisfaƈtione correxerit,poteſtatis honorisq;ſui careat dignitate,reamq; ſe diuino iudicio exiſtere de perpetrata iniquitate cognoſcat, & a Sacratiſsimo Corpore, ac Sanguine Dei, & Domini Redemptoris noſtri Ieſu aliena fiat,atq; in extremo examine diſtriƈtæ uultioni ſubiaceat. Cunƈtis autem eidem loco ſua iura ſeruantibus ſit pax, Domini noſtri Ieſu Chriſti, quatenus & hic fructuum bonę actionis percipiant,& apud diſtrictum iudicem prę mia ęternæ pacis inueniant. Amen.

Dat. Tuſculan.per manũ Alberti S. Rom. Eccl. presbiteri Card. & Cancellarii. XII Kal. Ianuarii. indictione XII. Incarnationis Dominicæ Anno M C L X X V I I I. Pontificatus verò Domini Alexandri Papæ Tertii Anno X X.

† Ego

† Ego Alexander Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.
† Ego Io. presbiter Cardinalis Sanctorum Io. & Pauli tituli Pamachij.
† Ego Iohannes presbiter Cardinalis tit.S. Anastasiæ.
† Ego Iohannes presbiter Cardin. titu.S. Marci.
† Ego Petrus presbiter Cardin.titu.S. Susannæ.
† Ego Cinthius presbiter Cardin.S. Cæciliæ.
† Ego Hugo presbiter Cardin.S.Clementis.
† Ego Ardiutius presbiter Cardinalis titu. Sanctæ Crucis in Hierusalem.
† Ego Gratianus Diaconus Cardinalis Sanctorum Cosmæ, & Damiani.
† Ego Iohannes Diaconus Cardinalis Sancti Angeli.
† Ego Raynerius Diaconus Cardin.Sancti Adriani.
† Ego Mattheus Diaconus Card. S. Mariæ Nouæ.
† Ego Bernardus Diaconus Cardinalis Sancti Nicolai Tulliani.

Eiusdem Alexandri Papæ Tertij. pro Canonica de Rheno.

Est Bononiæ.

LEXANDER Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Gerardo Priori Ecclesiæ Sanctæ Mariæ de Rheno, eiusq; fratribus tam præsentibus, quam futuris regularem vitam professis. Cum nobis sit licet immeritis omnium Ecclesiarum cura, & sollicitudo commissa, pro statu Ecclesiæ vestræ Pastoralem cogimur sollicitudinem gerere, & paci vestræ prout nobis Dominus dederit intendere diligenter, vt autem a prauorum incursibus Apostolica sitis defensione muniti, Ecclesiam vestram in qua diuino estis obsequio mancipati, inducti pijs precibus, & iustis postulationibus vestris sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti priuilegio communimus.

Statuentes vt quascumq; possessiones, quæcumq; bona eadem Ecclesia in præsentiarum iustè, & Canonicè possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis præstante Domino poterit adipisci, forma vobis vestrisq; successoribus, &, illibata permaneant in quibus hæc proprijs duximus exprimenda vocabulis. locum ipsum in quo prædicta Ecclesia constructa est cum omnibus pertinentiis suis Ecclesiam Sancti Andreæ in Turrisella, Ecclesiam Sancti Domnini iuxta Bagnum, Ecclesiam Sancti SALVATORIS, Ecclesiam quoq; S. Praxedis sicut a piæ Mem. prædecessore nostro Papa Anastasio vobis concessa est saluo iure, &r euerentia Cardinalis, qui pro tpe præerit Apostolica auctoritate cõfirmamus. Libertates quoque & immunitates rationabiliter indultas a bonæ memoriæ Gerardo quondam Bononien. Episcopo Ecclesiæ vestræ, & aliis Ecclesiis vestris, quas prædiximus, videlicet vt cum omnibus rebus suis tam mobilibus, quàm immobilibus, ab omni conditione, & a seruitio, & tributo tenentium ab Episcopo, tam monacorum, & Clericorum, quam Laicorum, vel alicuius tam magnæ, quam paruę personæ dominio; pręter Episcopale ius, liberę sint penitus, & quietę, ratas habemus & firmas easq; perpetuis temporibus illibatas manere censemus. Liceat quoq, vobis Clericos, & laicos e sæculo fugientes, liberos & absolutos, ad conuersionem

sionem recipere, & in vestra Ecclesia absq; contradictione aliqua retinere. Prohibemus insuper vt nulli fratrum vestrorum post factam in loco vestro professionem, fas sit de eodem loco absq; licentia Prioris sui, nisi obtentu arctioris religionis discedere. Discedentem verò absq; communium litterarum vestrarum cautione, nullus audeat retinere. Si vero discesserit, & à vobis commonitus redere contempserit, fas sit tibi fili Prior tuisq; successoribus, sicut præfatus Bonon. Episcopus statuit, ipsum a diuinis officiis interdicere, interdictum verò nullus Abbas seu prælatus Bonon. Episcopatus cōtra statutū eiusdē episcopi, infra Episcopatū ipsū recipere audeat. Sepulturā quoq; ipsius loci liberā esse decernimus, vt eorū deuotioni, & extremę voluntati, qui se illic sepeliri deliberauerint, nisi forte excōmunicati, vel interdicti sint nullus obsistat, salua tamen iustitia illarum Ecclesiarum, a quibus mortuorum corpora assumuntur. Ad hæc ordinationes Clericorum vestrorum, a quo malueritis Catholico Episcopo suscipiendi, liberam vobis concedimus facultatem, sicut memoratus Episcopus facultatē ipsam vobis per scriptum authenticum noscitur indulsisse. Fructuum quoq; vestrorum vndecumq; de Episcopatu Bonon. venientium decimas uobis confirmamus, sicut eędem decimæ sunt ab eodem Episcopis Ecclesiæ vestrę prouida circumspectione concessę. Decernimus ergo vt nulli omnino hominum liceat præfatam Ecclesiam temerè perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed omnia integra illibata seruentur eorum pro quorum gubernatione, ac sustentatione concessa sunt vsibus omnimodis pro futura. Salua Sedis Apostolicę auctoritate, & Bononien. Episcopi Canonica iustitia. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisue persona huius nostræ Constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire tentauerit, secundò tertioue commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisq; sui dignitate careat, reamq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitata cognoscat, & Sacratissimo Corpore, & Sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtæ vltioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura seruantibus sit pax Domini Nostri Iesu Christi, quate-

G 2 nus

nus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum Iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen. amen.

Datum Anaganiæ per manus Gratiani Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Subdiaconi, & Notarij. Kalen. Februarii. indictione XI. Incarnationis Dominicæ anno MCLXXXVII. Pontificatus vero Domini Alexandri Papæ Tertii. Anno XVIIII.

† Ego Alexander Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

† Ego Iohannes presbiter Cardinalis Sanctorum Io. & Pauli tituli Sancti Pamachii, &c.

† Ego Albertus presbiter Cardinalis titu. Sancti Laurentii in Lucina, &c.

† Ego Boso presbiter Cardinalis Sanctæ Pudentianæ titul. Pastoris, &c.

† Ego Iohannes presbiter Cardinalis titu. S. Marci.

† Ego Petrus presbiter Cardin. titu. Sanctæ Susannæ, &c.

† Ego Vbaldus Hostiensis Episcopus, &c.

† Ego Iacobus Diaconus Cardinalis Sanctæ Mariæ in Cosmedyn, &c.

† Ego Eutichius Diaconus Cardinalis S. Adriani, &c.

† Ego Hugo Diaconus Cardin. Sancti Angeli, &c.

† Ego laborans Diaconus Card. Sanctæ Mariæ in porticu, &c.

BENE

Bulla

Bulla S. D. N. Lucij Papæ Tertij. pro Canonica Rheni.

LVCIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Gerardo Priori Ecclesiæ Sãctæ Mariæ de Rheno eiusq; fratribus tam præsentibus, quàm futuris vitã professis in perpetuũ. Cũ nobis sit licet Canonicã immeritis omniũ Ecclesiarũ cura, & sollicitudo cõmissa, pro statu Ecclesiæ vestræ pastoralẽ cogimur sollicitudinem gerere, & pacis vestræ prout nobis Dominus dederit intendere diligenter, vt autem à prauorum incursibus Apostolica sitis defensione muniri, Ecclesiam vestram in qua diuino estis obsequio mancipati, inducti piis præcibus, & iustis postulationibus vestris sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti priuilegio communimus. Statuentes vt quascumq; possessiones, quæcumq, bona eadem Ecclesia in præsentiarum iustè, & Canonicé possidet, aut in fututum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis præstante domino poterit adipisci, firma vobis vestrisq; successoribus, & Illibata permaneant. In quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis, locum ipsum in quo prędicta Ecclesia constructa est, cum omnibus pertinentijs suis, Eccleiiam Sancti Andreę in Turricella, Ecclesiam Sancti Donnini iuxta Bagnum, Ecclesiam Sancti SALVATORIS, Possessiones quę fuerunt Gerardi de Sala Ecclesiam Sanctę Praxedis sicut a pię memoriæ prędecessoribus nostris Anastasio, Alexandro, Romanis Pontificibus vobis cõcessa est, saluo iure & Reuerentia Cardinalis, qui pro tempore in eadem Ecclesia fuerit, Ecclesiam Sancti Iacobi quę dicitur Casa Dei, cum pertinentiis suis, Pontem, qui iuxta Eccleliam vestram super Rhenum situs est cum suis possessionibus, libertates quoq; & immunitates rationabiliter indultas a bon. Mem. Henrico & Gerardo Bononien. Episcopis, Ecclesię vestrę & aliis Ecclesiis vestris quas prędiximus, videlicet, vt cum omnibus rebus suis tam mobilibus, quam immobilibus ab omni condictione, & à seruitio, & tributo tenentium ab Episcopo, tam Monacorum, & Clericorum, quam laicorum, vel alicuius tam magnę, quam paruę personę Dominio, præter Episcopale ius, liberę sint penitus, & quietę, ratas habemus, & firmas, easq; perpetuis temporibus illibatas manere censemus. Liceat etiam uobis Clericos, & laicos e seculo fugientes

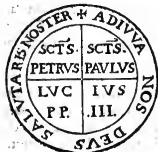
liberos, & absolutos ad conuersionem recipere, & in vestra Ecclesia absq; contradictione aliqua retinere. Prohibemus insuper vt nulli fratrum vestrorum post factam in loco vestro professionem, fas sit de eodem loco absq; licentia Prioris sui, nisi obtentu arctioris religionis discedere. Discedentem verò absq; communium litterarum vestrarum cautione nullus audeat retinere, & si aliquis ipsorum fratrum extra clausttum ausus fuerit sine prędicta licentia permanere, si secundò tertiouè commonitus resipiscere forte contempserit, liceat Priori eiusdem loci, excommunicationis in ipsum tanquam in professum suum sententiam promulgare. Præterea decimas, quas à quadraginta Annis inconcussę tenuistis, & nunc pacificè retinere noscimini uobis, & Ecclesię vestrę auctoritate Apostolica confirmamus. Prohibemus etiam vt nulli fas sit uobis, vel Ecclesię uestrę nouas & indebitas exactiones imponere. Sepulturam quoq; ipsius loci liberam esse decernimus, vt eorum deuotioni, & extremę voluntati, qui se illic sepeliri deliberauerint nisi forte excommunicati, vel interdicti sint nullus obsistat, salua tamen iustitia illarum Ecclesiarum a quibus mortuorum corpora assumuntur. Ad hæc ordinationes Clericorum vestrorum, a quo malueritis Catholico Episcopo suscipiendi, liberam vobis concedimus facultatem, sicut memorati Episcopi facultatem ipsam vobis per authentica scripta indulsisse noscuntur. fructuum quoq; vestrorum vndecumq; de Episcopatu Bonon. venientium, uobis decimas confirmamus sicut eędem decimæ sunt ab eisdem Episcopis Ecclesiæ vestrę prouida circumspectione concessę. Obeunte vero te nunc eiusdem loci Priore, vel tuorum quolibet successorũ, nullus ibi qualibet subreptionis astutia, seu violentia præponatur, nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum pars consilii sanioris secundum Dei timorem, & Beati Augustini prouiderint eligendum. Decernimus ergo vt nulli omnino hominum liceat præfatam Ecclesiam temerè perturbare, aut eius possesiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed omnia integra conseruentur, eorum pro quorum gubernatione, ac sustentatione concessa sunt vsibus omnimodis profutura. Salua Sedis Apostolicę auctoritate, & Bonon. Episcopi Canonica iustitia. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisue persona hanc nostræ Constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire tentauerit secundò tertiouè commonita, nisi reatũ

suum

ſuum congrua ſatisfactione correxerit, poteſtatis honoriſq; ſui dignitate careat, reamq; ſe diuino iudicio exiſtere de perpetrata iniquitata cognoſcat, & Sacratiſſimo Corpore, & Sanguine Dei, & Domini Redemptoris noſtri Ieſu Chriſti aliena fiat, atq; in extremo examine diſtrictæ vltioni ſubiaceat. Cunctis autem eidem loco ſua iura ſeruantibus ſit pax Domini Noſtri Ieſu Chriſti, quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud diſtrictum Iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen. amen.

Dat. Velletri per manum Alberti S. Rom. Eccl. presbiteri Card. & Canc. V. Non. Martii indict. XV. Incarnationis Dominicæ anno MCLXXXVII. Pont. vero Domini Lucii Papæ III. Anno 1.

† Ego Lucius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.
† Ego Chunradus Sabinen. Epiſcopus.
† Ego Theodinus portuen. & Sanctæ Rufinæ Epiſcopus.
† Ego Petrus Tuſculanus Epiſcopus.
† Ego Petrus titu. Sanctæ Suſannæ presbiter Card.
† Ego Vibianus tit. S. Stephani in cælio monte presbiter Card.
† Ego Cinthius presbiter Card. titu. S. Cæciliæ.
† Ego Arduinus presbiter Card. tit. S. Crucis in Ieruſalem.
† Ego Mattheus presbiter Card. tit. S. Marcelli.
† Ego Laborãs presbiter Card. S. Mariæ Tranſtiberim titu. Calixti.
† Ego Iacintus Diaconus Card. S. Mariæ in coſmedyn.
† Ego Ardicio Sancti Theodori Diaconus Card.
† Ego Raynerius Diac. Card. S. Georgij ad uelum Aureum.
† Ego Gratianus Sanctorum Coſmæ, & Damiani Diac. Card.

Bulla Sanctissimi Domini Nostri Vrbani Papæ Tertij pro Ecclesia, & Canonica S. M. de Rheno.

Est Bononiæ.

RBANVS, Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Hugoni Priori Ecclesiæ Sanctæ de Rheno, eiusq; fratribus tam præsentibus, quam futuris regularem vitam professis in perpetuum. Cum nobis sit licet immeritis omnium Ecclesiarum cura, & sollicitudo commissa, pro statu Ecclesiæ vestræ pastoralem cogimur sollicitudinem gerere, & paci vestræ prout nobis Dominus dederit intendere diligenter, vt autem à prauorum in curibus Apostolica sitis defensione muniti, Ecclesiam vestram in qua diuino estis obsequio mancipati, inducti pijs precibus, & iustis postulationibus vestris, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti priuilegio communimus.

Statuentes vt ordo Canonicus, *qui secundum Deum, & Beati Augustini regulam in eadem Ecclesia noscitur institutus, perpetuis ibidem temporibus inuiolabiliter obseruetur.* Præterea quascumq; possessiones, quæcumq; bona eadem Ecclesia in præsentiarum iustè, & Canonicè possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium seu aliis iustis modis præstante Domino poterit adipisci, firma vobis vestrisq; successoribus, & illibata permaneant. In quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis, locum ipsum in quo prædicta Ecclesia constituta est cum omnibus pertinentiis suis, Ecclesiam Sancti Audreæ in Turricella, Ecclesiam Sancti Donnini iuxta Bagnum, Ecclesiam Sancti SALVATORIS, Possessiones, quæ fuerunt Gerardi de Sala cum decimis, & fictis, & omnibus pertinentijs suis, Hospitale de Casarola, cum pertinentiis suis, Ecclesiam Sanctæ Praxedis sicut à piæ Memoriæ Prædecessoribus nostris Anastasio, Alexandro, & Lucio Romanis Pontificibus vobis concessa est, saluo iure & Reuerentia Cardinalis, qui pro tempore in eadem Ecclesia fuerit, Ecclesiam Sancti Iacobi, quæ dicitur Casa Dei cum pertinētiis suis Pontem, qui iuxta Ecclesiam vestram super Rhenum situs est, cum suis possessionibus, libertates quoq; & immunitates ratio-

nabiliter

nabiliter indultas à bonæ memoriæ Henrico, & Gerardo Bononien. Episcopis Ecclesiæ vestræ, & aliis Ecclesiis vestris quas prædiximus, videlicet, ut cum omnibus rebus suis tam mobilibus, quã immobilibus, ab omni conditione, & a seruitio, & tributo tenentium ab Episcopo, tam Monacorum, & Clericorum, quam laicorũ, vel alicuius tam magnæ, quam paruę personæ dominio præter Episcopale ius liberæ sint penitus, & quietæ, ratus habemus, & firmas easq; perpetuis temporibus illibatas permanere censemus, liceat etiam vobis Clericos, & laicos e seculo fugientes liberos, & absolutos ad conuersionem recipere, & in Ecclesia vestra absq; contradictione aliqua retinere. Prohibemus insuper, vt nulli fratrum vestrorum in loco vestro post factã professionem fas sit de eodem loco absq; licentia Prioris sui, nisi obtẽtu arctioris religionis discedere. Discedentem vero absq; communium litterarum vestrarum cautione, nullus audeat retinere, & si aliquis ipsorum fratrum extra claustrum ausus fuerit sine prædicta licentia permanere, Si secundò tertioué commonitus resipiscere forte contempserit, liceat Priori eiusdem loci excommunicationis in ipsum, tanquam in professum suum sententiam promulgare. Præterea decimas quas à quadraginta annis in concusse tenuistis, & nunc pacificè tenere noscimini, uobis, & Ecclesiæ vestræ auctoritate Apostolica confirmamus Prohibemus etiam, ut nulli fas sit vobis, & Ecclesiæ vestræ, nouas & indebitas exactiones imponere, sed ipsam ea gaudere decernimus libertate, quam a quadraginta annis elapsis, vsq; ad hæc tempora noscitur habuisse. sepulturam quoq; ipsius loci liberam esse decernimus, vt eorum deuotioni, & extremæ voluntati, qui se illic seppelliri deliberauerint, nisi forte excommunicati sint, vel interdicti, nullus obsistat, salua tamen iustitia illarum Ecclesiarum, a quibus Mortuorum corpora assumuntur. Ad hæc ordinationes Clericorum vestrorum, à quo malueritis Episcopo suscipiendi, liberam vobis concedimus facultatem, sicut memorati Episcopi facultatem ipsam vobis per authentica scripta indulsisse noscuntur. fructuum quoq; vestrorum undecumq; de Episcopatu Bononien. venientium vobis decimas confirmamus, sicut eædem decimę sunt ab eisdem Episcopis Ecclesiæ uestrę p rouida circumspectione concessę. Obeunte vero te nunc eiusdem loci Priore, uel tuorum quolibet successorũ, nullus ibi qualibet subreptionis astutiã

seu

seu violentia præponatur: nisi quem fratres communi consensu, vel fratrũ pars consilii sanioris secũdũ Dei timoré, & B. Augustini regulam prouiderint eligendum. Ad indicium autem huius à Sede Apostolica perceptæ protectionis & libertatis, duos Lucen. sol. monetę persoluetes nobis nostrisq; successoribus annis singulis. Decernimus ergo, vt nulli omnino hominum liceat præfatã Ecclesiam temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet uexationibus fatigare, sed omnia integre conseruentur, eorum pro quorum gubernatione, ac sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis pro futura. Salua Sedis Apostolicæ auctoritate, & Bononien. Episcopi Canonica iustitia. Si qua igitur in fututum Ecclesiastica secularisuè persona, hãc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temerè uenire temptauerit, secundò tertiouè commonita, nisi reatum suum digna satisfactione correxerit potestatis honorisq; sui careat dignitate, reamq; se diuino iudicio existere de perpetua iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat atq; in extremo examine districtæ vltioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura seruantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi. Quatenus, & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum Iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen. amen.

Datum Veronæ per manum Transmundi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Notarii. VI Februarii indictione quarta, incarnationis Dominicæ Anno M C L X X X V. Pontificbtus verò Vrbani Papæ Tertii Anno primo.

† Ego Vrbanus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

† Ego Theodinus Portuen. & Sanctæ Rufinæ Episcopus.

† Ego Henricus Albanen. Episcopus.

† Ego Theodinus Hostien. & Vellitren. Episcopus.

† Ego Io. presbiter Card. titu. S. Marci.

† Ego Laborãs presbirer Card. S. Marię Transtiberim tit. S. Calixti.

† Ego Pandulfus presbiter Card. tit. XI. Apostolorum.

† Ego Albitius presbiter Card. tit. S. Crucis in Ierusalem.

† Ego Melior presbiter Card. SS. Io. & Pauli tit. Pamachij.

† Ego Adelardus titu. S. Marcelli presbiter Card.

† Ego Arditio Diaconus Cardin. S. Theodori.

† Ego

† Ego Gratianus Sanctorum Cosmæ,& Damiani Diaconus Card.
† Ego Soffredus Sanctæ Mariæ in uia lata Diac. Cardin.
† Ego Rolandus S. Mariæ in Porticu Diaconus Cardin.
† Ego Petrus Sancti Nicolai in carcere Tullian. Diac.Card.
† Ego Rodulfus S. Georgii ad uelum aureum. Diaconus Card.

Bulla Sanctissimi Domini Nostri Vrbani Papæ Tertij. Ad præpositum, & Canonicos Cresentiacos propè Mediolanum.

Qua Præposituram Brinatensem in paterno suo Alodio fundatam eis commendat, atque elargitur.

VRBANVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filijs Præposito, & fratribus de Crescentiaco, salutem & Apostolicam benedictionem. Cum vita præsens nimis sit fragilis & caduca, ad futuram votiuis nos cōuenit desiderijs anhelare, quæ non nouit occasum, & benemerentibus præbet gaudia sempiterna, sanè si ex susceptæ administrationis officio tenemur alios ad opera charitatis inducere, eis nos ipsos bonum præstare debemus exemplum, vt efficatior nostra prædicatio fiat, cum à nobis fuerit opere comprobata.

Ea propter dilecti in Domino filii consideratione supernæ retributionis inducti, Ecclesiæ Sancti Georgii de Brinate, quæ in alodio nostro paterno fundata est, & omnibus possessionibus destituta,

ſtituta, vniuerſas poſſeſſiones ſiue à monialibus de Charono, excepto portu, & glarea; ſiue à monachis Sancti Vincentii, aut militibus de archonate, vel à militibus de Dugnario eminus, ſicut in inſtrumentis factis de his continetur, & poſſeſſiones etiam quas apud locum ipſum de Brinate Germani noſtri quietas nobis & liberas dimiſerunt, & poſſeſſiones inſuper, quas apud Caſale comparauimus, ſicut in inſtrumento authentico continetur, largitione perpetua duximus concedendas; vt eadem Eccleſia fiat Canonica regularis.

Statuimus igitur, vt de Collegio Eccleſiæ veſtræ ſit in ipſa Præpoſitus, & tantus Canonicorum numerus, quantus de facultatibus ipſius Eccleſiæ poſſit commode ſuſtentari; *Et vt in ipſa Eccleſia Sancti Georgij ordo Canonicus ſecundum Dei timorem, & Beati Auguſtini regulam, atq; inſtitutionem veſtram perpetuis temporibus inuiolabiliter obſeruetur*, & vt unus Presbiteri illius Eccleſiæ ad hoc ſit omni tempore ſpecialiter deputatus, vt pro animabus parentum, & domeſticorum noſtrorum, & pro aliis fidelibus defunctis, necnon etiam pro ſalute noſtra ſingulis diebus, quibus de generali conſuetudine conuenienter id facere poſſit, miſſarum ſolemnia cantet.

Præpoſito autem præfatæ Eccleſię, qui pro tempore fuerit decedente, fratres eiuſdem Eccleſiæ de ſeipſis, ſi inter eos idoneus repertus fuerit; aut Collegio fratrum veſtrorum ſibi Prępoſitum elligendi liberam habeant facultatem, ita tamen vt ellectus à Præpoſito, qui in Eccleſia veſtra pro tempore fuerit, ſicut canonicum eſt, debeat confirmari.

Statuimus etiam vt eadem Eccleſia Sancti Georgii de ordinis obſeruantia, Eccleſię veſtræ ſicut filia matri reſpondeat, eiq; debitam obedientiam exhibeat, & honorem; & Præpoſitus Eccleſiæ veſtræ, in Eccleſia illa correctionem habeat regularem; ita tamen, vt fratrum eiuſdem Eccleſia Sancti Georgii, ſi quando defuerint, ſupplere teneatur aliorum ſubrogatione deffectum.

Verum vt fratres illius Eccleſię liberius obſequiis poſſint vacare diuinis, & regularem ordinem obſeruare, ipſos, & eorum Eccleſiam ab omni iuriſdictione Corbetæ, & Dairagi plebium auctoritate, qua donante domino præemineus eximimus, & ab omni grauamine Mediolanen. Eccleſiæ liberam decernimus, & immunem.

Itaq;

Itaq; prędictis plebibus quicquid iuris aliquãdo sibi in Ecclesia illa vendicare, aut Mediolanen. Ecclesię in ipsa exactionem quamlibet exercere minimè liceat; eo dumtaxat excepto, quòd Mediolanen. Archiepiscopo annuam libram cerę, nomine census in ipsa Ecclesia Sancti Georgii reseruamus; vt ab eo Canonicis ipsius Ecclesię opportunę deffensionis auxilium in suis necessitatibus impen datur; Si verò Archiepiscopus eandem Ecclesiam contra statutum nostrum malitiosè aliquo tempore molestauerit, ex tunc eam non solum in aliis, sed etiam in solutione census à spe solutione ipsius exemptam fore statuimus, & sicut specialem filiam ad ius, & proprietatem Romanæ Ecclesię. Saluo iure Ecclesię nostræ liberè deuoluendam.

Germanis autem nostris, & eorum hæredibus, iuspatronatus in ipsa Ecclesia reseruamus, vt eam in suis iustitiis deffendere teneãtur, non tamen vt in ipsa quicquã sibi aliud vendicare debeãt; nisi quod Ecclesiarũ fundatoribus in eisdem Ecclesiis secundũ Sacrorum Canonum statuta debentur, videlicet vt si quis eorum ad cõuersionem frattum eiusdem Ecclesiæ Sancti Georgij aliquando transire voluerit, in consortium illorum recepi debeat, vèl si vergeret ad inopiam, non ex debito, sed ex gratia chatitatis, ei secundum facultates Ecclesiæ subsidium conferatur.

Vt igitur constitutio nostra super ijs inuiolabilem firmitatem obtineat, sub interminatione anathematis inhibemus, ne quis eam infringere audeat, vel in aliquo diminuere; Sed omnia sicut prædicta sunt, futuris temporibus obseruentur: Si quis autem huius nostræ constitutionis paginam temerè violare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Veronæ VII Kalen. Decembris 1186. Pontificatus Anno primo. *Est Brinati.*

Vrbanus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Bulla

Bulla Vrbani Tertij pro Præpositum Sanctæ Crucis de Mortario apud Insubres.

Est Mortarij.

RBANVS, Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Nicolao Præposito Ecclesiæ Sanctæ Crucis Mortarien. eiusq; fratribus tam præsentibus quàm futuris, regularem vitam professis in perpetuum.

Quanto Ecclesia vestra pro religionis, & honestatis virtute, ac bonæ opinionis odore quo redolere dignoscitur, à prædecessoribus nostris maiori semper fuit prærogatiua & priuilegio decorata; tanto nos eorum immitatione ipsam Ecclesiam ampliori cupimus charitate diligere, & vobis pro fide Catholica multa dura, & aspera sustinentibus, quæ ad incrementum, & exaltationem eius pertinent benigniori animo indulgere, cum hæc præsertim ad iuris dispositionem Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, & tutelam nostram specialiter dignoscitur nulla mediante spectare.

Ea propter dilecti in Domino filij, vestris iustis postulationibus clementer annuimus, & prædecessorum nostrorum fæl. mem. Innocentij, Lucii secundi, Eugenii, & Alexandri Romanorum Pontificum vestigiis inhærentes, præfatam Mortariensem Ecclesiam in qua diuino mancipati estis obsequio, sub Beati Petri & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti priuilegio cōmunimus.

In primis si quidem statuentes, vt ordo Canonicus, qui secundum Deum, & Beati Augustini regulam, in eadem Ecclesia institutus esse dignoscitur, perpetuis ibidem temporibus inuiolabiliter obseruetur.

Præterea quascunq; possessiones, quæcunq; bona eadem Ecclesia in præsentiarum iustè, & Canonicè possidet, aut in futurum concessione Pontificum, aut largitate Regum, vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis (præstante Domino) poterit adipisci, firma vobis vestrisq; successoribus illibata permaneant; in quibus hic propriis duximus exprimenda vocabulis.

Locum ipsam in quo Ecclesia sita est cum omnibus pertinentiis suis. In Episcopatu Mediolanensi, Ecclesiā S. Mariæ de Carpenzago. In Papiensi. Ecclesia S. Marcelli. Apud Carbonariam, Ecclesia S. Victoris, Ecclesiā Sanctæ Mariæ & Hospitale iuxta positum. In Suburbio Mortarien. Ecclesiā S. Cassiani, Ecclesiam SS. Siri, & Gemi-

Geminiani, Ecclesiam S.Petri de Cantiano. Apud Zemitum, Ecclesiam S.Mariæ. Apud Ticinetum, Ecclesiam S.Andreæ. Apud Castrum S. Saluatoris, Ecclesiam S. Andreæ. In Episcopatu Nouariensi, Ecclesiam S.Iacobi. Apud Guilengnum, Ecclesiam S. Andreæ. In Episcopatu Vercellensi, Ecclesiam S. Gratiani in Ciuitate. Apud Planchetam, Ecclesiam S. Mariæ. Apud pontemsturiæ, Ecclesiam S. Agathæ. In Episcopatu Hiporegiensi, Ecclesiã S. Laurentii. In Episcopatu Taurinen. apud Braidam Ecclesiam S.Andreæ in Villa. In Castro Ecclesiam S. Mariæ. In Albensis, Episcopatu ap. Neuias, Ecclesiam S.Petri. Et Capellam. S.Michaelis, & Ecclesiam S.Iuliani. In Episcopatu Asten. in Ciuitate, Ecclesiam S.Mariæ nouæ. Apud Castrum S.Martini, Ecclesiam S. Mariæ, & S.Martini. In Episcopatu Aquen. apud Lamerias, Ecclesiam S.Ioannis, Ecclesiam S.Michaelis. Apud Gamundium, Ecclesiam S.Trinitatis, & Hospitale S.Rainerii. In Derthonen. Episcopatu in Ciuitate, Ecclesiam S.Mathei, Prioratus. Apud peanariam, Ecclesiam S.Petri, Præpositura. Apud Struoranum, Ecclesiam S.Ioannis. Apud Vesulam, Ecclesiam S.Mariæ. In Episcopatu Ianuen. in Ciuitate Ecclesiam S. Theodori. Apud Dæueranum Ecclesiã S. Ioannis. Ecclesiam S.Marię de Albarion, Ecclesiam S. Mariæ de Monte. Apud Prianum, Ecclesiam S. Marię. Apud Pratum, Ecclesiam S.Petri. In Episcopatu Placentino, Ecclesiã S.Matthęi. In Episcopatu Parmensi, Ecclesiam S. Michaelis. Apud Zonzonum, Ecclesiam Sancti Michaelis.

Quicquid præterea in Zemito possideris, salua iurium pensione Ecclesię Nouar. & Sancti Stephani Vercellen. liceat quoq; uobis clericos, vel laicos ad Ecclesiam fugientes liberos, & absolutos ad conuersionem recipere, & eos absq; alia contradictione retinere.

Prohibemus etiam, ne quis post factam professionem, proprium quid habere, neue sine Prępositi, vel congregationis licentia de claustro pręsumat discedere; quòd si discesserit; & monitus redire contempserit, liceat communicato fratrum consilio huiusmodi ab officiis suis suspendere. Suspensum verò nullus Episcoporum in Parochia ministrare permittat.

Tibi verò charissime fili Nicolaę Pręposite, successoribusq; tuis concedimus, vt quando apud vos Episcopi desunt; scismaticos ad veritatem Ecclesię redeuntes, vel de criminibus pœnitentes recõ-

ciliare

ciliare per Dei gratiam debeas, quamdiu in loco vestro Canonici ordinis disciplina Domino auxiliante viguerit.

Chrisma verò, oleum Sanctum, consecrationes altarium, seu basilicarum; ordinationes Clericorum, si Ecclesia in cuius Dioecesi estis Catholico pastore caruerit, aut ordines non dederit, à quo malueritis Catholico suscipiatis Episcopo.

Ex Apostolica insuper Sedis benignitate, laborum vestrorum decimas in quibuscunq; Parochiis operamini, ad communis victus sustentationem vobis quietè habendas, possidendasq; concedimus, statuentes vt nulli Episcoporum, vel episcopalium ministrorum liceat super hac re vobis, vestrisq; successoribus molestiā irrogare, neq; laicis quibuslibet facultas sit easdem decimas aliqua sibi violentia vendicare.

Mansuro Praeterea Decreto in perpetuum, Ecclesias, vel Ecclesiarum possessiones, quę per diuersas Parochias à confratribus vestris ipsarum Parochiarum episcopis Canonicę vestrę concesse sunt, aut in futurum largiente Domino concedentur uobis vestrisq; successoribus in regularis disciplinae obseruantia permansuris, quietas semper, & liberas decernimus permanere. Nec Episcopis, aut personis quibuslibet eas ab Ecclesiae vestrae vnitate, ac subiectione subtrahere, neq; clericis in illis habitantibus, liceat congregationis vestrae consuetudines, & obedientiam refutare.

Omnibus autem Ecclesiae vestrae Praepositis interdicimus, & omnino prohibemus, ne possessiones vbilibet ad ipsam Canonicā pertinentes audeant distrahere, aut personis secularibus in feudum dare, vel quibuslibet ingeniis alienare, aut sine congregationis cōsensu in alicuius personę ius possessionemq; transferre.

Porrò Ecclesiarum vestrarum Presbiteri colonorum suorū poenitentiam, sepulturam, & caetera Sacerdotalia officia solenniter impleant.

Praeterea paci, & quieti vestrae paterna solicitudine prospicere cupientes, Apostolica auctoritate statuimus, & firmiter prohibemus. Vt fratres vestros in quibuscunq; Parrochiis fuerint, nulli Episcoporum, aut Clericorum fas sit excommunicationis, vel interdicti sententia innodare. Quum verò generale interdictum terrae fuerit, liceat vobis clausis ianuis clausis excōmunicatis, & interdictis, non pulsatis cāpanis, suppressa voce diuina officia celebrare.

In-

Interdicimus inſuper infra ne Parochias Eccleſiarum ueſtrarũ ſine conſenſu Diœceſani, & veſtro aliqua Eccleſia conſtruatur.

Adiicimus aũt ut nullus Epiſcopus,Clericus,vel Laicus ab Eccleſiã Sanctæ Crucis,& obedientiis eius,hoſpitium, aut aliquid temporalium rerum ſeruitium ex debito poſsit exigere, niſi quod à uobis pro penſione ; aut pro alio fuerit conſtitutum.

Ad hæc pro ueſtro, & religionis ueſtræ ꝓfectu ſolicita admodũ exiſtẽtes,preſente ſcripto ſancimus, vt cũ ab Epis, aut aliis ꝑſonis in quorum Epiſcopatibus Eccleſiæ veſtræ ſitę ſunt,pro legatis,aut aliis nunciis Apoſtolicæ Sedis, ſiue procurationibus Romani Pontificis aliquæ factæ fuerint collectæ pro capite,& pro illis Eccleſiis, quæ eandem libertatem habent cum capite, non per alios,ſed per vos ipſos exinde teneamini reſpondere.

Sepulturam præterea ipſius loci liberã eſſe ſancimus, ut eorum deuotioni,& extremæ voluntati,qui ſe illic ſepeliri deliberauerint, niſi fortè excommunicati, uel interdicti ſint, nullus obſiſtat quemadmodum prædeceſſoris noſtri Papæ Lucii priuilegio continetur.

Oblationes quoq; quæ in Eccleſiis veſtris gratuita, & pia deuotione offeruntur abſq; alicuius contradictione recipiatis.

Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat præfatã Eccleſiã temerè perturbare,aut eius poſſeſsiones auferre,vel ablatas retinere, minuere,ſeu quibuslibet fatigationibus uexare, quæ oĩa integra conſeruentur eorũ, pro quorũ gubernatione, ac ſuſtentatione conceſſa ſunt uſibus omnimodis profutura;Salua Sedis Apoſtolicæ auctoritate. Si qua igitur Eccleſiaſtica, ſecularisue perſona hanc noſtrę conſtitutionis paginam ſciens, contra eã temerè uenire tentauerit,ſecundò tertiouè cõmonita,niſi reatũ ſuũ congrua ſatisfactione correxerit, poteſtatis honoriſq, ſui dignitate careat, reamq; ſe diuino iudicio exiſtere de perpetrata iniquitate cognoſcet,& à Sanctiſsimo Corpore,& Sanguine Dei, & Dñi, Redemptoris noſtri Ieſu Chriſti aliena fiat,atq; in extremo examine diſtrictę ultioni ſubiaceat. Cunctis aũt eidẽ loco ſua iura ſeruantibus,ſit pax Dñi noſtri Ieſu Chriſti; quatenus,& hic fructũ bonę actionis ꝑcipiãt,& apud diſtrictũ iudicẽ prẹmia ęternę pacis inueniãt. Amẽ.

Datis Veronæ per manũ Alberti S.Rom. Eccl.presbiteri Card. & Cancell.Kal.Iunii. indictione Quinta, incarnationis Dominicæ anno 1187 Pont.verò Dñi Vrbani Papę Tertii anno ſecundo.

† Ego Vrbanus Catholicę Eccleſię Epiſcopus.

H † Ego

† Ego Petrus de bonis presbiter Card. S. Susannę.
† Ego Laborãs presbiter Card. S. Marię Trãstiberim, tit. S. Calixti.
† Ego Pandulfus presbiter Card. SS. Apostolorum.
† Ego Melchior presbiter Card. SS. Ioan. & Pauli tit. S. Pantalei.
† Ego Adelardus titu. S. Marcelli presbiter Card.
† Ego Henricus Albanensis Episcopus.
† Ego Paulus Pręnestinus Episcopus.
† Ego Theobaldus Hostiensis, Velletrensis Episcopus.
† Ego Iacintus in Cosmedin Diac. Card.
† Ego Gratianus SS. Cosmę, & Damiani Diac. Card.
† Ego Rolandus S. Marię in portu Diac. Card.
† Ego Petrus S. Nicolai in carcere Diac. Cardin.
† Ego Radulfus S. Georgii ad uelum anteum Diac. Card.

BENE VALETE

Eiusdem Vrbani Tertij pro Prapositura Sancta Agatha Cremona.

Qua circa Ann. Saluatoris MLXXVIII. Piorum ciuium sumptibus extructa, & Regularium Canonicorum administrationi commissa. ab Vrbano secundo sub Apostolica Sedis protectione suscepta est, anno MLXXXXVI. extant ipsam cõfouẽtia diplomata Greg. VII. Vrbani, Paschalis, Calixtiq; II. Eugenij, Innoc. Celestini, Calisti III. Nicolai IIII. Greg. X. Pergamena exarata, sed vetustate penè consũpta.

Est Cremona.

VRbanus Eps̃ seruus seruorũ Dei, Dilecto filio Lãfrãcho Prępofito S. Agatę Cremonẽ. Salutẽ, & Apostolicã benedictionẽ. Cũ fęl. mem. Alexãder, & Lucius p̃decessores nostri, sicut ex eorũ litteris manifeste nobis innotuit p̃decessori tuo quã tibi, de benignitate Apostolicę Sedis indulserint, ut p̃cessionibus Ecclesię vestrę diebus solemnibus defferetis. Baculũ Pastoralẽ, nos eijsdẽ p̃decessorũ nostrorũ uestigiis inhęrẽtes, eũdẽ Baculũ diebus ipsis in processionibus deferẽdi, liberã sibi eiusq;

tuisq; successoribus concedimus facultatẽ; nulli ergo oĩno hominũ liceat hãc paginã nostræ cõcessionis infringere, uel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attemptare pręsumpserit, indignationẽ omnipotentis Dei, & Beatorũ Petri, & Pauli Apostolorũ eius se nouerit incursurũ. Dato Veronæ 4. Kal. Iulii.

Vrbanus Papa Tertius.

Bulla S. D. N. Clementis Papæ III. Ad Priorem, & Canon. Rhenan.

LEMENS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Hugoni Priori Ecclesiæ S. Mariæ de Rheno eiusq; fratribus tam præsentibus, quã futuris regularẽ vitam professis in perpetuum. Cum nobis sit licet immeritis. omnium Ecclesiarũ cura, & sollicitudo cõmissa, pro statu Ecclesiæ vestræ pastoralẽ cogimur sollicitudinẽ gerere, & paci vestræ prout nobis Dominus dederit intendere diligenter, vt autẽ a prauorũ incursibus Apostolica nostra sitis defensione muniti. Ecclesiã vestrã in qua diuino estis obsequio Mãcipati inducti pijs precibus, & iustis postulationibus vestris, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti priuilegio communimus. *Est Bononia.*

Statuentes vt ordo Canonicus, qui secundũ Deũ, & B. Aug. regulã in eadem Ecclesia noscitur institutus, perpetuis ibidem tẽporibus inuiolabiliter obseruetur. Præterea quascunq; possestiones quæcũq; bona, eadẽ Ecclesia in præsentiarũ iustè, & Canonicè possidet, aut in futurũ concessione Pontificũ, largitione Regum, vel Principum oblatione fidelium, seu aliis iustis modis præstante domino poterit adipisci firma vobis vestrisq; successoribus, & illibata permaneãt. In quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis, locũ ipsum in quo præscripta Ecclesia sita est cũ omnibus pertinentiis suis, Ecclesiam S. Andreæ in Turricella, Ecclesiã S. Donnini iuxta Bagnũ, Ecclesiam Sancti SALVATORIS, Possessiones quę fuerunt Girardi de Sala cum decimis, & fictis, & omnibus pertinentiis suis, Hospitale de Casariola cum pertinentiis suis, Ecclesiam Sanctæ Praxedis sicut a Piæ memoriæ prædecessoribus nostris Anastasio, Alexandro, Lucio, & Vrbano Romanis Pontificibus vobis concessa est, saluo iure & reuerentia Cardinalium, qui pro tempore in eadem Ecclesia fuerint Ecclesiam Sancti Iacobi, quæ dicitur Casadei cum pertinentiis suis, Pontem qui iuxta Ecclesiam vestram super Rhenam situs est, cum suis possessionibus. Libertates quoq; & immunitates rationabiliter indultas à bonæ Memoriæ Henrico, &

Gerardo Bononien. Episcopis Ecclesiæ vestræ, & aliis Ecclesiis vestris quas prædiximus, videlicet, vt cum omnibus rebus suis tam mobilibus, quàm immobilibus, ab omni condictione, & a seruitio, & tributo tenentium ab Episcopo, tam Monacorum, & Clericorū, quam Laicorum, vel alicuius tam magnæ, quàm paruæ personæ dominio, præter Episcopale ius, liberè sint penitus & quietæ, ratas habemus & firmas, easq; perpetuis temporibus illibatas permanere censemus. Liceat etiam vobis Clericos, & Laicos è seculo fugientes, liberos & absolutos ad conuersionem recipere, & eos in Ecclesia vestra absq; contradictione aliqua retinere. Prohibemus insuper ut nulli fratrum vestrorum post factam in eodem loco professionem, fas sit de eodem loco absq; Prioris sui licentia, nisi obtentu arctioris religionis discedere. Discedentem verò absq; communium litterarum vestrarum cauctione, nullus audeat retinere, & si aliquis ipsorum fratrum extra claustrum ausus fuerit sine prædicta licentia permanere, si secundò tertiouè commonitus resipiscere forte contempserit, liceat Priori eiusdem loci excommunicationis in ipsum tamquam in professum suum sententiam promulgare. Præterea decimas quas à quadraginta annis incōcusse tenuistis, & nunc pacificā tenere noscimini, uobis & Ecclesiæ vestræ auctoritate Apostolica confirmamus. Prohibemus etiam ut nulli fas sit vobis, & Ecclesiæ vestræ nouas, & indebitas extractiones imponere, sed ipsam ea gaudere decernimus libertate, quam a quadraginta annis elapsis usq; ad hęc tempora noscitur habuisse. Sepulturam quoq; ipsius loci liberam esse decernimus, vt eorum deuotioni, & extremę voluntati, qui se illic sepeliri deliberauerint, nisi forte excōmunicati, vel interdicti sint nullus obsistat, salua tamen iustitia illarum Ecclesiarum, a quibus mortuorum corpora assumuntur. Ad hæc ordinationes Clericorum vestrorum, a quo malueritis Episcopo Catholico suscipiendi, liberam vobis concedimus facultatem, sicut memorati Episcopi facultatem ipsam vobis per authentica scripta indulsisse noscuntur. Fructuum quoq; vestrorum vndecumq; de Episcopatu Bonon. venientium decimas confirmamus, sicut eędem decimæ sunt ab eisdem ipsis Ecclesiæ vestrę prouida circumspectione concessę. Obeunte vero te nūc eiusdē loci Priore, uel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet surreptionis astutia seu uiolentia præponatur, nisi quem fratres cōmuni consensu, uel fratrū pars consilii sanioris secundum

Dei

Dei timorē, & Beati Augustini regulam prouiderint eligendum. Ad indicium autem huius à Sede Apostolica perceptæ protectionis & libertatis, duos solidos Lucen. monetæ nobis nostrisq; successoribus annis singulis persoluetis. Decernimus ergo, vt nulli omnino hominum fas sit præfatam Ecclesiam temerè perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed omnia integra conseruentur, eorum pro quorum gubernatione, ac sustentatione concessa sunt vsibus omnimodis profutura. Salua Sedis Apostolicæ auctoritate, & Bononien. Episcopi Canonica iustitia. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisuè persona hanc nostræ Constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire temptauerit, secundo tertioue commonita, nisi reatum suum digna satisfactione correxerit, potestatis honorisq; sui dignitate careat, reamq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore, ac Sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtæ vltioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura seruantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi. Quatenus, & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum Iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen.

Datum Laterani per Manum Moysi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Subdiaconi Vicem agentis Cancellarii. XVI Kalen. Aprilis Indictione sexta Incarnatiouis Dominicę Anno MCLXXXVIII. Pontificatus Domini Clementis Papæ Tertij anno primo.

† Ego Clemens Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

† Ego Theobaldus Hostien. Velletren. Episcopus.

† Ego Iohannes presbiter Card. titu. Sancti Marci.

† Ego Laborans presbiter Cardin. Sanctę Mariæ Transtiberim tit. Calixti, &c.

† Ego Albanus titu. Sanctæ Crucis in Hierusalem presbiter Cardinal. &c.

† Ego Melior presbiter Cardinal. Sanctorum Io. & Pauli titu. Pamachii.

† Ego Iacobus Diaconus Card. Sanctæ Mariæ in Cosmedyn, &c.

† Ego Gratianus Sanctorum Cosmæ, & Damiani Diac. Card. &c.

† Ego Gerardus Sancti Adriani Diaconus Cardin. &c.

† Ego Octauianus Sanctorum Serrgij, & Bacchi Diaconus Cardinalis, &c.

† Ego Soffredus Sanctæ Mariæ ist via lata Diac. Cardin.&c.

† Ego Petrus Sancti Nicolai in carcere Tulliano Diac. Cardin.

† Ego Radulfus Sancti Georgii ad Velum aureum Diaconus Cardinalis.

Priuilegium Clementis Papæ Tertij pro Canonica Sancti Georgij de Brinata prope Mediolanum.

Est Brinati.

CLEMENS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filii Conrado Præposito Ecclesiæ Sancti Georgii de Brinate eiusq; fratribus regularem vitā professis. *Et reliqua vt supra. Mox.*

Cum potestate trāseundi portum Ticini, pro Canonicis & eorum familia, & vsu piscandi, & nemorum glareæ, & celebrandi tempore interdicti ianuis clausis, & recipiendi ordines, ac consecrationes à quouis Catholico Episcopo.

Datum Laterani MCLXXXVIIII. pridie idus Ianuarii. indictione septima. Pontificatus nostri anno secundo Clemens Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Bulla

Bulla Celestini Papæ Tertij pro Canonica Sancti Georgij de Brinate, propè Mediolanum.

CELESTINVS Episcopus seruus seruorum Dei, dilectis filiis Conrado Præposito Sancti Georgii de Brinate, eiusq; fratribus tã præsentibus, quàm futuris regularẽ vitam professis in præfatæ Præpositurę Monasterio religiosam vitam eligentibus: Apostolicum conuenit adesse præsidium, ne forte cuiuslibet temeritatis incursus, aut eos à proposito reuocet, aut robur (quòd absit) Sacræ religionis infringat. *Est Brinati.*

Ea propter dilecti in domino filii vestris postulationibus clemẽter annuimus, & prædictam Ecclesiam Sancti Georgii de Brinate, in qua diuino estis obsequio mancipati, ad exemplar fœlicis recordationis Vrbani, & Clementis Papæ prædecessorum nostrorum, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti priuilegio communimus.

In primis siquidem statuentes, vt in eadem Ecclesia ordo Canonicus secundum Dei timorem, & Beati Augustini regulam, & institutionem fratrum de Crescentiaco, perpetuis temporibus inuiolabiliter obseruetur. Eidem vero Ecclesiæ de Crescentiaco vestra Ecclesia de ordinis obseruantia, sicut filia matri respondeat, & debitam obedientiam exhibeat, & honorem. ac Præpositus ipsius Ecclesiæ de Crescentiaco, in Ecclesia vestra correctionem habeat regularem, ita tamen ne fratrum vestrum eiusdem Ecclesiæ si quando defecerint, supplere teneantur aliorum subrogatione defectum.

Præterea quasq; possessiones, quæcunq; bona eadem Ecclesia in præsentiarum iustè, & Canonicè possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis (præstante domino) poterit adipisci, firma vobis vestrisq; successoribus, & illibata permaneant, in quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis, locum ipsum in quo præfata Ecclesia sita est, cum omnibus pertinentijs suis, Parochiam totius curtis de Brinate, vniuersas possessiones, quas prædictus antecessor noster à monialibus de Caron. emptionis titulo acquisiuit, excepto portu, & glarea, ita tamen, quòd in eo etiã pro uobis, & familia vestra vsum piscandi, & portus transitũ de ipsius,

& nostra concessione sine exactione aliqua habeatis, nemora glareæ si qua ibi fuerint, in vestros vsus pariter sine contradictione aliqua conuertentes; cæteris vsibus tam glareæ, quàm portus Germano, & Nepotibus memorati prædecessoris nostri, & eorum hæredibus reseruatis, possessiones etiam, quas à Monachis Sancti Vincentii, aut à militibus de Archonate, vel à militibus dugnano, idem antecessor noster comparauit, sicut in instrumentis factis exinde continetur, & possessiones, quas apud locum ipsum de Brinate iam dicti Germani, & nepotes ipsius quietas eidem, & liberas dimiserunt, & possessiones insuper, quas compararunt apud Grasciat. sicut in instrumento anthentico continetur; quæ omnia vobis, & per vos Ecclesiæ vestræ ad honorem Dei, & Beati Georgii martiris intuitu pietatis donauit & firmauit; decimam verò dictarum possessionum, & omnium, quę in curte, & Brinate iustis modis poteritis adipisci, vobis, & Ecclesiæ vestræ ab eodem antecessore nostro Metropolitanę Mediolani Ecclesiæ auctoritate concessa est, & auctoritate Apostolica confirmata; ita quòd monialibus eiusdem loci, occasione cuiusq; rescripti eis ab Ecclesia Mediolani indulti, quod contra huius concessionis tenorem ad instar ipsius prędecessoris nostri habere volumus firmitatem; vel aliis personis nequaquam de possessionum ipsarum prouentibus teneamini decimas exhibere.

Verum ut liberius obsequiis possitis vacare diuinis, & regularem ordinem obseruare, vos & Ecclesias vestras, & Parochiam suam superius annotatam, ab omni iurisdictione Corbetæ, & Dairaghi plebium, auctoritate qua dante domino vniuersali Ecclesiæ pręminemus, ad exemplar iam dicti prędecessoris nostri eximimus & ab omni grauamine Mediolani Ecclesiæ liberam decernimus, & immunem; itaquod prędictis plebibus quidquā iuris aliquando sibi in Ecclesia vestra, vel Parrochia vendicare, aut Mediolanē. Ecclesiæ in ipsas exactionem aliquam exercere minime liceat, eo dūtaxat excepto, quòd Mediolani Archiepiscopo annuam libram cerę, nomine census quemadmodum idem antecessor noster in vestra Ecclesia reseruamus; vt ab eo vobis oportunæ deffensionis auxilium in vestris necessitatibus impendatur. Si verò Archiepiscopus eandem Ecclesiam contra prędictum statutum malitiosè aliquo tempore molestauerit, nisi tertio requisitus congruè emendauerit;

dauerit: ex tunc eam non solum in aliis, sed etiam in solutione census, à iurisdictione ipsius, sicut idem prædecessor noster statuit exẽptam, statuimus & sicut specialem filiam ad ius, & proprietatem Romanæ Ecclesiæ, saluo iure Ecclesiæ de Crescentiaco liberè deuoluendam.

Germano autem, & nepotibus eiusdem antecessoris nostri, & eorum hæredibus ad instar ipsius, ius patronatus in ipsa Ecclesia reseruamus, vt eam in suis iusticiis defendere teneantur, non tamẽ vt in ipsam quidquam aliud sibi vendicare debeant; nisi quæ Ecclesiarum fundatoribus in eisdem Ecclesiis secundum Sacrorum Canonum statuta debentur. Videlicet vt si quis eorum ad conuersionem vestrã aliquando transire voluerit, in consortium vestrum recipi debeat, aut si vergeret ad inopiam, non ex debito, sed gratia charitatis, ei secundum facultates Ecclesię vestræ, pium subsidium conferatur.

Sanè laborum vestrorum, quos proprijs manibus, aut sumptibus colitis, siue de nutrimentis animalium vestrorum, nullus à vobis decimas, vel primitias extorquere præsumat.

Liceat quoq; vobis personas liberas, & absolutas è seculo fugiẽtes, ad conuersionem recipere, & eos absq; contradictione aliqua retinere: ita duntaxar, quòd mulieres ad conuersionem recipiendi omnem vobis interdicimus auctoritate Apostolica facultatem.

Sepulturam quoq; illius loci liberam esse decernimus, vt eorum deuotioni, & extremæ voluntati, qui se illic sepelliri deliberauerint; nisi forte excommunicati, vel interdicti sint, nullus obsistat, salua tamen iustitia illarum Ecclesiarum, à quibus morruorum corpora assumuntur, liceat auctoritate vobis ad cadauera eorum qui apud vos elegerint sepulturam cum cruce vestra sine contradictione accedere, & eos ad Ecclesiam vestram deportare.

Cum autem generale interdictum terræ fuerit, liceat vobis clausis ianuis exclusis excommunicatis & interdictis, non pulsatis cãpanis, suppressa voce, diuina officia celebrare.

Chrisma verò, oleum Sanctum, Consecrationes Altarium, seu Basilicarum, ordinationes Clericorum qui ad Sacros fuerint ordines promouendi, & cætera Ecclesiæ Sacramẽta à Mediolanensi suscipietis Archiepiscopo, siquidem Catholicus fuerit, & gratiã, atq; communionem Apostolicæ Sedis habuerit, & ea gratis, & absque

prauitate

prauitate aliqua vobis voluerit exhibere; alioquin liceat vobis, quẽ malueritis adire antistitem, qui nostra fultus auctoritate, quod postulatur impendat.

Inhibemus autem ne in Ecclesias, vel personas vestras quisquam excõmunicationis, suspensionis, vel interdicti sententiã sine manifesta, & rationabili causa, & seruato iuris ordine audeat promulgare; nisi tale commissum fuerit in quo non sit ordo iudiciarius requirendus.

Verum tranquilitati ordinis vestri, & honestati prouidere volentes in causis Ecclesiæ vestræ donec per testes idoneos, vel publica instrumenta intentio vestra probari potuerit præstandi iuramẽtum, quod in partibus vestris nouã suspicionem requiritur; omnẽ vobis interdicimus facultatem, & vt fratres vestri, qui idonei fuerint ad testificandum pro vobis liberè inducatis per eos vestram iustitiam vendicantes, vel iniuriam repellentes, vobis, & per vos Ecclesiæ vestræ auctoritate Apostolica indulgemus.

Prohibemus insuper ne vlli fratrum vestrorum post factam in eodem loco professionem, fas sit absq; Præpositi sui licentia de eodem loco discedere, discedentem verò sine communium litterarum cautione, nullus audeat retinere; quòd si ea grauitate, qua decet, à vobis secundo tertioue commonitus, egressus frater ad obedientiam Præpositi sui, qui pro tempore fuerit, ad Collegium vestrum venire contempserit, liceat eidem Præposito vinculo ipsum excommunicationis astringere, quæ sententia donec ad dictã satisfactionem redierit, minime relaxetur.

Ad hæc, quia nonnulli per appellationis diffugium in religiosis conuentibus suorum prælatorum correctiones euitaret, & quod ad tutela innocentiæ est inuentum, in dissolutionis materiam abutatur, Statuimus, vt nullus in domo vestra professus à regulari correctione Præpositi, vel obseruantia religionis, & ordinis secundum statuta Lateranen. concilii, in vocem appellationis erumpat, quod si attentate quisquam præsumpserit, appellationum ipsi decernimus nullatenus differendam, quominus id, quòd regularis disciplina poposcerit, idem Præpositus cum consilio sanioris partis capituli exequatur.

Quòd si aliquis in domo vestra professus, in fratrem suum clericum, vel conuersum manus violentas iniecerit, liceat eidem

Præ-

Præpositio ipsum de Apostolicæ Sedis auctoritate absoluere, vel delinquentem correctione debita castigare.

Præposito autem Ecclesiæ vestræ, qui pro tempore fuerit decedente, fratres eiusdem Ecclesiæ de se ipsis, si inter eos idoneus repertus fuerit; alioquin de Collegio. fratrum ipsorum de Crescentiaco, sibi Prępositum elligendi liberam habeant facultatem: Ita tamen quòd ellectus à Pręposito de Crescentiaco confirmationem accipiat, nec ibi aliquis per violentiam, seu cuiuslibet subreptionis astutiam præponatur, nisi quem fratres taliter vt prædictum est secundum Deum, & statuta Canonica duxerint eligendum.

Decernimus ergo, vt nulli omnino hominum liceat præfatam Ecclesiam temerè perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare; sed omnia integra conseruentur eorum, pro quorum gubernatione, ac sustentatione concessa sunt vsibus omnimodis profutura, Salua Sedis Apostolicę auctoritate, & Mediolani Ecclesiæ reuerentia supradicta, qua perpetuis temporibus sit contenta.

Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisue persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentauerit, secundò tertioué commonita; nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis, honorisq; sui careat dignitate, reamq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore, ac Sanguine Dei, & Domini nostri Iesu Christi aliena fiat; atq; in extremo examine districtæ vltioni subiaceat; cunctis autem eidem loco sua iura seruantibus, sit pax domini nostri Iesu Christi, quatenus, & hic fructum bonæ actionis percipiāt, & apud districtum iudicem præmia æternæ gloriæ inueniant. Amen.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, per manum Egidii Sancti Nicolai in carcere Tuliano Diaconi Cardin. quinto Kalen. Iulii. indictione nona. anno incarnationis Dominicæ 1591. Pontificatus nostri Domini Celestini Papæ Tertii anno primo.

† Ego Celestinus Ecclesiæ Catholicæ Episcopus.
† Ego Albanus Albanen. Episcopus subscrip.
† Ego Octauianus Ostien. & Velitren. Episcopus subscrip.
† Ego Ioannes Prænestinus Episcopus subscrip.
† Ego Paudulfus presb. Card. Basilicæ tit. duodecim Apos. subscrip.

† Ego

† Ego Petrus titu. S. Cæciliæ præsbit. Card. subscrip.
† Ego Petrus presb. Card. S. Petri ad uincula subscrip.
† Ego Iordanus presb. Card. S. Puden. titu. Pastoris subscrip.
† Ego Ioannes tit. S. Clementis Card. Tusculan. Episcopus sub.
† Ego Romanus S. Anestat. presb. Card. subscrip.
† Ego Gratianus tit. SS. Cosmæ, & Damianæ Diaconus Cardinal. subscrip.
† Ego Gerardus S. Adriani Diac. Card. subscrip.
† Ego Softedus S. Mariæ in uia lata Diacon. Card. subscrip.
† Ego Georgius S. Mariæ in Porticu Diacon. Card. subscrip.
† Ego Bernardus S. Mariæ nouæ Diaconus Card. subscrip.
† Ego Lotarius SS. Sergii, & Bacchi Diaconus Cardin. subscrip.

Priuilegium S. D. N. Innocentij Papæ Tertij. pro Canonica quæ dicitur Casadei apud Placentiam.

Est Placētia. INNOCENTIVS Episcopus seruus seruorũ Dei, Dilectis filiis Ioanni Priori domus, quæ est in loco quæ Mariadura dicitur, eiusq; fratribus in ppetuũ. Quotiens à nobis petitur, quod rationi; & honestati conuenire dinoscitur, animo nos decet libenti petentium desideriis congruum suffragium impertiri, Ea propter dilecti in domino filii, vestris iustis in domino postulationibus clementer annuimus, & prædecessorum nostrorum fœlicis memoriç

Ca-

Calisti, Innocentii, Celestini, Anastasij, Adriani, Alexandri Lucii, Vrban, Clementis, & Celestini Romanorum Pontificum uestigiis inhærentes, Hospitalem domum, quæ est in loco, quæ Mariadura vocatur, quàm nobilis uir Gandulfus, & vxor eius Ghisla, beato deuotionis intuitu obtulerunt, in qua domino deseruitis, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti priuilegio communimus, statuentes ut præfata domus, tam ab Episcoporum, quam aliarum Ecclesiasticarum, uel secularium personarum sit grauamine libera, & in eadem status libertate sub principis Apostolorũ Petri, & nostra protectione ac tutela remaneat. præterea quascunq; possessiones quæcunq; bona, tam ex dono prędicti Gandulfi, & vxoris illius Ghislæ, quàm aliorum Dei fidelium concessione, uel oblatione, idem Hospitale impræsentiarum iustè & Canonicè possidet, aut in futurum Deo propitio rationabiliter poterit adipisci, firma vobis vestrisq; successoribus, & eidem Hospitali, ad sustentationem peregrinorum, & pauperum Christi, & illibata permaneant. In quibus hæc duximus propriis exprimenda vocabulis Ecclesiam videlicet Sancti Leonardi de Cario, Hospitale, quod dicitur Fontana Theodorici. Auctoritate quoq; Apostolica interdicimus, vt de laboribus, quos proprijs manibus, aut sumptibus colitis, seu de nutrimentis vestrorum animaliũ, nullus omnino Clericus seu Laicus, à vobis decimas extorquere præsumat. Ordinationes sanè Presbiterorũ, uel Clericorum uestrorum à Placentino capietis Episcopo, si tamen Catholicus fuerit, & ea uobis gratis, & absq; molestia uoluerit exhibere. alioquin pro eodem Sacramento Catholicum quem malueritis Præsulem adeatis, libertates præterea, & immunitates, necnon antiquas, & rationabiles consuetudines domui uestræ concessas, & hactenus obseruatas, ratas habemus, & eas futuris temporibus illibatas manere sancimus. Obeunte uero te, nunc eiusdem loci Priore, uel successoribus tuis, nullus ibi qualibet coniurationes astutia seu uiolentia prępon atur, nisi Clericus, quem fratres communi consensu, uel maior pars consilii sanioris secundum Deum prouiderint eligendum. Ad iudicium autem quod domus vestra propriè ad ius Beati Petri pertineat, nobis nostrisq; successoribus, tres libras ceræ singulis annis persoluetis. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat prefatam domum temerè perturbare, aut eius possessiones

auferre

auferre,uel ablatas retinere,minue e,seu quibuslibet uexationibus fatigare,sed omnia integra, & illibata seruentur eorum pro quorũ gubernatione, & sustentatione concessa sunt usibus omnimodis profutura,Salua Sedis Apostolicæ auctoritate.Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisue persona, hanc nostrę constitutionis paginam sciens,contra eam uenire temptauerit, secundò tertiouè commonita, nisi præsumptionem suam cõdigna satisfactione correxerit, potestatis honorisq; sui dignitate careat,reamq; se diuino iudicio de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sanctissimo Corpore,& Sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat,atq; in extremo examine districtæ vltioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura seruantibus, sit pax Domini nostri Iesu Christi,quatenus, & hic fructum bonæ actionis percipiãt, & apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amẽ.

Datum Laterani per manum Rainaldi Archiehiscopi Acherontini Cancellarij Vicem gerentis. IIII nonas Iulij. indictione secunda.incarnationis Dominicæ anno 1199. Pontificatus uerò Domini Innocentii Papæ Tertii anno secundo.

Priuilegium S. D. N. Innocentij Papæ Tertij pro Canonica Portuensi.

Est Rauẽnæ.

NNOCENTIVS Episcopus seruus seruorum Dei Venerabili fratri Episcopo Saxeciaten. & Dilecto filio electo Rauenaten. Sal. & Apostolicam Benedictionem. Exhibita nobis dilectorum filiorũ Prioris, & conuentus Ecclesiæ Sanctæ Mariæ in portu Rauenaten.ordinis Sancti Augustini petitio continebat,quod cum ipsi in diuersis Ciuitatibus, & locis Romandiolę, diuisas habeant possessiones,Potestates,Rectores,& Cõsiliarii Ciuitatum,& locorũ ipsorum,eosdem Priorem, & conuẽtum ne prouentus huiusmodi possessionum ad eorum conducant Ecclesias, propriæ uoluntatis libito præsumunt impedire, ab eis pedagia, & datia de huiusmodi prouentibus extorquentes, propterquod nobis humiliter supplicarunt, vt prouidere super hoc ipsorum indemnitatibus curaremus. Cum ergo sub religionis habitu uacantibus,studio piæ vitæ sic debeamus esse propitij, quod in diuinis pro beneplacitis exequendis,

non

non possint aliquorum molestijs impediri, discretioni vestræ per Apostolica scripta mãdamus, quatenus Potestates Rectores,& Cõsiliarios eosdem, ex parte nostra diligentius moneatis, & inducere procuretis,ne præfatos priorem,& cõuentum,prouentus possessionum suarum vndiq; ad eorum Ecclesiam deducere secura libertate, & absq; contradictione permittant, sine datij cuiuslibet exactione, eos ab his, si forte monitis vestris acquiescere contempserint; monitione præmissa, per censuram Ecclesiasticam Apostolicè compescentes (non tamen in aliquam vniuersitatem Romandiolæ interdicti, vel excommunicationis sententias proferatis,nisi à nobis super hoc mandatum receperitis speciale.) Non obstante si prędictæ ex indulto Apostolico excommunicari nequeant vel suspendi, seu constitutione de duabus dietis ædita in concilio generali. Quod si non ambo ijs exequendis potueritis interesse,alter vestrum nihilominus exequatur.

Datum Assisii nonis Augusti Pontificatus nostri anno II. Incarnationis Dominicæ anno 1209.

Hic Innocentius antea dominus Lotharius Hernicorum familia, Canonicus regularis Lateranensis Pontifex Monasterium professionis suæ impensissime dilexit, exornauitq; pretiosa supellectili ad Sacrorum pompam, inter cætera altare ipsum insigniuit Cruce aurea gemmis corruscante,aureoq; pariter Calice donauit pondo decem. Canonicorum mensæ Ecclesiam vniuit Sancti Andreæ in silice cum dote nimirum,attribuit, & Castrum Truscali,& alia,maxime verò priuilegijs ampliauit, quæ passim citata comperimus; uerum ad manus nostras non peruenere.

Priuilegium Eclesiæ, & Canonicæ Lateranen. Honorij Papæ Tertij.

ONORIVS Episcopus seruus seruorum *Dei*. Dilectis filiis Priori,& Canonicis Lateranen. salutem & Apostolicam benedictionem. *Est Roma*

Ecclesia vestra,quæ specialius Pontifici Romano coniungitur,sicut in spe suæ nititur gratiæ, ita ipsius debet protectione muniri, vt quę illius erga se abundare cognoscit

gnoscit propitiationis affectum, eius quoq; benignitatis præsidiis pet fruatur.

Littera Apost nisi faciat de his mentionem. Ea propter dilecti filii vestris supplicationibus annuentes, auctoritate vobis præsentium indulgemus; vt si quando contra Ecclesias ad uos pertinentes litteræ Apostolicæ apparuerint, non facientes de uobis, vel vestra Ecclesia mentionem, per eas vos, vel Ecclesia vestra non teneamini respondere. Concedimus autem vt *Facultas ædificandi Ecclesias.* domos, Ecclesias, Monasteria, Hospitale, ac etiam Oratoria, & alia pia loca in omni Diœc. absque aliqua licentia cuiuscunq; Episcopi, seu locumtenentis eiusdem in vestris fundis tantum, fundare, construere, & ædificare possitis, & ibidem pauperum Hospitalitates, diuini cultus, & alia diuina ministeria ad deuotionem Populi commodè valeant celebrari.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Data Lateranen. 3. Idus Nouembris 1220. Pontificatus nostri anno secundo.

Priuilegium Honorij Papæ Tertij. pro Basilica Saluatoris Lateranensi.

Est Roma HONORIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filii Priori, & Conuentui Lateranen. salutem, & Apostolicam benedictionem.

Sedis Apostolicæ circumspectio, quæ circa omnes Ecclesias suæ prouidentiæ consueuit adhibere cautelam, illarum indemnitatibus propensiori debet studio præcauere, quæ ipsi tanquam membra capiti cohærentes, specialis sibi necessitudinis vincula sunt astrictæ. Inde est, quod cũ Lateranen. Ecclesia speciale membrum Apostolicæ Sedis existat, statuimus, & sancimus, vt sicut contra Romanam Ecclesiam non nisi centenaria *Præscriptio centenaria.* currit præscriptio, secundum constitutiones Canonicas, & legitimas sanctiones, ita quoq; ipsi Ecclesiæ minoris temporis præscriptio non obsistat. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginã

nostræ

nostræ constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Dat. Later. nono Kalen. Maii. Pontifi. nostri anno quinto 1214.

Celeberrimum Apostolorum Principis templum in Ciuitate Papia abipsis Christiana Ecclesia primordijs extructum, vel inde elicitur, quod Sanctissimus Philosophus, Senator, ac Martir Seuerinus Boetius simulatq; sublatus, inibi tumulatus est, circa annum Saluatoris 522. Religiosos quin etiam Clericos seu regulares Canonicos ipsum ab initio incoluisse claret cum ex multis, tum Liutprandi Longobardorum Regis priuilegio, anno Salutis 718. ad Lucedũ Presbiterum, in quo de almi patris Augustini reliquijs illuc è Sardinia à se translatis, deq; dotalitijs muneribus eidem collatis verba faciens, ipsum Lucedum Rectorem, & custodem appellat, illius memorans Religionem, nec Clericos reticens. Verumenim sub eadem tempora Diui Benedicti, quam maxime vigebat institutio, quo diuinus in ea Ecclesia magis magisq; cultus efferuesceret, Clericis adiuncti sunt Monachi orantes nimirum ac psallantes, dum Canonici Sacrofaciundo, ministerio verbi, & lucrandis animabus intenderent. in quibus interim Dominum Gregorium aliquando enutriuit, qui postea Innocentius Secundus summus Pontifex, indeq; prodyt Dominus Anselmus presbiter Cardinalis Honorio secundo creatus, & Gualla de Bicherijs Cardinalis Diaconus Innocentio Tertio, Guglielmus Archiepiscopus Burdegalensis, Landulphus Episcopus Astensis, Obertus, Mauricius, Lanfrancus, Alphanus Episcopi Papienses, Octauianus Episcopus Sauonensis, Modestus Abbas Montis Sion, & alij Canonici vita ac disciplinis insignes. Sic sub Abbatibus Monasticis perseuerauit, donec regulares Canonici de Mortariensi congregatione reflorescentes, fragrantiam quaquauersum effuderunt, quæ non Clerum modo, ac populum Papiensem, sed Honorium Pontificem traxit in odorem morum ipsorum, vt eis antiquam Sedem, & paterni pignoris custodiam reddendam decernerent, quod vides in subiecto diplomate. Et quidẽ vetustissima habentur ad huius fauorẽ plumbibullea Ioãnis quintidecimi, Gregorij quinti, Leonis noni, Alexãdri Secundi, Paschalis Secundi, Calisti & Innocentij Secundi, Eugenij,

Alexandri, & Innocentij Tertij, quæ tamen consulto ommittimus, quod parum proposito nostro deseruiant.

Bulla Sancti Domini Nostri Honorij Tertij ad Episcopum Hostiensem legatum Lombardiæ pro reducendis Canonicis Regularibus ad Ecclesiam Diui Petri de Cælo aureo Papiæ.

Est Papiæ

ONORIVS Episcopus seruus seruorum Dei Venerabilis fratri Episcopo Hostiensi Apostolicæ Sedis legato, salutem & Apostolicam benedictionem.

Benigne tuas recepimus litteras continentes, quod te accedente Papiam, inter alia reperisti Monasterium Sancti Petri in Cœlo aureo nobis immediate subiectum, adeo in spiritualibus, & temporalibus esse collapsum, quod nisi per Sedis Apostolicæ prouidentiam releuetur, nunquam adiicere poterit vt resurgar, idem quoq; Monasterium pro magna est parte dirutum, & debito septem millium librarum monetæ Papiensis oppressum, rursus Abbas eiusdem loci ea occasione quod ad nim iam memoratum Monasterium dissolutionem peruenit nouiter est occisus. Sane constitutis per te religiosis personis ad bona Monasterij procuranda insolutionem debiti conuertenda, & Monachis interim donec illud ab huiusmodi respirat onere, in diuersis Monasteriis collocatis; cum nunquam speretur, quod locus ipse per nigros valeat Monachos reformari, consid erasti esse congruum, & refformationi eiusdem expedire vidisti, si Mortariensis Ecclesia ordinis Sancti Augustini ad prædictum Monasterium vbi corpus ipsius requiescere dinoscitur transferatur, cum Canonici eiusdem Ecclesiæ laudabile habeant testimoninm, & dictum Monasterium, satis fuerit honorabile inter cætera prouinciæ Lombardiæ, insuper à nobis in eisdem litteris postulasti, vt nostrum super hoc beneplacitum scriberemus. Multorum etiam prælatorum eiusdem prouinciæ recepimus litteras supplicantium, vt ad prædictum Monasterium eandem Ecclesiam transferamus, ac proponentium hoc ipsi Monasterio, & eisdem Canonicis expedire,

pro

pro eo quod præfatum Monasterium, per eosdem Canonicos, qui vita, & conuersatione Deo & hominibus sunt accepti, facilius & melius, quam per alios creditur reformandum. & inde ijdem Canonici liberius insistere poterunt regularibus institutis, qui hactenus in eadem Ecclesia sæpe passi propter continua guerrarum discrimina, destructionis & combustionis incommodum, nequiuerunt, quæ sui sunt ordinis commodè obseruare. Nos igitur plenam de fraternitate tua fiduciam obtinentes; per Apostolica tibi scripta mandamus, quatenus super hoc consideratis singulis circumstantiis, auctoritate nostra, cum ea qua conuenit maturitate procedas, prout secundum Deum videris procedendum.

Datum Laterani Idibus Iunij Pontificatus nostri anno quinto. 1224.

Bulla Eiusdem Honorij Tertij ad Præpositum, & Canonicos Mortarienses.

HONORIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filio Præpositi, & fratribus Mortariensibus ordinis Sancti Augustini salutem, & Apostolicam benedictionem. *Est Papia*

Quæ Apostolicę Sedis firmitatis auctoritate prouide ordinantur, ab eadem debent robur accipere, ne in posterum facilè quatiantur. Sanè Venerabili fratri nostro Hugoni Hostiensi Episcopo Apostolicæ Sedis legaro, & nonnullis aliis uiris religiosis ac fide dignis, nobis olim per suas litteras intimantibus; Monasterium Sancti Petri in cœlo aureo de Papia, nobis immediatè subiectum in Spiritualibus, & temporalibus grauiter corruisse; ita ut eiusdem loci Abbate occasione multæ dissolutionis, ad quam Monasterium ipsum deuenerat interempto, & vsuris iugiter excrescentibus, non speraretur, quòd locus ipse per nigros posset Monachos reformari, ac suggerentibus nobis; vt caput domus vestræ ad prædictum Monasterium, vbi corpus ipsius Sancti noscitur requiescere transferremus. Nos eidem Episcopo dedimus in mandatis, ut consideratis circumstantiis vni-

uersis in negotio ipso auctoritate nostra procederet; prout secundum Deum cognosceret procedendum; porrò idem Episcopus variis, negotiis occupatus mandauit venerabili fratri nostro Iacobo Episcopo Taurinensi, vt personaliter ad memoratum Monasterium accedens diligenter inquireret voluntatem Episcopi, Cleri, & Populi Papiensis, etsi videret posse fieri sine scandalo, mortariensium domui Monasterium concederet sæpius dictum, alioquin, quod super hoc inueniret ei per suas litteras intimaret: prefatus uero Taurinensis iuxta ipsius Legati mandatum personaliter ad Papiensem Ciuitatem accedens, & super prædicto negotio diligenter inquirens Episcopi, Cleri, & populi voluntatem, omnes in hoc inuenit vnanimes, & concordes, & cum tandem deliberato consilio respondissent, quod huiusmodi translationem plurimum acceptabant, saluo tamen iure Apostolicæ Sedis, & Imperii, & Episcopi, & Ciuitatis Papiensis, ac iure, & honore aduocatorum Monasterii memorati: idem Taurinensis ad sæpe dictum Monasterium cum præfato Papiæ Episcopo, & Cleri, & populi multitudine copiosa procedens, Monasterium ipsum cum omnibus Ecclesiis, possessionibus, iuribus, & pertinentiis suis, domui Mortariensi liberè, & absolutè ea qua fungebatur auctoritate concessit, expresso vt Monasterium ipsum caput Mortariensis ordinis de cætero habeatur; ac te fili Præposite vice, & nomine dictæ domus, in ipsius Monasterii corporalem possessionem induxit, tribuendo tibi liberam facultatem, possessionem omnium temporalium, & spiritualium, quæ ad ipsum Monasterium pertinent, auctoritate propria nanciscendi, eiusq. processum auctoritate legationis sibi commissæ, confirmauit præfatus Episcopus Hostiensis. Nos igitur instrumentis in quibus omnia supradicta plenius continentur diligenter inspectis, concessionem prædictam auctoritate Apostolica roborantes, Monasterium ipsum cum vniuersis iuribus, possessionibus, Ecclesiis, & pertinentiis suis temporalibus, & spiritualibus, vobis & per uos ordini vestro auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus.

Statuentes, vt ordo Mortariensis ibidem perpetuis temporibus obseruetur.

Nulli

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario cõtraire: Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Dat. Later. Idus Nouembris Pontifi. nostri anno sexto. 1224.

Gregorij Noni pro Canonica Abbatiali Sancti Andreæ Vercellarum.

Quæ Innocentio Tertio summo Pōtifice per Cardinalem Guallam Bicherium olim Sancti Petri Papiæ regularem Canonicum fundata, adhuc sub eorum agit regimine.

Regorius Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Thomæ Abbati Ecclesiæ Sancti Andreæ Vercellen. eiusq; fratribus, tàm præsentibus, quàm futuris, regularem vitam professis in perpetuum. Religionem vitam elligentibus, Apostolicum conuenit adesse præsidium, ne fortè cuiuslibet temeritatis incursus, aut eos à proposito reuocet, aut robur, quod absit, Sacræ religionis infringat: ea propter dilecti in Domino filij, vestris iustis postulationibus clementer annuimus, & præfatam Ecclesiam Sancti Andreæ Vercellen. in qua Diuino estis obsequio mancipati, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti Priuilegio communimus. *Est Vercellis.*

In primis si quidem statuentes, vt ordo Canonicus, qui secundum Deum, & Beati Augustini regulam in Ecclesia vestra institutus esse dignoscitur, perpetuis ibidem temporibus inuiolabiliter obseruetur. Præterea quascumq; possessiones quæcumq, bona eadem Ecclesia ex donatione dilecti filii nostri Gualla tituli Sancti Martini Presbiteri Cardinalis eiusdem Ecclesiæ fundatoris, vel alias in præsentiarum iustè, & Canonicè possidet, aut in futurum ex testamento, vel donatione Cardinalis eiusdem, concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione, fidelium, seu aliis iustis modis prçstante Domino poterit adipisci, firma vobis vestrisq;

successoribus, & illibata permaneant, in quibus hæc à propriis duximus vocabilis exprimenda, locum ipsum in quo præfata Ecclesia sita est cum domibus omnibus, & pertinentiis suis. Castrum, & Villam Sancti Germani, cum omnibus iuribus, & pertinentiis suis, domos, sedimina, terras, vineas, & possessiones omnes, cum omnibus iuribus, & pertinentiis, quas in Carixiane, & Veinen. Castris, Villis, & Territoriis cum prædictis omnibus Ecclesiæ vestræ idem contulit Cardinalis. Hospitale quod idem Cardinalis propè Ecclesiam vestram fundauit, & vestræ gubernationi, & prouisioni commisit. Ita tamen quòd de possessionibus, & bonis ipsius mobilibus, & immobilibus, per Cardinalem præfatum, vel quoscumq; alios fideles collatis, vel conferendis, eidem, nihil uobis liceat alienare, miuuere, occupare, seu vestris vsibus applicare, sed sola ipsius Hospitalis visitatione, & regulari correctione contenti, ministrum idoneum confratrum eiusdem Hospitalis Consilio præficiatis, ibidem, qui bona pauperum fideliter administret, & generalem computationem reddat de omnibus ter in anno Abbati uestro, & fratribus Hospitalis eiusdem, ipsiq; Abbati præstet obedientiam, & reuerentiam, cum omnibus alijs fratribus, & sororibus, ex quibus ipse Minister nullum recipiat, sed per Abbatem eundem recipiantur nomine Hospitalis quoties fuerit opportunum; cum ministri tamen, & omnium fratrum, vel maioris partis eiusdem Hospitalis Consilio & consensu. Capellam Sancti Andreæ sitam iuxta Ecclesiã vestram cum omnibus possessionibus, iuribus, & pertinentiis suis, exceptis possessionibus quas idem Cardinalis dicti Hospitalis vsibus deputauit. Ecclesiam Sancti Andreę de Cistrotonen. Helen. Diœc. per Carissimum in Christo filium nostrum Henricum III. Regem Angliæ, & eius Consiliarios Ecclesiæ vestrę intu itu Cardinalis prædicti, in proprios vsus dicti loci, & Capituli suo assensu accedẽte collatam, & postmodum auctoritate Apostolica. Sanè noualiũ vestrorum quæ propriis manibus, aut sumptibus collitis, siue de ortis & virgultis, & piscationibus vestris, vel de nutrimentis animalium vestrorum, nullus à uobis decimas exigere, vel extorquere præsumat, liceat quoq; vobis Clericos, vel laicos liberos & absolutos, à seculo fugientes ad conuersionem recipere, ac eos, absq; contradictione aliqua retinere. Prohibemus insuper, vt nulli fratrum vestrorum post factam in Monasterio uestro professionẽ,

fas

fas sit sine Abbatis sui licentia, nisi arctioris religionis obtentu, de eodem loco discedere, Discedentem verò absq; communi litterarum vestrarum cautione, nullus audeat retinere. Quod si quis retinere fortè præsumpserit, licitum vobis sit in ipsos Canonicos, vel conuersos Ecclesiasticā sentētiā promulgare illud districtius inhibentes, ne terras seu quodlibet beneficium Ecclesiæ vestræ collatum, liceat aliter personæ dari, siue alio modo alienari, absq; cōsensu totius Capituli, vel maioris, & sanioris partis ipsius, si quæ verò donationes, vel alienationes aliter, quàm dictum est factæ fuerint, eas irritas esse censemus. Ad hoc etiam prohibemus ne aliquis Canonicus siue conuersus sub professione vestræ domui astrictus, sine consensu & licentia Abbatis, & maioris partis vestri Capituli pro aliquo fideiubeat, vel ab aliquo pecuniam mutuo accipiat, vltra pretium Capituli vestri prouidentia constitutum, nisi propter manifestam domus vestræ vtilitatem; quod si fortè facere præsumpserit, non teneatur conuentus pro hijs aliquatenus respondere, licitum prætere a sit vobis in causis proprijs siue ciuilem siue criminalem contineant quæstionem, fratrum vestrorum testimoniis vti, nè pro defectu testium ius vestrum in aliquo valeat deperire. Insuper auctoritate Apostolica inhibemus, ne ullus Episcopus, vel alia quælibet persona ad sindicos, vel conuentus seu Capitula, nisi ad tractanda spiritualia vos ire, vel iudicio seculari de vestra propria substantia, vel possessionibus vestris subiacere compellat, nec ad domos vestras causa ordines cellebrandi, causas tractandi, vel conuentus aliquos publicos conuocandi, vobis contradicentibus, & inuitis venire præsumat, nec regularem ellectionem Abbatis vestri impediat, aut de ea contra statuta vestri ordinis se aliquatenus intromittat. Obeunte verò te nunc eiusdem loci Abbate, vel tuorū quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia seu violentia proponatur, nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum pars Consilij sanioris secundum Deum, & Beati Augustini regulam prouiderint elligendū, ellectus autem à vobis Canonicè in Abbatem, Diœcesano Episcopo semel, & iterum per fratres vestri ordinis humiliter præsentatus, si ab eo confirmationem & benedictionem, non potuerit obtinere. Ne Ecclesia vestra destituta consilio periclitetur, officio & loco Abbatis plenariè fungatur in ea, tam in exterioribus prouidendis, quàm interioribns corrigē-

dis donec aut interuentu vestro, aut præcepto Romani Pontificis & Metropolitano,& benedictionem obtineat, Porro nulla persona pro benedicendo Abbate, aut deducendo in sedem suam aliquid a uobis exigere, nullus etiam vestrum si exigatur dare præsumat,quia & exigentem,& dantem,nota & periculum Simoniacæ prauitatis inuoluit,iliud adijcientes, vt in recipiendis professionibus,quæ à benedictis, vel benedicendis Abbatibus exhibentur ea sit Diœcesanus forma, & expressione contentus, vt scilicet Abbates ipsi saluo ordine suo profiteri debeant, & contra statuta ordinis sui nullam professionem facere compellantur. Cum autem generale interdictum terræ fuerit,liceat vobis clausis Ianuis;exclusis excommunicatis, & interdictis, non pulsatis campanis, suppressa voce diuina officia celebrare. Chrisma verò,Oleum Sanctū, Consecrationes Altarium seu Basilicarum, ordinationes Clericorum,qui ad Sacros ordines fuerint promouendi,à Diœcæsano suscipietur Episcopo,si quidem Cotholicus fuerit, & communionem Sacrosanctæ Romanæ Sedis habuerit, & ea vobis voluerit sine prauitate aliqua exhibere, alioquin liceat vobis quemcumq; malueritis Catholicum adire Antistitem, gratiam & commmunionē Apostolicæ Sedis habentem, qui nostra fretus auctoritate, uobis quod postulatur impendat. Quod si sedes Diœcesani Episcopi forte vacauerit,interim omnia Ecclesiastica Sacramenta à vicinis Episcopis accipere liberè & absq; contradictione posit, sic tamen vt ex hoc in posterum proprio Episcopo nullum præiudicium generetur. Infirmos quoque absolutos, quæ in estrema voluntate ad uos vel vestrum Hospitale se transferri,aut apud vos sepeliri deliberauerint,nullus impedire,seu res eorum legitimas detinere præsumat, salua Canonica iustitia illarum Ecclesiarum à quibus mortuorum corpora assumuntur. Ob euitandas quoq; secularium personarum frequentias,liberum sit vobis saluo iure Diœcesani Episcopi,Oratoria in Grāgiis,& Curribus vestris cōstruere,& in ipsis vobis,& familiæ vestræ diuina officia cum necesse fuerit celebrare, & ipsam familiam,nisi aliqui sint,qui in vicino propria habeant domicilia,ad confessionem & communionem suscipere,sine iuris prę iuditio alieni. Prohibemus insuper vt nullus infra fines Parochię vestræ sine assensu Diœcesani Episcopi & vestro, Capellā seu Oratorium de nouo construere audeat, saluis priuilegiis Pontificum

Romanorum. Ad maiorem etiam ordinis vestri reuerentiam, & regularis disciplinæ obseruātiā, tibi fili Abbas, & successoribus tuis subiectos vestros ligādi atq; soluēdi plenā concedimus facultatē, districtius inhibētes, ne aliquis subditorū vestrorūin his quæ ad disciplinā, & instituta ordinis spectant, audeat, prout statutū est in Later. Concilio appellare, sed si quis appellare tentauerit, nihilominus ille quorū interest regularē exerceant disciplinā. Ad hæc nouas, & indebitas exactiones ab Archiepiscopis, Epis, alijsq; oībus Ecclesiasticis secularibusuè personis in vestris domibus, vel Hospitali omnino fieri prohibemus, ne alicui Archiepiscopo, Episcopo, Archidiacono eorumue ministris liceat procurationes à vobis exigere, vel pro ipsis aliquid extorquere. Ita tamen ut in expēsis quæ à Capellis Vercellen. communiter fieri debent, pro rata possessionū, quas præfata Capella Sancti Andreæ ante fundationem Ecclesiæ vestræ habuit, cum requisitum fuerit conferatur Episcopo, & Ecclesiæ Vercellen. tres libras ceręannis singulis census nomine persoluendo, secundum quòd in Instrumento concessionis sæpe dictæ Capellæ per Venerabilem fratrem nostrum Hugonem Episcopum, & Capitulum Vercellen. factis Cardinali prædicto plenius continetur, contra cuius concessionis tenorem ne aliquid à dicto Episcopo, & capitulo exigatur à vobis, auctoritate Apostolica districtius inhibemus, paci quoq; & tranquilitati vestræ paterna in posterum solicitudine prouidere uolentes, auctoritate Apostolica prohibemus, ut infra clausuras locorū seu Grangiarū vestrarū, uel curtiū, nullus rapinā seu furtū facere, ignē apponere sanguinē fundere, hominem temerè capere, vel interficere, seu violentiam audeat exercere. Prętetea oēs libertates, & immunitates à prædecessoribus nostris Rom. Pontificibus ordini uestro concessas, necnon libertates, & exēptiones seculariū exactionū à Regibus, & Principibus, vel aliis fidelibus rationabiliter uobis indultas, auctoritate Apostolicacōfirmamus, & pręsentis scripti priuilegio cōmunimus. Decernimus ergo vt nulli omnino hominū liceat præfatā Ecclesiā temerè perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed oīa integra cōseruētur eorū, pro quorū gubernatione, & sustētatione concessa sunt vsibus oīmodis pro futura. Salua Sedis Apostolicę auctoritate & Diœcesani Epi Canonica iustitia seruat omoderamine pnorato.

Si

Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisuè persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire tentauerit, secundò tertiouè commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, protestatis honorisq; sui careat dignitate, reamq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat,& à Sacratissimo Corpore,& Sanguine Dei, & Domini Redemptoris Nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtę subiaceat vltioni. Cunctis autem eidem loco sua iura seruantibus sit pax Domini Nostri Iesu Christi, quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum Iudicem præmia æternæ pacis inueniat Amen.

Gregorius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Dat. Lateranen. per manum Magistri Senebaldi Auditoris litterarum contradictarum D.Papæ.III. Kalen. Iunii. Indictione decimaquinta.incarnationis Dominicæ Anno 1227.Pontificatus verò D.Gregoriis Papæ IX. Anno primo.

Bulla S. D. N. Gregorij Papæ Noni. pro Patriarchali Basilica Saluatoris Lateranensis.

GREGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Priori Sacrosancti Patriarchii Basilicę SALVATORIS Domini quæ Constantiniana uocatur,eiusq; Canonicis fratribus tam præsentibus,quàm futuris regularem vitam professis in perpetuum. *Est Roma*

Vigilanti,atq; supereminenti specula summæ Apostolicæ Sedis qua cunctis Deo auctore,licèt immeriti præminemus Ecclesiis,monemur pariter & exortamur,actus nostros ritè componere,& omnia pro rerum varietate,cum ea cautela,& moderatione distinguere,vt de vultu eius indicium nostrum prodeat, & oculi nostri uideant æquitatem; congruã enim officii nostri prosequimur actionem,si unicuiq; Apostolica prouidentia suum honorem, & dignitatem seruemus,& Ecclesias, quæ digniores & sanctiores habentur, in sui status prærogatiua vigilanti studio custodire curemus, ut a summo Patrefamilias,reddendo singulis debita commissæ nobis dispensationis, sempiternæ recipiamus incrementũ mercedis. Cum ergo iuxta creditum nobis à Domino dispensationis talentũ om-

omnibus Ecclesiis Apostolica solicitudine inuigilare,& intendere debeamus, multo amplius circa eius commodum & profectum, curam & vigilantiam adhibere compellimur, per quam datur vt omnibus inuigilemus, illud Apostoli studiosè adimplentes, quod dicitur operemur bonum ad omnes, maximè autem ad domesticus fidei.

Quapropter dilecti in Domino filii, Ecclesiam ipsam in qua diuino mãcipati estis obsequio, ad exemplar prædecessorum nostrorum beatæ memoriæ Alexandri Secundi, Anastasii Quarti, & Alexandri Tertii, Innocentii, & Honorii Roman. Pontif. Apostolicæ Sedis priuilegio communimus.

In primis si quidem statuentes, vt ordo Canonicus, qui secundum Deum, & Beati Augustini regulam ibi noscitur institutus, perpetuis ibidem temporibus inuiolabiliter conseruetur. Præterea quascumq; possessiones, quæcumq; bona eadem Ecclesia in præsentiarum iustè, & Canonicè possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis Deo propitio poterit adipisci, firma uobis, uestrisq; successoribus, & illibata permaneant, in quibus hęc propriis duximus exprimenda vocabulis. Medietatem omnium oblationum principalis altaris in integrum sine expendio aliquo, ex alia verò medietate septem videlicet vnciarum, quæ sunt Episcoporum quotiens Episcopatus vacant, partes quæ Episcopos contingerent, ex beneuolentia Sedis Apostolicæ, & paterna benignitate uobis, vestrisq; successoribus in perpetuum concedimus, & confirmamus, ita tamen quòd postquam Episcopi fuerint substituti, illas debeant portiones habere, saluo tamen in omnibus seruitio Ecclesiæ, quòd de ipsis unciis debetur, dationem etiam seu reditum, qui glandaticum dicitur, uel herbaticum ex nostris porcis, & pecoribus, seu omnem fructionem ab eisdem prędecessoribus nostris Ecclesiæ ipsi collatam. Ecclesiam Sancti Ioannis de fonte cum oblatione ipsius altaris, vel Ecclesiæ integram, cum omnibus oratoriis, quæ in circuitu ei sunt, domos quas habetis in Lardatio cum basilica Vlpia ex dono fœlicis memoriæ prædecessoris nostri Lucii Papæ. Ecclesiam Sancti Ioannis in portam Latinam, cum Capellis suis, videlicet Sancti Stephani in capite Africæ, Sancti Laurentii iuxta porticum beati Petri, Sancti Anastasii cum Castro Noualiæ, Sanctæ

Canonicus ordo.

ctæ Luciæ in Columna, cum omnibus ad prædictam Ecclesiam Sancti Ioannis ante portam Latinam pertinentibus, intra & extra vrbem, nec non Hospitale cum Ecclesia Sancti Nicolai iuxta portam Sancti Ioannis, cum omnibus suis pertinentiis, Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Spazzalaria, cum pertinentiis suis. ex dono etiam beatæ memoriæ prædecessoris nostri Anastasii Papæ, Ecclesiam Sancti Gregorii in Martio cum Palatio in quo ipsa sita est, & cum omnibus ad eandem pertinentibus, necnon Molendinum in capite lacuum cum terra vestra, quam vobis restituit. Ecclesiam Sancti Bartholomæi, & Sancti Danielis cum earum pertinentiis. Castrum Perlatæ, cum Ecclesia Sanctæ Luciæ, Sancti Petri, Sancti Simeonis, & Sancti Pancratij, cum omnibus earum pertinentijs. Quicquid habetis in castro Montisflasconis intus, & foris Molendinum de Rege. Ecclesiam Sanctæ Mariæ in Colle Scipii, cum omnibus suis pertinentiis. Ecclesiam Sancti Ioannis in Paterno, cum omnibus suis pertinentiis. Ecclesiam Sancti Thomæ in ciuitate Interamniensi, cum omnibus pertinentiis suis. In Ducatu Spoletano Ecclesiam Sãctæ Mariæ de Cillan. cum omnibus Ecclesiis, & possessionibus suis. Hospitale Sancti Ioannis de Taren. cum omnibus possessionibus suis. Quartam partem de octo castellis. s. Pertegea, Grumuli, Ballacula, Labrii, Morum, Mollici, Crucuron, Moni, & octauam partem de aliis quatuor castellis Ioarcha, Milon. Planen. Cruce, & Turri, cum Ecclesiis, & pertinentiis eorundem. Castrum Vallis Monton. cum omnibus Ecclesiis intus & foris, & cũ omnibus ad ipsum Castrum pertinentibus. Castrum Metalantii cum Ecclesiis, & omnibus ad ipsum pertinentibus. Castrum Carpineti cum Ecclesiis, & omnibus ad ipsum pertinentibus. Castrum Solpheratæ, cum omnibus suis pertinentiis. In Episcopatu Amelion. Ecclesiam Sanctæ Romanæ iuxta ciuitatem ipsam, Ecclesiam Sancti Pauli intra muros ciuitatis eiusdem, cum omnibus earum pertinentiis. Suburbium insuper quod est circa Constantinianam Basilicam in Scabello iuxta sacrum palatium, cum domibus quas ibi habetis domum, & vineam, quas emistis à Theodora filia Rainonis in campo Lateran. Domos, quas habetis ibidem iuxta Portam Claudiam. In præstin. in cancello, & via maiori. Domos quas habetis, & terram in Castello nouo, & quæ habetis in circuitu Ecclesiæ vestiæ, terras videlicet & hortos cũ oliuis, & diuersi generis arbo-

arboribus. à vineali Sancti Nicolai prodecema, vsq; in terram Sancti Thomæ, Turrim vestram cum fundo, & cum vineis, in loco qui dicitur ad quartam fundi tabernulæ; Fundum campi vitali, Fundum & Ecclesiam Sanctæ Lucię Renati, cum vineis & omnibus pertinentiis suis. Fundum fauo arali, Fundum marani cum prato & turri, vineas quas habetis in monte Honorii, vineas marcoueteri, vineas & molendinum in valle sub granario nostro. Ecclesiā Sancti Andreæ in Felice cum omnibus suis pertinentiis, sicut in concessionis eiusdem prædecessoris nostri Innocentii priuilegio continetur. Ecclesiam Sanctæ Mariæ in Frascata sitam in fundo oliuano, cū Castro, & Terra quæ ibi habetis, apud Osani casale iuxta sanctam Dignam, & Meritam, quatuor filos salinarum in pedica vetula. In campo Hostiensi pedicam de furcella ad salem faciendum, & tria andita in pedica de vacariis, cum aliis salinis ibidem positis, & salinas quas habetis in territorio Portien. in campo Maiori, videlicet pedicam quæ dicitur Piscina gagliarda, uel si aliis vocabulis vocetur. Et quinque andita posita ibidē in Stanello maiori maledicto. Illud vero quod à memoratis prædecessoribus nostris Alexādro Secūdo, & Anastasio statutū est, maximè obseruari præcepimus. Videlicet vt vasa, seu vestimenta, altare, & cuncta sacri ministerii ordinamenta non tangantur, vel proferantur, seu reponātur, aut etiam qualescūque oblationes desuper altari, à non sacratis Deo ministris tollantur, Porrò celebrantibus ibidem Episcopis sacra missarum solemnia, clericalibus tunicis præsentes sitis tantum imponatis, ex vobis Presbyterum, Diaconum, & Subdiaconum, atque Accolitum semper prouidere curetis. & minus quatuor fratribus assistentibus, missa in eadem Ecclesia etiam in diebus priuatis minimè celebretur. Diebus verò Dominicis, & etiam eorum Sanctorum festiuitatibus, quantumcunque fuerit, plenarius vester adsit conuentus. Adiicientes ad hæc Decreto eorundem prædecessorum nostrorum, vt eadem Ecclesia tanquam principalis Mater & domina, omnino libera sit, & nulli penitus, nisi Romano Pontifici sit subiecta. atque iidem Episcopi salubri prouidentia veluti cooperatores, & vicarii nostri, ipsius venerabilis Sacrosanctæ basilicæ vtilitatem, & honestatem attentè prouideāt. Vt autem in eadem basilica regularis ordinis, & disciplinæ vigor inuiolabiliter auxiliante Deo custodiatur, & seruetur. vnumquemq; prædictorum

In clericalibus tunicis.

Principalis, mater, Domina, libera.

Disciplina claustralis.

tum

Cardinalis loco Papa. rum Cardinalium Episcoporum, qui ad dominici altaris sunt serui tium deputati, semel in hebdomada de obseruantia regulæ cum fratribus capitulum tenere, & si quid graue corrigendum fuerit, cum communi consilio Prioris & fratrum, per ipsos vice nostra emendari statuimus.

Sancimus præterea, & auctoritate Apostolica indulgemus, vt quotiens aliqui Peregrinorum in Parochia vestra sine testamento decedunt, eorum bona sine alicuius contradictione, vel impedimē to; nisi hæredem vel hæredes habuerint ad quos debeant de iure deuolui, iam dictæ Ecclesiæ vestræ prouenient, nec alicui abscondere, vel alienare eorundem bona aliqua adsit facultas. Obeunte vero te, nunc eiusdem Sacrosanctæ basilicæ Priore, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet surreptionis astutia, siue violentia præponatur, sed fratres in aliqua persona de vestro collegio si idonea reperta fuerit, vel de alio religioso conuētu prius conueniant, & postmodum cum consilio, deliberatione, & iudicio Romani Pontificis eligatur. Electus autem, & confirmatus, nulli, nisi tantum Romano Pontifici, de obedientia, vel subiectione ali-
Soli Papæ qua teneatur.

Præcipimus quoque præsenti decreto, vt nullus omnino in Priorem, & Canonicos eiusdem Ecclesiæ vbicumque morantes, suspensionis, vel excommunicationis sententiam promulgare, vel eos ad synodum vocare præsumat, sed neque Clericos, vel laicos oblatos *Non excōmunicantur.* in suis Ecclesiis permanentes; Quòd si quisquam in eos huiusmodi sententias promulgaret, illas decernimus irritas, & inanes. Liceat præterea vobis Clericos è seculo, vel laicos fugientes, liberos & absolutos vndecumque fuerint; nisi excommunicati, vel interdicti sint, absque alicuius contradictione ad conuersionem suscipere, & qui suscepti fuerint cum communi consilio Prioris, & fratrum, nulli de obedientia teneantur, nisi Romano Pontif. & Priori eiusdem Ecclesiæ.

Prohibemus autem, vt nulli fratrum post factam in eadem Basilica professionem, sine Prioris sui licentia fas sit de claustro discedere; discedentem verò absque communium litterarum cautione, nullus audeat retinere.

Decernimus ergo, vt nulli omnino hominum liceat præfatam sacrosanctam Basilicam temerè perturbare, aut possessiones eius

au.

auferre, & ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus perturbare; sed illibata omnia integra conseruentur eorum pro quorum gubernatione, & sustentatione concessa sunt vsibus omnimodis profutura. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica saecularisuè persona hanc nostrae constitutionis, & confirmationis paginam sciens, contra eam temerè venire temptauerit, secundo tertiouè commonita, nisi praesumptionem suam digna satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore, ac sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae vltioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura seruantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi; quatenus, & hic fructum bonae actionis percipiant, & apud districtum iudicem prȩmia aeternae pacis inueniant. Amen.

Dat. Lateranen. per manum magistri Martini Sanctae Romanae Ecclesiae Vicecancellarij tertio Non. Februarii, indictione prima. incarnationis Dominicȩ. Anno 1227. Pontificatus vero Gregorij Papae Noni anno primo.

Priuilegium Ecclesiae, Saluatoris Lateranen. Gregorij Papae Noni.

GREGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Priori, & Conuentui Lateranen. salutem, & Apostolicam benedictionem. *Est Roma*

Sedis Apostolicae circōspectio, quae circa oēs Ecclesias suae prouidentiȩ consueuit adhibere cautelam, illarum indemnitatibus propensiori debet studio praecauere, quae ipsi tanquam membra capiti cohaerentes, specialis sibi necessitudinis vinculo sunt astrictae.

Inde est, quòd cum Lateranen. Ecclesia speciale membrū Apostolicae Sedis, & Romani Pontificis propria Sedes existat, ad exemplar felicis memoriae Honorii Papae praedecessoris nostri, statuimus & sancimus, vt sicut contra Romanam Ecclesiam non nisi cētenaria currit praescriptio secundum constitutiones Canonicas, & legitimas sanctiones, ita quoque, ipsi Ecclesiae minoris temporis *Centenaria praescripio.*

prae-

præscriptio non obsistat. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Dat. Lateran. 9. Kal. Maii 1228. Pontif. nostri anno secundo.

Bulla Sanctissimi Domini Nostri Gregorij Papæ Noni. pro Canonica Abbatiali Sancti Petri Papiæ.

Est Papiæ

REGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Morrariensibus; & omnium Ecclesiarum ad Mortariensem Ecclesiam immediatè spectantium Prioribus, & Canonicis ordinis Sancti Augustini, salutem & Apostolicã benedictionẽ.

Olim nobis in minori officio constitutis, tunc in Lombardiæ partibus legationis officio fungentibus, & nonnullis aliis viris religiosis fide dignis, bonæ memoriæ Honorio Papæ prædecessori nostro, per nostras litteras intimantibus, Monasterium Sancti Petri in cęlo aureo de Papia Sedi Apostolicæ immediate subiectũ, in spiritualibus, & temporalibus grauiter corruisse, itaquod eiusdẽ loci Abbate occasione multæ dissolutionis ad quam Monasterium ipsum deuenerat interempto, & vsuris iugiter excrescentibus, non speraretur, vt locus ipse per nigros posset monacos reformari, ac suggerẽtibus ei, vt caput domus vestræ ad prædictum Monasteriũ vbi còrpus B. Augustini noscitur requiescere, transferre deberet: idem dedit nobis suis litteris in mandatis, ut consideratis circumstantiis vniuersis, in negotio ipso auctoritate procederemus eiusdẽ; prout secundum Deum procedendum videremus in eo; Nos autẽ tunc temporis variis negotiis occupati, bonæ memoriæ Iacobo Episcopo Taurinensi dedimus in mandatis, ut personaliter ad Monasterium memoratum accedens, diligenter inquireret voluntatẽ Episcopi, Cleri, & Populi, et si videret posse fieri sine scãdalo, Mortariensium domui Monasterium concederet sępe dictum, alioquin quòd super hoc inueniret, nobis per suas litteras intimaret: præfatus verò Taurinensis iuxta mandatum nostrum personaliter ad Papiensem Ciuitatem accedens, & super prædicto negotio diligẽter

inquirens

inquirens Episcopi, Cleri, & populi voluntatem, omnes in hoc inuenit vnanimes & concordes; & cum tandem deliberato consilio respondissent quòd huiusmodi translationem plurimum acceptabant; saluo tamen iure Apostolicæ Sedis, & Imperii, ac Episcopi, & Ciuitatis Papien. ac iure, & honore aduocatorum Monasterii memorati. Taurinensis idem ad sæpe dictum Monasterium cum præfato Papiensi Episcopo, Cleri, ac populi multitudine copiosa procedens, Monasterium ipsum cum omnibus Ecclesiis, possessionibus, iuribus, & aliis pertinentiis suis, domui Mortariensi liberè & absolutè, ea qua fungebatur auctoritate concessit, expresso vt Monasterium ipsum caput Mortariensis ordinis de cætero haberetur, ac Præpositum Mortariensem, qui tunc temporis erat ibi, uice ac nomine dictæ Domus, in ipsius Monasterii corporalem possessionem induxit, tribuendo ei liberam facultatem possessionem omnium temporalium, & spiritualium, quæ ad ipsum Monasterium pertinebant auctoritate propria nanscíscendi, cuius processum auctoritate legationis nobis commissæ duximus postmodum confirmandum: vnde nominatus prædecessor noster, instrumentis in quibus omnia supradicta continebantur plenius, diligenter inspectis, concessionem prædictam corroborans, Monasterium ipsum cum vniuersis iuribus, possessionibus: Ecclesiis, & aliis pertinentiis suis temporalibus, & spiritualibus, vobis, & per uos ordini vestro auctoritate Apostolica confirmauit, & scripti sui patrocinio communiuit. Statuens ut ordo Mortariensis ibidem perpetuis temporibus seruaretur. Cum igitur sunt quatuor, quæ specialiter videntur exigere: videlicet reuerentia Beati Augustini cuius corpus requiescit ibidem, auctoritas loci, deuotio Cleri, & populi Papiensis, qui non æquanimiter sustinerent, vt caput vestri ordinis alibi transferretur, necnon & inhabilitas Mortariensis loci, qui guerris, & multis aliis fortuitis casibus expositus esse dinoscitur, propter quod membra recedere à suo capite, & per diuersa loca vagari, aliquando miserabiliter sunt compulsa, ut in Monasterio memorato caput uestri ordinis habeatur, uniuersitatem uestram rogandam duximus & monendam per Apostolica scripta mandantes, quatenus Abbati eiusdem Monasterii obediatis humiliter & deuote. Datum Perusii secundo Kal. Nouembris Pontificatus nostri anno secundo. 1228.

Priuilegium Gregorij Papæ Noni pro Canonica Sancti SALVATORIS Brixiæ.

Est Brixiæ.

REGORIVS Episcopus, seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Præposito Sancti SALVATORIS, & Sanctæ Mariæ iuxta Brixiam, eiusq; fratribus, & sororibus tam præsentibus, quàm futuris regularem vitam professis in perpetuum. Religiosam vitam eligentibus Apostolicum conuenit adesse præsidium, ne fortè cuiuslibet temeritatis incursus, aut eos à Præposito reuocet, aut robur (quod absit) Sacræ religionis infringat.

Ea propter dilecti in domino filii vestris iustis postulationibus clementer annuimus, & Sancti SALVATORIS, & S. Mariæ iuxta Brixiam Ecclesiam, in quibus estis diuino obsequio mancipati, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti priuilegio communimus.

In primis siquidem statuentes, vt ordo Canonicus, qui secundum Deum, & Beati Augustini regulam in eisdem Ecclesiis institutus esse dignoscitur, perpetuis ibidem temporibus inuiolabiliter obseruetur. Præterea quascunque possessiones, quæcunq; bona dictæ Ecclesiæ in præsentiarum iustè, & Canonicè possident, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis præstante domino poterunt adipisci, firma vobis vestrisq; successoribus, & illibata permaneant; in quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis: locum ipsum in quo præfatæ Ecclesiæ sitæ sunt cum omnibus pertinentiis suis, Parochiam vestram, quæ in Territorio vestro consistit, vineas, agros, præsata, aquæductum, Territorium de Braide, de arbussone, & præstalitio cum sedimine, molendino, & campis præfatis, seu vineis, quæ consistunt in aspide, terras etiam & possessiones alias cum præfatis nemoribus, pascuis, & vsuagijs, in bono & plano, in aquis, & molendinis, in viis, & semitis, & omnibus aliis libertatibus, & immunitatibus suis; Sanè nonalium vestrorum, quæ propriis manibus, aut sumptibus colitis, de quibus hactenus aliquis

per-

percepit, siue de vestrorum animalium nutrimentis, nullus à vobis decimas exigere, vel extorquere præsumat. illud districtius inhibentes, ne terras seu quidlibet beneficium Ecclesiis memoratis collatum, liceat alicui personaliter dari, siue alio modo alienari, absq; consensu totius capituli, vel maioris, aut sanioris partis ipsius; si quæ verò donationes, vel alienationes aliter quàm dictum est factæ fuerint, eas irritas esse censemus. liceatq; vobis liberas, & absolutas personas à seculo fugientes ad conuersionem accipere, ac eas absq; contradictione aliqua retinere. prohibemus insuper vt nulli fratrum vel sororum, post factam in Ecclesiis vestris professionem fas sit sine Præpositi sui licentia; nisi arctiori religionis obtentu de Ecclesiis ipsis discedere. Discedentes verò absq; communium litterarum vestrarum cautione, nullus audeat retinere. cum aut generale interdictum terræ fuerit, liceat vobis nihilominus clausis ianuis, interdictis & excommunicatis exclusis, non pulsatis campanis, suppressa voce diuina officia celebrare; dummodo causam non dederitis interdicto: Chrisma verò, Oleũ Sanctum, consecrationes Altarium, seu Basilicarum, ordinationes Clericorum, qui ad Sacros ordines fuerint promouendi, à Brixiensi suscipietis Episcopo, si quidem Catholicus fuerit, & gratiam, & communionem Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ habuerit, & ea voluerit vobis sine prauitate aliqua exhibere, alioquin liceat vobis quemcunq; malueritis Catholicum adire Antistitem, gratiam & communionem Sedis Apostolicæ habentem, qui nostra fretus auctoritate vobis quod postulatur impendat. Sepulturamq; illius loci liberam esse decernimus, vt eorum deuotioni, & extremæ voluntati, qui se illic sepeliri deliberauerint; nisi fortè excommunicati, vel interdicti, aut etiam publicè vsurarij fuerint nullus obsistat; salua tamen iustitia illarum Ecclesiarum, à quibus mortuorum corpora assumuntur. Decimas præterea, & possessiones ad ius Ecclesiarum vestrarum spectantes, quæ à laicis detinentur, redimendi, & legitimè liberandi de manibus eorundem, & ad Ecclesias ipsas reuocandi, libera sit vobis de nostra auctoritate facultas. Obeunte verò te nunc eiusdem loci Præposito, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet surreptionis astutia, seu violentia præponatur, nisi quem fratres & conuentus ipsius, aut eorum pars consilii, sanioris secundum Deum, & Beati Augustini

regulam prouiderint elligendum: præterea libertates, & immunitates ecclesijs vestris concessas, necnon & statuta regularia, priuilegia ædita ibidem à nobis dum adhuc in minori officio constituti in partibus illis legationis officio fungeremur, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti priuilegio communimus. Decernimus ergo vt nulli omnino hominum liceat præfatas Ecclesias perturbare, aut earum possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare; sed omnia integra conseruentur eorum pro quorum gubernatione, ac sustentatione concessa sunt vsibus omnibus profutura; salua Sedis Apostolicæ auctoritate, & Brixien. Episcopi canonica iustitia; si qua igitur in futurum ecclesiastica secularisue persona hanc nostræ constitutiouis paginam sciens, contra eam venire tentauerit, secundo, tertioue commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis, honorisque sui dignitate careat, reamque se diuino iuditio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à sacratissimo corpore, & sanguine Dei, & Domini nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ subiaceat vltioni: cunctis autem eisdem ecclesijs sua iura seruantibus sit pax Domiui nostri Iesu Christi; quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inueniant, amen; Inditione quarta. Incarnationis Domini 1232. Pontificatus verò Domini Gregorij Papæ Noni, Anno Quinto.

Erat vnum cor in eiusdem compage corporis, & anima vna, Mortariensibus Canonicis, & his qui Papiæ degebant, quippe Mortario deportatis. Hi tamen vrgente Zelo antiquissimam Apostolorum principis Basilicam, in qua & almi Patris reliquiæ conditæ forent, primatus honorem decere censebant. Illi vt omnia ordinate, & in charitate fierent id Ecclesiæ Sanctæ Crucis putabant defferendum, alias recenti vnione ipsi Matrici praiudicium illatum iri verebantur, vtrinque æquitas vtrobique optima iura; dixerunt ergo, Non sit iurgium inter nos, fratres enim sumus: adeoque iustitia semitam pa-

pacisscendo nacti, vt Summus commendaret Pontifex, roboraretq; subiecto diplomate.

Littera S. D. N. Gregorij Papæ Noui, ad Præpositum & Capitulum Mortariensem.

Regorius Eps seruus seruorum Dei, Dilectis filijs Præposito, & Conuentui, ac generali Capitulo Mortariẽsi Salutẽ, & Apostolicã Benedictionẽ. Cum à nobis petiturquod iustum est & honestum, tam vigor æquitates, quam ordo exigit rationis, vt id per solicitudinem officij nostri ad debitum perducatur effectũ; ex parte siquidem vestra nobis extitit insinuatum, quod cum inter vos ex parte vna, & Ven. Abbatem, & conuentum Sancti Petri in cœlo aureo Papiæ, Mortariensis ordinis ex alia, super celebrandis capitulo, & electione Abbatis Sancti Petri prædicti, ac Præpositi vestri, frequenter quæstio fuisset exorta, vos tandem cupientes materiam huiuscemodi quæstionis æqua prouidentia remouere, sic cũ eisdem Abbate, & conuentu duxistis vnanimiter & concorditer deliberatione prouida statuendum, vt vno anno in festo Sanctæ Crucis Mensis Septembris apud vestram, sequenti vero apud eiusdem Sancti Petri Ecclesias, in festo Sancti Augustini Augusti mensis generale Capitulum Mortariensis ordinis celebretur, & quæ in vtroque capitulo fuerint regulariter constituta, in vtraque, ac reliquis Ecclesiis Mortariensis ordinis irreuocabiliter obseruentur. Obeunte verò te fili Præposite, vel tuorum quolibet successurum, nullus præponatur ibidem; nisi quem vos conuentus, cum Prioribus Ecclesiarum ipsarum, ac Ecclesiarum subiectarum eisdem, Canonicè absque vitio duxeritis eligendum. Statuistis insuper, quod simili modo Abbas sancti Patri cum substituendus fuerit eligatur, Qui corrigendi Præpositi, & Canonicorum vestrorum excessus, & visitandi vestram Ecclesiam litteram habeat facultatem, quod tibi fili Præposite, & successoribus tuis in Sancti Petri Ecclesia reseruetur prout in instrumento inde confecto dicitur plenius contineri. Vestris precibus igitur grato concurrentes assensu, quod super præmissis à vobis pro pace, ac tranquillitate ordinis vestri piæ, ac prouide factum est, in hac parte auctoritate Apostolica confirma- Est Papia

mus,& præsentis scripti patrocinio communimus, Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem id attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Dat. Viterbii. Nonis Iunij. Pontif. nostri anno vndecimo. 1238.

Priuilegium Gregorij Papæ Noni Præposito Canonicæ Sanctæ Crucis Mortariensis.

Est Mortarij.

REGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilecto filio Præposito de Mortaria ordinis Sancti Augustini Papien. Diœcesis, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Suscepti cura regiminis nos inducit vt ex quo personas benemeritas honoramus, Ecclesias quibus præsunt in plenitudine nostræ gratiæ amplius prosequamur; supplicasti siquidem nobis, vt cum annuli,& baculi pastoralis vsus, tibi à Sede Apostolica sit concessus, conferendi fratribus tuis minores ordines licentiam de benignitate Sedis Apostolicæ largiremur; tuis igitur in hac parte præcibus annuentes, tibi & successoribus tuis, auctoritate præsentium concedimus postulata. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attemptare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei,& Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Dat. Later. tertio Nonas Nouemb. Pontif. nostri anno 12. 1238

Sanctissimi Domini Nostri Innocentij Papæ Quarti. pro Patriarchali Saluatoris Lateranensis.

Est Romæ

NNOCENTIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Capitulo, & Canonicis Lateranen. salutem, & Apostolicam benedictionem.

Vigilanti, & supereminenti specula summæ & Apostolicæ Sedis, qua cunctis Deo auctore licèt immeriti præeminemus Ecclesiis, monemur pariter & hortamur, actus

actus nostros ritè componere, & omnia pro rerum varietate cum ea cautela ac moderatione distinguere, vt iudicium nostrum de vultu eius prodeat,& oculi nostri videant æquitatem. Congruam enim officii nostri prosequimur actionem, si vnicuiq; Apostolica prouidentia,suum honorem & dignitatem seruemus, & Ecclesias quæ digniores,& sanctiores habentur, in sui status & augmenti prærogatiua vigilanti studio custodire curemus:vt à Summo Patre familias reddendo singulis debitum commissæ nobis dispensationis,sempiternæ recipiamus incrementum mercedis. Cum ergo iuxta creditum nobis à domino dispensationis talentum, omnibus Ecclesiis Apostolica solicitudine inuigilare, & intendere debeamus: multo amplius circa Lateranen. Ecclesiam,quæ principalis Ecclesiarum orbis mater,& domina, ac Sedes Apostolica Cathedralis existit, eiusq; monasteriorum, hospitalium,& Ecclesiarum eidem subiectarum profectus,curas,& vigilantias habere compellimur.

Ea propter dilecti filii Ecclesiam nostram, & alias eidem subiectas,ad exemplar prædecessorum nostrorum beatæ memoriæ Alexandri Secundi, Anastasii Quarti, Alexandri Tertii, Honorii Tertii, & Gregorii Noni Roman. Pontif. Apostolicæ Sedis priuilegio communimus,statuentes quoq;, vt quascunq; Ecclesias,Capellas, possessiones & bona,eadem Ecclesia impræsentiarum,aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione Fidelium,seu aliis iustis modis Deo propitio poterit adipisci,firma vobis vestrisq; successoribus,& illibata permaneant. *Propria Roman. Pötif. idest appellat eã nostrã.*

Adiicientes ad hæc decreto eorundem prædecessorum nostrorum,vt eadem Ecclesia tãquam principalis Mater, & Domina, cũ omnibus Ecclesiis,& membris suis omnino sit libera,& nulli penitus,nisi Romano Pontifici sit subiecta. Sancimus prætetea,& auctoritate Apostolica indulgemus,vt quotiens aliqui peregrinorum in Parochia vestra,vel capellarum,& Ecclesiarum subiectarum eidem,siue testamento decedunt, eorum bona sine alicuius contradictione vel impedimẽto:nisi hæredem, vel hæredes habuerint,ad quos debeant de iure deuolui,iã dictæ Ecclesiæ vestræ proueniant, nec alicui abscondere, vel alienare eorundem bona, aliqua sit facultas. Præcipimus quoque præsenti decreto, vt nulli in uos, & Ecclesiam vestram,aut Ecclesias sibi subiectas, neque Clericos, vel *Nulli subdita, nisi Rom. Pontifici.*

Nullus potest in Canonic. Lateran. sententiã excommunicationis promulgare.

Laicos oblatos eidem excommunicationis, vel suspensionis sententias promulgare præsumant: quod si quisquam in eos huiusmodi sententias promulgaret, illas decernimus irritas, & inanes. Prohibemus etiam, vt nulli Archiepiscopo, Episcopo, Regi, Principi, seu Ecclesiasticæ, vel sæculari personæ, liceat præfatam Sacrosanctam Ecclesiam, eiusque Ecclesias & cappellas temerè perturbare, aut eorum possessiones, & iura auferre, seu ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare. Si quis autem hanc nostræ constitutionis, decreti, prohibitionis paginam sciens, contra eam venire temptauerit, secundo, tertiove commonitus, nisi præsumptionem suam digna satisfactione correxerit, maioris excommunicationis sententiam incurrat, ac potestatis, honorisq; dignitate careat, reumq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore, & Sanguine Dei, & domini nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtæ subiaceat vltioni. Cunctis autem eidem Ecclesiæ, suisq; Ecclesiis, & Capellis sua iura seruãtibus, sit pax Domini nostri Iesu Christi; quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum iudicem pręmia ęternę pacis inueniant. Amen.

Dat. Later. 19. Kal. Martii. Pontif. ann. primo. 1244.

Priuilegium Basilicæ Saluatoris Lateranen. Innocentij Papæ Quarti.

Est Roma

INNOCENTIVS Episcopus seruus seruorũ Dei. Vniuersis Christi fidelibus præsentes litteras inspecturis salutem, & Apostolicam benedictionem. Congruam officii nostri prosequimur actionem, si vnicuique Apostolica prouidentia suum honorẽ, & dignitatem seruemus, & Ecclesias quæ digniores, & sanctiores habentur, in status & augumenti prærogatiua, vigilanti studio attollamus. Et licèt omnibus Ecclesiis Apostolica sollicitudine attendere debeamus; multò amplius circa Lateranẽsem Ecclesiam: quæ primitiua, & caput Ecclesiarum, eidem subiectarum honores, profectus, curas, & vigilantias adhibere, ac indulgentias augere compellimur.

Ea

Ea propter dilectorum filiorum Prioris, & capituli eiusdem Ecclesiæ supplicationibus inclinati, ad exemplar prædecessorum nostrorum beatæ memoriæ Alexandri Secundi, Anastasii Quarti, Alexandri Tertii, Innocentii Tertii, Honorii Tertii, & Gregorii Noni Romanorum Pontif. omnes indulgentias, immunitates, & exemptiones à prædictis, & aliis prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus ipsi Ecclesiæ, & membris eiusdem concessas, præsenti Apostolicæ Sedis Priuilegio confirmamus. Et insuper nos de Dei misericordia, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus qui præfatæ Ecclesiæ, ac Monasteriis Hospitalibus, & Ecclesiis eidem subiectis, earumq; operibus grata impenderint subsidia, & manus porrexerint adiutrices, decem annos, & decem quadragenas de iniuncta eis pœnitentia in domino relaxamus. Necnon à Domino nostro SALVATORE omnium, in cuius nomine Ecclesia ipsa principaliter fuit constructa, & sub beati Ioannis vocabulo insignita, iuxta subsidii quantitatem, & deuotionis affectum, suorum remissionem peccaminum, & animarum ipsorum salutem, aliasq; indulgentias misericorditer cõsequãtur. *Confirmatio indulgentiarũ, & exemptionum.*

Dat. Lateran. 15. Kal. Martii. Pontif. nostri anno primo 1244.

Litteræ Sanctissimi Domini Nostri Innocentij Quarti ad Præpositum, & Capitulum Canonicæ Sanctæ Crucis de Mortario apud Insubres.

INNOCENTIVS Episcopus seruus seruorũ Dei, Dilectis filiis N. Præposito & Capitulo Ecclesiæ Mortariensis ordinis Sancti Augustini, Papiensis Diœcesis, Salutem & Apostolicam benedictionẽ. Ecclesiæ vestræ, quę sicut asseritis propter guerrarum incursus tanta pręmitur sarcina paupertatis, quod nisi Ecclesiæ sibi subiectæ vobis, & eidem Ecclesiæ in necessariis prouiderent, in opprobrium cogeremini Clericalis ordinis mendicare, paterno competientes affectu, ac volentes propter hoc easdem Ecclesias prosequi gratiarum fauore, auctoritate vobis præsentiũ indulgemus, vt vos aut etiam earũdem Prælati, ad solutionem seu prouisionem alicuius impositionis super Ecclesiasticis beneficiis. *Est Mortarij.*

absq;

absq; speciali mandato Sedis Apostolicæ, faciente de verbo ad verbum de hac indulgentia mentionem, vel per litteras Legatorum ipsius Sedis, compelli deinceps non possitis inuiti. Nulli ergo omnino hominum liceat hãc paginã nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Dat. Lugduni tertio Idus Iunii. Pontificatus nostri anno septimo. 1250.

Priuilegium S.D.N. Innocentij Papæ Quarti pro Canonica Sancti Petri de cœlo aureo Papiæ.

Est Papia

NNOCENTIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Abbati, & Conuentui Monasterij Sancti Petri in cœlo aureo Papien. ad Romanam Ecclesiã nullo medio pertinentis, ordinis Sancti Augustini Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Monasterij vestri vtilitati prouidere, ac ipsum, quod in multorum prouisionibus per Sedis Apostolicæ, & Legatorum suorum litteras asseritis, à futuris volentes grauaminibus releuare, præsentium vobis auctoritate duximus indulgẽdũ, vt ad cuiusquã receptionem, vel prouisionem, in Prioratibus vel alijs beneficijs ad Monasterium ipsum spectantibus, vel pensionibus per eiusdem Sedis, vel Legatorum suorum litteras impetratas, per quas non sit ius alicui acquisitum, vel etiam impetrandas, compelli de cætero non possitis; nisi eædem litteræ Apostolicæ impetrandæ, plenam & expressam facerent de hac indulgentia mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Mediolani nono Kalen. Augusti. Pontificatus nostri anno Nono. 1252.

Littera

Litteræ Sanctissimi Domini Nostri Innocentij Papæ Quarti ad Præpositum, & Capitulum Canonicæ Sanctæ Crucis de Mortario apud Insubres.

NNOCENTIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis N. Præposito, & Capitulo Ecclesiæ Mortariensis ordinis Sancti Augustini, Papien. Diœcesis Salutem, & Apostolicam benedictionem. *Est Mortarij.*

Desideriis vestris in his affectu beniuolo libenter annuimus, quæ vobis profutura speramus, hinc est, quod nos vestris supplicationibus inclinati, auctoritate vobis præsentium indulgemus, vt vos, vel membra vestra ad conreceptionem siue prouisionem alicuius, in pensionibus seu Ecclesiæ beneficiis, aut aliquibus pecuniarum summis compelli minime valeatis per litteras Sedis Apostolicæ, vel Legatorum ipsius impetratas, per quas non sit ius alicui acquisitum, vel etiam impetrandas, absq; speciali sedis eiusdem mandato, faciente plenã & expressam, ac de verbo ad verbum indulti huiusmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hãc paginam nostræ cõcessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei. ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Lat. Kalen. Decembris Pontif. nostri anno. 10. 1253.

Priuilegium Alexandri Papæ Quarti pro Canonica Sanctæ Mariæ in portu Rauennæ.

LEXANDER Epũs seruus seruorũ Dei, Dilectis filiis Priori S. Mariæ in portu Rauenn. eiusq; fratribus tam præsentibus, quàm futuris, regularem vitam professis in perpetuum. *Est Rauẽnæ.*

Commissæ nobis Apostolicæ Sedis nos hortatur auctoritas, vt locis, & personis eius auxilium implorantibus, deuotione

tione debita, tuitionis subsidium impendere debeamus, quia sicut iniusta petentibus nullus tribuendus est effectus; ita legitima & iusta postulantibus, non est differenda petitio; eorum præsertim qui cum honestate vitæ, & laudabili morum compositione gaudét omnipotenti Deo seruire.

Ea propter dilecti in domino filii, vestris iustis postulationibus clementer annuimus, & Ecclesiam Beatę Mariæ in portu Rauennæ, in qua diuino estis obsequio mancipati, ad instar felic. mem. Innocentij, & Adriani prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti priuilegio communimus.

Inprimis siquidem statuentes, vt ordo Canonicus, qui secundum Deum, & Beati Augustini regulam in eadem Ecclesia constitutus esse dignoscitur, perpetuis ibi temporibus obseruetur. Præterea quascũque possessiones, quæcunq; bona eadem Ecclesia iustè, & Canonicè possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, seu in aliis iustis modis Deo propitio poterit adipisci, firma vobis, vestrisq; successoribus, & illibata permaneant. in quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis, locum ipsum in quo præfata Ecclesia sita est, cum pertinentiis suis, quęcunque obtinuit ab Abbatę Monasterii Sancti Andreæ, & Sanctę Marię de Cereto ex partibus Histriæ per Emphitheosim, & etiam quæ à Comaclensi Cæsenate, & Ariminensi Episcopis eidem Ecclesiæ rationabiliter concessa sunt, agrum verò cum sedimine, & adiacentijs suis, extra Portam Sãcti Laurentii Rauennatis, vbi molendinum constructũ est, & iuxta Pontem, qui supra aquam ante eandem portam fluentem consistere cernitur, in superiori & exteriori, partem eiusdem pontis, ad ius Beati Petri pertinens, prædecessorum nostrorum vestigiis inhęrentes, vobis concedimus sub censu vnius denarii Lucensis monetę aureę Ecclesiæ, nobis nostrisq; successoribus annualiter persoluendo, & quæcunq; à bonæ memorię Gualtero quõdã Rauennatę Episcopo Ecclesiæ vestrę diuinę pietatis intuitu sunt collata, cum terris, pratis, vineis, nemoribus, vsuagiis, & pascuis in bono, & plano, in aquis, & molendinis, in viis, & semitis, & in omnibus aliis libertatibus, & immunitatibus suis; liceat etiam vobis, clericos e seculo fugientes, ad conuersionem in congregationem

vestram

vestram suscipere; absq; alicuius Episcopi, vel Præpositi contradictione, siue molestia; sed & laicos de quibuscunq; Parochijs vestræ societati ad disciplinæ scilicet conuersionem per vos ipsos adiungi, nisi fortè aliquibus legalibus conditionibus censeantur obnoxij, nullus Episcopus, vel Præpositus vobis interdicere audeat. Nullique fratrum liceat post factam apud vos professionem de claustro, vel de domo vestra discedere aliqua occasione, sine Prioris Ecclesiæ vestræ, aut absque communis congregationis licentia. Quod quis ex laicis, vel Clericis professis de claustro, vel de domo vestra discesserit; & commonitus redire contempserit, Priori Ecclesiæ ipsius qui pro tempore fuerit ex Apostolica auctoritate sit facultas eiusmodi à suis officiis suspendere, & excommunicare; suspensum verò siue interdictum, vel excõmunicatum, nullus Episcoporum, vel Abbatum eum suscipere, vel retinere præsumat. quę omnia auctoritate Apostolica concedimus; quamdiu scilicet apud vos Canonici ordinis tenor domino præstante viguerit. Præterea Clericorum tonsuram in vestro loco regulariter per professionem volenrium viuere, nostra concessione vobis facere liceat porrò Clericorum vestrorum ordinationes à quo malueritis Catholico Episcopo suscipiendi licentiam habeatis. Si quando Rauenna Episcopum non habuerit, vel si eum qui in ea fuerit constiterit nõ esse Catholicum: Sanè fructuum vestrorum, quos vbilibet vestris laboribus sumptibusq; colligitis: nullus Episcoporum, vel Episcopalium ministrorum decimas à vobis exigere audeat. Sepulturãq, Sacrorũ locorũ vestrorũ liberam omnino decernimus esse, vt eorũ qui se illic sepelliri voluerint, vel deliberauerint, deuotioni & extremæ voluntati, nisi fortè excõmunicati, vel interdicti sint; aut etiam publici vsurarij nullus obsistat; salua tamen iustitia illarum Ecclesiarũ à quibus mortuorum corpora assumuntur, ad hæc adiicientes statuimus auctoritate præsentis priuilegii, vt præfata Ecclesia vestra cum omnibus vbilibet constitutis ad se pertinentibus, ab omni sit extraordinaria solutione immunis, vt videlicet si quando Archiepiscopum Rauennatem, vel alium quemlibet Episcopũ, in cuius Parochia aliquam Ecclesiam, vel possessiones habetis; vel decedente Archiepiscopo, Clericos vel laicos eiusdem Ecclesiæ ad Romanum Pontificem, vel Imperatorem cuiuslibet rei gratia proficisci contigerit; nullam à vobis exactionem in argento, aut æquitaturis

aut

aut aliquibus aliis stipendiis de eiusdem Ecclesiæ rebus facere audeant, seu ibidem hospitando, aliquod vnquam grauamen inferre; præterea si ingruente bello ciues Rauennates, vel aliarum ciuitatum, vel locorum homines, pro militibus, vel pro munienda Ciuitate, vel castro, collectam fecerint, iam dictam Ecclesiã vestram ab omni nihilominus exactione immunem esse præcipimus; decernimus ergo vt nulli omnino hominum liceat præfatam Ecclesiam temere perturbare, aut eius possessiones aufferre, minuere, aut aliquibus uexationibus fatigare; sed omnia ea integra conseruentur eorum pro quorum gubernatione, & substentatione cõcessa sunt omnimodis usibus profutura; salua Sedis Apostolicę auctoritate: Si qua igitur in posterum Ecclesiastica, secularisue persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire tentauerit, secundò tertiouè commonita; si non satisfactione congrua emendauerit, potestatis, honorisq; sui dignitate careat, reamq; se diuino iudicio de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore, & Sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi alienigena fiat, atq; in extremo examine districtę ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco iusta seruantibus sit pax domini nostri Iesu Christi; quatenus, & hic fructum bonæ actionis percipiant; & apud districtum iudicem prçmia æternæ pacis inueniaut.

Dat. Neapoli Kalen. Iulii. 1255.

Quoniam Regulares Canonicos prisci Pontifices satis exprimere visi sunt dicendo, Præpositus seu Prior, aut Abbas, & fratres ordinis Sancti Augustini. *vti passim per diplomata legis; Neq; enim aliqua illis fuit adhibenda distinctio; Quia vnica olim extaret Soboles illius Patris de quo Ecclesia concinit, quod,* Factus presbiter Monasterium Clericorum mox instituit, & cœpit viuere secundum Regulam sub Sanctis Apostolis constitutam. *At vero alij quoq; Religiosi soborti, eius normã assumentur,* SPECVLVM*que quod ille inscripsit* CLERICALIS VITAE, *de quo Angelicus Doctor in Hymno; immo ipsamet Ecclesia.* Tu de vita Clericorum Sanctam scribis Regulam. *Sancta in Diuum Patrem deuotione affecti, Augustinenses dici expetiere; Pictores autem quibus scilicet quidlibet audendi potestas, Corrigiam Cucullumq; Sanctissimo Præsuli affinxere, qui est celeberrimi*

Ordi-

Ordinis Eremitarum amictus. Ne quis errore labatur, existimans id Legislatori atq; conuictori nostro aliquando fuisse gestamen, quem lineis, ab his quibus praerat indiscretis vsum constat, vel eiusdem testimonio. Nemo det byrrum, uel lineam tunicam nisi in commune de communi accipiam mihi ipsi. *Et* Talem vestem volo, qualem dare possim fratri meo, qualem potest habere Presbiter, qualem decenter & Diaconus, quia in commune accipio. *Operepretium duximus Bullam Alexandri subtexere, quo innotescat, quisnam eiusmodi habitus inuector; Eam porro decerpsimus ex F. Petri Rodulphij Tossinianensis Minoritani postea Episcopi Senogalliensis Historijs Religionis Seraphicæ libro 2. fol. 182. impress. Venetijs per Franciscũ Senensem 1586. vbi auctor citat sext. Decret. de* Religiosis domibus. *in cap.* Religionũ. *& Glos. super ver.* Solido.

Bulla Sanctissimi Domini Nostri D. Alexandri Diuina Prouidentia Papæ Quarti.

LEXANDER Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis Venerabilibus fratribus vniuersis Archiepiscopis, & Episcopis per Lombardiã, & Romandiolam constitutis. Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Recordamur, & liquide memoria retinemus, quòd dudum apparuit Religio in partibus Lombardiæ, cuius professores vocati Eremitæ Ordinis Sancti Augustini, succinti tunicis cum corrigijs, Baculos gestantes in manibus, nunc verò dimissis Baculis incedebant, pecuniam pro eleemosinis alijsq; deposcentes subsidijs, & adeo variantes interdum habitus sui formam, vt dilectis filiis Fratribus Minoribus vniformes, in derogationem multiplicem ipsorum Ordinis crederentur, eisdem propter hoc minorem apud fideles sentientibus in suis opportunitatibus charitatẽ; Sanè cum per nos tũc in minori officio constitutos, & bonæ memoriæ ... Tituli Sanctę Sabinæ Præsbiterum Cardinalem, tunc in partibus illis legatione fungentem, huiusmodi variationis præsumptio ad fœlicis Recordationis Gregorii Papæ prædecessoris nostri audientiam peruenisset, ipse ne identitas vestium in Ordinibus ipsis confusionem pareret, ac inde scandala grauiora consurgerẽt, ad vtrorumq; quietẽ, statuen-

statuendum prouidit, vt Priores, & vniuersi ac singuli Fratres prædicti Ordinis Sancti Augustini, in exterioribus vestimentis, quæ nigri vel albi debebant esse coloris, quorum altero; videlicet nigro iã electo ab eis ipsos idem prædecessor voluit manere contentos, largas & protensas manicas quasi ad instar cucullarum, & desuper ipsa deferrent per amplas corrigias, & patentes, omnibus apparentes, ita quod omnes cincti de foris eas vestibus nequaquam contegerent, & portantes in manibus Baculos quinq; palmorum grandium, ac expresse in eleemosinarum petitione, cuius sint Ordinis declarantes, adeo suarum vestium longitudinem tẽperarent, quod à quibusq; ipsorum calciamenta libere viderentur, ut sic habitus confusione semota, & sublata materia scandali, à prædictorum Ordinum Fratribus possit virtutum Domino liberius, & gratius deseruiri. Cum autem Dilectus filius noster R . . Sancti Angeli Diaconus Cardinalis, Vniuersas Domos, & Congregationes Eremitarum prædictorum, quarum quædam Sancti Augustini, quædã Sancti Guilielmi, nonnullæ autem Fratris Boni, aliquæ de Fabali, aliæ uerò de Britinis censebantur, in unam Ordinis Eremitarum Sancti Augustini professionem, & Regularem obseruantiam perpetuo de mandato nostro duxerint uniendas. Et nos dicti Cardinalis processum conuenientem cum uoluntatis nostræ proposito approbantes, præmissa omnia duxerimus confirmanda. Statuentes vt Vniuersi Priores, & Fratres in professione prædicti Ordinis Eremitarum Sancti Augustini taliter conuiũcti, nigris dũtaxat, & nullis aliis alterius coloris cuculis aliquatenus uterentur. Nos uolentes præmissa quæ de uestimentis exterioribus, à sæpe dicto prædecessore nostro circa præfatos Eremitanos statuta fuerint salubriter, & ab ipsis ut recolimus acceptata, ubiq; & ab omnibus Eremitis unitis taliter, & aliis uniuersis inuiolabiliter obseruari, Fraternitati vestræ per Apostolica scripta in uirtute obedientiæ districte præcipiendo mandamus, quatenus prædictos Priores, & Eremitas, ac alios qui nigras penitus seu albas cucullas non portãt, quod vsq; ad festum omnium Sanctorum proximè uenturum nigri prorsus coloris cucullas assumant, abiectis aliis differendas & firmiter prędictum statum de cætero studeant obseruare, singuli uestrum per suas Ciuitates, & Diœceses sublato cuiuslibet appellationis, & cõtradictionis obstaculo, & literis Apostolicis impetratis, uel etiam impe-

Ipsimet elegerẽt.

Multiuaria origo.

impetratis, vel etiam impetrandis per eos nequaquàm obstantibus, monitione præmissa per censuram Ecclesiasticam districtius compellatis & in eos qui contrauenerint etiam excommunicationis sententiam promulgetis, quam per nostras Ciuitates, & Diœceses diebus Dominicis festiuis publicari solemniter, & eosdem tamquàm excommunicatos vsq; satisfactionem condignam appellatione remota euitari arctius ab omnibus faciatis. *Est in Archiuio Episcop. Papien.*

Datum Anagniæ Millesimo Ducentesimo Quinquagesimo Sexto, Quintodecimo Kalen. Iulij Pontificatus Nostri Anno Secundo.

Bulla Alexandri Papæ Quarti pro Canonica Sancti Marci Firmanæ Diœc. nunc Canonicè vnita Prioratui Sanctæ Catherinæ intra Mœnia eius Ciuitatis.

LEXANDER Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Priori Monasterii Sancti Marci de Riuocello eiusque fratribus tam præsentibus, quàm futuris regularem vitam professis in perpetuum. *Est Firmi*

Religiosam vitam eligentibus Apostolicū conuenit adesse presidium, ne forte cuiuslibet temeritatis incursus aut eos a proposito reuocet, aut robur, quod absit sacrę religiosis infringat.

Ea propter dilecti in Domino filij, vestris iustis postulationibus clementer annuimus, & Monasterium Sancti Marci de Riuocello Firmanæ Diœces. Abbatem proprium non habentem, sed per Priorem solitum gubernari, in quo diuino estis obsequio mancipati, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti priuilegio communimus.

Inprimis siquidem statuentes, vt ordo Canonicus, qui secundum Deum, & Beati Augustini regulam in eadem Ecclesia institutus esse dignoscitur, perpetuis ibidem temporibus inuiolabiliter obseruetur.

Præterea volumus (ad qđ vestræ meritis religionis inducimur; nā vos relictis oībus huius labētis seculi pōpis, & vanitatibus, sicut aperte cognouimus, diuinis operibus, & obsequiis dediti, deuotū

Deo impenditis famulatũ) vnde cuncta ad vestræ petitionis instãtiã cõmittimus, & concedimus,& habere permittimus in ꝑpetuũ. Tibi vero tuisq; successoribus, vt in vestro Monasterio Põtificali officio administrare possitis. Præterea quascũq; possessiones quæcũq; bona idẽ Monasteriũ in pręsentiarũ iustè, ac Canonicè possidet, aut in futurũ cõcessione Pontificũ largitione Regũ, vel Principũ, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis præstante Domini poterit adipisci, firma vobis vestrisq; successoribus, & illibata permaneant, in quibus hęc propriis duximus exprimenda vocabulis, locum ipsum in quo præfatum Monasterium situm est cum omnibus pertinentiis suis, cum terris, pratis, vineis, nemoribus, vsuagiis, & pascuis in bosco, & plano, in aquis, & molendinis, in uiis, & semitis, & omnibus aliis libertatibus, & immunitatibus suis. Sane noualiũ vestrorũ, quæ proprijs manibus aut sumptibus colitis, de quibus aliquis hactenus, nõ ꝑcepit, siue de vestrorũ animaliũ nuctrimtis nullus à vobis decimas præsumat accipere; Clericos, vel laicos liberos, & absolutos è seculo fugientes ad cõuersionẽ recipere, & eos absq; cõtradictione aliqua retinere. Prohibemus insuꝑ vt nulli fratrũ vestrorum post factam in Monasterio uestro professionem fas sit sinè Prioris sui licentia de eodem loco; nisi arctioris religionis obtentu discedere; discedentem vero absq; communium litterarum cautione nullus audeat retinere. Cum autem generale interdictum terrę fuerit liceat vobis clausis ianuis exclusis excommunicatis, & interdictis, non pulsatis campanis, suppressa voce diuina officia celebrare, dummodo causam nõ dederitis interdicto. Chrisma vero Oleum Sanctum, Consecrationes Altarium, seu Basilicarum ordinationes Clericorum, qui ad ordinationes fuerint promouendi, à Diocesano suscipietis Episcopo. Siquidem Catholicus fuerit, & gratiam, & communionem Sacrosanctę Romanæ Sedis habuerit, & ea vobis voluerit sine prauitate aliqua exhibere; sinautẽ à Priore vestro suscipietis. Prohibemus insuper vt infra fines Parochiæ vestræ nullus sine assensu Diocesani Episcopi, & vestro, capellam seu Oratorium de nouo construere audeat, saluis priuilegiis Pontificum Romanorum. Ad hęc nouas, & indebitas exactiones ab Archiepiscopis, & Episcopis Archidiaconis seù Decanis aliisq; hominibus Ecclesiasticis secularibusuè personis, à vobis omnino fieri prohibemus. Sepulturam quoq; ipsius loci libetam esse decerni-

mus

mus, vt eorum electioni, & extremæ voluntati, qui se illic sepeliri deliberauerint; nisi forte excommunicati, vel interdicti sint, aut etiam publici vsurarii nullus obsistat, salua tamen iustitia illarum Ecclesiarum à quibus mortuorum corpora assumuntur. Decimas præterea, & possessiones ad ius Ecclesiarum vestrarum spectantes, quæ à laicis detinentur redimendi, & legitimè liberandi de manibus eorum, & ad Ecclesias ad quas pertinet reuocandi libera sit uobis de nostra auctoritate facultas: Obeunte vero nunc eiusdem loci Priore, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet surreptionis astutia seu violentia præponatur, nisi quem fratres communi consensu, vel vestrum maior pars Consilii sanioris secundum Deum, & Beati Augustini Regulam prouiderint eligendum. Paci quoq; & tranquillitati vestræ paterna in posterum solicitudine prouidere volentes, auctoritate Apostolica prohibemus, vt infra clausuras locorum seu grangiarum vestrarum nullus rapinam seu furtum facere, ignem apponere, sanguinem effundere hominem temere capere, vel interficere, seu violentiam audeat exercere. Decernimus ergo, vt nulli omnino hominum liceat præfatum Monasterium temere perturbare, aut possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed omnia integra conseruentur eorum pro quorum gubernatione, ac sustentatione concessa sunt usibus omnimodis profutura. Salua Sedis Apostolicæ auctoritate, & Diœcesani Episcopi Canonica iustitia. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisuè persona hanc nostrę constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tẽtauerit secũdo tertiouè cõmonita, nisi reatũ suum congrua satisfactione correxerit potestatis honorisq; sui careat dignitate, reamq; se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore, & Sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atq, in extremo examine districtæ subiaceat ultioni. Cunctis autem eidem loco sua iura seruantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum Iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen.

Datum apud vrbem veterem per manum Mag. Michaelis de Tholosa Sanctæ Romanæ Ecclesiæ viceCancellarii. tertio nonas. Iulii. Indict. quintadecima. Incarnationis Dominicæ Anno 1256.

 Pon-

Pontificatus vero Domini Alexandri Papæ Quarti. Anno secundo. Amen. Amen.

Ego Simon S. Martini presbiter Cardinalis subscripsi.

Ego Andresius Sanctæ Praxedis presbiter Cardinalis subscripsi.

Et Ego Gullielmus Sancti Marci presbiter Card. subscripsi.

Et Ego frater Guido Sancti Laurentij in Lucina presbiter Cardinalis subscripsi.

Ego Iacobus, Sancti Nicolai in carcere Tuliano Diaconus Cardinalis subscripsi.

Ego Ricardus Sancti Angeli Diaconus Cardinalis subscripsi.

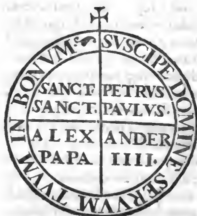
Ego Octauianus Sanctæ Mariæ in via lata Diaconus Cardinalis subscripsi.

Ego Iacobus Sanctæ Mariæ in Cosmedin Diaconus Cardin. subscripsi.

Ego Alexander Catholicæ Ecclesiæ Episcopus subscripsi.

Ego Stephanus Prænestinus Episcopus.

Ego Guido Sabinensis Episcopus.

BVLLA

BVLLA

Sanctissimi Domini Nostri Alexandri Quarti pro Canonica Sancta Maria de Frigdionaria.

Quæ à Diuo Frigdiano primum sumpsit fundationis initium, ob cuius venerationem, à comitissa Mactildi ampliata, dotata & Canonicis tradita. Labanti postmodum præstantissimo ordini omnium prima succurrit, instaurationem sinu complexa vnde & congregationis titulus in vniuersum.

LEXANDER Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Priori Ecclesiæ Sanctæ Mariæ de Frisionaria, eiusq; fratribus tam præsentibus quàm futuris, regularem vitam professis in perpetuum. *Est Roma*

Religiosam vitam eligentibus, Apostolicum conuenit adesse præsidium; ne fortè cuiuslibet temeritatis incursus, aut eos à proposito reuocet, aut robur (quod absit) Sacræ religionis infringat.

Ea propter dilecti in domino, vestris iustis postulationibus clementer annuimus, & Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Frisionaria Lucan. Diœcesis, in qua diuino estis obsequio mancipati, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti priuilegio communimus.

In primis si quidem statuentes, vt ordo Canonicus, qui secundum Deum, & Beati Augustini regulam in eadem Ecclesia institutus esse dignoscitur, perpetuis ibidem temporibus inuiolabiliter obseruetur. Præterea quascunq; possessiones, quæcunq; bona dicta Ecclesia impręsentiarum iustè, & Canonicè possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis præstante domino poterit adipisci, firma vobis vestrisq; successoribus, & illibata permaneant: in qui-

bus hæc proprijs duximus exprimenda vocabulis, locum ipsum, in quo prædicta Ecclesia sita, cum omnibus pertinentiis suis, annuũ reditum trium modiorum bladi, quem habetis de terra sita ad põtem Sancti Donati, in loco qui dicitur Panizara, cum terris, pratis, vineis, nemoribus, vsuagiis, pascuis in bosco & plano, in aquis, & molendinis, in viis, & semitis, & omnibus aliis libertatibus, & immunitatibus suis. Sanè noualium vestrorum, quę proprijs manibus, aut sumptibus colitis, de quibus aliquis hactenus non percepit, siue de vestrorum animalium nutrimentis, nullus à vobis decimas exigere, vel extorquere præsumat.

Liceat quoq; vobis liberos, & absolutos, è sęculo fugientes Clericos, vel laicos ad conuersionem recipere, & eos absq; contradictione aliqua retinere.

Prohibemus insuper, vt nulli fratrum vestrorum post factam in Ecclesia vestra professionem fas sit, sine Prioris sui licentia, nisi arctioris religionis obtentu, de eodem loco discedere; discendentem verò absq; communium vestrarum litterarum cautione, nullus audeat retinere.

Cum autem generale interdictum terræ fuerit, liceat uobis clausis ianuis, ęxclusis excommunicatis & interdictis, non pulsatis cãpanis, voce suppressa diuina officia celebrare; dummodo causam non dederitis interdicto.

Chrisma verò, Oleum Sanctum, consecrationes Altarium, seu Basilicarum, ordinationes Clericorum, qui ad ordines fuerint promouendi, à Diœcesano suscepturis Episcopo, si quidem Catholicus fuerit, & gratiam, & communionem Sacrosanctæ Romanæ Sedis habuerit, & ea vobis uoluerit sine prauitate exhibere.

Prohibemus insuper, ut infra fines Parochię uestræ, nullus sine consensu Diœcesani Episcopi & vestro, Capellam seu oratorium de nouo construere audeat, saluis priuilegiis Pontific. Rom.

Ad hęc nouas, & indebitas exactiones ab Archiepiscopis, & Episcopis, Archidiaconis, seu Decanis, aliisq; omnibus Ecclesiasticis, secularibusue personis, à vobis omnino fieri prohibemus.

Sepulturam quoq; ipsius loci liberam esse decernimus, vt eorũ deuotioni, & extremæ uoluntati, qui se illic sepeliri deliberauerint, nisi fortè excommunicati, uel interdicti sint, aut etiam publicè vsurarii, nullus obsistat; salua tamen iustitia illarum Ecclesiarum, à

quibus

quibus mortuorum corpora assumuntur.

Decimas præterea, & possessiones, ad ius Ecclesiarum uestratũ spectantes, quæ à laicis detinentur, redimendi, & legitimè liberandi de manibus eorum, & ad Ecclesias, ad quas pertinent reuocandi, libera sit vobis de nostra auctoritate facultas.

Obeunte verò te, nunc eiusdem loci Priore, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia, seu violentia præponatur; nisi quem fratres communi consensu, uel fratrum maior pars consilii sanioris, secundum Deum, & Beati Augustini regulam prouiderint eligendum.

Paci quoq; ac tranquilitati uestræ paterna in posterum solicitudine prouidere uolentes, authoritate Apostolica prohibemus, ut infra clausuras locorum, seu grangiarum vestrarum, nullus rapinã, seu furtum facere, ignem apponere, sanguinem fundere, hominẽ temerè capere, uel interficere, seu uiolentiam audeat exercere.

Præterea omnes libertates, & immunitates à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus Ecclesiæ uestræ concessas, necnon libertates, & exemptiones secularium exactionum, à Regibus, & Principibus, uel aliis fidelibus rationabiliter uobis indultas, authoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti priuilegio communimus.

Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat præfatam Ecclesiã temerè perturbare, aut eius possessiones auferre, uel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet uexationibus fatigare; sed omnia integra conseruentur eorum, pro quorum gubernatione ac sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura, Salua Sedis Apostolicæ authoritate, & Diœcesani Episcopi Canonica iustitia. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica, secularisué persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temerè uenire tentauerit, secundò, tertiouè commonita; nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis, honorisq; sui careat dignitate, reamq; diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore, ac Sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtæ subiaceat ultioni. Cunctis autem eidem loco sua iura seruantibus sit pax domini nostri Iesu Christi, quatenus, & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen.

Datum Viterbij per manum Magistri Iordani Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Notarii,& Vicecancellarii. idibus Maii. Indictione prima, Incarnationis Dominicæ Anno MCCLVIII. Pontificatus verò D. Alexandri Papæ IIII. Anno III.

† Ego frater Ioannes tituli Sancti Laurentii in Lucina presbiter Cardinal. subscripsi.

† Ego Frater Vgo tituli Sanctæ Sabinæ presbyter Cardinal. subscripsi.

† Ego Ricardus tituli Sancti Angeli Diaconus Cardinalis subscr.

† Ego Octauianus Sanctæ Mariæ in via lata Diaconus Cardinalis subscripsi.

† Ego Petrus Sancti Georgii ad velum aureum Diaconus Card. subscripsi.

† Ego Ioannes Sancti Nicolai in carcere Tulliano Diaconus Cardinal. subscripsi.

† Ego Ottobonus Sancti Adriani Diaconus Cardinalis subscripsi.

† Ego Alexander Catholicæ Ecclesiæ Episcopus subscripsi.

† Ego Oddo Episcopus subscripsi.

† Ego Stephanus Prænestinus Episcopus subscripsi.

Pri-

Priuilegium Alexandri Papæ Quarti pro Canonica Sanctæ Mariæ de Frigdionaria.

LEXANDER Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Priori, & fratribus Monasterii de Frixonaria Lucanæ Diœcesis Salutem, & Apostolicam benedictionem. *Est Frigdionaria.*

Solet annuere Sedes Apostolica piis votis, & honestè petentium precibus fauorem beniuolum impartiri.

Ea propter dilecti in Domino filii, uestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu, omnes libertates, & immunitates à Romanis Pontificib. prædecessoribus nostris Monasterio vestro concessas: necnon libertates, & exemptiones secularium exactionum, à Regibus, & Principibus, & communi Lucē. necnon ab aliis Christi fidelibus rationabiliter vobis indultas. Sicut eas iustè, & pacificè obtinetis, vobis, & per vos Ecclesię vestrę auctoritate Apostolica confirmamus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Viterbii Idibus Aprilis Pontificatus nostri anno Quarto. *1258.*

Priuilegium Alexandri Papæ Quarti. pro Canonica Sanctæ Mariæ de Frigdionaria.

LEXANDER Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Ecclesiæ Sanctæ Mariæ in Frisionaria ordinis Sancti Augustini Lucanę Diœcesis salutem, & Apostolicam benedictionem. *Est Frigdionaria.*

Volentes Ecclesiæ vestræ obtentu dilecti filii nobilis viri Marchualdi militis Lucani, qui nuper de bonis propriis Ecclesiā vestrā fundasse dicitur, & dotasse: & qui pro uobis personaliter Apostolicā gratiā implorauit, à futuris grauaminibus praecauere, ipsius supplicationibus inclinati, Auctoritate uobis præsentiū indulgemus; ut ad præstandum procurationem legatis, uel nuntiis

Sedis

Sedis Apostolicæ, seu ad contribuendum in aliqua collecta ipsorũ Legatorum, vel etiam sedis eiusdem auctoritate, Clero Lucanæ Ciuitatis, vel Diœcesis imponenda minime teneamini, nec ad id compelli possitis, absq; speciali mandato Sedis eiusdem, faciente plenam, & expressam de hac indulgentia mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare voluerit indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Viterbij secundo Kalen. Maij. Pontificatus nostri anno quarto. 1258.

Priuilegia S. D. N. Clementis Papæ Quarti. pro Basilica SALVATORIS Lateranensi.

Est Roma.

LEMENS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Priori, & Capitulo Lateran. Ecclesiæ, salutem & Apostolicam benedictionem.

Meritis vestræ religionis inducimur, vt vos fauoris benigni gratia prosequamur, vestris itaq; deuotis precibus benignum impartientes assensum, auctoritate vobis præsentium indulgemus, vt ad præstationem aliquarum collectarum, procurationum, subuentionum, & aliarum exactionum impositarum, vel etiam imponendarum vobis, Ecclesiis, & capellis vestris à Sede Apostolica, seu Legatis, & Nuntiis eiusdem, atq; ipsorũ auctoritate ac mandato, non teneamini per litteras ipsius, seu Legatorum eius, absque speciali mandato ipsius sedis, plenam & expressam facientes de indulto huiusmodi, & Lateran. Ecclesiæ mentionem. Nos enim excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententias, si quas occasione prædictorum in vos communiter, vel aliquos vestrum, siue in Ecclesias, & capellas easdem, promulgari cõtigerit, decernimus penitus non tenere. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Immunis à quacumque exactione.

Dat. Perusii Pontificatus nostri anno secundo. 1267.

Bulla

Bulla Gregorij Papæ Noni pro Canonica Sanctæ Mariæ de Frigdionaria.

GREGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filijs Priori Ecclesiæ Sanctæ Mariæ de Frifionaria, eiusq; fratribus tam præsentibus, quàm futuris regularem vitam professis, in perpetuum. Religiosam vitam eligentibus, Apostolicum conuenit adesse præsidium, nè fortè cuiuslibet temeritatis incursus, aut eos à proposito reuocet, aut robur (quod absit) Sacrę Religionis infringat. *Est Frigdionaria.*

Ea propter dilecti in domino filii, vestris iustis postulationibus clementer annuimus, & Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Frifionaria Lucanæ Diœcesis, in qua diuino estis obsequio mancipati, ad instar fœlicis recordationis Alexandri Papæ Tertii prædecessoris nostri, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti priuilegio communimus.

In primis siquidem statuentes, vt ordo Canonicus, qui secundum Deum, & Beati Augustini regulam in eadem Ecclesia institutus esse dignoscitur, perpetuis ibidem temporibus inuiolabiliter obseruetur.

Præterea quascunq; possessiones, quæcunq; bona dicta Ecclesia impræsentiatum iustè, & Canonicè possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis prętante domino poterit adipisci, firma vobis, vestrisq; successoribus, & illibata permaneant, in quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis, locum ipsum in quo prædicta Ecclesia sita est, cum omnibus pertinentiis suis, annuum redditum modiorum bladi, quem habetis de terra sita, ad pontem Sancti Donati, in loco qui dicitur Panizara, cum terris, pratis, vineis, nemoribus, vsuagiis, & pascuis, in bosco, & plano, in aquis, & molendinis, in viis, & semitis, & omnibus aliis libertatibus, & immunitatibus suis.

Sanè noualium vestrorum, quæ propriis manibus, aut sumptibus colitis, de quibus aliquis hactenus non percepit; siue de vestrorum animalium nutrimentis, nullus à vobis decimas exigere, vel extorquere præsumat.

Liceat

Liceat quoq; vobis Clericos, vel Laicos, liberos & absolutos è seculo fugientes, ad conuersionem recipere, & eos absque contradictione aliqua retinere.

Prohibemus insuper, vt nulli fratrum vestrorum post factam in Ecclesia vestra professionem, fas sit sine Prioris sui licentia: nisi arctioris religionis obtentu, de eodem loco discedere; discedentem verò absq; communium litterarum vestrarum cautione, nullus audeat retinere.

Cum autem generale interdictũ terræ fuerit, liceat vobis clausis ianuis, exclusis excommunicatis, & interdictis, non pulsatis campanis, voce suppressa diuina officia celebrare; dummodo causam non dederitis interdicto.

Chrisma verò, Oleum Sanctum, Consecrationes Altarium, seu Basilicarum, ordinationes Clericorum, qui ad ordines fuerint promouendi, à Diœcesano suscipietis Episcopo; si quidem Catholicus fuerit, & gratiam, & communionem Sacrosanctæ Romanæ Sedis habuerit, & ea vobis voluerit sine prauitate aliqua exhibere.

Prohibemus insuper, vt infra fines Parochiæ vestrę si eam habetis, nullus sine assensu Diœcesani Episcopi, & vestro, capellam; seu Oratorium de nouo construere audeat, saluis priuilegijs Pontificum Romanorum. Ad hæc nouas indebitasq; exactiones ab Archiepiscopis, & Episcopis, Archidiaconis, seu Decanis, aliisq; omnibus Ecclesiasticis secularibusuè personis, à uobis omnino fieri prohibemus.

Sepulturam quoq; ipsius loci liberam esse decernimus, ut eorũ deuotioni, & extremæ voluntati, qui se illic sepeliri deliberauerint; nisi fortè excommunicati, vel interdicti fuerint, aut etiam publicè vsurarii, nullus obsistat; salua tamen iustitia illarum Ecclesiarum à quibus mortuorum corpora assumuntur.

Decimas prætereà, & possessiones ad ius Ecclesiarum vestrarum spectantes, quæ à Laicis detinentur, redimendi, & legitimè liberandi de manibus eorum, & ad Ecclesias ad quas pertinent reuocandi, libera sit vobis de nostra authoritate facultas.

Obeunte verò te, nunc eiusdem loci Priore, uel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia seu violentia præponatur, nisi quem fratres communi consensu, uel fratrum maior pars consilii sanioris, si ad eos dumtaxat Prioris spe-

ctat

ctat electio, secundum Deum, & Beati Augustini regulam prouiderint eligendum.

Paci quoq; & tranquilitati vestræ paterna in posterum sollicitudine prouidere volentes, authoritate Apostolica prohibemus, vt infra clausuras locorum, seu grangiarum vestrarum, nullus rapinã, seu furtum facere, ignem apponere, sanguinem fundere, hominem temerè capere, vel interficere, seu violentiam audeat exercere.

Præterea omnes libertates, & immunitates à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus Ecclesiæ vestræ concessas, necnon libertates, & exemptiones secularium exactionum à regibus, & principibus, vel aliis fidelibus rationabiliter vobis indultas, authoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti priuilegio communimus.

Decernimus ergo, vt nulli omnino hominum liceat præfatam Ecclesiam temerè perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare; sed omnia integrè conseruentur eorum, pro quorum gubernatione, aa substentatione concessa sunt vsibus omnimodis profutura, Salua Sedis Apostolicæ authoritate, & Diœcesani Episcopi Canonica iustitia. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica, secularisuè persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire tentauerit secundo, tertiouè commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis, honorisq; sui careat dignitate, reamq; diuino iuditio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à Sacratissimo Corpore, & Sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in extremo examine districtæ subiaceat vltioni, cunctis autem eidem loco sua iura seruantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi; quatenus, & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen.

Datum apud vrbem veterem, per manum Magistri Ianoni Lecacorui Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Vicecancellarij. *Non.* Octobris, indictione prima, incarnationis Dominicæ millesimo ducentesimo septuagesimo secundo, Pontificatus verò D. Gregorii Papæ Decimi anno primo.

† Ego

† Ego Gregorius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus subscripsi.
† Ego Oddo Tusculan. Episcopus subscripsi.
† Ego Franciscus Ioannes Sanctæ Ruffinæ Episcopus subscripsi.
† Ego Simon tituli Sancti Martini præsbiter Cardinalis subscripsi.
† Ego Ancherus tituli Sanctæ Praxedis præsbyter Cardinalis subscripsi.
† Ego Ioannes Sancti Nicolai in carcere Tulliano Diaconus Cardinalis subscripsi.
† Ego Ottobonus Diaconus Cardinalis Sancti Adriani subscripsi.
† Ego Iacobus Sanctæ Mariæ in Cosmedin Diaconus Cardinalis subscripsi.
† Ego Gottifredus Sancti Georgii ad velum aureum Diaconus Cardinalis subscripsi.
† Ego Vbertus Sancti Eustachii Diaconus Cardinalis subscripsi.
† Ego Mattheus Sanctæ Mariæ in porticu Diaconus Cardinalis subscripsi.

Litteræ

Littera Sanctissimi Domini Nostri Honorij Papæ Quarti pro Canonica Sanctæ Mariæ Charitatis Venetiarum.

In qua Canonici ordinis sanè peruetusta Ecclesia requiescit corpus S. Aniani Patriarchæ Alexādrini Canonici Regularis, Discipuli, ac successoris Beati Marci Euang. id enim vna cū Diui Euangelistæ reliquijs transferentes nobis reddendum censuerunt æquissimi Veneti.

ONORIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Potestati, ac populo Paduano salutem, & Apostolicam Benedictionem. Dilecti filii Prior, & conuentus Ecclesię Sanctę Mariæ de Charitate de Venetijs, quæ ordinis S. Augustini ad Romanam Ecclesiam nullo pertinet mediante, transmissa nobis petitione monstrarunt, quod cum in districtu vestro possessiones habere noscantur, vos quo minus earum fructus ad suam Ecclesiam deferantur contra iustitiam impeditis, in eorum non modicum detrimentum. Cum itaq; nil nec vos agere, nec nos pati deceat contra Ecclesiasticam libertatem, vniuersitatem vestram monemus attente, per Apostolica uobis scripta mandantes, quatenus prędictis Priori, & conuentui fructus possessionum earum, ad eandem Ecclesiam suam deferre libere permittatis. Alioquin venerabili fratri nostro Patriarchæ Gradensi, nostris damus litteris in mandatis, vt vos ad id per censuram Ecclesiasticam appellatione remota, iustitia mediante compellat.

Dat. Later. quinto Idus Octob. Pontif. nostri anno 1. 1285.

Priuilegium S. D. N. Nicolai Papæ Quarti. pro Abbatia Sancti Petri de Cœlo Aureo Papiæ.

ICOLAVS Episcopus seruus seruorum Dei. Venerabili fratri Episcopo Nouatiensi Salutem, & Apostolicam Benedictionem. *Est Papia*

Ex parte Dilecti filii Rolandi electi Monasterii Sancti Petri in Cœlo Aureo Papien. ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis ordinis Sancti Augustini, nobis extitit supplicatum. vt cū electio celebrata de ipso tunc Cano-

nico

nico dicti Monasterij, ad regimen ipsius Monasterij tunc vacantis, à conuentu prædicti Monasterii per dilectos filios Præpositum Sanctæ Agathæ Florum de Douaria, & Michaelem de Summo Canonicos Ecclesiarum Cremonen. quibus examinationem; & confirmationem huiusmodi electionis, Venerabilis frater noster B . . . Episcopus Portuensis, tunc in illis partibus Apostolicæ Sedis Legatus specialiter duxerat committendam, quia inuenerunt ipsam Canonicam, legitime fuerit confirmata, ac propter paupertatem dicti Monasterii, & debitorum onera, quibus prædictum Monasterium noscitur obligatum, prædicto electo dispendiosum existat Apostolicam Sedem adire pro suæ benedictionis munere obtinendo, impertiri sibi benedictionis munus per aliquem faceremus. Nos igitur eidem electo super hoc, necnon & damnis ipsius Monasterii, quæ per absentiam dicti electi, si propter hoc ad Sedē ipsam accederet fortassis incurreret, volentes paterna solicitudine præcauere, ipsius electi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus; quatenus si quod de huiusmodi confirmatione suæ electionis proponitur inueneris veritate fulciri, eidem electo auctoritate nostra munus benedictionis impendas. recepto ab eo nostro, & Ecclesiæ Romanæ nomine fidelitatis solitæ iuramento, secundum formam, quam sub Bulla nostra tibi mittimus interclusam, formam autem iuramenti, quod ipse præstabit, de verbo ad verbum per tuas patentes litteras tuo sigillo munitas, nobis per proprium nuntium quantocius studeas intimare.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Quintodecimo Kalen. Maii. Pontificatus nostri anno primo. 1288.

Priuilegium Basilicæ Lateranensis. Nicolai Papæ Quarti.

Est Roma.

ICOLAVS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filiis Priori, & Capitulo Ecclesiæ Lateranen. salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Meritis vestræ religionis inducimur, vt vos fauoris benigni gratia prosequamur. Vestris itaque deuotis precibus benignum impertientes assensum, deuotioni vestræ ad instar fe. record. Clementis Papæ Quarti prædecessoris nostri, au-

auctoritate præsentium indulgemus, vt ad præstationem aliquarum collectarum, procurationum, subuentionum, & aliarum exactionum impositarum, vel etiam imponendarum vobis, Ecclesijs, & capitulis vestris à Sede Apostolica, seu Legatis, & Nuntiis eiusdem, aut ipsorum auctoritate, & mandato non teneamini per litteras ipsius Sedis, seu Legatorum, absq; speciali mãdato ipsius sedis, plenam, & expressam faciente de indulto huiusmodi, & Lateranẽ. Ecclesiæ mentionem. Nos enim excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententias, si quas occasione prædictorum in vos communiter, vel aliquos vestrum, siue in Ecclesias, & Cappellas easdẽ promulgari contigerit, decernimus penitus non tenere. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Reate Kalen. Septembbris. Pontificatus nostri anno primo. 1285.

Littrræ Sanctißimi Domini Nostri Clementis Papæ Quinti, Quibus conceduntur Indulgentiæ visitantibus Basilicam Diui Petri de Cœlo aureo Papiæ, in festo Sancti Patris Augustini.

CLEMENS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Abbati, & Conuentui Monasterii Sancti Petri in Cœlo aureo Papien. ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis Sancti Augustini salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Licet is de cuius munere venit vt sibi à fidelibus, suis digne, & laudabilitet seruiatur, de abundantia pietatis suæ, quę merita supplicum excedit, & vota, bene seruientibus multo maiora retribuat quam valeant promoueri; Nihilominus tamen affectantes reddere domino populum acceptabilem, fideles Christi ad complacendum ei quasi quibusdam illectiuis muneribus; Indulgentiis scilicet

M &

& remissionibus inuitamus, vt exinde reddantur diuinæ gratiæ aptiores. Nos igitur cupientes, vt Ecclesia Monasterii vestri ad quam ob deuotionem Beati Augustini (cuius corpus in eadem Ecclesia requiescere dicitur) populi confluit multitudo, congruis honoribus frequentetur, de Omnipotentis Dei misericordia, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus verè pœnitentibus, & confessis, qui Ecclesiam ipsam in festiuitate ipsius Sancti Venerabiliter visitauerint, annuatim Quadraginta dies de iniuncta sibi pœnitentia misericorditer relaxamus.

Datum Perusii Octauo Idus Augusti. Pontificatus nostri anno primo. 1306.

Bulla Sanctissimi Domini Nostri Clementis Papæ Quinti. pro Abbatiali Canonica Diui Petri de Cælo aureo.

CLEMENS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Conuentui Monasterii Sancti Petri in Cœlo aureo Papien. ad Romanam Ecclesiam nullo modo pertinentis ordinis Sancti Augustini salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Licet ex incumbenti nobis cura pastoralis officii, ad statum Ecclesiarum, ac Monasteriorum omnium salubriter disponendum instantia nostri laboris inuigilet, & solicitudo nostra principaliter elaboret; de illis tamen quæ ad Romanam immediate spectant Ecclesiam cogitare attentius nos oportet, vt cum fuerint incommodo vacationis exposita, pulsis procul obstaculis, & impedimentis quibuslibet eminus relegatis, Pastor eis accedat debitus, & legitimus proueniat gubernator. Dudum siquidem Monasterio vestro per obitum quõdam Rolandi ipsius Monasterii Abbatis vacante, vos vocatis omnibus, qui voluerũt, debuerunt, & potuerunt commodé interesse, die ad eligendum præfixa pro substitutione, vt est moris insimul conuenistis, & demum deliberantes, ad hoc per uiam procedere compromissi, in fratrem Martinum de

Scla-

Sclafenatis Canonicum eiusdem Monasterii compromittere curauistis, concessa ei prouidendi pro ea vice per electionem Canonicam ipsi Monasterio de Abbate plena, & libera potestate, promittentes illum in vestrum, & dicti Monasterii Abbatem recipere, quem idem Canonicus in Abbatem dicti Monasterii duceret eligendum. dictusq; frater Martinus, huiusmodi compromisso recepto, secedens in partem, diligenti super hoc inter se deliberatione præhabita, dilectum filium Philippum Abbatem, & tunc Priorem claustralem ipsius Monasterii, vestrum ordinem expresse professum, & in Sacerdotali ordine constitutum, elegit in Abbatem Monasterii prælibati, & electionem ipsam coram vobis solemniter publicauit, ipseq; Philippus postmodum ad instantiam vestram electioni huiusmodi consensit; postmodum vero dilecti filii Opizo Præpositus, & Conuentus Monasterii Sanctæ Crucis Mortariensis, per Præpositum soliti gubernari dicti ordinis Papiensis Diœcesis, necnon Priores, & cæteri Præpositi, & Archipresbiteri prioratuum, & Ecclesiarum subiectorum dicto Monasterio Sanctæ Crucis, prætendentes ad se pertinere ex pacto, & conuentione habitis inter eos & vos, ius eligendi Abbatem in dicto Monasterio Sancti Petri cum illud vacare contingit, Ioannem de Sancta Maria Præpositum Præpositatus Sancti Gratiani Vercellen. eiusdem ordinis, in Abbatem prædicti Monasterii Sancti Petri de facto eligere curauerunt, qui huiusmodi electioni de se factæ consensit. ijdemque Philippus, & Ioannes per seipsos dictique electores eorum per suos procuratores, & nuncios speciales, ad curiam dilecti filii nostri Arnaldi Sanctæ Mariæ in porticu Diaconi Cardinalis, tunc in partibus illis Apostolicæ sedis Legati accesserunt pro confirmatione electionum huiusmodi obtinenda, in præmissis omnibus statutis à iure temporibus obseruatis; dictus itaq; Legatus proposito earundem electionum negotio coram eo, negotium ipsum dilecto filio Gulielmo de Paulliaco Præposito Ecclesiæ Viuariensis generali dictæ curiæ causarum auditori specialiter audiendum commisit, & fine debito terminandum. Coram quo magistris Andrea de Fano Philippi, & Federico de Terdona Ioannis prædicti, & electorum ipsius Ioannis procuratoribus in iudicio comparentibus, & oblatis per eos in causa ipsa li-

M 2 bellis

bellis, & lite inter eos super eisdem libellis in eiusdem auditoris præsentia legitime contestata, ac de calumnia, & veritate dicenda præstitis iuramentis, positionibus factis, & responsionibus subsecutis, datisq; articulis, & receptis testibus ab vtraq; parte productis, eorumq; attestationibus publicatis, & quibusdam instrumentis exhibitis coram eo, ac rite in huiusmodi causa concluso, idem Auditor visis, & diligenter inspectis omnibus prædictis exhibitis, & actitatis in causa prædicta, & allegationibus partium intellectis, communicato super hoc plurium consilio peritorum prædictis Philippo Abbate, ac magistro Federico præsentibus certa die ad suam sententiam audiendam præfixa, sententialiter pronunciauit, ac etiam declarauit, prout hæc omnia petita fuerant in dicto libello pro parte dicti Philippi Abbatis exhibito; electionem de ipso Philippo factam tamquam Canonicè de persona idonea celebratam approbandam, & confirmandam, ipsumq; Philippum instituendum fore plenarie in Abbatem dicti Monasterii Sancti Petri, & ipsam electionem de eodem Philippo factam approbauit, & confirmauit, ipsumq; Philippum instituit in Abbatem eiusdem Monasterii, curam, & administrationem ipsius eiusdem Philippo in spiritualibus, & temporalibus plenariè; prout ex speciali potestate sibi super hoc tradita ab eodem Legato poterat committendo, dictamq; electionem de dicto Ioanne factam cassauit, & ipsam causam, & irritam pronunciauit dictum magistrum Federicum procuratorio nomine dictorum suorum dominorum, & ipsum eosdem dominos suos eidem Philippo in expensis per eum in huiusmodi negotio factis condemnans, ipsarum expensarum taxatione sibi in posterum reseruata sicut in instrumento publico inde confecto, dicti Auditoris sigillo munito plenius dicitur contineri, à qua sententia die octaua post prolationem ipsius, pro parte dicti Ioannis, & electorum eius, sine scriptis fuit de facto viuæ vocis oraculo ad Sedem Apostolicam appellatum: & nos causam appellationis huiusmodi, & negotii principalis, Venerabili fratri nostro Nicolao Episcopo Hostiensi audiendã nobisq; fideliter refferendam commisimus, dictusq; Eps causa ipsius appellationis legitime cognita, & de eius meritis plenius informatus, nobis super illa fecit relationem plenariam, & fide-

lem.

lem. Nosq; postea eidem Episcopo commisimus, vt causam huiusmodi fine debito terminaret. Qui ad sententiam in causa huiusmodi audiendam, dictis Philippo & Ioanni prædicto, eiusq; electoribus præfixit peremptoriè certam diem, in qua eodem Philippo personaliter comparente, & eorundem Ioannis, & electorum eius non comparentium contumaciam accusante, ac sententiam in causa huiusmodi ferri cum instantia postulante; dictus Cardinalis reputans dictos Ioannem, & electores eius exigente iustitia merito contumaces, diffinitiue sententiando pronunciauit in scriptis, prædictam appellationem fuisse friuolam, & inanem, & per eam non fuisse ad sedem ipsam principale negotium deuolutum. Nos igitur quæ in hac parte à dictis Episcopo, & auditore facta sunt rata habentes & grata, ac plenum volentes sortiri effectum, eidem Abbati fecimus per eundem Episcopum munus benedictionis impendi, in illo qui dat gratias, & largitur munera confidentes, quod Monasterium ipsum per suæ circumspectionis industriam, & prouidentiam circumspectam, præseruabitur à noxiis, & aduersis, ac in spiritualibus, & temporalibus auctore Deo grata suscipiet incrementa. Quo circa vniuersitati vestræ per Apostolica scripta mandamus; quatenus eundem Abbatem benigne recipientes & honeste tractantes, exhibeatis ei obedientiam, & reuerentiam debitam, & deuotam, eius salubria monita, & mandata suscipiendo deuote, & efficaciter adimplendo; ita quod mutuo inter vos & ipsum spirituale possit abundare gaudium, & prosperitatis optatæ consurgere incrementum; alioquin sententiam, quam idem Abbas rite tulerit in rebelles, ratam habebimus, & faciemus auctore domino vsq; ad satisfactionem condignam inuiolabiliter obseruari.

Datum Viennæ quinto Idus Octobris. Pontificatus nostri anno sexto.

1311.

Bulla Sanctissimi Domini Nostri Clementis Papæ Quinti ad Vassallos Sancti Petri de Cœlo aureo Papiæ.

Est Papiæ

Lemens Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filiis vniuersis Vassallis Monasterii Sancti Petri in Cœlo aureo Papien. ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis ordinis Sancti Augustini salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Licet ex incumbenti nobis cura pastoralis officii, *& cætera, prout in superiori vsq; ad verba illa.* Quocirca vniuersitati vestræ. *mox enim subdit.* Quocirca vniuersitati vestræ per Apostolica scripta mandamus quatenus eundem Abbatem honorificentia debita prosequentes, ei fidelitatis solitum iuramen tum præstare,& consueta seruitia, & iura sibi à vobis debita exhibere integre studentes; ita quod possitis exinde merito commendari. alioquin sententiam siue pœnam, quam ipse spiritualiter, & temporaliter rite tulerit, vel statuerit in rebelles, ratam habebimus, & faciemus auctore domino vsq; ad satisfactionem condignam inuiolabiliter obseruari.

Datum Viennæ tertio idus Octobris. Pontificatus nostri anno sexto. 1311.

Priuilegium Ioannis Papæ vigesimi secundi pro Præpositura Canonicæ Sanctæ Agathæ Cremonen.

Est Cremona.

Oannes Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filiis Iacobo Præposito, & conuentui Monasterii Sanctæ Agathæ Cremonen. per Præpositum soliti gubernari ordinis Sancti Augustini salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exponit vestræ deuotionis sinceritas, & Religionis promeretur honestas, vt tam vos quos speciali dilectione prosequimur, quã etiam Monasterium vestrum cõdignis fauoribus attollamus, hinc est quod nos vestris in hac parte supplicationibus inclinati, vt Monasterio prædicto, quod vt asseritis antiquum, & honorabile existit, & ad quod magna pro tempore populi habetur deuotio, cuiusq; Præposito existenti pro tempore, Baculo Pastorali in processionibus

cessionibus generalibus in eodem Monasterio fieri solitis vti possit per speciale Apostolicæ Sedis priuilegium est concessum. Tu dilecte fili Præposite, & successores tui Præpositi dicti Monasterij, qui erunt pro tempore, Mitra Annulo, & aliis Pontificalibus insignijs in eisdem processionibus, necnō diebus solemnibus in Missis, & aliis diuinis officiis liberè vti: quodq; in dicto Monasterio, & Prioratibus etiam subiectis, Benedictionem solemnem post Missarum, Vesperorum, & Matutinorum solemnia; dummodo in benedictione huiusmodi, aliquis Antistes vel Sedis eiusdem Legatus præsens non fuerit elargiri possitis. Felicis recordationis Alexādri Papæ Tertii Prædecessoris nostri, quæ incipit Abbates, & aliis quibuscūq; cōstitutionibus Apostolicis in contrariū æditis nequaquā obstātibus, uobis & eisdē successoribus auctoritate Apostolica de speciali gratia tenore præsentium indulgemus. Nulli ergo oīno hominū liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum duodecimo Kal. Octobris. Pontificatus nostri anno tertio. 1318. M. de Nouaria V.

Miranda Ticinensibus totiusq; Insubriæ indigenis, & aduenis dissimilium ordinum connexio, & in vno eodemq; Choro bisfarij coloris amictus, hinc namq; Canonicorum, inde Eremitarum coetus, adeo promptis animis ad Diuinas occurrunt laudes, adeo concorditer diurnis, nocturnis precibus insistunt, certatimq; Deum glorificare, & inuicem honore preuenire gestiunt, vt illius conspicue agnoscas opus, qui habitare facit vnanimes in domo. Enimuero subsequens diploma ipsis Canonicorum priuilegijs inserendum duximus; quatenus discāt, qui fuerit Sanctissimo Pontifici scopus, cum ipsis praexistentibus, Illustrissimū Eremitarum ordinum subinduxit, feruentioriq; indies charitate inardescant, ne fraudetur desiderio suo.

Priuil. Ioannis Vigesimisecundi. Datum fratribus Eremitanis pro ingressu Ecclesiæ Sancti Petri in Cælo aureo Papiæ.

IOANNES Epūs seruus seruorū Dei. Dilectis filiis Priori principali, & fratribus ordinis Eremitarum Sancti Augustini, salutem

& Apostolicam benedictionem. Veneranda Sanctorum Patrum Doctorum Ecclesiæ vita promeruit, ac ipsorum celebris, proficuaque doctrina persuadet, vt eis, qui iam Deum facie ad faciem tenebrarum fugata caligine intuentur in patria, quique illius suauissima fœlicitatis dulcedine perfruuntur, à nobis, & cunctis Christi fidelibus in huius peregrinationis nostræ via dum viuimus, vbi cũ in enigmate videmus per speculum, quantum ex alto conceditur debita honoris, & laudis exhibitio tribuatur; honor enim illis exhibitus exhibetur Christo, laudes eorum Saluatoris nostri redundant in laudem, quem laudare, & honorare dum viuerent veluti ipsius mancipati obsequiis indefessis præconiis non cessarunt. Propterea psalmista hortabatur cũ diceret Laudate Dominum in Sanctis eius; laudatur enim Dominus, qui Sanctos fecit, eosq; vt laudarentur imo vt ipsum in seculum seculi collaudarent instituit, cum idem in eum, & propter eum dignis præconiis attolluntur, vere vtiq; isti Sancti sunt, verè doctores Ecclesiæ, Gregorius Sanctus Ambrosius, Augustinus, atq; Hieronymus, quorum doctrina informatur Ecclesia, quorũ vita mores salubriter informantur, vt de ipsis scriptum esse intelligatur, & merito: qui fecerit, & docuerit, hic magnus vocabitur in Regno Cœlorum, & illud, qui elucidant me, vitam æternam habebunt. Per hos .n quatuor doctores egregios quasi per quosdam cœlestis eruditionis limpidissimos riuulos, diuini eloquii noui scilicet, & veteris Testamenti, totiusq; Catholicæ fidei firmitas à fonte sapientiæ, quod est verbum Dei in excelsis. Post gloriosissimorum tum Apostolorum, & Euangelistarum instructiones viuificas, & ipsorum sacrata volumina, ad nos copiosa imo vberrima fluenta decurrunt, cum per eorundem Doctorum verba melliflua scripturæ sacræ, fideiq; Catholicæ referentur misteria, enodentur apices, parabolæ pateant, similitudines inotescant; hoc eorum testantur Epistolæ, sermones hoc edocent, libri efficacius demonstrant, hos inter celeberrimos idem Põtifex Augustinus magnæ quidem auctoritatis, & sanctitatis præsul, magnæ circumspectionis, & prouisionis Pater, magnæ, subuectionis, & miserationis, Antistes, Dilectus itaq; Deo, & hominibus cuius memoria in benedictione est, ueluti gemmula carbunculi ignitæ charitatis, & flammæ in eloquentiæ, & sapientiæ auri ornamento locata resplenduit, & velut aquila grandis venit ad libanũ,

&

& tulit medullam cedri, dum aggressus est quæstiones altissimas, & easdem profundissimas non expauit, Quinimo in eis uitiorum spinis abscisis, profligatis hæresibus, earumq; radicibus extirpatis, Catholicæ fidei veritatem produxit in lucem, eduxit in publicum, firmis & inuictis rationibus solidauit, vt illius suauitatem dulcedinis, ac si medullam cedri in holocaustum diuinæ maiestatis assumens ad refectionem totius militantis Ecclesiæ propinaret; grata itaq; Deo eius oblatio, acceptum ipsius sacrificium, nobis vtilissimum quod impendit; quatenus de ipso non dubitatiue, sed admiratiue, & commendatiue dicamus. Nunquid ingressus es profunda maris, & in nouissimis abyssi ambulasti? Nunquid apertæ sunt tibi portæ mortis, & ostia tenebrosa vidisti? habet ergo exinde vnde commendetur Augustinus, ex scientia commendetur, ex labore laudetur, ex intentione extollatur, & vita. Nam cum uiuendi normã Sacræ Religionis præscriberet, Præsul idem, tanquam forma gregi factus ex animo, ne dum aliis prædicaret ipse reprobus efficeretur, eandem in se non minus seruare, quam aliis imperare; quinimo & illis supererogare sategit, ut diceret Charitati vestræ de nobis ipsis sermo reddendus est. Hæc dum nos qui licet immeriti vices Dei, & D. Nostri Iesu Christi tenemus in terris, quibusque totius gregis Dominici cura ab ipso Domino in persona B. Petri principis Apostolorũ cuius successor existimus commissa est, qua deuotione recolimus, & profunda meditatione pensamus, dignum arbitramur & congruum, ut ubi tanti doctoris, & præsulis corpus tumulatum quiescere dicitur, ibi vltra id quod sibi honoris & laudis ab uniuersali exhibetur Ecclesia, singulari quadam reuerentia à uobis, & fratribus ordinis vestri, qui sub eiusdem patris regula degitis, & sancta obseruatione militatis, quiq; diuinis insistitis laudibus vacatis, orationi intenditis, exhortationi insudatis studio & animarum saluti propensius vigilatis, specialiter honoretur; quatenus inibi tanquam membra suo capiti, filii patri, magistro discipuli, duci milites cohærentes, Deo & ipsi Sancto auctoritate fulti Apostolica, præcordialius iubiletis, vbi & Præceptoris vestri, Patris, Ducis, & Capitis Augustini noueritis reliquias fore sepultas: ea propter ad honorem Sanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, Beatæ & Gloriosæ semperque Virginis Genitricis Dei Mariæ, Beatorum Petri, & Paoli Apostolorum eius, ac eiusdem B. Augustini Doctoris Egregii, omniumq; Sanctorum, necnon diuini cultus

augu-

augumentum de fratrum nostrorum consilio auctoritate Apostolica statuimus, & etiam ordinamus, quod fratres vestri ordinis, quibus præsit Prior secundum obseruantiam ipsius ordinis Heremitarum, iuxta Ecclesiam Monasterij Sancti Petri in Cœlo aureo Papien. cui præest Abbas, & conuentus Canonicorum regularium ordinis Beati Augustini prędicti degunt inibi sub eodem etiam si ad Romanam Ecclesiam nullo pertineat mediante, vbi sacrum corpus eiusdem Beati Augustini esse dicitur solemniter tumulatum, mediate vel immediate prout eisdem Priori, & fratribus videbitur expedire, & commode fieri poterit, usq; ad vigesimumquintum, vel trigesimum numerum ad minus, iuxta subscriptam formam debeant insimul perpetuis futuris temporibus habitare, Quodq; uos dictos fratres ibidem vsq; ad huiusmodi numerum teneamini deputare, quos actore Deo studeatis habere ætate maturos, liberali scientia præditos, & honesta conuersatione decoros; remanentibus tamen dictis Abbate, & conuentu Canonicorũ prout ipsi nunc sunt in Monasterio prælibato sicut infra plenius est expressum, saue fratrum habitatio prædictorum constituatur in loco decenti iuxta Ecclesiam Monasterii antedicti, prout superius est expressum, & ab eorundem Abbatis, & Canonicorum habitationibus sit discreta, & taliter disponatur, quod ipsi fratres eandem Ecclesiam dicti Monasterii per aliam portam de nouo inibi faciendam liberè ingredi, & egredi valeant, ac in eadem Ecclesia cum dictis Abbate, & Canonicis iuxta modum designatum inferius in diuinis officiis interesse, etiamsi dicta Ecclesia exiftat, & huiusmodi habitatio ipsorum fratrum fuerit intra spatium cannarum, infra, q, Ecclesiam vel oratorium, seu locum religiosum, aut habitationẽ religiosorum non debere construi, nonnullis religiosis mendicantium, & aliquorum aliorum ordinum, per speciale Apostolicæ Sedis priuilegium est indultum, aliasq; super hoc prouisio habeatur, quod dicti Abbas, & Canonici propter huiusmodi portam faciendam, & habitationem ipsorum fratrum, vt præmittitur disponendam, nequeant in suis habitationibus impediri, sed habitationes dictorum fratrum, ab ipsorum Abbatis, & Canonicorum habitationibus sint discretæ, ac diuersis refectoriis comedant, & dormitoriis dormiant, hi & illi in suis refectoriis, & dormitoriis separatis, dictam autem habitationem, & domos, refectorium scilicet dor-

mitorium

torium, claustrum, hortum cum aliis officinis debitis, & consuetis iuxta morem dicti ordinis Heremitarum ijdem fratres construi facient suis sumptibus, vel de eleemosinis fidelium absq; onere ipsorum Abbatis, & Canonicorum; prout dictis fratribus Dominus ministrabit, & prouideatur attencius in hac parte, quod si fundus, vel solum vbi dicti fratres ædificare voluerint sit aliquarũ priuatarum personarum, vel dilectorum filiorum communis, seu venerabilis fratris nostri Episcopi Papiensis, aut alterius Ecclesiæ; dũmodo aliquod aliud Monasterium, vel Ecclesia inibi non existat, illum vel illud prædicti fratres ement, uel aliis iustis modis acquirent, & ibidem ædificabunt suis sumptibus, vel de huiusmodi eleemosinis prout superius est expressum; si vero quidem fundus seu solum Abbatis, & Canonicorum existeret prædictorum, illum vel illud nihilominus dicti fratres ement iusto prætio ab eisdem: quod si forte Abbas, & Canonici antedicti pdictũ fundũ, seu solũ p iusto (vt profertur) prætio nolent vendere fratribus memoratis, eos ad id monitione præmissa per censuram Ecclesiasticã sublato appellationis obstaculo auctoritate nostra decernimus compellendos; in diuinis aũt officiis modum seruari volumus subsequentem; scilicet quod cum tam Canonici, quàm fratres prædicti conforme diuinum officium dicantur habere, ipsi Canonici, & fratres insimul eisdem temporibus locis, & horis pensum debitæ seruitutis Domino soluturi conueniant in Ecclesia memorata, ita quod ab eis non diuersis, sed eisdem temporibus, locis, & horis, horæ Canonicę, & Missæ solemnes in dicta Ecclesia celebrentur; secretas autem Missas, dicti Canonici, & fratres legere poterunt prout volent, honestate, decentia, & aptitudine loci, & temporis obseruatis. Volumus autem, q; si altaria in dicto Monasterio iam erecta sint ęqualia numero, eorum medietas dictis Canonicis, & reliqua medietas eorundem eisdem fratribus pro legendis missis huiusmodi assignẽtur; si verò existant inæqualia numero, maior pars eorum ad id deputetur fratribus memoratis, & quia idem Abbas antiquior in loco & dignitate maior existit, Abbas qui est, & pro tempore fuerit in celebrationibus missarum, & prædicationibus in Natalis Domini, & Epiphaniæ, Dominicæ in Ramis Palmarum, Resurrectionis, & Ascensionis Dominicæ, Pentecostes, Natiuitatis Io. Baptistæ in omnibus, & singulis Sanctorum Petri, & Pauli Apostolorum, Assumptionis

ptionis,& omnibus aliis Beatæ Virginis, Sãcti Augustini, omnium Sanctorum Consecrationis seu dedicationis Ecclesiæ dicti Monasterii, & in omnibus Sanctorum solẽniotibus Monasterij eiusdem festiuitatibus,quibus specialiter consueuit multitudo fidelium conuenire in Ecclesia dicti Monasterii præferatur, vt missam solemniorem celebrandam diebus huiusmodi celebrent, & in solemniori prædicatione ipsis etiam diebus prædicet,si hoc voluerit idem Abbas, si autem celebrare aut prædicare nequiuerit, vel noluerit ipse Abbas,loco eius(si tamẽ Monasterium ipsum Priorem claustralem habeat) ipse Prior claustralis in huiusmodi celebratione,& prædicatione succedat. Quo siquidem Priore Claustrali (si eum Monasterium ipsum habeat,ut præfertur)celebrare seu prædicare similiter non valente vel nolente, tunc Prior eorundem fratrum dicti loci, vel is cui per fratres ipsos iuxta morem eorum hoc celebrationis,& prædicationis officium committetur,de ipsius Missæ celebratione, ac prędicatione disponat, prout eis videbitur faciendũ: Alijs vero diebus tam Dominicis, & festiuis, quàm etiam ferialibus,quotiescunq; prædicari, necnon in antedictis festiuitatibus sicut diebus solemnioribus, præterquàm in prædicatione solemniori, vt supra exprimitur, si in eisdem festiuitatibus,seu solemnioribus diebus eadem forsan die pluries in eodem Monasterio contingeret prædicari, prædicationes huiusmodi dicti fratres, vel ille cui hoc ipsi iuxta morem huiusmodi committent distribuent, & assignabunt,etiam ipsi Abbati prout eis videbitur expedire, in sedendo vero in eadem Ecclesia quibuscunq; diebus,ipse Abbas solẽmniorem locum teneat,ipsiq; Canonici iuxta eum. In processionibus autem dictus Abbas sit ultimus, ipsumq; proximè præcedant Prior Claustralis, & Canonici prælibati, seruatis tamen per eos quo ad alios viros Ecclesiasticos religiosos, & seculares in incedendo loco & ordine, hactenus per ipsos in processionibus consuetis: præfati autem fratres in incedendo in processionibus huiusmodi, antiquum locum & ordinem suum seruent. De aliis insuper missis conuenrualibus in dicta Ecclesia celebrandis,taliter ordinamus & volumus obseruari,quod Abbas,Canonici,& fratres prædicti diuidant, seu assignent inter se, se iuxta numerum personarum sufficientiam, & expedientiam earundem,qualiter aliquas Abbas si ad hoc vacare voluerit, aliquas Canonici, & nonnullas

fratres

fratres prædicti (Missas celebrent,& alia officia, siue per hebdomadas seu singulis diebus, vel alias prout expedientia exegerit,& decentia suaserit partiantur; volumus tamen vt diuisio, & partitio huiusmodi, & Missarum celebrandarum, ac totius diuini officii diurni, & nocturni assignantiam incipiendo tamen primo in Abbate sicut præmittitur,ad id vacare voluerit, & in Canonicis prælibatis;deinde ad fratres perueniendo prædictos, necnon pulsatio Campanarum ad diuina officia viuorum, & mortuorum, & horis Canonicis ad eundem Priorem prædictorum fratrum,vel ad illum cui huiusmodi officium diuisionis,partitionis,assignationis,& campanarum pulsationis iuxta morem eorundem fratrum commissum fuerit debeat pertinere, idem quoq; volumus obseruari si plures eadem die Missæ conuentuales in eadem Ecclesia celebrentur; vtputa vna de die,& altera de Sancta Maria,& de Sancto spiritu, vel in similibus,aut pro uiuis,vel defunctis, vt inter eosdem Abbatem Canonicos, & fratres sicut prætangitur diuidantur, & etiam assignentur. Reseruata dictis Abbati, & Priori Claustrali sicut supra dicitur sit ibidem prærogatiua in celebratione solemnioris Missæ. In festiuitatibus siue diebus solemnioribus prædictis, quemadmodum superius est expressum: Prohibemus autem ne dicti fratres de audiendis confessionibus Parochianorum eiusdem Ecclesiæ dicti Monasterii, & de Sacramentis Ecclesiasticis ministrandis eisdem se aliquatenus intromittant nisi iuxta formam constitutionis fel. re. Bonifacij Papæ Octaui prædecessoris nostri super hoc, & certis aliis articulis editæ,ac per piç Memoriç Clementem Papā Quintū prædecessorem nostrum innouatę,necnon secūdū constitutionem à Clemente prædicto ędítam, ne religiosi certa Sacramenta Ecclesiastica Clericis, & laicis ministrare præsumant sine Parochialis pręsbiteri licentia speciali,aut permisione iurium aliorum,sed ipsorum Parochianorum confessiones audiant, & eis Sacramenta prædicta ministrent dicti Abbas,& Canonici,vel alii in dicto Monasterio, vel alibi quibus hæc antea competebat; prout iuris existit,& consueuerant temporibus ante actis. De sepulturis verò defunctorum,qui sepelientur apud Monasterium antedictum, & de funeralibus, quæ ratione corporum ipsorum defunctorum obueniunt,ex certis causis legitimis, inter eosdem Abbatē Canonicos, & fratres ad præsens non disponimus, nec etiam ordinamus, sed

illorum

illorum dispositionem, & ordinationem, nobis & Sedi Apostolicæ in posterum duximus reseruandas: nisi dumtaxat de Parochianis antiquis Ecclesiæ Monasterij prælibati, qui sepelientur apud Monasterium antedictum, de quorum funeralibus, & legatis, seu relictis, aliisq. quibusuis oblationibus, & obuentionibus, quæ ratione corporum ipsorum Parochianorum prouenerint, totum (vt est hactenus consuetum) cedat Abbati, & Canonicis memoratis. Prætere ordinamus, & volumus, vt oblationes, quæ offeruntur in altari, vel alibi in Monasterio prælibato, in pecunia pannis, & similibus; nisi offerentes expresse distinguant quid, quantum, vt velint, esse Abbatis, & Canonicorum, & quid, quantum, vt fratrum, sint communes Abbati, & Canonicis, ac fratribus antedictis; vt videlicet Abbas, & Canonici medietatem, & fratres præfati reliquam medietatem oblationum habeant earundem. Aliæ vero oblationes, quæ specialiter prædictis Abbati, & Canonicis à fidelibus datæ fuerint cedant eis, illæ autem huiusmodi oblationes, quæ similiter eisdem fratribus à dictis fidelibus extiterint erogatæ, remaneant fratribus memoratis; ea tamen quæ ad vsum altaris, vel Ecclesiæ pro luminaribus, vel alias ad diuinum cultum donata fuerint à fidelibus prælibatis, in vsum huiusmodi secundū iuris exigentiam expendantur fideliter, & etiam conuertantur. Si autem super prædictis, vel aliquo, seu aliquibus eorundem, aut circa ea inter Abbates, & Canonicos ex parte vna, & fratres præfatos ex altera contigerit aliquam ambiguitatem oriri, eisdem Abbati, Canonicis, & fratribus licentiam elargimur, ut super his inter se se possint, quod eis videbitur expedire salubriter ordinare, ac petere ordinationem huiusmodi à sede prędicta vbi opus fuerit confirmari, licet autem suprascripta prout distinguuntur duxerimus statuenda, & etiam ordinanda, eaq; velimus firmiter obseruari; nihilominus tamen nostræ intentionis existit, & volumus, quod prædictis Abbati, & Canonicis, eorumq; successoribus in perpetuum inconcussa, & illibata permaneāt omnia, & singula priuilegia, indulgentię, exēptiones, libertates, immunitates, decimæ, prioratus aliaq; membra . . . . . Ecclesiæ, Cappellæ, Castra, Villæ, Casalia, Maneria, Domus, tū, Vineæ, Possessiones, Prata, Pascua, Nemora, Siluæ, Stagna, Lacus, Molēdina, decursus aquarū, aliaq; bona mobilia, & immobilia, Iuspatronatus, cæteraq; iura, actiones, & iurisdictiones ipsorum, ac dicti

Mo-

Monasterii in quibuscunq; & ubicunq; consistant,& quibuscunq; nominibus censeantur, vt ea omnia & singula plene, ac libere habeant,ipsiq, gaudeant & vtantur,prout ad ipsos pertinet, quibuscunq; iustis modis seu titulis,ac eis competit,ex priuilegio,consuetudine vel de iure;ita quòd nullum eis,quo ad præmissa priuilegia, & alia prænominata iura & bona ipsorum,seu aliqua,vel, aliquod eorundem præiudicium generetur,vel obstaculum valeat quomodolibet interponi. Postremo per huiusmodi statutum, ordinationes,decretum,& voluntates nostras,& alia, quæ in præsentibus inseruntur, non intendimus vt dicti fratres ipsis Abbati conuentui, seu Canonicis sint subiecti,nec etiã è conuerso, sed Canonici præfati (prout modo) Abbati subsint eidem,& corrigantur,& puniãtur, vbi necesse fuerit ab eodem, necnon obseruent suam regulam, suasq; licitas, & honestas consuetudines sicut prius, prædicti uero fratres secundum regulam eorundem ac priuilegia, & indulgentias dictæ sedis ipsi ordini Eremitarum indulta, suasque consuetudines, & constitutiones licitas, & honestas viuant, & à prælatis corrigantur eorum,& puniantur,prout opus fuerit secundũ sui ordinis disciplinam, non obstantibus supradicto Cannarum priuilegio, & quibuslibet alijs per quæ statuti,ordinationis, decreti, vt voluntatum nostrorum prædictorum exequutio impediri possit quomodolibet,vel differri,& de quibus plenam, & expressam opporteret in eisdem præsentibus fieri mentionem, Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, ordinationis, constitutionis, prohibitionis, reseruationis, concessionis, & voluntatum infringere,vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Auinioni decimotertio Kalendas Februarij Pontificatus nostri anno vndecimo. 1327.

Ioannis

Ioannis Vigesimisecundi, & Benedicti Papæ Duodecimi litteræ confirmantes Vrbani Tertij Priuilegium ad Præpositum, & Canonicos Sanctæ Crucis Mortariensis. apud Insubres.

Est Mortarij.

ENEDICTVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Præposito, & Couuentni Monasterij Sanctæ Crucis Mortariensis, per Præpositum soliti gubernari, ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis ordinis Sancti Augustini Papiensis Diœcesis, salutem & Apostolicam Benedictionem.

Decet per nostræ prouisionis prouenire subsidium, vt ius suum quilibet sibi gaudeat conseruatum. Hinc est, quod nos tenorem quarundam litterarum fœlicis recordationis Ioannis Papæ vigesimisecundi prædecessoris nostri vobis ab ipso dum viueret concessarum, (quarum originalia sicut vestra continebat petitio casualiter sunt amissa) in registro ipsius prædecessoris repertum, vt de dictis litteris in posterum haberi valeat certitudo ad vestræ supplicationis instantiam, de verbo ad verbum transcribi fecimus, & præsentibus annotari, qui talis est Ioannes Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filiis Præposito, & Conuentui Monasterij Sanctæ Crucis Mortariensis per Præpositum soliti gubernari ad Romanã Ecclesiam nullo medio pertinentis ordinis Sancti Augustini Papiẽ. Diœcesis salutem, & Apostolicam benedictionẽ, Prouisionis nostræ debet prouenire subsidio, vt ius suum cuilibet conseruetur. Cum itaq; quoddam priuilegium à fœlicis recordationis Vrbano Papa Tertio prædecessore nostro Monasterio siue Ecclesiæ vestræ concessum, iam incipiat nimia vetustate consumi, nos vestris supplicationibus inclinati, priuilegium ipsum pro parte vestra nobis exhibitum, & ostensum inspeximus diligenter, ipsumq; ad futuram rei memoriam de verbo ad verbum transcribi fecimus, & eius transcriptum bullæ nostræ appensione muniri. tenor autem ipsius priuilegii talis est Vrbanus Episcopus seruus seruorum Dei Dilectis filiis Nicolao Præposito Ecclesiæ Sanctæ Crucis Mortariensis, &c. *hic verbotim inseritur totum priuilegium Vrbani, quod sup folio 104. vsq; in finem mox subditur.*

Nos

Nos igitur priuilegiũ ipsum ex certa scientia approbantes illudque præsentis scripti patrocinio roborantes, auctoritate Apostolica decernimus, vt vbi hmõi ipsius priuilegii tenor sit insertus, plenãm & indubitatã obtineat roboris firmitatẽ, ac illud idem robur, eamque vim, eundemque vigorem per omnia habeat, & teneat, quæ habet priuilegium supradictum, & eadem sibi prorsus fides adhibeatur, quandocumq; & vbicunq; siue in iudicio, vel alibi fuerit exhibitum, vel ostensum, & stetur ei firmiter in omnibus, sicut eidem priuilegio staretur, si foret exhibitum, vel ostensum, & firmã fidem per omnia faciat, etiam si priuilegium ipsum non exhiberetur, nec appareret, nec etiam haberetur, nolumus tamen eidem Ecclesiæ seu Monasterio vestro per hoc aliquod ius acquiri de nouo, sed antiquum tantummodo conseruari.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrę approbationis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attemptare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Auenioni Decimo Kalendas Februarii. Pontificatus nostri anno tertio. 1337.

Subscripta vt apparet.

B. de Vidallet.

N Litteræ

LITTERAE

Sanctissimi Domini Nostri Benedicti Papæ Duodecimi pro constitutione totius ordinis Canonicorum Regularium.

Est Papia

ENEDICTVS Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

Ad decorem Ecclesiæ spōsæ Dei, & sanctarum religionum fundatarum in ea, quæ licet diuersis distinctæ sint gradibus; in vnius tamē veræ fidei propositum coeuntes, eandem Ecclesiam venustant variis floribus meritorū, pro iniunctæ nobis Apostolicæ seruitutis officio summis vigiliis, & indefessis studiis intendentes, ad ea quæ pro diuini nominis laude religionum ipsarum statum, puritatem, honestatem morum, regularis obseruantiæ disciplinam, & sacrarum peritiam scripturarum respiciunt labores nostros libenter impendimus, & opportunæ solicitudinis diligentiam adhibemus. Ideoq; inter religiones alias in agro eiusdem plantatas Ecclesiæ ad religionem Canonicorum Regularium Ordinis Sancti Augustini, ab Christi gloriosis Discipulis in primitiua Ecclesia sacris institutionibus stabilitam gerentes præcipuæ charitatis affectum, ac nolentes, quæ in eadem religione reformanda cognouimus, absq; reformationis remedio præterire, omnia quæ in religione prædicta tam a prima ipsius institutione, quàm à sacris Canonibus sunt salubriter instituta, omnino immota in sua firmitate manere censentes, nonnulla quæ experientia deesse probauit, & supplenda dictæ religionis vtilitas (quinimmo necessitas persuadet) statuenda prouidimus, in ea perpetuis futuris temporibus obseruanda.

In primitiua Ecclesia.

Statuimus igitur vt quando in Ecclesia Cathedrali, Monasterio, seu loco alio religionis eiusdem, Canonicorum creatio fuerit faciēda, nullus recipiatur vel induatur in Canonicum, nisi persona idonea, uel de cuius idoneitate spes verisimilis habeatur, & talis quæ

inibi

inibi in diuinis,vel aliis,Deo possit, & velit debite impendere obse quia opportuna,& quòd huiusmodi creatio,& habitus rraditio fiat publice, infra Ecclesiam Monasterii,seu alium locum conuentualē religionis eiusdem (nisi causa rationabilis eas alibi fieri suaderet) nullisq; promissionibus seu obligationibus cum iuramento, vel sine cuiquam faciendis.Quod si secus actum fuerit,eo ipso irritū habeatur, quodq; huiusmodi creatio seu habitus traditio,non nisi psonæ,seu personis religionis eiusdem , quæ tunc etiam in Ecclesia, loco,seu Monasterio prædictis fieri debeat aliquatenus committatur. Hii vero,qui creati fuerint in Canonicos,infra probationis tēpus, in loco in quo saltem septem Canonici residean necessario habeant residere , eisque idoneus , & fidelis deputetur instructor, qui eos instruere valeat in diuinis officiis , & obseruantia regulari. Cæterum si Canonicorum creatio fuerit facienda, eaque pertineat ad Prælatum vna cum Capitulo, vel conuentu , vel cum consensu fieri debeat eorundem,si capitulum seu conuentus, vel eorum maior pars pure ad eā nō procederent, vel creationi faciendæ sine cau sa rationabili renuerent consentire, Prelatus ex quo sibi euidenter expediens, vel necessarium apparebit, huiusmodi Canonicorum creationem fieri debere , vel per Prælatum, & capitulum seu conuentum, aut per illum,seu illos ad quem seu quos pertinuerit concorditer deliberatum , & diffinitum fuerit fore creationem huiusmodi faciendam , tunc Prælatus moneat capitulum seu conuentum, & in virtute obedientiæ eis iniungat , vt pure , ac secundum Deum infra unius mensis spacium ad dictam creationem , cum eo in primo casu procedant, vel in secundo creationi faciendæ suum præstent consensum,quòd si præfati capitulum seu conuentus monitioni, vel iniunctioni huiusmodi parere neglexerint, vel recusauerint,creatio ipsa ea vice libere pertineat ad Prælatum (dummodo per eum nil in præmissis factum fuerit fraudulenter) in casu autem deuolutionis huiusmodi , Prælatus faciendi eandem creationem cum consilio seniorum eorundem capituli, vel conuentus eligendorum per ipsum Prælatum,tertiam partem numero ad minus facientium eorundem capituli vel conuentus , de personis idoneis liberam habeat facultatem ; ita tamen, quòd tunc per dictum Prælatum tot & non plures creentur, quot attentis facultatibus a sta-

tu antiquo, & debito locorum, creandi seu creati rationabiliter fuissent, si Prælatus, & capitulum seu conuentus increatione huiusmodi concorditer conuenissent. Rursus eorum arbitrium qui ad priuata suorum commoda reciprocantes affectum, faciendæ creationi Canonicorum huiusmodi nolunt aliter consentire; nisi concedatur eisdem, quòd vnus vel plures quos maluerint seu nominauerint in Canonicos creentur, penitus detestantes, hoc deinceps omnino fieri prohibemus, decernentes concessiones huiusmodi (si quæ eis factæ fuerint) fore nullas, quodque nulli ex receptione seu creatione ex ea vel ob eam secuta, ius aliquod in loco in quo seu ad quem fuerit aliquatenus acquiratur. Insuper præmissis adijcimus, quòd capitulum, vel conuentus religionis eiusdem in nouitate sui Prælati, nequeant eidem Prælato, vel alteri occasione ipsius, facere gratiam super receptione, vel creatione Canonicorum plurium quàm duorum, nec ad huiusmodi pro duobus gratiam faciendam, eos nisi de libera eorum voluntate processerit intendimus obligare.

Professio vt fienda. Præsenti quoque statuimus sanctione, quòd singuli Canonici religionis eiusdem professionem expressam faciant, non clandestine, sed patenter, & si commodè fieri poterit in Ecclesia, & cum missa, quòd si forte Prælatus ad quem spectabit professionem ipsam recipere, tempore probationis elapso, per Canonicum profiteri volentem, congruo loco & tempore humiliter requisitus professionem eandem recipere sine rationabili causa renuerit, vel vltra debitum forte distulerit, dictus Canonicus extunc in dicta Ecclesia, vel Monasterio, ac membris ipsius ad omnia idoneus censeatur, ad quæ censeretur si foret expresse professus. Teneatur tamen quum ad hoc opportunitas se obtulerit, expresse nihilominus profiteri. Alioquin extunc ad præmissa donec expresse fuerit professus, minus idoneus habeatur: ac nihilominus possit per proprium Prælatum ad profitendum expresse compelli. Prælatus quoque, qui professionem ab eo recipere renuerit aut distulerit (vt præfertur) ad ipsius professionem admittendam, expresse per suum immediatum superiorem religionis eiusdem, seu per eum ad quem pertinuerit compellatur.

Pro-

Prohibemus insuper ne in Ecclesia Cathedrali seu Monasterio, vel loco alio religionis eiusdem, quiuis Clericus sæcularis, vel Laicus recipiatur ad præbendam: seu etiam portionem; nisi eidem Ecclesiæ seu Monasterio, vel loco dederit primitus se & sua, nec huiusmodi præbenda seu portio ad vitam, vel ad tempus vendatur, detur, seu alias concedatur eidem. Quicquid autem contra prohibitionem huiusmodi attemptatum fuerit omnino decernimus irritum & inane, ac nihilominus recipientes, vendentes, dantes, & concedentes huiusmodi vltra pœnas a iure statutas, superiorum suorum arbitrio puniantur. Per præmissa verò, non intendimus circa officia vel ministeria, aut alia obsequia opportuna, inibi consueta per sæculares Clericos vel laicos exerceri, aliquid immutare.

Vt autem dicta religio salubriter in omnibus dirigatur, in Ecclesia seu Monasterio locoue alio Collegiato seu Conuentuali Religionis eiusdem, superiorem dictæ religionis, non habentes, ac etiã in quolibet Collegiato seu conuentuali loco duodecim, vel maiorem numerum habente Canonicorum (etiam si Superiorem in ipsa religione habeat) necnon in loco alio etiam minorem duodecim numerum habente, in quo Prior claustralis esse consueuerit constituatur huiusmodi Prior claustralis: dictaque Prioris constitutio fiat per illum seu illos ad quem, vel ad quos pertinuerit cũ consilio aliquorum seniorum illius loci quo constituetur, attentius prouidendo, quòd persona, quæ zelum religionis ordinatum habeat, quæve existat idonea ad exercendum, in Prioris claustralis officium in loco in quo constituta fuerit assumatur. Dictus vero Prior quuum eum abesse, vel sic impediri contigerit, quod incũbẽs sibi officium per se nequeat exercere, teneatur aliquem ex Canonicis dicti loci ad hoc idoneum deputare, qui huiusmodi absentia, vel impedimento durante vices ipsius gerat (nisi alicui ex priuilegio seu statuto, vel consuetudine ratione dignitatis personatus, vel alterius beneficii, in præmissis casibus gerere vices huiusmodi competere nosceretur, vel nisi dicti Prioris superior aliquẽ ad hoc pro ipso Priore duxerit deputandum) in loco autem in quo secundum præmissa Prior claustralis minime fuerit statuendus, præsidens tali loco quum ipsum impediri vel abesse contigerit, vt de Priore claustrali præmittitur teneatur aliquem loco sui, quo ad ea quæ ad officium Prioris claustralis pertinent deputare. Per hoc autem, quòd volumus constitutionem dicti Prioris fieri de consilio seniorum, *Prior Claustralis.*

non intendimus circa ammonitionem ipsius de pristina obseruantia aliquid immutare.

Pro regulari disciplina attentius obseruanda in Ecclesia Cathedrali seu Monasterio locoue alio conuentuali religionis eiusdem diebus singulis, in aliis verò locis in quibus quattuor aut plures Canonici fuerint deputati, saltem semel in septimana, & etiam sæpius in eisdem (si in ipsis sæpius, ac in quibusuis locis aliis non conuentualibus totiens, & quando est in eis fieri consuetum) regulare capitulum teneatur, in quo antequam ad tractanda alia procedatur Canonicorum excessus, transgressiones, & negligentiæ corrigantur, ac de disciplina, & reformatione regulari tractetur salubriter & agatur, nullo ibidem proterue, aut clamose, seu irreuerenter se habere quomodolibet præsumente.

Annuale capitulū. In singulis quoq; Ecclesiis Cathedralibus Monasterijs atq; locis Collegiatis seu Conuentualibus Religionis præfatæ principalibus, non ab aliis dependentibus (etiam si in eis alias non fuerit cōsuetum) & in singulis aliis locis religionis eiusdem habentibus membra sibi subiecta, aut si inibi solitum est capitulum celebrari, annis singulis capitulum celebretur; die videlicet ad hoc statuto, vel per ipsum capitulum annis singulis statuendo, in loco scilicet principali, & non alibi (nisi euidens necessitas suaderet huiusmodi capitulum alibi celebrandum) Prȩlatus autem loci principalis in loco in quo celebrabitur ipsum capitulum, eidem capitulo omnino studeat personaliter interesse, cui etiam præesse debebit, quod si eum tunc ab eodem capitulo abesse contigerit, teneatur alicui idoneo, loci & religionis eiusdem committere vices suas, qui intersit, & præsit capitulo memorato (nisi ex priuilegio, statuto vel consuetudine alteri hoc competere nosceretur) ad huiusmodi autem capitulum Abbates Præpositi Priores, & administratores eidē loco principali immediatè subiecti, necnon vbi fuerit consuetum, etiam Canonici administrationem non habentes, extra Ecclesias Monasteria, & loca prædicta morantes, personaliter conuenire impedimento cessante legittimo, aut impedimento huiusmodi subsistente, Abbates, Præpositi, Priores & administratores præfati procuratorem idoneum sufficienter instructum cum mandato legittimo causam, seu causas impedimenti huiusmodi, & expræsse iurandi in animas ipsorum constituētium, causas huiusmodi fore veras,

&

& reddendi rationem infrascriptam, & alia faciendi, quæ facere possent si essent præsentes potestatemcontinentem, ad ipsum capitulum dirigere teneanrur. Is verò, qui tūc præerit dicto capitulō, cum quattuor senioribus per ipsum capitulum aut maiorem partem ipsius eligendis, an causæ huiusmodi sufficientes fuerint arbitrabitur, vel eis non venientibus, aut nullum talem procuratorem mittentibus, vel causas minus sufficientes prætendentibus, de pœna condigna ob hoc talibus infligenda habeat extimare, quam ipse solus præsidens infligendi, & alias contra ipsos absentes si opus fuerit auctoritate Apostolica prout iustitia, & regularia instituta suaserint procedendi habeat facultatem. Conuenientes autem ad dictum capitulum vitam ducant communem, & faciant proportionaliter simul omnes expensas: nisi forte ex consuetudine, vel statuto, aut alia ordinatione rationabili incūberet alii seu aliis onus expensas huiusmodi faciendi, quos tamen si ex hoc, quòd singulis annis fieri volumus capitulum memoratum, vel ex aliis supra, vel infra statutis ampliores expēsas fieri contigerit, nolumus in expēsis publicis plus solito onerari, sed tūc huiusmodi ampliores expensæ fiant per omnes simul proportionaliter, vt præfertur. Quod si forsan aliquis ex locis prædictis in quibus, vt præfertur, debet dictum capitulum celebrari, membra habeat adeo sibi remota, quod administratores principales dictorum membrorum nequeant annis singulis ad ipsum capitulum absq; notabili dispendio conuenire, tunc dictum capitulum teneatur ordinare, quando dicti administratores ad capitulum huiusmodi debeant conuenire. In huiusmodi autem capitulo tractetur præcipuè de reformatione morum, & obseruantia regulari, ac corrigantur, & reformentur in eo, quæ super spiritualibus, & temporalibus Religionis eiusdem corrigenda fuerint, & etiam reformanda, ipsoq; capitulo perdurāte, Abbates, Priores, Præpositi, ac Archidiaconi, cæterique administrationem habentes in religione prædicta quouis nomine censeantur, de suis administrationibus eidem capitulo teneantur afferre, & in scriptis tradere rationem declarando; videlicet si administrationes ipsæ aliquibus, & quantis, & ex quibus causis, quibusue personis, & qualibus obligationibus, & an sub vsuris sint debitis obligatæ, & an ipsa debita possint de rebus extantibus mobilibus persolui, aliaque onera sibi suisque administrationibus incumbentia supportari, sine de-

Communis uita.

Ratio reddenda.

bitorum augumento, & generaliter an administrationes ipsæ in casu desolationis, & quare, vel in statu prosperitatis existant. Huiusmodi autem rationum scripturæ continentes administrationũ ipsarum tam onera, quàm augumenta, in loco principali cuius tenetur capitulum sub fida custodia fideliter conseruentur, eorum à quibus ratio reddita fuerit propriis subscriptionibus communitæ. Volumus autem, quòd in casu, vbi Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Archidiaconis, & aliis administrationem habentibus, minime videretur expediens, sed periculosum esse releuare in dicto capitulo commoda seu augumenta, quæ de administratione huiusmodi superessent, quatruor eligendis de dicto capitulo, duobus per ipsum Abbatem seu Præpositum, vel Priorem seu Archidiaconũ, vel quemuis alium administrationem habentem, & duobus aliis per capitulum, vel maiorem partem ipsius: qui quattuor huiusmodi officium in virtute obedientiæ recipere teneantur, reuelare prædicta, quæ supersint in quibuscunque rebus consistunt, fideliùs teneantur eisdem quattuor sic electis iuramentis in præsentia dicti capituli præstitis, quòd non reuelabunt prædicta, nisi cedentibus, vel decedentibus hiis, qui reddiderint rationem, vel alia causa rationabili exigente, & tunc de licentia superioris sui, vel illius qui dictam reddidit rationem.

Capitulũ prouintiæ

Constitutionem insuper Concilii Generalis de communi capitulo Abbatum atque Priorum Abbates proprios non habentium, in singulis regnis, siue prouintiis faciendo, volentes exacta diligentia obseruari, statuimus quòd in regione prædicta in singulis prouintiis per vos designatis inferius & distinctis fiat, in loco qui ad hoc fuerit deputatus de quadriennio in quadriennium (saluo iure Dioecesan.) commune seu Prouintiale capitulum Abbatum, Præpositorum, Priorum, cæterorumq; Prælatorum, Abbates seu alios Prælatos superiores eiusdem religionis non habentium, necnon Præpositorum, Priorum, uel aliorum maiorum in Ecclesiis Cathedralibus post Antistites existentium, ac post Antistes ipsos regularem curam Canonicorum habentium quocunque nomine censeantur, aut nũcupentur, siue prænominati exẽpti siue non exẽpti existant, ad quod vniuersi conueniant, impedimentum Canonicum non habentes, dictam constitutionem circa præfatum prouinciale capitulum, & alia in ea tam prouide, quàm salubriter in-

Prælati maiores in Ecclesiis Cathedralibus post Antistites.

stituta

stituta in religione præfata irrefragabiliter obseruantes. Qui vero ad præfatum capitulum personaliter venire nequiuerint legitimè impediti, ad allegandam causam impedimenti huiusmodi,& probandam, necnon ad videndum ordinationes seu statuta atque mandata in dicto capitulo facienda, ac si idem taliter impeditus personaliter præsens esset concanonicum suum eiusdem Ecclesiæ, Monasterii seu loci) si commode fieri possit) alioquin aliam personam idoneam cum sufficienti mandato causam impedimenti huiusmodi continente,& etiam potestatem in animam constituẽtis eundem, iurandi causam huiusmodi veram esse, ad dictum capitulum mittere teneatur. Personæ vero quæ præfuerint huiusmodi prouintialibus capitulis celebrandis, quarum potestatem de vno prouintiali ad aliud prouintiale volumus perdurare, arbitrentur & decernant an excusationum causę dictorum, non venientium ad capitulum, an sufficientes, vel insufficientes existant, a quarum arbitrio seu decreto super hoc nulli appellare liceat, vel etiam reclamare. Non venientes autem ad dictum capitulum legittimo impedimento cessante, aut quum subest impedimentum procuratorem ad illud cum sufficienti mandato, vt præmittitur, non mittentes, teneantur expensas, quas fecerint in veniendo ad dictum capitulum, morando, & redeundo facturi, iuxta præsidentium dicto capitulo seu maioris partis eorum arbitrium extimandas in termino per ipsos pręsidentes statuendo, de bonis suę administrationis persoluere, in vtilitatem ipsius prouintialis capituli conuertendas super quibus nulli in totum, vel in partem gratia fieri valeat, vel remissio indulgeri. Possint etiam dicti præsidentes eosdem ad earum solutionem per censuram Ecclesiasticam auctoritate Apostolica cohercere, suosque processus, & sententias publicare, seu facere publicari in locis dictæ religionis (prouintiæ tamen eiusdem.) Et nihilominus alias contra non venientes præfatos (maxime, si vt correctionem euitent siue vt nesciatur status Ecclesiæ, vel Monasterii eorundem, vel alias malitiose se subtrahant) prout dictis præsidentibus seu maiori parti ipsorum visum fuerit procedatur. Circa pręsidentes verò, ac visitatores in eisdem capitulis deputandos, & alia quæque in eis exequenda, illa seruentur quæ in eiusdẽ Generalis Concilii, & fœlicis recordationis Honorii Papæ Tertij prædecessoris nostri constitutionibus expræssius cõtin entur, prout *Quæ in statutis Concilij, & Honorij Papæ III. continentur.*

statui

statui, & religioni congruit eorundem (seruatis tamen statutis, ordinationibus, & adiectionibus nostris supra, & etiam infra scriptis. Ad hęc decernimus Abbates, Præpositos, Priores, ac maiores pręfatos Capitula Conuentus cunctosque Canonicos Ecclesiarum, & Monasteriorum eiusdem Religionis (etiam si in ipsis Ecclesiis, vel Monasterijs siue extra ea, vbicunque Prioratus officia, vel administrationes habuerint, seu moram traxerint, tam exẽptos, quàm non exemptos, dictorum capitulorum prouintialium districtionibus, correctionibus, & ordinationibus subijci, & ipsis astringi, eosque ad obseruationem illarum fore per præsidẽtes seu alios ad quos pertinuerit compellendos. decernimus etiam quosq; dictarum Ecclesiarum, & Monasteriorum, vel aliorum locorum religionis eiusdem Canonicos beneficia obtinentes, ad contribuendum in expensis moderatis, & rationabilibus per capitulum annale religionis eiusdem immediatè præcedens taxandis, secundum suarum exigentiam facultatum, quas dicti conuenientes facient ad illa capitula eundo morando, & redeundo imposita, tam dictis conuentibus secundum suarum exigentiam facultatum, de dictis expensis congrua fore portione per eosdem conuenientes auctoritate Apostolica per remedia opportuna, sublato appellationis obstaculo compellendos, ordinariis locorum exemptis, & non exemptis districtius iniungentes, quòd nullum prædictis impedimentum apponant, vel apponi permittant; sed legittimè requisiti ea faciant executioni mandari, & inuiolabiliter obseruari. Quod si forte tempore quo imminebit prouinciale capitulum celebrandum, contigerit Ecclesias Cathedrales Religionis eiusdem carere maioribus pręlibatis, vel Monasteria seu loca religionis eiusdem suis vacare seu carere pastoribus, qui si adessent astricti forent ad conueniendum in prouintiali capitulo memorato, capitula Ecclesiarum, & conuentus Monasteriorum aliorumq; locorum conuentualium prædictorum, teneantur personam sufficientem de gremio eorundem (si commodè fieri possit) alioquin aliunde transmittere ad huiusmodi capitulum celebrandum, ad faciendum, & implendum omnia iuxta arbitrium præsidentium, quæ facere possent, & tenerentur Prælati, seu maiores præfati si venirent ad dictum capitulũ, & in eo personaliter interessent. Quod autem præmittitur de Prouinciali capitulo de quadriennio in quadriennium celebrãdo,

Quid agẽdum quãdo Cathedrales Canonicorũ carerent maioribus.

ad

ad cuiuslibet hæsitationis scrupulum amputandum, ad sanum referri volumus, vt scilicet, si prouinciale capitulũ fuerit celebratum, duobus futuris annis proximis ab illo valeat abstineri, eo in alio anno immediatè sequenti omnimode celebrando. Huiusmodi verò commune seu prouintiale capitulum, apud vnum de Monasteriis religionis eiusdem adhoc aptum, si in eadem existat prouintia debeat celebrari. Alioquin celebretur in loco alio congruo, & securo, de quo a die primi capituli celebrandi, & aliis ad hoc faciẽtibus opportunè prouidebunt illi, qui super hoc per Sedem Apostolicam deputati fuerint prima vice. Et vt super eodem capitulo, & per illud extunc in posterum rationabilis ordinatio habeatur, in dicto primitus celebrando, & in aliis etiam per successiones temporum similiter celebrandis, præsidentes eisdem seu pars maior eorum prouideant, & ordinare procurent, per quem in sequenti capitulo sermo fieri, missaque debeat celebrari. Eligant quoque tam locum in quo alia vice proxima huiusmodi capitulum fuerit celebrandum, quam eos qui præsidentes esse debeant in eodem. Prouideant etiam, qui Abbates, quiue Præpositi seu alii ex eis, qui ad ipsum capitulum uenire tenentur, qui & quot, & quotiens Ecclesias Cathedrales, Monasteria, & alia loca religionis eiusdem debeant vsque ad aliud proximum sequens prouintiale capitulum visitare. Cæterum prohibemus, ne venientes ad prouincialia seu annalia capitula secũ ducant, vel duci faciant, seu permittant euectiones seu familiares numero superfluos, seu quomodolibet excessiuos, aut tales de quibus præsumi valeat, quod alicui ad ipsa capitula venienti, aut in eis moranti, vel de illis redeunti, aut Ecclesiis, Monasterijs, Prioratibus, vel alijs locis eorum inferant per se vel alios, in personis, vel rebus iniuriam, vel offensam, vel quod in aliquo de dictis capitulis, aut in Ecclesia, vel Monasterio siue loco quibus illa contigerit celebrari scandalum suscitare, vel turbationem facere seu discordiam, vel contentionem mouere verisimiliter præsumatur; sed numero euectionum, & familiarium statui cuiuslibet eorum congruo sint contenti. Siquis autem eorum scienter, & ex proposito duxerit, vel tenuerit aliquem, uel aliquos ad inferendum iniuriam, uel offensam huiusmodi, vt turbetur, vel impediatur imminens capitulum, vel aliquem seu aliquos ad hoc conuocauerit, & ob hoc turbatio seu impedimentum secuta fuerit, vel secu-

Qui Præpositi ad capitulũ venire teneantur, quæ quot & quotiens loca visitent.

secutum, nec non quicunque alius de personis religionis eiusdem consentiens in præmissis extiterit præstando auxilium, vel fauorẽ scienter, & ex proposito, vt pręmissum est: excommunicationis incurrat sententiam ipso facto, eandem quoque excommunicationis sententiam quicunque religionis pręfatæ per se, vel alium impediuerit maliciose, scienter, & ex proposito, quominus dicta capitula prouinciale videlicet, & annale, & eorum quodlibet valeant celebrari, aut propterea præsumpserit euntes ad illa, vel aliquod eorundem, uel in eis morantes, seu de ipsis redeuntes capere, seu capi facere, seu captos detinere, aut impedire, vel eis, aut eorũ familiaribus in personis, vel rebus inferre damna, iniurias, vel offensas, necnon quicunque ipsius religionis, qui ad hoc ne fiat, aut impediatur visitatio malitiose, & ex proposito prædicta, vel eorũ aliquod per se, vel alium commisserit, in personas Abbatum Priorum, vel aliorum proprios subiectos visitantium, vel in personas visitatorũ, qui in prouincialibus capitulis, aut per Abbates seu Prælatos alios fuerint deputati, vel familiarium eorundem, aut in bonis eorum; dum tamen propter hoc visitatio huiusmodi fuerit impedita, ipso facto incurrant. Præsidentes autem prouintialibus, & annalibus capitulis prælibatis, & eorum quilibet postquam simpliciter de plano eis contigerit aliquam ex prædictis præfatam excommunicationis sententiam incurrisse, ipsum excommunicatum per omnia eiusdem religionis loca, de quibus eis videbitur tandiu solemniter publicent, & faciant ab aliis auctoritate Apostolica publicari, eos ad hoc per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compellendo, donec excommunicatus huiusmodi condignam super hoc satisfactionem impenderit, & absolutionis beneficium meruerit obtinere. Possint autem ab huiusmodi excommunicationis sententia congrua satisfactione præmissa, absolui per præsidentes prædictos Prouintialibus capitulis, & quemlibet eorũdem, quorum offensa concernet eorum Prouintiale capitulum, aut per visitatores deputandos ab eo, illi quorum offensa respiciet annale capitulum per Prælatos, qui huiusmodi annali seu annalibus capitulis præfuerint, aut per ipsos Prælatos uisitantes, seu per visitatores deputatos ab eis congrua satisfactione præmissa absolui valeant (nisi forsan offensa adeo grauis existeret, quòd super ea Sedes Apostolica foret merito consulenda) vt autem professores religionis

eiusdem

eiusdem quietius, & liberius valeant domino famulari, districtæ præcipimus tam Diocesanis, quàm personis, quæ prouincialibus capitulis præsidebunt, vt Aduocatos, Patronos, Magnates, Rectores, Vicedominos, Consules, Milites, & quoscunque alios per censuram Ecclesiasticam appellatione remota compescant, ne Cathedrales Ecclesias, Monasteria, aut loca alia religionis eiusdem præsumant offendere in personis, aut rebus eorum, eosque si forte eisdem offensas intulerint, ad satisfaciendum eis compellere non ommittant. Vt autem de prouintiis in quibus dicta prouintialia capitula fuerint celebranda distincta limitatio habeatur, nec de ipsis in posterum hæsitetur quamlibet prouintiam quo ad huiusmodi prouintialia tenenda, & celebranda capitula prout sequitur limitamus. In primis vrbs Romana cum Episcopatibus nobis immediate subiectis, in nostra speciali prouintia constitutis, cum toto regno Siciliæ pro vna prouintia computatur, Prouinciæ Thebana, Cretensis, Atheniensis, Patracensis, Corinthiensis, & Neopatensis, cum toto Patriarchatu Constantinopolitano pro vna. Regnum Cypri pro vna; Regnum Corsicæ, & Sardiniæ pro vna. Prouintia Pisana, Ianuensis, Mediolanensis, & Rauennas, cum Episcopatibus Placentin. Ferrariensi, Ariminensi pro vna. Patriarchatus Aquilegiensis, & Gradensis, cum prouintiis Iadrensi, Spalatensi, Ragusinensi, Antibarensi pro vna. Prouintiæ Strigonien. Colocen. ac Gueziensis, cum Episcopatu Caminensi pro vna. Rigiensis pro vna. Salseburgensis, Madeburgensis, & Bremensis pro vna. Coloniensis, Maguntinensis, Treuerensis, cum Episcopatu Bambergensi pro vna. Ebredunensis, Viennensis, Aquensis, Arelatensis pro vna. Lugdunensis, Tharantasiensis, & Bisuntina pro vna. Remensis Senonensis pro vna. Rothomagensis, & Turonensis pro vna. Burdegalensis, & Bituricensis, cum Episcopatu Aniciensi pro vna. Narbonensis, Tholosana, & Ausitana pro vna. Taraconensis, & Cæsaraugustana cum Episcopatu Maioricensi pro una. Toletanensis, Ispalensis, Compostelanensis, & Braccarensis pro vna. Cantuariensis, & Eboracensis pro vna. Tota Ibernia pro una. Regnum Scotiæ pro una. Regna Datiæ, Nouergiæ, & Suetiæ pro una prouintia deputantur. Si qua vero Episcopatus, vel Monasteria aut loca alia dictæ religionis

Distinctio seu diuisio prouinciarum in quibus celebrẽtur capitula.

nis

nis existant, quæ in aliqua dictarum prouintiarum minime includantur, quo ad dicta capitula prouintialia intelligantur esse de illa prouintia, cui viciniora existere dignoscuntur.

Visitatores puniantur. Visitatores siquidem, qui secundum constitutionem dicti generalis Concilii fuerint in prouintialibus capitulis deputati, sint soliciti circa huiusmodi visitationis officium exequendum, & quantum statui, & religioni eorum conuenit, obseruare studeant quæ in dictis constitutionibus præfatorum Concilii, & Honorij sunt statuta. Quod si ommiserint illa exequi negligenter, à præsidentibus prouincialibus capitulis, quum eis huiusmodi negligentia nota fuerit grauiter arguantur, & per eos prout qualitas culpæ ipsorum exegerit puniantur. Vt autem dictorum visitatorum officium cum omni sinceritate procedat, districtius inhibemus, nequis visitator sibi deputati eodem anno esse valeat visitator. Dicti autem visitatores & familiares eorum, in Ecclesia Cathedrali, seu Monasterio vel alio loco ipsius religionis ad quem visitationis causa duxerint declinandum, vltra duos dies nequaquam remaneat; nisi euidens necessitas foret, vel magna vtilitas Ecclesiæ, Monasterii, seu loci huiusmodi, ampliorem moram visitatorum, vel familiarium exigeret eorundem, quo casu possint vlterius remanere (ita tamen quòd id faciant de consilio seniorum dictæ Ecclesiæ, seu Monasterii, siue loci.) Dicti quoque visitatores, vel familiares eorum Ecclesiæ, Monasterio, siue loco, cui officium visitationis impendunt, onerosi nequaquam existant, nec sumptuosas epulas quærant, sed cum gratiarum actione recipiant quod honeste, & competenter eis fuerit ministratum. Caueant insuper, ne quisquam ipsorum, aut familiares eorum per se vel interpositam personam aliquam pecuniam huiusmodi, vel alia occasione quacunq;, nisi pro expensis dumtaxat, & tunc secundum infrascriptum modum exigant, aut etiam a volente recipiant, neque aliquod munus quodcunque sit, vel qualitercunq; offeratur præsumant recipere à quocunq; vt non quæ sua sunt videantur quærere, sed quæ Christi, quod si fuerit contra præsumptum, duplum eius quod receperint Ecclesiæ, Monasterio, siue loco, à qua vel quo id receptum fuerit infra mensem reddere teneantur, alioquin duplum ipsum eis vltra dictum tempus restituere differentes, tam diu sint ab officio beneficioq; suspensi, quonsque

usque grauatis Ecclesiis, Monasteriis, siue locis de huiusmodi duplo plenariam satisfactionem impendant, nullis in hoc dantium liberalitate, remissione, vel gratia valituris. Et nihilominus ijdem visitatores si opus fuerit, per præsidentes dictis Capitulis prouintialibus & eorum quemlibet, ad restitutionem præfati dupli, auctoritate Apostolica per censuram Ecclesiasticam, & alia opportuna remedia compellantur. Concedimus tamen, vt præsidentes dictis Capitulis, vel pars maior eorum, ordinare possint prout & quando eis visum fuerit expedire, quòd dicti visitatores expensas recipiant in pecunia, & eo casu quo hoc duxerint ordinandum, dictas expensas omni odio, & fauore remotis moderari habeant & taxare; prouiso tamen quòd summa in constitutione, quam super moderatione procurationum ædidimus, quæ incipit, *Vas electionis*, nullatenus excedatur. Iidem etiam præsidentes discrete prouideant, vt quum inter loca visitata, & visitanda magna fuerit distantia, quantum quilibet eorundem locorum, visitatus scilicet & etiam visitandus soluere habeant visitatori pro suis sumptibus moderatis. Si tamen Monasteria visitanda in facultatibus sint collapsa, tunc de expensis quas dicti visitatores facturi erunt occasione uisitationis locorum huiusmodi collapsorum, prouideatur eisdem de communi contributione in prouintiali capitulo facienda. Vt autem uia scãdalis præcludatur, inhibemus visitatoribus memoratis, ne illos, seu seu eorum nomina, qui eis aliqua secreta in visitationibus reuelauerint, præsumant aliis reuelare, sed tunc demum dicti visitatores procedant super dictis reuelatis; prout secundum Canonica, & regularia instituta fuerit procedendum. Quod si dicti visitatores contra inhibitionem huiusmodi reuelauerint, seu eorum nomina detexerint, prout facti qualitas exiget, per præsidentes uel eorum quemlibet puniantur.

Quum in prouintiali, & annali capitulis, & aliis negotiis expensæ necessariæ requirantur, ut onus diuisum in partes leuius supportetur, statuimus quòd in eisdem capitulis cuiusqu ã contradictione vel absentia non obstante, pro communibus libertatibus defendẽdis, necnon necessitatibus, utilitatibus, & aliis plerunq; occurrentibus necessariis oneribus & expensis, auctoritate Apostolica imponantur collectæ, subuentiones, seu contributiones: videlicet in capitulo prouintiali pro tangentibus ipsum capitulum, secundum ar- *Collecta pro subuẽtionibus.*

bitrium

bitrium ipsius prouincialis capituli, vel maioris partis eiusdem, in annali vero capitulo, pro tangentibus ipsum annale capitulum, vel locum principalem, vbi debet ipsum capitulum celebrari, secundum arbitrium Prælati præsidentis ipsi annali capitulo, & diffinitorum, vbi diffinitores fuerint, & vbi non fuerint, secundum arbitriũ ipsius capituli seu maioris partis eiusdem. Volumus tamen, quòd libertates, necessitates, seu vtilitates, & alia pro quibus huiusmodi collectæ, subuentiones, seu contributiones fuerint imponendæ, in eisdem capitulis prouintialibus, & annalibus clare, & explicite exponantur, & aliter quàm vt præmittitur imponi non possint, & si secus actum fuerit, impositio & processus ac sententiæ occasione huiusmodi impositionis facti, & latæ, omni careant roboris firmitate, ac nihilominus restituatur eisdem quicquid occasione huiusmodi ab ipsis exactum fuerit & receptum. De dictis autem subuentionibus, contributionibus, seu collectis, possit membris necessitatem patientibus subueniri, prout expositis prius dictis necessitatibus annali capitulo, prædicti quorum arbitrio subuentiones, contributiones, seu collectæ huiusmodi imponi debuerint, in ipso annali capitulo fuerint arbitrati; prouiso tamen quòd administratores dictorum membrorum necessitatem patientium expendere habeant, pro dictis necessitatibus quantum membra ipsa poterint substinere. Vt autem in conseruatione collectarum, subuentionũ, seu contributionum huiusmodi adhibeatur cautela diligens, & etiam opportuna, præcipimus vt illæ quæ impositæ fuerint in capitulo prouintiali per tres bonos & fideles de illis qui ad ipsum capitulũ prouintiale venire tenētur, in aliqua Ecclesia, Monasterio, seu alio loco cõuenienti, & securo seruētur, quæ vero impositæ fuerint in annali, per tres fideles Canonicos loci in quo imponentur, quorũ vnum ponat ille qui pręfuerit ipsi capitulo annali, alium vero Priores, & administratores, & tertium capitulum Ecclesiæ seu conuentus Monasterii siue loci, vbi huiusmodi annale capitulum fieri debet, in vna archa serata tribus diuersitatis seris, & clauibus fideliter custodiantur, & in vsus dumtaxat pro quibus impositæ fuerint conuertantur. Pro his autem collectis, & subuentionibus seu contributionibus fideliter conseruandis, & vt præmittitur expendendis, dicti tres qui ad hoc fuerint in prouintiali capitulo deputati præstent in præsidentium ipsius capituli, & alii præfati tres Canonici in

Præ-

Prælatis præſidentis, & capituli ſeu conuentus loci principalis cuius annale capitulum celebrabitur præſentia corporaliter iuramẽtum, nec imponi valeat alia contributio, quandiu aliquid de prima contributione, quod ſufficiat contigerit ſupereſſe. Habeant autem præſidentes, & eorum quilibet, quo ad huiuſmodi prouintialia capitula, ſimiliter quoque Prælati, ſeu alii qui præerint dictis annalibus capitulis, quo ad ipſa annalia capitula auctoritate Apoſtolica ſupradicta exigendi, colligendi, & leuandi collectas, ſubuentiones, & contributiones prædictas, & cõtradictores, & rebelles quoslibet eadem auctoritate per cenſuram Eccleſiaſticam, vel alia iuris, & ipſius religionis remedia, remoto cuiuslibet appellationis obſtaculo compellendi, & etiam puniendi, & exequendi liberè ſuos proceſſus, & ſententias ſuper pręmiſſis habitos, & Prælatos in Eccleſiis Cathedralibus aliisue locis religionis eiuſdem, quando & quotiens eis viſum fuerit expedire, necnon etiam abſoluendi (congrua tamen ſatisfactione præmiſſa) à dictis ſententiis relaxandi, atque tollendi omnes proceſſus, & ſententias eotundem, & cum eis qui dictis ligati ſententiis per ſimplicitatem, & iuris ignorantiam (non tamen in contemptum clauium) celebrando diuina, vel ſe ingerendo eiſdem irregularitatem incurrerint, ſuper irregularitate huiuſmodi diſpenſandi liberam poteſtatem.

Quoniam per exercitium lectionis ſtudentes litterarum ſcientiis imbuuntur, nos cupientes vt viri religionis eiuſdem in primitiuis, & deinde in diuini, & Canonici Iuris ſcientiis inſtruantur, ſtatuimus, quòd in qualibet Eccleſia Cathedrali Monaſterio, locoue alio conuentuali, ſeu Collegiato dictæ religionis cui adhoc ſuppetent facultates, habeatur magiſter, qui Canonicos doceat infra ſepta locorum in ſcientiis, videlicet Grammatica, Logica, & Philoſophia, prouiſo attentius, vt ſeculares instruendi cum ipſis Canonicis, docendiue in eiſdem Monaſteriis, ſiue locis nullatenus admittantur. In Eccleſiis tamen Cathedralibus religionis eiuſdem, iura ſuper hoc ædita obſeruentur. Prouideatur autem quotidie præfato magiſtro, ſi alius quàm Canonicus eiuſdem loci fuerit, ſufficienter in pane, & vino, & pitantia, per illos qui talia tenentur in eadem Eccleſia, Monaſterio, ſiue loco Canonicis miniſtrare. Eidem quoque magiſtro pro veſtimentis, & calciamentis, ac ſalario congrua penſio annua aſſignetur, ſummam viginti librarum *Magiſter qui doceat Canonicos.*

O Turo-

Turonensium paruorum nequaquam excedens, quæ de infrascripta communi contributione soluatur, donec pro ea certi, & perpetui redditus fuerint assignati. Si verò in locis prædictis fuerit Canonicus ad huiusmodi instructionem idoneus, per superiorem suũ, ad quem hoc pertinuerit deputetur instructor, & adhoc si necesse fuerit compellatur, cui siquidem instructori Canonico vltra victũ & vestitum, pro libris emendis, & aliis necessitatibus suis iuxta dispositionem superioris sui, decem libræ paruorum Turonensium assignentur, Prælati verò, seu alij ad quos spectauerit Canonicos instruendos dociles tam de capite, quàm de membris cum cõsilio seniorum eligere, & de ipsorum certo numero, ac de locis, & temporibus quibus lectionibus, quibusue diuinis officiis, seu obsequiis aliis opportunis intendant, ordinare pure & prouide teneantur. Si tamen dicti Canonici instruendi teneri, & instrui commode in loco principali nequiuerint, & propter hoc; fuerit hactenus consuetum, ipsos instruendos in aliquo de membris ipsius loci teneri atq; instrui, non intendimus circa hoc; dummodo ibidem vigeat obseruantia regularis aliquid immutare. Possint autem præfatus Magister seu instructor, & instruendi, cum consilio seniorum prout expediens visum fuerit eis ad quos pertinuerit remoueri, & per eos loco eorum, qui remoti fuerint, alii subrogari. Præcipimus insuper cunctis visitatoribus in prouintialibus capitulis deputatis, quòd ea, quæ sunt de Magistro seu instructore, & personis instruẽdis, & aliis circa hæc superius ordinata, faciant auctoritate Apostolica per censuram Ecclesiasticam, & alia opportuna remedia appellatione remota firmiter obseruari. Et nihilominus ea, quæ super prædictis fecerint, & inuenerint, præsidentibus capitulo prouintiali referant, qui etiam auctoritate Apostolica, si eis, vel maiori parti ipsorum visum fuerit, contra negligentes, vel rebelles in præmissis procedant sicut videbitur expedire.

Mittere ad studia Quia verò expedire dignoscitur, vt idem Canonici postquam in scientiis primitiuis fuerint eruditi, ad Sacræ Theologiæ, vel Canonum transeant facultatem, statuimus vt Ecclesia Cathedralis, Monasterium, Prioratus, locusue alius religionis eiusdem, cum mẽbris inferius declarandis, de quolibet vicenario numero Canonicorum, vnum aptum Cononicum huiusmodi scientiis acquirendis

ad

ad generalia seu solennia studia mittere, & cuilibet mittendorum ipsorum teneantur de infrascripta annua pensione prouidere. Huiusmodi autem vicenarium numerum sic volumus computari; vt videlicet illi dumtaxat Canonici numerum ipsum efficiant in hoc casu, qui fuerint in Ecclesia, Monasterio, vel loco alio principali, & in loco alio ei subiecto habente octo, vel plures Canonicos præter Priorem, seu administratorem loci subiecti & ipsorum, cum Canonicis eiusdem Ecclesiæ, seu Monasterii, & loci alterius principalis, in computatione ac missione huiusmodi cōiungantur. Quod si forsan vltra dictum numerum vicenarium aliqui superessent, qui tamen vicenarium alium non complerent, non propter hoc arctentur aliquem mittere ad studia prælibata. Vbi autem huiusmodi Ecclesia, Monasterium, siue locus ad mittendum plures ad prædicta studia quàm præmittitur astringeretur, ad cōsuetudinem vel ordinationem aliam seu statutum, non intendimus consuetudini, ordinationi, seu statuto huiusmodi per præmissa aliquatenus derogare. Si vero in huiusmodi Ecclesia, Monasterio, vel loco alio principali vicenarius Canonicorum numerus non existat, numerus tamen maior senario sit ibidem, teneantur visitatores per prouintiale capitulum deputati, quum in ea, vel eo visitationis officiū exercebant, inquirere de facultatibus, & oneribus huiusmodi Ecclesiæ, Monasterii, siue loci, & si huiusmodi oneribus supportatis inueniant facultates sufficere pro vno, vel pluribus Canonicis ad dicta studia destinandis, relationem de hoc faciant in prouintiali capitulo subsequenti, in quo præsidentes, cum consilio; & assensu maioris partis capituli, ordinent auctoritate Apostolica iuxta huiusmodi suppetentiam facultatum, de vno vel pluribus Canonicis ad eadem studia destinandis. Eligantur autem ipsi Canonici mittendi prout ad scientias Theologię, vel Iuris Canonici, seu magis ad vnam, quàm ad alteram aptiores poterint inueniri; sic tamen (quòd si tot apti reperiantur pro ipsius Theologiæ studio) ad minus medietas mittendornm, pro ipsius Theologiæ studio destinetur, & qui electus fuerit, ad vnam de hiis scientiis, ad aliam proprio arbitrio nequeat se transferre, quod si feceris, de studio reuocetur. Vt autem ad electionem Canonicorum ad prædicta studia mittēdorum syncere, & celeritate congrua procedatur, capitulum Ec-

clesiæ Cathedralis religionis eiusdem septem, Abbas vero, Prior, & quiuis alius Prælatus Monasterii, seu Prioratus, & loci conuentualis religionis eiusdem habentis vicenarium, aut maiorem numerum Canonicorum quinque, habentis vero numerum minorem vicenario, tres Canonicos Seniores, qui dictam electionem facere habeant infra quinque dies post festum Beatæ Mariæ Magdalenæ, quod primitus à publicatione huiusmodi nostræ constitutionis in eorum capitulis annalibus facta occurrerit, & deinde singulis annis in perpetuum, quotiens electio de Canonicis (vt præmittitur) mittendis extiterit facienda, infra idem tempus eligere teneantur. Seniores autem ipsi antequam ad huiusmodi electionem procedant iuramentum præstent, ad quod præstandum per superiores suos, si opus fuerit eos volumus coarctari, quod timore, amore, odio, pretio seu fauore reiectis, illos ex Canonicis in scientiis primitiuis, & regularibus obseruantiis informatis, ac vita, & moribus commendandis eligant ad studia supradicta, quos magis dociles, & aptiores esse crediderint ad alterutram ex Theologiæ, & Iuris Canonici scientiis, ad quam fuerint destinandi. Quum vero dicti Seniores præstiterint huiusmodi iuramentum, teneantur infra tres dies cum consilio instructoris, si Canonicus extiterit iuramento simili astringendi, coram Ecclesiæ Cathedralis capitulo, vel Abbate seu Priore, vel alio Prælato prædictis, mittendos præfatos eligere. Electione autem facta per Seniores eosdem, vel maiorem partem numeri eorundem, cum consilio, vt præmittitur instructoris, is ad quem pertinuerit licentiam eundi ad studia supradicta infra sex dies, post habitam de dicta electione notitiam eis concedere sit astrictus, idemque electi mittendi ad Parisiense studium, illuc in exaltatione Sanctæ Crucis, alii vero ad alia studia destinandi, illuc in Sancti Lucæ diebus festis, vel circa, adesse procurent. Quod si forsan, dictum capitulum infra prædictos quinque dies, præfatos septem Seniores, non elegerit, aut si ipsi septem ab eodem capitulo, vel dictis quinque, seu tribus senioribus à præfato Abbate, seu Priore, vel alio Prælato, vt præfertur electis, idem Seniores vel eorum maior pars in casu quolibet prædictorum, infra dictos tres dies huiusmodi Canonicos mittendos non duxerint eligendos, extunc in

Ad Parisiense studium.

Ec-

Ecclesia Cathedrali, ad illum qui præest in regularibus disciplinis post Antistitem, in Monasterio uero, seu Prioratu, locoue alio ad Abbatem, seu Priorem, uel alium Prælatum eo ipso huiusmodi electio deuoluatur. Ille ad quem ipsa electio fuerit deuoluta, electionem dictorum mittendorum infra triduum post notitiam deuolutionis huiusmodi, cum consilio quattuor Canonicorum districtorũ suę Ecclesiæ seu Monasterii, aut loci, vel Prioratus huiusmodi, quos ad hoc elegerit, & simili astrinxerit iuramento facere teneatur. Qui vero in præmissis repertus fuerit deliquisse, prout delicti qualitas exegerit puniatur, nihilominus his quæ circa hæc negligenter ommissa, uel dolose commissa fuerint supplendis quantocius, & etiam reformandis.

Quoniam insistentes litterarum studiis diuersa subire oportet onera expẽsarũ prædictis Canonicis qui mittentur ad studia generalia, Magistris & Bachalariis, legentibus, ac scholaribus studentibus, in subsequentibus quantitatibus pro expensis huiusmodi, fore decernimus pensiones annis singulis ministrandas; videlicet in Theologia Magistro sexaginta, Bachalario quadraginta, ac Scholari similiter quadraginta. In Iure vero canonico Doctori quinquaginta, Bachalario vero ac Scholari cuilibet eorũ uidelicet, triginta quinque libras Turonenses paruorum, uel earum valorem in alia moneta, tam pro victualibus, & vestimentis, quàm pro libris & quibuscunque necessitatibus aliis eorundem. Si autem in aliqua Ecclesia, Monasterio, siue loco est taxatum siue ordinatum, quod & quantum assignari debeat Canonico in studio existenti, illud detur & assignetur loco pensionis prædictæ, etiam si eandem excedat, ei qui ut præmissum est ad studium transmittetur. Vbi uero huiusmodi taxatio, uel ordinatio non est facta, uolumus quòd hii qui tenentur Canonicis residentibus in suis Ecclesiis, Monasteriis, seu locis de uictualibus, & uestibus prouidere, prouisionem huiusmodi hiis qui mittentur ad huiusmodi studia (etiam si taxationem dictarum pensionum excedat) loco pensionum huiusmodi integraliter facere teneantur. Quod si huiusmodi taxatio, ordinatio, siue prouisio ad summam dictarum non ascendent pensionum, de infrascripta communi contributione, id quod ei defuerit suppleatur. Et si forte taxatio, ordinatio, siue prouisio pręfatæ, non in pecunia, sed in aliis rebus ipsis Canonicis consueuerint assignari, ne super

Pensiones studentium

æstimatione earum posset altercatio suboriri, in primo annali capitulo Ecclesiæ, Monasterii, siue loci eorum qui mittentur ad studia, tres probi uiri per ipsum capitulum, uel maiorem partem ipsius deputentur, qui in pecunia ualorem prouisionis eiusdem computando, ea quæ computanda fuerint de bono & æquo, & compensando unum annum cum alio debeant æstimare, quæ quidem promissiones, pensiones, seu alia quæ loco earum fuerint assignanda, per eos qui ad eorum solutionem tenebuntur, in festo Assumptionis Beatæ Mariæ anno quolibet, collectoribus ad eorum collectionem deputatis integraliter persoluantur, & per eos illis uidelicet, qui ad studium Parisiense in festo exaltationis Sanctæ Crucis, uel circa illud, eis uero qui ad alia studia generalia, uel solemnia fuerint deputati, in festo Beati Lucæ, vel circa singulis annis infallibiliter transmittantur. Siquis vero Abbas, Præpositus, Prior, vel administrator, vel quicunque alius, qui ad prædicta soluenda tenebuntur, illud quod ipsorum quemlibet pro rata contingente in termino ad hoc statuto soluere dictis collectoribus non curarent, teneantur extunc vltra quantitatem ad quam erunt ut præmittitur obligati, quintam partem eiusdem quantitatis, nomine pœnæ soluere dictis collectoribus infra mensem. Quod si non fecerint, sit eis eo ipso tandiu Ecclesiæ interdictus ingressus, donec tam principalem quantitatem, quã huiusmodi quintam partem duxerint persoluendas. Etsi extunc per quattuor menses pertinaciter huiusmodi substinuerint interdictum, sint ipso facto tamdiu a diuinis suspensi, donec vtranq; duxerint persoluendam, nulla sibi permissione præmissorum quomodolibet profutura. Quantitas autem huiusmodi pœnæ nomine, vt præmittitur exsoluenda, in acquisitione librorum utilium, & profectus alios dictorum studentium iuxta superioris eorum arbitrium conuertatur. Quod si Priores, Præpositi, vel alii administratores quicunq; qui non præsunt collegio, nec habent per electionem assumi, Abbatibus tamen, seu Prælatis aliis religionis eiusdem subiecti, huiusmodi summas soluere contempserint, & prænominatas pœnas, per alios quattuor menses immediatè sequentes substinuerint animis induratis, excommunicationis incurrant sententiam eo ipso, a qua satisfactione præmissa possint absolui tam per Diœcesanum locorum, quàm per præsidentes deputatos in Capitulis prouintialibus illius prouintiæ cuius erunt, vel alterum eorũ-

dem.

dem. Quod si huiusmodi sententiam per annum animis pertinacibus sustinuerint, eo ipso quibuscunque obtentis beneficiis sint priuati, per illos ad quorum collationem, vel aliam dispositionem pertinuerint libere personis aliis conferendis. Nullus autem cuiuscunque conditionis, dignitatis, aut status, siue collector pensionum huiusmodi, seu redituum assignandorum, pro ipsis aliquid sibi vel alteri, seu vsui cuicunq, de præfatis pensionibus, vel fructibus, reditibus, seu prouentibus, qui assignabuntur pro pensionibus ipsis quomodolibet applicare, vel alienare præsumat, in diminutionem pensionum seu preiudicium studentium prædictorum. Si quis autem collector, vel quiuis alius, aduersus hoc aliquid applicauerit, vel alienauerit, necnon collector, qui dictas pensiones in supradictis terminis eisdem studentibus mittere non curauerit, prout culpæ qualitas exegerit, per illos ad quos pertinuerit puniatur, & nihilominus si soluendo fuerit, de damnis, & interesse satisfacere compellatur. Vt autem onus pensionum huiusmodi leuius supportetur, contributiones quæ propensionibus studẽtium, & instructorum prædictorum fuerint faciendæ, soluantur per capitulum Ecclesiæ Cathedralis, & per Abbatem, Priorem, Præpositum, seu conuentum, & quemuis alium administratorem Monasterii, Prioratus, lociue alterius religionis eiusdem, necnon per beneficiatos quorumlibet beneficiorum Canonicalium ad Ecclesiam, Monasterium, Prioratum, vel locum alium, beneficiumq;, vel dependẽtium ab eodem, iuxta diuisionem inter eos omnes, secundum taxationẽ, vel extimationem decimæ in taxatis; in non taxatis vero beneficijs secundum taxationem proportionaliter, & rationabiliter iuxta valorem ipsorum, in primo cuiuslibet Ecclesiæ Cathedralis, Monasterij, siue Prioratus, vel alterius loci ipsius religionis annali capitulo faciendam per illum, qui eidem capitulo præerit, & per ipsum capitulum, seu maiorem partem ipsius, quam si forte in huiusmodi annali capitulo facere neglexerint, vel noluerint, tunc præsidentes prouinciali capitulo illius prouinciæ, & quilibet ipsorum præsidentium, ac visitatores per dictum prouinciale capitulum deputati, & eorum quilibet, ipsos auctoritate Apostolica per censuram Ecclesiasticam, & alia opportuna remedia ad illam faciendam appellatione cessante compellere teneantur; donec ea, quæ per communẽ contributionem in supplementum huiusmodi dari debent studẽtibus, & instructoribus præfatis, in certis & perpetuis reditibus de

nouo pro his acquisitis fuerint assignata. Si qui vero ex prædictis beneficiatis prouentus habeant adeo tenues,& exiles, quòd secundum communem extimationem, non sufficiant supportatis eius necessariis oneribus ad vitam contributionis huiusmodi, ad eandē contributionem minime teneantur. Ad hæc prohibemus ne vlli Canonico quodcunque beneficium quantumcunque modicam, vel aliam pensionem habenti, nisi illo, vel illa omnino dimissa, vel dimisso, aliqua de dictis pensionibus studentium assignētur, quòd si secus actum fuerit nullius penitus sit momenti. Si vero ipsi Canonico huiusmodi pensionem studentium obtinenti, beneficium aliquod quantumcunq; modicum conferatur, volumus quòd adepta possessione ipsius, cesset ipsa pensio ipso facto, eaque priuatus existat studenti alteri assignanda, ut non desit studens de numero īstituto, nec per litteras à Sede Apostolica, vel Legatis ipsius super prouisione Canonicorum, aut quorumlibet aliorum obtentas, de pensione aliqua studentium prædictorum cuiquam valeat prouideri, nec possit alicui alteri; nisi fuerit de studentibus, ipsa pēsio per aliquem assignari, alias nulla sit assignatio huiusmodi ipso iure, & tam assignans, quàm recipiens, ad restitutionem eorum quæ inde recepta fuerint teneantur, quę in libris, vel aliis necessitatibus dictorum studentium conuertantur, alienatione quoque librorum qui dictis studentibus fuerint deputati, seu distractione, vel etiam obligatione ipsorum penitus interdictis, nisi studens huiusmodi vtiliores libros emat, & etiam id faciat licentia sui immediate superiotis obtenta, volentes quòd libri prædicti defunctis eisdem studentibus, ad Ecclesias, Monasteria, & loca alia, ad quæ pertinuerint libere reuertantur. Volumus etiam, quòd si in Ecclesia Monasterio, & loco alio religionis eiusdem libri multiplicati fuerint, libris necessarijs in Ecclesiis, Monasteriis, & locis aliis remanentibus, cæterorum librorum per Antistitem, Abbatem, seu alium, ad quem pertinuerint de consilio sui capituli seu conuentus, vel maioris, partis ipsorum, fiat conueniens distributio inter studentes eosdem, fiatq, prius de personis studentium, quibus dicti libri tradentur, & librorum nominibus prædictorum memorialis scriptura, quæ in Ecclesia, Monasterio, seu loco huiusmodi conseruetur; prouiso tamen quòd pulchriores, & vtiliores in eisdem Ecclesia, Monasterio, siue loco debeant remanere. Siquis verò de studentibus

ipsis

ipsis per se uel per alium, librum seu libros huiusmodi, qui sic peruenerint ad eundem contra hoc distraxerit aut obligauerit, eo ipso fit inhabilis per biennium ad quodcunque beneficium obtinendũ, & nihilominus de studio reuocetur, & loco sui alius subrogetur, & etiam per suum superiorem, prout facti qualitas exegerit, puniatur. Possit tamen dictus super inhabilitate huiusmodi dispensari, si superiori visum fuerit expedire. Vbi autem erit aliquis de ipsis studentibus, qui sit vitæ laudabilis, & alias idoneus ac discretus, & ad Bachalariatum, vel Magisteriũ dispositus, vel habilis, vel de cuius fructu scientiæ acquirendæ possit verisimilis spes haberi, Prior dictorum studentium qui erit pro tempore, cum consilio aliquorũ studentium eorundem proborum, scribat pręsidentibus antedictis, vt proprio Prælato ipsius mandent, & ordinent cum eodem, quòd talem de studio non reuocet, sed eum in scientia proficere, & ad statum Bachalariatus, & honorẽ Magisterii peruenire, lecturamq; continuare permittat, ipsumq; & alios similes, quos in scientia laudabiliter proficere nouerit, dignis attollat laudibus, honoribus, & promotionibus efferat opportunis. Prouideant quoque præsidentes, & alii Prælati conuenientes in ipso capitulo prouinciali, quòd Canonici ad dicta studia transmittendi prout conuenientius, & commodius fieri poterit in simul commorentur; saltem quinq; vel quattuor ad minus, & quattuor, vel quinque huiusmodi, duobus seruitoribus sint contenti. Præcauere nempe volentes, & etiam prouidere, vt dictis scholaribus in dictis studiis pro tempore morantibus, regularis non desit salubre gubernaculum disciplinæ, ordinamus, quòd in capitulis prouintiarum in quibus erunt huiusmodi studia, præsidentes vnum de hijs, qui debent ad prouintiale capitulum conuenire, vicinum loco vbi studium erit, quem quotiens eis placuerit ponere valeant & mutare, deputent & assignent, qui ex dictis studentibus vnum inibi Priorem studentium constituat per annum solummodo duraturum, quem tamen Priorem tam ipse, quàm etiam præsidentes, & quilibet eorundem mutare valeant infra annum, si & quotiens eis videbitur expedire. Constituatur autem ipse Prior talis, qui sit potens in opere & sermone, vt Canonicos studentes pensionarios, & alios etiam beneficiatos in bono instruat, & à malo studeat reuocare, ipsosque quotiens sibi uidebitur expedire, conuocet ad alium locum competentem, eisque

quo

quo ad regularem præsideat disciplinam, & potestatem habeat illos corrigendi, puniendi, & absoluendi, & cum eis dispensandi quandiu in ipsis studiis moram traxerint, ab omnibus à quibus & super quibus, & prout posset Superior post Antistitem, vel Abbas seu Prælatus alius eorum proprius in Ecclesia, Monasterio, vel alio loco vnde claustrales existunt, ipsosque informandi, & instruendi, & tenendi sub regularibus disciplinis, & illos etiam cohercendi ne vagentur, vel actibus seu operibus vacent illicitis, sed studeant, & proficiant sicut decet, uiuantq; laudabiliter, & honestè. Prouideat insuper idem Prior studentium, quòd dicti Canonici pensionarij studentes expensas faciant moderatas, non superfluas, nec aliquatenus excessiuas, eosque cogat ad reddendum de receptis, & expensis in fine mensis cuiuslibet, vel prout alias sibi videbitur rationem, illi vel illis prouidis & discretis, quos idem Prior ad id duxerit deputandos, & quando ipsorum studentium conditio, seu demerita suaserint eos à studio reuocandos, idem Prior teneatur id (consulte tamen & caute) Antistiti, Abbati, vel alii Prælato eorum proprio per suas litteras intimare, ijdemque Antistites, Abbas seu, Prælatus proprius eos reuocare debeat, & in locis eorum totidem Canonicos subrogare per modum suprascriptum, appellatione, cõtradictione, vel reclamatione reiectis. Concedimus quoque prædicto Priori, Canonicos studentes pensionarios, & alios etiam beneficiatos, quandiu fuerint in ipsis studiis, ab excommunicationis, suspensionum, & interdictorum sententiis, per statuta prouintialia seu cuiusuis Ecclesiæ, Monasterij, siue loci dictæ religionis, vel per Diœcesanum contra studentes in locis vbi erunt studia generaliter promulgatis, congrua satisfactione præmissa, iuxta formam Ecclesiæ auctoritate Apostolica absoluendi, & cum eis super irregularitate, quam sic ligati celebrando diuina, seu aliàs se ingerendo eisdem per simplicitatem, & iuris ignorantiam (non tamen in cõtemptum clauium) incurrerint dispensandi, auctoritate prædicta liberam potestatem. Per hoc vero dictos Canonicos studentes à potestate Antistitis, vel aliorum ordinariorum suorum, vel alterius Prælati sui, nolumus aliquatenus eximere, vel etiam liberare. Quilibet autem dictorum Canonicorum religionis eiusdem, huiusmodi studijs insistens pensionarius, & alius etiam beneficiatus, præfato eorum Priori de quinque solidis Turonensibus paruorum, vel eorũ

valore

valore in alia moneta prouidere annis singulis teneatur, ad quorũ solutionem, idem Prior possit eosdem per censuram Ecclesiasticã & alia ipsius religionis remedia, auctoritate Apostolica, remoto appellationis obstaculo cohercere. Idem tamen Prior sumptus nunciorum subeat, quos pro præmissis duxerit transmittendos. Dicti quoque præsidentes in singulis eorum prouintialibus capitulis, deputent aliquem de illis qui debent ad dictum prouintiale capitulũ conuenire, idoneum ac vicinum studio in quo studentes huiusmodi morabuntur, & tam huiusmodi deputatus, quam etiam visitatores in prouintiali capitulo ordinati, diligenter & fideliter se informent, an ea quæ per eos de studentibus, & eorum pensionibus, & aliis circa hæc statuta & ordinata existunt, fuerint effectui mancipata, & si qua inuenerint non completa, eorum plenam relationẽ, & etiam informationem qualiter compleri possint faciant, in proximo prouintiali capitulo eorundem, in quo ordinari debeat quòd efficaciter compleantur. Habeant insuper præsidentes præfati, & quilibet eorundem, faciendi compleri & inuiolabiliter obseruari auctoritate Apostolica, omnia & singula supradicta, necnon contradictores, & rebelles per censuram Ecclesiasticam, & per alia iuris seu ipsius ordinis remedia, sublato appellationis obstaculo compellendi, & processus, & sententias eorum in locis religionis eiusdẽ solemniter publicandi, & illos qui sententias ipsorum incurrerint, congrua satisfactione pręmissa iuxta formam Ecclesiæ absoluendi, & cum illis qui huiusmodi ligati sententiis per simplicitatem, & iuris ignorantiam (non tamen in contemptum clauium) diuina celebrarint officia, vel ingesserint se eisdem, super irregularitate per eos ex inde contracta, auctoritate prædicta dispensandi liberam facultatem. Rursus statuimus, & etiam ordinamus, quòd nullus religionis eiusdem, ad recipiendum magistratus seu doctoratus honorem de cætero assumatur, non præstito per eum primitus iuramento in præsentia dicti Prioris studentium, ac sex proborum, & discretorum ex studentibus antedictis, quòd in assumptione ipsius honoris, vel ante vel post, eius occasione circa cibos, vestes, vel alia non expendet per se, vel alium undecunque habuerit, vel fuerit sibi datum, nec quantum in eo fuerit à quibusuis aliis expendi permittet, vltra valorem duorum millium Turonen. argenti. Illi etiam qui ad Bachalariatum fuerint assumẽdi, iuramẽtum præstare similiter

liter teneantur in præsentia prioris studentium, & quattuor proborum, & discretorum de studentibus memoratis, quòd huiusmodi sui Bachalariatus prætextu, ipsa die qua Bachalarii erunt, vel ante seu post, nullum festum seu conuiuium facient per se, vel alios, aut quantum in eis fuerit fieri permittent à quibuscunque aliis (etiam eorum consanguineis, vel amicis.) Ad hoc statuimus, & etiam ordinamus, quòd quilibet ipsius religionis, qui in dicto Parisiensi, vel in aliquo alio generali studio per sex annos in Theologia studuerint, in aliis primitiuis scientiis prius sufficienter instructi, & alias sufficientes ad hoc & idonei reperti; possint in ipso Parisiensi studio cursus bibliæ facere cõsuetos, qui vero per octo annos in Theologia studuerint librum sententiarum legere valeant (si ad hoc sufficientes fuerint) in Parisiensi studio prælibato, & quòd in eodẽ Parisiensi, & alio quocunque studio, in quo ad Magisteriũ in Theologia licentia dari poterit seu consueuerit, quum digni ad hoc reperti extiterint, ad Magisteriũ, & Doctoratum in Theologia liberè admittantur. Illi verò religionis eiusdem, qui in ipso Parisiensi studio, vel quouis alio studio generali audierint iura Canonica per sex annos, de quibus per tres annos ad minus audierint decretum (dummodo sufficientes, & idonei fuerint) possint ad Bachalariatũ & lecturam Iuris canonici siue Decretorum in eodem Parisiensi, vel in alio generali studio in capa ipsi facultati congruenti assumi.

Rubea capa. Qui verò per quinque annos in Parisiensi, vel in alio generali studio Iura canonica, vt Bachalarii legerint, & de hoc primo fidem fecerint per eorum proprium iuramentum, & duorum aliorum testimonium iurantium se credere eos rectè iurasse, possint si voluerint in capa similiter eidem facultati congruẽti ad Magisterium in decretis, vel ad lecturam decretorum in eodem Parisiensi, & quolibet alio studio generali dilatione, & difficultate malitiosa, & impedimento quibuscunque sublatis; sicut ibidem consueuerunt assumi cæteri Clerici sæculares, & per Cancellarium Ecclesiæ Parisiensis in Parisiẽsi studio, vel per illũ ad quẽ pertinuerit, ad huiusmodi Magisterium, seu Doctoratus honorem promoueantur liberè, & etiã

Doctoratus. admittantur, non obstantibus quibuscunque statutis, & consuetudinibus Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum locorum religionis eiusdem, necnon Parisiensis, & aliorum quorumcunque studiorum contrariis iuramentis, confirmationibus Apostolicis, & qui-

busuis

buſuis firmitatibus aliis roboratis, & illis præſertim quibus in eodē Pariſienſi ſtudio caueri dicitur, quòd nullus poſſit legere curſum Bibliæ, niſi ibidem ſtuduerit ſeptem annis, nec permittatur legere ſententias, niſi ibidem ſtuduerit decem annis, quodque nullus Canonicus, vel religioſus alius legat ibidem iura Canonica, vel ad Bachalariatus gradum, aut Magiſterii honorem in Iure Canonico permittatur aſſumi, ſeu quod nullus regularis Rubea capa decretū legat ſeu legere permittatur ibidem, aut nullus ibi legere valeat iura Canonica, vel ad Bachalariatum aſſumi, ſeu vt Bachalarius legere decretales, aut ad Magiſterium aſcēdere in decretis, ſiue Doctor fieri decretorum, aut ad lecturam in decretis aſſumi, ſeu ipſam continuare, niſi ibidem, vel in aliquo ſtudio generali audiuerit iura Canonica per quinque, vel alibi iura ciuilia per tres annos, aut alibi iura ciuilia per quinque, & ibi, vel in alio generali ſtudio iura Canonica per tres annos; prout ſic vel aliter in ſtatutis ipſius Pariſienſis ſtudii dicitur contineri, vel de conſuetudine obſeruari, & aliis conſuetudinibus, vel ſtatutis eiuſdem Pariſienſis ſtudii quibuſcunque & ſub quacunque forma, vel expreſſione verborum in contrarium æditis, vel ædendis, necnon quibuslibet priuilegiis, vel indultis generalibus, aut ſpecialibus, & litteris Apoſtolicis, contrariis ordinibus, Eccleſiis, Monaſteriis, locis, & ſtudiis quibuſcunque ſiue vniuerſitatibus Magiſtrorum, vel Scholarium eorundem, ſeu perſonis Eccleſiaſticis ſecularibus, & regularibus, exemptis & nō exemptis, cuiuſcunque ſint præeminentiæ, dignitatis conditionis, aut ſtatus, ſub quauis forma, vel expreſſione verborum conceſſis, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus huiuſmodi ſtatutorum, & ordinationum, & ſingulorum cōtentorum in eiſdem impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus, plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum in illis, vel aliis noſtris litteris fieri mentionēm, quibus non intendimus quo ad alia in aliquo derogare.

Vt cultus augeatur diuinus, & religioſis uagandi materia præcludatur ſtatuimus, quòd Canonici religionis eiuſdem, extra Eccleſias, Monaſteria, ſiue loca alia principalia, obtinentes Prioratus, ſeu quæuis alia beneficia, quibus ad hoc ſuppetant facultates in ipſis beneficiis reſidere, & ſocium, uel ſocios ſui ordinis ſecum habere, iuxta ipſorum facultatum ſuppetentiam teneantur, ſtatutis *Ad beneficia mittere.*

&

& consuetudinibus contrariis non obstãtibus quibuscunq;, quodque socium, vel socios huiusmodi Prælatus seu is ad quem hoc pti nuerit prout locis congruere nouerit, & personis, & cum consilio, & assensu sui capituli seu conuentus, vocatis his qui dicta beneficia obtinebunt huiusmodi suppetentiam arbitrãdo assignet eisdẽ. Quod si huiusmodi Priores seu administratores quibus fuerint Canonici in socios assignati, cessante causa rationabili arbitrio assignãtis, recusent admitteee sibi assignatos, eis sufficienter, & decenter in necessariis prouidere, cogantur ad hæc per censuram Ecclesiasticam, & alia iuris remedia opportune, & nihilominus de huiusmodi inobedientia puniantur. Qui autem in Ecclesiis Cathedralibus seu Monasteriis dignitates, personatus, officia seu administrationes alias habuerint, & in eisdem Ecclesiis; seu Monasteriis consueuerint residere, cogantur officium incumbens eis tam in diuinis, quã in aliis debite exercere, familiamque excessiuam præsertim infra claustra non teneant, aut talẽ per quem verisimiliter præsumatur in ipsis Ecclesiis seu Monasteriis scandalum generari. Et quia secundnm præmissa nonnulli de Canonicis regularibus, qui in Ecclesiis, Monasteriis consueuerant residere, habebũt extra in suis Prioratibus seu beneficiis aliis residentiam facere, in capitulo annali cuiuslibet Ecclesiæ, & Monasterii per Prælatum, & Capitulum vel maiorem partem ipsius, scito & cognito diligenter, quot mittentur extra pro residentia in dictis capitulis, & beneficiis facienda, proinde ordinetur, quot loco eorum qui extra mittentur, in ipsis Ecclesiis seu Monasteriis fuerint subrogandi. Obtinentes autem beneficia simplicia, quibus cura non imminet animarum, quorum ad tenendum socium non sufficiunt facultates: si propinqua sint Ecclesiis, vel Monasteriis a quibus illa dependent, in dictis Ecclesiis, vel Monasteriis residentiam facere compellantur, & habeant de prouentibus dictorum suorum beneficiorum expensas, quas in victualibus in ipsis Ecclesiis, vel Monasteriis residendo, faciãt illi, vel illis exsolui, qui in dictis Ecclesiis seu Monasteriis victualia Canonicis ministrare tenerentur; dummodo ad hoc reditus beneficii huiusmodi obtinentis sufficere dignoscantur. Quod si huiusmodi beneficia simplicia longe distant ab Ecclesiis, seu Monasteriis quibus subsũt & in Prioratibus, & administrationibus Canonici residere consueuerint, quæ sint propinqua modo præmisso, cũ satisfactione

ne simili expensarum, obtinentes huiusmodi beneficia seu admini-strationibus deputentur, nisi per fundatores huiusmodi beneficiorum aliter fuerit ordinatum, cui ordinationi per hoc non intendimus derogare. Super distantia verò seu propinquitate beneficiorum huiusmodi, stetur arbitrio annalis capituli eiusq; in hoc deliberatio obseruetur. Quod si dicta beneficia simplicia tam ab Ecclesiis, quàm Monasteriis, vel ab eorum Prioratibus, seu administrationibus sint remota, per dictum annale capitulum ordinetur, vbi tales debeant residere, prouiso tamen quòd diuinus cultus exerceatur debite in beneficiis memoratis. Canonici autem in huiusmodi Prioratibus seu administrationibus commorantes, in Ecclesia horis congruis, cum dictis Prioribus seu administratoribus simul intersint, Canonicas horas dicant, in Missis celebrandis suas hebdomadas ordinate teneant, & in loco vbi duodecim fuerint, vel plures, vna per eos missa ed minus cum nota, die qualibet celebretur, & horæ Canonicæ cum nota dicantur. Dicti quoq; Canonici Priorum, & administratorum prædictorum in vna domo communi regulariter iaceant camerulis, & cellulis eis penitus interdictis. In vna etiam domo vescantur. Prior insuper & administrator, & Canonici, nisi infirmitas, vel alia euidens ratio interdum aliud suaserint faciendum, in vestitu etiam & vsura, à communi Ecclesiæ, Monasterii, siue loci, cui subiiciuntur institutione, vel debita obseruantia non recedant, ac suo proprio Priori, uel administratori, iuxta ordinationem Prælati sui, vel superioris obediant humiliter, & deuote. Et si aliquando dictos Canonicos in Prioratibus seu admininistrationibus mori, aut fugitiuos fieri forsan continget, Priores seu administratores prædicti diem mortis, aut fugæ seu recessus ipsorum Prælatis, aut eorum superioribus, vt in Ecclesiis seu Monasteriis eorum principalibus, pro defunctis eorum consueta fiant suffragia, seu fugitiuos reuocare, vel in Prioratibus, seu administrationibus alios loco eorum subrogare ualeant, quàm citius commodè poterunt, intimare per suas litteras teneantur. Quod si Priores seu administratores prædicti, diem obitus, aut fugæ siue recessus huiusmodi, Prælatis suisue superioribus significare distulerint, tertiam partem illorum, quæ Canonicus expendisset, si non fuisset mortuus, vel in fuga pro pitantia capituli, vel conuentus Ec-

Vbi duodecim Canonici, missa, & horæ in cantu.

clesiæ

clesiæ, Monasterii, vel loci principalis soluere teneantur. Insuper Canonici prædicti, non soli, sed honestè associati, & cum habitu decenti incedant, nec in villis, in quibus Prioratus seu administrationes huiusmodi fuerint comedere, vel bibere, aut ingredi domos præsumant; nisi cum honestis personis, & tunc de sui Prioris seu administratoris licentia speciali. Qui verò contrarium fecerint regulari subiaceant disciplinæ. Vt autem hæc efficacius obseruentur, Antistites, Abbates, & cæteri in eorundem Canonicorum superiores, necnon alii, qui ad visitandum per eos fuerint deputati, quum Prioratus, & administrationes huiusmodi visitabunt, circa illa seruanda, & non seruata corrigenda curam habeant diligentem.

Beneficiati. Præcipimus, quòd Canonici religionis præfatæ, qualiacunque in ipsa religione auctoritate Sedis Apostolicę, vel Legatorum ipsius beneficia obtinẽtes, obediant superioribus suis religionis eiusdem, ipsorumque subsint correptionibus, ordinationibus, punitionibus, & statutis, ac beneficiis huiusmodi ex causis rationabilibus priuari, & ab illis ammoueri possint, quemadmodum possent si foret per superiores suos de ipsis beneficiis eis prouisum.

Locus infirmariæ. Quum expediat infirmis de domo seu loco congruo prouideri, statuimus, quòd in Ecclesiis, Monasteriis, & locis aliis conuentualibus religionis eiusdem, in quibus certa domus seu locus deputata vel deputatus non fuerit pro infirmis, hii ad quos id pertinuerit, quibus ad hoc suppetent facultates domum seu locum huiusmodi sufficientem iuxta statum, & facultates, locorum, quantocius commode fieri poterit deputare seu construere teneantur, eisdem infirmis sufficienter de lectis, victualibus, seruitore, medicis, & rebus medicinalibus, & aliis quibuslibet necessariis prouidendo, ad quæ peragenda & complenda, per superiores suos immediatos, & per præsidentes, ac visitatores, & eorum quemlibet auctoritate Apostolica per censuram Ecclesiasticam, & alia opportuna remedia compellantur. Vbi autem administratores eorum qui ad præmissa tenentur, sufficientes ad ea peragenda non habuerint facultates in annali capitulo per ipsum capitulum, vel maiorem partem ipsius auctoritate Apostolica ordinetur, quòd administratores huiusmodi, sufficientes adhoc reddantur per assignationes pẽsionum, prout infra in alio casu sub rubrica de victualibus, & aliis ministrãdis noscitur esse prouisum. Quum

Quum sit consonum rationi, vt obtinentes beneficia, ipsorum onera debeant supportare, statuimus, quòd in Monasteriis, Prioratibus, & aliis beneficiis quibuscunque religionis eiusdem, personis quibuscunque extra præfatam religionem cuiuscunque sint dignitatis, gradus seu præeminentiæ (etiam si fuerint. Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales) collatis seu commendatis, uel seu de cætero conferendis, uel commendandis, tot Canonici teneantur, quot in eis tenerentur si per Canonicos regulares Monasteria, Prioratus, & beneficia huiusmodi regerentur. Et quòd nihilominus Canonico in eisdem Monasteriis, Prioratibus, & beneficiis committatur, id quòd supra, uel circa alios Canonicos inibi residentes, haberet exercere administrator Canonicus, si præesset eisdem, quantum ad ea quæ pertinent ad regulam seu disciplinam, vel obseruantiam regularem: & quòd quilibet prædictorum, huiusmodi Monasteria, Prioratus, & Beneficia quomodolibet obtinētes, ad procurationes & alia quælibet onera ipsis Monasteriis, Prioratibus, & Beneficiis incumbentia supportanda, persoluenda, & reddenda integre sint astricti, quodque ad hæc & alia supradicta, auctoritate Apostolica per censuram Ecclesiasticam, & alias compelli valeant per capitulorum prouintialium præsidentes, & quemlibet eorundem, prout per superiores suos possent, & deberent compelli Canonici regulares si præessent Monasteriis, Prioratibus, & Beneficiis memoratis, nisi fuerint Sanctæ Romanę Ecclesię Cardinales, quos nolumus talium compulsionibus subiacere.

Numerus Canonicorum.

Commendatarij.

Prohibemus ne Canonici regulares in Ecclesiis Cathedralibus, Monasteriis, seu locis aliis, conuentualibus religionis eiusdem teneant, aut nutriant ęquos, seu alias euectiones, neue familiares seu seruitores habeant sęculares (nisi ratione dignitatum officiorum, vel administrationum suarum quę gesserint, id eis permissum fore noscatur.) In infirmitorio tamen & coquina Monasterii seu Prioratus, & aliis officiis atque seruitiis aliis communibus, possint tenere sęculares seruitores honestos: si & prout in Ecclesiis, seu Monasteriis, & aliis locis prędictis fuerit hactenus rationabiliter obseruatum, non in excessiuo, sed moderato numero, iuxta arbitriū Prę-lati immediati. Seruitores autem sæculares huiusmodi, quantominus fieri poterit cum Canonicis conuersentur, neq; cum eis in cōi comedant neq; bibant, etiam si Presbyteri fuerint, vel Clerici sęcu

Vetantur animalia ac saeculares.

lares (nisi forte tales forent presbyteri, vel alii sacris ordinibus cõstituti, qui essent inibi perpetui, & cum Canonis etiam in refectorio comedere assueti) & tunc à Canonicis sedeant segregati cum habitu consueto & etiam honesto, se eisdem Canonicis in silentio & obseruantiis aliis honestis, quandiu cum eis fuerint conformãtes, quibus prouideatur iuxta morem inibi rationabiliter obseruatũ. Et si presbyteri, seu saeculares clerici praedicti perpetui, infrà Ecclesiarũ seu Monasteriorũ septa deliquerint seu excesserint in leuibus, p ademptionem partis pitantiae seu portionis, quã fuissent alias percepturi, per immediatum Praelatum regularem loci vnde sumunt praedicta, vel per illũ qui inibi praeerit, regularibus disciplinis possint corrigi ac puniri, Caueant insuper Abbates, Pręposti, Priores, & cęteri quicunq; ipsius religionis, ne lautis conuiuiis, & comesationibus occupentur, nec in his sumptus immoderatos faciant, vel alias etiam excessiuos a familiarium quoquam seruitorum, aut sequentium fieri permittant, necnon à rerum, seu vestium multitudine indecenti, & excessiua vbiq; diligenter studeãt abstinere, & honeste, ac laudabiliter conuersari. Dicti quoq; Abbates necnõ Praepositi, Priores, caeteriq; administratores, & professores alii religionis eiusdẽ, extra loca sua proficiscentes associati incedant, prout ipsorũ congruit honestati, & vbi Canonicorum numerus sufficiens fuerit, & ad hoc etiam suppetent facultates, Abbates, & alii Praelati saltem religionis suae duos socios secum ducant, Praesidentes aũt capitulis prouincialibus, ac visitatores per ipsa capitula deputati, necnon Praelati alii religionis eiusdẽ, quo ad suos subditos attente prouideant, quòd praemissa diligentius obseruentur, transgressores arguendo, & prout expediens fuerit puniendo.

Ad ordines promouendi. Pręsentium auctoritate statuimus, quòd Canonici beneficia simplicia obtinentes, & alii beneficiati religionis eiusdem, ad mãdatũ Praelati sui infra terminum per eum praefigendum eisdẽ, se faciant ad ordines quoslibet promoueri, nisi eos causa rationabilis, quam ipsi Praelato infra dictum terminum exponere habeant excusaret, quod si non fecerint, beneficiati eo ipso ab obtentis beneficiis suspensi; non beneficiati vero ad beneficia obtinenda, sint & remaneant inhabiles, donec promoti fuerint ad ordines supradictos, qđque Prioratus curam animarum habentes, & alia beneficia curata, quorum Prioratuum, & beneficiorũ cura per perpetuos Vicarios

exercetur

exercetur committi nequeant, vel conferri; nisi eis qui vicesimum annum computãdum à tempore collationis seu commissionis sibi factæ de eis, & possessionis adeptæ, vel infra vicesimumquintũ ætatis suæ annum, si ante annum ipsum Prioratus seu beneficia hmõi eis collata fuerint seu commissa, se faciant ad sacerdotium promoueri. Prioratus quoq; cõuentuales, Dignitates, Personatus, Officia, seu Administrationes: videlicet Sacristia thesauraria, elemosinaria, operaria, cameraria, & similia, quæ in Ecclesiis, & aliis locis conuentualibus, seu collegiatis dictæ religionis officia, seu administrationes, & beneficia fuerint etiam si eisdem officiis, seu administrationibus animarum cura nullatenus sit annexa, alicui nisi vicesimumquintum annum attigerit conferri nequeant, aut committi. Et qui Prioratus, dignitates, personatus, officia, seu administrationes huiusmodi obtinuerint, infra tẽpus collationis, seu cõmissionis eis factæ de ipsis, & adeptæ possessionis eorum se faciant ad sacerdotium promoueri, vel saltem ad ordinem, quem dignitates, officia, vel administrationes obtenta requirent de iure, cõsuetudine, seu statuto, nec contra aquoquam valeat dispensari. Nos insuper cõmissiones, seu collationes factas contra præmissa, decernimus fore irritas, & inanes. Hi quoq; qui iuxta præmissa cessante causa rationabili ad ordines promoti nõ fuerint, sint Prioratibus, Dignitatibus, Personatibus, Officiis, Administrationibus, & Beneficiis pdictis eo ipso priuati, quæ ipsis iterum ea vice nullatenus conferantur. Nostræ vero intentionis existit, quòd pręsens constitutio quãtum ad ea quæ de recipiẽdis ordinibus per Priores, & alios beneficiatos pręmisimus, illos etiam post duos menses à die publicationis præsentium constitutionum in eorum annali capitulo factæ constringat, & eos etiã qui in præsenti talia beneficia obtinent, vel dictæ publicationis tpe obtinebũt, dũmodo ætatis legittimæ sint effecti. Alioquin quũ ad ætatẽ legittimã peruenerint, ad recipiendũ secundum præmissa dictos ordines sint astricti, nisi foret aliud Canonicum, quod eos ab huiusmodi susceptione ordinum excusaret.

Vestium decentia. Dignum fore censẽtes, vt Canonici religionis præfatæ non solum motum, & vitæ, sed etiam habitus, & vestimentorũ refulgeant honestate, districtius inhibemus, ne dicti Canonici extra septa Ecclesiarum, Monasteriorum, seu locorum suorum proficiscẽtes, portent alias vestes super habitum, quàm capas, seu mantellos hone-

ſtos, vel rodondellos, ſeu elochias talares, vel circa, iuxta uſum, vel conſuetudinẽ laudabilẽ Eccleſiarum, Monaſteriorum, & locorum ſuorum, vſum ſeu verius abuſum manticarum ſeu thabardorum, necnon rodondellorum, vel elochiarum notabilem habentiũ breuitatem, eiſdem Canonicis penitus prohibẽtes. Præcipimus quoq; q; in Eccleſiis, Monaſteriis, & aliis locis religionis præfatę, in quibus Canonici capas a parte anteriori apertas de pãno laneo cõſueuere deferre, quæ in quibuſdã locis capæ de choro ſeu capellæ vulgariter nuncupantur, ipſas honeſtas non nimia longitudine, vel breuitate notandas portare debeant, locis & temporibus conſuetis. Deferãt etiam capas hmõi a feſto omniũ ſanctorũ vſq; ad feſtũ Paſchę, infra ſepta quarumcunq; Cathedraliũ Eccleſiarũ religionis eiuſdẽ, ac Monaſteriorum, & aliorum locorum immediatos ſuperiores ipſius religionis non habentiũ, in quibus Monaſteriis ſiue locis fuerit duodenarius Canonicorem numerus (licet hactenus ipſas ibidem non conſueuerint deportare.) Sane infra Eccleſias, clauſtrũ, capitulũ, refectoriũ, ac dormitoriũ, non caputiis, ſed almutiis honeſtis vtantur. Caputia vero ſi ea per ipſos extra loca prædicta deferri contigerit, ſint honeſta, & illa quæ cum capis, mantellis, elochiis, ſeu rodondellis portauerint, vnius cum eis, & eiuſdẽ coloris exiſtãt (niſi ex priuilegio, aut inſtitutione laudabili caputia certi coloris aut formæ, eſſent conſueti portare) Almutiæ autem ſi de panno fuerint illius cuius capæ eſſe debent coloris exiſtant. Per hoc autem, non liceat portare caputia, vel rodondellos, ſeu elochias eis, quibus alias portare licitum non exiſtit. Prohibemus etiam, ne dicti Canonici de cætero ferant forcaturas de ventribus Variorũ, aut Squirolorum cũ Dorſis permixtis, ſed ſint de Cuilibus ſimplicibus, vel albis, vel nigris, aut griſeis. Præcipimus etiam, quòd Canonici dictæ religionis infra Eccleſias, & clauſtra locorum Cathedralium, aliorumque conuentualium ſeu Collegiatorum ipſius religionis, & alibi conuentualiter incedentes, portent ſuperpellicia magna, & ampla, iuxta cuiuslibet Eccleſiæ conſuetudinem rationabilem, quæ in longitudine manicarũ vltra manum quattuor digitis tranſuerſalibus, vel circa, & vltra mediam tibiã vel circa in ſui lõgitudine protendãtur. Extra Eccleſias vero, clauſtra, & loca p̃dicta, & ubiq;, ſub capis, rodõdellis, ſeu elochiis, vel mãteliis in locis debitis

Capa de Capella.

Almutia.

Pelles.

debitis vti possint superpelliciis, quorum manicæ vsque ad palmũ in latitudine, vel circa, & eorum longitudo vsque ad mediam tibiã vel circa protendantur. Per hoc autem nolumus derogare consuetudini quorundam locorum, quæ ab antiquo, vel ab institutione habent vsum superpelliciorum ad formam Rochetorum seu camisiarum Romanum(prouiso tamen quòd minoris longitudinis superpellicia huiusmodi non existant, & adeo manicas longas habeant, quòd eis brachia vsq; ad pugnum valeant cooperiri) per formas autem huiusmodi superpelliciorum, alias formas longiores, & honestiores superpelliciorum & habituum, non intendimus prohibere, nec circa eas aliquid innouare. Statuimus insuper, quòd Canonici dictæ religionis capis, & vestibus albi, blaui, nigri, seu quasi nigri coloris dumtaxat vtantur, quodque illi qui altero tantum de dictis coloribus vti consueuerunt seu tenentur,] non possint ad aliũ portandum seu assumendum aliquatenus se transferre (nisi ad album dumtaxat) Vestis quoq; superior habitui proxima sit, rotonda per circuitum, & non fisa, nec longitudine nimia aut breuitate notanda. Ab eisdem quoq; Canonicis in eorum vestibus ligatæ manicæ non portentur, nec in apparenti consuticiæ, uel quomodolibet botonatæ. In Cathedralibus autem Ecclesiis Antistites seu Præpositi, Priores seu alii maiores in illis post ipsos Antistites existentes: ac in Monasteriis Abbates Pręposti, Priores seu alii, non habentes superiores religionis eiusdem, sic aliam formam honestã uestium, & calciementorum ordinent & disponant, quòd sit in colore saltim omnibus Canonicis eiusdem Ecclesiæ seu Monasterii tam extrinsecus, quàm intrinsecus vniformis, ipsamque tam Abbates, quàm Præpositi, Priores, & administratores, ac cæteri quicũque Canonici, & alii per proprios eorum Antistites, vel Abbates, seu alios, Abbates uero, & cæteri Prælati superiores proprios eiusdem religionis non habentes, per præsidentes prouintialibus capitulis, seu per quemlibet eorum, ac per uisitatores in ipsis capitulis deputandos, tenere & seruare cogantur. Qui uero uestem, uel habitum contra ordinationem præsentis constitutionis deferre præsumpserit, per dictos superiores, uel per præsidentes, siue per uisitatores, seu eorum quemlibet sic debite puniatur, quòd cæteri a similibus arceantur, & nihilominus ab eo auferatur vestis prohibita pauperibus eroganda. Et si infra spacium quindecim dierum

à tempore monitionis seu præcepti sibi facti computandum, vestẽ, vel habitum huiusmodi, non dimiserit cum effectu, vel ablationi prædictæ restiterit, si beneficiatus fuerit, per quattuor mensium spacium ab administratione temporalium sit suspensus, non beneficiatus verò, dicto tempore sit inhabilis ad Ecclesiasticum beneficiũ obtinendum quodcunque. Qui autem exhibens se in publico habitum (superindumenta scilicet linea) temerè occultauerit, si monitus emendare noluerit, iuxta præmissam personarum distinctionẽ, dictas suspensionis, & inhabilitatis pœnas per idem tempus incurrat. Iniungimus insuper præsidentibus visitatoribus, & Prælatis aliis religionis prædictæ, vt contra transgressores eorum quæ circa honestatem vestium, & habitus superius sunt statuta prout ad eos, & eorum quemlibet pertinuerit monitionem prædictam (quum transgressio eis nota fuerit) facere, non omittant. Et nihilominus præsidentes, & visitatores prædicti, monere teneãtur Abbates Præpositos, & alios ad quos id pertinuerit religionis prædictæ, vt præmissa quę vt prædictum est circa honestatem vestium, & habitus sunt statuta seruent, & faciant ab aliis sub dictis pœnis diligentius obseruari.

Licentia ab exeuntibus petenda,

Vt in religione prædicta vitetur dissolutio, & obedientia teneatur, districtius inhibemus, ne quiuis Canonicus dictæ religionis de Ecclesia, Monasterio, vel loco suo conuentuali exeat, nisi primitus obtenta licentia ab illo qui eam valeat impartire, quauis consuetudine contraria non obstante, quodque causam sui exitus veraciter & absque fictione exponat ei à quo erit licentia obtinenda. Qui verò huiusmodi licentiam concesserit, Canonicis claustralibus nullam administrationem, vel beneficium obtinentibus, terminum redeundi quanto conuenientius poterit breuiorem assignet. Sanè administratoribus, & beneficiatis, qui habent residere in claustro, possit dari licentia sine præfixione termini, si hoc cõcedenti visum fuerit expedire. Siquis autem exiuerit extra Ecclesiam, Monasterium, seu locum alium conuentualem sine licentia, vel in termino assignato iusta causa cessante, non redierit, pœna quę in tali casu per statuta, vel consuetudines eiusdem Ecclesiæ, vel Monasterii, seu alterius loci infligenda fuerit infligatur eidem. Et si super hoc statutum, vel consuetudo aliqua non existit, pœna quæ sequitur infligatur; videlicet quòd ille qui infra nouem dies post exitum seu ter-

terminum prædictos redierit, vltimus stet in choro, & secunda, quarta, & sexta feriis eiusdem septimanæ, in pane & aqua ieiunet. Illi verò qui infra huiusmodi nouem dies non redierint, pœna quę sequitur imponatur; videlicet quòd à porta regulari, parlatorio, seu alio loco decenti per claustrum, cum Magistro nouitiorum, vel alio ad hoc deputato ad capitulum veniant, camisiam, fęmoralia, & caligas tantum habentes, superpellicium in brachiis, ac ferulam seu virgam in manibus suis ferentes, cum quibus in dicto capitulo venia prius recepta, & recognita culpa sua coram omnibus verberētur, & nihilominus alia pœnitentia siue pœnę pro qualitate demeriti imponatur eisdem secundum arbitrium imponentis. Quod si sine scandalo huiusmodi pœna imponi non posset, in pœnam aliam secundum sui Prælati arbitrium de proborum, & seniorum conuētus consilio commutetur, quam in dicti conuentus præsentia tacere teneātur, prouiso attentius, quòd mensuram peccati correctionis inflictio, non excedat. Simili quoque vel alia condigna pœna puniantur Canonici in Prioratibus, seu administrationibus aliis externis assignati, qui sine licentia Priorum seu administratorum eorundem, de ipsis prioratibus, seu administrationibus recedentes fuerint euagati, vel in termino, non redierint assignato. Si autem de dictis Prioratibus, seu administrationibus ad claustrum seu ad Prælatum suum a suis Prioribus seu administratoribus, licentia nō petita, vel petita, & non obtenta veniunt, eidem Prælato seu superiori suo causam sui aduentus statim exponant, qui Prælatus seu superior an causa huiusmodi rationabilis, & vera fuerit arbitretur, & si causam minus rationabilē seu falsam esse repererit, vel si huiusmodi venientes nullam causam ei exposuerint, aut licentiam non petierint, per Prælatum, aut superiorem, prout his visum fuerit expediens puniatur. Nullus quoque Canonicus pernoctaturus extra Ecclesiam, Monasterium, vel alium locum suum abire sine breuiario permittatur, in quo pensum seruitutis suæ dicendo horas Canonicas posit soluere Creatori.

Perpetuo prohibemus edicto, ne Ciuitas, Castrū, Villa, vel Feudum notabile, aut Iurisdictio alicuius ipsorum, vel Grangia seu locus, territorium, siue magnus possessionum, vel terrarum numerus vendi, vel etiam principaliter & expresse obligari, vel Monasteriū, seu Prioratus, aut Ecclesia religionis præfatæ in alium transferri *Alienatio*

valeant,per quoſcunque etiam in caſu alias a iure conceſſo,abſque licentia Sedis Apoſtolicæ ſpeciali,omnem venditionem,obligationem,& translationem de præmiſſis, & contra hæc factam irritam decernendo,ac nihilominus quilibet capitulis prouincialibus præſidentium ac viſitatorum,alienationes huiuſmodi eaſdem, ac conſentientes eiſdem Sedi Apoſtolicæ,ſi exempti fuerint, alioquin ordinariis ſeu Diœceſanis ipſorum intimare per ſcripturam auctenticam,vel litteras eorum ſigillis munitas, quàm citius commode poterunt teneantur.

Ficti contractus. Multis fraudibus atque dolis, quæ per nonnullos religionis eiuſdem,in damnum & pręiudicium Eccleſiarum Prioratuu m,& aliorum locorum prout experientia docuit committuntur, opportunis obuiare remedijs quantum cum Deo poſſumus ſalubriter cupientes,hoc conſulto edicto prohibemus,ne Abbates Præpoſiti,ac Priores, vel quiuis adminiſtratores, & alij Canonici ſeu conuerſi religionis eiuſdem,prætextu religionum,vel negociorum,quæ gerunt,fraudulentos vel doloſos aut ſimulatos vel fictos contractus inire,uel mutua ſimulata vel ficta ſuſcipere, ſiue proprio ſiue fideiuſſorio,vel quouis alio nomine alieno, neue etiam confiteri in inſtrumentis publicis,vel auctenticis alijſue ſcripturis ſe à patre, fratre,nepote,vel conſanguineo ſeu quolibet alio coniuncto affine familiari,ſeruitio,amico,ſeu mercatore recepiſſe mutuo vel alias, pecuniam,pannos,bladum,vinũ, equos,boues,ſiue animalia alia, uel res,ſeu alia bona, eaque in vtilitatem locorum quibus præſidẽt,vel adminiſtrationum quas gerunt fuiſſe conuerſa,nec tamen nec pro ſe,ſeu locis eorum neque pro adminiſtrationibus ſuis ipſa receperint quoquo modo præſumant. Similiter etiam prohibemus ne ſingant,ſeu ponant,vel ſcribant ſe fore principales debitores,neue ut tales ſe obligent,vbi re vera non principales,ſed fideiuſſores exiſtunt,neue in talibus contractibus,ut præfertur ſimulate conceptis, ſe ac alios ſuo nomine,locaque ipſa,poſſeſsiones,redditus,prouentus,bona & iura locorum obligent, uel ſubmittant, neque in fraudem ſeu doloſe confiteantur, vel alios præſertim debitores eorum faciant confiteri ſeu etiam obligari, uel ſuper hiis inſtrumenta,uel auctenticas ſeu alias ſcripturas in fraudem confici, continentia q̃ iura,redditus,poſſeſſiones,animalia,blada,pecuniam,ſeu alia bona ad ipſos, uel Monaſteria ſeu quæuis alia bona ipſius religionis pertinentia

tinentia seu debita fuerunt, sunt, vel esse debent, patris, matris, seu fratris eorum, uel aliarum personarum prædictarum, & ad ipsas personas pertinere uel debita eis fore, uel alios quoscunque contractus similes frauduléter, & dolose confici faciāt, uel fieri procurent, per quos Ecclesiæ Monasteria, & alia loca religionis ipsius quibus præsunt, ac iura, reditus, & possessiones, seu alia loca ipsorū damnificari, grauari, obligari, uel alias impediri, seu deperire ualeāt quouismodo. Nos autem omnes prænominatos in graue, & enorme præiudicium administrationum suarum talia committentes, vel fieri facientes, aut eis consentientes, præter alias pœnas iuris (nisi infra duorum mensium spacium à tempore contractus seu cōmissi huiusmodi numerandum, ea quantum eis possibile fuerit tolli fecerint, & Ecclesias, Monasteria, Prioratus, administrationes, & loca prædicta reddiderint seu reddi fecerint indemnia, seu à talibus dispendijs liberarint, excommunicationis sententiæ eo ipso decernimus subiacere. Quod si forte pręmissa effectualiter non poterint reuocare, teneantur infra alios duos menses, illos duos immediate sequentes, ea suis superioribus reuelare, quòd si non fecerint sententiam excommunicationis incurrant, & alias pro dictis excessibus debite puniantur, taliter quòd cedat cæteris in exemplū. Possint autem præsidentes, ac uisitatores in prouintialibus capitulis deputati, & eorum quilibet, Abbates aliosque quoscunque Prælatos, ac administratores, non habentes superiores religionis eiusdem, qui huiusmodi sententiam excommunicationis incurrerint, satisfactione præmissa absoluere, & secum super irregularitate si p simplicitatem, & iuris ignorantiam (non tamen in contemptum clauium) diuina celebrauerint, uel se ingesserint eisdem inde contracta misericorditer dispensare; cæteros uero consimiliter absoluere, & cum eis in similibus casibus dispensare valeant immediati superiores eorum.

Monasteriorum, & locorum religionis eiusdem dispendiis, quæ ex mutuorū contractu plerunq; proueniunt præcauere consultius intendentes, statuimus, q Abbas, Præpositus, Prior, seuquiuis alius (etiam Apostolicæ Sedis Notarius) religionis eiusdem, quum per ipsum fuerit mutuum suscipiendum, ultra summam cōmuni prouidentia per annale capitulum seu maiorem partem ipsius taxandam, infrascriptam solennitatem obseruet: uidelicet ut quilbet de *Mutua.* *Prothonotharij Apostolici.*

præ-

prædictis superiorem eiusdem religionis non habens, qui habebit recipere mutuum supra dictũ contractatũ ad minus consiliũ duorum dierum non continuatorum, sed interpollatorum, cum capitulo seu conuentu suo diligentem habeat, & maturum. Et nihilominus de consensu sui capituli, vel conuentus mutuum huiusmodi recipiatur ab eo. In Monasterio verò Prioratu, & administratione conuentuali, vel non conuentuali superiorem immediatum in eadem religione habente; in conuentuali videlicet, cum conuentu ipsius, in non conuentuali, cum conuentu superioris Ecclesiæ, Monasterii siue loci, tractatus huiusmodi habeatur. Et nihilominus in vtroque licentia seu auctoritas interueniat dicti superioris quocunque nomine censeatur, eo plene certificato inquantum cõmode fieri poterit, de omnibus quæ interuenire debent in tractatu præfato, in quo quidem agatur, & clare liqueat, ob quam causam cuiusue summæ, & si fieri potest a quibus creditoribus, & sub quibus conditionibus, & obligationibus, quibusue terminis soluendũ suscipiatur mutuum sępedictum, de hiis nihilominus auctentica conficienda scriptura, in qua ea omnia ac nomina illorum, qui interfuerint in tractatu, ac etiam consentientium, & auctorizantium exprimantur, & ipsorum auctorizantium sigilla scripturæ huiusmodi apponantur. Prohibemus insuper, ne prætextu alicuius procuræ generalis, etiam si contineatur in ea, quòd procurator mutuum possit recipere, aut obligare Ecclesiam, Monasterium, vel alium locum, mutuum recipere valeat Ecclesia, Monasteriũ, vel locus alius obligari, nisi prius prædicta omnia fuerint obseruata. Volumus autem, quòd pecuniam quæ taliter vt præmittitur mutuo recipietur, non remaneat in solius Antistis, seu Abbatis, vel Prioris, aut alterius administratoris huiusmodi contractum ineuntis principaliter potestate; sed si commode fieri potest, tradatur tribus, seu pluribus aut paucioribus viris, prout expediens videbitur prouidis, & discretis, qui dictum mutuum ad illas vtilitates seu necessitates cõuertant, ob quas noscitur fuisse contractum, qui super hoc fideliter exequendo iuramenti vinculo astringantur, districtius inhibentes, ne eorum quæ debentur Ecclesiis, Monasteriis, seu locis aliis religionis eiusdem, remissio fraudulosa, & notabiliter damnosa a quoque valeat attemptari. Permittimus tamen, quòd si Antistes, uel Abbas, aut alii quicunque administratores religionis eiusdem, à locis

cis aliis dictæ religionis quibus subsunt sint multum remota, & casus aliquis euidenter utilis seu necessarius occurrat,cui succurri nõ valeat,nisi vltra dictam summam communi prouidentia taxatam mutuum contrahatur,licitum sit eisdem absque solennitate huiusmodi, & pœnis infrascriptis, vt tali casui valeat prouideri,tantam absque fraude qualibet summam recipere mutuo,quanta necessaria fuerit pro casu præfato. Recipientes autem mutuum in casu huiusmodi,si superiores eiusdem religionis non habuerint, in conuentibus propriis, si vero superiores tales habuerint eisdem superioribus, & nihilominus suis conuentibus si conuentum habeant infra octo dies postquam eorum præsentiam habere commode poterunt id exponere, & de hiis qui in ipso contractu interuenerunt eos certiores reddere teneantur, & conficiatur inde scriptura si ipsis superioribus, vel conuentibus visum fuerit expedire. Prælatus autem,seu quiuis administrator,qui semel recipit,siue particulariter,siue simul summam prædictam,communi prouidentia (vt præmittitur) prætaxatam, quodcunque mutuum recipiat vltra eam, nisi esset modicum,quòd tamen quartam partem eiusdem summæ non excedat, teneatur sub infrascriptis pœnis solennitatem secundam plenarie obseruare. Quod si Abbas, Præpositus, Prior, vel administrator alius dictæ religionis quocunque nomine censeatur, contra præmissa faciens, mutuum vltra dictam summam communi prouidentia taxatam absque dicta solennitate recipiendo,locum sibi commissum, aut iura reditus, seu possessiones ipsius expresse obligauerit,vel litteras,vel instrumenta concessionis, vel recognitionis super hoc concesserit,seu alias submiserit (nisi infra sex menses immediate sequentes obligationes, & submissiones huiusmodi cessare fecerit) sit ei extunc donec ea compleuerit Ecclesiæ interdictus ingressus, & insuper Præpositi, Priores, & alii administratores superiorem eiusdem religionis non tamen conuentum habentes,si præfatum interdictum per alios sex menses præfatos sex immediate sequentes pertinaciter substinuerint,sint extunc a suis administrationibus suspensi, donec obligationes prædictæ tollantur, & eorum administrationes redditæ fuerint indemnes. Suspensione autem huiusmodi durante,superiores immediati taliter suspensorũ administrationes eorum recipiant,easque per se vel alios fideliter gerere, & indemnes pro posse reddere studeant, ac nihilominus

nus suspensos eosdem aliter punire, prout culpæ qualitas exegerit non ommittant. Siquis autem taliter suspensorum superioribus ipsis in prædictis de facto contradicere præsumpserit, & in contradictione huiusmodi per octo dies pertinaciter perseuerauerit, excommunicationis incurrat sententiam ipso facto, quam si substinuerit pertinaci animo per sex menses, dignitate, officio, administratione, seu beneficio per eum obtenta seu obtento priuetur.

Locationes. Quoniam ex minus prouida locatione locorum religionis eiusdem, seu concessione ipsorum ad firmam, prouentuum locorum ipsorum plurima pertulit hactenus dicta religio detrimenta, salubri prohibemus edicto, ne Abbates, Priores, Præpositi, aut cæteri administratores religionis ipsius, sine causa necessaria vel vtili, loca suæ administrationi commissa, vel prouentus ipsorum locorum, ad firmam trahere seu locare præsumant. Quod si ex causa huiusmodi id facere voluerint, & capitulum seu conuentum habuerint, non tamen superiorem religionis eiusdem, debeant cum eodem capitulo seu conuentu præmittere tractatum de causa huiusmodi, & de quantitate pretii, & sub quibus obligationibus, & de persona illius, cui firma seu obligatio huiusmodi fuerit facienda, ipsasq; facere cum consilio ipsius capituli seu conuentus, vel maioris partis eiusdem. Si vero capitulum seu conuentum proprium, & nihilominus superiorem eiusdem religionis hab uerint, non solum cum ipso capitulo, seu conuentu, sed etiam cum eodem superiore dictum tractatum præhabeant, & cum consilio capituli seu conuentus ipsorum, vel maioris partis, ac de dicti superioris licentia, & nõ aliter ad eas procedant. Si autem Priores, vel Præpositi, aut alii administratores extiterint, non habentes conuentum, sed Antistitem, Abbatem vel alium superiorem religionis eiusdem, tractatum prædictum cum eodem superiore præmittant, & cum ipsius licentia, & non aliter faciant firmam, seu locationem præfatam. Per hoc autem non intendimus prohibere, quominus reditus, & prouentus administrationum suarum locare, seu vendere valeant absque solennitate præmissa ad tempus modicum, iuxta morem in regione in qua erunt solitum obseruari, statutis Ecclesiarum, Monasteriorum, vel aliorum locorum religionis eiusdem (si qua super hoc fuerint) rationabilibus obseruatis. Si tamen ex huiusmodi locatione, seu uenditione prouentuum ad tempus modicum, vt præmittitur

mittitur faciendis,contingeret infra vnum annum recipi pecuniā, vel aliud quodcunque pretium prouentuum rei locatæ vnius anni excedens, tunc solennitates præmissas volumus obseruari. Simili modo etiam prohibemus ne aliquo casu firmæ, seu locationes,seu venditiones huiusmodi fiant per eosdem personis suspectis, neue quibusuis firmariis,seu conductoribus; siue emptoribus liber originalis censuum, aut instrumenta seu monumenta originalia super iuribus Ecclesiarum,vel administrationum confecta tradātur, neue iurisdictiones per se aut cum vniuersitate, seu Ciuitates, vel Villæ,vel insignia loca seu castra, vel fortalicia locentur,seu ad firmam tradantur, siue sub locatione, vel firma includantur. Reditus tamen seu prouentus Ciuitatum dicti ordinis,villarum,locorū, castrorum,& fortaliciorum huiusmodi prout superius præmittitur, vendi valeant seu locari. Vbi autem occasione firmarum, aut locationum,seu venditionum huiusmodi continget personas,vel bona Ecclesiastica ipsius religionis obligari,vel submitti,obligationes & submissiones huiusmodi fieri volumus Ecclesiasticæ iurisdictioni,& cohercioni dumtaxat,& per Ecclesiasticam iurisdictionem,& cohercionem executioni mandari. Firmas autem seu locationes seu venditiones prædictas,locorumque traditiones contra præmissa factas, instrumenta quoque & quælibet documenta super eis confecta,iusticia carere decernimus, & nullius existere firmitatis. Et nihilominus Abbates, Priores, Præpositi, & cæteri administratores superiorem religionis eiusdem non habentes, qui contrafecerint per præsidentes capitulis, vel per visitatores deputandos eis corrigantur. Cæteri vero per Antistites, Abbates seu alios immediatos superiores eorum, si eis visum fuerit, in quinta parte pretii locationis, siue firmæ: fabricæ seu in ornamentis Ecclesiæ, Monasterii siue loci cui immediatè suberunt applicanda, & alias debite puniantur.

Vt Ecclesiarum,Monasteriorum,& aliorum locorum religionis eiusdem bona,& iura salubriter conseruētur,statuimus, quòd præsidentes Ecclesiis Cathedralibus,Monasteriis, Prioratibus,& administrationibus aliis quibuscunq; dictæ religionis, quamprimum cōmode poterunt,conficiant, seu confici faciant registra, in quibus possessiones, census,iura, & cætera bona immobilia quæcunque & qualitercunque fuerint, ad eorum administrationes spectantia sigillatim *Registra, & archiuia.*

gillatim

gillatim,& specifice describantur. Fiant etiam per eosdem registra de ornamentis Ecclesiasticis, vasis, lectis, animalibus, & aliis rebus mobilibus, & se mouentibus pro agricultura, & alia instructione locorum necessariis, vel vtilibus, & huiusmodi registra, in locis subiectis aliis superioribus religionis eiusdem duplicentur, quorū vnum in loco superiori, & reliquum iu subiecto seruentur. Visitatores quoque in prouintialibus capitulis deputati, cum visitabunt loca suæ visitationi commissa, Prælati etiam & alii superiores cum fuerit opportunum, diligenter inquirant, an res & bona prædicta necessaria pro instructione locorum teneantur in locis eisdem, & prouideant, quòd perpetuo teneantur in eis, aliterque reperta faciant emendari, & secundum quòd culpa exegerit puniant delinquentes. Insuper præsidentes præfati, cum possessiones administrationum suarum fuerint assecuti, inuentaria de bonis mobilibus, & se mouentibus repertis in administrationibus ipsis conficiant. Hi vero qui habent superiores religionis eiusdem, huiusmodi inuentaria faciant duplicata, quorum vnum in loco subiecto seruetur, & superiori reliquum assignetur, vt per ea in quo statu administrationes ipsas receperint valeat apparere. Fiant autem huiusmodi inuentaria, & registra per tabellionem, vel saltem in aliarum publicarum præsentia personarum. Adiicimus etiam, quòd præsidentes Ecclesiis Cathedralibus, Monasteriis, & locis aliis dictæ religionis, qui bona mobilia, Prioratuum, administrationum, & beneficiorum quorumlibet religionis eiusdem, sibi subiectorum vacantium in eis tempore huiusmodi vacationis inuenta, seu illa durante obuenientia ex priuilegio, vel consuetudine, seu alia causa rationabili ad se asserunt pertinere, vasa, vestimenta, seu alia ornamēta diuino cultui deputata, animalia etiam tam pro agricultura, quā pro aliis ipsorum locorum necessitatibus teneri inibi consueta, vasa vinaria, & coquinaria, lectos etiam, & alia supellectilia necessaria seu vasa (nisi forte aurea, vel argentea fuerint) nullatenus occupare, vel exinde asportare, aut sibi appropriare præsumant. In apprehendendis quoque bonis aliis constitutionem fœlicis recordationis Bonifacii Papæ Octaui prædecessoris nostri super hoc æditā, quæ incipit, *Præsenti*, diligenter obseruent. Qui vero secus fecerint, iuxta qualitatem delinquentium personarum pœnas incurrāt, quæ per constitutionem eandem eius trāsgressoribus imponūtur.

Quum

1 Quum sit rationi consonum illos non debere onera recusare, qui rerum commoda complectuntur, statuimus, quòd Antistites, Abbates, Præpositi, Archidiaconi, Priores, & administratores cæteri religionis præfatæ, qui census, reditus, pensiones, seu quæcunque similia debent, vel debebunt imposterum pro alimentis quotidianis, vel pro vestiariis in Ecclesiis Cathedralibus, Monasteriis, Præposituris, Prioratibus, officiis, & administrationibus, seu aliis locis religionis eiusdem, siue in blado, vino, carnibus, oleo, piscibus, pecunia, seu rebus aliis quibuscunque consistant, illa eis in terminis consuetis, vel præfixis seu in antea præfigendis integrè soluere nō ommittant. Quod si Priores, Præpositi, Archidiaconi, ac cæteri administratores eiusdem religionis, ea in ipsis terminis, vel saltem infra mensem non soluerint, requisiti, quantum ascendit quarta pars illius debiti vltra ipsum debitum nomine pœnæ soluere teneātur. Et si infra alium mensem immediate sequentem non soluerint tam pœnam, quàm etiam ipsum debitum principale, eo ipso sint (donec de prædictis fuerit integraliter satisfactum) à temporalium administratione suspensi, & Prælatus durante suspensione prædicta, ministret per alium temporalia beneficia illius, qui suspēsionem incurrerit supradictam, & satisfaciant de prædictis. Antistites vero si post lapsum terminum requisiti infra duorum mensiū spacium, a die requisitionis huiusmodi computandum satisfacere contempserint, pœnam tertiæ partis debiti incurrant irremissibiliter eo ipso. Abbates autem, & alii Prælati religionis eiusdem, si post requisitionem cōsimilem infra mensem satisfacere cōtempserint, incurrant pœnam consimilem ipso facto. Et si Abbates, & alii Prælati huiusmodi, per alium mensem sequentem soluere, non curauerint, a stallo chori, & loco capituli deputatis eisdem, sint ipso facto, & tam diu remaneant suspensi, donec integraliter de debito, & pœna satisfecerint memoratis, nulla remissione profutura eisdē; In prædictis tamen casibus de principali debito satisfacto Antistites, Abbates, & alii Prælati libere, inferiores vero de suorum licentia Prælatorum, remittere valeant pœnas præfatas ab aliis quam à præfatis Antistibus, Abbatibus, & Prælatis sibi debitas pro prædictis.

Soluendū pro alimētis.

Institutionibus regularibus inhærentes, statuimus, vt Canonici in Ecclesiis Cathedralibus, Monasteriis, siue locis aliis Collegiatis, seu

Ministrā da Victualia.

ſeu conuentualibus dictæ religionis conſtituti, conſuetudine ſeu vſu (quinimmo abuſu contrario non obſtante) in refectorio comedant in communi, niſi in caſibus in quibus & prout eiſdem licitum eſt ſeu permiſſum extra refectorium comedere, ſecundum regularia & Canonica inſtituta, prouiſo quòd illi quibus incumbit onus prouidendi de victu Canonicis, eiſdem prouideant ſufficienter & decenter, non in pecunia, ſed in victualibus, prout cuilibet opus erit, de qua ſufficientia, & decentia victualium tractetur, & ſi expedierit ordinetur in capitulo annali, decernentes, quòd ſiqui reditus, vel penſiones alicui ex Canonicis ſingulariter hactenus pro victualibus fuerint aſſignati, nullatenus dimittantur eidem. Nos enim aſſignationes huiuſmodi reuocamus, & pro reuocatis haberi volumus, & eas fieri deinceps prohibemus. Illi quoque quibus incumbit onus de veſtimentis, calciamentis, & aliis corporis indumentis neceſſariis dictis Canonicis prouidendi, eiſdem prouideant ſufficienter, & decenter, & tempore congruo iuxta ſuppetentium facultatum, & conditionem ſeu qualitatem regionis, & illud quod dandum erit ſingulis pro veſtimentis, & aliis prædictis, ordinent & taxent ſi opus fuerit in annali capitulo memorato. Ad hæc ſubiungimus, q̃ illi qui prædicta adminiſtrare tenentur, ad ea omni excuſatione ceſſante vt præmittitur miniſtranda per ſuperiores ſuos, aut in defectum eorum per viſitatores, vel præſidentes in capitulo prouinciali deputatos, & eorum quemlibet compellantur, nec audiantur, ſi dicant priuilegium, ſtatutum, ordinationem, vel conſuetudinem contraria ſe habere, aut pro ſuis perſonis eorumque ſtatu perſonarum, & officiorum decentia ſubſtentandis, ſe aſſerant indigere, nulla quoque ſuper hoc appellatio nullaue ſupplicatio eis proſit. Et ſi tertio moniti per aliqua dierum competentia interualla monentis arbitrio relinquenda, præmiſſis efficaciter parere contempſerint, remoueantur ſuis adminiſtrationibus, vel officiis, ipſaque aliis perſonis idoneis prædicta complere volentibus committantur. Abbates, vero Præpoſiti, Priores, ac cæteri etiam Apoſtolicæ Sedis Notarii non habentes ſuperiores religionis eiuſdem, vel habentes, ſi præſint Collegiis ſeu conuentibus, qui de prædictis prouidere tenentur, non habentes quidem ſuperiores a præſidentibus, ac viſitatoribus, & eorum quolibet, cæteri vero tam ab eiſdem, quàm etiã à dictis ſuis ſuperioribus p̃ cenſurã Eccleſiaſticã

Prothonotary Apoſtolici.

aliiſque

aliisque remedijs ad hoc congruentibus ad id omnino cogantur' eisdem superioribus (nisi suos subditos) necnon dictis præsidentibus, ac visitatoribus (nisi Abbates, Priores, & alios supradictos efficaciter ad præmissa compulerint) in Capitulis prouincialibus grauiter arguendis, & taliter corrigendis, quòd cedat cæteris in exemplum. Cæterum si reditus & prouentus dignitatum, officiorum, seu administrationum quibus onus prædictum incumbit, aut dicta victualia, vestimenta, seu alia pro victu seu vestitu necessario Canonicis ministrando non suffecerint, possit Prælatus in suo annali capitulo, cum consilio & assensu eiusdem capituli, vel maioris partis ipsius, auctoritate Apostolica Prioratibus, administrationibus, & aliis beneficiis per Canonicos dictæ religionis solitis gubernari, quibus eorum suportatis oneribus ad hoc suffecerint facultates (vocatis tamen ad hoc Prioribus, vel administratoribus, & aliis beneficiatis, qui eisdem præfuerint) pensiones perpetuas imponere, pro sufficienti supplemento defectus victualium, & vestimentorum, & aliorum necessariorum (pro habitu corporis dumtaxat) quas quidem pensiones extunc, tam illi qui eisdem Prioratibus administrationibus, & beneficiis aliis, tempore huiusmodi impositionis præfuerint, quàm successores eorum soluere teneantur.

Vt salutis Auctori purius seruiatur, statuimus quòd vniuersi Canonici religionis prefatæ, ab esu carnium diebus Sabbati, & per totum aduentum domini studeant abstinere, non obstantibus statutis, vel contrariis quibuscunque. Super abstinentia vero ab esu huiusmodi carnium in quarta feria, & septuagessima, Prælati seu alii ad quos spectauerit, consuetudines & statuta antiqua & noua, honesta & rationabilia suorum locorum seruent, & faciant obseruari. Illis tamen qui ad maiorem abstinentiam sunt astricti, per hoc esum carnium non intendimus indulgere. *Esus carnium.*

Rursus præcipimus, quòd Canonici religionis eiusdem residentes in claustris, omnes simul; vel si multitudo eorum non sinit, saltem quantoplures ex ipsis commode poterunt in vna domo dormiant & quiescant, iusta regularia instituta Canonica, non habentes separatas cameras siue cellas, exceptis hiis qui propter senectutem, vel valitudines corporales, aut propter administrationes seu officia quæ gesserint, vel ex aliis causis iuxta dispositionem sui su- *De Accubitu.*

perioris rationabiliter excusantur. Statuimus etiam quòd in dormitoriis cellas non habentibus, cellæ de cœtero nullæ fiant. Permittimus tamen, quòd in eis vbi sunt cellæ iam factæ remaneant; sed a parte anteriori debeant aperiri, ita quòd a transeuntibus hi, qui intra fuerint conspici valeant & videri, & quòd per Prælatos locorum infra sex menses à tempore quo præsentes constitutiones fuerint publicatæ, vel ipsis negligentibus, seu non valentibus, per visitatores in prouincialibus capitulis deputatos, in prima visitatione quam impenderint, omnes tales cellæ ab anteriori parte debeant aperiri, & si super hoc fuerint aliqui resistentes, vel impedimentum præstantes, seu præstari procurantes, vel ad id dantes auxilium, consilium, vel fauorem publice, vel occulte, vel huiusmodi cellas de nouo facere præsumentes, excommunicationis incurrant sententiam ipso facto, quos etiam ipsi Prælati, & visitatores præfati per alia iuris, & ipsius religionis remedia, valeant super hiis auctoritate Apostolica cohercere. Ab huiusmodi autem excommunicatione si ipsam incurrerint, possint absolui per visitatores præfatos, vel per Prælatos immediatos eorum, & cum eis super irregularitate, si quam forsan contraxerint per simplicitatem, & iuris ignorantiam (non tamen in contemptum clauium) celebrando diuina, vel se ingerendo eisdem, per eosdem valeant dispensari.

Priuilegia, & alia mobilia nõ trãsferenda. Religionis eiusdem consulere commodis, & præcauere dispendiis cupientes, statuimus vt siquis Ecclesiæ Cathedrali, Monasterio, Prioratui, Præposituræ, seu administrationi cuiuis dictæ religionis præsidens, aut simplex Canonicus, seu conuersus religionis eiusdem priuilegia, litteras, vel instrumenta concessa seu confecta super libertatibus, possessionibus, rebus, seu iuribus eorundem, aut vasa aurea, seu argentea diuino cultui dedicata, necnon reliquias, ornamenta Ecclesiastica, libros aut res alias notabiles, vel pretiosas ipsorum, extra Ecclesiam, Monasterium, Prioratum, seu administrationem huiusmodi in damnum ipsorum, apud suos consanguineos, vel propinquos, seu quoscunque alios fraudulenter transportare, seu tenere præsumpserit (nisi infra duorum mensium spacium, prout possibile fuerit ei ad loca ipsa reduxerit, vel eadem loca, seu administrationes infra idem spacium indemnia reddiderit) extunc possidens ipsa, tamdiu donec præmissa, vt præfertur emen-

emendauerit, ab administratione temporalium sit suspensus, simplex vero Canonicus, vel conuersus, ad beneficia seu officia quælibet religionis ipsius obtinenda, sit eo ipso tam diu inhabilis quousque per immediatum superiorem ipsius, satisfactione præmissa, cum eis fuerit misericorditer dispensatum, & si præsidenti eiusdem, qui tamen Antistes non fuerit, culpa extiterit manifesta, per præsidentes in prouinciali capitulo, seu visitatores per idem capitulum deputatos pœnæ grauiori subdatur.

Hortamur Præpositos, Priores, & administratores, singulosque Canonicos dictæ religionis in sacerdotio constitutos, in Ecclesiis, Monasteriis, & aliis eorum locis conuentualibus residentes, vt (si non frequentius) saltem bis in septimana, residentes autem in Prioratibus, vel aliis locis non conuentualibus, saltem semel in hebdomada, in scholis vero vel alibi commorantes, infra quindecim dies saltem semel, sulua honestate, & debita deuotione missas studeant celebrare: Alii vero Canonici non Sacerdotes vbilibet constituti, in qualibet quindena saltem semel confiteantur, & quolibet mense reuerenter suscipiant Eucharistiæ Sacramentum (nisi forte de proprii confessoris consilio, ob aliquā rationabilem causam, ad tempus ab eius perceptione eorum aliquis duxerit abstinendum.) Per hoc autem statutis, consuetudinibus, ordinationibus, seu obseruantiis Ecclesiarum, Monasteriorum, seu locorum prædictorum, quibus frequentius pro certis diebus confiteri, communicare, vel celebrare debeant, vel sæpius celebrando locorum onera supportare, in aliquo non intendimus derogare, adiicientes quòd Abbates, Præpositi, seu Priores cæteri locis conuentualibus præsidentes, die qualibet rationabili causa cessante missam celebrent, vel audiant, & nihilominus in solennibus festis, in suis Monasteriis siue locis missas solennes studeant celebrare. Hortamur etiam quòd in Ecclesiis, Monasteriis, siue locis aliis conuentualibus, cum modestia humiliter & deuote, horis, nocturnis & diurnis ad diuina officia, vniuersi & singuli Canonici studeant conuenire, ipsaque non transcurrendo, aut syncopando; sed tractim, & distinctè psallant, & celebrent, ac deuotè. Sane in Ecclesiis Cathedralibus, Monasteriis, & locis aliis conuentualibus religionis eiusdem, missa maior per Canonicum

celebretur. Et si inibi magnus, & ad hoc sufficiens fuerit Canonicorum numerus, in officiis Diaconatus, & Subdiaconatus ministrent huiusmodi celebranti, & qui hebdomadarius fuerit missæ maioris, cessante impedimẽto legitimo, horas Canonicas incipiat, & collectas orationes dicat. Transgressores vero præmissorum debitæ subiaceant disciplinæ.

Denique soliciti sint Antistites, Abbates, Præpositi, Priores, Sacristæ, & administratores alii religionis præfatæ quocunque nomine censeantur, quibus incumbit Ecclesias, Oratoria, Altaria, reliquias, vasa, corporalia, vestimenta, & alia ornamenta Ecclesiastica, munda & nitida conseruare, & facere ab aliis conseruari, de breuiariis quoque, missalibus, aliisque libris, & vestimentis, ac ornamentis quibuslibet necessariis, iuxta facultates, & exigentiam locorum suorum, Ecclesiis & locis eisdem omnino prouideant, seu faciant prouideri, quòd si præmissa pro posse adimplere neglexerint, ad ea complenda competentibus remediis compellantur, & si opus fuerit pars prouentuum beneficiorum eorum per superiores recipiatur eosdem, & in prædictorum prouisionem per aliquem idoneum conuertatur.

In fauorem religionis præfatæ prohibemus, ne Antistites, & alii Ecclesiastici Iudices, trahant professores religionis eiusdem in causis criminalibus ad eorum consistorium, seu iudiciale tribunal, vbi causæ communiter audiuntur; sed alibi audiant dictas causas; nisi forte criminis manifesti enormitas aliud suaserit faciendum.

Porro à venationibus, & aucupationibus Canonici dictæ religionis abstineant, nec eis interesse, aut canes ad opus venandi, vel aues venaticas per se vel alios tenere præsumant, nec a familiaribus secum morantibus teneri permittant; nisi saltus, viuaria, vel garenas propria, vel ius venandi in alienis haberent, quo casu hoc eis permittitur (dum tamen infra Monasterium, seu domos quas inhabitant, aut eorum clausuras, venaticos canes, non teneant, nec venationi præsentiam exhibeant personalem.) Siqui vero eorum uenationi, aut aucupationi clámosæ, vel alias cũ canibus, vel auibus ex proposito interfuerint; siquidem Abbas fuerit, vel Prior, seu Præpositus, aut Apostolicæ Sedis Notarius quicũ- *Prothono tarij.*

que

que non habens superiorem eiusdem religionis, per annum se nouerit à beneficiorum collatione suspensum, quo casu ius collationis huiusmodi, eo modo quo sibi competebat, ad Priorem claustralem, cum consilio & assensu conuentus, vel maioris partis ipsius durante suspensione huiusmodi deuoluatur. Si vero alius fuerit, ab administratione quam obtinet, sit per annuum suspensus; quòd si nullam administrationem habeat, eo ipso per annum reddatur inhabilis ad administrationem, seu aliud Ecclesiasticum beneficium obtinendum. Dicti quoque Canonici infra septa suarum Ecclesiarum, seu Monasteriorum arma nullatenus teneant sine suorum licentia Prælatorum. Tenentes vero absque dicta licentia, per superiorem suum taliter puniantur, quod ipsorum pœna cedat aliis in exemplum. Super inhabilitate tamen, & suspensione prædictis, præsidentes, & eorum quilibet cum Prælatis, & Prælati cum eorum subditis, possint si eis expediens visum fuerit dispensare, iniuncta transgressoribus pœnitentia salutari. *Prothonotary.* *Arma.*

Quia nonnulli Canonici dictę religionis contra Prælatos, vel superiores suos frequenter multa proponũt, non vt omnia per eos proposita probent, quia nec facere possent; sed vt infament de omnibus, & probatis forsan illorum aliquibus, finem consequantur optatum; districtius inhibemus, ne quiuis Canonicus religionis eiusdem cõtra suum Prælatum, vel superiorem, super crimine, vel criminibus deinceps quomodolibet admittatur; nisi prius se obligauerit ad pœnam congruam, si in probatione propositorum, vel alicuius ipsorum defecerit, per eum irremissibiliter subeundam. *Accusationes.*

Si aliqua Ecclesia Cathedralis, Monasterium, seu alius locus religionis eiusdem, in religione, vel regulari obseruantia adeo sint colapsa, quod per Antistitem, Abbatem, vel alium Prælatum, seu administratorem, vel Canonicos proprios verisimiliter nequeant reparari, statuimus quòd per prȩsidentes prouinciales, & quemlibet eorundem, ad requisitionem, seu relationem visitatorum; prout eidem capitulo super hoc consulendo videbitur expedire, vel sine consultatione huiusmodi, si ex dilatione consulendi dictum capitulum periculum immineret, auctoritate Apostolica de alia Ecclesia, Monasterio, seu loco; in qua seu quo eiusdem religionis noscitur obseruãntia reflorere, Canonici assumantur idonei, & ad dictam Ecclesiam, Monasterium, siue locum collapsam seu collap- *Reparationes lecorũ*

ſum mittantur, ibidem quandiu expediens fuerit moretur, p quos Eccleſia, Monaſterium, ſeu locus huiuſmodi reparetur. Illi vero Canonici, ob quorum culpam eiuſdem Eccleſiæ, Monaſterii, ſiue loci huiuſmodi lapſus, ſeu deformatio noſcitur contingiſſe, in Eccleſia, ſeu Monaſterio, vel loco de qua vel quo aſſumpti fuerint, hii qui ad Eccleſiam, vel Monaſterium, ſeu locum collapſam, vel collapſum vt pręmittitur tranſmittentur, vel in loco alio in quo eadem religio vigeat, per præſidentes eoſdem, & eorum quemlibet prout expediens fuerit, auctoritate Apoſtolica collocentur, vbi eorum mores ualeant reformari: diſtrictius inhibentes ne Monaſteria ſeu alia loca collegiata ſeu conuentualia religionis eiuſdem Eccleſiis, Monaſteriis ſeu locis religioſorum quorumcunque alterius habitus vniantur, vel etiam ſubmittantur, ſine licentia Sedis Apoſtolicæ ſpeciali, ſi ſecus actum fuerit, decernentes irritum & inane.

Proprietarij. Licet contra religioſos proprietarios ſit prouiſum per Canonicas ſanctiones, tamen ſpecialius prouidere uolentes contra illos Canonicos, & conuerſos dictę religionis, qui ſuę ſalutis obliti, contra regulares, & Canonicas inſtitutiones pecuniam congregant, iura, poſſeſſiones, reditus, ſeu cenſus annuos, & alia bona emunt, ſeu emi faciunt, aliquando proprio, & ſæpe nomine alieno, multis ſuper hijs figmentis adhibitis, aliiſque tradunt animalia nutrienda, & cum augumento, vel lucro ſibi, vel alteri reddenda eorum nomine, ſeu pro ipſis, & alios multos contractus diuerſimode tanquam negociatores exercent, necnon appetentes, & ſectantes lucra turpia, peculium occultant, & illicite detinent in ſuarum periculum animarum: decernimus omnia præmiſſa (quæ tamen reſtitutioni non ſubiaceant aliorum) nedum poſt obitum; ſed etiam in uita ipſorum Canonicorum, & conuerſorum, fore adminiſtrationi ad quã pertinuerint applicanda, quacunque conſuetudine contraria non obſtante, quodque nulli Canonico, vel conuerſo talia faciendi licẽtia a quoquam ualeat indulgeri, & quòd præfati Canonici, & conuerſi prędicta committentes, & quęcunque religionis eiuſdem ſupradicta retinentes, aut ſibi ipſis appropriantes, vel applicationi huiuſmodi reſiſtentes, vel impedimentum publice, vel occulte eidem præſtantes, ſeu præſtari procurantes, vel dictum periculum habentes, & non reuelantes Prælatis propriis ſi per eoſdem Prælatos

ſpe-

specialiter,& nominatim moniti infra mensem post monitionem huiusmodi immediate sequentem à prædictis non destiterint;vel peculium nō reuelauerint, & restituerint,si restituendi facultatem habuerint,sint eo ipso inhabiles ad Prioratus officium,administrationes, & beneficia quælibet in religione huiusmodi obtinenda. Concedimus tamen, quòd cum talibus Canonicis seu conuersis Antistites,Abbates,Præpositi,& alii Prælati eorum immediati pos sint super inhabilitate huiusmodi dispensare,quando eis videbitur expedire;dummodo à prædictis destiterint,& peculium,& alia supradicta reuelauerint,& restituerint,vt præfertur. Teneantur insuper Prælati, & superiores præfati in suis annalibus capitulis monere generaliter annuatim omnes proprietarios,vt ab omnibus su pradictis desistant excessibus,& peculium si quod habent reuelent, & restituere non postponant.

Quum ex conspirationis,& coniurationis crimine (si forte trāseat impunitum) multa mala,& scandala possint exoriri,statuimus quòd conspiratores,& coniuratores siqui religionis eiusdem de crimine huiusmodi legittime conuicti fuerint,vel confessi;præter alias pœnas talibus à iure, vel aliquo quouismodo inflictas, eo ipso beneficiis,& administrationibus quibuslibet,quæ obtinuerint sint priuati. Si vero beneficiati non fuerint eo ipso redantur inhabiles ad quæuis beneficia,seu administrationes Ecclesiastica quomodolibet obtinenda. Contra conspiratores autem,& coniuratores occultos quorum notitia non habetur,per superiorem,aut visitatores etiam pœnæ aliæ;prout expedire videbitur generaliter statuantur. Si vero aliquis de prædictis ad cor reductus illi vel illis,qui tanguntur ex eis,ipsas patefecerit tali tempore,quod possint huiusmodi factionibus obuiare,dignus absolutione,& venia habeatur. *Conspirationes.*

Ne Canonici religionis præfatæ vagandi occasionem habentes salutis propriæ detrimentum incurrant, statuimus vt præsidentes prouincialibus capitulis,necnon Abbates,Præpositi,Priores,& alii ad quos id pertinuerit, fugitiuos & eiectos de ordine suo,requirant solicite annuatim, qui si in Ecclesiis seu Monasteriis suis recipi poterunt,secundnm ordinem regularem recipiantur salua ordinis disciplina: quòd si disciplinati incorrigibiles apparuerint,auctoritate nostra prouideant præsidentes,& alii prædicti,vt apud easdem Ecclesias,seu monasteria in locis competentibus à communi fratrum *Eiecti & fugitiui.*

consortio segregati ponantur ad agendum pœnitentiam,ibique vitæ necessaria ministrentur eisdem,nec pateat aliis fratribus,aut cuiquam alteri accessus ad eos,nisi prius à superiore petita licentia super hoc,& obtenta. Si vero huiusmodi fugitiuos, vel eiectos inobedientes inuenerint, eos excommunicent, & tam diu faciant ab Ecclesiarum Prælatis excommunicatos pronunciari publice, donec ad mandatum ipsorum humiliter reuertantur. Insuper statuimus,quòd Prælati,& alii ad quos pertinuerit in ipsa religione correctiones facere regulares,quotiens & quando pro grauioribus culpis debebunt pœnitentias iniungere, hoc faciant cum aliquorum proborum consilio, & tractatu præhabito cum eisdem. Per præmissa vero iurisdictioni ordinariorum, non intendimus derogare. Vt autem statuta huiusmodi, quæ religionis eiusdem salutem sapiunt & profectum, ad cunctorum professorum eiusdem ordinis notitiam deducantur,ac inuiolabiliter, & fideliter obseruentur ab eis,auctoritate Apostolica præsentium tenore præcipimus, quòd statuta prædicta in primis prouincialibus capitulis eorũdem,à principio vsque ad finem publice legantur, & solenniter publicentur, eorumque singulæ copiæ,singulis Ecclesiis,Monasteriis, atque locis religionis eiusdem habentibus capitula, collegia, seu conuentus per persidentes dictis capitulis eorum,sigillata singulis tradantur,& etiam assignentur,expensis tamen capitulorum seu conuentuum,quibus huiusmodi dandæ fuerint copiæ conscribenda:quodque in singulis Ecclesiis,Monasteriis, atque locis dicti ordinis,statuta præfata bis in anno legantur, statutis, & consuetudinibus dicti ordinis, & priuilegiis quibuscunq; si quæ forsan huiusmodi statutis per nos æditis obuiarent,in omni quo ad hoc deinceps robore carituris.Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorũ statutorum,ordinationum,voluntatum,inhibitionum, concessionum,& mandatorum infringere,uel ei ausu temerario contraire.Si quis autem hoc attemptare præsumpserit,indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli se nouerit incursurum.

Dat. Auinion. Idus Maii Pontif. nostri Anno quinto. 1339.

LITTE-

LITTERAE

Sanctißimi Domini Nostri Benedicti Duodecimi pro Constitutione Canonicorum Regularium in prouintia Lombardiæ.

ENEDICTVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Abbati Sancti Petri in cœlo aureo Papien. & Priori Sancti Georgij de Ferarolla, prope Ferrariam ; per Priorem soliti Gubernari Monasterii Salutem & Apostolicam Benedictionem. *Est Papia*
Paternæ considerationis aciem ad salubrem statum ordinis Sancti Augustini attentius dirigentes, pro salute, & prosperitate ipsorum, præhabita deliberatione matura, nonnulla statuta edidimus, & ordinationes fecimus, quæ volumus, & mandamus in eodem ordine, seu Religione perpetuis futuris temporibus obseruari. Et quia in eisdem statutis, & ordinationibus, inter alia duximus statuendum, quòd in ordine seu Religione præfata, in singulis prouintiis per nos in ipsis ordinationibus nouiter statutis, & etiam designatis, fiat de quadriennio in quadriennium prouintiale capitulum Abbatum, & Priorum Monasteriorum Abbates proprios non habentiũ, & etiam Priorum Cathedralium Ecclesiarum ordinis seu Religionis ipsius, seu aliorum maiorum in ipsis Ecclesiis existentium, post Antistitem eorundem, apud vnum de vestris Monasteriis eiusdem ordinis ad hoc aptum, vel si hoc fieri non posset, apud alium locum ad hoc congruum & securum, de quo Mon. seu loco, & de die primi Capituli huiusmodi celebrandi, & aliis ad id oportune facientibus prouidere haberẽt, qui super per Sedem Apostolicam forent deputati; prout in dictis ordinationibus plenius continetur. Vt hæc executioni debitæ demandentur, vos de quorum conspectionis industria plenam in domino fiduciam obtinemus, ad exequẽda præmissa & alia infrascripta, in Pisan. Ianuen. Mediolanen. & Rauenaten. prouintiis, cum Episcopatibus Placentinen. Ferrarien. & Ariminen. quos quo ad celebrandum nunc & in posterum huiusmodi prouintiale capitulum pro vna volumus, & statuimus reputari prouintia, tenore præsentium deputantes, discretioni vestræ au-

auctoritate Apostolica committimus, & districtius iniungimus, vt pro celebrando hac prima vice, huiusmodi capitulo in dicta prouintia, per nos vt præmittitur designata, aliquod Mon. eiusdem ordinis seu religionis ad hoc aptum si in ea valeat reperiri; Alioquin locum alium ad hoc congruum & securum, & diem ad id etiam congruum, cum continuatione dierum sequentium eligentes. Abbates, Priores, & alios prænominatos ad huiusmodi capitulum conuocare curetis, diem & locum prædictos eis per vestras litteras nihilominus intimantes, per quem in ipso primo Capitulo missa solemniter celebrari sermoque conuenientibus ad dictum locum fieri debeat prouide ordinando, eodem Capitulo congregato faciatis aliquas personas idoneas per ipsum Capitulum eligi, quę dicto proximo Capitulo præsideant, eaque faciant, & adimpleant, quæ iuxta huiusmodi nostras ordinationes, vel alias, per præsidentes huiusmodi prouintialibus Capitulis facienda, statuta quoque & huiusmodi ordinationes, quę vobis & dicto Capitulo, sub bulla nostra transmittimus, in eodem Capitulo publicetis, ac legi, & ascultari integraliter faciatis, omnes Abbates, Priores, & alios prædictos conuenientes ad Capitulum memoratum, nec non procuratores absentium monendo, & si necesse fuerit compellendo, vt ipsorum statutorum, seu ordinationum copiam sub authentica scriptura recipiant, illa ad Ecclesias, Monasteria, seu loca ipsorum fideliter delaturi, quæ etiam in dictis Ecclesiis, Monasteriis, atque locis legifaciant, & diligētius custodiri, & etiam obseruari volumus etiam per dictum primum Capitulum prouideri de loco ad hoc a commodo & securo eiusdem prouintiæ, vbi liber, ordinationum, seu statutorũ nostrorum huiusmodi bulla nostra munitus perpetuis futuris temporibus debeat custodiri, statuta etiam in prouintialibus seu communibus, Abbatum, & Priorum prædictorum dictarum Pisanen. Ianuen. Mediolanen. & Rauenaten. prouintiarum, ac Episcopatibus Placentinen. & Ariminen. vel alicuius earum Capitulis, olim facta, portari per eos qui illa habuerint ad præfatum primum Capitulum, & ipsa per aliquos ab eodem Capitulo deputandos, examinari cum diligentia faciatis, & quæ in illis, quæ tamen nostris, ordinationibus, non obuient, in ipsa vestra prouintia obseruari debeant, in sequenti eiusdem prouintiæ Capitulo ordinetur, deinde ad Ecclesias Cathedrales, Monasteria, vel alia loca conuentualia

eius-

eiusdem ordinis seu Religionis, infra eandem prouintiam existentia coniunctim, vel diuisim per diuisas partes, prout ad inuicem cōueneritis personaliter accedentes, de ipsorum, nec non membrorum suorum facultatibus, ac quot Canonici esse consueuerunt, in eisdem, quot etiam de dictis facultatibus incumbentibus eis, supportatis oneribus comodè valeant substentari diligenter inquirere, nosque de præmissis per diligentem, & fidelem relationem plenarie informare curetis, vt consideratis facultatibus, & oneribus supradictis, certum cum eis Canonicorum numerum statuere valeamus. Insuper vt in exequendis præmissis, uos non contingat expensis propriis prægrauari, pro singulis diebus, quibus post dictum capitulum celebratum, in prædictæ executionis persecutione, eundo, morando, & redeundo, cuilibet uestrum exigendi, quinquaginta Turonen. argenti dumtaxat ab Ecclesiis, Monasteriis aliisque locis prædictis conuentualibus, & membris eorum congrua per uos vel vestrum alterum de illis, inter Ecclesias Monasteria loca, ac membra prædicta distributione facta, ita quòd nihil aliud vltra quinquaginta Turonos prædictos, vos aut familiares vestri, ab Ecclesiis, Monasteriis, locis, vel membris prædictis, vel à Prælatis, seu quibusuis personis ipsorum, petere, exigere, vel etiam a uolentibus soluere seu dare, recipere præsumatis. Alioquin pœnis contra visitatores in prouintialibus Capitulis deputandos, & familiares eorum præter expensas eis in victualibus ministrandas, pecuniam, aut munera recipientes, in dictis constitutionibus, ac ordinationibus vestris inflictis, uos & dictos familiares vestros volumus subiacere, contradictores quoque in præmissis, vel aliquo præmissorum, per censuram Ecclesiasticam, & alia opportuna remedia cōpescendo, non obstantibus aliquibuscunque statutis, & consuetudinibus Cathedralium Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum locorum eiusdem ordinis, seu religionis prouintię prædictæ, contrariis iuramentis, confirmationibus Apostolicis, aut quibusuis firmitatibus aliis roboratis, seu si Abbatibus, Capitulis, aut Prioribus supradictis coniunctim, uel superatim, à præfata sede indultum existat, quod excommunicari, suspendi, uel interdici, non possint, per litteras Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de uerbo ad verbum de indultis huiusmodi mentionem, aut quibuscunque constitutionibus, vel statutis, priuilegiis indulgentiis, vel litte-

ris Apostolicis generalibus, uel specialibus, contrariis quorumcunque tenorum existant, per quæ præsentibus, non expressa, uel totaliter non inserta, earum effectus impediri valeat quomodolibet, uel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris litteris mentio specialis, plenam atque liberem tenore præsentium concedimus potestatem. Quod si non ambo præmissis exequendis potueritis interesse, alter uestrum ea nihilominus exequatur. Cæterum, quia pro dictorum statutorum, & ordinationum expeditione, dilectos filios Raymundum Furnerii de bello uicino. Gutilen. Bastardi de celsis Nemansen. & Pictauen. Diœcesis Prioratuum, Priores, ac Robertum de Mandigoto Præpositum Ecclesiæ Vticen. dicti ordinis Decretorum Doctores in Romana curia prosecutores, per alias nostras litteras duximus deputandos, & eis vel duobus ex ipsis, inter alia exigendi ab Abbatibus, Capitulis, Prioribus, & aliis administratoribus eiusdem ordinis seu religionis de quibus videretur eisdem pro præmissorum expeditione, certas pecuniarum summas, & taxandi, ac distribuendi inter dictas prouintias, quantum uidelicet quęlibet prouintia per nos distincta, de expensis per eos in scripturis, aut alias præmissorum occasione factis, soluere teneatur, liberam dedimus potestatem. uolumus & mandamus, quòd tam vos, quàm præsidentes prouintiali capitulo, cæterique Abbates eiusdem prouintię, taxationem per eos in ipsa uestra prouintia impositam soluere, & alias circa hoc eorum mandatis deuote, & efficaciter parere curetis.

Data Auinion. Kal. Iulii Pontif. nostri An. quinto. 1339.

Pontificias leges Canonici ex animo susceperunt, prompte vt par erat executi, quod claret ex publicis documentis, editisque subinde decretis. At summa Sede diu fluctuante, ob ingruentes potissimum schismatum procellas; cum Monasteriorum prouentus, adeo & tituli, aulicis passim attribuerentur, sublata Canonicis, & Monachis Rectorum eligendorum omnimoda facultate, dispersijt decor vultus illius speciosissimæ mulierum obseruantia regularis, & lugente antemurali murus pariter dissipatus est; paulatim namq; claustraliũ sacerdotijs ad cõmẽdatarios deuolutis ipsa etiã sanctiones, & scita patrũ obsoleuerũt itũq; est in antiquã siluã. Leo autẽ Frigdionarius, qui Italicorũ Canonicorũ reparationẽ tã vehemẽti vrsit zelo, post Ordinẽ instauratũ, super hisce constitutionibus Benedicti exorauit anno 1421. cũ Canonicis suis per Martinũ quintũ dispensari, vti eius diplomate inferius. Lit-

LITTERAE

Sanctißimi Domini Nostri Vrbani Papæ Sexti ad Canonicos Sancti Petri de Cœlo aureo. pro Dionisio Abbate.

RBANVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Conuentui Monasterii Sancti Petri in Cœlo aureo Papien. ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis Sancti Augustini, salutem & Apostolicam benedictionem. *Est. Papiæ*

Inter solicitudines varias quibus assidue præmimur illa potissime pulsat & excitat mentem nostram, vt status Ecclesiarum, & Monasteriorũ omnium, & præsertim ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentium, curæ nostræ diuina prouidentia commissorum, spiritualiter & temporaliter augeatur, quodque illis quæ suis destituta pastoribus vacationis incommoda deplorare noscuntur, tales ministros præficere studeamus, per quorum regimen Ecclesiæ, ac Monasteria ipsa vtiliter, & salubriter valeant adaugeri. Dudum siquidem quondam Iacobo Abbate vestri Monasterii, regimini eiusdem vestri Monasterii præsidente, Nos cupientes eidem vestro Monasterio, cum vacaret, per Apostolicæ Sedis prouidentiam, vtilem, & idoneam pręsidere personam, prouisionem eiusdem vestri Monasterii, ordinationi & dispositioni nostræ ea vice duximus specialiter reseruandam, decernentes ex tunc irritum & inane, si secus super his per quoscunque, quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contingeret attentari. Postmodum vero dicto vestro Monasterio per obitum ipsius Iacobi Abbatis, qui extra Romanam curiam diem clausit extremum vacante. Nos vacatione huiusmodi fide dignis relatibus intellecta, ac ad prouisionem ipsius vestri Monasterii celerem, & felicem, de qua nullos præter nos ea vice se intromittere potuerat, reseruatione & decreto obsistentibus supradictis, ne ipsum Monasterium vestrum longæ vacationis exponeretur incommodis, paternis, & solicitis studiis intendentes: post deliberationem quam de præficiendo

de eidem vestro Monasterio personam vtilem, & etiam fructuosam cum fratribus nostris habuimus diligentem, demum ad dilectum filium Dionisium de Cermenate Abbatem vestri Monasterii, tunc ordinis fratrum Seruorum Beatæ Mariæ professorem, in Sacerdotio coustitutum, cui de religionis zelo, litterarum scientia, vitæ munditia, honestate morum, spiritualium prouidentia, & temporalium circumspectione, aliisque multiplicium virtutum donis, fide digna testimonia perhibentur, direximus oculos nostræ mentis, quibus omnibus necnon vestri ipsum postulantium concordi voluntate attenta meditatione pensatis, de persona dicti Dionisii Abbatis, nobis & eisdem fratribus nostris ob dictorum suorum exigentiam meritorum acceptas, eidem vestro Monasterio, non obstante quod ordinis dictorum fratrum Seruorum Beatæ Mariæ idem Dionisius Abbas professor existit, de dictorum fratrum nostrorum consilio, auctoritate Apostolica prouidimus, ipsumque illi præfecimus in Abbatem, curam, & administrationem ipsius vestri Monasterii sibi in spiritualibus, & temporalibus plenarie committendo, in illo qui dat gratias, & largitur præmia confidentes, quod dirigente domino gressus suos, præfatum vestrum Monasterium per ipsius Dionisii Abbatis industriæ, & circumspectionis studium fructuosum, regetur vtiliter, & prospere dirigetur, grataque in eisdem spiritualibus, & temporalibus suscipiet incrementa. Quocirca discretioni vestræ per Apostolica mandamus, quatenus eundē Dionisium Abbatem pro nostra, & Apostolicæ Sedis reuerentia benigne recipientes, & honorificè pertractantes, exhibeatis eidem obedientiam, & reuerentiam debitam & deuotam, eius salubria monita, & mandata suscipiendo, & humiliter ac efficaeiter adimplendo. Alioquin sententiam quàm idem Abbas rite tulerit in rebelles, ratam habebimus, & faciemus auctore domino usque ad satisfactionem condignam inuiolabiliter obseruari.

Datum Ianuæ octauo Kalendas Nouembris Pontificatus nostri anno octauo. 1385.

Eiusdem Sanctißimi Domini Vrbani Papæ Sexti. ad Vassallos Sancti Petri. pro eodem Abbate.

RBANVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Vassallis vniuersis Monasterii Sancti Petri in Cœlo aureo Papien. ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis Sancti Augustini salutem,& Apostolicam Benedictionem. *Est Papiæ*

Inter solicitudines varias quibus assidue præmimur. *& cætera vt in superiori. Vsque ad verba illa.* Quocirca uniuersitati uestræ. *subdit enim.* Quocirca uniuersitati uestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus eundem Dionisium Abbatem suscipientes deuote,& debita honorificentia prosequentes, ei fidelitatem solitam, necnon consueta seruitia, & iura sibi à uobis debita exhibere integre studeatis; Alioquin sententiam, siue pœnam, quam idem Abbas rite tulerit, seu statuerit in rebelles, ratam habebimus, & faciemus auctore domino usque ad satisfactionem congruam inuiolabiliter obseruari.

Dat. Ianuæ octauo Kalendas Nouembris Pontificatus nostri anno octauo. 1385.

Breue Sanctißimi Domini Vrbani Papæ Sexti quo deputantur Conseruatores, & Patroni Abbatiali Canonicæ Sancti Petri de Cœlo aureo.

RBANVS Episcopus seruus seruorum Dei. Venerabilibus fratribus Papien. & Placentino Episcopis, ac dilecto filio Priori Sancti Maioli Papien. per Priorem soliti gubernari, salutem & Apostolicam Benedictionem. *Est Papiæ*

Militanti Ecclesiæ licet immeriti disponente domino præsidentes, circa curam Ecclesiarum, & Monasteriorũ solertia reddimur indefessa soliciti, ut iuxta debitum pastoralis officii, eorum occurramus dispendiis,& profectibus salubriter intendamus. Sanè dilectorum filiorum Abbatis, & conuentus Monasterii Sancti Petri in

Cœlo

Cœlo aureo ordinis Sancti Augustini Papien. ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis conquestione percepimus, quod nonnulli Archiepiscopi, Episcopi, alijsque Ecclesiarum Prælati, & Clerici, ac Ecclesiasticæ personæ, tam religiosę, quam seculares, necnon Duces, Marchiones, Comites, Barrones, nobiles, milites, & laici, communia Ciuitatum, vniuersitates Oppidorum, Castrorum, villarum, & aliorum locorum, & aliæ singulares personæ Ciuitatum, & Diœcesum, & aliarum partium vniuersarum, occuparunt & occupari fecerunt Castra, Villas, & loca alia, terras, domos, possessiones, iura & iurisdictiones, necnon fructus, census, reditus, & prouentus dicti Monasterii, & nonnulla alia bona mobilia & immobilia, spiritualia & temporalia, ad Abbatem & conuentum prædictos spectantia, & ea detinent indebite occupata, seu ea detinentibus præstant auxilium, consilium, vel fauorem: Nonnulli etiam Ciuitatum, Diœcesum, & partium prædictarum, qui nomen domini in vanum recipere non formidant, eisdem Abbati, & conuentui super dictis Castris, Villis, & locis aliis, terris, domibus, possessionibus, iuribus, & iurisdictionibus, fructibus, censibus, reditibus, & prouentibus eorundem, & quibuscunque aliis bonis mobilibus & immobilibus, spiritualibus ac temporalibus, ac rebus alijs, ad eosdem Abbatem & conuentum ac Monasterium spectantibus, multiplices molestias, & iniurias inferunt & iacturas, quare dicti Abbas & conuentus, nobis humiliter supplicauerunt, vt cum eisdem videretur valde difficile pro singulis quærelis ad Apostolicam sedem habere recursum, prouidere eis super hoc paterna diligentia curaremus, Nos igitur aduersus omnes occupatores, detentores, præsumptores, molestatores, & inuasores huiusmodi, illo volentes eidem Abbati, & cōuentui remedio subuenire, per quod ipsorum compescatur temeritas, & alijs aditus committendi similia præcludatur, discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus; quatenus vos vel duo aut onus vestrum, per vos vel alium seu alios, & si sint extra loca in quibus deputati estis conseruatores & iudices, præfatis Abbati & conuentui efficacis deffensionis præsidio assistentes, non permittatis eosdem super his, & quibuscunque aliis bonis, & iuribus ad Abbatem, & conuentum, & Monasterium prædictos spectantibus ab eisdem, vel quibuscunq; aliis indebite molestari, vel eis grauamina seu dāna, aut iniurias irrogari,

factuｒi

facturi ipsis Abbati & conuentui, cum ab eis vel procuratoribus suis aut eorum aliquo fueritis requisiti, de prædictis, & aliis personis quibuslibet super restitutione huiusmodi Castrorum, Villarum, terrarum, domorum, & aliorum locorum iurium, iurisdictionum, & bonorum mobilium, & immobilium, redituum quoque & prouentuum, & aliorum quorumcunque bonorum, necnon & quibuscunque molestiis, iniuriis, atque damnis præsentibus, & futuris; in illis videlicet quæ iudicialem requirunt indaginem, summariè & de plano, & sine strepitu, & figura iudicij; in aliis verò prout qualitas eorum exegerit iustitiæ complementum, occupatores, seu detentores, præsumptores, molestatores, & iniuriatores huiusmodi, necnon contradictores quoslibet, & rebelles, cuiuscumque dignitatis, status, ordinis, vel conditionis extiterint quandocunque, & quotiescunque expedierit, authotitate nostra per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo, inuocato ad id si opus fuerit auxilio brachii secularis, non obstantibus tam fœlicis recordationis Bonifacii Papæ Octaui prædecessoris nostri in quibus cauetur ne aliquis extra suam Ciuitatem, & Diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis vltra vnam dietam à fine suæ Diœcesis ad iudicium euocetur, seu vt iudices, & conseruatores à sede prædicta deputati, extra Ciuitatem, & Diœcesim in quibus deputati fuerunt contra quoscunque procedere, siue alii vel aliis vices suas committere, aut aliquos vltra vnam dietam à fine Diœcesis eorundem trahere præsumant, dummodo vltra duos dietas aliquis auctoritate præsentium non trahatur, seu quod de aliis, quam de manifestis iniuriis, & violentiis, ac aliis quæ iudicialem indaginem requirunt, pœnis in eos si secus egerint, & in id procurantes ad dictos conseruatores se nullatenus intromittant, quam aliis quibuscunque constitutionibus à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, tam iudicibus delegatis, & conseruatoribus, quàm personis vltra certum numerum ad iudicium non euocandis, aut aliis edictis, quæ vestræ possunt in hac parte iurisdictioni, aut potestati eiusque libero exercitio quomodolibet obuiare, seu si aliquibus communiter, vel diuisim à præfata sit sede indultum, quod interdici suspendi, vel excommunicari, aut extra, vel vltra certa loca ad iudicium euocari non possint per litteres Apostolicas, non facientes, plenam, &

expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi, & eorum personis, & locis, ordinibus & nominibus mentionem, & qualibet alia dictæ sedes, indulgentia generali, vel speciali cuiuscunque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam, vestræ iurisdictionis executio in hac parte valeat quomodolibet impediri, & de qua, cuiusque toto tenoro, de verbo ad verbum habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Cęterum volumus, & auctoritate Apostolica decernimus, quod quilibet vestrum prosequi valeat articulum etiam per alium inchoatum, quamuis idem inchoans nullo fuerit impedimento canonico præpeditus, quodque a data pręsentium sit vobis, & vnicuique vestrum in pręd ictis omnibus, & singulis cœptis & non cœptis, præsentibus, & futuris perpetuata potestas, & iurisdictio attributa, ac si pręd icta omnia, & singula coram vobis cœpta fuisset, & iurisdictio vestra, & cuiuslibet vestrum in prædictis omnibus & singulis, per citationem, vel modum alium perpetuo legitime extitisset, constitutione pręd icta super conseruatoribus, alia qualibet in contrarium ędita non obstantibus, præsentibus post quinquennium minime valituris.

Datum Ianuę tertio Nonas Nouembris Pontificatus nostri anno octauo. 1385.

LIT-

LITTERAE

Sanctissimi Domini Nostri Vrbani Sexti ad Abbatem Sancti Petri de Cœlo aureo Papiæ.

VRBANVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilecto filio Dionisio de Cermenate Abbati Monasterii Sancti Petri Cœlo aureo Papien. ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis. ordinis Sancti Augustini salutem, & Apostolicam Benedictionē. *Est Papia*

Cum nuper Monasterii Sancti Petri in Cœlo aureo Papien. ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis Sancti Augustini, tunc Abbatis regimine destituto, de persona tua, nobis et fratribus nostris ob tuorum exigentiam meritorum accepta, de eorundem fratrũ consilio, auctoritate Apostolicà duxerimus prouidendum, præficiendo te illis in Abbatem, prout in litteris nostris inde confectis plenius continetur; Nos ad ea, quę ad tuę commoditatis augumentum cedere valeant fauorabiliter intendentes, tuis in hac parte supplicationibus inclinati, vt à quocunque malueris Catholico Antistite, gratiam & communionem Apostolicæ Sedis habente, et in hoc sibi assistentibus duobus, vel tribus Catholicis Episcopis, similem gratiam et communionem habentibus, munus benedictionis recipere valeas: ac eidem Antistiti, vt munus prædictum auctoritate nostra impendere libere tibi possit, plenam et liberam tenore præsentium concedimus facultatem. Volumus autem, quod idem Antistes, qui tibi præfatum munus impendet, postq; illud tibi impenderit, à te nostro, Romanęque Ecclesiæ pręfate nomine, fidelitatis debitę solitum recipiat, iuramentum, iuxta formam: quàm sub Bulla nostra mittimus interclusam; ac formam iuramenti, quod te præstare contigerit, nobis de verbo ad verbum per tuas patentes litteras, tuo sigillo signatas, per proprium nuncium quantocyus destinare procures.

Dat. Ianuę nono Kalen. Decembris Pontificatus nostri anno octauo. 1385.

Priuilegium Vrbani Papæ Sexti pro Priore Sancti Fridiani Lucensis.

Est Lucæ

RBANVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Priori, et Conuentui Monasterii Sancti Frediani Lucani, per Priorem soliti gubernari ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis, ordinis Sancti Augustini, salutem et Apostolicam benedictionem. Exposcit vestrę deuotionis sinceritas, et religionis promeretur honestas, ut tam vos, quos speciali dilectione prosequimur, quàm Monasterium vestrũ dignis honoribus attollamus.

Hinc est, quòd nos vestris in hac parte supplicationibus inclinati, vt tu fili Prior, et successores tui Priores dicti Monasterii, qui fuerint pro tẽpore Mitra, Annulo, et Baculo pastorali, ac aliis insigniis Pontificalibus liberè possitis vti, ac in dicto Monasterio, et aliis sibi subiectis Ecclesiis, Benedictionem solemnem post Missarum, Vesperorum, et Matitunorum solemnia populis in eisdem Ecclesiis conuenientibus ad diuina. Dummodo aliquis Antistes, vel Sedis Apostolicę Legatus præsens non fuerit, elargiri possitis, fœlicis recordationis Alexandri Papę Quarti prædecessoris nostri, quę incipit Abbates, et aliis quibuscunque constitutionibus Apostolicis in contrarium ęditis nequaquam obstantibus, vobis et iisdem successoribus auctoritate Apostolica de speciali gratia tenore pręsentium indulgemus.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, et Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Ianuæ idibus Februarii. Põtificatus nostri anno octauo 1386.

Breue

Breue Sanctißimi Domini Bonifacij Papæ Noni quo Canonicæ Abbatiali Sancti Petri de Cœlo aureo attribuit Conseruatores & Iudices.

BONIFACIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Venerabilibus fratribus Archiepiscopo Mediolanensi, Episcopo Nouariensi, ac dilecto filio Abbati Monasterii Sancti Lanfranchi extra muros Papiæ, salutem & Apostolicam Benedictionem. *Eſt Papiæ*

Militanti Ecclesiæ licèt immeriti disponente domino præsidentes. *& cætera vti supra fol.* *in conseruatori Vrbani Sexti. hac vero sub.* Dat. Romæ apud Sanctum Petrum sexto idus Iunii. Pontificatus nostri anno secundo. 1391.

In hoc diui Petri Archiuio diutius aliquantò immorati sumus, illiusque solicitius perscrutati monumenta, tum quia insignis basilica in qua Almi Patris corpus conditum noscitur, amplius quiddam haud immerito deposcere videtur indaginis & operæ, tum etiam quia tantum variationis ac mutationum, vix alia Canoniarum nostrarum perpessa est. Namq; à Diuo Siro Apostolorum discipulo fundatore ad vsque Liutprandū Regem, Clerici Canonici eam incoluerunt rectore Archipresbitero, his additi sunt Monachi eorumque moderator titulo Abbas, quos Honorius Papa Tertius submouit, cum efflorescente Mortariensium Canonicorum obseruãtia, (vnde eximij viri Guarinus Bononiensis Cardinalis prænestinus Sanctorum Cathalogo post ascriptus, Thomas, & Albinus Mediolanenses de Crescentiaco Cardinales, Airaldus Archiepiscopus Iannensis, Albertus Hierosolimorum Patriarcha, qui & Regulam Sacræ Carmelitarum Religioni tradidit, Albertus item Vercellarum, duo Oberti Derthonæ, & Bobij, ac Dedaldus Placentiæ Episcopi, aliyque in dies prodibant illustres) illius regimini asignandã duxit, quibus centũ, & amplius post annis per Ioannẽ vigesimũsecundũ asociati sunt Heremitæ. Maxime vero huiusmodi diplomata exarare libuit, quia in his analogia quadam Canonici ordinis desolatio eiusque dissolutionis origo velut penicillo descripta videtur:

primo siquidem cœlesti conuersatione corruscare spectantur, propterea expetuntur & miro suscipiuntur applausu, sensim vero deflectũt adeoque deferuescunt, vt Monasterij gubernacula, quæ oneri fuerant, honori, & commodo velint deseruire; inde enim electores dissident electi disceptant, mox indepti potiuntur, proprijs distenduntur curis indulgentq; genio, interim cordati viri Leo atq; Thadeus, ingruẽtem veriti calamitatem, instar Lothi semet subducere, & in montẽ Frigdionaria se recipere, & saluos facere properant. reliqui quasi per gradus à perfectionis culmine in relaxationis colluuiem mersi sunt; sublatis namq; Zelantibus genuinis Abbatibus, nunc Prælatis negligentibus, interdum extraneis Titularibus, quandoque Commendatarijs secularibus traditi sunt, & varie iactati. nam quod ad Ecclesiarum profectũ protectionemq; Sancti ordinarant Pontifices, continuo in abusum migrauit; tandem Deo beneuolente, & corda patrum in filios conuertẽte, ipsa quoque Canonica reformata est; Abbatiali tamen titulo prouentibusq; ademptis, & flumina vnde exierant reuersa sunt, cum scilicet FRIGDIONARIA SALVATORIS LATERANENSIS *congregatio, quæ hinc originaliter effluxerat, huc postliminio riuum deduxit.*

Sub his atq; R.R.P.P. Heremitis, vna & simul, tranquilla nũc fruitur pace videas infra in Iulio Pontifice secundo.

Bulla Bonifatij Noni ad Cosmatum Cardinalem pro causa Canonicorum Sancti Petri, & fratrum Heremitarum.

Est Papia

ONIFATIVS &c. Dilecto filio Cosmato titu. Sanctæ Crucis in Hierusalem præsbitero Cardinali salutem, & Apostolicam benedictionem. Ad ea per quæ litium anfractiones potissime inter personas Sacrę deditas, religioni exortari, summoueri, & religio propagari, ac personæ ipsæ ad pacem, & concordiã deduci pacis cõcedente datore possint, libenter annuimus, & volumus fauorabiles inueniri dudum siquidem fel. recor. Ioannes Papæ XXII. prædecessor noster, de fratrum suorum consilio, auctoritate Apostolica per suas litteras statuit ac etiam ordinauit, quòd fratres ordinis Heremitarum Sancti Augustini, quibus præsit Prior secun-

ſecundum obſeruantiam ipſius ordinis, apud Eccleſiam Monaſterii Sancti Petri in Cœlo aureo Papienſis, cui præeſt Abbas, & conuentus Can. Reg. ordinis dicti Sancti Auguſtini, etiam ſi ipsũ Monaſterium ad Rom. Eccleſiam nullo medio pertineret, in qua quidem Eccleſia dicti Monaſterii, Sacrum Corpus eiuſdem Sancti conſeruari ſolemniter, & tumulatum fore videbatur, prout dicitur, prout eiſdem Priori, & fratribus videretur expedire, & commode fieri poſſet, vſque ad vigeſimumquintum vel trigeſimum numerũ ad minus deberent inſimul perpetuis futuris temporibus habitare, quodque Prior Generalis dictos fratres eiuſdem ordinis Heremitarum, ibidem vſque ad eundem numerum teneretur deputare, qui forent ętate maturi, litterarum ſcientia præditi, & honeſta conuerſatione decori: remanentibus tamen Abbate pro tunc, & dilectis filiis cõuentu dicti Monaſterii, prout ipſi inuenerant in Monaſterio prælibato, & huiuſmodi fratrum habitatio conſtitueretur in loco decenti, iuxta eandem Eccleſiam Monaſterii antedicti, & ab eiuſdem Abbatis, & dilectorum filiorum Canonicorum dicti Monaſterii habitationibus eſſet diſcreta, & taliter diſponeretur, quòd ipſi fratres eandem Eccleſiam dicti Monaſterii per aliam portam de nouo faciendã ingredi, & egredi valerent, ac in eadem Eccleſia cum dictis Abbate, & Canonicis, iuxta modũ in eiſdem litteris deſignatum diuinis officiis intereſſe deberent etiam ſi dicta Eccleſia eiuſdem Monaſterii, & huiuſmodi habitatio ipſorum fratrũ, foret infra ſpatium Cannarum, infra quòd Eccleſiam, vel Oratoriũ ſeu locum religioſum aut habitationem religioſorum, non debere conſtrui, nonnullis religioſis mendicantium, & aliquorum aliorum ordinum per ſpeciale Apoſtolicæ Sedis priuilegium eſſet indultũ, taliſque ſuper hoc prouiſio haberetur, quòd dicti Abbas, & Canonici propter huiuſmodi portam faciendã, & habitationẽ ipſorum fratrum, vt pręmittitur diſponendam, nequirent in ſuis habitationibus impediri, ſed habitationes dictorum fratrum, ab ipſorũ Abbatis, & Canonicorum habitationibus eſſent diſcretæ, & in diuerſis refectoriis comederent, & dormitoriis dormirent, hi & illi, in ſuis refectoriis ſeparatis: dictam autem habitationem, & domos refectorium, & dormitorium, clauſtrum, chortum, cum officinis debitis & conſuetis, iuxta morem dicti ordinis Heremitarum iidẽ fratres conſtrui facerent ſuis ſumptibus, vel eleemoſinis fidelium

absque onere ipsorum Abbatis & Canonicorum; prout dictis fratribus dominus ministraret, & prouideretur attentius in hac parte, quod si fundus, vel solum vbi dicti fratres ædificare vellent esset aliquarum priuatarum personarum, vel dilectorum filiorum communis, seu Venerabilis fratris nostri Episcopi Papien. aut alterius Ecclesiæ, dum modo aliquod aliud Monasterium, vel alia Ecclesia inibi non existeret, illum vel illud præfati fratres emerent, vel aliis iustis modis acquirerent, & ibidem ædificarẽt huiusmodi sumptibus suis, vel de ipsis eleemosinis vt præfertur; si verò idem fundus seu solum Abbatis & Canonicorum existeret prædictorum, illum vel illud nihilominus dicti fratres emerent iusto pretio ob eisdem; quòd si forte Abbas, & Canonici antedicti prædictum fundum seu solum pro iusto, vt præmittitur pretio nollent vendere fratribus memoratis, eos ad id monitione præmissa per censurã Ecclesiasticã, sublato appellationis obstaculo auctoritate Apostolica decreuit compellendos; in diuinis autem officiis modũ seruari uoluit idem prædecessor subsequentem. scilicet quòd cum tam Canonici, quàm fratres prædicti conforme diuinum officium dicerentur habere, ipsi Canonici, & fratres insimul eisdem temporibus locis, & horis pensum debitæ seruitutis Domino soluturi conuenirent in Ecclesia memorata Monasterii prædicti, ita quòd in illa ab eis, non diuersis, sed eisdem temporibus, locis, & horis, horæ Canonicæ, & Missæ solẽnes celebrarentur, secretas autem missas, dicti Canonici, & Fratres legere possent prout vellent, honestate, decentia, & aptitudine loci, & temporis obseruatis: voluit etiam ipse prædecessor vt si altaria in dicto Monasterio iam erecta essent æqualia numero, vna Canonicis, & reliqua medietas eorundem Fratribus præfatis pro legẽdis missis huiusmodi assignaretur; si vero existerent inæqualia numero, maior pars eorum ad id deputaretur Fratribus memoratis, & quia idẽ Abbas antiquior in loco, & dignitate maior existebat, Abbas, qui esset pro tempore, foret in celebrationibus Missarum, & prædicationibus, in Natalis Domini, & Epiphaniæ Dominicæ in ramis Palmarũ, Resurrectionis, & Ascensionis Dominicæ, Pentecostes, Natiuitatis B. Io. Baptistæ, & in omnibus, & singulis Sanctorum Petri & Pauli Apostolorum Assumptionis, & omnibus aliis Beatæ Virginis, & eiusdem Sancti Augustini, omnium Sanctorum, Consecrationis, seu dedicationis

Ec-

Ecclesiæ dicti Monasterii, & in omnibus Sanctorum solemnioribus eiusdem Monasterii festiuitatibus, quibus specialiter consueuit multitudo fidelium conuenire in Ecclesia dicti Monasterii præferretur, vt Missam solemniorem diebus huiusmodi celebraret, & in solemniori prædicatione ipsis diebus prædicaret si hoc vellet idē Abbas; si autem celebrare aut prædicare nequiret, vel nollet ipse Abbas, loco eius: si tamen Monasterium ipsum Priorē claustralē haberet, ipse Prior claustralis in huiusmodi celebratione, aut prædicatione succederet, quo siquidem Priore claustrali, si eum Monasterium ipsum haberet vt præfertur, celebrare seu prædicare similiter non valente, vel nolente, tunc Prior eorundem Fratrum dicti loci secundum morem prædicti ordinis Heremitarum, vel is cui per Fratres ipsos hoc celebrationis, & prædicationis officium committeretur, de ipsis Missæ celebratione, ac prædicatione disponeret, prout eidem videretur faciendū; aliis verò diebus tam Dominicis, & festiuis, quam etiā ferialibus, quotiescunque prædicari, necnon in antedictis festiuitatibus seu solemnioribus diebus, prætetquam in prædicatione solemniori ut supra exprimitur; si in eisdem festiuitatibus seu solemnioribus diebus eandem forsan die pluries in eodem Monasterio contingeret prædicari prædicationes huiusmodi Fratres vel ille cui hoc ipsi iuxta morem huiusmodi cō mitterent, distribuerent & assignarent, etiam ipsi Abbati prout eis videretur expedire, in sedendo verò in eadem Ecclesia quibuscunque diebus, ipse Abbas solemniorem locum teneret, ipsique Canonici iuxta eum. In processionibus autem dictus Abbas esset vltimus, ipsumque proxime præcederent Prior Claustralis, & Canonici prælibati; seruatis tamen per eos quoad alios viros Ecclesiasticos, religiosos, & sæculares in incedendo loco, & ordine hactenus per ipsos in processionibus consuetis; præfati autem Fratres in incedendo in processionibus huiusmodi, antiquum locum, & ordinem suum seruarent, de aliis insuper missis conuentualibus in dicta Ecclesia celebrandis, ipse prædecessor taliter ordinauit, & voluit obseruari, quòd Abbas, Canonici, & Fratres prædicti, diuiderent, seu asignarent inter se, iuxta numerum personarum sufficientiam, & expedientiam eorundem, qualiter aliquos Abbas si ad hoc vacare vellet, & aliquas Canonici, & nonnullas fratres prædicti Missas celebrarent, & alia officia siue per

hebdo-

hebdomadas, siue singulis diebus, seu alias prout expedientia exigeret, & decentia suaderet partirentur: voluit etiam idem prædecessor vt diuisio, & partitio huiusmodi, & Missarum celebrandarũ, ac totius diuini officij diurni, & nocturni assignatio; incipiendo tamen primo in Abbate si vt præmittitur ad id vacare vellet, & in Canonicis prælibatis deinde ad Fratres perueniendo prædictos, necnon pulsatio campanarum ad diuina officia viuorum, & mortuorum, horis Canonicis, ad eundẽ Priorem prædictorum fratrum, vel ad illum cui huiusmodi officium diuisionis, partitionis, assignationis, & campanarum pulsationis iuxta morem eorundem Fratrũ commissum foret deberet pertinere, idem quoque voluit obseruari si plures eadem die missæ conuentuales in eadem Ecclesia celebrarentur; vtpute vna de die, & altera de Sancta Maria, vel de Spiritusancto, vel in similibus, aut pro viuis, vel defunctis, vt inter eosdem Abbatem Canonicos, & Fratres sicut prætangitur diuiderentur, & etiam assignarentur, reseruata dictis Abbati, & Priori Claustrali si esset ibidem prærogatiua, in Celebratione solennioris Missæ, in festiuitatibus siue diebus solemnioribus prædictis, quẽadmodum superius est expressum. Prohibuit autem ne dicti Fratres de audiendis confessionibus Parochianorum eiusdem Ecclesiæ dicti Monasterii, & de Sacramentis Ecclesiasticis ministrandis eisdem, se aliquatenus intromitterent; nisi iuxta formam constitutionis fel. recor. Bonifacii Papæ Octaui prædecessoris nostri super hoc, & certis aliis articulis editæ, ac per piæ mem. Clem. Papæ Quinti prædecessorem nostrum innouatæ, necnon secundũ Constitutionem à Clemente prædicto editam ne religiosi certa Sacramenta Ecclesiastica, Clericis & Laicis ministrare præsumant, sine Parochialis Presbyteri licentia speciali, aut permissione iurium aliorum, sed ipsorum Parochianorum confessiones audirent, & eis Sacramenta prædicta ministrarent dicti Abbas, & Canonici, vel alii in dicto Monasterio, vel alibi, quibus hæc antea competebant prout iuris existeret, & consueuissent temporibus anteactis. De sepulturis verò, qui sepelirentur apud Monasterium antedictũ, & de funeralibus, quæ ratione corporum ipsorum defunctorum obuenirent, ex certis causis legitimis inter eosdem Abbatem Canonicos, & Fratres tunc non disposuit, nec etiam ordinauit ipse Iohannes prædecessor noster, sed illorum dispositionem, & ordinatio-

tio-

tionem ſibi,& Sedi Apoſtolicæ in poſterum duxit reſeruandas;niſi dumtaxat de Parochianis antiquis Eccleſiæ Monaſterii prælibati, qui ſepelirentur apud Monaſterium antedictum, de quorum funeralibus,& legatis,ſeu relictis, aliiſque quibusuis oblationibus,& obuentionibus, quæ ratione corporum ipſorum Parochianorum prouenirent,totũ vt erat hactenus cõſuetũ, cederet Abbati,& Canonicis memoratis. Præterea ordinauit,& voluit ipſe Ioãnes prædeceſſor, vt oblationes,quæ offerẽrur in Altari, vel alibi in Monaſterio prælibato in pecunia,pãnis,& ſimilibus,niſi offerẽtes expreſſe diſtinguerẽt quid, quantũve vellẽt eſſe Abbatis, & Canonicorũ, & quid quantumue Fratrum,eſſent communes Abbati, & Canonicis,ac Fratribus antedictis, vt videlicet Abbas, & Canonici medietatem,& Fratres præfati reliquam medietatem oblationum haberent earundem, Aliæ vero oblationes, quę ſpecialiter prædictis Abbati,& Canonicis à fidelibus datę forent,cederent eis, illæ autẽ huiuſmodi oblationes, quæ ſimiliter eiſdem Fratribus à dictis fidelibus exiſterent erogatę, remanerẽt Fratribus memoratis, ea tamẽ quę ad vſum altaris,vel Eccleſiæ,pro luminaribus, vel aliis ad diuinum cultum donata forẽt à fidelibus pręlibatis,in vſu hmõi ſecũdũ iuris exigentiam expenderentur fideliter, & etiam cõuerterentur. Si autem ſuper prædictis,vel aliquo,ſeu aliquibus eorundem,ac citra ea inter Abbatem,& Canonicos ex parte vna, & fratres pręfatos ex altera contingeret aliquam ambiguitatem oriri, eiſdem Abbati Canonicis, & Fratribus licentiam conceſsit vt ſuper ijs interſe poſſent, quod eis videretur expedire ſalubriter ordinare, ac petere ordinationem huiuſmodi à Sede prędicta, vbi opus foret confirmari, ac declarauit idem Ioannes prædeceſſor ſuæ intentionis exiſtere,& velle,quod prædictis Abbati, & Canonicis eorumq, ſucceſſoribus in perpetuum inconcuſſa, & illibata permanerẽt omnia,& ſingula priuilegia,indulgentiæ,exemptiones, libertates, immunitates,decimæ,Prioratus, aliaque membra,grangiæ,Eccleſiæ, Capellæ,Caſtra, Villę, Caſalia,maneria, domus,vineę, poſſeſsiones,prata,paſcua,nemora,Syluæ,Stagna, Lacus, Molendina,decurſus aquarũ,aliaque bona mobilia, & immobilia,iuſpatronatus terrarumq; iura,actiones,& iuriſdictiones ipſorum, ac dicti Monaſterii in quibuſcunque, & vbicunque conſiſterent, & quibuſcunque nominibus cenſerentur, vt ea omnia,& ſingula plene,ac libere haberent

berent, ipsisque gauderent, & vterentur prout ad ipsos pertinebant, quibusque iustis modis, seu titulis, ac eis competeret ex priuilegio, consuetudine, vel de iure, itaque nullum eis quoad pręmissa priuilegia, & alia prænominata iura, & bona ipsorum, seu aliqua, vel aliquas eorundem præiudicium generaretur, vel obstaculum valeret quomodolibet interponi, per prædicta quoque idē Ioannes prędecessor non intēdebat, vt dicti Fratres ipsius Abbati, & conuentui, seu Canonicis essent subiecti, nec etiam èconuerso, sed Canonici præfati, prout tunc Abbati suberant eidem vt corrigerentur, & punirentur, vbi necesse forent ab eodem, necnon obseruarent suam regulam, suasque licitas, & honestas consuetudinis sicut prius, prædicti vero Fratres secundum regulam eorundem, & priuilegia, & indulgentias dictæ sedis ipsi ordini Heremitarum indultas, suasque consuetudines, & constitutiones licitas, & honestas viuerent, & à prælatis corrigerentur eorum, & punirentur, prout opus foret secuudum sui ordinis disciplinam, necnon venerabilibus fratribus nostris Papiensi, & Terdonensi Episcopis, ac dilecto filio Archidiacono Sigaloniæ in Ecclesia Aurelianen. mandauit, quòd ipsi vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium seu alios statutum, ordinationes, decretum, & voluntates suprascripta curarēt auctoritate Apostolica exequutioni debitæ demandare, eaque facerent firmiter obseruari, dictosque Priorem Generalem, & Fratres non permitterent contra statutum, ordinationes, decretum, & voluntates, præfatam ab aliquibus indebite molestari, molestatores huiusmodi, & contradictores quoslibet, & rebelles, per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo, prout in ipsis litteris plenius continetur. Postea verò sicut exhibita nobis nuper pro parte dil. filiorum Prioris, & Fratrum domus Papien. ordinationis eorundem fratrum petitio continebat, quòd postquā vigore dictarum litterarum vnus Prior, & certi Fratres prædicti ordinis, ad residendum prope dictum Monasterium, & ad diuina huiusmodi in eadem Ecclesia prædictis Monasterii pro tempore celebranda deputati fuerunt, quondam Guglielm. de Cremona Prior Generalis prædicti ordinis ipsorum Prioris, & Fratrum eiusdem domus accedente consensu ex vna parte, ac quondam Philipp. Abb. dicti Monasterii, & prędicti conuentus ex alia circa cultum diuinum per ipsos inde pro tempore in eadem Ecclesia celebrandū

&

& etiam diuisionem huiusmodi funeralium maiorum pariter & minorum, & relictorum Ecclesiæ prædictæ, necnon oblationum, quæ pro tempore fierent in eadem Ecclesia inter eosdem Abbatē & Conuentum, & Priorem & Fratres prædictæ domus faciendā, & expensis circa reparationem Ecclesiæ prædictæ pater etiam pro tēpore faciendis, necnon etiam pro tranquillo statu eorum, ac fœdere concordiæ inter eos mansuræ, quædam aliæ conuentiones, & pacta fuerunt, inierunt etiam vi litterarum prædictarum certis pœnis tunc expressis vallat, quod successiue cæteri Abbates dicti Monasterii qui pro tempore fuerunt, necnon huiusmodi connentus, quasdam possessiones dicti Monasterii, & prope illud consistentes, eisdem Priori, & Fratribus domus prædictæ prohabitatione ipsorum penes dictam Ecclesiam, sub annuo censu in emphytheosim concesserunt, seu in eos venditionis causa, seu aliter transtulerunt, ipsique Prior & Fratres Domus eiusmodi, huiusmodi possessiones vigore concessionis, seu translationis prædictarum ex tunc possederunt, & possident: & quòd postea Dilectus filius Dionisius Abbas dicti Monasterii, necnon prædictus cōuentus minus veraciter prætendentes, quòd ipsi Prior, & Fratres domus eiusdem, ipsos Dionisium Abbatem & cōuentum, quibusdam portionibus quorundam funeralium & oblationum, necnon relictorum tunc expressorum, quæ ipsis Dionisio Abbati & conuentui, ratione huiusmodi Ecclesiæ, ac etiam conuentionum & pactorum debebantur, indebite spoliassent, ac etiam huiusmodi censum per certos annos tunc præteritos ipsis Abbati & conuentui non soluissent, & propterea dictas possessiones ad ipsum Monasterium deuolutas existere, ac ipsos Priorem, & Fratres domus præfatę, nonnulla bona, iura, & res ad ipsum Monasterium spectan. similiter tūc expressa, contra iustitiam detinuisse & detinere, ac eosdem Priorē, & Fratres domus huiusmodi cōtra litterarum necnon conuentionum, & pactorum præfatorum formam, multipliciter ipsos Abbatem, & conuentum molestasse, ac molestare, & propterea etiam eosdem Priorem, & Fratres domus præfatę, in dictas pœnas incidisse, ipsosque Priorem, & fratres domus prædictæ omne ius, quòd eis uigore litterarum, necnon conuentionum & pactorum præfatorum, in ipsis possessionibus seu ad illas competiit amisisse, ac ius ingrediendi dictam Ecclesiam per portam prædictam, & eam aperiendi,

tiendi,& claudendi ad eosdem Abbatem, & Conuentum, & non ipsos Priorem,& Fratres dictę domus pertinere, super hoc petẽdo decerni,& declarari prædictas possessiones ad idem Monasterium deuolutas fore,ipsosque Priorem, & fratres prædictæ domus,contra litteras,conuentiones,& pacta huiusmodi temere uenisse,ac fecisse,& ius claudendi,& aperiendi portam huiusmodi, & etiam Ecclesiam prędictam ad eosdem Abbatem, & conuentum dũtaxat, non ad ipsos Priorem,& fratres domus prædictæ pertinere vt prę fertur, sibique illud adiudicari,& super eo,ac ipsis molestationibus eisdem Priori, & Fratribus domus prædictę perpetuum silentium imponi,necnon eosdem Priorem, & Fratres prædictæ domus ad soluendũ,& restituendũ eisdem Abbati, & conuentui subtractas portiones præfatas funeralium, oblationum, & relictorum præfatorum coram Venerabili fratre nostro Gulielmo Episcopo Papiẽ. Conseruatore, Abbati & conuentui contra inferentes eis super bonis,& rebus ad ipsum Monasterium spectan. molestias, vel iacturas à Sede Apostolica pro ipsius Sedis litteras deputato,& habente cognoscendi de his quæ iudicialem requirunt indaginem, per easdem litteras potestatem, prætextu earundem litterarum in quibus ipse Episcopus deputatus conseruator extiterat vt pręfertur, fecerunt ad iudicium euocari,ac ipsi Prior,& Fratres domus prædictæ, asserentes quòd ipsi nonnullas in ipsa Ecclesia,ac eius reparatione, ac etiam in certis, aliis communibus vtilitatibus ipsorum Prioris, & Fratrum domus prædictę, & Abbatis & conuentus, in quibus ipsi Abbas, & conuentus contribuere tenebantur medias expensas etiam tunc expressas fecerunt, ipsique Abbas, & conuentus, ad illas contribuere de facto recusabãt super illis, & etiam certis aliis rebus, similiter tunc expressis, eosdem Abbatem,& conuentum coram eodem Gulielmo Episcopo reconuenerunt. & deinde cum idem Gulielmus Episcopus prætextu earundem litterarum, in quibus conseruator deputatus fuit vt præfertur, & successiue certus ꝑ eum deputatus Subconseruator tunc expressus, prætextu litterarũ in quibus ipse Gulielmus conseruator deputatus erat, & subdelegationis huiusmodi, ad certos actus in causa huiusmodi citrà tamen definitiuæ sententiæ prolationem inter ipsas partes processissent, & successiue Gulielmi,& sub conseruatorum præfatorum in hac parte iurisdictione finita, idem Gulielmus Episcopus cui Vene-

..i ne-

neran. Frater noster, Episcopus Nouarien. Conseruator sub consimili potestate eisdem Abbati & conuentui, de nouo per eandem sedem deputatus, prætextu eiusdem nouæ potestatis vices suas in hac parte commisit huiusmodi nouarum, vt sibi dictæ Commissionis factæ prætextu, vlterius in ipsa causa procedens, definitiuam partim pro Abbate et conuentu, & partim pro Priore & Fratribus domus prædictæ sententiã promulgauit; A qua quidem sententia pro parte præfatorum Prioris & Fratrũ domus præfatæ, in eo quo contra eos lata fuit, ad sedem extitit appellatum eandem. Nosque causam Appellationis huiusmodi, bonæ memoriæ Francisco Episcopo Penestinen. Sanctæ Romanę Ecclesiæ Vicecancellario, ad instantiam eorundem Prioris, & Fratrum domus prædictæ audiendam commisimus, & fine debito determinandam, non obstan. quod causa ipsa de sui natura ad Romanam curiam legitime deuoluta, & apud eam tractanda, & finienda non esset, & deinde prędicto Francisco Episcopo, postquam in huiusmodi causam ad certos actos inter partes ipsas processerat vita functo, nos causam huiusmodi tibi audiendam commisimus, & fine debito terminandam; postmodum vero pro parte dicti Prioris, & Fratrum domus prædictę nobis exposito, quòd cum ipsi, qui quadraginta sunt numero vel circa, & atrta paupertate grauantur huiusmodi officiis diuinis, & sermonibus ad populum ferè sexaginta annis proxime præteritis intenti fuerint, & existant, & ob reuerentiam dicti Sancti ipsam Ecclesiam in ornamentis, & paramentis quo ad huiusmodi cultum in ipsa Ecclesia solemnius peragendum sumptuose decorarint, & ipsam Ecclesiã reparauerint, & eam cooperiri fecerint, præfatique Abbas & conuentus, qui octo, vel nouem sunt numero, in facultatibus competenter abundent, ipsaque Ecclesia per eosdem Priorem & Fratres domus prædictæ magis honoretur, ac inibi per eos in diuinis officiis antedictis diligentius celebretur, quã per Abbatem, & conuentum memoratos. & quia etiã ad ipsam Ecclesiam fidelium concursus minus solito habetur, pro eo quod in fortalitio Papien. consistit, & quod accedere ad ipsam Ecclesiam volentibus Christi fidelibus ad eorum nutum non patet accessus, & propterea etiam ipsi Prior, & Fratres domus prędictę, huiusmodi fidelium suffragiis præsertim, pro conseruatione Ecclesiæ, tacti, nec non ornamentorum, & paramentorum huiusmodi

&

& alias eleemosinis opportunis minus solito recreetur, ipsiq; Prior & Fratres domus prædictæ dubitent, qđ primũ fatale infra quod appellationis causam huiusmodi prosequi tenebantur, debita per eos interim diligentia non sit facta, sequs propterea, necnon etiam per eandem sententiam enormiter fore læsos pro parte ipsorum Prioris, & Fratrum domus præfatę fuit nobis humiliter supplicatũ, vt huiusmodi pœnas si quas prætextu dicti census, solutione per eos a viginti annis proximè præteritis aut circa non facta, occasione possessionũ prædictarum, Abbati & conuentui prædictis, & etiam conuentionum, & pactorum præfatorum, forsan per eos vsquequaque non obseruatorum, quomodolibet incurrerunt, annullare & cassare, eosque contra fatale prædictum in integrum restituere, ac alias eis in præmissis opportune prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur statum, & tenorem sententiæ, ac omnium præmissorum habentes præsentibus pro expresso, & attendentes, quod si lis huiusmodi protenderetur in longum, ex hoc Ecclesia ipsa diuinis obsequiis huiusmodi defraudari, ac etiam alia mala sequi verisimiliter posset, & præterea huiusmodi litis anfractus amputare vt conuenit, ac æquitate pensata dicta sententia, vt sequitur ex prouidentia Apostolica reformari volentes huiusmodi Prioris, & Fratrum domus prædictę in hac parte supplicationibus inclinati, ipsos in integrum, & ad pristinum statum in quo erant ante fatale prædictum, quoad prosequendum appellationem præfatam, in eis & circa ea in quibus ipsa sententia inferius per nos non reformatur, auctoritate Apostolica tenore præsentium restituimus per præsentes, ac ex certa scientia determinamus. ... super bonis immobilibus de quibus interdictas partes controuersia fuit, dicti Prior, & conuentus sint, & esse censeantur in eo iure & statu, in quo erat ante prætensam solutionem huiusmodi annui census, seu præstationis quocunque nomine nuncupentur, occasione possessionum prædictarum, & quòd dictæ possessiones, quæ ad eosdem Abbatem, & Capitulum ac Monastetium ut prætenditur existunt deuolutæ, propter censum non solutum huiusmodi à viginti annis, vt præfertur, aut citra vel circa, in eodem statu maneant, ac si huiusmodi census debitus continue fuisset persolutus Abbati & conuentui prædictis, per Priorem, & Fratres domus eiusdem, ita quod ipsi Prior, & Fratres prædictæ domus huiusmodi

iuſmodi cenſum debitum ſoluere teneantur Abbati, & conuentui ſæpe dictis omnes prædictas pœnas quas ipſi Prior, & Fratres domus præfatæ, occaſione conuentionum, & pactorum prædictorum per eos vſquequaque non obſeruatorum ut præfertur forſan hactenus quomodolibet incurrerint, auctoritate præfata pœnitus anullamus, & caſſamus. Quo circa circumſpectioni tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus perte, vel alium, ſeu alios anullationem, caſſationem, & decretum noſtrum prædicta, vbi & quādo expedire videris, auctoritate noſtra ſolemniter publicando, facias ea firmiter obſeruari, non permittens contra ea ipſos Priorem & Fratrem domus præfatæ per eoſdem Abbatem, & conuentum, ſeu quoſuis alios coniunctim, vel diuiſim moleſtari quomodolibet, ſeu vexari, Contradictores per cenſuram Eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita compeſcendo; ſuper aliis vero videlicet in ipſa ſententia deductis, per nos non caſſatis, & annullatis, auditis hinc inde propoſitis, quod iuſtitiæ fuerit ſumarie, ſimpliciter & de plano, ac ſine ſtrepitu & figura iudicii, terminis etiam in talibus obſeruari conſuetis abreuiatis, auctoritate prædicta decernas, faciens quod decreueris per eandem cenſuram firmiter obſeruari. Teſtes autem qui fuerint nominati, ſi ſe gratia, odio, vel timore ſubtraxerint, cenſura ſimili appellatione ceſſante compelles veritati teſtimonium perhibere, litteris dicti Ioannis prædeceſſoris, ac conuentionibus, & pactis huiuſmodi, etiā iuramento, cōfirmatione Apoſtolica, vel quacunque firmitate alia roboratis, necnon lapſu fatalis eiuſdem, ac conſtitutionibus Apoſtolicis, & aliis contrariis non obſtan. quibuſcunque, ſeu ſi dictis Abbati, & conuentui à Sede prædicta ſit indultum, quod ipſi, vel aliæ perſonæ dicti ordinis Sancti Auguſtini ad iudicem trahi, ac ſuſpendi, vel excommunicari, ſeu ipſe, aut ipſius ordinis loca interdici, non poſſint, per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel ſpeciali, cuiuſcunque tenoris exiſtat, per quam præſentibus, non expreſſe, vel totaliter, non inſertam tuæ iuriſdictionis executio in hac parte valeat quomodolibet impediri, quę quo ad hæc eis nolumus in aliquo ſuffragari.

Datum Romæ, Apud Sanctum Petrum. ſeptimo idus Aprilis

S Pon-

Pontificatus nostri anno Quinto. 1394.
Gratis pro Deo de mandato Domini Nostri Papæ.
P. de Bosco. Franciscanus.

Priuilegium Bonifacij Papæ Noni. pro Canonica Sancti Frigdiani Lucensis.

Est Luca

ONIFACIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilecto filio Priori Ecclesiæ Sancti Frigdiani Lucani, ordinis Sancti Augustini, salutem & Apostolicam Benedictionem.

Sacræ Religionis in qua mundanis abdicatis illecebris, virtutum domino in humilitatis spiritu deuotum, & sedulum famulatum impendis promeretur honestas, vt illa tibi liberaliter concedamus, per quæ Christi fideles ad complacendum ei facilius inducas.

Oblata siquidem nobis nuper pro tui parte petitio continebat, quòd dudum fœlicis recordationis Vrbanus Papa VI. prædecessor noster tibi gratiosè concessit, quòd Prior dictæ Ecclesiæ, qui foret pro tempore, Missarum solemnia, & alia diuina officia liberè, & licitè posset pontificaliter celebrare. Tu quæ propterea, vt ad dicta officia eò libentius confluat maior populi multitudo, quò vberius dono cælestis gratiæ conspexerint se refectos, nobis humiliter supplicasti, vt in fine dictorum missæ, & officiorum solemnium, concedendi auctoritate nostra ipsis assistentibus aliqualem indulgentiam facultatem elargiri, de benignitate Apostolica dignaremur. Nosque cupientes reddere Domino populum acceptabilem, & bonorum operum sectatorem, tuis in hac parte supplicationibus inclinati, Priori præfatæ Ecclesiæ pro tempore existenti, dum Missam, & alia diuina officia in Pontificalibus celebrabit, in fine dictorum Missæ, & officiorum; vniuersis, & singulis Christi fidelibus prædictis astantibus, relaxandi quadraginta dies de iniunctis eis pœnitentiis, de Apostolicæ plenitudine potestatis, facultatem plenariam tenore præsentium elargimur. Tibique potestatem, populo prædicto astanti concedimus nunciari faciendi.

Indulgentia 40. dierum.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem

hoc

hoc attemptare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum; Octauo Idus Aprilis Pontificatus nostri Anno vndecimo. 1400.

Hoc Pontifice Dominus Leo alias Leonardus de Carate Decretorũ doctor Canonicus, & Prior claustralis Sancti Petri Papiæ, Clerici Bartholomei Columnij Theologi prædicatione permotus, Frigdionariam pétijt, Italicorumq; Canonicorum instaurationem auspicatus est, currente anno domini 1401. *Archiepiscop. Ant. 2. p. titu.* 16. *cap.* 23. §. 2. Relaxati erant, sed reformati à domino, mediantibus duobus eximijs viris, scientia & vita præclaris *Raphael Volateranus Antropolog.* 21. Nouissimè anno 1401. auctore Leone de carate ciue Mediolanensi eiusdẽ ordinis viro, cœnobiũ Sãctæ Mariæ de Frigdionaria reformantes, Frigdionariã cognominauere congregationẽ *itidẽ Ioannes Trullus Aragonius lib. primo c.* 10. *Alfonsus Ciacon in vita huiusmet Bonifacij Noni, & aliique complures. Et quidem ab annis viginti & amplius reformationem moliebantur Frigdionariam incolentes Canonici) quod idem innuit Antoninus loco citato.* Miseratione diuina à septuaginta annis citra, pullulantes refloruerunt, *&* 2. *par. tit.* 15. *in calce capitis sextidecimi, ait.* cum esset satis collapsus Canonicus ordo, refloruit ad vitam regularem circa annum domini 1380. *Item Iacobus Philippus auctor supplementi Chronichorum lib.* 14. *in retractatione inquiens,* Leo allectus fuit grata loci solitudine, & Sancta Canonicorum comperta conuersione.) *Quod tamen ductore simplicioris carerent, prauiam dispositionem accipimus rei integrandæ, donec misit dominus ante eos virum perficientis gratia suæ electum vas, quo cultore germinauit sancti eorum propositi semen, altas dedit radices, excreuitque in arborem ramificantem, & longe, ac late propagines tetendit.*

Porro nulla se Bonifacij Pontificis existimauit Leonardus facultate fulciendum, qui nihil nouum inuexit, sed Canonicam duntaxat disciplinam, si non penitus collapsam, certe passim nutantem surrigere nixus est, inter professionis suæ viros ad id voluntarios, deq; Rectorũ licentia. S 2 *Littera*

Litteræ Bonifacij Papæ Noni. Ad Abbatem Sancti Petri Papiæ, necnon Priores Sancti Frigdiani Lucæ, & Sancti Augustini Nicosiæ Pisarum, pro obseruatione constitutionum Benedicti Duodecimi.

Est Papiæ

ONIFACIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Abbati Sācti Petri in cœlo aureo Papien & Sancti Frigdriani de Luca, ac Sancti Augustini de Nicosia Pisanen. Diœcesis Monasteriorū Prioribus per Priores solitorū gubernari, salutē & Apostolicā benedictionem. Cum cura pastoralis officij nobis ex alto diuina prouidentia commissi, se libenter exerceat vt omnes plantationes plantatæ in agro Dominico aqua salutis irrigētur, bonis fructibus exornentur, & ab eis rami infructuosi amputentur, maxime circa illam quam ille eximius doctor Augustinus à principio nascentis Ecclesiæ dissertissime plantauit, & ex qua eadem Ecclesia longissimis retroactis temporibus, dulcissimos fructus degustauit, quia incuria excolentium eam, noscuntur aluei aquarum eam irrigantium obstrusi, arbores nobilissimæ incisæ, & ea tota spinis, & tribulis referta, ad euulsionem spinarum & tribulorum huiusmodi, instituit operationis suæ studium adhibere, dudum siquidem fęlicis recordationis Benedictus Papa duodecimus prædecessor noster, summa cum vigilantia & diligentia ad reformationem, ornatum, & statum dictæ plantationis, quæ scilicet est religio Canonicorum regularium eiusdem Sancti, fecit quasdam solemnes, atque laudabiles constitutiones, in quibus inter alia, vt eædem diligentius seruarentur ordinauit, de quadrienio in quadrienium fieri capitulum prouinciale, secundum distinctionem prouinciarum per eundem prædecessorem in prænominatis constitutionibus distinctarum, & ad hoc inchoandum in Archiepiscopatibus Mediolanen. Ianuen. Pisanen. & Rauennaten. quos pro vna uoluit computari prouincia cum Episcopatibus Placentinen. Ferrarien. Ariminen. per suas litteras mandauit certo tunc Abbati Monasterii Sancti Petri in Cœlo aureo Papien. & Præposito Sancti Georgii de Ferrarola propè Ferrariam dicti ordinis, vt si ambo non possent, vnus eorum, qui melius posset interesse, citaret omnes & singulos Abbates Monasteriorum, Abbates proprios non habentes,

&

& etiam Priores Cathedralium Ecclesiarum ordinis seu religionis ipsius, & alios maiores in ipsis Ecclesiis existentes post Antistites earumdem, ad capitulum celebrandum apud vnum de Monasteriis prouinciæ prædictæ ad hoc aptum, si reperiri posset, alioquin apud locum alium securum, & congruum diemque primum inchoandi capituli, cum continuatione dierum sequentium, & locū per proprias litteras eisdem intimando, & per quem missa solemniter celebrari, sermoque conuenientibus ad dictum capitulum fieri debeat, perinde ordinando, quæ prædictus Abbas, quia dictus Prior decesserat solus executioni demandauit fideliter. Nunc autē sicut fide digna relatione didicimus, Abbates, Priores, & alii administratores religionis eiusdē, animarū suarū salutis immemores, diuino timore postposito, huiusmodi tam salubre statutum de huiusmodi capitulo celebrando a pluribus annis citra neglexerunt, & vltra plures ex ipsis mala multa accumulantes Monasteria sibi cōmissa Canonicis euacuauerunt, & fructus, qui deberent cedere in vsum gregis sibi commissi, & pauperum, soli malè consumunt, & possessiones Ecclesiarum in graue damnum earundem, parentibus uili pretio in perpetuum concedunt; nonnulli verò contra eorum regulam, & constitutiones canonicas resistere non valentes, de possessionibus cum Canonicis partes fecerunt: & quidam plura enormia committunt, quæ honestatis causa uolumus silentio præterire; quæ omnia prædicta locum non habuissent si huiusmodi capitulum fuisset continuè celebratum. Nos igitur nolentes huic morbo operationis nostræ medelam adhibere, discretioni vestræ, de qua gerimus in domino fiduciam pleniorem per Apostolica scripta committimus, ac districtè præcipiendo mandamus, quatenus pro celebrando huiusmodi capitulo, & in posterum si contingat aliqua de causa de cætero capitulum ipsum cessare, quod fieri non credimus, in dicta prouincia superius terminata, locum vbi resideant aliqui Nouitij eiusdem ordinis, seu religionis ad hoc aptū, si in ea reperiri valeat, alioquin locum alium ad hoc congruum, & securum, & diem ad id etiam congruam cum continuatione dierum sequentium eligentes, Abbates, Priores, et alios prænominatos ad huiusmodi capitulum conuocare curetis, diem, et locum prædictos eis per nostras litteras nihilominus intimantes; per quem in ipso capitulo Missa solemniter celebrari, sermoque con-

uenientibus ad dictum locum fieri debeat proinde ordinando. Eodemque capitulo congregato, faciatis aliquas personas idoneas per ipsum capitulum eligi, quæ dicto proximo capitulo præsideant, eaque faciant, & adimpleant, quæ iuxta prænominatas dicti prædecessoris nostri ordinationes, & alias per præsidentes huiusmodi prouincialibus capitulis faciendas, statuta quoque & ordinationes prædictæ, quæ sub Bulla dicti prædecessoris in præfato Monasterio Sancti Petri in Cœlo aureo diligenter dicuntur custodiri, in eodem capitulo de nouo publicetis, ac legi, & auscultari, & de verbo ad verbum intelligibiliter faciatis: omnes Abbates, Priores, & alios prædictos, qui conuenerint ad capitulum memoratum, necnon procuratores absentium monendo, & si necesse fuerit auctoritate nostra appellatione postposita compescendo, vt ipsorum statutorũ seu ordinationum copiam, sub authentica scriptura recipiant, dũmodo alias non habeant, illam ad Ecclesias Monasteria seu loca ipsorum fideliter delaturi, quæ etiam in dictis Ecclesiis, Monasteriis, atque locis legi faciant, & diligentius custodiri, ac etiam obseruari. Volumus insuper, vt celebrato dicto capitulo ad Ecclesias Cathedrales, Monasteria, vel loca alia conuentualia eiusdem ordinis, seu religionis infra eandem prouinciam existentia coniunctim, vel diuisim, prout adinuicem conueneritis personaliter accedatis, de ipsorum necnon membrorum suorum facultatibus, ac quot Canonici esse consueuerunt in eisdem, quot etiam de dictis facultatibus in conuentibus eis, supportatis oneribus commodè valeant sustentari diligenter inquiratis. Nosque de præmissis per diligentem, & fidelem relationem plenariè informare curetis, vt consideratis facultatibus, & oneribus supradictis, certum eis Canonicorum numerum statuere valeamns. Insuper vt in exequendis præmissis, uos nõ contingat expensis propriis prægrauari, pro diebus singulis, quibus post dictum capitulum celebratum, in prædictæ exequutionis prosequutione fueritis, eundo, morando, redeundo, cuilibet vestrum exigendi, & recipiendi quinquaginta Turonenses argenti dumtaxat, vel eorum valorem ab Ecclesiis, Monasterijs aliisque locis prædictis conuentualibus, & membris eorum congrua per vos, vel vestrum alterum illis inter Ecclesias, Monasteria, loca, ac membra prædicta distributione facta, ita quod nihil aliud vltra. 50. Turonẽses prædictos vos, aut familiares uestri ab Ecclesiis, Monasteriis, locis,

cis,vel membris prædictis,vel a Prælatis, seu quibusuis personis ip sorum petere,exigere, vel à volentibus soluere, seu dare recipere præsumatis;alioquin pœnis contra visitatores in prouincialibus capitulis deputandos,& familiares eorum præter expensas eis in victualibus ministrandis,pecuniam, aut munera recipientes in prædictis consecutoribus inflictis, vos & dictos familiares vestros volumus subiacere. Contradictores quoque in præmissis, vel aliquo præmissorum per censuram Ecclesiasticam,& alia opportuna remedia compescendi, non obstantibus quibuscunque statutis, & consuetudinibus Cathedralium Ecclesiarum,Monasteriorum, & aliorum locorum eiusdem ordinis,seu religionis,prouinciæ prædictæ, contrarijs iuramentis confirmationibus Apostolicis,aut quibusuis firmitatibus aliis roboratis. Seu si Abbatibus,Capitulis,aut Prioribus supradictis,coniunctim vel diuisim, à præfata sede indultum existat, quod excommunicari,suspendi, vel interdici non possint, per litteras Apostolicas,non facientes plenam,& expressam,ac de verbo ad verbum de indultis huiusmodi mentionem, aut quibusuis constitutionibus,statutis,priuilegiis,indulgentiis, vel litteris Apostolicis generalibus, vel specialibus contrariis,quorumcunq; tenorum existant,per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta,earum effectus impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris litteris mentio specialis, plenam atque liberam tenore præsentium concedimus facultatem. Quod si non omnes,ambo,vel vnus uestrum præmissis exequendis potueritis interesse,alter vestrum eam nihilominus exequatur.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum octauo Kalen. Aprilis Pontificatus nostri anno duodecimo 1401.

Io.de Bononia.

Bulla Sanctißimi Domini Bonifacij Papæ Noni. pro constitutione Leonis Abbatis, Ecclesiæ & Canonicæ Sancti Petri Papiæ.

Est Papiæ

ONIFACIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilecto filio Leoni Abbati Monasterii Sancti Petri in Cœlo aureo Papien. Ordinis Sancti Augustini, salutem & Apostolicam Benedictionem.

Summi dispositionem Rectoris ad regimen vniuersalis Ecclesiæ deputati, curis assiduis angimur, & assidua meditatione pulsamur, vt opem, & operam quantum nobis ex alto conceditur impendamus, quo orbis Ecclesiæ, & Monasteria vniuersa pastorum regimine destituta, per nostræ prouidentiæ ministerium, viris committantur idoneis, qui sciant, velint, & valeant Ecclesias, & Monasteria ipsa eis commissa studiose regere, & feliciter gubernare. Dudum siquidem prouisiones Ecclesiarum Cathedralium, & Monasteriorum omnium, tunc apud Sedem Apostolicam uacantium, & in antea vacaturaram, ordinationi, & dispositioni nostræ reseruantes, decreuimus ex tunc irritum & inane, si secus super his per quoscumque, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contingeret attentari. Postmodum vero Monasterio Sancti Petri in Cœlo aureo Papien. ordinis Sancti Augustini, ex eo apud dictam sedem vacante, quod dilectus filius Diouisius Canonicus tunc Abbas dicti Monasterii, omni regimini, & administrationi ipsius Monasterii, cui tunc præerat, per dilectum filium Magistrum Brandam de Castellione vtriusque iuris Doctorem, & Palatii Apostolici auditorem Capellanum nostrum, procuratorem ipsius Dionisii ad hoc ab eo, speciale, & sufficiens mandatum habente, in manibus dilecti fratris nostri Baldasaris Sancti Eustachii Diaconi Cardinalis, apud dictam sedem ex certis rationabilibus causis libere & sponte cessit, idemque Cardinalis cessione huiusmodi de spetiali mandato nostro facto sibi per nos super hoc, oraculo viuæ vocis apud sedem admisit eandem. Nos ad prouisionem ipsius Monasterii celerem & felicem, de qua nullus præter uos hac vice se intromittere potuit neque potest, reseruatione, & decreto ob-

obſiſtentibus ſupradictis, ne Monaſterium ipſum longæ vacatiõnis exponeretur incommodis, paternis & ſolicitis ſtudiis intendentes, poſt deliberationem quam de præficiendo eidem Monaſterio perſonam vtilem, & etiam fructuoſam cum fratribus noſtris habuimus diligentem. Demum ad te Abbatem Monaſterii Sancti Petri in Verzolio extra muros Papien. ordinis Sancti Benedicti, conſideratis grandium virtutum meritis, quibus perſonam tuam (prout fide dignorum teſtimoniis accepimus) altiſsimus inſigniuit, & quod tu qui regimini eiuſdem Monaſterii Sancti Petri in Verzolio hactenus laudabiliter præfuiſti, præfatum Monaſterium Sancti Petri in Cœlo aureo ſcies, & poteris auctore domino ſalubriter regere, & fœliciter gubernare, direximus oculos noſtræ mentis, quibus omnibus debita meditatione penſatis, de perſona tua, pro qua etiam dilecti filii conuentus dicti Monaſterii in Cœlo aureo nobis humiliter ſupplicarunt, nobis & eiſdem fratribus ob dictorum tuorum exigentiam meritorum accepta, eidem Monaſterio Sancti Petri in Cœlo aureo, non obſtante quod dicti ordinis Sancti Benedicti profeſſor exiſtis, de eorundem fratrum conſilio, auctoritate Apoſtolica prouidemus, teque illi præficimus in Abbatem, curam & adminiſtrationem ipſius Monaſterii Sancti Petri in Cœlo aureo tibi in ſpiritualibus, & temporalibus plenarie committendo, in illo qui dat gratias, & largitur præmia confidentes, quod dirigente domino actus tuos, præfatum Monaſterium Sancti Petri in Cœlo aureo, per tuæ laudabile diligentię ſtudium proſpere dirigetur, ac ſalubria dante domino in eiſdem ſpiritualibus, & temporalibus ſuſcipiet incremẽta. Volumus autem, quod ex nunc illum geſtes habitum, qui in dicto Monaſterio Sancti Petri in Cęlo aureo geritur & habetur, & omnibus inſtitutis regularibus illius te conformes, & quod ſolitus Canonicorum numerus in eodem Monaſterio nullatenus minuatur, quodque antequam poſſeſsionem adminiſtrationis bonorum dicti Monaſterii Sancti Petri in Cęlo aureo recipias, in manibus venerabilium fratrum nõſtrorum Nouarien. vel Vicentini Epiſcoporum præſtes fidelitatis debitæ iuramentum, iuxta formam quam ſub bulla noſtra mittimus interclusam, quibus & eorum cuilibet per alias noſtras mandamus, vt à te noſtro & Romanæ Eccleſiæ nomine, huiuſmodi recipiant ſeu recipiat iuramentum. Quocirca diſcretioni tuæ per

Apo-

Apostolica scripta mandamus; quatenus impositum tibi à domino onus regiminis dicti Monasterii Sancti Petri in Cœlo aureo suscipiens reuerenter, sic te in eius cura salubriter exercenda diligentem exhibeas, & etiam studiosum, quod Monasterium ipsum fructuoso administratori, gaudeat se commissum, tuque preter ęternæ retributionis præmium, nostram & dictę Sedis benedictionem & gratiam, exinde vberius consequi merearis.

Datum Romæ apud Sanctum. Petrum secundo Nonas Octobris. Pontificatus nostri anno tertiodecimo. 1402.

Litteræ Sanctissimi Domini Nostri Bonifacij Papæ Noni ad Canonicos Sancti Petri Papiæ pro Leone Abbate.

Est Papiæ

ONIFACIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Conuentui Monasterii Sancti Petri in Cœlo aureo Papien. ordinis Sancti Augustini, salutem & Apostolicam Benedictionem.

Summi dispositione rectoris ad regimen vniuersalis Ecclesia deputati curis assiduis angimur, & assidua meditatione pulsamur, vt opem, & operam quantum nobis ex alto conceditur impendamus, quo orbis Ecclesiæ, & Monasteria vniuersa pastorum regiminibus destituta, per nostrę prouidentiæ ministeriū viris committantur idoneis, qui sciant, velint, & valeant Ecclesias, & Monasteria ipsa eis commissa studiosse regere, & fœliciter gubernare. Dudum siquidem prouisiones Ecclesiarum Cathedralium, & Monasteriorum omnium tunc apud Sedem Apostolicam vacantium, & in antea vacaturorum, ordinationi & dispositioni nostræ reseruantes, decreuimus ex tunc irritum & inane, si secus super his per quoscunque, quauis auctoritate, scienter vel ignoranter contingeret attemptari. Postmodum vero Monasterio vestro, ex eo apud dictam sedem vacante, quod dilectus filius Dionisius Canonicus tunc Abbas dicti Monasterii, omni regimini & administrationi ipsius Monasterii cui tunc præerat, per dilectum filium Magistrum Brandam de Castellione vtriusque iuris docto-

rem

rem,causarum Palatii Apostolici Auditorem Capellanum nostrū, procuratorem ipsius Dionisii,ad hoc ab eo speciale, & sufficiens mandatum habentem,in manibus dilecti filii nostri Baldasaris Sancti Eustachii Diaconi Cardinalis,apud dictam sedem ex certis rationabilibus causis libere, & sponte cessit,idemque Cardinalis cessionem huiusmodi de speciali mandato nostro facto sibi per nos super hoc oraculo viuę vocis apud sedem admisit eandem, nos ad prouisionem ipsius Monasterii celerem & fœlicem , de qua nullus præter nos ea vice se intromittere potuerat neque poterat,reseruatione & decreto obsistentibus supradictis; ne Monasterium ipsum longe vacationis exponeretur incommodis, paternis & solicitis studiis intendentes,post deliberationem , quàm de præficiendo eidem Monasterio personam vtilem, & etiam fructuosam cum fratribus nostris habuimus diligentem, demum ad dilectum filium Leonē prædicti vestri,tunc Sācti Petri in Verzolio extra muros Papien. ordinis Sancti Benedicti Monasteriorum Abbatem, consideratis grandium virtutum meritis quibus personam suam (prout fide dignorum testimoniis accepimus)altissimus insigniuit, & quod ipse Leo Abbas, qui regimini dicti Monasterii Sancti Petri in Verzolio hactenus laudabiliter præfuit,pręfatum Monasterium vestrum sciet, & poterit auctore domino salubriter regere & vtiliter gubernare,direximus oculos nostræ mentis, quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona dicti Leonis Abbatis pro qua etiam vos nobis humiliter supplicastis, nobis & eisdem fratribus ad dictorum suorum exigentiam meritorum accepta,eidem Monasterio vestro, non obstante quod idem Leo Abbas dicti ordinis Sancti Benedicti professor existit,de eorundem fratrum consilio,auctoritate Apostolica prouidimus,ipsumque iili præfecimus in Abbatem ,curam & administrationem ipsius Monasterii vestri,eidem Abbati in spiritualibus & temporalibus plenarie cōmittendo, in illo qui dat gratias, & largitur pręmia confidentes, quod dirigente domino actus dicti Abbatis, præfatum Monasterium vestrum per suæ laudabile diligentiæ studium, prospere dirigetur, ac salubria dāte domino in eisdē spiritualibus, & temporalibus suscipiet incrementa. Volumus autem, quod idem Leo Abbas ex nunc illum gestet habitum, qui in dicto Monasterio vestro geritur,& illius institutis regularibus se conformet quodque solitus

tus Canonicorum, & ministrorum numerus in eodem Monasterio vestro nullatenus minuatur. Quocirca discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus; quatenus eundem Abbatem tanquam patrem, & pastorem animarum vestrarum grato admittentes honore, ac exhibentes sibi obedientiam, & reuerentiam debitam & deuotam, eius salubria monita, & mandata suscipiatis humiliter, & efficaciter adimplere curetis, alioquin sententiam quam idem Abbas rite tulerit in rebelles ratam habebimus, & faciemus auctore domino vsque ad satisfactionem condignam inuiolabiliter obseruari.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Secundo Nonas Octobris. Pontificatus nostri Anno tertiodecimo.

1402.

P. de Montella.

Bulla Sanctissimi Domini Nostri Alexandri Papæ Quarti pro Canonica Frigdionaria, quam ad nos dudum transmissam inserere libet, etiam si excesserit serie.

LEXANDER Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Priori, & fratribus de Frigdionaria ordinis Sancti Augustini Lucanæ Diœcesis, salutem & Apostolicam Benedictionem. Sacrosancta Romana Ecclesia deuotos & humiles filios, ex assuetæ pietatis officio propensius diligere consueuit, & ne prauorum hominum molestiis agitentur, eos tanquam pia mater suæ protectionis munimine confouere. Ea propter dilecti in domino filii, uestris iustis postulationibus grato occurrentes assensu, personas vestras, & locum in quo diuino estis obsequio mancipati, cum omnibus bonis, quæ in præsentiarum rationabiliter possidet, aut in futurum iustis modis pręstãte domino poterit adipisci, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus. Specialiter autem possessiones, terras, reditus, & alia bona vestra, sicut ea omnia iustè & pacificè possidetis, vobis & per vos Ecclesiæ vestræ, Apostolica auctoritate confirmamus, & pręsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ protectionis, & cõfirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Viterbii VI. Idus Aprilis. Pontificatus nostri Anno Quarto. 1258.

Gre-

Gregorij Papæ Duodecimi . pro Canonica Frigdionaria exemptio, Quæ primitus ad Reformatos manauit.

Est Frigdionaria

GREGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Priori, & Conuentui Sãctæ Mariæ de Frisionaria, per Priorem soliti gubernari, ordinis Sancti Augustini, Lucanæ Diœcesis, salutem & Apostolicam Benedictionem.

Sacræ Religionis, sub qua deuotum', & sedulum exhibetis altissimo famulatum promeretur honestas; vt votis vestris, illis præsertim per quæ vestris, & Monasterii vestri vtilitatibus consulitur fauorabiliter annuamus.

Immunitas à solutione decimarum.

Vestris itaque supplicationibus inclinati, vos (qui vt assertis, quòd fructus, reditus, & prouentus Monasterii vestri adeo sunt exiles, quòd ad vestri substentationem non sufficiunt) & dictum Monasterium ab omni solutione decimarum triennalium, & aliorum onerum quorumcunque, ratione cuiuscunque charitatiui subsidii, Apostolica, vel ordinaria auctoritate hactenus impositorum & nondum solutorum, & etiam infra quinquaginta annos à data præsentium computandos, in specie vel in genere, seu sub quacunque forma forsitan imponendorum, auctoritate Apostolica prorsus eximimus, & etiam penitus liberamus. Decernentes ex nunc irritos, & inanes quoscunque processus, necnon excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententias, si quas etiam & contra hæc, etiam sub quacunque verborum forma fortè contigerit promulgari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ exemptionis, liberationis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Senis Idibus Decembris. Pontificatus nostri anno primo. 1407.

Pri-

Priuilegium Gregorij Duodecimi ad Canonicos Frigdionarios & Sancti Leonardi de Verona.

GREGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Sancti Leonardi de Mõte Donico, & Sanctæ Mariæ de Frisionaria per Priorem solitorum guberna-ri Sancti Augustini, Veronensis, & Lucanensis Diœcesis Montis Prioribus & Conuentibus, salutem & Apostolicam Benedictionem.

Pia nos excitat, & inducit affectio, vt vos & Monasteria vestra, in quibus forte noscimini diuinis obsequiis mancipati, fauoribus prosequentes Apostolicis, ad ea paternis studiis intendamus, per quæ status eorundem Monasteriorum votiuis continuè crescat incrementis.

Casoretanam Mediolanensem Canonicã vnitã sub Bonifacio IX. 1404. minime recolit, qđ Frigdionaria subdita esset, et ceu membrũ haberetur; vti ex publicis contractibus, & mandatis ad trãsigendũ Casoretano Priori delegato per Frigdionariũ Capitulũ datis. maximè vero ex cẽsus pẽsione, id.n subiectiõis signũ. C. oĩs anima de censibus c. preterea il 2. & ibi gl. in ver. cẽsum de trãsact.

Hinc est, quòd nos vestris in hac parte supplicationibus inclinati, vt in temporalibus, & spiritualibus vos, & ipsa Monasteria auctore domino salubriter proficere valeatis, quòd omnes, & singuli Canonici, siue fratres eorundem Monasteriorum, qui sunt & erunt pro tempore perpetuis futuris tẽporibus, de vno ad aliud eorũdem Monasteriorum, de licentia tamẽ Priorum ipsorum Monasteriorum existentium pro tempore transire, ac in eo remanere valeant: quodque in eodem Monasterio ad quod taliter transibũt, perinde illius Canonici, siue fratres haberi ac censeri debeant, in omnibus & per omnia, ac si in illo ordine S. Augustini regulã cuius professores estis, expressè professi fuissent. Et Priores ipsorum Monasteriorum, qui etiam sunt & erunt pro tempore, de anno in annum mutari, siue de regiminibus ipsorum Monasteriorum transactis singulis annis, eo ipso destituti censeantur. Ita tamen, quòd iterum & iterum, de anno in annum, in casu quo videatur eisdẽ Canonicis, in statum pristinum eligi, & ad regimina huius assumi possint: ac electiones huiusmodi, dummodo per duas partes eorũdem Canonicorum, & alias canonice fiant, eo ipso perinde vim confirmationis habeant, ac si per Sedem Apostolicam confirmatæ

forent.

forent. Ad hoc etiam Diœcesani loci, & cuiuscunque alterius licentia, seu consensu minime requisitis.

Quodque vos omnibus & singulis priuilegiis, prærogatiuis, gratiis, exemptionibus, immunitatibus, & præeminentiis per eandem sedem, aut alias qualitercunq; vobis, & eisdem Monasteriis diuisim concessis, perinde vti, & gaudere, & licitè valeatis, ac si uobis, & eisdem Monasteriis communiter concessa fuissent. Quibuscũque constitutionibus Apostolicis, necnon statutis, & consuetudinibus Monasteriorum, & ordinis prædictorum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quacunque firmitate alia roboratis, & aliis contrariis nequaquam obstantibus, vobis auctoritate Apostolica, tenore præsentium de speciali gratia indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare prẹsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Lucæ quinto Kalen. Maii. Pontificatus nostri anno secundo. 1408.

Hic Pontifex hoc ipso anno, in Oratorio Diui Saluatoris de Silua lacus prope Senas, peramplo priuilegio, familiam erexit Canonicorum regularium, ad quàm summe sibi dilectã, duodecim extant ipsius Bullæ, duas tamen hic duntaxat exarauimus, quod reliqua minus in re nostra forent.

Priuilegium Sanctißimi D. N. Gregorij Papæ Duodecimi, ad Canonicos Sancti Saluatoris de Silua lacus, super Censuris, Excomunicationibus, & Irregularitatibus.

Est Bononia.

REGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Deuotionis dilecti filii Prioris Congregationis Canonicorum Regulariũ Prioratus olim domus Sancti Saluatoris de Silua lacus, Romanæ Ecclesiæ immediatè subiectæ ordinis Sancti Augustini, Senen. Diœc. Sinceritas quam ad nos & Romanam Ecclesiã gerere comprobatur exposcit, ut petitionibus

suis

suis illis præsertim, quæ animarũ salutẽ, personarũ suæ curæ cõmissarum concernunt, quantum cum Deo possumus fauorabiliter annuamus. Ipsius itaque Prioris in hac parte supplicationibus inclinati, sibi, & Priori Congregationis prædictę, qui pro tempore fuerit, vt quoscunque ordinem prædictum ingredi volentes, si occasione instantis dolorosi, & profanati schismatis, vel cuiuscũq; adhesionis, aut alias excommunicationis sententiam, à iure vel ab homine generaliter promulgatam incurrerint, etiam postquam dictum ordinem ingressi, & professi fuerint, et se talibus sententiis innodatos meminerint, aut Canonicos, & Conuersos, ac oblatos Congregationis, seu ordinis prædictorum, præsentes, & futuras, forsan huiusmodi sententiis aliquo casu innodari contigerit, à dictis sententiis in forma Ecclesiæ consueta absoluendi, iniunctis inde eis pro modo culpę, pœnitentia salutari, ac aliis quæ de iure fuerint iniungenda, & cum eisdem super irregularitatibus, si quas celebrando diuina, aut immiscendo se illis, præmissorum occasione cõtraxerint, etiam si sic ligati sacros Ordines receperint, ipsis prius ad tempus de quo eidem Priori videbitur, à suorum ordinum executione suspensis, vt in eisdem ordinibus sic; susceptis ministrare valeant, constitutionibus Apostolicis, & dicti ordinis, ac aliis contrariis nequaquam obstantibus, auctoritate Apostolica dispensandi, plenam & liberam concedimus, tenore præsentium potestatem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Gaietæ Idibus Ianuarii. Pontificatus nostri anno Quinto.

Gratis de mandato Domini nostri Papæ. 1411.

H. de Simea.

T *Priui-*

Priuilegium Sanctissimi Domini Nostri Gregorij Papæ Duodecimi, ad Canonicos Sancti Saluatoris de Silua lacus, pro Indulgentia plenaria in professionis emissione.

Est Bononia.

REGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Stephano Priori Congregationis Canonicorum Regularium Prioratus olim domus Sancti Saluatoris de Silua lacus, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ immediatè subiectæ Ordinis Sancti Augustini, Senensis Diœcesis, & eidem Congregationi, salutem & Apostolicam benedictionem.

Eximiæ deuotionis affectus, quem ad nos & Romanam Ecclesiam geritis promouetur, vt petitiones vestras illas præsertim, quæ animarum salutem respiciunt, quantum cum Deo possumus ad exauditionis gratiam admittamus. Hinc est, quod nos vestris in hac parte supplicationibus inclinati, ut omnes Canonici, & conuersi, ac oblati præsentes & futuri, de cætero in ordine, & societate vestris assumpti, & quilibet eorum, aliquem idoneum confessorem de licentia tui fili Prior, vel Prioris pro tempore existentis eligere valeat, & valeant, qui eis in sinceritate fidei, vnitate eiusdem Ecclesiæ, & deuotione nostra, vel successorum nostrorum Romanorum Pontificum canonicè intrantium persistentibus, Plenariam remissionem omnium peccatorum suorum, de quibus corde contriti, & ore confessi fuerint, in Professione, quam post annum probationis inter eos fecerint duntaxat, auctoritate Apostolica concedere valeat, deuotioni vestræ tenore præsentium indulgemus; sic tamen quod idem confessor de his de quibus fuerit alicui satisfactio impendenda, eam Canonicis conuersis, ac oblatis prædictis, per eos si superuixerint, vel per alios si tunc forte transierint faciendam iniungat, quam supradicti Canonici conuersi, & oblati, siue alii, vt præfertur facere teneantur. Nulli ergo omnino hominum, &c.

Datum Gaietæ Idibus Ianuarii. Pontificatus nostri anno quinto. 1411.

Gratis de mandato domini nostri Papæ N. de Symea.

Pro

Pro intelligentia dictionis illius olim *Sancti Saluat. de Silua lac. Animaduertendum optimos Patres in loco fundationis nequiuisse diu consistere, sed (vt ipsemet Pontifex inquit) super excrescente malitia temporis, & peruersorum debachante proteruia, inde exactos fuisse. insidiabatur namque humani generis osor, & potestas tenebrarum lucernæ illucescenti, caliginoso tempore funestissimi schismatis, quam in micantissimam bonitatis, ac scientiæ facem coniectaret Ecclesia assurecturam, at non dedit dominus calamum quassatum cōteri, verum cum propter verba labiorum eius vias duras sustinuissent insignes pietate viri, induxit eos in montem Diui Ambrosii Eugubini, vbi mirifice coaluerunt: quibus subinde Martinus Quintus celeberrimam Pontificum, illustriumque virorum altricem Rhenanam Canonicam, calamitate temporum genuinis tum Canonicis destitutam concedit, cum vnita Sancti Saluatoris Bononiensis, isq; deinceps ascitus in clarissimæ Congregationis titulum. vt infra.*

Priuilegium Martini Papæ, Quinti ad Canonicos Frigdionarios Veronenses, ac Bononienses.

MARTINVS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filiis Sācti Leonardi de Mōtedonico extra muros Veronæ, & Sanctæ Mariæ de Frisionaria Lucanæ Diœcesis, ac Sanctorum Victoris extra muros Bononien. & Ioannis in Monte Bononien. Monasteriorum inuicem canonicè vnitorum, Prioribus, & Conuentibus per Priores gubernari solitorum ordinis Sancti Augustini, salutem & Apostolicam Benedictionem.

Extabat præterea Casoretanam, Canonica Sancta Maria Charitatis, & D. Clemē. Venetiarum reddita 1409. & Tremitana 1412. vnita. illas tamen reticet, quia earum vnio solo nomine constaret viuente Francisco Capello Priore, & Ioanne Dominici Cardinale Commendatario, qui sibi Titulos prouentusque reseruarant. At uero Bartholomeus Pasulinus Bononiensium administrationem Monasteriorum libens obtulerat, reformatorum q; manibus commiserat & arbitrio, titulum quin etiam resignare paratus, demum & sese obedientia subdidit.

Cum à nobis petitur, quod iustum est & honestum: tam vigor

T 2 æqui-

æquitatis,quàm ordo exigit rationis, vt id per solicitudinem officii nostri ad debitum perducatur effectum.

Ea propter dilecti in domino filii, vestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu,personas vestras,& Monasteria vestra prædicta canonicè vnita, in quibus diuino estis obsequio mancipati,cum omnibus bonis, quæ in præsentiarum rationabiliter possidetis,aut in futurum iustis modis præstante domino poteritis adipisci,sub Beati Petri protectione suscipimus,atq; nostra,omnesq; libertates,& immunitates,gratias, & concessiones à prædecessoribus nostris Ro.Pontificibus,siue per priuilegia,vel alias indulgentias, vobis, & Monasteriis vestris prædictis concessas: nec non libertates,& exemptiones seculariũ exactionũ à Regibus, & Principibus,ac aliis Christi fidelibus, vobis, & dictis Monasteriis vestris indultas,sicut eas iusté, & pacificè obtinetis:vobis, & per vos eisdem Monasteriis,auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, & communitionis infringere,vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit,indignationem Dei Omnipotentis, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Est Frigdionaria. Datum Constantiæ Kal. Aprilis. Pontificatus nostri anno primo. 1418.

Etsi locorum singularium vniones, aut collationes omninò missas facere decreuimus, qui vniuersitati duntaxat prospicimus. Hanc tamen adnotasse placuit, quod status Canonicorum Regularium per ea tempora specimen præseferat, qualiterq; ei consultum sperro non amplius auditur SANCTI SALVATORIS, vtolim, siquidem & possessioni iamdiu, & titulo, & iuribus sponte cesserant religiosi Canonici, domo Sancti Ambrosij contenti. Posthac à recens indepta Sancti Saluatoris Bononiensis nuncupandi.

Pri-

Priuilegium Sanctissimi Domini Nostri Martini Papæ Quinti, Quo Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Rheno, & Sancti Saluatoris de Bononia, Ambrosianis Canonicis concedit.

ARTINVS Episcopus seruus seruorum Dei Venerabili Fratri Nicolao Episcopo Bononiensi salutem, & Apostolicā Benedictionē. Ad hoc circa regularis obseruantiæ professores eò diligentius laboramus, quò fœcundius eorum religio fructum in eis afferat salutarem, & laudabilibus possint in Domino proficere incrementis. Sane pro parte dilecti filii Francisci de Ghisilerijs Prioris Sanctæ Mariæ de Rheno propè Bononiam, & Sācti Saluatoris Bononiensis Monasteriorum inuicem canonicè vnitorum, & per Priorem solitorum gubernari ordinis Sancti Augustini, nobis nuper exhibita petitio continebat. Quod licet retroactis temporibus in prædictis Monasteriis pleriq; dicti ordinis Canonici Conuentum facientes residere, & sub regularibus habitu, & obseruantia Domino famulari consueuerint, diuini cultus inibi feruentes incrementum; passim tamen propter guerarum turbines, aliasque calamitates, quibus partes illæ afflictæ fuere, Monasteria ipsa eorū dispersis atq; distractis facultatibus atq; reditibus, tantę destitutionis atq; desolationis subiacent opprobrio, quòd ex Canonicis dictorum ordinis & obseruantiæ, nullus ad præsens ressidet, pauciq; reperiri valent ressidere acceptātes quomodolibet in eisdem. Et sicut eadem petitio subiungebat: Dilecti filii Stephanus Ioannis, & Dominicus Cioni de Senis, ac nonnulli alii Canonici Monasterii Sancti Ambrosii Eugubini dicti Ordinis, aliorum tamen habitus, & obseruantiæ: in ipsis vnitis Monasteriis conuentualiter regulari castimoniæ subdi: Diuinis quoque inseruire, & intendere desiderant, si eis, & eorum successoribus inibi

Relaxati obedientiæ excusserant iugum, reformati vero, qui & Frigdionarij adeo pauci erant, vt oblatis Ecclesijs reparandis minime sufficerent, quin & susceptas destituere coacti, vt patet de Sancti Saluato. is Venetiarum, & alijs. Vide acta capituli in Archiuio Charitatis Venetijs.

Obserua dicti ordinis. *ne veros Canonicos ambigas etiam si in quibusdam legeris discerni.*

ſub huiuſmodi eorum, vel aliis per ſe decernendis, habitu & obſeruantia remanentibus, ſuper hoc Apoſtolicæ Sedis præſidio prouidè conſulatur, de dictoque Monaſterio Sancti Ambroſij, quod per Priorem ad dilectorum filiorum Conuentus eiuſdem nutum ponendum & amouendum, pro tempore regi, & gubernari conſueuit. Eiſdem vnitis, ſiue inſimul de omnibus prædictis Monaſteriis auctoritate Apoſtolica faciendæ vnio necnon applicatio & annexio, ſingulis Monaſteriis ipſis forent non mediocriter profuturæ. Quare pro parte dicti Franciſci aſſerentis ſe confractum ſenio, fuit nobis humiliter ſupplicatum: vt ſuper præmiſſis opportunè conſulere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Differentiam recẽtiũ ad veteres extitiſſe annũciat, in habitu, obſeruantia, inſtitutis, cõſtitutionibus, conſuetudinibus ſtatutiſq; cæterum Canonici & antea cenſendi, nimirũ per Gregoriũ creati,

Nos igitur, qui huiuſmodi cultum, & obſeruantiam noſtris temporibus vigere, & adaugeri intenſis deſiderijs affectamus, & de præmiſſis certam notitiam non habemus: eiſdem ſupplicationibus inclinati, Fraternitati tuæ, de qua in ijs & alijs ſpecialem in Domino fiduciam obtinemus, per Apoſtolica ſcripta committimus & mandamus, quatenus de præmiſſis omnibus & ſingulis, ac eorum circunſtantijs vniuerſis, auctoritate noſtra te diligenter informes. Et ſi per informationem huiuſmodi ita eſſe repereris, eoſdem Stephanum & Dominicum, ac eiuſdem Monaſterii Sancti Ambroſii Canonicos ad hoc voluntarios, vt etiam huiuſmodi eorum, vel per te decernendis, vt præfertur, retentis habitu & obſeruantia, de dicto Monaſterio Sancti Ambroſii ad prædicta vnita Monaſteria tranſire, & in illis etiam iuxta Conſtitutiones, & inſtituta ipſis & dicto Monaſterio Sancti Ambroſij per eandem ſedem conceſſa, confirmata, pariter & approbata: ac illius ſtatuta, & conſuetudines viuendo, & incedendo perpetuò remanere valeant, eadem auctoritate licentiam largiaris. Statuens atque decernens in vnitis Monaſteriis eiſdem, poſtquam Stephanus, & Dominicus, ac alii voluntarii Canonici prędicti inibi in Canonicos recepti, & integrati fuerint; quo ad eoſdem habitum & obſeruantiam, ſuccedentibus, atque ſeruatis his præſertim, quæ per te circa illos adijci, necnon diſponi, & ordinari contigerit: etiam locum ſibi vendicare, & effectualiter perpetuis futuris temporibus vigere debere Conſtitutiones & inſtituta, necnon ſtatuta & conſuetudines antedicta. Et inſuper tibi Monaſterium Sancti Ambroſii prædictum, cuius ac dictorum vnitorum Monaſteriorum fructus, reditus, & prouentus ſexcentorum florenorum aureorum, ſecundum communem exti-

extimationem valorem annuum (vt asseritur) non excedunt, cum omnibus iuribus, & pertinentiis suis eisdem Monasterijs vnitis, vel in simul omnia prædicta Monasteria auctoritate præfata in perpetuum vniendi, incorporandi, & annectendi, huiusmodi quoque Monasteria, & illorum personas, in capite & in membris; prout reformationis officium inibi expedire cognoueris, eadem auctoritate reformandi, & corrigendi, ac de habitu, & obseruantia, quibus se personæ ipsæ pro tempore coaptare debeant, etiam super illorū alteratione atque mutatione, cum indigentibus inibi dispensandi, ac prædicta vnita Monasteria ab omni iurisdictione, potestate, superioritate, & dominio Episcoporum Bononiensium, pro tempore existentium, ac illorum Officialium (prout tibi videbitur) eximēdi, & liberandi, ac omnia alia, & singula, quæ in præmissis, & circa ea, & ad hoc quod Monasteria ipsa, & personæ quæcunque in illis pro tempore eidem Domino mancipatæ, votiuis congratulentur euentibus necessaria fuerint, aut quomodolibet opportuna, facien di, disponendi, & ordinandi, & etiam per censuras Ecclesiasticas exequendi, plenam, ac liberam concedimus tenore præsentium facultatem. Non obstantibus reseruationibus generalibus, vel specialibus, de Monasteriis quibusuis per dictam sedem factis: & in antea faciendis, ac constitutionibus Apostolicis, necnon statutis, & consuetudinibus Monasteriorum, & ordinis prædictorum, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, cæterisque contrarijs quibuscunque. Prouiso, quod in Monasteriis ipsis, prout facultates eorum suppetent, etiam huiusmodi diuino instaurato cultu, debitus Canonicorū, & Ministrorum numerus omnimodè resseruetur]. Nos enim ex nunc irritum decernimus, & innane, si secus super his à quoquam, quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Datum Friburgi Lausanensis Diœcesis. Nonis Iunii Pontificatus nostri anno primo. Ioannes de Prato. 1418.

Habetur & alia Pontificis huiusmet eorundemq; Monasteriorum ijsdem Canonicis collatio, sub Dat. Romæ 5. Idus Februarij. Pontific. ann. 13. 1430. Propterea quod supradictus D. Franciscus Prior Titulum sibi retinuit vita durāte omnemq; bonorū administrationē, quod liquet ex processu executiuo Episcopi Commissarij delegati prout D. Franciscum Capello Priorē Charitatis, & S. Clementis cū Frigdionarijs egisse pdictū. quare illa cōfirmatio cēsenda à Titularis obitu.

Littera Martini Papæ Quinti pro Canonica Sancti Victoris extra, & Sancti Ioannis in Monte intra Bononiam.

ARTINVS Episcopus seruus seruorum Dei, Venerabili fratri Episcopo Bononien. salutem, &c. Debitum ministerii, Pastoralis cui disponente Domino præsidemus exposcit, vt circa Ecclesiarum, & Monasteriorum, ac Ecclesiasticarum personarum statum salubriter dirigendum, adijciamus solicitudinis nostræ partes. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii Bartholomæi Prioris S. Ioannis in Monte Bonon. & S. Victoris ordinis S. Augustini Bononien. Diœcesis, Monasteriorum inuicem canonice vnitorum, quæ per Priorem gubernari solita sunt petitio cōtinebat, quòd cum Monasterium ipsum S. Victoris quod ipsorum caput, & conuentuale dudum esse consueuit, causan. negligētia Priorum, qui pro tempore fuerunt, ac sinistris euētibus patriæ illius, ab annis quinquaginta citra ad tantam desolationē & opprobrium deuenerit, quod debito Canonicorum numero regularium, ac obseruantia, diuinis quoque officiis penitus neglectū existit, ac alias in eius ædificiis ruinam, & desolationem extremam ferè patiatur: ac Monasterium ipsum Sancti Ioannis, condecenti Canonicorum, & ministrorum numero pro diuino cultu & aliis ei incumbē. oneribus indigere noscatur, q̄dque idem Prior, & dilecti filii Conuentus dictorū Monasteriorū, ad vtriusq; statum, & exaltationē intendere cupiunt, prout super his inter eos matura deli-

Reformatos Frigdionarios principio ex animo susceperunt Bononienses Canonici, eorumque disciplinam zelantis Prioris exemplo prompte admiserunt, at paulatim tepescēte spiritu, cum nonnullos pigere cœpisset rigidioris conuictus, Dominus Prior præcauens ne quando Ecclesiis suis eueniret, quod Frigdianæ Lucensi nouerat accidisse; illuc enim Prioris Vincentij Iannoti rogatu, Pater Leo quattuor e suis demiserat; quatenus accedentes, Canonicos Diui Frigdiani instar sui reformarent; illorum autem cōtractui nequaquam accesserat nutus Pontificij robur, quod boni Rectores de conferendis Clericis eiusdem naturæ, & instituti, & habitus, & obseruantiæ, tametsi non perinde morum, aut conuersationis paciscentes inuicem, superiori minime se putabant facultate fulciendos. quapropter cum austerioribus recentum imitandis consuetudinibus veteres haud acquiescerent, quin & horrerent & obstreperent, Frigdionarij re infecta redire compulsi. tale quid sibi inquam timens Bononiensis Prior, petijt Monasteria per feruentissimum Nicolaum Albergatū Episcopum Apostolica auctoritate visitari, Canonicosque ad regularem, quam professi fuerant normam compelli. O virum solertem.

deliberatione tractatum extitit, Monasteria ipsa tam in capite, quã in membris reformari, ac debita obseruantia communiri, pro parte ipsorum Prioris & Conuẽtus nobis fuit humiliter supplicatum, vt præmissis opportune prouidere, ipsaque Monasteria visitari, & reformari, ac alia circa hoc necessaria per te fieri mandare, de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur super his prout nobis ex debito pastoralis incumbit officij prouidere cupientes, ipsorũq; Prioris & conuentus in hac parte propositum plurimum in Domino commendantes fraternitati tuæ de qua in his, & aliis specialem in Domino fiduciam obtinemus, per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus ad præfata Monasteria personaliter accedens, & ea quæ Dei sunt corde oculisque perstringens, in illis tam in capite quam in membris, auctoritate nostra officium visitationis exercens, corrigẽs, reformans illa omnia quæ inibi in capite, & membris huiusmodi, in spiritualibus & temporalibus, correctionis, & reformationis officio noueris indigere. Præterea omnes & singulos, quos ex dd. Monasteriorum personis quibusuis criminibus siue excessibus implicatos fore inueneris, absq; personarum delectu, prout hmõi crimina, & excessus exegerint punias iuxta Canonicas sanctiones. Et nihilominus auctoritate nostra statuas, & ordines, quod Prior dd. Monasteriorũ, qui pro tẽpore fuerit, nõ possit Monasteriis eisdem nisi per annum, & non amplius præesse, sed elapso anno ipso, immediatè teneatur in perpetuũ ipsius Prioratum, in manibus conuentuum præfatorum libere renunciare, & Conuentus ipsi ad ipsius, vel alterius Prioris electionem iuxta Regularia instituta Canonica, valeant liberè procedere, faciẽs ea quæ in præmissis statueris & ordinaueris, auctoritate præfata firmiter obseruari, contradictores per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita compescendo. Non obstant. constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon statutis, & consuetudinibus Monasteriorum, & ordinis præfatorum contrarijs, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quacunque firmitate alia roboratis seu si eisdem Priori, & Conuentibus, vel quibusuis aliis, communiter vel diuisim à Sede Apostolica indultum existat, quod interdici, suspẽdi, vel excommunicari non possint, per litteras Apostolicas, &c. mentionem. Datum Florentiæ decimo Kal. Septembris. Pontificatus nostri anno secundo. 1419.

LITTE-

LITTERAE

Sanctissimi Domini Nostri Martini Papae Quinti. Quibus Italicorum Canonicorum, qui in Regulae vigore perstarent reliquias colligit inq; nouellam velut plantationem coagumentat mondans sub vno capite agere, dispensatq; cum eis super priscis quibusdam Ordinis constitutionibus.

MARTINVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam Solicitudinis pastoralis officium quod super omnes orbis Ecclesias & Monasteria dispensatione diuina licèt immeriti gerimus, pulsat & excitat mētem nostram, vt cunctorum fidelium,& praesertim personarum regularium, quae mundanis relegatis illecebris,sub arctioris vitae obseruantia, se perpetuò diuinis obsequiis manciparunt, commodis intendamus; ac in his quae diuini cultus, & religionis augumentum, ac animarum salutem concernunt, eos Apostolici fauoris praesidio foueamus.

Hinc est,quòd nos, dilectos filios Sanctae Mariae de Faxionaria Sancti Leonardi,Sancti Ioannis de monte Bonon.& Sancti Victoris ei canonicè annexi, Sanctae Mariae in portu, Sancti Ioannis de Cereto propè Sanctum Archangelum, Sanctae Mariae de insula Tremiti, Sanctae Mariae de blancis loci Caxoreti, Sancti Saluatoris,Sanctae Mariae de charitate, & Sanctorum quadraginta Martirum.Lucan.Veronen.Bonon.Rauenaten. Ariminen. Teathinen. Mediolanen.Brixianen. Castellanen. & Taruisiens. dioec. ordinis Sancti Augustini Monasteriorum, Priores, Praepositos, Rectores, Canonicos, & Conuentus de Frisionatia vulgariter nuncupatos. Vt Deo quietius perpetuo famulari valeant, fauoribus gratiosis prosequi volentes,ad laudem gloriam, & honorem omnipotentis Dei, eiusque Matris Virginis gloriosae, nec non Beati Augustini con-

Memoratorum locorum Canonicos Martinus omniū primus in formatā Cōgregationem redegit.

confessoris, ac pro religionis incremento auctoritate Apostolica, tenore præsentium statuimus, sancimus, & ordinamus, perpetuis futuribus temporibus irrefragabiliter obseruandum; Quod de cœtero Priores, Præpositi, Rectores, Canonici, & Conuentus præfati, pro eorum perpetua soliditate, ac conseruatione, quàmquàm diuersorum Monasteriorum, & locorum professi existant; nihilominus vnum corpus, vnaque Congregatio similiter, & inuicem connexa censeantur, ac sub vna, & eadem lege, ac obseruantiæ regularis vnitate, morumque conformitate, & eisdem consuetudinibus, priuilegijs, ordinationibus, ac statutis subsint. *git, quam iccirco nouellam in Ecclesia plantationem Eugenius subinde nuncupat.*

Ad cuius quidem Religionis, & Congregationis ipsius conseruationem, augumentum, & fœlicem in Domino, in obseruantia vera, & sanctitate successum Idem Priores, Præpositi, Rectores, Canonici, & Conuentus singulis annis: siue bienniis, aut saltem trienniis, prout opportunum, & vtilius pro eadem religione expedire nouerint, Capitulum generale celebrent, nullatenus dissoluendũ, nisi de subsequenti celebrando, fuerit per ipsum capitulum locus idoneus terminatus, qui quidem locus; nisi euidenti, & magnæ necessitatis causa, & de ipsius Religionis regiminis principalis cõsensu nequeat commutari. In quo quidem Capitulo pro stabilimento congregationis, Religionis præfatæ quomodolibet in eis occurrentia præseruationem, ac statum Sanctæ Religionis præfatæ, & Obseruantiæ Regularis concernentia, pro tempore eadem auctoritate terminare, statuere, & ordinare, Et ordinationes, atque statuta condere: Ac inde statuta condita, & ordinata successu temporis; prout eidem capitulo magis congruum videbitur, & vtilius secundum Deum, & pro communi omnium pace, & conseruatione regularis obseruantię valeant, eis nihilominus innouandi, alterandi, commutandi in totum, vel in partem: Obscura quoque & dubia, etiam circa eorum Regulam, Constitutiones, atque statuta, (salua ipsius regulæ substantia) declarandi, interpretandi, disponendi, & ordinandi, secundum gratiam, à Deo eis tributam, facultatem concedentes. *Capitulariter congregãtur.* *Constituere, sancire, decernere.* *Immutare, ac interpretari*

Aliis autem ipsius ordinis, antiquis constitutionibus præsertim Benedicti Papæ XII. prædecessoris nostri minimè teneantur astricti, quoniam mores, obseruantias, & consuetudines abundãtiores habent illis, & in rigiditatibus, ac disciplina ordinis strictiores, & obser- *His hactenus erant obnoxij, nec alias exempti haberētur*

obſeruantiæ regulari aptiores, ad conſeruandum Religionis debitè ſtatum. Vniuerſos quoq; Congregationis Religionis eiuſdem Prælatos, Priores, Rectores, & ſubditos, pro eorum exceſſibus ſiue delictis corrigere poſſint, prout eidem capitulo, ſiue regimini principali eorum, melius & vtilius ſecundum Deum, Religionisq; debitum videbitur conuenire.

Capituli decreta ut obligent. Statuta quoque, & ordinata per ipſum Capitulum, ſiuè maiorē, & ſaniorem eius partem, ab omnibus & ſingulis dictæ Congregationis Religionis prædictæ, tam Prioribus, Præpoſitis, Rectoribus, & Canonicis, quàm ſubditis inuiolabiliter obſeruentur. Non intendentes tamen ob hoc, tranſgredientes ſimpliciter ad peccatum aliquod aggrauare; ſed pœnitentiæ tantum, & temporali pœnæ, ſiue correctioni ſuperiorum ſubiacere debere, donec ſe humiliter emendauerint.

Rector Generalis. Præterea eadem auctoritate ſtatuimus, vt pro deductione, atq; expeditiua determinatione cauſarum contingentium de tempore in tempus, & occurrentium de locis ſuis, de Canonicorum gremio dictæ Religionis, valeant vnum idoneum Rectorem maiorem, vel Conſeruatorem, ſeu Viſitatorem principalem, prout eis viſum fuerit eligere, & creare, iuxta formam de eorundem electione, & confirmatione Rectoris, dictis ipſorum Monaſteriis, alias ab Apoſtolica Sede conceſſam, quemcunq; maluerint; etiam ſi in dicta Congregatione Religionis præfatæ, aliquo regiminis officio, ſic electus fuerit deputatus; qui tamen ob hoc, à ſuo titulo, ac regiminis officio, nullatenus cenſeatur deſtitutus; ſed officium vtrumque gerere valeat, & exercere.

Cui Rectori, vel Cōſeruatori, ſeu Viſitatori principali, cęteriſq; Prioribus, Præpoſitis, & Rectoribus Monaſteriorum, & locorum dictæ Religionis: quot eidem capitulo videbuntur, de Religione *Diffinitores.* eadem Deffinitores, & ſocij idonei valeant deputari, per Capitulū antedictum, ſine quorum conſilio, & eorum maioris partis conſenſu, dictus Rector, vel Cōſeruator, ſeu Viſitator principalis, ac cęteri Priores, Præpoſiti, atq; Rectores locorum ipſorum, ea quæ huiuſmodi generalis Capituli iudicio ardua videbuntur nequeant *Auctoritas Prælatorum ad Capituli arbitriū.* terminare; Qui tamē Rector, vel Conſeruator, ſeu Viſitator principalis, ac cæteri Priores, Præpoſiti, ſiue Rectores Congregationis Religionis eiuſdem, cum ſuis ſociis, & Diffinitoribus deputatis

illam

illam tantam auctoritatem habeant, bayliam, & potestatem super fratribus, & Canonicis, & subditis antedictis, ac eorum Monasteriorum & locis, & super tota congregatione Religionis prædictæ, & tam in visitationibus locorum omnium, & conuentuum dictæ Congregationis, & Religionis præfatæ, quàm in agendis omnibus spiritualibus, & temporalibus, quàm dictum Capitulum sanius & vtilius, pro communi omnium pace, & conseruatione Regularis obseruantiæ, ac eorum humilitate seruanda, dignum fore censebit. Officium verò huiusmodi Rectoris, vel Conseruatoris, seu Visitatoris principalis, ceterorumque Priorũ, Præpositorum, atq; Rectorum locorum omnium dictæ Religionis, & Congregationis ipsius, præsentium, & futurorum, & deputatorum sibi sociorum, siue Diffinitorum, elapso anno ab eorum creatione, ipso facto expiret, secundum formam in eorum priuilegiis contentam, ac dictis eorum Monasteriis & locis, ab Apostolica Sede concessis, aut eisdem non obstantibus priuilegiis, anno secundo expleto, siue tertio tantum successiuè finito ad plus; tunc eo ipso vacet, & expiret dictorum regimen & officium; prout in premissis idem generale Capitulum pro dictæ Religionis, & Congregationis conseruatione, commoditate, atque vtilitate, secundum Deum sanius, & vtilius decreuerint exequendum. His tantum adiectis, & declaratis, quòd talis Rector, Conseruator, seu Visitator principalis prædictus; vltra tertium annum successiue finitum, in eodem suo regimine & officio, pro quarto sequenti anno amplius reeligi, & in dictum regimen & officium assumi non possit, pro illa vice tantum. Ad aliud tamen regimen, & officium eligi possit, in alio Monasterio, & Loco. Ceteri vero Priores, Præpositi, siue Rectores, & officiales prædicti Monasteriorum, & locorum omnium dictæ Religionis, & Congregationis ipsius, præsentium, & futurorum, reeligi possint, & in idem regimen & officium assumi, toties, quotiẽs dicto visum fuerit Capitulo generali, etiam in eodem loco, & in diuersis regiminibus, & officiis; seruatis tamen in cæteris omnibus dictorum priuilegiorum debitis modis & formis. Interim autem, quò dicti Priores, Præpositi, Officiales, siue Rectores, statutum sibi regiminis & officii sui tempus expleuerint, circa huiusmodi officia, siue regimina gubernanda per Vicarios in locis deputandos. ipsi Capitulo generali, siue eorum regimini principali, prouidendi

Regimen ad summã triennale

Locorum Vicarij.

onus

onus incumbat; donec alii eorum loco fuerint, vt præfertur canonicè subrogati, aut ipsi quorum cessauit regimen & officium, suis exigentibus meritis, reeligantur de nouo per capitulum antedictum, iuxta modum qui continetur in præfata concessione Apostolica.

Porrò ne Monasteria ipsa in contingentibus mutationibus præfatorum Canonicorum, in suis locis & conuentibus, damnum aliquod qnomodolibet patiantur, quotienscunque aliquis fuerit per dictum Capitulum, de vno ad aliud eorum Monasterium pro Cōnentuali transmissus, & deputatus, ipso facto à Priore, siue Præposito, aut Rectore loci, in quo professionem emisit, illa vice censeatur absolutus, & eius ad quod vt præfertur fuerit Monasterium destinatus, quousque in eo deputabitur permanere, ibi veluti proprius Canonicus reputetur, & pro Conuentuali habeatur ibidem, in omnibus Capitularibus, aliisq; singulis actibus, ac si foret ibidem expresse professus; vt in dictis priuilegiis, & concessionibus Apostolicis plenius continetur.

Absolutio à loco professionis.

Et vt omnis via scandali præcludatur, singuli Canonici, Conuersi, ac oblati, siue Commissi Cōgregationis Religionis prædictæ sub obedientia generalis Capituli, ac dicti Rectoris, vel Conseruatoris, seu Visitatoris principalis, & sociorum Deputatorum nomine Congregationis eiusdem, principaliter submittantur, & inde consequenter sub illorum Rectorum, siue Priorum, aut Præpositorum, in quorum locis, & Monasteriis fuerint pro Conuentualibus deputati.

Obedientia quibus & quo ordine præstanda.

Valeantq; Canonici dictæ Congregationis cum consensu eorum Capituli generalis, siue regiminis dictæ Congregationis principalis, auctoritate Apostolica acceptare, & acquirere iusto titulo, loca, & Monasteria, tam facta, quàm de nouo construenda, à quocunque Prælato, Ecclesiasticaque persona: necnon Rege, Duce, Principe, vel Barone, Dominio, siue Communitate, omniq; Christi fideli.

Facultas acceptandi Monasteria.

Statuentes insuper eadem auctoritate pariter, & ordinantes, vt tam huiusmodi statuta, ordinationes, & voluntates, nostraq; cetera priuilegia, concessiones, immunitates, & gratiæ singulis antedictis Monasteriis, ac locis ipsius Religionis, ac Congregationis prædictæ per Romanos Pont. Prædecessores nostros, seu pro Romanis Pon-

Extensio priuilegiorum.

Pontificibus se gerentes: Imperatores, Reges, Duces, Barones, & Principes, Dominia, Communitatesq; concessæ, & concessa. Quæ omnia præsentibus haberi volumus pro expressis, & in posterum fauente Domino concedenda, in omnibus, & per omnia, ad vniuersa & singula loca, & Monasteria, Prioratus, & Præposituras, & domos, eorumq; personas, quæ nunc, & præcedente tempore ad huiusmodi Religionem, ac Congregationem ipsius, & ad eiusdem fratres, & canonicos reducta, vel vnita sunt; seu reduci, vel vniri contigerit, cum illius, aut illorum suppositis, vel vnitis; aut per eosdem Canonicè acquisitis, & iusto titulo acquirendis, vt præfertur extendi debeant, cum omnibus dictæ Congregationis, & Religionis moribus, & modis, consuetudinibus, & obseruantiis, ordinationibus, & priuilegijs, atq; statutis, constitutionibus, & reseruationibus Apostolicis, atque nostris generalibus vel specialibus quorumcunq; tenorum existant, aliisq; contrariis non obstantibus quibuscunque. Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane, si secus super præmissis à quoque, quauis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatoria.

Decretũ irritans.

Nulli ergo hominum liceat hanc paginam nostri statuti, sanctionis, ordinationis, voluntatis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Tibure secundo Kalen. Iulij Pontificatus nostri anno quarto.

1241.

Litteræ

LITTERAE

Sanctißimi Domini Nostri Eugenij Papae Quarti. Prohibentes ne Canonici Frigdionarij ad alios regulares digrediantur, neu per quoscunque distrahantur.

Est Romae

VGENIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Ad Monasteriorum, ac religiosorum locorum, & in eis sub religionis habitu famulantium personarum omnium statum, salubriter ac prosperè dirrigendum, paterna solicitudine vigilãtes, eorum profectibus libenter intendimus, vt illa sinistris ab ipsis sublatis quibuslibet, votiua suscipiant incrementa, fauorem quantum cum Deo possumus beniuolum impartiamur.

Exhibita siquidem nobis nuper pro parte Rectoris, & vniuersorum de Congregatione, & ordine Canonicorum Beatae Mariae de Frixonaria Lucanae Dioecesis ordinis Sancti Augustini petitio continebat. Quod licet ipsi in cõgregatione huiusmodi, sub regulari obseruantia, & vita laudabili, deuotum ac sedulum exhibuerint hactenus prout etiam exhibent eidem altissimo famulatum, & in illis domino concedente variis virtutum meritis multiplicari perseuerent: tamen pro salubri ipsorũ statu & conseruatione, quòd nullus eorum praesentium, & futurorum de Cõgregatione, & Ordine praefatis, ad alia Monasteria seu loca, absque suorum superiorum licentia petita, & obtenta, valeant se transferre, per sedem Apostolicam benignè prouideri concupiscunt.

Nos igitur exponentium desiderio huiusmodi annuere, necnon eis in praemissis salubriter consulere volentes, ipsorum in hac parte supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica tenore praesentium volumus, statuimus, mandamus, & declaramus. Quòd de caeterò perpetuis futuris temporibus nullus ex Canonicis praesentibus, & futuris praedictis, de aliquo Congregationis, & Ordinis huiusmodi Monasterio siue loco, ad aliquod aliud Sancti Benedicti,

in

in quo regularis non vigeat obseruantia, seu Sancti Augustini prædicti, vel alterius cuiuscunque ordinis Monasteriorum, siue Monastici loci, vigore cuiuscunque concessionis, licentiæ, seu facultatis; etiam per Apostolicas litteras, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de voluntate, statuto, & declaratione huiusmodi mentionem, quibusuis personis, cuiuscunque gradus, status, & conditionis existant, etiamsi Patriarchali, vel Cardinalatus præfulgeant dignitate, sub quacunque verborum expressione in genere, vel in specie concessas hactenus, aut forsan in posterum concedēdas. Quodq; nullus alterius Monasterii, siue loci Prælatus, aut alius, quicunque in eo, aliquem Canonicorum præsentium & futurorum eorūdem, in Monasterio recipere, vel admittere sub excōmunicationis pœna, quàm tā recepti, & admissi, quàm recipientes huiusmodi pro tempore eo ipso incurrant; si moniti non destiterint: & quam ex tunc contra quemlibet transgressorum proferimus, & a qua a nullo alio præterquam à Romano Pontifice, nisi in mortis articulo constituti absolui possint, absque Rectoris maioris, vel alterius ex duobus, ordinis & congregationis huiusmodi visitatoribus pro tempore existentibus licentia speciali audeant, debeant, vel præsumant.

Decernentes irritum, & innane quicquid contra præmissa per quoscunque quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attemptari. Non obstantibus præmissis, ac quibuscunq; constitutionibus, & ordinationibus, necnō aliis priuilegiis, & litteris Apostolicis illis præsertim per quas dudum Venerabili Fratri nostro Thomæ Rechanaten. & Maceraten. tunc Tragurien. Episcopo inter alia cōncessimus, Quod de religiosis sub S. Augustini regula viuentibus quorumlibet præterquam mendicantibus, ordinis personis, vsq, ad numerum 25. in Canonicos, & fratres Monasteri Sācti Saluatoris de Venetiis dicti Ordinis S. Aug. Castellanen. Diœc. cuius ipse Episcopus administrator à nobis specialiter deputatus tūc erat; prout existit accipere, & assumere, necnon personis prædictis, quòd de Monasteriis, siue locis, in quibus professionē regularē emisissent, ad dictum Monasterium Sancti Saluatoris, etiā superiorum suorum licentia minime petita, vel obtenta transire, ac in eo remanere valerent. Quas quò ad præmissas specialiter declaramus, de cætero se non extendere ad Canonicos dictæ Congregationis, nec

Tale indultū pro dijt ex quo Frigdionarij eam Ecclesiā demiserunt. 1427. qd pauci essent numero.

V non

non Monasteriorum, locorum, & ordinum prædictorum iuramẽto, confirmatione Apostolica, vel quacunque firmitate alia roboratis, cæterisque contrarijs quibuscunque.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis, statuti, mandati, declarationis, prolationis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurũ.

Datum Florentiæ anno incarnationis Dominicæ millesimo, quadrigentesimo trigesimo quinto. 15. Kal. Februarii. Pontificatus nostri anno Quinto. Ioannes de Stoccatis Blondus gratis de mandato Domini nostri Papæ Registr. in Camera Apostolica.

Litteræ Sanctißimi Domini Nostri Eugenij Papæ Quarti eximentes Canonicos Frigdionarios vbique existentes à proceßionibus rogationum, & letaniarum quorumcunque.

Est Roma

VGENIVS Episcopus seruus seruorum Dei; ad perpetuam rei memoriam Sanctæ religionis zelus sub qua dilecti filii Rector, & Canonici Congregationis Beatæ Mariæ de Frixonaria Lucanæ Diœcesis Ordinis Sancti Augustini, mundanis abiectis illecebris, deuotum & sedulum exhibent altisimo famulatum, nõ indignè meretur, vt eorum petitionibus illis præsertim per quas ipsorum quieti, & commodo consulitur, quantum cum Deo possumus fauorabiliter annuamus.

Hinc est, quòd nos cõsiderantes, quòd Rector, & Canonici prædicti, sub sacro religionis iugo, ac regulari obseruantia in diuersis Italiæ partium Monasteriis; ac locis laudabiliter degentes, à pluribus annis citra diuersis multiplicarunt; prout in dies multiplicant virtutum meritis, ac volentes eis, vt à quibuscunque incommodis liberati facilius prout tenentur, sua vota altissimo reddere valeant salubriter prouidere; eorum in hac parte supplicationibus inclinati, tam prædictos, quàm alios Congregationis, & Ordinis huiusmodi futuros Rectores atq; Canonicos, quo ad rogationes, processiones,

Qui antea tantisper relaxati.

nes,seu lætanias in quibusuis Prouincijs, Ciuitatibus, & Diœcesibus,in quibus Monasteria, & loca eorum, quæcunque existunt,& de cætero consistent, ex nunc in antea quomodolibet, & ex quauis de causa faciendas. Nec non eorum accessum,seu incessum à iurisdictione, & superioritate quorumlibet ordinariorum locorum in quibus ipsæ processiones,rogationes, seu lætaniæ fient, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo eximimus, & etiam liberamus. Nec non ipsis Rectori,& Canonicis præsentibus & futuris. Quòd de cætero perpetuis futuris temporibus ad processiones,rogationes, & lætanias huiusmodi, seu aliarum aliquam accedere seu incedere,aut illis, vel ipsarum alicui quomodolibet interesse, nullatenus teneantur, nec ad id inuiti per ordinarios prædictos,aut quosuis alios cõpelli possint,vel debeant, auctoritate prædicta concedimus, & etiam indulgemus. Decernentes ex nunc omnes & singulos processus, quascunque excommunicationum, suspensionum, & interdicti sententias, censuras, & pœnas in se continentes, quas forsan contra exemptionem,liberationem,& concessionem prædictas haberi,seu fulminari contigerit,irritas,& innanes,nulliusque roboris, vel momenti.

Non obstantibus Apostolicis,ac prouincialibus, & sinodalibus conciliis,edictis,constitutionibus,& ordinationibus,cæterisq; contrariis quibuscunque.

Volumus autem, quòd Priores & Canonici Beatæ Mariæ de Charitate de Venetiis Castellanen. Diœcesis, necnon Sancti Ioannis in Monte Bononien. dicti ordinis,in Monasteriis per tempore degentes, sub exemptione, & concessione huiusmodi nullatenus includantur,sed ad processiones,rogationes, & lætanias prædictas inibi fiendas, prout hactenus consueuerunt accedere, seu incedere, & illis inteesse penitus teneantur. *Exēptionis exceptio.*

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ exēptionis, liberationis, concessionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Bononiæ anno incarnationis Domini 1437. VIII. Idus Maii. Pontificatus nostri anno septimo. Gratis de mandato. D. N. Papæ N. de Cremonensibus.

Litteræ S.D.N. Eugenij Papæ Quarti quibus conceditur Canonicis Frigdionarijs, vt poßint vbicunque, & a quocunque Antistite sacras ordinationes suscipere; tantum de suorum prælatorum licentia.

Est Venetijs.

VGENIVS Episcopus seruus seruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Ad ea per quæ Ecclesiasticarum præsertim sub sacræ religionis iugo mundanis abiectis illecebris altißimo famulantiũ personarum omnium commodo, & quieti consulitur libenter intendimus; illisque quantum cum Deo possumus fauorem beniuolum impartimur.

Hinc est, quòd nos dilectorum filiorum Congregationis de Frixonaria Ordinis S. Aug. asserentium, quòd ipsi à pluribus annis citra, sub regulari dicti Ordinis obseruantia laudabiliter vixerunt; prout viuũt, & de præsenti, in hac parte supplicationibus inclinati. Quòd omnes, & singuli præfatæ Congregationis Canonici præsentes & futuri, à quibuscunq; Catholicis, Antistibus, gratiam & communionem Sedis Apostolicæ habentibus, ad id per singulos Priores pro tempore existentes quorumlibet præsentium, & futurorũ Congregationis huiusmodi Monasteriorum, Prioratuum, ac locorum, in quibus Canonici ipsius Congregationis pro tempore permanserint, quotiens ipsis Prioribus visum fuerit elligendis, ad omnes etiam Sacros ordines (statutis tamen à iure temporibus) se promoueri facere. Quodque quilibet ex Antistibus sic electis prędictis, etiam in quibuslibet extra trium principalium Cõgregationis hmõi per illius Rectorẽ pro tpe existẽtẽ, seu aliis oĩbus, & singulis aliorũ quorũlibet Monasteriorũ, Prioratuũ, atq; locorũ secularium, vel regularium ordinum quorumcunq; vbicunq; etiã extra Ciuitates, & Dioeceses, in quibus Monasteria, Prioratus, ac loca ordinandorũ pro tpe hmõi fuerit, consistentiũ Ecclesiis, in quibus ad id beneuolos receptores inuenerint, p dictos Priores quotiẽs eis expedire videbitur ẽt elligendis, oĩbus, & singulis Canonicis prædictis, ordines præfatos impẽdere, liberè & licitè valeãt. Dioecesanorũ locorũ, & aliorũ quorũlibet desup licẽtia, & cõsensu minimè requisitis, Cõgregationi Canonicorum hmõi auctoritate Apostolica tenore pſentiũ de speciali dono gratiæ cõcedimus pariter & indulgemus.

Non

Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Monasteriorum, & ordinum prædictorum iuramento confirmatione Apostolica, vel quacunque firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, cęterisque contrarijs quibuscunque.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrę cōcessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Florentiæ anno incarnationis Dominicæ 1438. sexto Idus Augusti. Pontificatus nostri anno nono.

Gratis de mandato D.N. Papæ N. de Cremonensibus.

Litteræ Eugenij Papæ Quarti pro exemptione Canonicorum Frigdionariorum ab exactionibus, impositionibus, & oneribus quibuscunque.

VGENIVS Episcopus seruus seruorum Dei, *& cætera vt in præfatione superius. mox.* Nos præmissa debite compensantes, & attendentes, quòd præfati Canonici in vitæ continentia, & sanctimonia, aliisque pluribus, et diuersis virtutibus, et fructuosis operibus in dies multiplicant, & fidelibus partium in quibus pro tempore moram trahunt castitatis, humilitatis, atque multiplicis virtutis exemplum ferre noscuntur, necnon eidem met statui ipsorum, ne ob facultatum carentiam minuantur; sed vt sublatis ab ipsis dispendiis aliisque extraordinariis oneribus, quibuslibet, misericordiæ operibus, & virtutibus supradictis augeantur, quantum cum Deo possumus prouidere volentes, motu proprio non ad dictorum Canonicorum, vel alterius pro eis nobis super hóc oblatæ petitionis instātiam, sed nostra mera liberalitate. Vniuersos Canonicos de Collegio, seu Congregatione huiusmodi, qui nunc sunt, & de cætero perpetuis futuris temporibus erunt: nec non eorum Ecclesias, & domos, atque loca, præsentia & futura, ac etiam possessiones, domus, res, census, iura, atq; bona ad Canonicos, & ipsorum Ecclesias, atque loca prædicta, nunc & in po- *Est Roma*

sterum spectantia,omnia,& singula vbicunque consistentia, quorum qualitates,quantitates, loca, vocabula,confines,ac fructuum; redituum, & prouentuum annuorum, aliorumque eorum veros valores,præsentibus habere volumus pro expressis: Necnon quoscunque colonos,& laboratores super possessionibus & bonis ipsis pro tempore commorantes, cæterosque quo ad hoc ipsorum Canonicorum præsentium,& futurorum procuratores, negotiorum gestores,affictuarios,& pensionarios inquantum Ecclesias,domos, loca,res,census,iura,atque bona contingunt, Ab omnibus,& singulis datiis,impositionibus,subsidiis etiam charitatiuis,& decimis, aliisque oneribus,contributionibus, & exactionibus, quibuscunq; nominibus nuncupentur,per nos vel sedem Apostolicam, aut Legatorum eius,seu nostra,vel dictæ sedis auctoritate; aut per locorũ ordinarios,seu eorum Clericos,vel eorum aliquẽ, seu aliquos, aut alias quomodolibet, ex quibusuis causis etiam legitimis & rationabilibus,possitis hactenus,& in posterum imponendis ab illorum, & cuiuslibet ipsorum persolutionibus, auctoritate Apostolica ex certa scientia tenore præsentium de speciali dono perpetuo eximimus,& totaliter liberamus, ac prorsus, & omnino libera,& exempta decernimus,& declaramus: Volentes etiam, & scientia,& auctoritate prædictis statuentes, & concedentes, quòd nulla per nos, vel per sedem Apostolicam in genere, vel in specie sub quibusuis formis,aut verborum expressionibus, necnon decretis irritãtibus, & cum quibuscunque etiam clausularum indiuidualium, & quòd illis nisi sub certa forma minimè detrogetur, neque derogatum fuisse censeatur, vim,& effectum habentium,& huiusmodi forma, siue seruata fuerit siue non,prohibitoriis, aut alias effectui præsentium præiudicialibus clausulis, concessa hactenus & in posterum concedenda. Item priuilegia, & indulta etiam contra exemptas personas Ecclesiasticas,loca, atque bona quæcunque se extendentia;quorum omnium tenores,ac si de verbo,ad verbum inserta forent huiusmodi præsentibus,etiam haberi volumus pro expressis: nisi in illis tenor earundem præsentium de verbo ad verbum insertus,ac de nominibus,& cognominibus Ecclesiarum,& locorum prædictorum, specialis & expressa mentio facta fuerit, exemptioni,liberationi,necnon decreto, & declarationi huiusmodi aliqualiter præiudicare possint,seu debeant. Quinimo huiusmodi præ-

sentes litteræ, ac contenta in eisdem, plenariam roboris firmitatē obtineant; ac exemptio, & liberatio nostræ prædictæ, plenariè & effectualiter obseruentur, quo ad idē in omnibus & per omnia, ac si tunc alia litteræ, priuilegia, & indulta prædicta, nullatenus emanassent quibusque tunc, vt ex nunc, quo ad hoc specialiter derogamus, illis alias in suo robore permansuris.

Datum Florentiæ anno incarnationis Dominicæ 1439. VII. Idus Iunii. Pontificatus nostri anno nono.

Litteræ Sanctissimi Domini Nostri Eugenij Papæ Quarti Quibus Sacrosanctam Lateranensem Basilicam ad primæuum statum reducit, Restituens eam administrationi Canonicorum Frigdianariorum, Mandansque Congregationem SALVATORIS LATERANEN. nuncupari.

EVGENIVS Episcopus seruus seruorum Dei; ad perpetuam rei memoriam. Ad Sacram Petri sedem superna dispositione vocati. Licet ad singulas insignes Ecclesias, vt spiritualibus proficiant incrementis peruigili cura continuè intendamus; ad basilicā Lateranēsem quæ inter cæteras vrbis Ecclesias tam eius cuius dedicata est nomine, quàm Pontificum dignitate præcipuo decore refulget, tantò ardentius vt in ea vigeat diuini cultus amplitudo vigilare nos conuenit; quantò eius Ecclesiæ cura, & sollicitudo nobis tanquam eius pastori specialius est cōmissa. *Est Roma Nimirum S Liat; ris mūdi.*

Sanè cum ipsa Ecclesia olim secundum prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum instituta consueuerit regi, & gubernari tàm in spiritualibus, quàm in temporalibus per religiosos Ordinis Sancti Augustini, qui ibi fructus vberes animarum Christifidelium afferebant. Quod multis priuilegiis, dictæ Ecclesiæ antiquitus concessis patere dignoscitur. Tamen postmodum fœlicis recordationis Bonifacius Papa Octauus prædecessor noster ex certis causis, quæ suo tempori conuenire videbantur motus, Beati Au-

gustini ordinem inibi suppresso per eum & penitus extincto, per Canonicos, ministros, & Clericos sæculares dumtaxat dictam Ecclesiam regi, & gubernari tam in spiritualibus, quàm in temporalibus in posterum voluit, instituit, & decreuit: quæ institutio vsque ad præsentia tempora, est obseruata.

Cum autem aliquando contingat, vt ea, quæ ex bonis causis laudabiliter facta sunt, postmodum culpa temporum, & hominū negligentia causantibus labantur in prius: & quandoq; ministrorum culpa religio ac deuotio tepescat, ac propterea sit in ea Ecclesia diuinus cultus admodum neglectus tēporibus nostris; ac videamus quòd sæpius propter diuersas causas, & maximè quia vicus dictæ Ecclesiæ propinquus; qui olim frequentibus habitatoribus colebatur, nunc ferè collapsus, & habitatoribus desertus existit. Canonici, & aliæ dictæ Ecclesiæ personæ raro ibi habitant: & ad Ecclesiā ipsam negligenter accedunt; propter quod Ecclesia ipsa Sacerdotibus, & Clericis diuina celebrantibus destituta remanet. Et propterea decus, & splendor illius Ecclesiæ maximè diminutus, & fermè ad nihilum redactus existat; ex quo deuotionem hominum ad illam confluentium refrigerari necesse est. Nos, qui præ cæteris rebus desideramus, vt in ea maximè Ecclesia, quæ tantæ dignitatis, atque auctoritatis existit, vt eam omnes gentes & populi reuereantur, religio vigeat, diuinus cultus ad laudem diuini nominis augeatur. Vtque inibi tales viri instituantur, qui abiectis mundanis curis ac periculis, se totos Deo dicantes inibi continuo morentur; cum pro eorum habitatione commoda faciamus quotidie ædificia fabricari, vt altissimo semper offerant hostiam laudis, & iubilationis, ac pro peccatis populi effundant continuò ad Deum præces suas, ipsam Ecclesiam ad primituum statum regularium Canonicorum duximus adducendum. Itaque cum secundum temporum varietatem, & hominum, varias conditiones, leges quoque, & statuta variari deceat; præsertim cum vrgens necessitas vel vtilitas id exposcit. Nos, quibus emendandi, & corrigendi quæ sunt in melius euasura, non solum potestas data, sed etiam necessitas quædam imposita est. Volentes circa ipsius Ecclesiæ, vtilitatem, & diuini cultus incrementum: & vt omnia in ipsa instaurentur, in melius prouidere; de fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, Motu proprio, & ex certa scientia ordinem

dinem

dinem secularium Canonicorum,& personarum, cæterorumque in prædicta Ecclesia ministrorum, per præfatum Bonifacium ordinatum,& institutum,& vsque ad hæc tempora obseruatum,auctoritate Apostolica supprimimus, & extinguimus, & penitus abolemus, & ad primeuum regularium Canonicorum ordinem reducimus,ipsamque Lateranensem Ecclesiam, cum omnibus & singulis sibi vnitis Ecclesiis, ac Capellis, & membris ei subiectis, necnon iuribus,iurisdictionibus, priuilegiis, exemptionibus,immunitatibus, rebusque aliis, & bonis suis quibuscunque,ad statum primeuum, & ordinem Canonicorum Regularium,sub Beati Augustini regula degentium tenore præsentium reducimus:& in pristinum statum reponimus. Decernentes ex nunc in antea præfatam Ecclesiam per dictos filios Canonicos regulares Beati Augustini sub regulari obseruantia viuentes,Beatæ Mariæ de Frisionaria nūcupatos,quorum vita,& conuersatio laudabilis,doctrina & exemplo in vinea domini proficit, & multipliciter commendatur ab omnibus,& vberes fructus in populis producere dinoscuntur,perpetuis futuris temporibus,in spiritualibus & temporalibus regi,& gubernari, debereque per eos dictæ Ecclesiæ cura omnimoda exerceri.

Et quoniam decēs est eos, quibus talis Ecclesiæ, quæ inter alias orbis Ecclesias primatum tenet,regimē & gubernatio committitur,digniori honoris titulo insigniri. Eadē auctoritate statuimus, quòd Canonici præfati,non amplius Canonici Congregationis de Frisionaria, sed SALVATORIS LATERANENSIS ab omnibus, & singulis, publicè in omnibus gestis & contractibus, deinceps debeant appellari. *A modo Saluatoris Lateranensis Congreg.*

Per hanc autem nominis mutationem, non intendimus priuilegiis,gratiis, exemptionibus, immunitatibusque,ipsis Canonicis per nos,seu nostros prædecessores sub dicto nomine Congregationis de Frisionaria hactenus concessis, aliquatenus derogare. Sed eos volumus dictis priuilegiis,& gratiis plenè vti & gaudere, perinde ac si nomen appellationis antiquæ seruarent.

Vt autem circa custodiā, securitatem,& obseruationem pretiosissimi Thesauri reliquiarum dictæ Ecclesiæ,auro, argento, variisque lapidibus pretiosis, & gemmis ornatarum debitè prouideatur, statuimus, ac etiam decernimus auctoritate præfata, vt

de

de cætero decem personæ de dicta vrbe Ecclesiasticæ per nos & deinde per Romanos Pontifices successores nostros eligendæ, perpetuo custodiam habeant reliquiarum præfatarum; quod vt diligentius facere, & ad id commodius vacare absque eorum dispendio possint, cuilibet earundem personarum, salarium triginta Florenornm auri de camera de publico cameræ annis singulis persoluen. eadem auctoritate concedimus, & etiam assignamus.

Non obstantibus quibuscunqne aliis litteris nostris super translatione, ac reductione, & statu dictæ Ecclesiæ Lateranen. sub quacunque forma, vel expressione verborum hactenus emanatis; quas ex nunc nullius esse decernimus roboris vel momenti, necnon ipsius Bonifacii, & aliis priuilegiis, & gratijs ipsi Ecclesiæ per alios nostros prædecessores concessis, statutisque, & ordinationibus præfatæ Ecclesiæ, etiam auctoritate Apostolica confirmatis, cæterisque contrariis quibuscunque. Nulll ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ suppresionis, extinctionis, abiectionis, reductionis, repositionis, constitutionis, statuti, intentionis, concessionis, & assignationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ 1445. quarto Idus Ianuarij. Pontificatus nostri anno Quintodecimo.

BVLLA

BVLLA

Sanctißimi Domini Nostri Eugenij Papæ Quarti. Pro reductione eiusdem Patriarchalis Basilicæ Lateranensis, ad primordialem Clericorum cultum.

Hanc porro proprio Pontificis stylo, & charactere conscriptam ferunt, ipsimeque orationis fluxu, qui SALVATORIS nomini impensissimè addictus, illud primitiuis Canonicis voluit inditum; propterea enim frequens repetit, velut obtendens, & inculcans.

EVGENIVS Episcopus seruus seruorũ Dei, ad perpetuum rei memoriam. Cum ad sacratissimam venerandã Lateranensem Basilicam dirigimus oculos mentis nostræ, & inter innumeras curas, pro commissi nobis Christiani populi salute desuper imminentes, nos ad contemplandam diuinæ & admirabilis Ecclesiæ sanctitatem, celebritatem, & eminentiam religiosa meditatione conuertimus; tanta profectò sacri loci veneratione, & deuotione mouemur ac deducimur. Tanta in Deum exultatione perfundimur, & ad ineffabilia sacramenta, & tantarum virtutum admirationem diuinorum mistcriorum stupore afficimur, vt nullum Deo nostro acceptabilius holocaustum, & Sanctis Pontificibus ministerium dignius SALVATORI mundi credamus afferri, quàm cœleste in terris habitaculum, locum sanctuarii, Ecclesiarum omnium clarissimum lumen, & speculum singulare, quod totus orbis miratur, & prædicat, studiosius exornare & colere, omni cura & pietate decorare, honoris titulis singulariter sublimare, ac vt in ea maiestas altissimi diebus ac noctibus, puris mentibus, & deuotis obsequiis collaudetur, ac spirituali & temporali ornatu præclare refulgeat, indefessam diligentiã adhibere, & quicquid virtutum, Domino largiente do-

do-

donatur, in illius venerationem consumere; Recolimus namque gloriosam huius Sanctæ Basilicæ constructionem, quando à Christianissimo inclytæ recordationis Constantino Augusto, in honorem SALVATORIS nostri, miræ pulchritudinis extructā, ac fundatam, & suis opibus, ac priuilegijs ditatam legimus, postquàm per beatæ memoriæ Syluestrum Papam (sicut per sanctos Apostolos Domino reuelante cognouit) renatus fuerat fonte baptismatis, ex quo Constantiniana extitit appellata, in mentem venit sacrati temporis grande priuilegium, ante omnes Christianæ fidei, & orthodoxæ religionis Ecclesias, & postquàm brachio Domini exercituum ex alto, & de persecutoribus parta victoria, eo loco primum in sublime se erexit vocabulum Christianum, & in sanctis altaribus, lætantibus populis splendens vexillum crucis effulsit. Et profectò non immeritò ex illius temporis memoria, & salutari infusione lætitiæ in Ecclesiis, victoriis & tranquillitate gloriantibus deuotis, lacrimæ nobis pectora distillant, & corporis & spiritus lætitia, in suaui gaudio cor nostrum & caro nostra exultant in Deum viuum, ponimus ante oculos SALVATORIS nostri nomen in eo loco primum publicè veneratum, cuius gloria sacra Basilica exstitit dedicata, quoniam virtutum Domino diuinitus operante, liberè datum est Catholicas Ecclesias construi, quod Imperialis iussio inhibuerat, inspicimus diuinum locum apud Sacrum Patriarchium nostrum, & celeberrimo Laterani Palatio, vbi & orbis Princeps, & iugis sanctorum Pontificum columnarum Christi successio habitauit, quo ex loco fidei orthodoxæ, & Christianæ dignitatis veritas, à sanctis Pontificibus veris Spiritus sancti organis, toto orbe personuit, quæ in hoc extitit fundata principio, ac solidissimo & sublimi fundamento, contemplamur mirabilia opera Dei, & sanctificatum miraculis locum, quem Sanctus Syluester Christi sacerdos, nouo sanctificationis & chrismationis oleo, ante omnes Ecclesias diuino nomini dedicauit, quando imago SALVATORIS nostri, cunctis cernentibus visibiliter legitur apparuisse, quam deinde Sacram Basilicam Beatissimum Pontificem Gregorium multa operositate, & diligentia reformasse, & sacratis manibus confirmasse traditum est. In mentem subit, quot martyres, quot Pontifices, quot sancti Dei, quot Christiani Principes, sacrum locum castæ mentis intentione calcauerint, quantos locus

Basilica Saluatoris Lateranen. origo.

ipse

ipse genuerit,& non indignè; quanto Ecclesiæ Dei, locis aliis præstantiores existunt, tanto hæc sacrosancta Ecclesia illis omnibus est sublimior: & quicquid est in aliis sanctitatis, refertur ad caput, ad cuius dignitatem, & merita parum putamus omne quod dicitur,cernimus fidelium populorum ad hunc locum superna illustratione concursum, & ingentem charitatis, & deuotionis ardorem, quo de toto orbe conueniunt, & locum celebrant innumeræ Christianorum turbæ,sola illis fama cognitum, & venerabilem sanctitate,& puritate fidei,et religione Christiana, se ferè minus religionis habere existimant; nisi SALVATOREM mundi in illo adorassent loco,vbi primum glorificatum eius nomen,et sacra Catholica religio existit exaltata, et vnde cooperante Domino ad eorũ peruenit auditum: vbi Dei, et Christi Ecclesia nata est et adulta, martyriis coronata,et per religiosissimos Principes, diuina clemẽtia,potentia et diuitiis maior effecta, et vbi Romanum Imperium sub iugo Christi subactum est; in eo sacratissimo orbis loco Apostolorum capita nunc cum Christo regnantium venerabiliter requiescunt, vbi sanctitatis, et religionis est caput, vbi SALVATOR in Apostolis mirabilis prædicatur, quorum alteri cœlorum claues alteri magisterium Ecclesiasticæ eruditionis iniunxit. Vbi Christiani duces exercitus, et populi Dei per Euangelium genitores,in præstantiori sanctorum corporum parte, diuina misteria, et habitaculum SALVATORIS venerantur et ornantur,sanctissimas,et venerandas basilicas,et Christiani triumphi trophea fulgentia, et præclara monumenta,in eadem vrbe veluti pretiosa sacraria,quasi ex lateribus assistere voluerunt; loca gloriosa, vbi sanguinem fudere pro Christo, quæ residuo sacrorum corporum decore illustrantur, ipsos profectò parietes huius sacræ basilicæ sanctorum merita,ac huiusmodi martyrum Christi piè credimus spiritaliter emanare cruorem, et sanctorum Christi sacris refectam esse cineribus, et ad locum sacrum demones contremiscere. Hic Angelorum præsidia, sanctorum orationes, gratiam SALVATORIS abundantius impartiri, et peculiarius Spiritus sancti adesse præsentiam: minimè dubitandum est: et locum illum esse, quem de toto orbe SALVATOR elegerit. Sanctificauit enim tabernaculum suum Altissimus, vbi munda sacrificia, deuotarum mentium orationes sanctas, laudes, ac sanctorum

suorum

ſuorum triumphos in odorem ſuauitatis accipere. Decet igitur vbi totius ſanctitatis eſt caput, vbi hærent terrena cœleſtibus, vbi eſt gratiæ magnitudo, ſacratiſſima holocauſta, & immaculata obſequia diuinæ maieſtati, cum omni ſanctitate perſolui, & munda ſacrificia offerri diuino conſpectui. Hac igitur pia, & ſancta inſpiratione ducti; & domus Dei zelo ſoliciti, ſacratiſſimi Pontifices prędeceſſores noſtri illius ſecuti veſtigia, cuius perfecta, & ordinata ſunt opera, poſtquàm venerabilem locum pro populi Dei ſalute, & ſummi Regis gloria decorauerunt, & ex theſauro Chriſti ſacratiſſimo, inenarrabilibus & incomprænſibilibus indulgentiis, & diuinæ gratiæ largitate, & remiſſionum exuberantia ornauerũt, honorum priuilegijs ſublimarunt, & decorarunt titulis dignitatũ, Diuinam in terris familiam clericorum, qui religioſam vitam ducerent, & ad exemplum naſcentis Eccleſiæ ſanctam inſtitutionem ſeruarent, quos Canonicos regulares appellamus, & ſacrum inter Clericos, & miniſtros Chriſti viuendi modum in ſacrata Baſilica inſtituerunt, firmarunt, erexerunt, & perpetuo deputarunt, vt hi primæ in terris Eccleſiæ, & matris ſanctorum Apoſtolica prouidẽtia curam gererent, qui primorum Chriſtianæ religionis Clericorum normam, traditiones, & inſtituta ſectantur. Huius profectò ſacri ordinis, & ſancti propoſiti, poſt ſanctos Apoſtolos primum in Alexandrina Eccleſia Marcus Petri diſcipulus fuit inſtitutor, & conditor, ac glorioſus doctor Auguſtinus Epiſcopus, diuinis regulis & doctrina decorauit, & ſanctę memoriæ Vrbanus inſignis martir & ſanctiſsimus Pontifex, generalis decreti ordine reformauit: & beatiſsimus Gregorius Auguſtino Anglorum Epiſcopo, veluti plantationem ſacram in commiſſo ſibi populo præcepit inſtitui, & in occidentis finibus ampliauit. Hi ſunt profectò, qui ſanctorum patrum vitam probabilem imitantur, & Apoſtolorum inſtituta inſtinctu Spiritus ſancti renouant; qui ad exemplum illorũ credentium conuenerunt in vnum; quibus erat cor vnum, & anima vna, qui paſtoribus ſuis iuxta Eccleſiaſticas, & Apoſtolicas traditiones obediunt. Sicque hæc ſancta, & placens Deo inſtitutio antiquitus, & ab ipſis ferè primordiis obſeruata extitit, & ſacram Baſilicam per dicti Ordinis Clericos per longa tempora, ſanctè, et ſalubriter gubernatã fuiſſe, certiſſima ſcientia, & veritate cõperimus, & hoc euidentiſſimè atteſtantur innumerabilia documenta.

Canonici Regulares adhibiti.

Canonici Apoſtolici.

Beneuolẽtiſſimus Pontifex.

Cum

Cum autem hoc pium, & salutare institutum, mundo in maligno posito ex antiqua hostis inuidia fuerit perturbatum, & per fœlicis recordationis Bonifacium Octauum prędecessorem nostrum, quadam illius temporis malitiæ consideratione immutatum, & per ipsum Patrum termini, contra diuina præcepta translati noscantur, & amotis Regularibus Canonicis, Secularium Clericorum, & Canonicorum fuerit dicta Ecclesia curæ, & gubernationi commissa, & dignitatum, officiorum, canonicatuum, præbendarum & beneficiorum erectio, institutio, deputatio, & fundatio celebratæ, certis etiam tunc expressis causis, quę diuina clementia cum omnibus in illa immutatione narratis, nostris temporibus omnino nūc cessant, & cessare amplius futuris temporibus Domino largiente sperantur, & ex præfata immutatione sancta Basilica plurimum ab illa sancta institutione in sacro cultu, diuinis officijs, & sacrosanctis misterijs, ac in spiritualibus, & temporalibus deformata, & passa fuerit detrimenta quàmplurima, & vbi prius religio & honestas, cum bonorum temporalium vbertate florebat, vix saltem vestigium potuerit bonorum temporalium apparere, & habitaculum Domini quadam spirituali, & temporali squalleret solitudine. Nil amplius nostræ menti, nostris affectibus, nostræque saluti, & humeris immi nere conspicimus, quàm ut pristinum sanctum, & diuinum opus; primam scilicet institutionem repetamus, Patrum terminos reponamus, & quasi iacenti manum porrigentes, sanctam Ecclesiam Lateranen. ad primæuum statum, & ordinem reducamus. Non profectò minoris existimamus mercedis & meriti, Vitam hanc, & sanctam conuersationem primitiuæ Ecclesiæ, quæ decalescente feruore fidelium iam penè defluxit, inspirante & prosequente diuino Spiritu renouare, quam aliorum sacrorū ordinum Religiones, amplissimè per diuinam misericordiam frequentes, & florentes, eiusdem Spiritus perseuerantia custodire.

Dolet Regularibus ademptā.

Canonicus ordo penè dilapsus.

Nos igitur, qui licet immeriti Beati Petri residemus in loco, & prout nobis diuina clementia posse & scire donauerit, Romanæ Ecclesiæ sanctitati, honori, & gloriæ, & sub religione viuentium salutari propagationi, & ampliationi paternis studiis efficaciter intendamus, quique ante Apostolatum nostrum (vt conscientiæ nostræ testis est Deus) dum adhuc essemus in minori officio constituti, specialem ad hanc venerabilem Ecclesiam deuotionem

gessi-

gessimus, et continuè spirituali exultatione cæcinimus cum Propheta. Domine dilexi decorem domus tuæ, et locum habitationis gloriæ tuæ, et Quàm dilecta tabernacula tua domine virtutum, concupiuit et defecit anima mea in atria domini. *Et* post hæc ex speciali Apostolatus officio huic *Ecclesiæ* nostræ existimimus debitores, per quam datur vt inuigilare, et præesse cæteris omnibus debeamus. Considerantes enim meritò salutem expetere, qui SALVATOREM toto corde venerantur, ac nō dubitantes, quòd si religiosos paterna benignitate prosequamur, nostris opportunitatibus clementem Deum reperiemus. Post deliberationem prouidam, quam cum Fratribus nostris diligenter habuimus, ad laudē omnipotentis Dei, auctoritate Apostolica ex certa scientia, prò *Ecclesiæ* Dei, Catholicæ fidei, et Religionis Christianæ honore, et SALVATORIS nostri gloria, et pro publica vtilitate, et animarū salute, et dictæ Lateranen. Ecclesiæ statu, veneratione, commodis, et honore. Præfatam sacrosanctam Basilicam ad primam institutionem, et primæuum statum reducimus, ac reponimus.

Nota affectum viri.

Vt Ordo Canonicus, qui secundum Deū, & B. Aug. regulam ibi noscitur institutus, perpetuis futuris temporibus, in dicta venerabili Basilica vigeat. & inuiolabiliter obseruetur, ac decernimus, & ordinamus, & perpetua stabilitate firmamus, *vt præfata Basilica per præfati ordinis Clericos in perpetuum gubernetur*. illam quoque dictorum regularium Clericorum, & Canonicorum curæ, gubernationi, administrationi, & plenissimæ dispositioni, cum omnibus spiritualibus, & temporalibus bonis committimus, concedimus, & largimur. Sit ibi religiosorum Clericorum sacer conuentus, qui angelicam in terris agentes vitam, in diuinis laudibus diebus ac noctibus perseuerent, & nil aliud cogitent, nisi quòd ad Domini pertinet seruitutem, & in lege domini indefessa meditatione versentur. Pariterque authoritate omnipotentis Dei, & ex Apostolicę potestatis plenitudine, seculares Clericos, & Canonicos, ac eorum regimen, curam, gubernationem, & institutionem ex nuuc ab eadem Basilica amouemus, ac ex abundantiori Sedis Apostolicæ prouidentia tollimus, extinguimus, remouemus, ac supprimimus, illiusque Ecclesiæ regiminis seculares Clericos Canonicos incapaces efficimus, & Bonifacij prædicti institutionem, ordinationem, immutationem, & renouationem, & cætera præmissa, constituta

quæli-

quælibet & decreta, cum omnibus inde secutis, ac si præsentibus de verbo ad verbum inserti forent cassamus, tollimus, reuocamus; & annullamus, & quascunq; Ecclesiasticas dignitates, officia, canonicas, præbendas. beneficia, capellas, siue altarium beneficia, quomodocunq; & à quibuscunque, etiam secularibus personis instituta, & per quoscunque etiam S. Romanæ Ecclesiæ Cardinales regi consueta, & quicquid ex immutatione prædicta institutum, & subsecutum extitit, ex nunc supprimimus, abolemus & extinguimus, necnon dignitatum, officiorum, præbendarum, beneficiorum, capellarum, siue altarium prædictorum bona, iura, fructus, reditus, & prouentus, ad commune patrimonium ipsius Basilicæ, dictis regularibus Canonicis in perpetuũ deseruitura reducimus, appropriamus, & incorporamus. Præsentes quoque seculares Canonicos, qui decem dumtaxat numero superstites existunt, ac Clericos, & beneficiatos prædictos, authoritate, potestate, & & scientia memoratis, ex causis prædictis, & aliis multiplicibus, quas ex certa scientia nostra firmissima veritate comperimus, & didicimus, à dicta Ecclesia officiis, beneficijs, canoniis, præbendis, iuribus, & bonis prædictis amouemus, & nihil omnino iuris, vllis futuris temporibus in prædictis habere volumus, authoritate, & potestatis Apostolicæ plenitudine decernimus, & statuimus; Largienre domino circa eorũ statum, & salubrem prouisionem, quantum à Deo datum fuerit viriliter prouisuri.

Plures cœtus sub proposito Canon. Reg.

Afflatus superni spiraminis.

Ritè nouella plantatio Canonici quos in vnitatem Martinus V. dudum coire mandauit.

Quia verò diuina misericordia, sub regularium Canonicorum proposito, deuotas Deo plures familias, cœtus, consortia, congregationes, & ordines habet Christiana religio, & sanctam conuersationem clementia SALVATORIS nostris temporibus multiplicare dignata est; nos in huius sancti operis institutione, & ad tantæ rei magnitudinem, ad SALVATOREM nostrum direximus nostræ meditationis intuitum, & piè considerantes, & diutius sedulis studiis reuoluentes, ad nouellam in vinea domini plantationem, religiosam familiam Dei, Congregationem de Frisionaria nuncupatam, qua sub eadem Diui Augustini Regula altissimo militãtes, & sacram religionem, prout certè cõperimus, deuota puritate seruantes, in ipsius regulæ vigore, & ordinis disciplina, SALVATORI piissimè famulantur, & religioni dediti, in carne non secũdum carnem viuentes, in gratiarum benedictionibus quotidie multipli-

X ces,

ces,& vberes fructus in agro Dominico, Spiritu sancto ministrante afferre noscuntur, respeximus & mentem nostram diuina inspiratione conuertimus.

Authoritate igitur Apostolica, scientia, & potestate prædictis, Ordinem, & Congregationem prædictam, in dicta Ecclesia instituimus,ponimus,erigimus,& deputamus, & sacrosanctam Basilicam,cum omnibus suis temporalibus,& spiritualibus bonis,membris,iuribus,iurisdictionibus, priuilegiis, exemptionibus in perpetuum dictæ Congregationi concedimus, committimus,& eorum curæ,& administrationi tribuimus,& donamus, & illi tenendam, possidendam,regendam,& gubernãdam largimur, appropriamus, & incorporamus,donamus,& tradimus,vt sub præfatæ Congregationis iure,cunctis futuris temporibus permaneat, ac statuimus,& decernimus,vt propria deinceps Religio, & dictæ Ecclesiæ originalis Ordo, & institutio habeatur, necnon vt omnia ea liberè, & propria auctoritate accipere,& apprehendere,& fructus,ac prouẽtus in suã vtilitatem conuertere valeant, ex nostra permissione cõcedimus. Capitulum quoque,& conuentum, prout regulares Canonici ante immutationem prædictam, & seculares post habuisse noscuntur,cum omnibus iuribus, & priuilegiis habeant.

Originalis ordo.

Decernimus præterea & statuimus; vt deinceps omnes dictæ Congregationis conuentus & Loca, ab huiusmodi sanctæ Basilicæ titulo,& totius Congregationis capite nomẽ accipiãt,& SALVATORIS CONGREGATIO appelletur,& singulos dictæ Cõgregationis Canonicos, vbicũq, Domino seruiẽtes,huius Basilicæ Clericos,ministros, & religiosos, ac de ipsius Capituli gremio in omnibus iuribus, & priuilegiis censeri decernimus, ac ibidem summi regis laudes,obseruationes,gratiarum actiones,& quotidianas praeces ac sacrificia, pro Christiani populi, & Romanæ Ecclesiæ salute deuoto corde,& purissimis mentibus offerant.

Saluatoris Cõgregatio.

Monasterium insuper,& claustrum,quod apud dictã Ecclesiam pro tantæ rei institutione,& SALVATORIS honore, ac nostra salute,magnis expensis,oneribus,& amplissimis structuris à fundamẽtis ædificari fecimus, & iã ferè multa operositate consumatũ est,cũ eorũ vsibus deputamus,concedimus,& dictæ basilicæ bona præfata, præsentia,& futura dictæ Congregationis Canonicis in perpetuum concedimus,& donamus, vt eorum vsibus in cõi deseruiant. Viuãt sub

Ipsemet parauit regularibus.

sub Priore vno in Canonico ordine, salutarē religionē, & obseruā-tiam regulæ, vt sanctos decet obseruent, copioso, & celebri Congregationis conuentu, & sacro consortio, qualem iam nostris manibus ibidem introduximus, deputauimus, & diuinis obsequiis mancipauimus, & secundum prædictam regulam, & ipsius Congregationis sacros mores, & salubria instituta laudabilem & Deo deuotam conuersationem, & vitam agant.

Necnon oēs libertates, immunitates, exēptiones, dignitates, priuilegia à Rom. Pōtificib. prædecessoribus nostris, siue p priuilegia, vel alias indulgentias Eccl. Lateranē. capitulo, conuent ui, & ipsis Clericis, necnō dictæ Cōgregationi de Frisionaria concessas, siue à Regibus, Principibus, & aliis Christi fidelibus Ecclesiæ p̄fatæ largitas, dictæ Ecclesiæ Lateranē. & capitulo, & cōuētui, & ipsis regulari bus Canonicis confirmamus, concedimus, donamus, & auctoritate Apostolica cōmunimus. Statuentes Apostolica authoritate, & per SALVATORIS mundi misericordiam, & per Apostolorū Petri & Pauli merita gloriosa, & sub diuini obtestatione iudicii, vt nullus hominum eos inquietare, turbare, vel impedire pręsumat, vel prædicta ad Dei laudem, & gloriam instituta, stabilita, perpetua auctoritate firmata immutare: sed vt omnes roborare, custodire, & inuiolata seruare satagant, à misericordissimo Deo, & SALVATORE nostro benedictionis gratiam consequantur. *Confirmatio præcedentium priuilegiorum.*

Ac volentes, & eadē auctoritate decernentes, q. si forsan aliquid cōtra pręmissa, vel aliqđ p̄missorū, p nos vel Sedē Apostolicā in posterū cōcedi, ordinari, vel immutari cōtingat: nisi de pręsentibus de verbo ad verbū in litteris hmōi fieret mētio specialis, illud, & quicquid secus factū fuerit, etiā si motu proprio, vel ex certa scientia, vel quibuscunq; aliis clausulis emanauerit, irritū sit & inane, nullamq; obtineat roboris firmitatem, decernentes insuper ex nunc, nullius roboris vel momenti, si secus à quoquam quauis authoritate, scienter vel ignoranter contigerit attemptari.

Cum autē nos, qui semper istud in votis gessimus, & inter plurima, quę pro Christianæ Catholicę fidei, & religionis honore & amplíatione, & diuini cultus, & religionis salutari propagatione, & Romanę Ecclesiæ gloria, per nos licet immeritos, diuina clemētia nostris temporibus operari dispoſuit. Hoc salutare opus, & sanctā reformationem nobis creditam, et reseruatā fuisse credimus, et co *Sedulo in hoc incubuit.*

gnouimus,circa præmissa solicitis, & efficacibus studiis intēdētes, quibus salutaris feruor ex sancto desiderio semper creuit, per alias nostras litteras sub Dat.Florentiæ.octauo Idus Februarii,Pont.nostri anno nono, dispositiones alias ordinauimus, & successiue per alias litteras nostras,Dat.Romæ apud S. Petrū Kal. *M*aii,Pont.nostri anno quartodecimo, & per alias litteras sub Dat. Romæ apud S.Petrū quarto idus Ianuarij,Pont.nostri anno quintodecimo,secū dū quod expedire videbatur,plura circa hæc reformauimus,quarū vigore,Altissimo cōcedēte quāplurima, huic præsenti nostræ plenę & perfectæ ordinationi,& constitutioni, & dispositioni,accōmoda, & vtilia,tā circa dictorū *C*anonicorū,Regulariū possessionē, quàm administrationē,& plura alia, tā per dictos Canonicos,quā p alios de mandato nostro gesta, & facta sunt,illas oēs cū omnibus inde secutis,quatenus huic nostræ præsenti ordinationi conueniūt,approbamus,& illis per hāc nostrā pleniorē,& perfectiorē dispositionem adiicimusin cæteris autē vel cōtrariis, vel quæ huic minimè cōuenirēt,tollimus & cassamus,& hāc plenā,& perfectā,integrā,firmā, & illibatā ordinationē esse volumus & decernimus.Non obstā.dicti Bonifacii institutione,& immutatione prædictis,quacūq; firmitate &c.roboratis,ac priuilegiis per Sedē Apostolicā dictis secularibus Canonicis Beneficiatis,*C*apitulo, Dignitatibus,& officiis prædictis, vel ipsi *E*cclesiæ qūodocūq; cōcessis,& quocūq; robore munitis,necnō aliis Apostolicis,& dictæ *E*cclesiæ cōstitutionibus,iuramēto,vel alia firmitate roboratis, cæterisq; cōtrariis quibuscunq;.

Derogatoria.

Nulli ergo oīno hominū liceat hāc paginā nostræ reductionis, repositionis,cōstitutionis,ordinationis,firmationis,cōmissionis,cōcessionis,largitionis,amotionis,extinctionis, suppressionis, cassationis,reuocationis,annullationis, abolitionis, appropirationis,incorporationis,institutionis,positionis,erectionis, deputationis,tributionis,donationis,confirmationis,cassationis,communitionis,& voluntatis infringere, vel ei ausu temerario cōtraire:si quis aūt hoc attentare pręsūpserit,indignationē oīpotētis Dei,& B. Apostolorū Petri & Pauli eius,se nouerit incursurū. Dat.Romæ anno Incarnationis Dominicæ 1446.xviij Kal. Ianuarii Pont.nostri anno xvi.

Ego Eugenius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus subscripsi.

† Ego Georgius tit.S.Anast. p̄sb. Card.de Flisco manu ,pp.subscr.

† *E*go B.Basilicæ SS. 12.Apost. presb. Card..Nicen. manupropria.

† Ego Antonius tit.S.Chrysogoni presb. Card. manu propria.

† Ego

† Ego *Io*.tituli *S*.Laurentii in Lucina presb.Card.manu propria.
† Ego G.tit.*S*.Martini in montibus presb. Card.subscripsi.
† Ego Ioan.titu. S.Mariæ Transtiberim presb.Card.manu propria.
† Ego Ludouicus tit.S. Laurẽtii in Damaso presb. Card. Aquileg.
† Ego Dominicus titu.sanctæ Crucis in Hierusalẽ Card. Firmanus.
† Ego Alphonsus tit.SS. quatuor coronatorum presb.Cardin.
† Ego Henricus,tit.sancti Clementis presb.Card. Mediol.
† Ego Thomas tit.*S*.Susannæ presb. Card.manu propria.
† Ego *Io*.tit.S.Sabinæ presb. Card. manu propria.
† Ego Prosper S.Georgii ad velum aureum.S.R.E.Diacon. Card.
† Ego Petrus S.*M*ariæ Nouæ S.R.E. Diaconus Card.
† Ego *I*oan.S. Angeli S.R.E. Diaconus Card.
† Ego Franciscus *E*piscopus Portuen.manu propria.
† *E*go Ioan.*E*piscopus Prænestinus manu propria.

Hic Pontifex antea D. Gabriel Condulmerius Gregorij XII. ex sorore nepos, vna cũ Antonio Corrario eius consanguineo fuerat Canonicus S.Georgij de Alega; immo & fundator ipsius religiosi Collegij, amboq; ad Episcopatũ euocati, adiuncto Ioanne Dominici electo Ragusiæ, inuestierũt P.Stephanũ, ac socios S. Saluatoris de Silualacus de habitu Canonico in executione litterarũ prædicti Grego. Papæ. Ipse Pontificatu euectus Cõgregationẽ suã de Alega mirũ in modũ dilexit & auxit Canonicusq; Diui Saluatoris Bonon. adiecit Senis Venetijs, & alibi Collegia. Demũ cũ Later. Basilicã in pristinũ reponere decreuisset, meditationis oculũ (vt ipse testatur) in Saluatoris iustitiã dirigens, Frigdionarijs reddendã censuit ad quos hæreditario iure didicerat pertinere, & præter eã Placẽtiæ, Vincẽtiæ, Fesulis Pistorij, & Cremonæ adiecit Ecclesias; quin & prædictus Antonius sibi commendatum Patauinum eis cœnobium contulit, & Ioannes Dominici Tremitanam insulam cum annexis; velut certatim reparatum Canonicum ordinem propagare cupientes.

Litteræ Sanctißimi Domini Nostri Nicolai Papæ Quinti confirmantes Basilicæ Saluatoris omnia prædecessorum Priuilegia.

Est Roma.

ICOLAVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Priori, & Capitulo Ecclesiæ Lateranẽ. Ordinis Sancti Augustini, salutem & Apostolicam benedictionem.

Cùm à nobis petitur quod iustum est, & honestum, tam vigor æquitatis, quàm ordo exigit rationis, vt per sollicitudinem officij nostri perducatur ad effectum.

Ea propter dilecti in domino filii, vestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu, omnes libertates & immunitates, à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus siue per priuilegia, siue per alias indulgentias, vobis & Ecclesiæ Lateranensi concessas. Necnon libertates, & exemptiones secularium exactionum à Regibus, aut principibus, aut aliis Christi fidelibus rationabiliter vobis indultas. Sicut eas rectè, & pacificè possidetis; vobis, ac per vos eidem Ecclesiæ auctoritate Apostolica confirmamus & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, & continuationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno incarna tionis Dominicæ 1447. Ianuarii. Pontificatus nostri anno primo.

Bulla

BVLLA

Sanctissimi Domini Nostri Nicolai Papæ Quinti. Qua confirmantur prædecessorum priuilegia, cunctaque Basilicæ Saluatoris attribuuntur.

ICOLAVS Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Ex prouisione Sedis Apostolicæ necnon Ecclesiarum, præsertim sub regulari habitu, mundanis abiectis illecebris, studio piæ vitæ altisimo famulantium personarum deuotione, ac meritis dignoscitur peruenire ad Romanum Pontificem nunquam à prædecessoribus nostris Roma. Pontificibus, seu eorũ auctoritate in personarum earundem, illorumque Monasteriorum & aliorum piorum locorum fauorem, commodum, ac vtilitatem gesta corroboret, & indulta confirmet. *Est Ferraria.*

Dudum siquidem fœlicis recordationis Martinus Papa Quintus prædecessor noster, ad gloriam & honorem omnipotentis Dei, eiusque gloriosæ Virginis Matris, dilectos filios Sanctæ Mariæ de Frixonaria Sancti Leonardi, Sancti Ioannis in monte Bononien. & Sancti Victoris ei Canonicè annexi: Sanctæ Mariæ in portu, Sancti Ioannis de fereto, propè Sanctum Archangelum Sanctæ Mariæ de insula Tremeti, Sanctę Marię de Blanchis loci Casoreti; Sãcti Saluatoris, Sanctæ Mariæ de la Charita, Sanctorum Sancta Martirum Lucanæ Veronen. Rauenaten. Ariminen. Reatinen. Mediolanen. Brixien. Castelanen. & Taruisinæ Diœc. Ordinis Sancti Augustini Monasteriorum Priores, Præpositos, Rectores, Canonicos, & Conuentus de Congregatione Saluatoris Lateranensis, etiam vulgariter de Frixonaria nuncupatos, vt Deo quietius, perpetuo famulari valerent, gratiosis fauoribus prosequi volens; ad honorem Omnipotentis Dei, Matrisque eius Virginis Gloriosæ, ac Beati Augustini confessoris, pro religionis incremento; quòd ex tunc in antea Priores, Præpositi, Rectores, Canonici; & conuentus præfati pro eorum perpetua soliditate ac conuersatione, quanquã

diuerſorum Monaſteriorum,& locorum profeſſi exiſtant;nihilomi lominus unum corpus vnaque Congregatio ſimul, & inuicem cõnexa cenſerentur,& ſub vna,& eadem lege, ac obſeruantiæ regulatis vnitate, morumque confirmitate, ac eiſdē conſuetudinibus, priuilegiis,ordinationibus,ac ſtatutis ſubeſſent:& pro religionis,& Congregationis hmõi conſeruatione, augumento, & fœlici in domino obſeruantia vera, & ſanctitate,ſucceſſu; circa celebranda eorum capitula,eligendis rectoribus,ipſorumque locorum eorundem,ac quàm pluribus aliis eorum;ac Monaſteriorum & locorum prędictorum regimen, & gubernarionem in ſpiritualibus concernentibus, acceptandiſque recipiendis iuſto titulo locis & Monaſteriis,tam factis, quàm de nouo conſtruendis à quocunque Prælato Eccleſiaſtico, & Eccleſiaſtica perſona: necnon Rege,Duce,Principe,vel Barone, Dominio,vel Cõmunitate, & quolibet alio Chriſti fideli,quàm plura ſalubria ſtatuerit, & ordinauerit, ac voluerit, quòd tam ſtatuta & ordinationes prędicta, quàm cętera dicta priuilegia,conceſsiones,immunitates, gratiæ ſingulis ante dictis Monaſteriis,ac locis ipſius Religionis & Cõgregationis prædictæ, per Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros,ſeu pro Rom.Pontificibus ſe gerentes, Imperatores,Reges, Duces;Barones,Principes, Dominia,Cõmunitates, conceſſa quæ omnia haberi voluit pro expreſſis, & in poſterum concedenda, in omnibus & per omnia, ad vniuerſa & ſingula loca,Monaſteria,Prioratus,Præpoſituras,& domos eorumque perſonas,quæ tunc, & procedente tempore ad huiuſmodi Religionem, & Congregationem, & eiuſdem fratres, & Canonicos reducta,& vnita eſſent;ſeu reduci,& vniti contingeret, cum illius,ac illorum ſuppoſitis, vel vnitis; ac per eoſdem canonicè acquiſitis, & iuſto titulo acquirendis,vt præfertur extẽdi deberent.

Et deinde piæ memoriæ Eugenius Papa Quartus prædeceſſor noſter,Sacroſanctam ac Venerabilem Lateranen.Baſilicam ad primam eius inſtitutionem, primæuumque eius ſtatum. Videlicet Canonicorum Regularium, ex certis tunc expreſſis cauſis,poſt deliberationem prouidam, quàm cum fratribus ſuis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, de quorum numero tũc eramus habuit diligẽtẽ; pro Eccleſię Dei, Catholicæ fidei Chriſtianæ,& religionis honore, SALVATORIS noſtri gloria,publica vtilitate ac dictæ Latera-

teranenfis Bafilicæ ftatu , veneratione , commodis , & honore reducens,ac reponens .

Vt Ordo Canonicus , qui fecundum Deum , & Beati Augustini regulam ibi nofcebatur institutus,perpetuis futuris temporibus, in dicta Ecclefia vigeret , & inuiolabiliter obferuaretur ; & ordinem , & Congregationem prædictos in dicta Ecclefia inftituit, erexit,& deputauit,dictam Lateranenfem Bafilicam , cum omnibus fuis fpiritualibus,& temporalibus bonis,membris,iuribus,iurifdictionibus, priuilegiis , & exemptionibus in perpetuum eidem Congregationi conceffit , & commifit eorum curæ, & adminiftrationi tribuit & donauit .

Decreuitque & ftatuit, vt deinceps dictæ Congregationis conuentus & loca,ab huiufmodi S.Later. Bafilicæ titulo,& totius Cõgregationis capite nomen acciperet , & SALVATORIS CONGREGATIO appellaretur;ac fingulos dictæ Congregationis Canonicos vbicunq; domino feruiẽtes huius Bafilicæ Clericos,miniftros,ac Religiofos,ac in Capituli gremio omnibus iuribus, & priuilegiis cenferi decreuit , prout in diuerfis dictorum prædecefforum noftrorum litteris, quarum tenores de verbo ad verbum præfentibus haberi volumus fufficienter pro expreffis plenius continetur .

Cum autem ficut exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Rectoris, & vniuerforum , ac fingulorum Canonicorum petitio continebat : ipfi Rector, & Canonici litteras prædictas , ac omnia & fingula in eis contenta , pro eorum fubfiftentia firmiori, noftro munimine roborare defiderent : pro parte eorundem Rectoris & Canonicorum, nobis fuit humiliter fupplicatum , vt ipforum defiderio huiufmodi fauorabiliter annuere, & alias fuper his opportunè prouidere de benignitate Apoftolica dignaremur.

Nos igitur qui ad Congregationem ipfam , illiufque Monafteria , Ecclefias,loca , ac perfonas propter eorum laudabilem, ac religiofam vitam , & multiplices , & vberes fructus , quos in vinea Domini altiffimo miniftrãte gratiam dicti afferunt , fingulari deuotione afficimur ; ipfos & eorum Monafteria, atque loca fpiritualibus fauoribus atque gratijs profequi volentes,huiufmodi fupplicationibus inclinati,auctoritate Apoftolica , & ex certa fcientia, tenore præfentium,tam Martini,quàm Eugenii litteras prædictas,

nec

necnon omnia, & singula in eis contenta, ac quæcunque inde secuta approbamus, ac pleno firmitatis robore subsistere; necnon perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obseruari debere decernimus.

Necnon concedimus,& indulgemus omnibus,& singulis Congregationis Canonicorum huiusmodi Ecclesiis,Monasteriis;Prioratibus,locis,& personis,præsentibus,& futuris, vbicunque consistentibus, & constituendis, quòd in prædicti Martini, & Eugenij prædecessorum contentis litteris, ac omnibus & singulis aliis exēptionibus,priuilegijs,immunitatibus, libertatibus,gratiis,& indultis,bonis,& iuribus spiritualibus,& temporalibus concessis et concedendis;quibus dicta Ecclesia vestra,seu Basilica Saluatoris Lateranen.eiusque supposita vtuntur,& gaudent;seu vti,& gaudere poterunt quomodolibet in fututum, in omnibus, & per omnia parimodo,& absque vlla differentia,in perpetuum vti possunt pariter, & gaudere.

Non obstantibns prę missis,ac constitutionibus, ordinationibus, exemptionibus,priuilegiis,ac litteris Apostolicis, specialibus, vel generalibus,sub quibuscunque formis, & expressionibus verborũ, editis,& concessis,cæterisque contrariis quibuscunque.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis,constiturionis, & confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignarionem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ 1450.Kal. Ianuarii Pontificatus nostri anno tertio.

Bulla

BVLLA

Sanctissimi Domini Nostri Nicolai Papæ Quinti. Qua singulorum Canonicorum Capitula proprios sibi deligunt Conseruatores.

ICOLAVS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filiis Sanctæ Mariæ Florentin. & Sancti Georgii Maioris Venet. Castellanæ Diœcesis, ac Sancti Sixti Placen. tantum Monasteriorum Abbatibus, salutem & Apostolicam Benedictionem.

Militanti Ecclesiæ licet immeriti disponête domino præsidentes, circa curam Ecclesiarum, & Monasteriorum omni solertia reddimur indefessa soliciti; vt iuxta debitum pastoralis officii eorum occuramus dispêdiis, & profectibus diuina cooperante clementia salubriter iutendamus. Sanè dilectorũ in Christo filiorum vniuersorum Canonicorum Ordinis Sancti Augustini de Congregatione Saluatoris Lateranen. olim de Frixionaria nuncupata; ac Congregationis eorundem conquestionem percepimus. Quòd nonnulli Archiepiscopi, Episcopi, aliique Ecclesiarũ Prælati, & Clerici, ac Ecclesiasticæ personæ, tam religiosæ, quàm sæculares. Necnon Duces, Marchiones, Comites, Barones, nobiles, milites, & laici, communia Ciuitatum, vniuersitates oppidorum, castrorum, villarum, & aliorum locorum, & aliæ singulares personæ Ciuitatum, & Diœcesim, & aliarum partium diuersarum, occuparunt & occupari fecerunt castra, villas, & alia loca, terras, domos, possessiones, iura, & iurisdictiones; necnon fructus, & vsus, reditus, & prouentus dictæ Congregationis, & Canonicorum huiusmodi & nonnulla alia bona mobilia, & immobilia, spiritualia, & temporalia ad Congregationem, & Canonicos huiusmodi, necnõ Lateranen. & alias eorum Ecclesias, Monasteria, Prioratus, & regularia loca, communiter, seu diuisim spectantia, & ea detinent indebitè occupata; seu ea detinentibus præstant auxilium consilium, & fauorem. Nonnulli etiam, qui nomen domini in vanum recipere *Est Venetijs*

non

non formidant, eisdem Canonicis super dictis Castris, villis, locis aliis; necnon terris: domibus, possessionibus, iuribus, & iurisdictionibus, fructibus, censibus, redditibus, & prouentibus eorundem, & quibuscunque aliis bonis mobilibus, & immobilibus, spiritualibus, & temporalibus, & aliis rebus ad Cōgregationē Canonicorū, & Eccles. Lateran. necnon alia Monasteria, Prioratus, & regularia loca præfata, tam cōiunctim quàm diuisim pertinentibus, multiplices molestias, & iniurias inferunt & iacturas. Quare per parte Cōgregationis, & Canonicorum, huiusmodi, fuit humiliter supplicatum; vt cū eisdem valde reddatur difficile pro singulis querelis ad Sedem Apostolicam habere recursum, prouidere ipsis super hoc paterna diligentia curaremus.

Nos igitur aduersus occupatores, detentores, præsumptores, molestatores, & iniuriatores huiusmodi, illo volentes eidem Congregationi, & Canonicis remedio subuenire, per quod ipsorum præsumptorum compescatur temeritas: & aliis aditus ad committendū similia præcludatur. Discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus: Quatenus vos, vel duo, aut vnus vestrum, per vos, vel alium, seu alios, etsi sint extra loca in quibus deputati estis conseruatores & iudices: præfatis Congregationi, & Canonicis efficacis defensionis præsidio assistentes, non permittatis eosdem super his, & quibuslibet aliis bonis, & iuribus ad Congregationem; Canonicos, & Lateranen. ac alias Ecclesias, Monasteria, Prioratus, & regularia loca prædicta, vt præfertur spectantibus, ab eisdem vel quibusuis aliis indebitè molestari, vel eis grauamina, seu damna, vel iniurias irrogari, facturi dictis Congregationi, & Canonicis, cū ab eis vel procuratoribus suis, aut eorum aliquo fueritis requisiti, de prædictis & aliis personis quibuslibet, super restitutione huiusmodi castrorum, villarum, terrarum, & aliorum locorum, iurisdictionum, iurium, & bonorum mobilium, redituumque ac prouentuum, & aliorum quorumcunqne bonorum: necnon de quibuslibet molestiis, iniuriis, atque damnis præsentibus, & futuris, in illis videlicet quæ iudicialem requirunt indaginem, summariè & de plano, sine strepitu, & figura iudicii, in aliis verò prout qualitas eorum exegerit iustitiæ complementum; occupatores, seu detentores, præsumptores, molestatores, & iniuriatores huiusmodi: necnon contradictores quoslibet, & rebelles cuiuscunque dignitatis,

status,

ſtatus,gradus,ordinis,vel conditionis extiterint quandocunq;, & quotienſcunque expedierit auctoritate noſtra per cenſuram Eccleſiaſticam; appellatione, poſtpoſita compeſcendo inuocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio bra chii ſecularis.

Non obſtantibus tam fœlicis recordationis Bonifacii Papę octaui prædeceſſoris noſtri,illis præſertim,quibus caueatur,ne quis extra Ciuitatem ſuam,vel Diœceſim; niſi in certis caſibus expreſſis, & in illis vltra vnam dietam à fine ſuæ Diœceſis ad iudicium euocetur ſeu ne iudices & conſeruatores à Sede Apoſtolica deputati prædicta extra Ciuitatem, & Diœc. in quibus deputati fuerint cōtra quoſcunque procedere;aut alii,vel aliis vices ſuas committere; aut aliquos vltra vnam dietam à fine ſuæ Diœceſis trahere præſumant. Dummodo aliquis vltra duas dietas à fine ſuæ Diœceſis vigore præſentium non trahatur, Aut tam de aliis,quàm de manifeſtis iniuriis & uiolentiis, & aliis quæ iudicialem requirunt indaginem,pœnis in eos ſi ſecus egerint, & in id procurantes adiectis cōſeruatores ſe nullatenus intromittant,quàm aliis quibuſcunq; conſtitutionibus,à prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus;tam de iudicibus delegatis conſeruatoribus,quàm perſonis vltra certū numerum ad iudicium non vocandis; aut aliis edictis quæ veſtræ poſſent in hac parte iuriſdictioni, aut poteſtati eiuſque exercitio libero quomodolibet obuiare,ſeu ſi aliquibus communiter, vel diuiſim à prædicta ſit ſedem indultum,quòd excommunicari, ſuſpēdi, vel interdici; ſeu extra, vel vltra certa loca ad iudicinm euocari, non poſſint, per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi, & eorum perſonis,locis, ordinibus, & nominibus propriis mentionem, & quælibet alia dictæ ſedis indulgentia, generali vel ſpeciali cuiuſcūque tenoris exiſtat: per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam, veſtræ iuriſdictionis executio in hac parte valeat quomodolibet impediri,& de quo cuiuſque toto tenore, de verbo ad verbum in noſtris litteris habenda ſit mentio ſpecialis.

Cæterum volumus, et Apoſtolica auctoritate decernimus, quòd Patriarchę Archiepiſcopi,et Epiſcopi,& alii locorū ordinarii præſentes,& futuri: eorumquè pro tempore Vicarii in ſpiritualibus generales; necnon aliæ quæcunque in dignitate conſtitutæ perſonæ,& eornm ſinguli, quando & quotiens pro parte Congrega-

gationis, & Canonicorum præfatorum super pręmissis requisiti fuẽ rint, ad præsentium litterarum executionem procedere possint & debeant, etiam perinde in omnibus, & per omnia; ac si præsentes litteræ etiam eis cum clausula; quatenus vnus, vel duo eorum, vel ipsi omnes etiam specialiter directæ fuissent quodq; etiam eorum, et vestrum quilibet prosequi valeat articulum, etiam per alium inchoatum, quamuis idem, inchoans nullo fuerit impedimento canonico præpeditus. Quodque à data præsentiũ sit vobis, et ipsis, ac vnicuique vestrum, et eorum in præmissis omnibus, et eorum singulis cœptis, pręsẽtibus et futuris, perpetua potestas, et iurisdictio attributa, vt eo vigore, eaque firmitate vos, et ipsi possitis, ac quilibet vestrum, et eorum possint in pręmissis omnibus cœptis, et non cœptis, pręsentibus, et futuris, et pro prædictis procedere; ac si prædicta omnia et singula, coram vobis, seu ipsis cœpta fuissent, et iurisdictio eorum, ac vestra, et cuiuslibet vestrum in prędictis omnibus, et singulis, per citationem vel modum alium perpetrata legitimè extitisset.

Pręterea, quia difficile foret huiusmodi pręsentes litteras ad singula, in quibus de eis forsan mentio facienda fuerit loca deferre, eadem auctoritate decernimus. Quod earum transumpto manu publica, et sigillo alicuius Ecclesiastici Pręlati munito, tãquam pręfatis si originaliter exhiberẽtur litteris plena fides adhibeatur in iudicio, et extra, et perinde stetur in omnibus, et per omnia, ac si dictę litterę originales forent exhibitę, vel ostensę. Constitutione prędicta super conseruationibus, et alia qualibet incontrarium ędita non obstantibus, pręsentibus perpetuis futuris temporibus duraturis.

Datum Romę apud Sanctum Petrum anno incarnationis dominicę 1451. Kalendis Martii. Pontificatus nostri anno Quarto.

Pri-

Priuilegium Nicolai Quinti Contra fugitiuos, & apoſtatas à Congregatione.

ICOLAVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Dilectis filiis Rectori Congregationis Lateranen. ordinis Sancti Auguſtini, et vniuerſis quorumcunque Monaſteriorum, Prioratuum, et locorum eidem Congregationi ſuppoſitorum vbilibet conſiſtentium Prælatis, ſalutem et Apoſtolicam Benedictionem. *Eſt Roma*

Sacrę religionis, ſub qua piæ vitę, ac regularis obſeruantię ſtudio laudabiliter inſiſtentes, deuotum et ſedulum exhibetis altiſſimo famulatum promeretur honeſtas, vt ad omnia per quę veſtris, et locorum veſtrorum in eiſque degentium perſonarum indemnitatibus conſulitur, Apoſtolici fauoris prǫſidium efficaciter intendamus. Cum itaque ſicut exhibita nobis nuper pro parte veſtra petitio continebat; nonnulli vobis ſubiecti Canonici, ordinem et obſeruantiam veſtram profeſſi, hoſte humani generis iuſtigante, ad alia tam dicti ordinis, quàm aliena non tamen obſeruantię Monaſteria, Prioratus, ſiue loca, tanquam fugitiui tranſire, ac in eis mā ſionem ſuam captare temerario auſu prǫſumpſerint, in animarum ſuarum periculum, ac locorum veſtrorum detrimentum, et opprobium, ac perniciosum exemplum, ac ſcandalum plurimorum.

Nos veſtris, ac eorundem locorum veſtrorum indemnitatibus ſuper his oportunè prouidere volentes; veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati: vobis et veſtrùm ſingulis, omnes & ſingulos tam exiſtentes, quàm futuros Canonicos veſtros, de locis ipſis ueſtris fugientes, et ad prędicta alia non obſeruantię Monaſteria, Prioratus, ſiue loca huiuſmodi, ubicunque conſiſtentia temeritate propria ſe transferentes, aut alias quomodolibet euagantes, etiam quarumcunque Eccleſiarum, ſeu quorumcunque aliorum Eccleſiaſticorum beneficiorum curam et regimen, quauis auctoritate ſibi commiſſam gerentes, ſeu etiam in quacunque facultate ſtudētes: necnon etiam penes ſingulos ipſorum aliorum Monaſteriorū, Prioratuum, ſiue locorum Prǫlatos, etiam Epiſcopos, uel alia quauis dignitate fulgentes, et quoſcunque alios, etiam quarumuis facultatum, et litterarum Apoſtolicarum ſibi deſuper conceſſarum,

prę-

prætextu vel obtentu, eosdem fugitiuos Canonicos quauis ratione, vel causa recipientes, retinentes; aut recepturos, & retenturos quotienscunque, & quandocunque expedierit, auctoritate Apostolica tam per litteras, & nuntios vestros, quàm etiam per edicta publica hortandi, requirendi, & monendi primo, secundo, tertio, & peremptoriè, ac fugitiuis Canonicis sub pœna excommunicationis latæ sententiæ quatenus ad prædicta, à quibus taliter recesserunt; aut in futurum recesserint, postposita quacunque exceptione redire debeant, & teneantur, vel si forsan hoc praelegerint, ad alia eiusdẽ ordinis, vbi regularis vigeat obseruantia, siue alterius obseruantiæ arctioris, Monasteria, Prioratus, siue loca transire possint et debeãt, altissimo ibidem perpetuo seruituri.

Prælatis verò quibuscunque tales suscipientibus, ac retinentibus præsertim dilecto filio Bono. de vspirelis Præposito Monasterii Sanctæ Agathæ Cremonen. per præpositum soliti gubernari. Qui vt assertis nonnullos ex dilectis filiis Canonicis Lateranen. prætextu quarundam litterarum recepit, ac recipere tentat; quibus litteris etiam si motu proprio, & ex certa scientia à nobis emanauerint derogamus; illasque omnino ad Canonicos Lateranen. prædictos annullamus, & pro infectis haberi volumus. Quatenus eosdem fugitiuos Canonicos à se suisque locis, penitus et omnino expellere intra competentes per vos eis, et eorum singulis præfigendos terminos peremptorios, studeant et procurent, in virtute Sanctæ obedientiæ: et sub excommunicationis ijs de quibus vobis videbitur pœnis, sententiis, et censuris; quas trina Canonica monitione præmissa eorum singuli; qui contumaciter vobis desuper obedire neglexerint: lapsis ipsis terminis ipso facto incurrant: et à quibus per alium, quàm per Romanum Pontificem nisi in mortis articulo constituti, absolui nequeant, districtè præcipiendi, atque mandandi.

Et nihilominus illos ex fugitiuis Canonicis prædictis, qui obedientię filii redierint, et culpam suam humiliter confessi fuerint, ab excommunicationis, et aliis censuris, et pœnis prędictis, quas per recessum huiusmodi vigore pręsentium incurerunt, et futuri incurrerint, auctoritate prædicta in forma Ecclesiæ consueta absoluendi; eisque pro modo culpę salutarem pęnitẽtiam iniungendi. Necnon cum ipsis, et eorum singulis super irregularitate, si quam hu-

huiuſmodi ſententiis ligati, Diuinaꝰ non tamen in contemptũ clauium celebrando, aut alias ſe illis immiſcendo contraxerint, eadẽ auctoritate diſpenſandi, aliaque omnia, et ſingula, quæ in pręmiſſis & etiã ea quæ neceſſaria fuerint, aut quomodolibet oportuna gerẽdi, faciendi, & exequendi plenam, & liberam eadem auctoritate tenore præſentium concedimus facultatem. Rurſus harum ſeriè decernimus, quòd quęcunqꝫ conceſſiones, gratię, & litterę, ſi quas à nobis, vel à Sede Apoſtolica, aut legatis eius, effectui pręſentium in aliquo contrarias, ſub quibuſuis formis, & expreſſionibus verborum, & quibuſuis clauſulis etiam talibus, per quas nominatim, et expreſsè ad huiuſmodi Canonicos ſe extenderent: etiam motu proprio, et ſcientia ſimilibus, in poſterum fortaſſis emanare contigerit, nullatenus valeant; niſi in illis de præſentibus de verbo ad verbum, de nomine Congregationis veſtræ, illiuſq; ſuperioris nomine & cognomine, ſpecialis & expreſſa; non autem per generales, ſeu alias expreſſam mentionem importantes clauſulas mentio haberetur.

Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Aut ſi *E*piſcopo, & aliis Prælatis, & fugitiuis Canonicis, eorumque retentoribus præfatis, vel quibuſuis aliis, communiter vel diuiſim, à Sede Apoſtolica indultum exiſtat, quòd interdici, ſuſpendi, aut excommunicari non poſſint, per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiuſmodi mentionem.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ derogationis, annullationis, voluntatis, conceſſionis, & conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ M.CCCCLII. III. Nonas Februarii. Pontificatus noſtri anno ſexto.

Priuilegium Calisti Papæ Tertij quo Religiosi Clerici Diui Saluatoris de Bononia, veri ac legitimi Canonici declarantur, idque ad abundantiorem certitudinem.

Est Bononiæ.

ALISTVS Episcopus seruus seruorum Dei; Ad futuram rei memoriam, &c. Sacra merita religionis, sub qua dilecti filii Prior generalis, & Canonici Congregationis Sancti Saluatoris Ordinis Sancti Augustini in humilitate spiritus, deuotũ & sedulum exhibẽt Altissimo famulatum non indigne merentur, vt votis eorum in his quæ fauoris sunt & gratiæ, Apostolici fauoris præsidium liberaliter impendamus. Sane pro parte Prioris, & Canonicorum prædictorum nobis nuper exhibita petitio continebat, quòd ipsi quibus ab Apostolica sede per eius litteras, vt omnibus, & singulis priuilegiis, indulgentiis, gratiis, exemptionibus, & libertatibus aliis Canonicis regularibus dicti ordinis generaliter concessis, & quibus ipsi Canonici regulares & eorum loca in genere potiuntur, & gaudent, ipsi quoque & eorũ domus potiri & gaudere valeant, concessum fore dignoscitur, ex certis eorum animos mouentibus rationabilibus causis, cupiunt se fore veros dicti ordinis regulares Canonicos, per sedem prædictã declarari, & pro talibus in posterum vbique censeri. Quare pro parte Priorum Canonicorum prædictorum asserentium, quòd ipsi secundum regularia instituta dictorum Canonicorum regularium profitentur, & degunt, ac Rochetum, prout alii Canonici prælibati deferũt, nobis fuit humiliter supplicatum, vt ipsorum voto super hoc oportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati, Priorem & Canonicos de Congregatione huiusmodi, fuisse & esse veros Canonicos Regulares dicti Ordinis, auctoritate Apostolica, & ex certa scientia tenore præsentium declaramus. Decernentes, quòd ipsi de cætero perpetuis futuris temporibus censeri, haberi, & reputari, necnon omnibus & singulis præeminentiis, etiam in publicis actibus, ac priuilegiis, & gratiis, quibus præfati Canonici Regulares generaliter potiuntur, & gaudent, potiri, & gaudere debeant, vt existentes veri Canonici Regulares Ordinis prælibati: Ac mandantes quorũ-

cunque

cunque locorum Diœcesanis, vt eos pro talibus in singulis publicis, & aliis actibus censeri faciant, ac etiam reputari. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisq; contrariis quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, constitutionis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo quinquagesimo sexto, sextodecimo Kal. Iunii. Pontificatus nostri anno secundo.

Sanctissimi Domini Nostri Pauli Secundi Priuilegium pro eligendo Notario Capituli Generalis, Canonicorum Saluatoris Lateranensis.

AVLVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Rectori Generali, & Canonicis Congregationis Sancti Ioannis Lateranen. Ordinis Sancti Augustini, salutem & Apostolicam Benedictionem. *Est Rauenna.*

Sacræ Religionis sub qua mundanis abdicatis illecebris, in humilitatis spiritu, deuotum, & sedulum exhibetis altissimo famulatum promeretur sinceritas, & votis vestris fauorabiliter annuamus. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte vestra petitio continebat, quod cum vos in vestro generali capitulo pro redigendis in notam publicam omnibus in ipso capitulo gestis, vnum Notarium publicum laicum habere consueueritis, vos attendentes, quod si ea per aliquem ex Canonicis vestris per vos ad id deputandum fieri possent, eum & magis fidelem, & magis familiarem haberetis, ex quo commoditati vestræ, non mediocriter consultũ foret, ex his & certis aliis rationabilibus causis optatis, notam pro tempore gestorum huiusmodi, quo ad ea quæ pro ipso Capitulo Generali celebrando, necessaria & opportuna fuerint, & quæ ius cuiusuis alterius, qui non sit de corpore Congregationis prædictæ non concernunt, per aliquem ex eisdem vestris Canonicis ad id per vos deputandum annuatim fieri. Quare pro parte vestra no-

bis fuit humiliter supplicatum, vt commoditati vestræ super his opportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur.

Nos igitur huiusmodi supplicationibus ĩclinati, vobis, vt Scriba ex Canonicis uestris, quẽ in eodem capitulo pro scribendis aliis vestris negotiis annis singulis eligere consueuistis, etiam gesta pro tẽpore in huiusmodi capitulo facta vestra, uidelicet eiusdẽ Capituli duntaxat, non autem cuiusuis alterius concernentia, in notam redigere, liberè ac licitè valeat, auctoritate Apostolica tenore præsentium indulgemus decernentes, vt sic per eũ redactis plena fides (quo ad vos tantum) in omnibus, & per omnia adhiberi debeat, ac si ipse Scriba, Notarius publicus existeret. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Congregationis statutis, & consuetudinibus, iuramento, confirmatione Apostolica, uel quauis firmitate alia roboratis, Cæterisque contrariis quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis, & constitutionis infringere, uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ millesimo quatercentesimo sexagesimo quarto, Quintodecimo Kal. Februarij. Pontificatus nostri Anno primo.

Gratis de mandato D.N.PP.
De maffeis

Bulla

Priuilegium Sanctissimi Domini Nostri Pauli Secundi, submouens impedimentum ad gradus Congregationis Saluatoris Lateranensis, ex natalium defectu.

AVLVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Rectori generali, & Canonicis Cōgregationis Lateranen. Ordinis Sancti Augustini, salutem & Apostolicam Benedictionem. *Est Roma*

Exponi nobis nuper fecistis, qualiter tempore fœl. rec. Pii Papæ Secundi prædecessoris nostri, in vestro generali capitulo Ferrariæ celebrato, factæ fuerunt certæ constitutiones, inter quas ista fuit; videlicet quòd Canonici vestræ Congregationis defectum natalium patientes, non possent eligi, vel assumi ad dignitatem, seu officium Rectoratus generalis eiusdem Congregationis, & quòd demum in quodam capitulo generali in Ciuitate nostra Rauennæ celebrato, prædicta constitutio reuocata fuit, pro maiori pace & quiete dictæ Congregationis, & propterea nonnulli dubitant, an illegitimi vigore istiu vltimæ constitutionis, possint ad dignitatem & officium prædictū assumi; cum quoddam prædicti Pij Secundi prædecessoris breue existat, per quod mandatur prima constitutio obseruari, cum reuocatione alterius sui breuis, cuius tenore, ex certis causis eisdem expositis, voluit & decreuit quòd assumi possent.

Nos verò attendentes nullam exceptionem personarum apud Deum, inter religiosos maximè, qui spretis temporalibus ad cœlestia aspirant, tenore præsentium, non obstante dicto breui præfati prædecessoris incontrarium faciente, istam secundam vestrā constitutionem, in vltimo vestro capitulo generali per vos conclusam approbamus, & confirmamus, non obstan. quibuscunque in contrarium facientibus.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die 23. Nouem. MCCCCLXVIII. Pontifi. nostri, anno quarto.

Hic Pontifex antea D. Petrus Barbo Venetus, vnus fuerat ex his quorum consilio & opera, Sanctissimus Eugenius vsus est in refor-

manda Saluatoris Patriarchali: adeoque indoluit Regulares post Nicolai mortem inde pulsos; vt inito pontificatu nihil ferme antiquius habuerit quam vt eosdem iterato adhiberet, quare etiam ægrè ferentibus Ciuibus, tumultumque excitantibus, quod Sacerdotia, Personatus Dignitates eorum filijs, ac nepotibus quondam per Bonifaciũ Octauũ constituta inquilinis denuo traderentur. Pastor magnanimus viriliter enixus, ipsos tandem eo reuexit, vel cum aperto seditionis periculo.

Priuilegium Sanctissimi Domini Nostri Sixti Quarti. Quo Indulta, Gratiæ & Titulus Basilicæ Saluatoris Lateranen. Vniuersæ Congregationi communicata confirmantur, etiam adempto illius regimine.

Est Roma

SYXTVS Episcopus seruus seruorum Dei. Regimini vniuersalis Ecclesiæ (disponente domino) præsidentes, iuxta pastoralis officii debitum cura reddimur indefessa soliciti, vt & statui locorum regularium, & personarum in eis degentium ita salubriter intendamus, quod ab eis omnis ambiguitas; præsertim illius, quę circa constitutionem, & gratias, ac priuilegia per Romanos Pontificos prædecessores nostros illis concessa emergere posset, subtrahatur occasio, & vt firma & illibata persistant, adiiciamus Apostolici muniminis firmitatem.

Dudum si quidem fœlicis recordationis Eugenius Papa Quartus prædecessor noster, Ecclesiam Lateranen. de Vrbe, antiquis tẽporibus per regulares, deinde per seculares Canonicos regi solitã, ex certis rationabilibus causis. Dilectis filiis Canonicis Congregationis Sanctæ Mariæ de Frixonaria Ordinis Sancti Augustini, per eos iuxta ritus, mores, dictæ Congregationis, ac regularia præfati ordinis instituta perpetuis tunc futuris temporibus regendam & gubernandam, cum nonnullis immunitatibus, gratiis, priuilegiis, & indultis concessit, ac voluit quod ex tunc cõgregatio prædicta nõ

San-

Sanctæ Mariæ de Frixonaria, ſed LATERANENSIS nuncuparetur.

Et deinde eidem Eugenio rebus humanis exempto, ſucceſſit, quòd cum Canonici dictæ Congregationis de facto per nonnullos ciues Romanos à præfata Eccleſia fuiſſent eiecti, & ammoti, fœlicis recordationis Calixtus Papa Tertius ſimiliter prædeceſſor noſter, ſtatuit pariter & ordinauit, quòd Canonici Congregationis huiuſmodi, à cura, regimine, & gubernatione prædictæ Eccleſiæ ceſſarent: illaq; p Canonicos ſeculares teneretur, et gubernaretur. *Caliſtus Tertius dimiſit ſecularibus.*

Et licet Sanctæ Memoriæ Paulus Papa Secundus prædeceſſor noſter, Canonicos regulares ac congregationem huiuſmodi ad regimen, & gubernationem dictæ Eccleſiæ reſtituiſſet, nihilominus eo de medio, ſicut domino placuit altiſſimo ſublato. Iidem Canonici dictæ Congregationis, denuo ab eadem Eccleſia, & adminiſtratione reiecti fuerunt. *Paulus Secundus reſtituit Regularibus*

Nos, qui ſtatuerimus, ac voluerimus, quòd dictà Eccleſia per dictos ſeculares Canonicos in poſterum teneretur, regeretur, & gubernaretur. Certum numerum Canonicorum ſecularium presbyterorum, clericorum, & perpetuorum beneficiatorum inibi cõſtituendo, prout in Eugenii, Calixti, & Pauli prædeceſſorũ noſtrorum litteris, ac etiam noſtris reſpectiue, quatum tenores ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſererentur, haberi volumus, pro expreſſis plenius continetur. *Permittit erum ſecularibus.*

Cum autem propter præmiſſa à nonnullis poſſet reuocari in dubium. An per Calixti, & etiam litteras noſtras, huiuſmodi nomen & titulus Congregationis Lateranen. per prædictum D. Eugeniũ prædeceſſorem noſtrum inſtitutus, ſublatus ſit, ac Prior Titulus, & nomen videlicet Congregationis Beatę Mariæ de Frixonaria in ſuo eſſe, & primiori ſtatu permaneat, & deinceps Canonici Beatæ Marię de Frixonaria, non Congregationis Lateranen. nuncupari debeant: ceſſauerintque propterea, & etiam expirauerint immunitates, gratiæ, priuilegia, & indulta eidem Congregationi Lateranẽ. tam per Eugenium, quàm per alios prędeceſſores noſtros conceſſa. Nos, qui ad pręfatam Congregationem Lateranen. cuius palmites in vinea Domini Sabbaoth longè, latè diffuſi ſunt, ac magnã populo Chriſtiano afferunt conſolationem & deuotionem ſpiritualem, ingentem gerimus in viſceribus charitatis affectum: ad

omne ambiguitatis tollendum dubium, & vt Canonici Congregationis Lateranen. huiusmodi, in pacis dulcedine, & omnibus semotis molestiis & turbationibus, vota sua Deo gloriosè reddere possint. Motu proprio, nõ ad ipsius Congregationis Lateranen. uel alicuius illius Canonici, vel alterius pro illis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam; sed de nostra mera liberalitate, omnes & singulos, tam Eugenij, quò ad intitulationem Congregationis, quã omnium, & singulorum priuilegiorum, immunitatum in eis contentorum, ac aliorum prædecessorum litteras approbantes, & confirmantes, ex certa scientia, auctoritate Apostolica decernimus & declaramus, tam per prædictas Calixti prædecessori nostri, quàm nostras litteras, & inde secuta quæcunque, eidem Congregationi Lateranen. quo ad intitulationem, necnon immunitates, priuilegia gratias, & indulta huiusmodi, tam per Eugenium, quam per alios prædecessores nostros, dictæ Congregationi Lateranen. eiusq; Canonicis, & personis concessa in nullo præiudicatum seu derogatũ fuisse, aut esse quoquomodo, & pro potioris cautelæ suffragio, litteras Eugenii huiusmodi in pristinum, & eum statum; videlicet quò ad intitulationem Congregationis, necnon priuilegia, immunitates, gratias, & indulta illi concessa, in quo erant antequam à Calixto prędecessore, & etiã à nobis litteræ huiusmodi emanarent quomodolibet existebant, auctoritate & scientia similibus reponimus, restituimus, & plenariè reintegramus. Statuentes denuo, & etiam ordinantes, quòd Canonici prædicti perpetuis futuris temporibus, non Beatæ Mariæ de Frixonaria, sed Lateranen. vbique ab omnibus vocentur, intitulentur, & etiam nuncupentur. Calixti prædecessoris, atque nostris litteris in suo pleno, & firmo robore permansuris.

Non obstantibus præmissis Calixti prædecessoris nostri præfati, ac nostris litteris, quibus illas etiamsi de eis, earumque totis tenoribus, de verbo ad verbum habenda esset mentio specialis, & in eis contineatur expressè, quòd per huiusmodi generales clausulas eis non intelligeretur derogatum, præsentibus pro expressis habẽtes, quò ad præmissa specialiter, & expressè motu, & scientia similibus derogamus, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscunque non obstantibus.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirma-

firma-

firmationis, constitutionis, declarationis, repositionis, restitutionis, reintegrationis, & derogationis infringere; vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ, Millesimo quadringentesimo septuagesimo secundo Kal. Maii. Pontificatus nostri anno primo.

Sanctißimi D. Nostri Sixti Papæ Quarti Diploma Amplissimum, quo Canonicis Saluatoris Lateranen. etiam ipsa Basilica exactis, præmissa omnia confirmantur, plurimaque adijciuntur gratiarum munera.

SYXTVS Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Dum ad vniuersos regulares ordines, & loca iugo sanctimoniæ dedita, personasque voto religionis adstrictas, pro iniuncto nobis Apostolicæ seruitutis officio, crebris vigiliis & indefessis studiis attendimus, ad illum præcipuè Canonicorum Regularium Congregationis Lateranen. Ordinis Sancti Augustini, eo libentius nostræ mentis oculos conuertimus, quo ordo ipse in nascentis Ecclesiæ sancta institutione, ac primorum Christianæ Religionis Clericorum norma, traditionibusque fundatus, & sacris institutis, ac diuinis regulis eloquiisq; permunitus exstitit, ab eiusque primæua fundatione, variis virtutum meritis semper resplenduit; quamobrem nonnulli Romani Pontifices prædecessores nostri, innumeris Religionem ipsam priuilegiis, dignisque honorum titulis non immerito decorarunt; vnde nos eorum ductos exemplo, decet vt Congregationē ipsam Lateranen. in agro Dominico multiplices, & vberes Sanctæ conuersationis fructus indies afferētem, nostris etiam specialibus gratiarum muneribus muniamus, & ijs quæ pro ipsius Ordinis, & Congregationis laude, ac personarum vota sua, sub suaui iugo inibi exoluentium pace & quiete processerunt, ne in conuentionis scrupulum labantur, sed firma, pariter & illibata persistant, nostri adijciamus muniminis firmitatē.

Est Roma

Canonici Reg. primarij.

Dudum

Enarrat qualiter varia Canonicorũ loca, in vnã Saluatoris Congregationem olim redacta.

Dudum siquidem fœlicis recordationis Martinus Papa Quintus prædecessor noster, dilectos filios tunc singulorum Monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, & Ecclesiarum Ordinis Sancti Augustini: Priores, Præpositos, Rectores; Canonicos, & Conuẽtus, de Congregatione SALVATORIS LATERANEN. tũc de Frixonaria vulgariter nuncupatos; vt Deo quietius famulari valerent, gratiosis fauoribus prosequi volens, ad honorem omnipotentis Dei, eiusque Matris Virg. gloriosæ, ac B. Aug. confessoris, pro Religionis incremento mãdauit, q̃ ex tunc in antea, Priores, Prępositi, Rectores, Canonici, & Conuentus præfati, pro eorum perpetua soliditate ac conuersatione, quamquam diuersorum locorum, ac monasteriorum professi existũt; nihilominus vnum corpus, vnaque Congregatio, simul & inuicem connexa censerentur, ac sub vna & eadem lege, atque obseruantiæ regularis vnitate, morumque conformitate, & eisdem Cõsuetudinibus, Priuilegiis, Ordinationibus, Statutis subessent.

Ac pro Religionis, & Congregationis huiusmodi conseruatione, augmento, & fœlici in Domino obseruantia vera, sanctitatisq; successu, pro celebrandis eorum Capitulis, eligendis Rectoribus locorum ipsorum, ac quàmpluribus aliis, Monasteriorum, & locorũ prædictorum regimen, & gubernationem in spiritualibus concernentibus: Acceptandisq; & recipiendis iusto titulo locis, & Monasteriis, tam factis quàm de nouo construendis, à quocunq; Prælato Catholico, & Ecclesiastica persona, necnon Rege, Principe, Duce, vel Barone, Dominio, vel Communitate, & quolibet alio Christifidele, plura salubria statuit & ordinauit.

Ac voluit, quod tam statuta, & ordinationes prædicta, quàm cętera dicta priuilegia, concessiones, immunitates, & gratiæ, singulis antedictis Monasteriis, ac locis ipsius religionis & Congregationis, per Romanos Pontifices prædecessores nostros, seu pro Romanis Pontificibus se gerentes, Reges, Duces, Barones, Principes, Dominia, & Communitates concessa, quæ omnia haberi voluit pro expressis, & in posterum concedenda, in omnibus & per omnia, ad vniuersa & singula loca, Monasteria, Prioratus, Præposituras, & Domos, eorumq; personas, quæ tunc procedente tempore ad huiusmodi religionem, & Congregationem, ac eosdem Canonicos reducta, & vnita essent; seu reduci, & vniri contigeret, cum

illius

illius & illorum ſuppoſitis vel vnitis,aut per eoſdem Canonicè acquiſitis,& iuſto titulo acquirendis, vt præfertur extendi debere. *Recenſe quod Eugenius Patriarcha lem Saluatoris Baſilicam eis reſtituerit.*

Et deinde piæ memoriæ Eugenius Papa Quartus etiā prædeceſſor noſter, Sacroſanctam, & venerandam Baſilicam Lateranen.ad primam inſtitutionem, primæuūq; eius ſtatum; videlicet Canonicorum Regularium,ex certis tunc expreſſis cauſis, poſt deliberationem prouidam,quam cum Fratribus Sanctæ Romanæ Eccleſię Cardinalibus habuit diligentem,pro Eccleſia Dei,& Catholicæ fidei, Chriſtianæq; Religionis honore,ac SALVATORIS noſtri gloria, publicaq; vtilitate,& ipſius Baſilicæ Lateranen. ſtatu,veneratione, commodo, & honore, reducens ac reponens *Vt ordo Canonicus, qui ſecundum Deum, & Beati Auguſtini regulam ibi noſcebatur inſtitutus,perpetuis futuris temporibus, in dicta Eccleſia vigeret, & inuiolabiliter obſeruaretur, Ordinem, & Congregationem huiuſmodi in præfata Eccleſia inſtituit, & erexit, ac deputauit:* dictamq; Lateranen. Baſilicam cum omnibus ſuis ſpiritualibus, & temporalibus bonis,membris,iuribus, iuriſdictionibus,priuilegiis,& exemptionibus in perpetuum eidem Congregationi conceſſit, & commiſit,eorumq; curæ,& adminiſtrationi tribuit, & donauit.

Atque decreuit,& ſtatuit, vt omnes deinceps dictæ Congregationis conuentus,& loca, ab huiuſmodi Sanctæ Baſilicę Lateranē. titulo, & totius Congregationis capite nomen acciperēt; & SALVATORIS *Congregatio* appellaretur ac ſingulos dictæ Congregationis Canonicos,vbique Domino ſeruientes, huius Baſilicæ Clericos,& miniſtros,& religioſos,ac de ipſius Capituli gremio in omnibus iuribus,& priuilegiis cenſeri decreuit.

Et ſucceſſiue Sanctæ memoriæ Nicolaus Papa V. Similiter prędeceſſor noſter,tam Martini, quàm Eugenii litteras prędictas,nec non omnia: & ſingula in eis contenta, ac quęcunque ſecuta inde approbans,& confirmans,eaq; pleno firmitatis robore ſuſiſtere, Necnon perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari debere decernens per quaſdam etiam ſuas conceſſit, & indulſit omnibus & ſingulis Eccleſiis,Monaſteriis,Prioratibus,locis,& perſonis vbicunque conſiſtentibus, & conſtituendis,prēſentibus; & futuris Congregationis Canonicorum huiuſmodi,vt illis omnibus in eorundem Martini, & Eugenii prędeceſſorum litteris contentis,ac aliis exemptionibus,priuilegiis,immunitatibus,libertatibus, *Nicolai Quinti Confirmatio.*

gra-

gratiis,& indultis,bonisq; & iuribus spiritualibus,& temporalibus, concessis & concedendis, quibus præfata Ecclesia nostra Lateranen.& ab ea dependentia vtuntur & gaudent, seu vti, & gaudere consueuerunt, aut poterunt quomodolibet in futurum, Ecclesiæ, Monasteria, Priotatus, Loca, & personæ huiusmodi, in omnibus & per omnia, pariformiter,& absque vlla differentia, perpetuo vti, & gaudere, liberè & licitè possint.

Postea verò eodem Nicolao prædecessore rebus humanis exempto, cum Canonici dictæ Congregationis, à præfata Ecclesia per nonnullos ciues Romonos fuissent eiecti, piæ memoriæ Calixtus Papa Tertius similiter prædecessor noster, etiam per alias suas litteras statuit, & ordinauit, quòd Canonici Congregationis, huiusmodi, à cura & gubernatione Ecclesiæ eiusdem desisterent, & illam in posterum per Canonicos seculares regi,& gubernari debere.

Paulus secūdus iterum Basilicam restituit.

Et licet postmodum recolendæ memoriæ Paulus Papa II. etiam prædecessor noster, Canonicos Regulares, ac Congregationem huiusmodi, ad regimen & gubernationem prædictæ Ecclesiæ restituisset; nihilominus eo quoque de medio sublato, Canonici eiusdē Congregationis denuo ab eadem Ecclesia fuerunt ammoti.

Atque ex ordinatione, & mandato nostris, decretum & statutū fuit, quòd eadem Ecclesia, per dictos Canonicus seculares de cætero regeretur, & gubernaretur.

Et demum ne in dubium reuocari possit, an ex Calixti, & nostris litteris huiusmodi, Nomen, & Titulus, seu intitulatio Congregationis Lateranen. suppressa, & sublata essent, ac immunitates, gratiæ, priuilegia,& indulta, eidem Congregationi Lateranen. tam per ipsum Eugenium, quàm per alios Romanos Pontifices prædictos concessa, censerentur reuocata, per nonnullas etiam alias litteras nostras, omnes & singulas tam Eugenii quo ad nomen, & intitulationem Congregationis, quàm omnium,& singulorum priuilegiorum,& immunitatum, aliorum prædecessorum litteras approbātes & confirmantes, decreuimus & declarauimus, tam per prædictas eiusdem prædecessoris Calixti, quàm nostras Priores litteras, & inde secuta quæcunque, præfatæ Congregationi Lateranensi quo ad nomen, & intitulationem prædictam, necnon immunitates, priuilegia, gratias, & indulta huiusmodi, tam per Eugenium, quàm per alios prædecessores prædictos, eidem Congregationi

Memorat præcedens priuilegiū suū, quod incipit Regimini. Titulus, & cætera illibata.

eiusque

eiusque Canonicis,& personis concessa,in nullo prçiudicatum,aut derogatum fuisse, aut esse quoquomodo: & pro potioris cautelæ suffragio,litteras Eugenii prædicti prædecessoris,in pristinum & eũ statum; videlicet quo ad nomen, & intitulationem Congregationis,necnon immunitates,priuilegia,gratias,& indulta illi concessa, in quo erant, antequam à Calixto prædecessore præfato,& etiam à nobis litteræ huiusmodi emanassent, & quomodolibet existebant:repofuimus,restituimus, & plenariè reintegrauimus; prout in singulis prædecessorum, & nostris litteris prædictis respectiuè, quarum tenores præsentibus haberi voluimus pro expressis,& haberi volumus, prout inferius continetur.

Nos qui Congregationi huiusmodi, illiusque Monasteriis, Ecclesiis, locis, & personis propter eorum laudabilem, & religiosam vitam, ac multiplices & vberes fructus, quos in vinea Domini (altissimo ministrante) dicti afferunt, singulari deuotione afficimur, ipsos & eorum Monasteria, Ecclesias,atque loca,etiam maioribus gratiis prosequi volentes; Motu proprio,& non ad eorundem Canonicorum, vel alicuius pro eis nobis super hæc oblatæ petitionis instantiam; sed de nostra mera liberalitate, & certa scientia, ac de nostræ plenitudine potestatis, quæcunque priuilegia,gratias,immunitates, libertates,& exemptiones,tam per prædictos, quàm per alios Summos Pontifices prædecessores nostros, Romanosque Imperatores, Reges, Principes, & alios Christi fideles, eidem Congregationi eiusque membris,locis,Ecclesiis,Monasterijs,& personis quomodolibet concessa, ac omnia, & singula in eis contenta, & quæcunque inde secuta, tenore præsentium confirmamus, & approbamus, ac plenum robur, & omnimodam firmitatem, perpetuis futuris temporibus obtinere,& inuiolabiliter obseruari debere volumus,atque decernimus. *Denuo priuilegia omnia Põtificũ principumque cõfirmat.*

Attendentes autem, quantæ venerationis, & sanctimoniæ semper fuerit Congregatio huiusmodi in Ecclesia Dei, & quantum plantatio sacra, norma Religionis Christianæ floruerit, ac propterea decens; quinimo debitum reputantes, vt spiritalibus prærogatiuis gaudere, ac sub nostra, & eiusdem sedis protectione militare, præcipuisque honoribus, & gratiis extolli, & decorari debeat. Congregationem ipsam, illiusque Monasteria, Ecclesias, & loca quælibet, ac illorum Canonicos, seu *Eximit à iurisdictione iudicum.* *Nota.*

personas

personas præsentes, & futuras, (vagabundis, & fugitiuis exceptis, aut aliter extra ordinem, seu Congregationem ipsam, absque superiorum licentia commorantibus, quibus nolumus hæc aliqualiter suffragari) à quorumcunque prædictæ Sedis Legatorũ, ac eius Nuntiorum, Patriarcharum, Archiepiscoporum; Episcoporum, & aliorum quorumcunq; Iudicum, ordinariorũ, aut extraordinariorum iurisdictione, auctoritate, potestate, dominio, visitatione, cura, ac charitatiui subsidii subuentione, & exactionum quorũcunque præstatione.

Item ab exactionibus cõgregationibus processionibus.

Necnon synodalibus, & alterius cuiuscunque congregationis, seu processionũ euocationibus, motu, & scientia prædictis, penitus & omnino eximimus, ac totaliter liberamus, eamq; in ius, & proprietatem Beati Petri, ac sedis eiusdem, & sub eorum spiritali protectione, atque nostra suscipimus: Ita quod de cætero cum Monasteriis, membris, Ecclesiis, locis, personis, & iuribus suis quibuscunque, eidem sedi immediatè subiecta existat, & omnino esse censeatur: Quodque Legati, aut Nuntii præfati, seu locorum Diœcesani, aut alii ordinarii quicunque, vel aliæ quæuis personæ, quantacunq; ampla præfulgeant dignitate, seu præeminentia, in Congregationẽ Canonicos, personas, Monasteria, Ecclesias, membra, & loca prædicta; vtpotè prorsus exempta, excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententias, seu alias censuras, siue pœnas specialiter, vel generaliter, eorum auctoritate ordinaria promulgare, nec vllam in Monasteria, Ecclesias, personas, & loca huiusmodi præeminentiam, superioritatem, & iurisdictionem quomodolibet exercere possint, etiam ratione contractus, vel delicti, seu rei de qua agetur, vbicunque ineatur contractus, committatur delictum, & res ipsa consistat. Decernentes ex nunc omnes & singulos processus, ac excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententias, censuras, & pœnas, quas & quicquid contra Congregationem, seu illius Canonicos, Monasteria, personas, Ecclesias, & loca, haberi, & fieri contigerit, seu etiam promulgari, irritos & inanes, nulliusque roboris & momenti esse, ac pro nullis & infectis haberi debere, etiam exemptione Congregationis, quam tanquam notoriam, & manifestam haberi volumus, non aliter allegata, seu aliter de ea mentione facta.

Præterea ne Congregationem ipsam, & illius Canonicos, per

locorum

locorum ordinarios,quauis occasione vel causa,& præsertim ratione Parochialium Ecclesiarum,seu aliorum locorum dictæ Congregationis pro tempore, quibus cura animarum imminet molestari contingat,& huiusmodi prætextu in Congregationem, & Canonicos prædictos,aliquam superioritatem seu dominium habere prætendant:ipsis quoque concedimus & indulgemus, vt in Parochialibus Ecclesiis huiusmodi, possit Congregatio ipsa, seu illius Canonici prædicti,per se aut per presbyteros seculares vel regulares, sui aut cuiuslibet alterius ordinis, alias tamen habiles & idoneos, ad ipsorum nutum deputandos & ammouibiles, animarum curam prædictorum Parochianorum, Ecclesiarum Parochialium huiusmodi,liberè & licitè exercere.Quodque ipsi Capellani dum curam huiusmodi gerent, ea libertate & exemptione fungantur, & vbiq; fruantur,acsi ex Canonicis Congregationis, & Ordinis extiterint. *Item ab ordinariis locorũ etiam pro Parochialibus.*

Et quia eiusdem Congregationis Canonici, de locis ad loca illius sæpius transferuntur,propter quòd perpetuam in certis & determinatis dictæ Congregationis Monasteriis,seu Ecclesiis, aut locis non habent mansionem,volumus atque concedimus, vt liceat eidem Congregationi,suos Canonicos ad omnes, etiam sacros ordines promouendos;idoneos tamen, & iuxta conscientiam Prælatorum illius approbatos, quibuscunque maluerint Catholicis Antistibus, gratiam & communionem Apostolicæ sedis habentibus præsentare:ipsiq; Antistites præsentatos à suis prælatis Canonicos, sine vlla examinatione per eosdem Antistites facienda vel absque alia promissione, aut obligatione promouendorum Canonicorũ, ad Ordines quoscunque etiam sacros promouere possint, ac debeant. *Pro sacris ordinationibus.*

Porrò vt Congregatio ipsa circa celebrationem missarum etiã, specialibus priuilegiis gaudeat, eidem pariter & illius Canonicis pro tempore concedimus, vt in ipsorum itineratione Altare portatile cum debita reuerentia & honore habere, super quo; tamen in locis congruis & honestis,Missas,& alia diuina officia,etiam per vnam horam ante diem,& vsque ad horam nonam in ipsa itineratione, aut alias ad hoc causa subsistente celebrare, ac sacramenta ecclesiastica ibidem recipere possint.

Et vbi generale, seu in aliquo speciali loco interdictum fuerit,in Ecclesiis suis, ac in Altare portatili prædictis, & aliis quibuscunque

locis

Tempus interdicti locis honestis, huiusmodi missas, & alia diuina officia celebrare; Ita tamen quod in locis Ecclesiastico interdicto suppositis, debeant ianuis clausis, & excommunicatis expulsis, atque exclusis, non pulsatis campanis, & submissa voce eadem diuina celebrare; dum tamen ipsi Canonici causam non dederint interdicto, nec contingat id eisdem specialiter interdici, neque Ecclesiæ & loca ipsa fuerint interdicta.

Et eum excommunicatis dumtaxat à iure; non tamen pro talibus publicatis conuersari; dummodo in contemptum clauium nō fiat.

Pro vernaculis. Necnon omnibus, & singulis, qui in eorum, & dictæ Congregationis existunt obsequiis, ac in ipsorum morantur locis, cuncta ministrare Ecclesiastica sacramenta, & eos cum decedere contingerit, in Ecclesiis suis prædictis liberè, & licitè sepellire possint ac valeant, plenam licentiam concedimus & facultatem.

Cæterum, vt Congregatio ipsa & illius Canonici, maioris immunitatis gratia fruantur, motu, scientia, & tenore similibus, volumus atque decernimus, vt ad præstationem, procurationum Legatorū dictæ Sedis, & Nuntiorum ipsius, seu Diœcesanorum locorum, aut *Exēptio à præstationibus.* exactionum, vel collectionum, vel subsidiorum, vel prouisionum, aut onerum quorumcunque, nec etiam ad solutionem decimarū quas Papales appellant, & quas Sedes Apostolica pro Christianæ fidei defensione, aut aliis imminentibus persæpe necessitatibus imponit minimè teneantur, neque obligati sint, etiam si per quoscunque exemptos persolui mandarentur, cum quibusuis derogatoriis, & fortioribus clausulis: Nec eos ab eadem solutione cessando, censuras, & pœnas incurrere; nisi præsentibus de verbo ad verbum, & earum toto tenore inserto, & non per generales clausulas, specialiter, & expresse derogetur, & de ipsis omnimoda, & indiuidua mentio fiat.

Supradictorū corroboratio. Præterea vt iidem Canonici cum maiori animi sui quiete, Altissimo exoluant vota sua prouidere volentes, statuimus & ordinamus, vt ipsi per litteras eiusdem sedis, aut Legatorum, seu delegatorum ipsius iam forsan concessas, aut de cætero sub quacunque verborum forma concedendas, à quoquàm ad pecuniam colligendum, seu correctionis, aut visitationis officium, Monasteriis, vel Ecclesiis, siue quibuscunque personis impendendum, vel ad cogni-

tiones

tiones causarum, citationes partium, & denunciationem sententiarum interdicti,& excommunicationis procedendum, aut curã Monialium, seu religiosarum quarumlibet personarum recipien. minimè cogi possint; nisi in huiusmodi litteris de hoc indulto, ac Congregatione, & Ordine prædictis expressa, vt præfertur fiat mentio.

Sepulturam quoq; in locis,cimiterijs, & in Ecclesiis dictæ Congregationis concedimus,& eam liberam esse decernimus;ita quòd deuotioni,& extremæ voluntati eorum, qui in locis huiusmodi sepeliri voluerint, nullus obsistat; salua tamen iustitia illarum Ecclesiarum, à quibus mortuorum corpora assumuntur.

Statuentes nihilominus, vt pro rebus,quæ in ornamentis,libris, fabrica,luminaribus,anniuersario,septimo,vigesimo,trigesimo,siue aliis ad perpetuum cultum diuinum, aut pro victu, & substentatione dictorum Canonicorum, vel indumentis, necnon pro annuis censibus redimendis, ad quorum solutionem aliquæ Ecclesiæ, seu Monasteria dictæ Congregationis obligata noscuntur, vel de domibus,prædiis,hortis,& bonis, alijsque locis dictæ Congregationis opportunis,quæ Canonicis, & Congregationi huiusmodi relinquuntur, nulli teneantur canonicam portionem tradere. *Solutio canonicæ portionis.*

Ita tamen quò d in reliquis casibus quàm in prædictis, in quibus quarta ipsa soluenda foret, soluere, vel conuentiones si quæ essent inter Canonicos Præfatos, & locorum Ordinarios,ac Ecclesiarum Rectores, laudabiles & honestæ,in postetum obseruari debeant.

Prohibẽtes insuper omnibus & singulis cuiusuis status, gradus, ordinis vel conditionis,seu nobilitatis,& præeminentiæ fuerint,& quacunque Ecclesiastica, vel mundana præfulgeant dignitate; ne in præmissis à Congregatione, & Canonicis huiusmodi, vel vltimarum voluntatum executoribus, seu decedentium hæredibus, occasione præmissa aliquid exigere,vel extorquere præsumant: & si fortè per eos, vel sedem prædictam de legatis piè dispositis, & relictis in genere, vel in specie, decima, vel alia portio seu quotta alteri piæ, vel non piæ rei, ex quauis causa hactenus,& præsertim Ecclesiæ Sancti Petronii Ciuitatis Bononiensis concessa fuissent, aut in futurum concedi, seu solui, aut dari, mandari contigerit, Congregationem & Canonicos huiusmodi, & illorum Ecclesias,

Monasteria, & loca, & eis legata, atque relicta, aut alias in eorum fauorem exposita, ipsa in concessionibus, & mandatis huiusmodi includi, seu comprehendi non debere decernimus; nisi de Congregatione, Canonicis, & ordine prædictis, ac præsenti decreto, specifica mentio fiat in eisdem.

Conceditur præscriptio sexagenaria.

Porrò volumus, ac decernimus, quod contra Congregationem, Ecclesias, Monasteria, loca, res, bona, & iura sua prædicta, tam præsentia quàm fu tura præscribi non possit, nisi spatio, 60. annorum continuorum, quodque nulla alia quàm sexagenaria, contra Congregationem, Canonicos, ac bona, & iura sua prædicta currat præscriptio. Cassantes, annullantes, abrogantes, & penitus irritantes omnem aliam præscriptionem, quam Congregatio ipsa tā ratione Ecclesiarum, Monasteriorum, locorum, rerum, bonorum, & iuriū suorum huiusmodi, quàm alias forsitan incurrere cœpissent.

Facultas absoluēdi dispensandi.

Vt autem Rector, & Visitatores, ac singuli Priores dictæ Cōgregationis, & qui loco eorum in ipsorum absentia constituuntur, præsentes & futuri, qui nunc sunt & qui pro tempore erunt, amplioribus prærogatiuis & indultis gaudeant, eis concedimus, vt cū Canonicis, Nouitiis, Conuersis, & Cōmissis eiusdem Congregationis dispensatione indigentibus, siue priusquam intrauerint Congregationem & ordinem huiusmodi, siue post, in casibus quibus excesserint: & pro quibus excommunicationis, vel interdicti, aut suspensionis sententias, à iure vel ab homine, generaliter promulgatas incurrerint: Et huiusmodi sententiis innodati, aut in locis generali aut speciali ecclesiastico suppositis interdicto, diuina officia celebrantes, vel suscipientes ordinem sic ligati, notam irregularitatis similiter incurrissent: Et in omnibus aliis casibus, etiam & causa cuiuscunque symoniæ, qualitercunque generaliter vel specialiter Sedi Apostolicæ reseruatis (exceptis dumtaxat Hæreticorum, relapsorum, scysmaticorum, deferentium prohibita ad infideles, & litteras Apostolicas falsificantium, quos omnino ad eandem sedē remitti volumus) absolutionis, & dispensationis beneficium, iusta casuum exigentiam valeant impartiri; Canonici verò & alii, quos per tēpore Rector generalis Visitatores, & Priores prædicti, in proprios habuerint confessores, eisdem Rectori, Visitatoribus, & Prioribus, absolutionis & dispensationis huiusmodi beneficium etiam concedere possint.

*E*t vt Canonicis dictæ Congregationis omnis vagandi adimatur occasio: & ne ipsi ad sedem prædictam veniendi, seu recurrēdi sumere valeant occasionem, Diffinitoribus capituli generalis duntaxat eiusdem Ordinis, cum quibusuis personis defectum nataliū ex adulterio incestuoso, & quouis alio nefario, & illicito coitu prouenientem patientibus, necnon Rectori, & Visitatoribus, cum ijs qui ex quauis causa (præterquam homicidii voluntarii, bigamiæ, mutilationis membrorum irregulares forent.) postquam Congregationem ipsam ingressi, & illam expresse professi fuerint perpetuo dispensandi, vt defectu, & irregularitatibus huiusmodi non obstan. ad quoscunque etiam sacros, & presbiteratus ordines promoueri, & in illis etiam in altaris ministerio ministrare, & ad quæcunque officia, administrationes, seu dignitates prædictæ Congregationis, aut illius Ecclesiarum, Monasteriorum, & locorum recipi & assumi, illaque gerere & exercere, libere & licite, & absq; dispensatione dictæ sedis quoties opus fuerit valeant, lice ntiam & facultatem similiter concedimus, & indulgemus.

Necnon vt ipsi Canonici, alias tamen idonei, per superiores Cōgregationis prædictæ, ac locorum suorum pro tempore deputandi ad confessiones omnium, & singulorum vtriusque sexus, libere & licite, tam in locis ipsorum Canonicorum, quàm extra audire, ac confitentibus huiusmodi pro commissis pœnitentiam possint iniungere salutarem, & eisdem confitentibus Eucharistiæ sacramentum, in Ecclesiis præfatæ Congregationis, libere & licite similiter ministrare possint (præterquàm in festo Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi.) *Pro cōfessionibus audiēdis.*

Et cum sicut accepimus Congregatio ipsa in Insula Tremitana, in mari Adriatico, in partibus Italiæ, propè prouinciam Appuliæ consistente, & longè à terra distante, insigne habeat Monasteriū, ad quod sæpius maritimi, & nauigantes, vt inibi portum recipiant declinant, & nulla in dicta insula existat Ecclesia, præter ipsius Monasterii Ecclesiam. Ne declinantes huiusmodi Ecclesiasticis careant Sacramentis, Congregationi, & Canonicis prædictis pariter concedimus, ipsis declinantibus, ac seruitoribus, quos ad seruitium Monasterii retinent, possint etiam in festo Resurrectionis, Eucharistiæ, & omnia alia Ecclesiastica sacramenta ministrare. Necnon cum pyratis, & cæteris excommunicatis humaniter conuersari, ac

eiſdem in dicto loco vitæ neceſſaria exhibere: cum difficile admodum foret Canonicis,& perſonis eiuſdem loci, pyratas huiuſmodi euitare, propter eorum ſæpius, & dictorum Canonicorum per illas partes tranſitum, cum facilè admodum inuicem ſæpe caſualiter conueniant: & niſi ipſi Canonici cum dictis pyratis humaniter agerent, ab eis multipliciter offendi poſſent, (dummodo dicti Canonici non participent cum dictis pyratis, aut aliis excommunicatis in crimine, propter quod excommunicationis ſententiam incurrerent.

Authoritas permutandi, ſeu alienandi bona immobilia. Cæterum, vt Congregatio, & Canonici prædicti, vberiori facultate circa vtilitatem, & commodum Monaſteriorum, Eccleſiarũ, & locorum ſuorum huiuſmodi, ac illorum iurium gaudeant, Capitulo generali Congregationis prædictæ, ac illius pro tempore Rectori maiori, per præſentes impertimur auctoritatem, concedendi Præpoſitis, Abbatibus, Prioribus, & Capitulis Eccleſiarum, & Monaſteriorum, & locorum ſuorum, huiuſmodi licentiam permutandi, ſeu alienandi, quoties opus fuerit, quæcunq; bona immobilia Congregationis prædictæ, ac illius Monaſteriorum, Eccleſiarum, & locorum pro ipſorum tamen euidenti vtilitate.

Demum ſaluti animarum Canonicorum prædictorum ſalubriter conſulere volentes, eis pariter concedimus; vt liceat ipſis, & cuilibet ipſorum, necnon conuerſis, commiſſis, & nouitiis ſuis præſentibus & futuris, in Articulo mortis quemcunque presbyterum ex Canonicis Præfatæ Congregationis, in caſu verò neceſſitatis, alium presbyterum idoneum, vel ſecularem vel cuiuſuis alterius Ordinis Regularẽ, in ſuũ eligere confeſſorẽ, qui cõfeſſionibus huiuſmodi diligenter auditis, pro cõmiſſis p eos criminibus, delictis, *Indulgentia plenaria.* & peccatis, in oĩbus & ſingulis, etiã Sedi Apoſtolicę reſeruatis caſibus, debitã abſolutionẽ, & p'enariã oĩum peccatorũ ſuorũ remiſſionẽ poſſit auctoritatę noſtra impendere, & pęnitentiã iniungere ſalutarem; ita tamẽ q quilibet ex confitentibus hmõi, poſtquã Congregationẽ hmõi fuerit ingreſſus, & antequàm ad articulũ mortis deueniat, teneatur ſi Clericus vel Presbyter fuerit, ſeptem Pſalmos pęnitentiales, ſi verò cõuerſus vel commiſſus, quinquagies orationẽ Dominicam: & totidem ſalutationem B. Mariæ Virginis, ſingulis Septimanis per vnum annum dumtaxat, pro conſeruatione ſtatus Romanæ Eccleſiæ, legitimo tamẽ impedimẽto ceſſante dicere,

&

& omittentes, alia vice supplere teneantur: & si interim aliquem post in ceptam, & non perfectam pœnitentiam huiusmodi, ab hac luce migrare contigerit, ipsam nihilominus plenariam remissionem consequatur; dummodo intentionis fuerit illam, si superuixisset perficiendi.

Dexteramque nostræ liberalitatis erga dictam Congregationē liberius extendere volentes, & in eo præsertim, vt Canonici prædicti suarum animarum saluti magis consulere valeant, Canonicis, conuersis, commissis, & nouitiis prædictis, præsentibus & futuris, qui in diebus quibus stationes in nonnullis, tam intra, quàm extra almam vrbem Ecclesiis consistentibus existunt, quinque altaria Ecclesiarum, Monasteriorum, seu locorum suorum, in quibus tunc eos moram trahere contigerit deuotè visitauerint, & Psalmum Dauid, Miserere; videlicet illum scientes, alii verò quinquies orationem Dominicam, & totidem salutationem angelicam, coram quinque altaribus huiusmodi, pro fœlici statu sanctæ matris Ecclesiæ dixerint, easdem concedimus indulgentias, perinde ac si dicti Canonici, conuersi, commissi, & nouitii personaliter, Ecclesias vrbis præfatæ visitassent; Ita quod in defectu altarium, alia pia & deuota loca ad visitationem huiusmodi, & alia præmissa faciendum eligere possint: etiam si eos extra Monasteria, & loca esse contigerit. *Stationes Romæ.*

Repetentes autem animo quot, & quanta sint merita Religionis, & Congregationis huiusmodi in Ecclesia Dei, & quantum inter alias polleat religiones; dignum propterea quin etiam debitū iudicamus, vt etiam excellentioribus prærogatiuis, & honoribus gaudere debeat; de illis potissimum, quæ ad illius ampliationem, atque augumentum tendunt. *Attende.*

Statuimus ergo, ac similiter ordinamus, vt omnes qui votum simpliciter ingrediendi aliquam aliam religionem, etiam arctiorē emiserint, ad Cōgregationem, & Ordinem præfatum, illorumque professionem liberè, & licitè ingredi, inibi recipi, & admitti valeāt. *Etiam si vouerint.*

Et quia forsan nonnulli Congregationis, & Ordinis huiusmodi habitum assumentes, diuersis personis, quæ ignorari & non reperiri possent, in aliquibus rebus seu bonis obnoxii essent, eisdem Rectori, Prioribus, ac eorum vices gerentibus concedimus, vt ipsorum singuli, in locis sibi commissis, bona ipsa in pios vsus, liberè ac *Restitutio incerta.*

licitè conuertere possint; prout secundum Deum melius viderint expedire.

Ne nostri transgrediantur. Cupientes verò Congregationem eandem in suo salubri statu multiplicari & conseruari, statuimus pariter ac decernimus. Quod de cætero perpetuis, futuris temporibus, nullus ex dictis Canonicis, præsentibus & futuris, transeat de aliquo Congregationis, & Ordinis huiusmodi Monasterio siue loco, ad aliquod aliud Sancti Benedicti, in quo regularis non vigeat obseruantia, seu Sancti Augustini prædicti, vel alterius cuiuscunque ordinis, Monasterii, siue Monastici loci, vigore cuiuscunque concessionis, licentiæ, seu facultatis, etiam per Apostolicas litteras, non facientes plenã, & expressam, ac de verbo ad verbum, de voluntate, ac statuto huiusmodi mentionem, quibusuis personis, cuiuscunque gradus, status, & conditionis existant.

Nec prætextu alicuius officii, etiam capellanatus cuiuscunque Prælati, cuiuscunque status, & conditionis fuerint, etiamsi Patriarchali, vel Cardinalatus præfulgeant dignitate, & honore, sub quacunque expressione in genere, vel in specie concessas, aut forsan in posterum concedendas.

Quodque nullus alterius Monasterii, siue loci prælatus, aut alius quicunque in eo, aliquem Canonicorum præsentium & futurorũ eorundem, in Monasteria recipiat, vel admittat, sub excommunicationis pœna, quam tam recepti, quàm recipientes huiusmodi pro tempore eo ipso incurrant, si admoniti non destiterint, & quã ex nunc contra quemlibet transgressorem proferrimus, & à qua, à nullo alio, præterquam à Romano Pontifice, nisi in mortis articulo absolui possint, absque Rectoris maioris, & alterius ex duobus Ordinis & Congregationis huiusmodi Visitatoribus pro tempore existentibus licentia speciali. Decernentes irritum, & inane quicquid contra præmissa per quoscunque quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attemptari.

Communicatio priuilegiorũ Cassinatum. Cumque acceperimus, & reipsa dedicerimus, Congregationẽ Sanctæ Iustinæ de Padua Ordinis Sancti Benedicti à nonnullis Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, quàm pluribus dignissimis priuilegijs, indultis, & gratiis decoratam fuisse, & censeamus Congregationem Lateranensem meritis, & virtutibus suis non minora promæreri; maximè vbi, quos par labor coniungit, pari

quoque

quoque priuilegia contingere debent. eidem Congregationi Lateranen.etiam concedimus: vt omnibus priuilegiis, indulgentiis, gratiis, fauoribus, & indultis tam spiritualibus, quàm temporalibus, à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, seu alias eidē Congregationi Sanctæ Iustinæ concessis: Ipsa quoque congregatio Lateranen, pariformiter potiri, & gaudere possit, & valeat absque vlla prorsus differentia, perinde ac si ea dictæ Congregationi Lateranen. specialiter, & nominatim concessa fuissent; quorum tenores hic pro sufficienter expressis haberi volumus, & non secus ac si præsentibus de verbo ad verbum inserta forent, quæ ad ipsam Cōgregationem Lateranensem extendi, ac illam pari modo comprehendere volumus ac decernimus.

Quòdq; ipsi Canonici officio prædicandi verbum Dei vti possint, quemadmodum Fratribus Prædicatorum, & Minorum ordinum, per nos etiam, & dictos Romanos Pontifices concessum fuit.

Vt autem mentes dictorum Canonicorum à dubiis, quæ super præsentibus, aut aliis gratiis huiusmodi, per nos & prædecessores nostros Imperatores, Reges, Principes, & alios prædictos concessis, & in posterum concedendis, apud præfatos Canonicos quomodolibet oriri possent releuentur: Volumus vt vbi in aliquo redderentur ancipites, seu dubii, secundum bonam æquitatem, in fauorem salutis animarum suarum largissimè intelligantur, & interprætentur, non autem secundum iuris rigorem, vel doctorum opiniones & subtilitates. *Dubia in fauorem interpretanda.*

Adijcientes vt si quādo contigerit per aliquem seu plures actus contra huiusmodi, vel quæcunque alia decreta, priuilegia, indulta, gratias, & immunitates præfatæ Congregationi concessa, aut ipsorum aliquid, à quocunque, cuiuscunque conditionis, dignitatis, gradus, & status existat, ex negligentia, seu ignorantia præsentium, & futurorum, quibus ea conceduntur, aut alia quauis causa aliter attemptari, vel obseruari scienter, vel ignoranter, nullum tamen per hoc præiudicium decretis, indultis, gratiis, & immunitatibus præfatis generetur; sed illa suo vigore, & pleno robore firmata perpetuo permaneant. *Actus cōtrarij nil derrogēt.*

Postremo cum contingat pelerumq; ex importunitate petentium, & negotiorum multitudine, ac suppressione veritatis, Summos Pontifices fatigatos & circūuentos, ea cōcedere quibus aliàs nul- *Apostolicæ litteræ diuersum statuētes.*

nullatenus annuerent; Auctoritate præsentium statuimus & ordinamus, quòd quæcunque litteræ Apostolicæ, etiam proprio motu confectæ, aut in futurum conficiendæ, etiam si in eis clausulæ *Priuilegijs, & indultis dictæ Congregationi, concessis non obstantibus, & de quibus expressa mentio fieri debeat expressè* contineantur, quæ obuient & contrafaciant huic priuilegio præsenti, aut quibuslibet earum particulis, nisi appareat euidentissimè & apertissimè, quòd Summus Pontifex qui pro tempore fuerit, huic indulto vel alicui eius parti vellet per Apostolicas litteras derogare, faciendo specialem mentionem de verbo ad verbum, ex certa scientia de huiusmodi priuilegio, & ipsa Congregatione, diuersis nominibus eam nominando, per hæc præcisè vocabula: Congregationem, Vnitatem de obseruantia, aliàs de Frixonaria, nunc Lateranen. appellatam, causasque legitimas allegauerit, cur his obuiare intendat decretis, nullius sit roboris vel momenti.

Clausula roborãtes priuilegium.

Ne diuexentur.

Districtius inhibẽtes eisdem Ordinariis locorum, sub interdicti ingressus Ecclesiæ, & suspensionis à diuinis, ac regiminis, & administrationis Ecclesiarum suarum, Rectoribus verò Parochialium Ecclesiarum, & quibusuis aliis personis, sub excommunicationis latæ sententiæ, & priuationis earundem Parochialium Ecclesiarũ, ac omnium aliorum bonorum Ecclesiasticorum quę obtinẽt. Necnon inhabilitationis ad illa, & alia obtinẽda in posterũ, pœnis quas scientes contrafacientes eo ipso incurrere volumus. Ne ordinem, & Congregationem Canonicorum Regularium huiusmodi, ac illius Canonicos, Ecclesias, Monasteria, & loca prædicta, præter ac contra tenorem, ac formam huius præsentis nostri indulti, & aliarum concessionum vt præmittitur, Congregationi prædictorum Canonicorum Regularium, seu Ecclesiis, Monasteriis membris, & locis suis prædictis factarum quoquomodo inquietare, Nec eos aut testamentorum, & vltimarum voluntatum executores, ac testantium hæredes, seu quoscunque alios directè vel indirectè, ad solutionem alicuius quartæ Parochialis, seu Canonicæ, vel alterius portionis, siue oneris compellere quoquo pacto, vt præfertur præsumant.

Statuentes quoque, vt nullus inuitis Canonicis huiusmodi, prorsus audeat in eorum Ecclesiis, seu Monasteriis, aliquid officium mortuorum, vel alia celebrari facere, etiam si apud eos corpora defun-

defunctorum sepeliri contingat.

Mandantes insuper expressè ipsis locorum ordinariis, ac Rectoribus Parochialium Ecclesiarum, ne eorum Parochianis, quòd Canonicis dictæ Congregationis non confiteantur, aliquo pacto prohibere, seu persuadere præsumant, & nullatenus denegẽt ministrare huiusmodi confitentibus eisdem Canonicis, quæcunque Ecclesiastica sacramenta; dummodo aliqua Canonica & rationabilis causa non subsistat.

Facultas cõseruatorũ eligendorũ

Et nihilominus vniuersis, & singulis personis in dignitate Ecclesiastica vbilibet constitutis, & aliis de iure communi habilibus, & idoneis ad causas audiendas, per hæc Apostolica scripta mandamus, cum aliqui ex eisdem personis pro parte eiusdem Congregationis Lateranen. seu Rectoris generalis, aut aliorum, per se vel alium, seu alios præmissa vbi, & quando opus fuerit publicantes, ac eisdem Congregationi, & Canonicis, illorumque Ecclesiis, Monasteriis, membris, & locis prædictis, in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant Congregationem ipsam, illiusque Canonicos pacifica possessione priuilegiorum, & concessionum huiusmodi liberè gaudere: Non permittentes eos, seu testamentorum executores, & hæredes prædictos, contra illorum tenores per Ordinarios, & Rectores Parochialium Ecclesiarum prædictos, seu alios quoscunque indebitè molestari, aut eis grauamen, iniurias, atque damna inferri, seu quomodolibet irrogari; quinimo dictæ Congregationi, ac illius Canonicis prædictis, in quibuscunque casibus seu causis, tam Ecclesiasticis quàm profanis, per eos coram dictis personis cuiusuis qualitatis, conditionis, gradus, ordinis, dignitatis, nobilitatis, præeminentiæ, & status fuerint, etiam quacunque mundana, vel Ecclesiastica, aut Patriarchali præfulgeant dignitate, sine expensis, summarie, & de plano, ac sine strepitu & figura iudicii, sola facti veritate inspecta, auctoritate Apostolica ministrent iustitiam, denuntientque palam & publicè, omnes & singulos excommunicatos, quos eis constiterit censuras, & alias pœnas incurrisse, ac faciant eos ab omnibus arctius euitari, & vbique pro excommunicatis, suspensis, & interdictis nuntiari, & legitimis desuper factis processibus, illos quoties opus fuerit iteratis vicibus aggrauent, seu aggrauari procurent, contradictores quoslibet per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita compescendo, inuocato etiã

ad præmissa seu aliquid eorum, si opus fuerit auxilio brachii secularis.

Non obstantibus Constitutionibus fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, quibus cauetur, ne quis extra suam Ciuitatem, & Diœcesim; nisi in certis exceptis casibus, vt in illis, vltra vnam dietam à fine suæ Diœcesis ad iudicium euocetur, seu ne iudices à Sede Apostolica deputati, extra Ciuitates & Diœceses in quibus deputati fuerint, contra quoscunque procedere, aut aliis vices suas committere præsumant, & de duabus dietis in Concilio Generali, necnon quæ incipiunt. *Super Cathedram*, Bonifacij, & *Dudum*. Vienen. Concilij, ac Calixti Papæ III. etiam prædecessoris nostri, & quorumcunque aliorum Pontificum similiter prædecessorum nostrorum litteris; forsan his nostris contrariis, ac etiam prouincialibus, & synodalibus Conciliis ædictis, specialibus vel generalibus, Ecclesiarumque & locorum quorumlibet statutis, & consuetudinibus, & inter quoscunque eiusdem Congregationis Lateranen. Canonicos, & locorum Ordinarios, seu Rectores prædictos initis & conclusis, ac hactenus obseruatis, pactis & conuentionibus, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis alia firmitate roboratis, cæterisque contrarijs quibuscunque, quibus omnibus, ac si his de verbo ad verbum insererentur, & derogatoriarum derogatorias clausulas in se continerent, præsentibus pro expressè habentes, illis alias in suo robore permansuris, quo ad præmissa specialiter, & expressè derogamus: Aut si Patriarchis, Episcopis, & Rectoribus præfatis, vel quibusuis aliis, communiter vel diuisim à sede præfata indultum existat, quòd interdici, suspendi, vel excommunicari, aut vltra vel extra loca ad iudicium euocari non possint, per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ sedis indulgentia, generali vel speciali, cuiuscunque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de cuius toto tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Nos enim ex nunc illa, & quæcunque alia, quæ in futurum per nos, vel Sedem Apostolicam quomodolibet concedi, statui, decerni, vel ordinari contigerit, contra, vt præmittitur, eorundem prædecessorum, & præsentium litterarum huiusmodi teno-

tenorem: necnon si secus super ijs à quoque, quauis auctoritate, sciẽter vel ignoranter contigerit attemptari, irrita & inania, ac nullius roboris, vel momenti fore, & esse decernimus, etiam si motu, & scientia prædictis, & super similibus, ac fortioribus clausulis emanatæ existerent, seu in futurum emanare contingeret.

Et quia difficile foret præsentes litteras, ad singulas prouincias & loca, vbi necesse foret destinare, volumus & dicta auctoritate decernimus, quòd transumptis earum manu Notarii publici, & curiæ causarum Cameræ Apostolicæ, vel alicuius Archiepiscopalis, seu Episcopalis, vel dictæ Congregationis Lateranen. Rectoris generalis sigillo munitis, ea prorsus in iudicio & extra, vbicunque exhibita & ostensa erunt, fides adhibeatur, ac si ipsæ originales litteræ forent exhibitæ, & ostensę. *Fides habeatur harũ transũptibus.*

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, approbationis, constitutionis, exemptionis, liberationis, susceptionis, decreti, concessionis, indulti, statuti, ordinationis, cassationis, annullationis, abrogationis, irritationis, prolationis, adiectionis, inhibitionis, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, uel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quadringentesimo septuagesimo septimo. 10. Kal. Septembris. Pontificatus nostri anno sexto.

Pri-

Priuilegium Sanctissimi Domini Nostri Sixti Quarti, quo ad populorum conquestionem mandatur Canonicis Saluatoris Lateranen. Abbatiales titulos reassumere, quos humilitatis intuitu pridem abolendos duxerant.

Est Romæ

DILECTI Filij, salutem & Apostolicam Benedictionem. Intelleximus à dilecto filio Celso Rectore generali vestro, nonnullos populos molestè ferre & conqueri, quosdam Abbatiales titulos, qui apud eos honoris loco habebantur, uestra instantia, auctoritate Apostolica fuisse immutatos.

Nos igitur memoratorum populorum consolationi consulere volentes, omnes Abbatiales titulos, qui quoquomodo in locis per vos susceptis immutati extinctiue sunt, instauramus ac denuo erigimus ad pristinum statum, ac dignitatem Abbatialem reducimus.

Concedimus insuper, & plenam damus vestris dumtaxat Prælatis facultatem, benedicendi paramenta, pluuialia, planetas, casulas, albas, tunicas, tunicellas, amictus, tobaleas, & cęteras vestes tam Sacerdotibus, quàm altari congruas, vestris tantummodo vsibus in diuino honore deputandas.

Postremo vt ex speciali labore vestro iam mercedem aliquam recipiatis, & promptiorem famulatum alacri animo altissimo Domino omnium bonorum largitori Deo impendatis, de Omnipotentis Dei benignitate, Sedis Apostolicę auctoritate, plenariam vobis omnibus pro hac vice concedimus indulgentiam.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub anulo Piscatoris, die 30. Martii. 1480. Pontificatus nostri anno nono.

Pri-

Priuileg. Sixti Papæ Quarti, quo conceditur Rectori, & Canonicis Saluatoris Lateranen. vt Sanctiß. eorum Legislatoris Augustini festum celebrare poßint; etiam si die Dominico occurrisset, cum cætero qui per Rituale Curiæ tunc temporis minime liceret.

DILECTE Fili salutem, & Apostolicam Benedictionem. Sicut nobis nuper pro parte tua expositum fuit. Tu, & Canonici istius Congregationis piè attendentes, quòd sub regula & Ordine Sancti Augustini militatis: & ab eo Ordo vester sumpsit regulam atque normam: optaretis pro maiori & celebriori solennitate festiuitatis eiusdem Sancti, vt illius tunc officium currens, in aliam diem transferre, cum commemoratione Dominicę tunc occurentis, ac festum Sancti Augustini eiusdem, loco Dominicè solemniter celebrare; Proinde nobis humiliter desuper supplicatis. *Est Placētia.*

Nos pijs supplicationibus huiusmodi inclinati, eidem Congregationi tuæ, vt quotiescunque dies Dominica in die festiuitatis Sãcti Augustini solenniter, & alias iuxta ritum & formam Sanctæ Matris Ecclesię; cum commemoratione tamen Dominicæ tunc occurrentis, liberè & licitè celebrare possitis licentiam, & facultatem auctoritate Apostolica tenore pręsentium concedimus.

Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus ordinis prædicti, cæterisque contrariis quibuscunque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub anulo Piscatoris die 21. Martii Pontificatus nostri anno decimo 1481.

Lit-

Litteræ Sanctissimi Domini Nostri Sixti Quarti. Quibus Templum D. Mariæ Pacis de Vrbe, à se constructum, committit Congregationi Saluatoris Lateranen.

Eas autem propterea addendas censuimus; quatenus optimi Pontificis animus erga ipsos Canonicos innotescat; tametsi ad insigne Patriarchium illos reducere nequiuit, ob temporum malitiam.

IXTVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Redemptoris nostri cuius in pace locus pactus est, & cuius Angeli in eius ortu, bonæ voluntatis hominibus in terra pacem nuntiarunt, quique à suis discipulis discessurus, & ad patris dextram in cœlis ascensurus pacem eis dedit & reliquit, vices gerentes in terris, illa toto corde & omni denique studio, ac piis operibus, & assiduis orationibus apud Gloriosissimam Virginem eiusdem Redemptoris genitricem, cuius precibus populus Christianus adiuuatur libenter prosequimur, per quæ pax & concordia nutritur inter fideles, & cultus diuinus augetur: cum itaque nuper suffragãte diuina gratia maiorem, & saniorem partem Principum & dominorum Italiæ, inter quos magnum dissidium cruentaque bella vigebant, ad mutuam concordiam & pacis desiderium per intercessionem eiusdem Excellentissimæ Virginis, & opem altissimi ad nostras preces assidue propitiantis, cum magna ferè totius Italiæ letitia, & consolatione perduxissemus, & reliquos adducere cogitaremus, ante quandã imaginem B. Virginis, quæ nonnullis miraculis de nouo corruscare cœperat, & à fidelibus frequẽtabatur essemus adorantes, & genibus flexis constituti, inspirante vt piè credimus diuina gratia, nobis visum fuit incongruum, quòd imago ipsa in quodam paruo tabernaculo consisteret, prout tunc ad parietem eiusdem Ecclesiæ existebat.

Cõcordia inter principes Christianos intercessione B. M. semper Virginis.

Itaque in eodem loco templum ad honorem altissimi, & Beatæ Virginis ædificandum nouimus, Illudque ad perpetuam tam grãdis muneris nobis non humano consilio, sed Diuina prouidentia

magna

magna in parte concessi, sub celebri forma miroque ædificio fabricari fecimus, ac ipsum in honorem Virginis prælibatæ, nostris sumptibus à fundamentis erectum Deo dicauimus, & in memoriam huiusmodi Pacis & concordiæ, Templum Pacis nuncupari voluimus, sperantes quòd per hæc, & alia quamplura præclara templa, & pia loca, quæ in alma Vrbe & extra à fundamentis, propriis expensis nostris, & quidem magnis, fundari & instaurari fecimus, & vita nobis comite cum aliis bonis operibus omnino perseuerare intendimus, Italia ipsa dulcedine pacis fruetur, & in ea lętabitur.

Sed quia nihil actum esse videretur, nisi in eo diuinus cultus induceretur, & sub aliqua institutione regeretur, & gubernaretur; *Considerantesque inter alios religiosos institutionem Canonicorum Regularium Ordinis B. Augustini fore primariam*, & ab ipso Santissimo Ecclesiæ Doctore Augustino fundatam, & per longa secula viris probis, & litterarum scientia, omnia virtute pollentibus stabilitam, ad eos potissimum direximus intuitum, sperantes quòd per Canonicos Congregationis Lateranen. dicti Ordinis sub regulari obseruantia degentes, templum Pacis memoratum, in spiritualibus & temporalibus Deo propitio felicia continuo suscipiet incrementa. *Religio Canonicorum primaria inter alias.*

Igitur ad Omnipotentis Dei Laudem & honorem, vt populo Christiano Pacem elargiri, & in perpetuum stabilire dignetur, Ipsiusque Genitricis Virginis Gloriosæ Mariæ, & totius cœlestis exercitus. Motu proprio non ad aliquorum instantiam aut petitionem, sed de nostra mera voluntate, Parochialem Ecclesiam Sancti Andreæ de Vrbe, in cuius pariete seu porticu dicta imago antea fuit, & cuius parietem, & fabricam dicti Templi coaptari fecimus, siquid adhuc integrum in ea superest, pro maiori perfectione operis demoliri, illiusque materiam & lapides altarium, in nouum Templum transferri volentes, & illam in eodem templo ab omni superioritate, & visitatione, ac dominio Presbyteri Cardinalis Tituli S. Laurentii in Damaso de dicta Vrbe pro tempore existentis, auctoritate Apostolica, & ex nostra certa scientia, deque plenitudine potestatis eximentes, & totaliter liberantes, eiusque fructus reditus & prouentus, cum omnibus oblationibus, quæ dietim pro dicto templo, Monasterio Ecclesiæ huiusmodi à fidelibus fiunt, seu erogantur, pręfato templo nostro Pacis per nos erecto, dilecto filio *Parochialis Ecclesia Sancti Andreæ vnitur suprascripto Tēplo pacis.*

magi-

Magistro Ludouico de Agnellis, ipsius Ecclesiæ Rectore Notario nostro consentiente, ac omni iuri sibi in Ecclesia & templo huiusmodi, seu ad eum quomodolibet spectanti, in manibus nostris hodie sponte, & libere cedente, cessionemque huiusmodi admittentes, ac applicantes, & approbãtes, Templum ipsum cum ipsius ambitu præsente & futuro, in Monasterium Congregationis, & Ordinis prædictorum, cum vna Præpositura, quæ inibi dignitas conuentualis sit erigimus, creamus, & instituimus.

Quoque Præpositus, & Canonici pro tempore in Monasterio, & Congregatione huiusmodi existentes, se commodius sustentare & onera eidem Monasterio pro tempore incumbentia facilius perferre valeant, Templum & Monasterium prædicta ab eius primeua erectione vacans, cum olim Ecclesia Sancti Andreæ præfata, cum omnibus iuribus, & pertinentijs suis, necnon paramentis, iocalibus, & aliis rebus ad vsum diuinum deputatis, præsentibus & futuris, Congregationi Lateranen. Canonicorum prædictorum, per eos iuxta eorum priuilegia, ritus, cõsuetudines, & regularia instituta regendum & gubernandum, scientia, auctoritate, & potestate similibus, in perpetuum concedimus, damus, vnimus quoque annectimus, & incorporamus, atque appropriamus.

Hic Constantius Applanus praeclarè scripsit de Humani Arbitrij libertate, de prædestinat. Opusculumq; cui titulus, Soliloquia Abbatis.

Ita quòd liceat dilecto filio Constantio de Mediolano eiusdem Congregationis Canonico, & pro ea in Rom. Curia procuratori generali, & quem ex nunc motu, scientia, & potestate prædictis, in Præpositum Tẽpli ac Monasterii vsque ad futurum Capitulum generale per prædictam Congregationem celebrãdum deputamus, ad hoc nè interim Templum, & Monasterium in temporalibus, & spiritualibus aliquod patiatur detrimentum, firma spe fiduciaque conceptis, quod per ipsius Constantii laudabilia merita, & studium fructuosum, Templũ & Monasterium in eiusdem spiritualibus, & temporalibus plurima suscipiet incrementa, per se vel alium, seu alios, Tẽpli, & Monasterii, Ecclesiæq; olim Sãcti Andreæ, iuriũq; & pertinentiarum prædictorum, corporalem possessionem propria auctoritate appræhendere, & perpetuo retinere, ac inibi habitare, & residere, dicti Cardinalis, seù cuiuslibet alterius licentia super hoc minimè requisita.

Et insuper motu scientia, & auctoritate, ac potestate prædictis, moderno Præposito, & Canonicis, qui in dicto Monasterio pro tem-

tempore habitauerint, quod omnibus & singulis priuilegiis, immunitatibus, exemptionibus, gratiis libertatibus & indultis, tam à Sede Apostolica, quàm à legatis eiusdem, seù Romanis Pontificibus, seu pro talibus se gerentibus, aut Imperatoribus, Regibus, Principibus, Dominijs, & Potentatibus, eis in genere vel in specie concessis, & concedendis, in dicto Monasterio, & extra illud, vti & gaudere.

Ipseque Præpositus dictæ Præpositurae, qui pro tēpore fuerit Mitra, Anulo, Baculo, & aliis Pontificalibus insigniis, etiam vti, necnō in dicto Pacis templo, ac infra septa dicti Monasterii, benedictionem solemnem post Missarum, Vesperarum, & Matutinarum solemnia, (etiam si in benedictione huiusmodi aliquis Antistes, Cardinalis, vel Sedis Apostolicę Legatus præsens fuerit) elargiri, liberè, ac licitè possit & valeat. Felicis Recordationis Alexandri Papæ IIII. prædecessoris nostri, quæ incipit Abbates, & aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinis, & Congregationis prædictorum, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quacunque firmitate alia roboratis, statutis & consuetudinibus, cęterisque contrariis ucquaquam obstan. motu scientia, & auctoritate, ac potestate prędictis concedimus, pariter & indulgemus.

Præpositus eius Canonica celebrare pōt in Pontificallibus.

Clausula derogatoria.

Prouiso, quòd cura animarum olim dictę Ecclesię S. Andreæ propter erectionem huiusmodi nullatenus negligatur, sed eius congruè supportentur onera an tedicta.

Cura animarū ibidem non negligenda.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrę exēptionis, liberationis, erectionis, creationis, institutionis, cōcessionis, vnionis, annexionis, īcorporationis, appropriationis, deputationis, indulti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contrariare, si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Dat. Romę Apud Sanctū Petrū Anno incarnationis Dominicę 1487. Kal. Octobris. Pontificatus nostri anno tertiodecimo. Signata L. Grislus.

De Curia.

Io. Pogius.

Aa *Six-*

Sixtus Quartus optimus Pontifex, cum multa ad Christianismi quietem ac decus egregiè patrasset, maximè omnium tranquillitatis studiosus fœderis inter principes Italiæq; Proceres ineundi auctor fuit, vnde & Templum Pacis, SALVATORIS MATRI se dedicasse perhibet, cuius intercessioni ferret acceptum, quod tantos tumultus sistere, aut compescere potuisset. Sed, quod nostra interest, adeo ad pacem omnes cogitatus contulit, vt ideo à reddenda Constantiniana Basilica Regularibus (quod summopere concupiuit) abstineret.

Enimuerò dissidiū perquā graue inter Vener. Religiosos Ordinis Heremitarum, & Canonicos Congregationis Saluatoris Lateranensis iamdiu diu ortum (contendentibus Heremitis auctore Ambrosio Choriolano. Frigdionariam Congregationē nouiſſimam. Neque Regulares Canonicos ab Auguſtino reformatos. *è regione Eusebio Conrado Celsoque de Mapheis demonstrantibus.* Auguſtinum neſciſſe Heremitas. Neu ipſos ritè Auguſtinenſes dici*) ad vsque populi scandalum efferbuerat, molestè admodum tulit mitissimus Pastor, altercationem non tam inanem, quam inter Deo militantes execrandam. Quapropter accedentes R. R. Eremitarum Moderatores, facilè impetrarunt, vt qui Canonicos ab Augustino; immo ab Apostolis satis declarasset proficisci, & Congregationem ipsammet in Ordine primariam: huiusmodi etiam iurgia de medio tollendā prouideret. Ergo per Sanctum Patrem horrendum Anathema lata sententiæ deffulminatum, in Canonicos ac Heremitas, illorum etiam fautores innoluens, quicunque de cætero prædicare, aut libros de ijs edere auderent, inobedientum absolutione ipsi Romanæ sedi seruata. Cum verò ipsum Diploma pro cautione maiori, hisce nostris interserendum haud quaquā nancisci potuerimus, illud fuit nobis solatio, quod ætate nostra minus existimetur necessarium; quando Saluatoris gratia vsque adeo corda præfudit vt Religiosi vtriusque ordinis mutua se charitate foueant, arctissimaq; necessitudine complectātur; Canonici.n. nedum id genus scripta irritantia, ac libellos exploserunt aboleueruntq; sed ipsis Ven. Heremitis (post R.P. Predicatorij Ordinis, qui nimirum à Dominico Regulari Canonico prodiere) primas assignent inter Augustini cultores, viginti & amplius Societatum, glorienturque almi Patris nomen & instituta, per Illustrissimum Augustinianorum Heremitarum ordinem propagari atque celebrari.*

San-

Sanctissimi Domini Nostri Innocentij Octaui Facultas. Qua Procurator Congregationis Saluatoris Lateranen. reuocat Canonicos extra Ordinem degentes.

ILECTE Fili salutem, & Apostolicam Benedictionem. Nuper exponi nobis fecisti, quòd quamplures ex Canonicis tuæ Congregationis, ex ea ad alios ordines, seu Ecclesias, alterius tamē professionis, & dissimilis habitus; non tamen ob frugē melioris vitæ, & arctioris regulæ, seu obseruantiæ; sed potius pro ipsorum ambitiosa cupiditate, & vt liberius inter seculares degant, ac beneficia Ecclesiastica consequi valeant; tam temeritate propria, quàm ex licentia, & dispensatione Apostolica se transtulerunt, & in dies se transferunt: & quod grauius est, nonnulli celato prædicti ordinis habitu, & occultato per vrbes hinc inde maximè per Romanā indecenter vagantur, non absque scandalo Congregationis etiam in populis, suiq; honoris, & famæ diminutione. Quare humiliter & deuote supplicasti, vt dictæ Congregationi, illiusque super hoc statui, opportunè consulere de benignitate Apostolica dignaremur.

Nos, qui Congregationem ipsam, propter vberes fructus quos quotidie in vinea Domini producit, semper dileximus: & attendentes quòd quilibet secundū Apostolum in ea vocatione permanere debet, in qua vocatus est, & propterea cōseruationi dictæ Cōgregationis, ac illius augumento, quantū cum Deo possumus prouidere volētes; hmōdi iustis supplicationibus inclinati, auctoritate nostra, tenore præsētium, tibi & successoribus tuis procuratoribus eiusdem Congregationis pro tempore existentibus, concedimus & committimus atque mandamus, vt quibuslibet ex prædictis Canonicis, siue propria auctoritate, siue ex dispensatione, aut licentia Apostolica sub quacunq; forma, & expressione verborum cōcessa & concedenda, & ad obtinenda beneficia Ecclesiastica, (etiā si illa assequuti fuerint,) liceat ad Congregationem reuocare: & sub pœnis & cēsuris Ecclesiasticis, & cum auxilio brachii secularis, si opus fuerit vbilibet carceribus tradere: & quòd ad id sub eisdē censuris

reuocare possis & valeas; dummodo ipsi Canonici in arcto Monasterio,& sub arctiori,aut saltē æquali Religione, & Regula Deo famulantes,& orationibus vacantes nō degant, quia quæ spiritu Dei aguntur legi minimè subijciuntur in contrarium facien. non obstantibus quibuscunque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub anulo piscatoris. die 11.Maii. 1487.Pontificatus nostri anno tertio.

Hye.Balbanus.

Innocentij Papæ Octaui ad Canonicos Saluatoris Lateranenses facultas visitandi,ac corrigendi Moniales,eisque Sacramenta omnia administrandi.

Est Romæ

ILECTI Filij salutem & Apostolicam Benedictionem.Cum nuper acceperimus vobis iniunctum, atq; commissum fuisse per diuersos successiuè Romanos Pontifices, onus atq; curam in diuersis Ciuitatibus & locis,audiendi Sorores, seu Moniales quorundam Monasteriorum, ac eis impendendi pro modo culpæ pœnitentiam salutarem & nos quoq; cōmissionem huiusmodi,ad alia Monasteria Sororum seu Monialium huiusmodi,per vos similiter habendam extenderimus, ea tamen intentione, vt illis etiam reliqua Ecclesiastica Sacramenta ministrare deberetis. Nos attendentes,q; forsan ab aliquibus hesitari posset,an per huiusmodi cōmissionē, possitis Sororibus & Monialibus huiusmodi dicta Sacramenta ministrare,ad tollendū oē dubiū, q; superinde in mentibus hominū,& forsitā Sororū & Monialiū prædictarū oriri posset;ac ēt pro maiori declaratione dictæ intentionis nostræ, maximè cū satis æquū & decens sic videatur, & magis salubre saluti animarum, q; Sacramēta hmōi,& Eucharistiæ in primis ministretur Monialibus, & Sororibus per suos confessores, quibus ipsæ secreta, & peccata sua confitentur,& ipsi propterea melius cognoscere debeant,si tāto Sacramēto & reliquis dignæ sint. Ac etiā p vos tā in capite quā in mēbris visitari,atq; corrigi, Harum serie auctoritate Apostolica vobis cōmittimus & mandamus. Vt omnibus & singulis Monialibus & Sororibus Monasteriorum, seu Prioratuum vobis super huiusmodi confessionibus commissorum, & in futurum commit-

ten-

tendorum; omnia, & singula alia Sacramenta Ecclesiastica ministrare: Iure cuiuslibet ordinati, semper saluo.

Necnon eas, & ipsarum singulas, tam in capite quàm in membris visitare, & corrigere, & omnia alia facere debeatis, quæ ad officium Visitatoris, seu proprium Ordinarium spectant atque pertinent, & absque vlla prorsus differentia, tribuentes vobis simili serie, seu personis ex Canonicis vestris ad hoc idoneis per vos ad id deputandis omnimodam in præmissis, & circa ea potestatem.

Prohibentes nihilominus sub pœna excommunicationis latæ sententiæ; ne confessores ipsi, seu Visitatores per vos deputandi, siue alius ex Canonicis Congregationis huiusmodi, Monasteria ipsa aliquo pacto ingrediatur; nisi cum necessitas erit ministrandi infirmis sororibus, siue eas visitandi, aut corrigendi vt præfertur.

Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus Monasteriorum, Prioratuum: ac ordinis, & Congregationis prædictorum iuramento confirmatione Apostolica, vel quauis alia firmitate roboratis, & sub quacunque forma & expressione verborum concessis, & in posterum concedendis; etiamsi de illis, earumque totis tenoribus, habenda foret præsentibus mentio specialis: cæterisque contrariis quibuscunque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub anulo Piscatoris die vltima Martii. 1487. Pontificatus nostri anno tertio.

Hie. Balbanus.

Breue S.D.N. Innocentij Papæ Octaui pro Abbate, et Capitulo Crutreligensi propè Constantiam, Canonicorum Regul.

Quod iccirco Italicis admiscemus; quia productum scimus in causa præcedentiæ R.R. D.D. Cassinatum. Namq; vniuersam familiam huiusmodi fouent, adque singulas eius partes & indiuidua extenduntur; quantumuis Prouintijs discretas, aut locis dissita.

NNOCENTIVS Episcopus seruus seruorum Dei ad futuram rei memoriã. Prouisionis nostræ debet prouenire subsidio, vt suum cuilibet conseruetur. Hinc est, quod nos tenorem quarundam litterarum Concilii Constanciensis in registro ipsius Concilij repertarum, pro eo quod sicut exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Abbatis, & conuentus Monasterii in Crutzeligen. extra muros Cõstantienses Ordinis Sancti Augustini petitio continebat, ipsi eo indigere noscantur, de verbo ad verbum transcribi, & ad ipsorum supplicantium instantiam præsentibus annotari fecimus, qui talis est. Sacrosancta, & generalis Sinodus Constantiensis ad perpetuam rei memoriam. Rationi congruit, & conuenit honestati, vt ea quæ de Romani Pontificis gratia processerunt, licet tempore quo papatui præfuit litteræ Apostolicę super illis confectæ, non fuerint suum consequantur effectum. Sanè dudum pro parte dilectorum filiorum Herardi Abbatis, & Conuentus Monasterii in Crutreligen. extra muros Constantiæ Ordinis Sancti Augustini, Balthasari tunc Ioanni Papæ 23. exposito, q̃d licet ipsius Ordinis Regularis institutio, ac eius per Apostolicam sedem subsequens approbatio, longè præcederent institutionem, & etiam per eandem sedem factam approbationem Ordinis Sancti Benedicti, præfatusque Abbas etiam in Abbatialis dignitatis promotione, dilectũ in Christo filium Ioannem Abbatem Monasterii in Petridomo, vltra pontem Constantiæ dicti Ordinis Sancti Benedicti longe præcesserit, necnon Abbas pro tempore existẽs supradicti Monasterii Crutzeligensis Mitra, & Anulo, cęterisq; Põtificalibus insigniis ex speciali priuilegio Sedis eiusdem, cui non est in aliquo derogatum, vti & gaudere ab olim consueuisset, qui-

bus

bus dictus Abbas Monasterii Petridomus minime vtebatur, seu gaudebat, ac eisdem Abbati Monasterii in Crutzeligen. existente pro tempore, vt Patri Abbati etiam alia plura Monasteria dicti Ordinis Sancti Augustini in diuersis locis consistentia, secũdum eiusdem Ordinis regularia instituta, per sedem ipsam ex certa scientia approbata subessent, in quo eorum personas degentes pro tempore in eisdem ius, seu superioritatem visitandi, corrigendi, & puniendi haberet, & propterea Abbas, & conuentus præfati, necnon Canonici eiusdem Monasterii Crutzeligensis in quibuscumque actibus solemnibus, necnon processionibus generalibus, quæ fierent pro tempore in Ciuitate Constãtiensi, ac etiam in generali Concilio, Abbati, & Monachis existentibus pro tempore, ac conuentus dicti Monasterii Petridomus, merito præferri atq; in digniori loco siue ordine collocari deberent; tamen cum idem Ioannes Abbas, & conuentus Petridomus, contrarium asserentes, iactarent se aliquibus confictis, & minus validis rationibus, in talibus ipsis Abbati, Canonicis & conuentui eiusdem Monasterii in Crutzeligen. forte præferendos, quodque timebatur ex hoc inter partes ipsas exoriri lites, iurgia, & scandala, quæ forsan de facili reparari non possent, ac pro parte dictorum Herardi Abbatis, & conuentus Monasterii in Crutzeligen. eidem Balthasari tunc Papæ humiliter supplicato, vt in præmissis de benignitate Apostolica dignaretur salubriter prouidere. idem Balthasar tunc Papa, desiderans pacem, & concordiam inter Abbates, & Conuentus, ac Canonicos, & Monachos huiusmodi Monasteriorum præfatorum perpetuo stabilire, eisdem supplicationibus inclinatus voluit, & concessit; videlicet quinto Kal. Decembris, quod Abbas existens pro tempore in Crutzeligẽ. præfato Abbati etiam pro tempore existenti in Petridomo, præfatorum Monasteriorum, necnon Canonici in Crutzeligen. etiã existentes pro tempore, Monachis similiter existentibus pro tempore in Petridomo Monasteriorum præfatorum, tam illis, quam in processionibus huiusmodi dicti Concilii Constãtiẽsis, & quandiu illud duraret, quam etiam quibusdam aliis congregationibus, processionibus, necnon aliis actibus solemnibus, & publicis, in quibus eos pro tempore simul conuenire contingeret, præferri, ac in locis dignioribus huiusmodi perpetuis temporibus collocari deberent, nõ obstantibus etiam quibuscumque priuilegiis, indulgentiis, & litteris

Apostolicis generalibus,& specialibus eisdem Abbati, & conuentui Monasterii Petridomus, ac Ordinis Sancti Benedicti concessis quorumcunque tenorum existerent, per quæ litteræ dicti Balthesaris tunc Papæ si super his confectæ fuissent, non expressa, vel totaliter inserta,effectum eorum impediri valeret quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus,de verbo ad verbum habenda esset in eisdem litteris mentio specialis. Ne autem pro eo quod super voluntate, & concessione præfatis,litteræ dicti Balthasaris tunc Papæ, interim quod Papatui præfuit confectæ nō fuerunt,prædicti Abbas, & conuentus Monasterii in Crutreligen. voluntatis, & concessionis prædictarum frustrentur effectu, volumus,& tenore præsentium decernimus,quod voluntas, & concessio præfata,à dicta die quinto Kalen. Decembris,perinde suum cōsequantur effectum, ac si litteræ dicti Balthasaris tunc Papę super illis sub ipsius diei data confectæ fuissent,quodque præsentes litteræ ad probandum plenam voluntatem, & concessionem præfatas vbique sufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur. Nullo ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attemptare præsumpserit,indignationem Omnipotentis Dei,ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Constantiæ sextodecimo Kal. Septembris.anno à Natiuitate Domini millesimo quingentesimo quintodecimo. Apostolica sede vacante. Cæterum vt earundem litterarum tenor prædictus insertus, omnimodam rei seu facti certitudinem faciat, Apostolica auctoritate decernimus,vt illud idem robur,eamq; vim dictus tenor per ea habeat, quæ habent originales litteræ supradictæ, & eadem prorsus eidem tenori fides adhibeatur quandocunque & vbicunque, siue in iudicio seu alibi fuerit exhibitus, uel ostensus, & eidem tenori firmiter stetur in omnibus, sicut eisdem originalibus staretur si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo octuagesimo nono. quarto, Kalen. Maii. Pontificatus nostri anno quinto.

Sanctissimi Domini Nostri Innocentij Papæ Octaui, Extensio priuilegiorum pro vsu Pontificalium insignium, ac Benedictionum, ad omnes Prælatos Congregationis Sancti Saluatoris Bononiensis.

INNOCENTIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Sancti Saluatoris, & Sancti Antonii Monasteriorũ Venetiarum per Priores gubernari solitorum, Congregationis Sancti SALVATORIS, Ordinis Sancti Augustini Prioribus, salutem & Apostolicam Benedictionem.

Exposcit vestræ deuotionis sinceritas, & religionis promeretur honestas, vt tam vos, quos speciali dilectione prosequimur, quam Monasteria vestra dignis honoribus attolamus. Cum itaque sicut exhibita vobis nuper pro parte vestra petitio continebat, Prioribus dictorum Monasteriorum pro tempore existentibus, vt quoties ipsos in Monasteriorum prædictorum, & aliis Ecclesiis tunc in Diœcesi Castellana, quæ nunc Diœcesis Venetiarum existit consistentibus, Missam & alia officia diuina celebrare contingeret, Mittra, Anulo, & aliis Pontificalibus insigniis vti, ac benedictionẽ solẽnẽ post Missarũ, Vesperarũ, & Matutinarũ solẽnia (dũmodo in benedictione hmõdi aliquis Antistes, vel Sedis Apostolicę Legatus p̃sens, nõ foret) elargiri possent Apostolica fuit auctoritate cõcessũ. Nos volentes vos, qui vt asseritis dicto indulto hactenus vsi fuistis, & in dies utimini: ac Monasteria prædicta fauore prosequi gratiæ amplioris, vestris in hac parte supplicationibus inclinati, vobis & Prioribus dictorum Monasteriorum pro tempore vt existentibus, in quibuscunque Ecclesiis Monasteriorum, Prioratuum, ac locorum vestri ordinis, & Congregationis, tam in Ciuitate, & prædicta

cta Diœcesi Venetiarum, quam aliis vbilibet consistentibus, Mitra Anulo, & aliis Pontificalibus insigniis huiusmodi vti, Benedictionemque solennem post Missarum, Vesperarum, & Matutinarum solennia diuinis interessentibus officiis (dum tamen aliquis Antistes, vel sedis prædictæ legatus præsens non fuerit) elargiri, ac omnes Nouitios ordinem vestrũ expresse professos, ad primam clericalem Tõsuram, & minores Ordines promouere, Cãpanas quoque & Paramenta, & quascũque Vestes, & diuino cultui deputata vel deputanda, in quibusuis Monasteriis, Prioratibus, & aliis dictæ Congregationis locis benedicere, libere & licite possitis, felicis recordationis Alexandri Papæ Quarti prædecessoris nostri, quæ incipit Abbates, & aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis non obstantibus, auctoritate præfata, tenore præsentium, de spetiali dono gratiæ indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem. &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1489. pridie idus Nouembris. Pontificatus nostri anno sexto.

LITTERAE

Innocentij Papæ Octaui ad Rectorem Generalem Canonicarum Saluatoris Lateranensium de proprietarijs, deque ingressu Monasteriorum Monialium.

INNOCENTIVS Episcopus seruus seruorũ Dei, dilecto filio Rectori generali Canonicorũ Regul. Sancti Augustini Congregationis Lateranen. nunc & pro tempore existenti, salutem & Apostolicam Benedictionem. *Est Roma*

Accepimus alias tã per nos, quàm per Rom. Pontifices prædecessores nostros, quibusdã Canonicis Congregationis tuæ; vt pecuniam habere, & priuatim illa frui possent concessum fuisse: quod ab obseruantia, & regularibus institutis dictæ Congregationis penitus alienum est, & in animarum periculum, malumque exemplum, & scandalum plurimorum cedere dignoscitur. Quare cupientes præmissis pro debito pastoralis officii opportunè prouidere, omnes & singulas concessiones huiusmodi Canonicis, & Prælatis dictæ cõgregationis, per nos & per prædecessores nostros, etiam ex motu proprio, & ex certa scientia, & cum quibusuis clausulis, & derogatoriarum derogatorijs fortioribus, & insolitis: etiam ex quacunque causa factas, & faciendas in posterum: ac litteras hactenus, & pro tempore emanatas; nisi caueatur in illis, quod ad id dilectorum filiorum Capituli generalis dictæ Congregationis assensus, & scientia accederet, Motu & scientia similibus, auctoritate Apostolica tenore præsentium cassamus, & reuocamus, & annullamus, ac pro nullis, & infectis haberi volumus: decernentes irritum & inane, quod secus super his, & à quocunque, quauis causa, scienter, vel ignoranter contigerit attemptari, ac personis quibus concessiones factæ fuerãt, & forsan fierent in posterum; ne illis quouis modo vti de cętero præsumant; si quæ adhuc pecuniæ in eorum manibus, seu potestate adhuc residuæ forent, eas capitulo generali denuntiare teneantur. Et nullus am-

LITTERAE

Sanctissimi Domini Nostri Alexandri Papæ Sexti ad Canonicas, cæterasque Moniales, sub regimine Canonicorum Saluatoris Lateranensium agentes.

ILECTAE in Christo filiæ salutem & Apostolicam Benedictionem. Quòd alias fęl. rec. Innocentius Papa Octauus prædecessor noster immediatè, mandauit Rectori tunc existenti, & successoribus omnibus, &c. *vt in superiori. Mox.*

Nos ad hæc paterno affectu; & huiusmodi supplicationibus inclinati, vt Confessores vestri pro tempore cum vno socio, & absentibus Cõfessoribus, vel ipsis ægrotãtibus, Priores locorum cum vno socio dumtaxat Monasteria vestra ingredi licitè possint; dum vos aut vestrũ aliquã grauiter infirmari continget, & pro vobis sic grauiter infirmis audiendis in confessione, & animarum commendationes in articulo mortis faciendas, & ad tradendum Ecclesiasticæ sepulturæ corpora Monialiũ decedentiũ, toties quoties opus fuerit, Apostolica vobis auctoritate concedimus, pariter & indulgemus, præmissis ac aliis litteris, necnon constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, cęterisque in contrarium facientibus non obstantibus quibuscunque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub anulo Piscatoris. die 11. Aprilis 1493. Pontificatus nostri, anno primo.

Pri-

Priuilegium Sanctißimi Domini Nostri Alexandri Sexti Ad Priorem Sancti Antonij Venetiarum de Indulgentiarum elargitione, necnon reconciliatione Ecclesiarum, ac Cæmeteriorum.

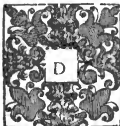

LEXANDER Episcopus seruus, &c. Cum sicut Dilecti filii nobilis vir Augustinus Barbadico, Dux, & Dominium Venet. nobis nuper fecerunt exponi, ipsi qui ad Monasteria vestra, quorum videlicet Monasteriũ Sancti Antonii, de eorum iurepatronatus existit, singularem gerunt deuotionis affectum, ad illa pro diuinis audiendis officiis nõnunquam accedant, & propterea cupiant dicta Monasteria per nos, illorumque pro tempore existentes Priores fauoribus prosequi gratiosis, ipsorum Ducis, ac Dominii, ac vestris in hac parte supplicationibus inclinati, vobis & pro tempore existentibus Prioribus, quibus vt quoties ipsos in quibuscunque Ecclesiis Monasteriorum, ac Prioratuum, & locorum Cõgregationis vestræ, Missam celebrare continget Mitra, Baculo, & aliis Pontificalibus insigniis vti, ac benedictionem solennem elargiri valeatis, Apostolica fuit auctoritate concessum, & omnibus vtriusque sexus Christi fidelibus Missis huiusmodi interessentibus (dummodo aliquis Antistes præsens nou fuerit) Indulgentias per Episcopos videlicet quadraginta dierũ dari cõsuetas, quoties Missas huiusmodi contigerit celebrari concedere, ac Ecclesias, Monasteria, Prioratus, & alia loca quæcunque dictæ Congregationis, illorumque Cæmeteria pro tempore quomodocumque polluta reconciliare perpetuo valeatis. Constitutionibus ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis nequaquam obstantibus, auctoritate præfata tenore præsentium, de spetialis dono gratiæ iudulgemus. per hoc autem constitutioni, quæ reconciliationem huiusmodi per Episcopos tantũ fieri præcipit, nullum in posterum volumus præiudicium generari.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub anulo piscatoris. die octaua Maii. 1493. Pontificatus nostri anno primo.

LITTERAE

Alexandri Papæ Sexti ad Iacobum Procuratorem Congregationis Saluatoris Lateranensis, extendentes Indulgentias, & gratias spirituales, quibus Canonici gaudent, ad Oblatos, & Conuersos eorundem.

DILECTE Fili salutem & Apostolicam Benedictionem. *Est Roma*

Exponi nobis nuper fecisti, quòd licet dudum retroactis temporibus, Canonicis Regularibus Ordinis Sancti Augustini Congregationis Lateranensis, cuius Procurator Generalis existis, à diuersis Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, quàmplurima priuilegia, gratiæ, & immunitates, per diuersas litteras Apostolicas concessa fuerint; tamen in illis de personis prædictæ Congregationis Oblatis seu Donatis, nulla per inaduertentiam mentio fortè facta fuerit, prout in eisdem litteris, quarum tenores præsentibus pro expressis haberi volumus, plenius dicitur contineri. Quare pro parte tua nobis fuit humiliter supplicatum; vt prædictis Oblatis, seu Donatis, super præmissis oportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur.

Nos votis & commodis religiosarum personarum, vt eo feruentius altissimo valeant famulari, quantum cum Deo possumus paterna charitate consulere volentes, tuisq; huiusmodi tui supplicationibus inclinati. vniuersis & singulis Oblatis, seu Donatis prædictis, præsentibus & pro tempore existentibus, vt omnibus & singulis priuilegiis, & immunitatibus præfatæ Congregationi in genere concessis, quibus prædicti Canonici vtuntur, potiuntur, & gaudent, seu vti, potiri, & gaudere poterunt quolibet in futurum, quò ad indulgētias, & gratias spirituales, vti, potiri, & gaudere liberè, & licitè valeant & possint, in omnibus & per omnia; ac si

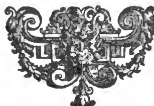
ipsi

ipſi in dictis litteris ſpecificè nominati,& expreſſi fuiſſent,auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium,de ſpecialis dono gratiæ concedimus, & in dulgemus.

Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac dicti Ordinis ſtatutis,& conſuetudinibus,cæteriſque contrariis quibuſcunque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum,ſub anulo piſcatoris die prima Nouembris.milleſimo quadringenteſimo nonageſimo nono. Pontificatus noſtri anno ſeptimo.

Io. Volateranus.

Priuilegium Alexandri Papæ Sexti, de inhabilibus quicumque Congregationis Saluatoris Lateranensem ingredi vouissent.

LEXANDER Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. *Est Roma.*

Sedis Apostolicæ gratiosa benignitas, pijs fidelium præsertim sub religionis habitu domino militantium votis libenter annuit, & honestis supplicum precibus fauorem beniuolum impartitur. Sanè exhibita nobis nuper pro parte dilecti filii Rectoris Generalis Canonicorum Regularium Ordinis Sancti Augustini Congregationis Lateranen. petitio continebat. Quod licet nonnulli Christifideles pia deuotione ducti, vel alias huiusmodi Canonicorum Monasteria ingredi, & ex fidelibus huiusmodi aliqui professionem Regularem per Canonicos, aliqui per Donatos seu cōmissos, vel Conuersos dictæ Congregationis emitti solitam emittere, & illum gestare habitum, qui per Canonicos, seu donatos, oblatos, commissos, seu conuersos huiusmodi geritur, & habetur vouerint, & in dies voueant. Nihilominus cum sic vouentes dictorum Canonicorum Monasteria ingredi volunt, eorundem Monasteriorum Prælati facto de sic ingredi volentibus præuio examine, & ipsis litterarum ignaris, siue ineptis, aut aliàs indocibilibus, seu ad diuina celebranda, & professionem, quam emittere vouerant, emittendā inhabilibus repertis, eis insinuant, quòd non vti vouerant, sed iuxta eorum qualitatem, & idoneitatem recipere volunt, & eis sic receptis in dictis Monasteriis, ad diuersa ipsis Canonicis oportuna exercitia, iuxta eorum qualitates collocant. Quodq; postmodum sic recepti hæsitant, eorum votis non satisfecisse, & propterea inibi cum eorum animorum quiete residere non valent. Quare pro parte dicti Rectoris asserentis inter Canonicos, donatos, commissos, & conuersos dictæ Congregationis differentiam fore. Nobis fuit humiliter supplicatum, vt indemnitati dictorum Christi fidelium (vt præfertur) vouentium, & deinde (vt præmittitur per dictos Prælatos receptorum consu-

lere, aliasque in præmissis oportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur.

Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati, omnes & singulos Christifideles huiusmodi Monasteria ingredi, & professionẽ per Canonicos, seu donatos, commissos, vel conuersos dictæ Congregationis emitti solitam emittere vouentes; vt quotiens in huiusmodi eorum ingressu per Monasteriorum Prælatos, in quibus ingredi vouerunt, ad huiusmodi professionem emittendam, & diuina celebrandum, seu professionem quam vouerant emittendam inhabiles, & inepti iudicati fuerint; tunc & eo casu si per eosdem Prælatos in dicto ingressu, non vt ipsi ingredientes vouerant; sed iuxta eorum qualitates recepti fuerint. tam hactenus sic receptos, quàm etiam in posterum modo præmisso recipiendos, eorum votis plenariè satisfecisse, perinde ac si professionem, quam emittere voueant emisissent, & illum gestassent habitum Regularem quem gestare promiserant. Dummodo tam recepti, quàm recipiendi tria Regularis obseruantiæ substantialia vota profiteantur, vel profiteri promittant, seu ad illa profitendum iuxta dictæ Congregationis, mores, & ordinationes, & instituta se obligent, auctoritate Apostolica tenore præsentium decernimus, & declaramus. non obstantibus præmissis cæteris in contrarium facientibus quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis, & declarationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Rom. apud Sanctum Petrum sub anulo Piscatoris. anno incarnationis Dominicæ Millesimo quadringentesimo nonagesimo nono. Sexto idus Martij.

Litteræ

Litteræ Alexandri Papæ Sexti ad Deffinitores Congregationis Saluatoris Lateranensis, ne Prælati particulares curam Monialium suscipiant.

ILECTI Filij salutem, & Apostolicam benedictionem. Exponi nobis nuper fecistis, quòd licet vos iuxta statuta, & obseruationes Regulares Cõgregationis vestræ Lateranen. Ordinis Sancti Augustini Canonicorum Regularium hactenus quãtum potuistis à susceptione curæ Monialium prędicti, vel alterius Ordinis abstinueritis, & si curam aliquorum Monasteriorum monialium hactenus suscepistis: huiusmodi susceptionem fecistis iuxta maturam deliberationem, desuper in capitulis generalibus dicti Ordinis pro tempore celebratis, vel ad mandata Apostolica, etiã quandoque iteratis vicibus vobis per nos, vel prædecessores nostros Romanos Pontifices pro tempore facta. Sæpe tamen contigit, quòd nonnullæ Moniales pro earum importunitate vel alias, Breuia, & alia mandata Apostolica impetrarunt, seu forsan impetrabunt in posterum, per quæ obtinuerunt, seu & obtinebunt Prioribus, & Præpositis Prioratuum, & Præpositurarum, seu Monasteriorum Congregationis & Ordinis Prædictorum, vt ipsi Priores, & Præpositi, etiã sub pœna excommunicationis latę sententiæ cogantur ad susceptionem curæ, visitationis, & correctionis Monialium prędicti, vel alterius Ordinis, quorum mandatorum prætextu ipsi Priores & Præpositi absque alia licentia vestra, earundem Monialium curam suscipiunt, & illarũ Monasteria ingredientes quandoque visitant, non tanquam ad hoc per vos deputati, sed vt particulares dictorum Monasteriorum Monialium superiores, & visitatores; ex quò quandoq; grauia scandala subsequuntur, & forsan maiora in futurum euenire possent, & ex his quæ ad bonum finem facta fuerunt, effectus contrarius subsequi posset. Quare nobis humiliter supplicari fecistis, vt ne dicti Priores, & Præpositi, qui capitulo generali dictæ Congregationis subiecti sint, à superioribus vestris discedere, & discrepare videantur in pręmissis, oportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur huiusmo

Est Roma

di supplicationibus inclinati, omnibus & singulis Prioribus, & Prępositis prędictis, nūc & pro tempore existentibus, ne prætextu quarumcunque litterarum Apostolicarum, etiam in forma breuis, seu mandatorum Apostolicorum, etiam quascunque censuras Ecclesiasticas in se continentium, curam, visitationem, vel superioritatem aliquarum Monialium, etiam Regularis obseruantię prędictę, vel cuiusuis alterius ordinis suscipere, aut suscepta visitate, seu intrare præsumant, absque deliberatione capituli generalis, auctoritate Apostolica per præsentes districtius inhibemus, ac quæcunq; mādata Apostolica hactenus eisdem Prioribus, & Prępositis sub quibuscunque verborum formis facta, seu in posterum fienda, nō eisdē Prioribus, & Prępositis, sed Rectori, Diffinitoribusque capituli generalis huiusmodi pro tempore existentibus, & eorum capitulo generali directa cēseri debere: & ipsum Capitulum generale, ac vos Rectores, & Diffinitores, ad obediendum eisdem mandatis teneri: & obligatos esse, eadem auctoritate decernimus & declaramus; cum sicut asseritis, Monasteriis sub cura dictæ Congregationis existentibus, vos & alii, Rector, & Diffinitores pro tempore existentes præfati, de confessoribus idoneis prouideatis, & illi prouideant: & ipsa Monasteria aliis visitatoribus non indigeant, & si indiguerint, in capitulis generalibus Congregationis, & ordinis prædictorum pro tempore prouidebitur, non obstantibus præmissis, ac cōstitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Cōgregationis, & ordinis prædictorum iutamento, confirmatione, Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscunque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub anulo piscatoris. die vndecimo Februarij. Millesimo quingentesimo. Pontificatus nostri anno octauo.

D. de Sancto Sebastiano.

Priui-

LITTERAE

Sanctißimi Domini Nostri Alexandri Papa Sexti ad Deffinitores Congregationis Saluatoris Lateranen. pœna practicantium.

DILECTI Filij salutem & Apostolicam benedictionem. Exponi nobis nuper fecistis, quòd licet in constitutionibus, atque Ordinationibus Capitulorum Generalium vestræ Cõgregationis Lateranensis Canonicorum Regularium Ordinis Sancti Augustini Regularis obseruantiæ, ac etiam vt asseritur in quibusdam litteris fœl. recor. Martini Papæ Quinti prædecessoris nostri super hoc respectiué æditis & concessis; inter alia contineatur & disponatur, quòd nullus ex Ordinationibus vestris, etiam in Capitulis generalibus pro tempore celebratis, ad culpam peccati mortalis, sed ad pœnam dumtaxat temporalem obligetur: Nihilominus vos considerantes, quòd nullus ad aliquam administrationem, seu prælaturam aspirare deberet, nisi tamquam Aaron à Deo vocatus in quodam alio Capitulo generali per vos celebrato, auctoritate dicti Capituli generalis, in virture Sctæ obedientiæ, sub pœna peccati mortalis pro qualibet vice, quam contrafacientes eo ipso incurrerent, præceptum & ordinatum. Quòd nullus ex Canonicis dictæ Congregationis per se vel per alium, verbo, nutu, scripto, signo, vel quocunque alio modo ex deliberata ratione, & determinato consensu posset tractare cum aliquo, vel praticare de ueniendo, vel mittendo ad Capitulum generale, aut de elligendo scrutatores Capituli generalis, vel Viccarium eiusdem Capituli generalis, vel Diffinitores, aut Visitatores, seu Rectorem Generalem dictæ Congregationis, & si hoc faceret non posset absolui à suo confessore; nisi cũ cõdictione iniũgeretur sibi pro pœnitentia Sacramentali, pro vna

qualibet vice vnum psalterium, infra terminum vnius mensis dicendum, & eandem pœnam & culpam incurreret audiens ipsam practicam, si voluntarié, aut deliberatè consentiret; & hoc præceptum duraret ad beneplacitum Capituli generalis, & vim haberet cum foret obtentum; seu Apostolica auctoritate confirmatum: Conuersi verò, & Commissi si contrafacerent, dicerent pro vna qualibet vice millies orationem Dominicam, & toties salutationẽ Angelicam: & in huiusmodi pœnitentiis etiam Rector dispensare non posset. Quare nobis humiliter supplicari fecistis: vt Ordinationibus, præcepto, & statuto huiusmodi, pro illorum subsistentia firmiori, robur Apostolicæ confirmationis adijcere, ac alia in præmissis opportune prouidere de Apostolica benenignitate dignaremur.

Nos igitur, qui Christi fidelium omnium, præsertim religiosarum animarum saluti & statui libenter cõsulimus: huiusmodi supplicationibus inclinati, Ordinationes, præceptum, & statutum huiusmodi, Apostolica auctoritate tenore præsentium confirmamus, ac iuxta illarum tenorem obseruari debere doecernimus: aliis prohibitionibus, & ordinationibus circa præmissa æditis in suo robore nihilominus permanentibus.

Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis: necnon Congregationis, & Ordinis prædictorum, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis aliis statutis, & consuetudinibus; necnon quibusuis impetrationibus per quos is desuper forsan à Sede Apostolica quomodolibet, sub quibusuis tenoribus & clausulis, etiam talibus, quòd illis, nisi sub certis modo, & forma in illis contentis obseruatis, nullatenus derogari possit factis & impertatis, seu etiam in posterum faciendis, & impetrandis à nobis, vel à Sede prædicta, quibus illorum tenores præsentibus, ac si de verbo ad verbum insererentur pro expressis habentes; hoc vice dumtaxat per easdem præsentes derogamus: & huiusmodi statuto, præcepto, & confirmationi, approbationi, & decreto, per quasuis litteras, & concessiones ab eadẽ sede impetrandas, seu alias quouismodo per eam concedendas, nullatenus derogatum censeri decernimus; nisi illarum toto inserto tenore, & causis, præceptis, & ordinationibus huiusmodi ex-

præssis

præssis,& impetrationes ipsæ de simili mandato, vel consensu emanauerint, cæterisque contrariis quibuscunque.

Datum Romæ apud Sanctnm Petrum sub anulo piscatoris die secunda Octobris 1501. Pontificatus nostri anno decimo.
E. Certonen. Ax.

Bulla Sanctissimi Domini Nostri Iulij Papæ Secundi Qua Basilicam Diui Petri de Cœlo aureo Papiæ, à Mortariensibus Canonicis, ad Lateranenses transfert.

VLIVS Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Rationi cõgruit, & conuenit honestati, quę de Romani Pontificis gratia processerunt. licet eius superueniẽte obitu litterę Apostoiicæ super illis confectæ, non fuerint, suum contineantur effectum. *Est Papia*

Dudum siquidem fel. rec. Alexandro Papæ Sexto prædecessori nostro per dilectum filium Raphaelem Sancti Gregorij ad velum aureum Diaconum Cardinalem Camerarium nostrum tunc suum, exposito, quod licet in Monasterio Sancti Petri in cœlo aureo Papiæ, Ordinis Sancti Augustini, quod idem Raphael Cardinalis ex concessione, & dispensatione Apostolica tunc in commẽdam obtinebat, ac in eius Ecclesia, corporis eiusdẽ Sancti Augustini recordationi existebat prout existit fons religionis, summaque eiusdem Regulatis disciplinæ obseruantia esse debeat, tamen illius tunc Canonici, ab obseruantia huiusmodi adeo deuiabant, quod propter enormes eorum excessus, & circa diuinorum officiorum celebrationem negligentia aliasque vitæ dissolutiones populi deuotio, quæ ad dictum Monasterium olim maxima gerebatur, magis atque magis in dies deficiebat, cessabatque in eodem Monasterio ferè iu totum diuinus cultus, & quod ipsi Canonici se emendarent difficile putabatur. Verum si dictum Monasterium, cum omnibus eius ædificijs, & clausuris, ac libris, calicibus, & aliis Ecclesiasticis ornamentis inibi tunc existentibus, Dilectis filiis Ca-

nonicis Congregationis Lateranensis dicti Ordinis, obseruantiæ Regularis, per vnum Præpositum, & nõnullos dictæ Congregationis Canonicos inibi introducendos, iuxta eorum ritus & mores, de cætero ex tunc regendum, & gubernandum concederetur, ac mensæ conuentuali dictorum Præpositi & Canonicorum in illo pro tempore degentium, pro eorum sustentatione aliqua stabilia bona assignarentur, & appropriarentur, profecto ex eo, ne dictum Monasterium deterioribus in spiritualibus & temporalibus exponeretur incommodis obuiaretur, augereturque inibi diuinus cultus, & fidelium deuotio ad Monasterium ipsum cum illorum animarum salute manuteneretur: & præfato prædecessore nostro per dictum Raphaelem Cardinalem humiliter supplicato, vt Monasterium dictis Canonicis per eorum aliquos regendum, & gubernandum concedere, & illius mensæ conuentuali, bona huiusmodi assignare, & appropriare vt præfertur, aliaque in præmissis opportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaretur. Idem prædecessor attendens, quod Romanus Pontifex in Apostolicæ dignitatis specula constitutus, ex supernæ prouidentia maiestatis Monasteriorum, & aliorum Ecclesiasticorum locorum statum in melius coadiuuante domino commutat, aliasque desuper ordinat, & disponit; prout rerum, & temporum qualitate pensatis id in domino conspicit salubriter expedire, huiusmoui supplicationibus inclinatus sub Dat. videlicet quarto idus Iunii. Pontificatus sui anno quinto auctoritate Apostolica, Monasterium prædictum cum omnibus eius ædificiis, & clausuris, libris, calicibus, & aliis Ecclesiasticis ornamentis inibi tuuc existentibus, dictæ Congregationis Canonicis, per vnum Præpositum, & alios Canonicos Congregationis eiusdem in illud introducendos, iuxta eorum ritus & mores, ex tunc de cætero regendum, & gubernandum concessit. ipsiusque Præpositi, & Canonicorum introducendorum mensæ conuentuali, pro eorum ac Præpositi, & Canonicorum inibi pro tempore existentium sustentatione, tantum ex bonis stabilibus dicti Monasterii quantum eorum fructus, reditus, & prouentus, ad trecẽtos ducatos auri secundum communem existimationem valorem annuum ascenderent, & illum non excederent; dummodo ad præmissa præfati Raphaelis Cardinalis accederet assensus assignauit. & appropriauit, ac voluit quod in reliquis dicti Monasterii bonis, præfatus

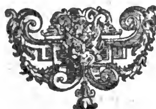
Ra-

Raphael Cardinalis, & pro tempore existens ipsius Monasterii Abbas seu Commendatarius, plenam & liberam haberet administrationem. quodque cedente, vel decedente dicto Raphaele Cardinali, portio sibi de dictis bonis remanens huiusmodi, donec de illa per ipsum prædecessorem, vel Sedem Apostolicam aliter esset dispositum vacare conferetur, liceretque Canonicis tunc in dicto Monasterio degentibus, qui inibi remanere, & subiecti Præpositi obedientiæ, iuxta Regularia eorundem introducendorum Canonicorum instituta viuere vellent, inibi remanere, illis vero ex eis quibus id non placeret, ad alia dicti Ordinis Monasteria, vbi beneuolos inuenissent receptores se transferendi licentiam concessit. Necnon statuit & ordinauit, quod si vllo vnquam tempore dictæ Congregationis Canonici, præfatum Raphaelem Cardinalem, vel pro tempore existentem dicti Monasterii Commendatarium, siue Abbatem, super remanentibus bonis prædictis molestarent, seu quoquomodo perturbare attentarent, ex tunc, prout ex ea die & è conuerso, concessio Monasterii eiusdem per eum facta huiusmodi nulla esset. Quodque ipse Raphael Cardinalis, aut pro tempore existens commendatarius seu Abbas, in Præpositum, aut conuentum introducendos huiusmodi, nullam potestatem, iurisdictionem, seu superioritatem habere seu exercere posset vel deberet; sed ipsi Præpositus & conuentus, ab eorundem Raphaeles Cardinalis, & pro tempore existentis Commendatarii, vel Abbatis superioritate, iurisdictione, & potestate penitus exempti forent, non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac monasterii, & Ordinis prædictorum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus cæterisque contrariis quibuscunque. Nè autem de concessione, assignatione, appropriatione, voluntate, statuto, & ordinatione Alexandri prædecessoris nostri, lis pro eo quod super illis ipsius prædecessoris eius superueniente obitu, litteræ confectæ non fuerint valeat quomodolibet excitari, ac præfatus Raphael Cardinalis, & Canonici Congregationis huiusmodi, illorum frustrentur effectu, volumus & dicta auctoritate decernimus, quod concessio, assignatio, appropriatio, voluntas, statutum, & ordinatio prædicta perinde à dicta die quarto idus Iunii suum sortiatur effectum, ac si

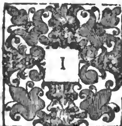
Optio data Canonicis relaxatis sese reformandi iuxta Canonicorū instituta, aut abeūdi.

ac si super illis, eiusdem Alexandri prędecessoris litteræ, sub eiusdem diei datis confectæ fuissent, concessionem assignarionem, appropriationem, voluntatem, statutum, & ordinationem prædicta vbique sufficiant, nec ad id probationis alicuius adminiculum requirratur. Nulli ergo omnino hominum liceat hunc paginam nostræ volnntatis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis Dominicę 1503. Sexto Kalen. Decembris. Pontificatus nostri anno primo.

Priuilegium Magnum Sanctißimi Domini Nostri Iulij Papæ Secundi, ad fauorem Canonicorum Regularium Sancti Saluatoris Bononiensis.

VLIVS Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam,

Inter cæteros in militanti Ecclesia veluti Regina in vestitu deaurato circundata varietate plantatos ordines, ad dilectos filios Congregationem Sancti Saluatoris, Ordinis Sancti Augustini, Canonicorum regularium, qui sub suaui iugo religionis, & Regularium institutionum obseruatione sedulum ipsi Saluatori nostro domino Iesu Christo in humilitatis spiritu præbent famulatũ, dirigentes nostræ considerationis intuitum, & attendentes, quòd nos, dum Cardinalatus honore fungebamur, Ecclesiam Sancti Petri ad vincula de Vrbe, cum illi annexa Ecclesia Sanctæ Agnetis extra muros dictæ Vrbis, de licentia Sedis Apostolicæ, eidem Congregationi (cuius protectionem aliquandiu gessimus, & illius profectum salubrem quantum potuimus procurauimus) concessimus, & multa pro eiusdem Ecclesiæ Sancti Petri, & ędificiorum eius reparatione, & reædificatione, ac pro commoditate Prioris, & Canonicorum inibi pro tempore diuinis beneplacitis insistentium, etiã postquam ad Summi Apostolatus apicem fuimus diuina fauente clementia assumpti exposuimus, dignum existimamus illa Congregationi, & Canonicis præfatis, ipsiusque Congregationis Monasteriis, locis, & personis concedere, per quæ possint ipso Saluatore eis semper assistente, gratum in eius beneplacitis exhibere famulatũ. Sane cum sicut accepimus aliàs plura immunitates, & diuersa priuilegia, gratiæ, fauores, & indulta spiritualia, & temporalia per diuersos Romanos Pontifices prædecessores nostros, præfatæ Congregationi, illiusque Monasteriis, locis, personis, bonis, & rebus cõcessa fuerint, Nos cupientes, vt dilectus filius modernus, & pro tẽpore existens Prior Generalis dictæ Congregationis, & Canonici

præ-

præfati, & eorum curæ commissi eo potius possint Domino in eius beneplacitis famulari, quo cognouerit huiusmodi priuilegia, & immunitates pro illorum subsistentia firmiori, etiam nostræ approbationis robore communiri, ac etiam Prioris Generalis, & Canonicorum, ac Congregationis huiusmodi commoditatibus, & augmēto, statuiq; prospero & felici, quantum cum Deo possumus adiuuāte salubriter consulere, ipsosque generalē Priorē, & Canonicos, & Congregationis huiusmodi singulares psonas à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis, à iure vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluētes, & absolutos fore censentes. Ac omnia & singula Monasteria tam dictæ Congregationi, quam beneficia Monasterijs dictæ Congregationis vnita, annexa, incorporata, & possessa, ac quæcunque alia, & singula priuilegia, gratias, fauores, immunitates, exemptiones, & indulta tam spiritualia quam temporalia, eidem Congregationi ac illius Monasteriis, locis, & personis sub quibuscunque tenoribus, & per quoscunque Romanos Pontifices, Imperatores, Reges, Principes, & quoscunq; alios Christi fideles concessa, illorumque omnium tenores, ac si de verbo ad verbum præsentibus insererentur, eisdem præsentibus pro expressis habētes, Motu proprio, non ad Prioris generalis, & Canonicorum prædictorum, vel alicuius alterius pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & deliberatione, certàque scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, literas omnes, ordinationes, constitutiones, & consuetudines, quibus ipsa Congregatio regitur, & gubernatur, ac omnia, & singula alia priuilegia, gratias, fauores, immunitates, exemptiones, & indulta huiusmodi authoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & innouamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, atque omnia & singula inuiolabiliter obseruari decernimus.

Volumusque, quicquid dubii in dictis paiuilegiis, seu aliquo eorum pro tempore emerserit, id data verborum ambiguitate, & varia peritorum interpretatione, in fauorem dictæ Congregationis, & locorum particularium eiusdem interpretari debere, & vbi ipsi in aliquibus redderentur dubij, seu ancipites, secundum bonā

æqui-

æquitatem,ad fauorem salutis animarum suarum,illa etiam largissime intelligantur,& interpretentur,non autem secundum iuris rigorem,aut Doctorum opiniones vel subtilitates.

Et cuiusuis particularis Monasterij seu loci, tam vniti quam vniendi, præsentis & futuri,dictæ Congregationis priuilegia, concessiones,remissiones peccatorum, & indulgentiæ quocunque nomine nuncupatæ,immunitates,& gratiæ concessa, & concedenda tam per Romanos Pontifices,quàm alios quoscunque Reges,Duces,Barones, Principes, Dominia, & Communitates in omnibus, & per omnia, ipsi toti Congregationi, & aliis eius particularibus Monasteriis esse communia,& ad illa extendi, & extendimus per præsentes. Insuper etiam vltra prædicta priuilegia eidem Congregationi,vt præfertur concessa,hac perpetua,& irrefragabili cōstitutione, Motu & scientia similibus sancimus, quòd omnes & singuli dictæ Congregationis Canonici, ordinem ipsum professi, præsentes & futuri, quamuis in diuersis Monasteriis, siue locis pro tempore maneant, vnum tamen corpus, & vna Congregatio existant,ac sub vna eademq; lege, atq; obseruantiæ Regularis vnitate,morumque conformitate,eisdem constitutionibus, priuilegiis, ordinationibus,consuetudinibus, & statutis viuant, ipsaque Congregatio ab Apostolica sede vltra centum annos instituta,& merito totiens approbata, ab vniuersis Christifidelibus in reuerentia & deuotione habeatur.

Extensio priuilegio rū ad singula loca.

Decernentes,vt in omnibus & singulis præeminentiis,etiam in publicis actibus,ac priuilegiis & gratiis,pro veris Canonicis Regularibus Ordinis,& Congregationis prædictorum habeantur & reputentur;prout hactenus fuerunt,authoritate Apostolica,& ex certa scientia,tenore pręsentium habemus, & declaramus: mandamusque quorumcunque locorum Diœcesanis, vt eos pro talibus in dictis singulis publicis, & aliis actibus censeri faciant, ac etiam reputari. Nos enim eos vt existentes veros,& indubitatos Canonicos Regulares Ordinis prælibati, quibus à dicta Sede Apostolica scapulare,quod insigne claustralium est, gestandum super Rocheto in præfatæ Congregationis primordiis, ex speciali munere & deuotione donatum extitit, omnibus & singulis præeminentiis, etiam in publicis actibus,ac priuilegiis,& gratiis, quibus quicunq; alii Canonici potiuntur & gaudent,potiri & gaudere censemus.

Veri Canonici Regulares.

Adii-

Adijcientes prætereà, quòd de cętero non solum prædictis præeminentiis, priuilegiis, & gratiis decorentur, quibus gaudent in specie, vel in genere vniuersi alii Canonici, verum etiam omnibus, & singulis priuilegiis, immunitatibus, fauoribus, indultis, & gratiis spiritualibus, & temporalibus per nos, vel per quoscunque prædecessores nostros Romanos Pontifices, vel alias quomodolibet, seu sedem præfatam tam præfato Ordini Canonicorum Regularium Sancti Augustini, ac Congregationi de Frisonaria aliàs Lateranensi, Ordinibusq; Heremitarum, Minorum, Prædicatorum, Carmelitarum, & Seruorũ Beatæ Mariæ, & aliis etiam earundem Congregationum, & Ordinum mẽbris, & illorum personis, Monasteriis, & locis in genere concessis, & pro tempore concedendis, quam etiam Congregationi Monachorum Sanctæ Iustinæ, seu Sancti Benedicti Cassinen. & eius Monasteriis, locis, membris, & personis hactenus concessis, ac illorum Ordinibus, & Cõgregationibus, quibus per eandem sedem cõcessum est, dictæ Congregationis priuilegiis posse gaudere, in omnibus & per omnia, absque vlla prorsus differentia, perinde ac si ea ipsi Congregationi Canonicorũ Regularium Sancti Saluatoris specialiter, & nominatim concessa fuissent, quorum tenores hic pro sufficienter expressis haberi volumus, & non secus ac si præsentibus de verbo ad verbum inserta forent, & quæ ad ipsam Congregationem Sancti Saluatoris, & eius Moniales, siue sorores, ac personas oblatas, & commissas vtriusque sexus, quæ sub illius Cõgregationis cura sunt, in illis videlicet, quæ ipsis coaptari possunt extendi, ac illa eam pari modo cum prædictis compræhendere volumus, atque decernimus, cum ipsam Cõgregationem Sancti Saluatoris censeamus, meritis & virtutibus

Ly Alias, temporis accipe non loci; namq; eorundem gratias, & indulta, pridem Gregorius 12. ijsmet Canonicis de Silua lacus tunc nuncupatis communicarat, in priuilegio creationis, dicendo. Gaudeant omnibus exẽptionibus libertatibus, &c. hactenus concessis Canonicis Regularibus huiusmodi, *id est reformatis, quorum nullus adhuc extabat Titulus aut congregatio; Martinus enim anno Pontificatus Quarto, decem eorum Monasteria in vnionem compingens, mandauit à Frigdionaria dici; quia illic constitissent aut se collegissent Reliquiæ Canonici Ordinis ex alto ruẽtis, vti superius, eidem autem vnitati Laterãẽsis agnomẽ Eugenius indidit, sed verius reddidit, qui fuerat singularis prouintiæ titulus at primaria, nimirum Romanæ & Patrimonij.*

suis

suis non minora promereri, quam suprascripras Congregationes, & Ordines, quos enim par labor coniungit, paria quoque priuilegia coniungere debent.

Cuius etiam Congregationis Sancti Saluatoris Monasteria omnia, & loca prædicta, & eorum Prælati atque personæ, quibuscunq; eis, ac aliis Congregationibus, et Ordinibus à sede prædicta, uel aliàs qualitercunq; concesis, ac de iure seu consuetudine debitis iuribus, præeminentiis, ac dignitatibus inconcusse gaudeant et vtantur; dummodo illa præmissis, et aliis dictæ Congregationis Sancti Saluatoris institutis, et constitutionibus non obsistanr. *Aliorum ordinum priuilegia.*

Et dictæ Congregationis Capitulum generale, siue in eo vocem pro tempore habentes, pro felici successu ipsius Congregationis Sancti Saluatoris statuta, constitutiones, et ordinationes, ac omnia, et singula, quæ in spiritualibus, et temporalibus ipsius Congregationis, et eius regularis disciplinæ statum, obseruantiam, indemnitatem, et circa diuini officii celebrationem, directionem, et ordinationem. (absque tamen ipsius regulæ in substantia, vel in effectu variatione) interpretationem, vel declarationem quoquomodo concernere potuerinr, authoritate prædicta instituendi, ordinandi, interpretandi, et declarandi; ac ea quæ sic instituta, ordinata, interpretata, vel declarata fuerint, in toto, vel in parte, prout rerum vel temporum qualitas exegerit, tollendi, alterandi, modificandi, innouandi, corrigendi, emendandi, suspendendi, et in melius commutandi, plenam et liberam in omnibus habeant facultatem, ita tamen quòd nullæ ordinationes in vno Capitulo generali decretæ vllam vim, et locum habere possint constitutionis, nisi duæ saltem ex tribus partibus, huiusmodi vocem in ipso Capitulo habentium concurrerint, et hoc ordine fuerint per duo alia immediata Capitula generalia sequentia comprobatæ, quæ sic vt comprobatæ fuerint censeantur mox Apostolico robore communitæ. *Constitutiones vti vim sortiantur.*

Quibus constitutionibus, decretis, ordinationibes, declarationibus, et correctionibus singuli de Congregatione huiusmodi, cuiuscunque dignitatis, status, gradus, seu conditionis existant, efficaciter parere omnino teneantur. Nolumus tamen, quòd ad peccatum, nisi contrafiat ex contemptu, aliquem obligenr.

Et quotiens Prælatus aliquis, Monasterium cui præfuerit reformare, et ad ipsius Congregationis obseruantiam reducere decreuerit,

uerit, reformationem ipsam iuxta instituta, decreta, ordinationes, & constitutiones huiusmodi, prout conuenientius poterit, exequatur.

Capitulum autem generale nominamus, quod in dicta Congregatione singulis annis celebratur, in quo omnes electiones Prioris generalis, & Visitatorum, ac Abbatum, Priorum, Præpositorum, & aliorum quoruncunq; Officialium Monasteriorum, & locorum dictę Congregationis: necnon omnia alia statuta, et ordinata, vt præmittitur, iuxta ritus, et constitutiones præfatas eo ipso, quibus de consensu ipsius Capituli, seu eius Definitorum in formam publicam redacta fuerint, eiusdem Apostolici muniminis declaramus robore communiri.

Huiusmodi ergo Congregationis, et Capituli generalis dispositioni, ordinationi, correctioni, reformationi & obedientiæ, vniuersa Monasteria, Prioratus, Domus, Conuentus, loca, necnon res, & bona cum suis membris, iuribus, et pertinentiis quibuscunq; ; quæ videlicet iustis modis hactenus eis oblata, traditaq; fuere, et dante Domino applicari poterunt quomodolibet in futurum, ac eorum personæ tam Clerici, quam Conuersi, et Commissi in dictis Monasteriis, Prioratibus, et Conuentibus, ac locis, siue membris degentes pro tempore, cuiuscunque dignitatis, status, aut cõditionis fuerint, in omnibus subiecta perseuerent.

Vniuersi vero Pręlati eiusdem Congregationis sub Prioris generalis, et alii Canonici, Conuersi, et Commissi sub Pręlatorum, in quorum Monasteriis, aut aliis locis deputantur, seu morantur, obedientiis viuant: et eas illis humiliter pręstent.

Et nulli Prælatorum, vel Canonicorum prædictorum ab institutis, ordinationibus, correctionibus, et mãdatis Capituli, seu Prioris generalis, aut aliorum Prælatorum ipsius Congregationis, ad quęcunq; etiam ad nos, et sedem prædictam; nisi de speciali Summi Pontificis licentia, appellare liceat, appellationesq; desuper pro tempore interpositę, et inde secuta irrita habeantur.

Sed cum contra aliquem Pręlatum, vel Canonicum dictę Congregationis ciuiliter, aut criminaliter agi contigerit, secundum cõstitutiones, et statuta prædicta, iuris communis apicibus, dilationibus, terminis, et litium anfractibus omissis procedatur.

Ac nullę Ecclesiasticę personę, vel seculares, quacunq; authoritate,

tate, vel dignitate prædità, etiamsi Patriarchali, vel Cardinalatus honore pręfulgeant, aliquem ex Prçlatis, vel Canonicis Congregationis prędictę obsequiorum, vel seruitiorum propriorum, vel Monasteriorum suorum, seu prætextu cuiusuis officii, etiam Cappellanatus, ad eas diuertere, vel alia quauis causa, etiam arctioris vitę, ordinis, vel obseruantiæ, à dicta Congregatione educere, vel sponte venientes recipere, & penes se retinere audeant, etiam authoritate litterarum Apostolicarum, absque literis dimissoriis dictę Congregationis, seu Prioris generalis, et Visitatorum eiusdem. Quod si recipientes pręfati intra tres dies postquam eis pręsentes innotuerint, Prçlatum, seu Canonicum extra ipsam Congregationem existentem huiusmodi, eidem Congregationi non restituerint cũ effectu, vel à se realiter non abiecerint, excommunicationis sententia vna cum ipsis receptis innodati existant eo ipso, à qua nisi in mortis articulo, aut à Sede prędicta absolui non possint. *Nulli conceditur Canonicos retinere.*

Neque Congregationis huiusmodi Prçlati quarumcumque literarum Apostolicarum prętextu, nisi illis pręsentibus specialiter & expresse derogetur, ad recipiendum Canonicos, qui aliàs ab eorum propriis Monasteriis, siue locis, absque suorum Superiorum licentia contumaciter recesserint, à quoquam queant quomodolibet coarctari. *Non arctatur ad recipiendos fugitiuos.*

Vt vero exeuntium ab eadem Congregatione motibus occurramus, decernimus vt nemo ex ipsa ad aliquem aliorum Ordinum, occasione etiam arctioris regulę (vt pręmissum est) transire, neue ad aliquam dignitatem, seu administrationem extra ipsam suam Congregationem assumi possit: volumusque vt quisquis in ipsa Cõgregatione siue professus, siue ad sacros ordines promotus (quam rem professionis loco & esse, & haberi statuimus) habitum dictæ Congregationis relinquere, aut mutare nulla authoritate possit, nisi missionem, literasque à generali Capitulo, aut Prioris generalis, & Visitatorum obtinuerit: quod tam de his, qui hactenus exierint intelligi volumus, quam de his qui in posterum exituri sunt, etiamsi litteras Apostolicas obtinuerint.

Nè vero protervis relinquatur litigandi, repugnandiue locus, si quis eorum exeuntium causam in Romana Curia super ea re committi hactenus obtinuerit, vel in posterum obtinebit, vbi ad inhibendum, aut alia huiusmodi agendum itum fuerit, Motu, scientia,

potestateq; prædictis, lites huiusmodi ad nos aduocamus, atq; omnino extinguimus, statuentes æque valere hoc decretum nostrum, ac si iudicum nomina, atque alia omnia, quæ supra memorata sunt, hic satis expressa essent, etiam si sacri palatij Apostolici causarum auditores existerent: volumusque vt quicquid super hac re fiet, aut factum sit, etiam si causam aut nos, aut prædicta commiserit Sedes, pro infectis omnino haberi, irritum præterea esse, atque inane quicquid super his Apostolica, siue alia quauis authoritate secus contigerit agi aut attentari.

Generalis igitur Prior, & alii Abbates, & Priores dictę Congregationis pro tempore existentes, seu ab eis deputati, possint omnes & singulos dictæ Congregationis huiusmodi Canonicos ab illa vagos, & fugitiuos, aut suis Superioribus inobedientes, & rebelles, & qui non habita licentia se alio transtulerint, vel aliquarum personarum quacunq; dignitate etiam Cardinalatus honore fulgentium seruitijs in Romana Curia, vel extra eam se adiecerint, vel ab eis literas familiaritatis, aut Capellanatus obtinuerint, vel quocunque habitu induti fuerint, capere, & in carceribus detinere, aut per censuras Ecclesiasticas, & alia iuris remedia, appellatione remota, etiã inuocato ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachii secularis, ad solitã, & debitam obedientiam compellere.

Nec quisquam personas, quæ de iure communi religionem ingredi non prohibentur ex seculo fugientes, & ad dictam Congregationem venire affectantes verberibus, aut violentiis quibuslibet impedire, aut prohibere, vel à Monasteriis, & locis Congregationis eiusdem præsentibus, vel futuris diuertere, aut super hoc illis, vel eos recipientibus iniuriam, vel molestiam irrogare præsumant, contrafacientes vero præsentium notitiam habentes, vel qui ea ignorauerint, & postquam ad eorum notitiam peruenerint à præmissis iniuriis, & violentiis nõ destiterint, excommunicationis sententiam ipso facto incurrant, à qua, præterqnam in mortis articulo constituti, nisi à Sede præfata absolutionis beneficium nequeant obtinere.

Statuimus similiter, & ordinamus, vt omnes, qui religionem, locum, vel Ordinem alium quemcunq; etiam arctiorem ingredi vouissent, tali voto non obstante, ad Congregationem, & Ordinem prædictos, illorumq; professionem libere & licite ingredi, & inibi

recipi,

recipi & admitti valeant, superq; oĩbus alijs votis (præfato religionis dũtaxat excepto) cum illis, & cũ omnibus aliis ipsam Congregationem altissimo famulaturis ingredi uolentibus etiam dispensari possit, ac à quocunq; excommunicationis vinculo, iniuncta eis iuxta eorum facultates restitutione, & pęnitentia salutari, tanquam vni ex Canonicis Congregationis huiusmodi, absolutionis beneficium impendi, ita tamen, quòd si ante professionis emissionem discesserint, in eandem excommunicationem ipso facto reincidant. *Ingredientium priuilegium.*

56. Et quia forsan nonnulli Congregationis, & Ordinis huiusmodi habitum assumentes diuersis personis, quæ ignorari, & nõ reperiri possent in aliquibus rebus, seu bonis obnoxii essent, eisdem Priori generali, Prioribus, & eorum vices gerentibus concedimus, vt ipsorũ singuli in locis sibi cõmissis bona ipsa in pios vsus libere, & licite cõuertere possint, prout secũdũ Deũ melius viderint expedire.

Volumusq; ꝙ qui ex præfatis Canonicis adeo Monasteriorum suorũ offitiis occupati, vt in choro interesse, & officiũ diuinũ vix sine labore, & tędio dicere, ac ipsa eis ratione officiorum huiusmodi incumbentia charitatis opera implere nequeant, & qui ad diuinũ huiusmodi officium dicendum adeo vel non docti, vel minus experti pro tempore existunt, dummodo in sacris non sint ordinibus constituti, licet professionem emiserint, tamen ad persoluendũ totum diuinum officium integrum minime teneantur, sed eorũ Prælati habita suorum consyderatione, vltra officiũ Beatæ Mariæ Virginis, ad quod obligati remaneant, iuxta dispensationem eis creditum, si eorum animabus expedire videbitur, aliquid dicendum iniungant, quod cum animi alacritate valeant adimplere.

Præterea decernimus, quòd eiusdem Congregationis præsentes & futuri, possint omnes etiam sacros ordines, ad quos per eorũ Superiores præsentati fuerint, à quocũq; maluerint Catholico Antistite gratiam, & communionem Apostolicæ Sedis habente recipere, & huiusmodi Antistitem in ipsius Congregationis Monasteriis, & locis duntaxat aduocare, ipseq; Antistes Canonicos dictæ Congregationis à suis Superioribus sibi pro tempore præsentatos, Apostolica authoritate, absque aliqua licentia & contradictione Diœcesani, & absque quòd aliàs illi propterea præiudicium generetur, nulla examinatione præmissa, statutis tamen à iure temporibus absque vlla promissione, aut obligatione ordinare, missas inibi *Ordinantur in proprys Ecclesiis.*

celebrare, Ecclesias, Altaria, & vasa consecrare, vestes benedicere, & alia pontificalia exercere.

Et vt Canonicis prædictis omnis vagandi adimatur occasio, Definitoribus Capituli generalis duntaxat eiusdē Congregationis, cū quibusuis personis defectū Nataliū ex adulterio incestuoso, & quouis alio genere nefario, & illicito coitu prouenientem patientibus: necnō Generali, & Visitatoribus, cū ijs qui ex quauis causa, præterquā homicidii voluntarii, bigamiæ, mutilationis membrorū irregulares forent, postquā Congregationē ipsam ingressi, & illā expressè professi fuerint, perpetuo dispensandi, vt defectu, & irregularitatibus hmōi non obstantibus, ad quoscunq; etiā sacros, & presbyteratus ordines promoueri, & in illis etiā in altaris ministerio ministrare, & ad quæcunq; officia, administrationes, seu dignitates prædictæ Cōgregationis, aut illius Ecclesiarū, Monasteriorū, & locorū recipi, & assumi, illaq; gerere, & exercere liberè, & licitè, & absquè dispensatione dictæ Sedis, quotiens opus fuerit valeant, licentiā, & facultatē similiter concedimus, & ēt indulgemus. Similiter, q̄ præfatus Prior generalis, et alii Abbates, Priores, & Prælati dictæ Congregationis pro tpe existentes, ualeant in omnibus casibus in quibus de iure cōi Prælatis, & Canonicis dictæ Cōgregationis authoritas, siue licētia, seu dispēsatio Ordinariorum (si ab eis exempti non essent) foret necessaria, cum eis authoritate præfata dispēsare, eisq; dispensandi licentiā & authoritatē cōcedere. Et præterea ipsi Priori generali pro tpe existenti, potestatem facimus sacrandi, benedicendiq; corporalia, uestes, & ea, quæ sacris vsibus necessaria sunt. Impartimur quoq;, vt hmōi Congregationis sacerdotes in itinere cōstituti, aut alia causa subsistēte ante diē, & vsq; ad Nonā inclusiue Missam celebrare queāt, & altare portatile, in ipsorū itineratione cū debita reuerentia, & honore habere, & super eo in locis tamen cōgruis, & honestis Missas, & alia diuina officia celebrare, ac sacramenta Ecclesiastica ibidem recipere, & vbi generale, seu in aliquo speciali loco interdictū fuerit, in Ecclesiis suis, ac in altari portatili prædictis, & aliis quibuscunq; locis honestis, hmōi Missas, & alia diuina officia celebrare. Quod si contingat Ciuitates, terras, vel loca in quibus Monasteria, seu loca dictæ Cōgregationis cōsistūt, Ecclesiastico supponi interdicto, vt Congregationis Prelati, Canonici, Cōuersi, & Commissi, Nouitii, & Capellani, Moniales, siue sorores,

&

& oblatæ, seu commissæ personæ vtriusq; sexus, quarum curam in spiritualibus gerunt, necnon laici intra septa Monasteriorum ipsorum, seu locorum pro tempore habitantes, & procuratores, & syndici, & negotia gerentes Monasteriorum, à præfatæ Congregationis Canonicis ad id deputatis, ianuis clausis interdictis exclusis, & submissa voce Missas, & alia diuina officia audire, ac Ecclesiastica sacramenta suscipere, ipsiq; Canonici illa celebrare, & ministrare, ac eos cum decedere contigerit, in Ecclesiis suis præfatis libere, & licite sepelire possint & valeant, plenam licentiam concedimus, & facultatem,

Necnon Prælatis, Canonicis, & personis Congregationis huiusmodi, quocunq; nomine censeantur, elargimur, ne propter participationem etiam in diuinis eum excommunicatis, suspensis, & interdictis à iure, vel statutis Ordinariorum, aliquam excommunicationis, vel censurarum, aut peccati maculam incurrant, nisi ipsi excommunicati essent specialiter denuntiati.

Prioriq; generali, & Visitatoribus, ac singulis Prælatis dictæ Cōgregationis, & qui loco eorum constituuntur, præsentes & futuri, qui nunc sunt & pro tempore erunt, concedimus, vt cum Canonicis, Nouitiis, Conuersis, & Commissis eiusdem Congregationis dispensatione indigentibus; siue priusquam intrauerint Congregationem & Ordinem huiusmodi, siue post, ac Monialibus, siue sororibus, & oblatis, seu commissis personis vtriusq; sexus, quarum curam (vt præmittitur) gerunt, in casibus quibus excesserint, & pro quibus excommunicationis, vel interdicti, aut suspensionis sententias à iure, vel ab homine generaliter promulgatas incurrerint, & huiusmodi sententiis innodati, aut in locis generali, vel speciali Ecclesiastico suppositis interdicto diuina officia celebrantes, vel suscipientes ordinem, sic ligati notam irregularitatis similiter incurrissent, & in omnibus alijs casibus, etiam ex causa cuiuscunq; simoniæ qualitercunque generaliter, vel specialiter Sedi prædictæ reseruatis (exceptis duntaxat hæreticorum, relapsorum, schismaticorum, deferentium prohibita ad infideles, & litteras Apostolicas falsificantium, quos omnino ad eandem Sedem remitti volumus) absolutionis, & dispensationis beneficium iuxta casuum exigentiam valeant impartiri: Canonici verò & alii, quos pro tempore Prior generalis, Visitatores, & Prælati prædicti in proprios habuerint con-

fessores, eisdem Priori generali, Visitatoribus, & Prælatis absolutionis, & dispensationis huiusmodi beneficium etiam concedere possint.

Absolutio à casibus etiam reseruatis.

Et cum sæpe contingat, quòd ob singularem deuotionem, quā nonnullæ personæ ad Canonicos dictæ Congregationis gerunt, ad eosdem pro earum salute animarum recurrant, eiusdem Congregationis Prælatis, seu Canonicis à suis Superioribus ad audiendum huiusmodi personarum confessiones deputatis, quòd personas ipsas accedentes audire, & personæ ipsæ eis absque alia eorum superiorum licentia confiteri, nec non dictis Prælatis, seu Canonicis cō fessiones huiusmodi audientibus, dictos confitentes pœnitentia & satisfactione præuijs, quotiens opus fuerit, ab omnibus & singulis peccatis Sedi prædictæ non reseruatis, & à quibuscunque suspensionum, excommunicationum, & interdicti sententiis, aliisque Ecclesiasticis censuris, & pœnis, quas à iure, vel ab homine latas incurrisse quomodolibet constiterit, absoluere, & vota per eos pro tempore emissa in omnibus, & singulis casibus locorum Ordinariis etiam per synodales, seu prouinciales constitutiones reseruatis, in alia pietatis opera commutare, & desuper cum eisdem vouentibus dispensare (exceptis tamen censuris, pœnis, votis, & casibus, super quibus esset Sedes præfata merito consulenda) & ipsis confitentibus ac aliis omnibus, qui ad præfatos Canonicos ob huiusmodi deuotionem recurrerint, Eucharistiæ sacramentum ministrare libere possint.

Mandantes expresse Ordinariis, ac rectoribus Parochialium Ecclesiarum, ne eorum Parochianis, quòd Canonicis dictæ Congregationis non confiteantur, aliquo pacto prohibere, seu persuadere præsumant, & nullatenus denegent ministrare huiusmodi confitentibus eisdem Canonicis quæcunque Ecclesiastica sacramenta; dummodo aliquod Canonicum, & rationabilis causa non subsistat.

Cupientes etiam animarum Canonicorum prædictorum saluti salubriter consulere, eis pariter concedimus, vt liceat ipsis, & cuilibet ipsorum, necnō Conuersis, Commissis, & Nouitiis suis, ac Monialibus, siue sororibus, & oblatis, seu commissis personis prædictis vtriusque sexus præsentibus et futuris, semel in vita, & mortis articulo quemcunq; presbyterum ex Canonicis præfatę Congregationis, in casu vero necessitatis alium presbyterum idoneum, tam secularem

cularem quam cuiusuis alterius Ordinis regularem in suum eligere confessorem, qui confessionibus huiusmodi diligenter auditis, pro commissis per eos criminibus, delictis, & peccatis, in omnibus & singulis etiam Sedi Apostolicæ reseruatis casibus, debitam absolutionem, & plenariam omnium peccatorum suorum remissionem possint authoritate nostra impendere, & pœnitentiam iniungere salutarem.

Ita tamen quòd quilibet ex confitentibus huiusmodi, postquam Congregationem ipsam fuerit ingressus, & antequam ad articulũ mortis deueniat, teneatur (si clericus, vel presbyter fuerit) septem Psalmos Pœnitentiales, si vero Conuersus, vel Commissus fuerit, vel alia persona ex prædictis vtriusque sexus, quæ ipsos Psalmos pęnitentiales legere nesciret, quinquagies orationem Dominicam, & totidem salutationes Beatæ Virginis, singulis septimanis per vnũ annum duntaxat, pro conseruatione Status Romanæ Ecclesiæ (legittimo tamen cessante impedimento) dicere, & omittentes alia vice supplere teneantur, ac possint dicendo quinquaginta vicibus dictos Septem Psalmos pœnitentiales, communiter, vel diuisim huiusmodi debito in integrum satisfacere: & si interim aliquem post inceptam, & non perfectam pœnitentiam huiusmodi ab hac luce migrare contingat, ipse nihilominus plenariam remissionem consequatur; dũmodo intentionis fuerit illam (si superuixisset) perficiẽdi.

Concedimus præterea Canonicis, Conuersis, Commissis, & Nouitijs: ac Monialibus, siue sororibus, & oblatis, seu commissis personis vtriusq; sexus prædictis, præsentibus & futuris, qui in diebus in quibus stationes in nonnullis tam intra, quam extra almã Vrbẽ Ecclesiis consistentibus existunt, quinq; Altaria Ecclesiarum Monasteriorum, seu locorum suorum, in quibus tunc eos moram trahere cõtigerit, deuote visitauerint, & Psalmum Dauid Miserere mei; videlicet illum scientes; alii verò quinquies orationem Dominicã, & totidem Salutationem Angelicam, coram quinque altaribus huiusmodi, pro felici statu Sanctæ Romanæ Ecclesiæ dixerint, easdẽ concedimus Indulgentias, perinde ac si dicti Canonici, Conuersi, Commissi, Nouitij, Moniales, & personæ personaliter Ecclesias vrbis præfatæ & extra, visitassent, & in defectu altarium, alia pia & deuota loca ad visitationem huiusmodi, & alia præmissa faciendum eligere possint, etiamsi eos extra Monasteria, & loca huiusmodi esse contigerit.

Volumus insuper, quòd dictæ Congregationis Prælati, vel Canonici litteras Sedis prædictæ, aut ipsius Legatorum, seu delegatorum super administranda iustitia, executione facienda, visitatione, seu correctione exercenda, aut pro colligendis pecuniis, aut pro denunciatione sententiarum, interdicti, & excommunicationis, aut pro recipienda cura Monialium, seu religiosorum quoruncunque, aut alio quouis negotio peragendo, ad eos pro tempore impetratas & directas, acceptare, & in illis contenta exequi, & iuramentum de calumnia, vel veritate dicenda subire, aut testimoniũ perhibere, seu extra suas ciuitatem, & Diœcesim trahi ad quæuis concilia prouincialia, & synodalia, aut Congregationes (quouis nomine censeantur) Ecclesiasticarum, vel laicarum personarum, cuiuscunque dignitatis aut status existant, etiam Apostolica authoritate indicta, præterquam ad ipsius Congregationis Capitulum generale celebrandum, aut aliàs iuxta eorum ordinationes ire, vel mittere, aut processionibus publicis, aut funeralibus interesse inuiti minime teneantur.

Sed neque ipsis inuitis, in eorum locis & Monasteriis, per aliquos Episcopos, vel eorum Ordinarios, aut alias quascunque personas, sub excommunicationis pœna, quam ipso facto contrafaciẽtes incurrant, Missæ, & alia diuina officia, neque mortuorum officium, etiamsi apud eos corpora defunctorum sepeliri contingat, quoquomodo celebrentur, ordines conferantur, vel agitentur causæ ciuiles, vel criminales, processiones conuocentur, aut Synodus, conuentus, seu quæuis congregationes tam Ecclesiasticarum, quã laicarum personarum fiant; immo quòd neque ipsi Episcopi, seu Ordinarij, & alij quicunque ad huiusmodi loca accedere, seu in ipsis immorari, ipsis Canonicis (vt præmittitur) inuitis vllo modo præsumant.

Inhibentes multo magis, quòd vt huiusmodi Congregationis loca, ad vsum, hospitium, habitationem, detentionem, & incarcerationem Ecclesiasticarum, & laicarum personarum deputentur, astringi, seu cogi aliquo modo possint.

Testimonia vero Prælatorum, Canonicorum, Conuersorum, Commissorum, & Nouitiorum dictæ Congregationis, in causis ipsorum ciuilibus & criminalibus, in iudicio & extra, legitima, seu iuridica sint.

Præ-

Præterea ne Congregationem ipſam, & illius Canonicos, per locorum Ordinarios quauis occaſione, vel cauſa, & præſertim ratione Eccleſiarum Parochialium, ſeu aliorum locorum dictæ Congregationis pro tempore, quibus animarum cura imminet, moleſtari contingat, & huiuſmodi prætextu in Congregationem, & Canonicos prædictos aliquam ſuperioritatem, ſeu dominium habere prætendant, ipſis quoque concedimus & indulgemus, vt in Parochialibus Eccleſiis huiuſmodi, poſſit Congregatio ipſa, ſeu ipſius Canonici, per ſe aut per presbyteros ſeculares, aut Regulares, ſui aut cuiuslibet alterius Ordinis (aliàs tamen habiles, & idoneos) ad ipſorum nutum deputandos, & ammouibiles animarũ curam prædictorum Parochianorum, Eccleſiarum Parochialium huiuſmodi, libere, & licite exercere: quodq; ipſi Capellani, dum curam huiuſmodi gerent, ea libertate, atque exemptione fungantur, & vbique fruantur, ac ſi ex Canonicis Congregationis, & Ordinis prædictorum exiſterent.

Sepulturam quoque in locis, Cimiterijs, & Eccleſiis dictæ Congregationis concedimus, & eam liberam eſſe decernimus, ita quòd deuotioni, & extremæ voluntati eorum, qui in locis huiuſmodi ſepeliri voluerint, nullus obſiſtat; ſalua tamen iuſtitia illarum Eccleſiarum, à quibus mortuorum corpora ſumuntur.

Et vt dictæ Congregationis Canonici diuinis beneplacitis quietius, & liberius inſiſtant, eoſdem Congregationem, & illius generalem Priorem, Viſitatores, & alios Prælatos, ac Canonicos, Conuerſos, Commiſſos, Nouitios, Moniales, ſiue ſorores, & oblatas, ſeu commiſſas perſonas prædictas vtriuſque ſexus, ac Capellanos etiã curam habentes animarum, necnon familiares, & ſeruitores ipſorum, nunc & pro tempore exiſtentes, ac ipſius Cõgregationis Monaſteria. Prioratus & loca, etiam quæ in poſterum eidem Congregationi quãdocunq; vniri, & incorporari, ſeu ſubijci, vel aliàs quomodolibet aggregari contigerit: ac omnia & ſingula dictorũ Monaſteriorum, Prioratuum, & locorum, præſentium & futurorum Eccleſias, Capellas (etiam ſi ipſis cura immineat animarum) oratoria, manualia, membra, Caſtra, fortilitia, ædificia, villas, grangias, vineas, olіueta, hortos, ſyluas, nemora, prata, paſcua, piſcationes, molendina, aquas, aquarum decurſus, iura, iurisdictiones, prædia, poſſeſſiones, & bona quæcunque, quæ in præſenti ſunt, & in futurũ *Exẽp notabi*

erunt

erunt, dictæ Congregationis, & quæ oĩa, & singula per eorũ vocabula, confines, valores, qualitates, & quantitates hic haberi volumus pro sufficienter expressis, à quoruncunque Legatorum etiam de latere, & subdelegatorum: necnon Nuntiorum dictæ Sedis, ac Viccariorum, Rectorũ: quoruncunq; officialium Romanæ Ecclesiæ, necnon Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, administratorum, electorum, & aliorum quoruncunque iudicum ordinariorum, etiam Inquisitorum hæreticæ prauitatis, quauis authoritate, & potestate, dominio, visitatione, reformatione, correctione, & inquisitione; ita quòd in dictam Congregationem, vel eius singulares personas seu benefactores, occasione beneficiorum eisdẽ collatorum ab eis, aut quia subditi eorum cum eisdem Canonicis conuersentur, seu ab ipsis recipiant absolutionis, & Eucharistiæ sacramentum, necnon Monasteria, Prioratus, loca, & personas in eis degentes, ratione delicti, excessus, seu contractus, aut rei de qua agitur, vbicunque ineatur contractus, committatur delictum, aut res ipsa consistat, excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aut alias quasuis sententias; nisi de speciali Sedis prædictæ commissione, quomodolibet directe, vel indirecte proferre, aut promulgare non possint, prorsus eximimus, & totaliter liberamus.

Eaque, & eorum quodlibet, in ius & proprietatem Beati Petri, ac Sedis eiusdem, & sub eorum speciali protectione, atque nostra suscipimus, ita quòd de cætero dicta Congregatio cum Monasteriis, membris, & Ecclesiis, locis, personis, & iuribus suis suprascriptis, & aliis quibuscunque, eidem Sedi immediatè subiecta existãt, & esse censeantur.

Excõmunicatio, in contumaces. Quod si Legati, Subdelegati, aut Ordinarii, seu aliæ personæ prædictæ, contra exemptionem & liberationem nostras prædictas, quicquam attentare quomodocunq; præsumpserint, ac requisiti vigore præsentium per ipsius Congregationis Prælatos, vel Canonicos, infra tres dies à die requisitionis huiusmodi non destiterint, excommunicationis sententiæ ipso facto nouerint se subiectos, & nihilominus, quod aliter actum fuerit eo ipso sit irritum, & inane, nulliusque roboris, vel momenti. Decernentes ex nunc, omnes & singulos processus, ac excommunicationis, seu suspensionis, & interdicti sententias, censuras, & pœnas, quas, & quicquid contra Congregationem, seu illius Canonicos, personas, Monasteria,

Ec-

Ecclesias,& loca huiusmodi haberi, & fieri contigerit, seu etiam promnlgari,irritos & inanes,nulliusque roboris vel momenti esse, ac pro nullis & infectis haberi debere, etiam exemptione Congregationis huiusmodi,quam tanquam notoriam & manifestam haberi volumus,non aliter allegata, seu aliter de ea mentione facta.

Nulli quoq; Reges,Principes,Duces,Marchiones, Barones,Milites,Nobiles laici,Communitates,Vniuersitates,Magistratus,Rectores,& Officiales Ciuitatum,terrarum,castrorum,& Diœcesum quaruncunque,Monasteriis,Prioratibus,locis, Capellis, Ecclesiis, manualibus,grangijs,castris, possessionibus & bonis,necnon Prælatis,& Canonicis,Monialibus,siue sororibus,ac personis ipsius Cōgregationis,gabellas,talias,datia,collectas,etiam pro pontium refectionibus,aut viarum reparationibus,aliàue onera, seu grauamina inferre,indicere,vel imponere,aut indicta,& imposita exigere sub excommunicationis, & maledictionis æternæ pœnis, quas Principes, Duces, Marchiones; Barones, Milites,laici, Communitates, Vniuersitates,Magistratus, Rectores, & Officiales prædicti (nisi præsentium habita notitia prorsus destiterint) ipso facto incurrāt, audeant vel præsumant.

Nec aliquid ex dictæ Congregationis,& earum Monialium, siue sororum,ac Monasterijs,Prioratibus,grangijs,membris,manualibus,& locis prædictis,ad dandum seu soluendum aliquam Canonicam portionem,siue decimas, aut quicquam aliud, quod eorum loco solui consueuerit,Archiepiscopis, Episcopis, Capitulis,Parochianis,Collegijs,Vniuersitatibus,Communitatibus, & fabricis,& aliis quibuscunque personis,de iure vel consuetudine,aut statutis, vel priuilegijs quibuscunque,ex quacunque causa hactenus ab eis forsan debita, seu quæ deberi prætenderetur quomodolibet in futurum,etiam de relictis, donatis, & legatis tam in vltimis voluntatibus,quam etiam inter viuos, seu aliàs quacunque occasione concessis,& concedendis,etiam si forte per nos, vel Sedem prædictam de legatis pie dispositis, & relictis in genere vel in specie, decima, vel alia portio, seu quota alteri piæ vel uon piæ rei, ex quauis causa hactenus, & præsertim Ecclesiæ Sancti Petronij Ciuitatis nostræ Bononiensis concessa fuissent,aut in futurum concedi,seu solui,aut dari,mandari contigerit, quomodolibet teneantur: decernentes Congregationem,& Canonicos huiusmodi,ac Moniales,siue sorores

res

res, & prædictas personas oblatas vtriusque sexus, & illorum Eccle sias, Monasteria, & loca, & eis legata, atque relicta, aut aliàs in eorũ fauorem disposita, in concessionibus, & mandatis huiusmodi inclu di seu comprahendi non debere.

Districtius inhibentes Ordinariis locorum sub interdicti Ecclesiæ ingressus, & suspensionis à diuinis, ac regiminis, & administrationis Ecclesiarum suarum, Rectoribus vero Parochialium Eccle- clesiarum, & quibusuis aliis personis sub excommunicationis latæ sententiæ, & priuationis earundem Parochialium Ecclesiarum, ac omnium aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum, quæ obtinent, necnon inhabilitationis ad illa, & alia in posterum obtinenda pœnis, quas scienter contrafacientes ipso facto incurrant, ne Ordinẽ, & Congregationem Sancti Saluatoris Canonicorum Regularium huiusmodi, ac illius Canonicos, Ecclesias, Monasteria, & loca prædicta, ac Moniales, siue sorores, & ob latas personas prædictas vtriusque sexus, præter & contra tenorem ac formam huius præsentis nostri indulti, & aliarum concessionum (vt præmittitur) Congregationi Sancti Saluatoris prædictorum Canonicorum Regulariũ, seu Ecclesiis, Monasteriis, & membris, ac locis suis, Monialibus, siue sororibus, & oblatis personis prædictis factarum, quoquomodo inquietare, nec eos aut testamentorum & vltimarum voluntatum executores, aut testantium hæredes, seu quoscunque alios, directè vel indirectè, ad solutionem alicuius quartæ Parochialis, seu Canonicæ, vel alterius portionis siue oneris, compellere quoquomodo (vt præfertur) præsumant.

Sed ipsa Monasteria, Prioratus, loca, manualia, grangiæ, possessiones, & bona, ac Prǫlati, Canonici, Moniales, siue sorores, & oblatę personę Congregationis eiusdem Sancti Saluatoris, ab omni impositione, exactione, collecta, decima, charitatiuo subsidio, aut alio quocũque reali, ac personali, vel mixto onere, vel grauamine, quouis nomine censeatur, per nos etiam & successores nostros Romanos Pontifices pro tempore indictis, necnon omnibus censibus, redditibus & solutionibus, ratione subiectionis, aut Visitationis quocunque iure, quibuscunque Ordinariis, Capitulis, Collegiis, Cõgregationibus, Vniuersitatibus, aut aliis quibuscunque personis hactenus debitis, quæ nos eisdem Congregationi, & Canonicis, de Apostolicæ potestatis plenitudine gratiosè remittimus, & in futurũ

de-

debendis, illorumq; solutione, & præstatione sint, esseque debeant libera penitus & exempta, atque immunia; ita quòd ad illorum præstationem, vel solutionem, per quoscunque & quarumuis etiã Apostolicarum literarum vigore, cogi aut desuper inquietari nequeant.

Similiter, vt ad præstationem procurationum Legatorum, seu Nuntiorum dictæ Sedis, seu ad solutionem etiam decimarum, quas Papales appellant, & quas Sedes prædicta pro Christianæ fidei defensione, aut aliis imminentibus persæpe necessitatibus imponit, minime teneantur, dictosq; Canonicos, Moniales, siue sorores, & oblatas personas ad hoc minime obligatos declaramus, etiam si p quoscunq, exemptos persolui mandarentur, cum quibusuis derogatoriis, & fortioribus clausulis, nec eos ab eorum solutione cessando censuras, & pœnas incurrere; nisi præsentibus de verbo ad verbum, & earum toto tenore inserto, & non per generales clausulas specialiter & expresse derogetur, & de ipsis omnimoda, & indiuidua mentio fiat.

Nullusq; ab eisdem de quibuscunq; possessionibus vbilibet constitutis, quæ in præsenti sunt, vel in futurum erunt Monasteriorũ, Prioratuum, & bonorum dictæ Congregationis Sancti Saluatoris, ac Monialium, siue sororum, & oblatarum personarum huiusmodi vtriusq; sexus, quæ illius Prælati, Canonici, Moniales, siue sorores, et dictæ personę oblatæ colunt, seu coli faciunt, et in futurum colent, seu coli facient ex hortis, virgultis, piscationibus, vel de nutrimentis animalium primitias, decimas, quartesia, aut quocunque nomine nuncupata alia iura, exigere vel extorquere pręsumat, nec ipsi illa cuiquam soluere sint astricti. *Decimarũ ac primitiarum absolutio.*

Præterea qualcunque possessiones, bona, iura, & iurisdictiones ad ipsa Monasteria, loca, Ecclesias, Capellas, Oratoria, & Hospitalia tam præsentia, et futura ipsius Congregationis, et eius Monialium, siue sororum, seu oblatarum personarum, in quibuscunque mundi partibus constituta, et pertinentia, quarum nomina et cognomina hic haberi volumus pro expressis, quæ in præsentiarum Canonici, Moniales, siue sorores, et oblatæ personæ vtriusque sexus huiusmodi Congregationis iustè, et canonicè possident, et in futurum Pontificum concessione, largitione Regum vel Principum, oblatione fidelium, vel

alijs

aliis iustis modis præstante domino poterunt adipisci, ipsis Monasteriis, Capellis, & Oratoriis, Hospitalibus præsentibus & futuris firma, rata, & illibata seruari volumus: decernentes vt nulli omnino hominum liceat præfata Monasteria, siue loca (vt præfertur) exempta, res, & bona mobilia, & immobilia, possessiones, domos, molendina, aquas, piscarias, iura, iurisdictiones temere perturbare, aut illa, seu illorum aliquod auferre, vel ablata retinere, occupare, seu quibuslibet vexationibus fatigare: quod si aliqua Ecclesiastica secularisvè persona, cuiuscunque gradus vel conditionis existat, etiam si pontificali dignitate præfulgeat, contra hoc nostræ exemptionis, liberationis, decreti, concessionis, defensionis, conseruationis, & libertatis indultum venire, dicta bona, iura, iurisdictiones, exemptiones, & indulta, vel aliquid eorum violando, occupando, turbando, vel diminuendo, seu indebitè fatigare prę sumpserit, nec facta ei notitia de huiusmodi nostro indulto, infra tres dies se correxerit, aut idoneam cautionem de satisfacendo præstiterit, excōmunicationis sententiam ipso facto incurrat, à qua nisi dicta satisfactione præstita, præterquam in articulo mortis, & tunc de satisfaciendo per se, si superuixerit, aut per suos, vel successores idoneos prę stita cautione, nequeat absolutionis beneficium obtinere.

Ius in secularia bona.

Volumus autem, quòd præfatæ Congregationis, & eius Monialium, siue sororum, ac oblatarum personarum vtriusque sexus Monasteria, & loca, hæreditates, legata, & fideicomnissa per medias personas Canonicorum, Monialium, siue sororum, & oblatarum personarum huiusmodi, aut aliàs qualitercunque ad ea delata bona mobilia & immobilia, in quibuscunque Ciuitatibus & locis, quouis titulo acquirere, ipsique Canonici, Moniales, siue sorores, & personæ illę pro se, & eorum Monasteriis petere, & exigere possint, vndecunque, vel qualitercunque eis debeantur, & quæ petendi, & exigendi (si in seculo remansissent) ius haberent.

Nota.

Et contra præfatæ Congregationis, ac illius Monialium, siue sororum Monasteria, loca, personas, & bona tam in præteritis, quam in futuris aliqua non currat præscriptio, nisi post lapsum sexaginta annorum.

Vtque circa vtilitatem, & commodum Monasteriorum, Ecclesiarum, & locorum suorum hsiiusmodi, ac illorum iurium magis intendere valeant, Capitulo generali Congregationis prædictæ, ac illius

illius pro tempore Priori generali cum Visitatoribus, per præsentes impartimur authoritatem concedendi Abbatibus, Prioribus, Præpositis,& Capitulis Ecclesiarum, Monasteriorum, & locorum suorum,ac prefatarum Monialium siue sororum, quarum curam gerunt, licentiam permutandi, seu alienandi,quotiens opus fuerit, vel in Emphitheosim,vel libellum,& affictum perpetuo, vel ad tẽpus quibusuis personis etiam secularibus, pro condecenti annuo canone, seu censu, quæcunque bona immobilia Congregationis prædictæ, ac illius Monasteriorum, Ecclesiarum,& locorum, seu prædictarum Monialium, siue sororum, pro ipsorum tamen euidenti vtilitate.

Concedimus insuper Motu,scientia, & potestate prædictis, vt omnia,& quecunque loca,domos,Ecclesias etiam Parochiales,& cuiuscunque Ordinis sint,aut conditionis,Congregationi,& Canonicis prædictis per quoscunque oblata appræhendere, & capere possint harum nostrarum vigore, & absque alia Sedis prædictæ concessione. *Facultas loca suscipiendi.*

Necnon Priori generali,Visitatoribus,& aliis Abbatibus, Prioribus,& Prælatis præfatis,aut aliis per Congregationem huiusmodi ad id pro tempore deputatis,in vnionibus, annexionibus,incorporationibus, & reformationibus, seu receptionibus Monasteriorum, Prioratuum, vel aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum pro ipsa Congregatione faciendis cum Prælatis, & personis Monasteria,seu beneficia huiusmodi per eos obtenta, in Congregationis huiusmodi,seu alicuius illius particularis. Monasterii commodum dimittere volentibus conuentiones,& pacta,quæ illicita,& (quando Apostolica confirmatione carerent) expresse prohibita censerentur inire,ac Monasteria, Prioratus, & alia beneficia quæcunque, quæ hactenus cõditionibus, & pactis huiusmodi interuenientibus acquisierint retinere, ipsaque conuentiones, & pacta obseruare, absque eo,quòd aliquam propterea simoniæ labem incurrant,libere, & licite valeant. *Facultas paciscendi in locorum susceptione.*

Monasteria autem,& Prioratus,quæ nunc sunt, & pro tempore erunt,etiam vnita præfatæ Congregationi, per Prælatos duntaxat eiusdem Congregationis regantur, & gubernentur,& quoties illa vbicunque, etiam apud Sedem prædictam, & qualitercunque vacare contigerit,etiam si speciales, vel generales de illorum prouisionibus,

uisionibus, seu dispositionibus per dictam Sedem reseruationes factæ fuerint, generale Capitulum, si tunc celebretur, alioquin generalis Prior & Visitatores, illos ex eiusdem Congregationis Canonicis præsentibus & futuris, etiam defectum Natalium ex quibusuis personis patientes, quos ad id idoneos fore crediderint, in Prælatos tunc vacantium Monasteriorum, & Prioratuum huiusmodi, aliàs secundum consuetudines, constitutiones, ordinationes, & statuta prædictæ Congregationis eligere, seu nominare, & ad eorum nutum, & beneplacitum taliter electos, seu nominatos à regimine, & administratione dictorum Monasteriorum, & Prioratuum quibus tunc præfuerint, & quæ tunc propterea vacare censeantur, absoluere, & amouere, præfatique sic electi & nominati, absque alicuius dictæ Sedis, vel alterius prouisionis, seu dispensationis adminiculo, etiam præter hoc, quòd eis benedictionis munus impendatur, ipsis Monasteriis, & Prioratibus, ad quæ sic electi, vel nominati fuerint, præesse, & illa in spiritualibus, & temporalibus regere & gubernare, & omnes actus ibidem exercere, & insignia deferre, ac si muuus huiusmodi suscepissent.

Et si continget, vt vnus sic electus nominatus aliqua legitima causa abesset à Monasterio, & Prioratu, cui fuerit deputatus, ordinamus, quòd alteri, eius durante absentia, commissa huiusmodi administratione in spiritualibus & temporalibus, iuxta eorum constitutiones, & statuta, Prælato ipsi absenti, si fuerit opportunum, præfatæ Congregationis aliud Monasterium in spiritualibus et temporalibus, authoritate etiam Apostolica regendum, & gubernandum dictum Capitulum, seu pro tempore Prior generalis cum Visitatoribus committere possit, & valeat.

Noc proptcrea ex Monasteriis ipsis vnum alteri censeatur esse subiectum, sed eis in pristina sua libertate manentibus, ea necessitudinis adminiculo copulata, sub felici dictæ Congregationis regimine, sibi vniformi regularis obseruantiæ gressu inuicem suffragentur.

Nihil igitur ex dictis Monasteriis, vel Prioratibus, aut aliis dictæ Congregationis locis, per quascunque literas Apostolicas, etiã Motu simili, & cum reseruationibus, ac quibuscunque derogatoriis, per quas effectus præsentium quomodolibet impediri, vel differri possit clausulis, concessas hactenus & in posterum concedendas, p

aliquem

aliquem de dicta Congregatione vel extra eam, cuiuscunque status, gradus, ordinis, seu conditionis etiam si Cardinalatus honore, aut Pontificali, vel alia quauis dignitate præfulgeat, in titulum, seu commendam, aut administrationem, vel aliàs obtineri, seu si super alicuius illorum fructibus, redditibus, & prouentibus aliqua pensio re ꝑuari, concedi, vel assignari, seu ius sibi desuper acquiri, vel aliquis contra præsentium tenorem quouis quæsito colore, etiam prætextu quoruncunque conuentorum seu pactorum, tanquam simoniacorum, quempiam de dicta Congregatione super aliquo ex Monasteriis, Prioratibus, & locis prædictis ratione tituli, siue commendæ, vel administrationis, aut pensionis huiusmodi, vel aliàs impetere, seu molestare valeat.

Nullaque deinceps ex beneficiis Ecclesiasticis cum cura, vel sine cura ad collationem, vel prouisionem, præsentationem, electionẽ, seu quamuis aliam dispositionem Abbatum, vel Priorum, ac Conuentuum, Monasteriorum, & aliorum locorum dictæ Congregationis communiter, vel diuisim pro tempore pertinentibus, etiam qualitercunque beneficia ipsa, & vbicunque, præterquam apud Sedem prædictam vacare contigerit; dummodo dispositioni Apostolicæ generaliter reseruata non fuerint, sub gratiis, & expectatiuis, ut prouisionibus, seu aliis dispositionibus dictæ Sedis, facultatibus, seu indultis de conferendis beneficiis Ecclesiasticis vacantibus vel vacaturis, quibusuis personis, cuiuscunque status, gradus, dignitatis, ordinis, vel conditionis fuerint, aut quauis etiam dignitate pontificali præfulgeant, ab eadem Sede quomodolibet concessis, & in antea concedendis, quomodolibet cadant, seu comprehendantur, sed ipsorum beneficiorum collatio, prouisio, præsentatio, seu electio, & dispositio illorum occurrente vacatione, præmissis non obstantibus, ad Abbates, Priores, & Conuentus præfatos libere, & absque aliquo etiam præfatæ Sedis præuentionis impedimento pertineant, & spectent, ac beneficiis ipsis nullus alius quam Abbates, seu Priores, & Conuentus prædicti quarumcunque facultatũ, & indultorum sibi à Sede vel legatis præfatis qualitercunque, & sub quibusuis verborum formis & clausulis, etiam derogatoriarum derogatorijs, etiam Motu simili concessorum, & concedendorum vigore, vel prætextu disponere valeat quoquomodo, ac omnes, & singulę gratiæ, expectatiuæ, & acceptationes, prouisiones, dispositiones,

tiones,collationes,& literæ Sedis prędictæ,& illius Legatorum huiusmodi,facultatesque, & indulta super collationibus beneficiorũ Ecclesiasticorum vacantium, seu vacaturorum quibusuis etiam(vt præfertur) qualificatis personis,& cum prædictis clausulis pro tempore concessa,processusque desuper pro tempore habiti,etiam excommunicationis,suspensionis, & interdicti, aliasque Ecclesiasticas sententias,censuras, & pœnas in se continentes,quoad beneficia, ad collationem, prouisionem,præsentationem,electionem,aut aliam dispositionem Abbatum, & Priorum, ac Conuentuum prædictorum respectiue spectantia huiusmodi, ac totum id quicquid in contrarium à quoquam quauis authoritate, scienter vel ignoranter attentari contigerit,omni prorsus careant firmitate.

Sed neque per quascunque reuocationes,cassationes,seu annullationes quaruncunque vnionum, annexionum, incorporationũ, & appropriationum de quibusuis Monasteriis, Prioratibus,Ecclesiis,siue locis Ecclesiasticis per nos, seu successores nostros Romanos Pontifices, aut eorum aliquem in genere vel in specie, sub quibusuis verborum formis, vel expressionibus de cętero forsan faciendis, nullum dictæ Congregationi super vnionibus, incorporationibus, appropriationibus, & innouationibus quoruncunque Monasteriorum,Ecclesiarum,Prioratuum, aut aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum, per nos & Sedem prædictam Congregationi, vel in eius fauorem faciendis præiudicium inferatur: sed illæ omnes etiam post reuocationes,cassationes, & annullationes prędictas, in suo robore inconcussę persistant in omnibus & per omnia,ac si quo ad eas, & ipsarum singulas aliqua reuocatio, annullatio,& cassatio nullatenus emanassent,nisi dum, & quando ipsæ super vnionibus,concessionibus, & appropriationibus, seu donationibus confectæ literę in reuocationum, cassationum,& annullationum,literis,constitutionibus,& ordinationibus huiusmodi de verbo ad verbum insererentur, ac in eis specialis, expressa, & indiuidua de ipsis Monasteriis,& locis, ac Congregatione mentio fieret, necnon irritum, & inane totum, & quicquid in contrarium quauis authoritate scienter,vel ignoranter contigerit attentari.

Necnon quòd deinceps per quascunque reuocatorias, seu alias Apostolicas concessiones, vel literas,quibuscunque verborum formis aut tenoribus,vel clausulis derogatoriis, etiam si illę Motu,&

scientia

ſcientia ſimilibus emanauerint: nulla ex prędictis conceſſis, & quæ eidem Congregationi pro tempore concedentur, exemptionibus, immunitatibus, gratiis, indultis, priuilegiis, & conceſſionibus quomodolibet reuocari, caſſari, vel annullari, ſeu ipſis, vel ipſorum, ſeu quibuſuis in eis contentis particulis, & clauſulis derogari valeat, niſi in derogatoriis, vel aliis literis, ſeu caſſationibus huiuſmodi illa vel illę ex literis quę reuocari, aut caſſari, ſeu aunullari viderentur, aut cui vel quibus derogari appareret, eorumque totus tenor de verbo ad verbum integre inſererentur, & de omnibus, & ſingulis Congregationis huiuſmodi Monaſteriis nominatim ſpecifica mentio fiat, ac in eiſdem reuocatoriis, caſſatoriis, vel aliis literis manifeſte, & expreſſe appareat, quòd Romanus Pontifex priuilegiis, indultis, & literis, de quibus tunc actum fuerit, voluerit ſpecialiter derogare, vel illa reuocare, aut caſſare, ſeu annullare, & tunc demum vrgens, ſufficiens, & rationabilis, per quám derogatio, reuocatio, caſſatio, vel annullatio ipſa merito fieri debeat, cauſa exprimatur: aliàs derogationes, reuocationes, caſſationes, irritationes, & annullationes, & quęcunque exinde ſubſecuta nullius ſint roboris vel momenti: ipſis conceſſis, literis, priuilegiis, indultis, gratiis, exēptionibus, & libertatibus in ſuo priſtino plenario, atque integro robore duraturis. *Clauſula litterarū Apoſtolicarum.*

Et ſi quando per aliquem, aut plures actus contra ea, aut ipſorum aliquod, à quocunque cuiuſcunque conditionis, dignitatis, gradus, aut ſtatus fuerit, ex negligentia, vel ignorantia pręſentium, quibus hęc conceduntur, aut alia quauis cauſa, ſcienter vel ignoranter attentari, vel pro tempore obſeruari contingat, nullum tamen propterea exemptionibus, immuntiatibus, libertatibus, gratiis, indultis, & priuilegiis huiuſmodi præiudicium generetur: ſed ea omnia, & ſingula in ſuis robore, & firmitate permaneant. *Contrarij actus.*

Pręterea ſtatuimus, & decernimus, quòd vniuerſæ, & ſingulæ perſonę in dignitate Eccleſiaſtica vbilibet conſtitutę, & alias de iure communi habiles, & idoneæ ad cauſas audiendas, cum aliquæ ex eiſdem perſonis pro parte eiuſdem Congregationis Sancti Saluatoris, ſeu Prioris generalis, aut aliorum ex Congregatione huiuſmodi, ad quos ſpectabit, fuerint requiſitę per ſe, vel alium, ſeu alios, præmiſſa vbi, & quando opus fuerit, publicare, ac eidem Cōgregationi, & Canonicis, illorumque Eccleſiis, & Monaſteriis,

membris locisque prædictis in præmissis, efficacis defensionis præsidio assistant, ac faciant Congregationem ipsam, illiusque Canonicos, Moniales, siue sorores, & personas, ac eorum Monasteria, loca, & bona quæcunque, pacifica possessione vel quasi, priuilegiorum, & concessionum huiusmodi libere gaudere, & non permittant eos, seu testamentorum executores, & hæredes prædictos, contra illorum tenores, per Ordinarios & Rectores Parochialium Ecclesiarum prædictos, seu alios quoscunque indebite molestari, aut eis grauamina, iniurias, atque damna inferri, seu quomodolibet irrogari; quin immo dictæ Congregationi, ac illius Canonicis prædictis in quibuscunque casibus, seu causis tam Ecclesiasticis, quam profanis, per eos coram dictis personis contra quascunque alias personas cuiuscunque qualitatis, conditionis, gradus, ordinis, dignitatis, nobilitatis, præeminentiæ, & status fuerint, etiam quacunque mundana, vel Ecclesiastica, aut Patriarchali præfulgeant dignitate, seu exemptione monendis summariæ, & de plano, ac sine strepitu, ac figura iudicij, sola facti veritate inspecta, authoritate Apostolica ministrent iustitiæ complementum, denuntientque palam, & publicè omnes, & singulos excommunicatos, quos eis constiterit censuras, & alias pœnas incurrisse: ac faciant eos ab omnibus arctius euitari, & vbique pro excommunicatis, suspensis, & interdictis nũtiari, & legitimis desuper factis processibus, illos quotiens opus fuerit, iteratis vicibus aggrauent, seu aggrauari procurent, contradictores quoslibet per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo, inuocato etiam ad præmissa, seu aliquod eorum, si opus fuerit, auxilio brachii secularis, super quibus omnibus eis facultatem concedimus per præsentes.

Exequutores, ac conseruatores, oẽs possunt eligi.

Volumus autem, quòd vniuersæ, & singulæ personæ, quibus causæ authoritate literarum Apostolicarum delegari possent, dum, & quotiens pro parte Prioris generalis, & aliorum Abbatum, Priorum, & Conuentuum, ac Canonicorum, aut Monialium, seu sororum, ac personarum Congregationis huiusmodi, vel alicuius eorũ fuerint legitimè requisiti, ad executionem quaruncunque literarũ dictæ Sedis conseruatoriarum nuncupatarum, ac præmissarum præfatæ Congregationi, vel eius Monasteriis, Prioratibus, membris, Abbatibus, Prioribus, & Conuentibus, aut Monialibus, seu fororibus, & personis contra illis inferentes molestias, iniurias, grauamina,

namina, atque damna concessarum hactenus, & in posterum concedendarum perpetuis futuris temporibus, procedant per se, vel alios, aliàs iuxta earundem conseruatoriarum literarum continentiam atque formam, in omnibus & per omnia, perinde ac si ipsæ conseruatoriæ literæ eis à principio directæ, eisque, vt quãuis aliàs conseruatores esse non possent, illas exequerentur, expresse mandatum, & super hoc concessa facultas fuisset.

Non obstantibus Natalium defectu, ac Pictauensis Concilii, & piæ memoriæ Innocentii IIII. circa exemptos editæ, quæ incipit *Volentes*: & Martini V. necnon Bonifacii VIII. Roman. Pontificum prædecessorum nostrorum, quibus cauetur, ne quis extra suã Ciuitatem, & Diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis vltra vnam dietam à fine suæ Diœcesis ad iudicium euocetur, seu ne iudices à Sede prædicta deputati, extra Ciuitatem & Diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscunque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere præsumant, & de duabus dietis in Concilio generali, necnon quæ incipiunt *Super cathedra.* eiusdẽ Bonifacii PP. & *Dudum* Viennensis Concilii, ac piæ memoriẹ Calisti PP. etiam prædecessoris nostri, & aliis literis, constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, etiam quorumcunque aliorum Pontificum similiter prædecessorum nostrorum, vel etiam in prouincialibus, & synodalibus Conciliis editis, necnon specialibus, vel generalibus Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratuum, & aliorum regularium locorum etiam dictæ Congregationi vnitorum, & illorum, ac prædictorum, & quorum ipsa vnita Monasteria, Prioratus, & loca extiterint Ordinum, & inter quoscunque eiusdem Congregationis Sancti Saluatoris Canonicos, ac locorum Ordinarios, seu Rectores prædictos initis, & conclusis, ac hactenus obseruatis pactis, & conuentionibus etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusuis Communitatibus, Vniuersitatibus, Collegiis, Ecclesiis, Monasteriis, Ordinibus, & aliis locis, Capitulis, Conuentibus, & personis etiã Motu, & scientia similibus, & cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque decretis concessis hactenus, & in posterum cõcedendis, aut si Patriarchis, Episcopis, & Rectoribus præfatis, vel

quibuscunque aliis coniunctim, vel diuisim à Sede præfata indultum existat, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut vltra, vel extra certa loca ad iudicium euocari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem: & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel speciali, cuiuscunque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, quibus omnibus etiam si pro eorum sufficienti derogatione de illis, eorumq; totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & indiuidua mentio, seu quæuis alia expressio habenda foret, eorum tenores etiam si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficiẽter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice duntaxat eisdem Motu, & scientia, specialiter & expresse derogamus: necnon omnibus illis, quæ præfati prædecessores in singulis per eos Congregationi huiusmodi concessis literis voluerunt non obstare, cæterisque contrariis quibuscunque.

Et quia difficile foret præsentes literas ad singulas prouincias, & loca opportuna, vbi necesse foret, destinare, volumus, & dicta authoritate decernimus, quòd transumptis earum manu Notarii publici subscriptis, & alicuius Archiepiscopalis, vel Episcopalis, seu alterius Curiæ Ecclesiasticę sigillo munitis, ea prorsus in iudicio, & extra vbicunque exhibita, vel ostensa erunt, fides adhibeatur, ac si ipsæ originales literæ forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, approbationis, innouationis, constitutionis, extensionis, sanctionis, declarationis, mandati, aduocationis, extinctionis, liberationis, exemptionis, susceptionis, adiectionis, nominationis, statuti, ordinationis, cõcessionis, indulti, impartionis, elargitionis, inhibitionis, remissionis, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis dominicæ Millesimo quingentesimo duodecimo, Quarto nonas Aprilis, Pontificatus nostri Anno nono.

Lit-

Litteræ Sanctißimi Domini Nostri Leonis Papæ Decimi, Quibus conceßiones in detrimentum Congregationis Lateranen. factas abrogat.

Dilecto filio Rectori generali ordinis Canonic. Regul. Sancti Augustini Congregationis Lateranen. Leo Papa Decimus.

DILECTE Fili salutem, & Apostolicā benedictionem; Cum alias tam per nos quàm etiam per alios Romanos Pontifices prædecessores nostros, nonnullis Canonicis ordinis Sancti Augustini, vt confessori, quem maluerint eligere, ac pecunias priuatim retinere, & illis frui possent, & quod non arctarentur ad ieiunandum iuxta instituta tui Ordinis Canonici Regularis Sancti Augustini Congregationis Lateranen. quodque etiam sine superioris scientia, in domibus parentum & propinquorum suorū comedere: ac Monasteria Monialium visitare concessum fuerit, tāquam ab obseruantia, & regularibus institutis Congregationis, & Ordinis prædictorum penitus aliena, in animarum periculum, malumque exemplum, & scandalum plurimorum cedere dignoscantur. Nos cupientes propterea, præmissis pro debito pastoralis officii opportunè prouidere, tuis in hac parte supplicationibus inclinati, omnes & singulas concessiones, immunitates, & indulta huiusmodi Canonicis, & Prælatis dictæ Congregationis, per nos & prædecessores nostros, etiam ex motu proprio, & ex certa scientia, ac cum quibusuis clausulis etiam derogatoriarum derogatorijs, fortioribusque, & insolitis decretis, etiam ex quacunque causa facta, & facienda, & concessa, & concedenda in posterum, & litteras hactenus desuper emanatas, vel in posterum emanandas: nisi caueatur in illis, quòd ad id dilectorum filiorum Capituli generalis dictæ Congregationis assensus, & scientia accederet, auctoritate Apostolica, tenore præsentium cassamus, reuocamus, & annullamus: ac pro nullis, & infectis haberi volumus: decernentes irritum, & inane quicquid secus super his à quoque, quauis auctoritate, scienter, uel ignoranter contigerit attemptari: ac personis quibus huiusmo-

di concessiones factæ fuerunt, & forsan fierent in posterum; ne illis quouis modo vti de cętero præsumant. Et si quæ pecuniæ adhuc in eorum manibus, seu potestate restarent, eas capitulo, siue superioribus suis denuncient, & ieiunia iuxta mores Ordinis subire, & seruare teneantur. Neuè in posterum confessorem præter, aut contra instituta dicti Ordinis sibi eligere, aut pecunias amplius priuatim, sine scientia superiorum retinere possint. Et vt à comessationibus extra claustra Monasteriorum, absque superioris licentia, & ingressu Monasteriorum Monialium, sub pœnis in ordinationibus vestris contentis penitus abstinere teneantur, quibuscunque contrariis non obstantibus. Et nihilominus tibi, vt illos tui Ordinis, qui Monasteriis, aut aliis locis vestris aliquid subtraxerint, seu homicidia, aut alia delicta perpetrauerint, per te ipsum, ac alios Prælatos, Visitatores, officiales per Capitulum generale pro tempore deputandos, citra pœnam sanguinis, inuocato etiam ad id si opus fuerit auxilio brachii secularis, puniendi licentiam & facultatem, tenore præsentium concedimus; non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon statutis, consuetudinibus dicti Ordinis, quauis firmitate roboratis, concessionibusque, & indultis per nos, & sedem prædictam forsan concessis, litterisque Apostolicis, motu etiam & scientia similibus, cæterisque in contrarium facientibus, quibuscunque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub anulo piscatoris decimonono Martii. M D X V I. Pontificatus nostri anno Quarto.

F. Castilioneus.

Bulla

Bulla Sanctissimi Domini Nostri Leonis Papæ Decimi. Qua Ecclesia, & Canonia Sancti Frigdiani Lucensis, cum annexis, Congregationi Saluatoris Lateranensis aggregatur, atque incorporatur. conditionibus quibusdam adiectis.

LE o Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

Ex supernę Maiestatis prouidentia, *R*omanus Pōtifex in supremæ militantis *E*cclesiæ specula constitutus, circa *E*cclesiarum Monasteriorum, & aliorū Religiosorum locorum suæ Curæ commissorum profectum, & statum prosperè dirigendum, & vt in eis diuinus cultus augeatur, sacraque Religio propagetur, prout ex debito Pastoralis officii sibi commissi incumbit, solerter prospicit & intendit, ac personarum Religiosarum inibi sub suaui Religionis iugo diuinis laudibus insistentium, præsertim ex quarum præclaris operibus exemplarique vita, in agro Domini fructus vberes producuntur, commoditatibus oportunè consulit, prout causæ rationabiles suadent, & id in Domino conspicit salubriter expedire. Dudum siquidem omnes Prioratus, cęteraque beneficia *E*cclesiastica, cum cura & sine cura, secularia & quorumuis ordinum regularia, apud Sedem Apostolica tunc vacantia, & in antea vacatura collationem, dispositioni nostræ reseruauimus, decernentes ex tunc irritum & inane, si secus super his à quoquam, quauis authoritate scienter, vel ignoranter contingeret attemptari. Cum itaque postmodum Prioratus Monasterii per Priorem soliti gubernari, Sancti Frigdiani Lucan. Ordinis *S*ancti Augustini, per Gerardi Francisci de Cagnolis nuper dicti Monasterii Prioris Generalis nuncupati, cum consensu dilectorum filiorum Canonicorum, & Conuentus eiusdem Monasterii, & Sancti Frigdiani de Sachis Bononien. per se ipsum, Ioannis Antonii de Palanzano, & Sancti Saluatoris in Mustolio, per Leonardi de Burgis muratis Lucanen. Benedicti Baptistæ, & Sancti Quirici, & Iulitæ de Terra Casij, Deodati de Luchesinis, & Sanctorum Stephani, & Laurentii de *C*asio, Philippi Blasii, & Sancti Andreę de Cararia, Martini de Castigliouo, & *S*ancti Bartholomęi

do

de Colonatu, Francisci de Virguleta, & Sancti Petri de Auentia, Blasii Antonii de Mutina, & Sancti Michaelis de Gragnana, Matthei Franchi de Sancto Terentio, & Beatæ Mariæ Magdalenæ de Castro Franco Parocchiales Ecclesiæ, Prioratus nuncupatæ, Bononien. Lunensis Sarzanen. & Lucanen. Diœcesis. Marci de Valerano dilectorum filiorum præfati Monasterii Canonicorum, liberas resignationes de illis quas tunc respectiuè obtinebant. Per dilectũ filium dictum Ioannem Antonium, & Ioannem de Burlamachis laicum Lucanen. eorum Procuratores, ad hoc ab eis specialiter constitutos, in manibus nostris spontè factas, & per nos admissas, apud sedem eundem vacauerint, & vacent ad præsens, nullusque de illis præter nos hac vice disponere potuerit, siue possit, reseruatione & decreto obsistentibus supradictis. Et sicut exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Francisci Placentini moderni Rectoris Generalis, & Ioannis Iacobi Cremonen. Visitatoris, ac Sereni Patauini Procuratoris Generalis Congregationis Lateranen. Canonicorum Regularium dicti Ordinis Congregationis, & Conuentus huiusmodi petitio continebat, Si Prioratus, & Parochiales Ecclesiæ prędicti, dictæ Congregationi, ita quod Monasterium huiusmodi per vnum Priorem annualem a dicta Congregatione pro tempore deputandum, aliàs iuxta eiusdem Congregationis ritus, mores, & regularia instituta teneretur, regeretur, & gubernaretur, perpetuo vnirentur annecterentur, & incorporarentur, ex hoc profectò in dicto Monasterio, diuinus cultus, religionis zelus, & regularis disciplina, ac obseruantia votiua incrementum susciperent; ipsumque Monasterium, & Prioratus, in temporalibus & spiritualibus salubriter regeretur, & gubernaretur. Congregationique præfatæ pro oneribus illi pro tempore incumbentibus supportandis, non parum consuleretur. Quare pro Parte Rectoris, Visitatoris, Procuratoris, Congregationis, & Conuentus prædictorum, nobis fuit humiliter supplicatum, vt Prioratum, & Ecclesias Parocchiales præfatas, dictæ Congregationi perpetuo vnire, annectere, & incorporare. Necnon quod dicta Congregatio ad ipsius Gerardi vitam, computatis modernis dicti Monasterii Sancti Frigdiani, & ipsius Congregationis Canonicis, in dicto Monasterio Sancti Frigdiani Sacerdotes tresdecim, Clericos sex, & ipso Gerardo defuncto, eosdem Monasterii S. Frigdiani computando,

do, & loco illorum recedentium, vel decedentium alios subrogando, vsque ad numerum Canonicorum viginti octo, ex Canonicis ipsius Congregationis, quorum decem & octo in Sacerdotio constituti, & decem Clerici, in perpetuum in dicto Monasterio continuam residentiam faciant, & die noctuque in Ecclesia eiusdem deseruiant. Ita quod idem numerus viginti octo manuteri debeat, per quos inibi festiuis vltra maiorē solenniter decantandam, quindecim, & non festiuis diebus duodecim Missæ, Vespere, & alia diuina officia secundum consuetudinem hactenus obseruatam celebrentur. Predicatoresque, qui in Ecclesia eiusdem Prioratus Quadragesimali tempore, & Aduentus Domini, populo ad hoc conuenienti, verbum Dei prædicent habere, & domum Prioralem eiusdem Monasterii fabricari inceptam, iuxta modellum siue formam fabricæ designatam, infra quadriennium perficere, & computatis exponendis in perfectione huiusmodi edificiorum eiusdem Monasterii, vsque ad duo millia ducatorum auri in auro, infra annos viginti exponere, & alia quæcumque tam ordinaria, quam extraordinaria, nunc & pro tempore dicto Monasterio incumbentia onera supportare. Necnon vnum ex Canonicis ipsius Congregationis, qui curam, & administrationem tam familiæ, quam Conuentus dicti Monasterii Sancti Frigdiani, omniaque & singula circa administrationem præfatam pertinentia, cum consilio & de consensu ipsius Gerardi habeat, Necnon alium ex Canonicis dictæ Congregationis, qui curam omniū & singulorum fructuum, redituum, & prouentuum Monasterii huiusmodi, tam emendo, quam vendendo, aliaque faciendo, & exercendo, quæ tam de iure, quam de consuetudine, ad hoc pertinere noscuntur, ad effectum vt fructus huiusmodi conuerti possint per Congregationem præfatam, in solutionem & satisfactionem nonnullarum pensionum, tam dicto Gerardo, quam nonnullis Canonicis Monasterii huiusmodi, super fructibus reditibus, & prouentibus illius, & certorum aliorum Monasteriorum dictæ Congregationis tunc expressorum, ac Ecclesiæ Sanctorum Quirici, & Iulitæ præfatæ, per dictam Congregationem annis singulis persoluendarum, hodie per nos reseruari, constitui, & assignari, concessarum respectiuè, & aliorum vsuum, & necessitatum dictæ Congre-

ex

gationis deputare. Ita tamen, quod dicta Congregatio, vel aliquis ex illius Canonicis, Salanos, seu affictabiles, proprietatum eiusdem Monasterii ammouere, vel eosdem Salanos, vel affictabiles expellere, seu de nouo ponere, aut deputare, & constituere non possit, sine participatione dicti Gerardi, ac ipsa Congregatio pro viribus, introitus, ac iura, & iurisdictiones ipsius Monasterii, illiusque Parochiæ, contra quoscumque, ipsius Congregationis expensis defendere, ac eiusdem Monasterii Sancti Frigdiani Canonicis infirmis in Monasterio huiusmodi residentibus, de seruitoribus, cibis conuenientibus, & medicis prouidere teneatur. Quodque tam moderni Monasterii Sancti Frigdiani, quam eiusdem Congregationis Canonici in Monasterio huiusmodi residentes, in Habitu proprio absque capino, etiam in Ecclesia, Choro, Refectorio, in Capitulo, ac aliis locis publicis dicti Monasterii, & extra Monasterium quādo processionaliter incedent, cum superpelliceo seu cotta, & Caputio supra cappas seu mantellos, in ordine Clericali, (cum etiam in aliis litteris Apostolicis expressum fuerit, quod essentialiter sint Clerici, & illis se conforment) incedere. Necnon Priores, in dicto Monasterio post obitum ipsius Gerardi per dictam Congregationem pro tempore deputandi, quamdiu ibidem resederint, illum quem dictus Gerardus, & alii eiusdem Monasterii Priores prædecessores habitum gestare consueuerunt; videlicet Cappam seu mantellum Episcopalem cum Caputio gestare debeant Annuloque, Baculo, & Mitra Pontificalibus, solitis, diebus celebrando, etiam populo benedicendo, vt prædecessores huiusmodi vti possint. Quodque tam Monasterii Sancti Frigdiani, quam eiusdem Congregationis Canonici, tam in Monasterio prædicto, quam in suis Ecclesiis ac extra, & in quocunque loco & actu, ordinem suæ professionis in præcedendo seruare, ac si omnes in dicta Congregatione professi essent, Canonicique Monasterii Sancti Frigdiani prædicti, tam in illo, quam extra existentes, quibus dictas Pensiones reseruari concessimus, & illas percipientes, tempore quo in Ciuitate Lucana prædicta, de licentia ipsius Gerardi commorabuntur & habitabunt; nisi legittimo impedimēto impediti fuerint, vel licentiam ab ipso Gerardo habuerint, Missas, & alia diuina officia, inibi secundū ordinē tabulæ celebrare, & in Ciuitate præfata

Capinum est Capitij genus Capæ iunctū id vero ascititium Canonicis nō proprium ideo dicit in Habitu proprio absq; Capino.

Caputiū dicit Almutiam, seu Mozzettam.

bene-

beneficiati diebus festiuis. Missis maioribus, ac Vesperis interesse debeant, statuere & ordinare aliasque in præmissis oportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui diuinum cultum sacræque Religionis zelum, & obseruantiam Regularem vigere & augeri, ac Monasteriorum, & Religiosorum locorum quorumlibet statui, personarumque in illis studio piçque vitæ vacantium, maxime dictæ Congregationis, ex quorum Regulari disciplina laudabilibusque moribus, & conuersatione, Christifideles plurimas pro ipsorum animabus vtilitates consequi possunt, cõmoditatibus consuli, intensis desiderijs affectamus. Quique dudum inter alia voluimus, quod petentes beneficia Ecclesiastica aliis vniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem secundum communem existimationem tam beneficij vniẽdi, quam illius cui aliud vniri peteretur, Alioquin vnio non valeret, & semper in vnionibus commissio fieret ad partes vocatis quorum interesset, Rectorem Visitatorem Procuratorem Congregationemque præfatos, eorũque singulos, à quibusuis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine, quauis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium duntaxat consequendum harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes, ac Prioratus dicti Monasterii fructuum, redituum, & prouentuum, qui ad Ducentos Ducatos auri de Camera, in libris Cameræ Apostolicæ taxati reperiuntur, etiam Cõgregationis huiusmodi verum annuum valorem, secundum extimationem prædictam præsentibus pro expresso habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, Prioratum qui Conuentualis est huiusmodi Monasterii, per Priorem Annalem à dicta Congregatione pro tempore deputandi, ac alias iuxta eiusdem Congregationis ritus, & mores, regulariaque instituta tenendi, regẽdi, & gubernandi, atque per Canonicos eiusdẽ Monasterii, qui ad illius pro tẽpore existentis Prioris nutũ ammouibiles teneri consueuerunt, quorum insimul fructus, reditus, & Prouẽtus Ducentorum, & quinquaginta Ducatorum similium secundum æstimationem præfatam valorem annuum, vt Rector, Visitator, & Procurator, ac Congregatio, & Conuentus præfati asserunt nõ excedunt, Parochiales Ecclesias prædictas siue præmisso siue alio quouis modo, aut ex aliorum quorumcumque personis,

seu

ſeu per litteras quorumuis aliorum reſignationes de illis in Roma-
na curia,vel extra eam, etiam coram Notario publico, & teſtibus
ſpótè factas,aut Cõſtitutionẽ fel. record. Ioãnis PP.XXII. præde-
ceſſoris noſtri,quæ incipit *Execrabilis*,vel aſſecutionem alterius be
neficii Eccleſiaſtici,quauis authoritate collati vacent,etiamſi tanto
tempore vacuerint, quod eorum collatio iuxta Lateranen. ſtatuta
Concilii, ad ſedem prædictam legittimè deuoluta,ipſique Priora-
tus,& Parocchiales Eccleſiæ diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter,vel
Prioratus huiuſmodi,ex eo quod Conuentualis eſt,vt præfertur,&
ille ac Parocchiales Eccleſiæ huiuſmodi,alias generaliter reſeruati
exiſtant,& ad Prioratum præfatum,qui per electionem conſueue-
rint aſſumi, eique cura immineat animarum, ſuper eo quoque ac
Parocchialibus Eccleſiis huiuſmodi,inter aliquos lis,cuius ſtatum
præſentibus habere volumus pro expreſſo pendeat indeciſa;dum-
modo eorum diſpoſitio ad nos hac vice pertineat,cum omnibus iu
ribus & pertinentiis,eidem Congregationi authoritate Apoſtoli-
ca,tenore præſentium perpetuo vnimus, annectimus,& incorpora-
mus. Ita quod liceat Rectori generali dictæ Congregationis, &
Congregationi præfatis per ſe vel alium ſeu alios, corporalem poſ-
ſeſſionem Prioratus, & Parocchialium Eccleſiarum prædictarum,
iuriumque & pertinentiarum prædictorum,propria authoritate li-
bè[illegible]hendere, & perpetuo retinere, illorumque omnium &
ſingu[illegible]uctus reditus,& prouentus, in ſuos & Congregatio-
nis Priora[illegible],& Parochialium Eccleſiarum prædictarum vſus &
vtilitatem conuertere, Diœceſani loci, & cuiuſuis alterius licentia
ſuper hoc minimè requiſita. Præterea quod dicta Congregatio ad
ipſius Gerardi vitam,computatis modernis dicti Monaſterii Sancti
Frigdiani, ex ipſius Congregationis Canonicis,in dicto Monaſte-
rio Sancti Frigdiani Sacerdotes Treſdecim,& Clericos Sex. Et ipſo
Gerardo defuncto eoſdem Monaſterii Sancti Frigdiani computan
do,& loco illorum recedentium,vel decedentium alios ſubrogan-
do vſque ad numerum Canonicorum vigintiocto,ex Canonicis ip
ſius Congregationis, quorum decem & octo in Sacerdotio conſti-
tuti, & decem clerici,in perpetuum in dicto Monaſterio continuã
reſidentiam facere,& die noctuque,in Eccleſia eiuſdem Monaſte-
rii deſeruire. Ita quod numerus viginti octo manuteneri debeat,p
quos inibi feſtiuis vltra maiorem ſolenniter decantandam quin-
decim

decim, & non festiuis diebus duodecim Missas, Vesperas, & alia diuina officia secundum consuetudinem hactenus obseruatam cælebrent, Prædicatoresque qui in Ecclesia eiusdem Prioratus, Quadragesimali, & tempore Aduentus Domini populo ad hoc conuenienti verbum Dei prædicent habere, & domum Prioralem eiusdem Prioratus fabricari inceptam, iuxta modellum seu formam fabricę designatam, infra quadriennium perficere, & computatis cõputandis exponenda in perfectione huiusmodi ædificiorum eiusdem Monasterii, vsque ad Duo millia Ducatorum auri similiter infra annos viginti exponere, ac prædicta, ac alia quæcumque tam ordinaria, quam extraordinaria, nunc & pro tempore dicto Prioratui incumbentia onera supportare, ac vnum ex Canonicis ipsius Congregationis, qui habeat curam, & administrationem, tam familiæ, quam Conuentus dicti Monasterii Sancti Frigdiani, omniaque & singula circa administrationem præfatam pertinentiam cum consilio, & consensu ipsius Gerardi: necnon alium ex Canonicis huiusmodi deputare, qui curam omnium, & singulorum fructuum, redituum, & prouentuum Monasterii Sancti Frigdiani, etiam vendendo, & emendo, aliaque faciendo & exercendo, quæ tam de iure, quam de consuetudine ad hoc pertinere noscuntur, ad effectum vt fructus huiusmodi conuerti possint per Congregationem præfatam in solutione pensionis prædictorum, & aliorum vsuum, & necessitatum dictæ Congregationis. Ita tamen, quod dicta Congregatio, vel aliquis ex illius Canonicis Salanos seu affictabiles expellere, seu de nouo ponere aut deputare, & constituere non possit, sine participatione dicti Gerardi, ac Congregatio pręfata pro viribus, introitus, ac iura, & iurisdictiones ipsius Monasterii, illiusque Parocchiæ contra quoscumque ipsius Congregationis expensis defendere, & eiusdem Monasterii Sancti Frigdiani Canonicis infirmis in Monasterio huiusmodi residentibus, de seruitoribus, cibis conuenientibus, & medicis prouidere teneantur. Quodque tam moderni Monasterii Sancti Frigdiani, quã eiusdem Congregationis Canonici in Monasterio huiusmodi residentes, in habitu proprio absq; Capino, etiam in Ecclesia, Cho

Canonici Lucenses, vt qui celeberrimam Ecclesiam incolebant, plurimaque obtinuerant Parochiales. Quorumque Prior Episcopalem exercebat auctoritatem; cum ex Italicorum consuetudine alba suppara gererent, in processionibus, & id genus publicis actibus, vsu rece-

recceperant nigros mantelos seu capas sub-mittere ipsis Clericalibus superpelliceis: vti magis seculari Clero similes redderentur.

Caputium Canonicorū, Episcopali Almutia dissimilem, Becam appellant, deferuntque super humerum, vel brachium, tam veteres, tū & recentes reformati.

ro, Refectorio, & Capitulo, ac aliis locis publicis dicti Monasterii, & etiam extra Monasterium quando processionaliter incedunt, cum superpellicio seu cotta, & Caputio supra capas seu mantellos, in ordine Clericali (cū essentialiter vt præfertur Clerici sint) illis se conforment incedere, ac Priores in dicto Monasterio post obitum ipsius Gerardi, per dictam Congregationem pro tempore deputandi, quamdiu ibidem resederint, illum quem dictus Gerardus, & alii eiusdem Monasterii, Priores prædecessores, habitum gestare consueuerunt; videlicet Cappam seu Mantellum Episcopalem, cum Caputio gestare debeant, Annuloque, Baculo, & Mitra Pontificalibus solitis diebus celebrando, etiam populo benedicendo, vt prædecessores vti valeant. Quodque tam Monasterii Sancti Frigdiani, quam eiusdem Congregationis Canonici, tam in Monasterio prædicto, quam in suis Ecclesiis, ac extra, etiam quocumque loco, & actu, ordinem suæ professionis in præcedendo seruare, ac si omnes in dicta Congregatione professi essent, ac Canonici Monasterii Sācti Frigdiani prædicti, tam in illo quam extra existentes, supradictas pensiones percipientes, tempore quo in Ciuitate Lucana prædicta de licentia ipsius Gerardi commorabuntur & habitabunt; nisi legittimo impedimento impediti fuerint, vel licentiam ab ipso Gerardo habuerint, Missas & alia diuina officia, inibi secundum ordinem tabulæ celebrare, & in Ciuitate prædicta beneficiati, diebus festiuis Missis Maioribus, ac Vesperis interesse obligati existant, authoritate Apostolica præfata, earundem tenore præsentiū statuimus, & ordinamus, Et nihilominus Monasterio Sancti Frigdiani, & illius Priori, omnibusque & singulis Canonicis, Seruitoribus, & aliis in ipso Monasterio existentibus, quod omnibus & singulis priuilegiis, immunitatibus, exemptionibus, præeminentiis, prærogatiuis, consuetudinibus, facultatibus, iuribus, iurisdictionibus, concessionibus, gratiis, & indultis, tam in capite, quam in mēbris Monasterio Sancti Frigdiani, Prioratui, & Couuentui huiusmodi concessis, confirmatis, & innouatis, & quibus vnus Prior, Canonici, Conuentus, & alii in dicto Monasterio Sancti Frigdiani existentes

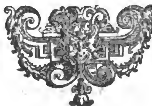
Siquidem vnum corpus censebantur; proinde ac inter mendicantes, idē prædicatur ordo de Conuentualibus, & his qui de obseruantia.

stentes

ftentes,etiam quo ad curam animarum Parrochianorum vtuntur, fruuntur,& gaudent: ac quibus vti, frui, & gaudere possent; vti, frui, & gaudere liberè, & licitè valeant, eisdem authoritate, & tenore concedimus, & indulgemus. Non obstantibus priori voluntate prædicta, ac piæ memoriæ Bonifacii Papæ Octaui etiam prædecessoris nostri, & aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Monasterii,Congregationis, & Ordinis prædictorum, iuramento, confirmatione Apostolica, & quauis firmitate alia roboratis, statutis & consuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & litteris Apostolicis, Monasterio, Prioratui, Conuentui, Congregationi, & Ordini præfatis,concessis, confirmatis,& innouatis, quibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & indiuidua; non autem per clausulas generales id importantes,mentio seu alia expressio habenda foret, & in eis caueretur expresſè, quod illis nisi sub certis inibi expressis modis, & formis,aut nullatenus derogare possit, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum præsentibus insererentur pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresſè derogamus,contrariis quibuscunque,Aut si aliquis super prouisionibus sibi faciendis de huiusmodi, vel de aliis beneficiis Ecclesiasticis,in illls partibus,speciales vel generales dictæ sedis, vel Legatorum eius,litteras impetrarint, etiam si per eas ad inhibitionem, reseruationem,& decretum,vel alias quomodolibet sit processum, quas quidem litteras, & processus habitos per easdem, & inde secuta quæcunque, ad Prioratum,& Parrocchiales Ecclesias prædictos volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quo ad assecutionem Prioratuum, vel Beneficiorum aliorum præiudicium generari,& quibuslibet aliis priuilegiis,indulgentiis, & litteris Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorum existant,per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel diferri, & de quibus quorumque totis tenoribus,de verbo ad verbum habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Volumus autem, quod propter vnionem,annexionem, & incorporationem,prædictas,in dicto Monasterio diuinus cultus, & solitus Canonicorum, & mi-

nistrorum numerus non minuatur, ac Prioratus, & Ecclesiæ prædictæ, debitis non fraudentur obsequiis, & animarum cura in Prioratu si illi immineat, & Parrochialibus Ecclesiis prædictis nullatenus negligatur, sed illarum ac Monasterii, Prioratus, & Conuentus prædictorum, congruè supportentur onera consueta. Et insuper prout est irritum decernimus & inane, si secus super his à quoquam, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter attemptatum forsan est hactenus, vel in posterum contigerit attemptari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, vnionis, annexionis, incorporationis, statuti, ordinationis, concessionis, indulti, derogationis, voluntatis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Corneti Anno incarnationis Dominicæ Millesimo quingentesimo decimoseptimo. tertio idus Octobris. Pontificatus Anno Quinto.

Ha-

Habitus Clericis Canonicis propriè competens, Prælatisque ex ijsdem assumptis.

Pro scopo subsequentium Pontificiarum litterarum enucleando, animaduertendum, quod Clericis Regularibus, Secularibusque in populorum Pastores seu in Romanæ Ecclesiæ Cardinales assumptis, idem semper ac indistinctus fuit habitus, Deo ministrantium, inque partem solicitudinis vocatorum perfectionem præseferens; Nam in Monasticam, aut cæterorum Religiosorum vitam professis, peculiaria institutionum gestamina, perseuerantiam denotant statusque prouectionem, Atuero regulares Cononici Itali, in reformatione quam Frigdionariæ excitarunt, cum nihil essentiale immutassent, sed secundum magis & minus dumtaxat; non nihil tamen intuentium oculis nouum pratendisse putandum est, insolitis Collobio rudi, & leuidensa, & Almutijs operti capita, homines pannosi, colla obliqua incedentes; vnde & quondam illud agnominis indepti: Heremitæ blanci, *& quod ad nostra vsque tempora manauit in vulgus:* Camisciotti, *& quidem accidentia adesse & abesse possunt sospite subiecto; sed cum hoc magnam partem conferunt, & Philosophis attestantibus, ad cognoscendum quod quid est. Quapropter licet cum sub reformati Ordinis initium, Dominus Blasius de Nouellis Lateranensis pœnitentiarius, per Eugenium Pontificem subuectus fuit in Episcopum Astæ apud Insubres, & D. Thadeus Venetus in Episcopũ Scodræ apud Liburnos, & D. Titus Ferrariẽsis in Episcopũ Adriæ, ac D. Nicolaus in Episcopum Bononien. Dominusq; Timotheus de Mapheis concionatorum sui temporis feruentissimus, in Archiepiscopum Ragusinum, nullus in discrimen adduxerit eorum vestimenta; quandoquidem multi superessent, quibus reparati Ordinis comperta series, qui & reformatorem Leonem nouerant & socios; nihilominus cum succedente tempore alius surrexisset Pharao, qui ignorabat Ioseph. Leone Maximo promouente Dominum Zachariã de Lilijs, in Episcopum Sebastæ, & Dominum Ieronimum Vidam, auctorem Christiados in Episcopum Albæ Insubrum, tunc primum à nonnullis obmurmuratum est, quod eiusmodi Patres, præter omnium Regularium consuetudinem, nullum gestare viderentur insigne Religionis. Quare bonis Patribus patrocinio opus fuit Iurisperitorum, ex quorum Consilijs vnum sat mihi fuit depromere, vel ad eorum motiua delibanda.*

ZACHARIAE FERRERII THEOLOGI, AC IVRISCONSVLTI,

De proprio, & vero habitu Canonicorum Regularium.

Vbi apertè demonstrat, habitum ipsorum non alium debere esse nisi Clericalem, Prælatosque ex eo Ordine assumptos, tam de iure communi, quàm ex libro Ceremoniarum S.Rom. Eccl. debere vti Rochetto, more Rom. curiæ: & cultu ac forma indumentorum, quibus Prelati ex Clericis Secularibus, ad differentiam aliorum Religiosorum.

AD SANCTISSIMVM PAPAM & Dominum nostrum Leonem.X.Pont.Max.

VDIVI Pridie enarrantibus plerisq; Pontificum Beatiss. LEO,) quum subsignandis supplicantium postulatis elaborares, nonnullis doctissimis, & feruentissimis Patribus, coram tua Beatitudine disceptatum esse, quisnam verus Regularium Clericorum, siue Canonicorum habitus existeret; alijs quidem Capam, alijs Superpelliceum lineum: alijs Togam lineam, (quæ curiali vocabulo Rochettus cognominatur) ad eorum habitum pertinere asseuerantibus, dubitatumq; ibi fuisse, si ex huiusmodi Canonico statu ad prælaturam assumpti viri, Rochetto & Almutijs de panno vtrumq; humerum capientibus, & Pileo inferius viridi si sint Episcopi, ad instar Prælatorum ex Seculari Clero assumptorum vti possint. Item & qualis eisdem color propriè competeret: & an in Capella Apostolica vti possint Capa cum pellibus albis. Et quoniam rogatus sum, vt de hac materia breuiori compendio (vt par est) aliquid scribam

scribam, quod summatim edidi, id tuæ maximæ & sapientiæ & authoritati decernendum, post beatorum pedum oscula supplex offero; cuius felicissimo auspicio omnium bonarum artium disciplinæ diu penè obliteratæ, & mortuæ reuiuiscunt, & ex situ ac squallore ereptæ, quotidie in lucem & splendorem prodire cernuntur.

Cathegoricè itaque breuitatis causa procedens, septem pono conclusiones; quæ & rationibus, & sacrorum canonum, ac diuersorum approbatissimorum doctorum authoritatibus fulciuntur.

PRIMA CONCLVSIO.

Clerici Regulares, siue Canonici profitentes Clericorum instituta à Diuo Augustino tradita, nullam determinatam habitus formam, neque ab ipso Augustino, neque à iure communi, neque ab vniuersali consuetudine habent, præter formam habitus Clericorum secularium, toga linea, seu aliàs Rochetto, dumtaxat exceptis.

2 Clerici Regulares, siue Canonici præfati, possunt vti & communiter vtuntur Almutiis de panno super humeros, sicut Clerici seculares.

3 Clerici Regulares, siue Canonici vti possunt quocunque colore Clericis Secularibus de iure communi permisso, sicut & vtuntur ad libitum; salua tamen consuetudine diuersarum Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiatarum, siue Congregationum, quæ ex lege priuata utuntur determinato colore.

4 Canonici Regulares, siue Clerici, secundum traditiones tam Apostolorum, quàm Augustini, & summorum Pontificum, nec nō determinationes Doctorum, non habent determinatum habitum, nisi superpelliceum, togam lineam, siue secundum librum cerimoniarum Sanctæ Rom. Ecclesiæ Rochettum, qui ipsorum dicitur essentialis habitus.

5 Clerici Regulares, siue Canonici præfati, vti possunt subindumentis, siue toga, lineis, aut rochetto præfatis, cum manicis strictis,

& clausis more *Romanæ* curiæ, sic vt & vtuntur in pluribus prouinciis; salua tamen *C*onsuetudine diuersarum, *E*cclesiarum, & *C*ongregationum dicti Ordinis, in quibus habent determinatum normam.

6 Quum habitus Apostolorum, & Sacerdotum primitiuæ *E*cclesiæ fuerit toga linea, vt probabitur; ideo imitantes professionem Apostolici status in regimine Ecclesiarum, sicut *E*piscopi, & in vita communi, dum sunt Ordinis essentialiter *C*lericalis, sicut *C*anonici Regulares, pariformiter vtuntur ipso habitu Apostolico superindumentis lineis, data tamen aliqua differentia inter Prælatos, & non Prælatos, qua inuicem discerni possint.

7 Prælati assumpti ex præfato Ordine *C*anonicorum, vti debent Rochetto, & pileo viridi interius. Item possunt vti forma habitus Prælatorum, & colore Prælatis etiam ex clericis secularibus assumptis consueto, quum in contrarium quicquam non caueatur, neque ab eorum regula, neque à iure communi: quoniam regularis professio sub regula Augustini, non impedit delationem cuiuscunque honesti coloris secularibus etiam clericis permissi, sicut in facto apparet, salua semper tamen consuetudine quarundam Ecclesiarum, & specialium *C*ongregationum, quæ leges habent particulares.

QVoniam, vt ait Philosophus, in primo de generatione, omnes formæ accidentales formã substantialẽ sequuntur, & secundum eius exigentiam inducuntur, si probauero Canonicos Regulares in sua forma substantiali esse essentialiter Clericos, sicut & Clerici seculares, consequens erit vt forma accidentalis, quæ consistit in habitu & cultu exteriori, sequatur formam ipsam substantialem, vt secundum eius exigentiam superinducatur, & ita ipsorum habitus demonstratiuè probabitur non nisi essentialiter clericalis, data aliqua differentia, non tamen de necessitate, sed de cõgruo, qua à *C*lericis secularibus discernantur, quæ consistit in toga linea. Et quoniam præsens materia Canonistalis est, potius quàm alterius facultatis; ideo ad *C*anones præsertim est recurrendum. Probo itaque *C*anonicos Regulares in sua substantiali forma esse Clericos essentialiter, purè quidem, propriè & simpliciter, & in sua essentia & proprietate aliud quid ita esse à Monacis & aliis Religiosis, vt sicut oppositum ab opposito inuicem differant, nec in re-

strictiius

strictiuis & odiosis, ex eorum appellatione aliquatenus censeantur, & ad hoc quadrupliciter.

Primò ex eorum institutione.

Secundò ex eorum nomine.

Tertiò ex eorum Regula.

Quartò ex summorum Pontificum, & generalium Conciliorum decretis, constitutionibus, declarationibus, & priuilegiis.

PROBATIO PRIMA
ex ipsorum Canonicorum institutione.

ANONICI quippe Regulares in primitiua Ecclesia, vt Clerici ad imitationem Apostolorum in cõmuni viuentes instituti sunt. Testatur Vrbanus Papa in cap. *Scimus*, & in ca. *videntes*, 12. quæst. 1. Et quòd ibidem loquatur Vrbanus propriè de Clericis Canonicam vitam professis patet, quoniam ait: *Quicunque vestrum communem vitam susceptam habet, & nouit se nihil proprium habere, videat ne pollicitationem suam irritam faciat, sed hoc quod est domino pollicitus fideliter custodiat, ne damnum, sed præmium sibi acquirat, quoniam melius est non vouere, quàm votum prout melius potest, non perficere.* Patet etiam clarius, quoniam immediatè per Gratianum subijciuntur textus ex Regula Augustini de Communi vita Clericorum, videlicet. cã. *Nolo.* & cap. *Non dicatis*. qui referuntur ad actus Apostolorum. cap. secundò, & quarto. in fin. & in principio capitoli 5. ad insinuandum, quòd tales Clericos instituit etiam Augustinus, vel potius reformauit, & reduxit ad ritum primitiuæ Ecclesiæ, & quòd eius regulã profitētes Canonici non sint nisi Clerici, qui in primitiua Ecclesia instituti sunt ab Apostolis. Apostoli enim, qui & Clerici essentialiter, & Sacerdotes per illa verba Saluatoris Luc. 14. *Nisi quis renunciauerit omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus*, & per ea quæ dixit Petrus Matth. 19. *Ecce nos reliquimus omnia & secuti sumus te*, & per ea, quæ in præfatis Apostolicorum actuum epistolis recitantur. *Erant communiter viuentes*. Et vt affirmat Sanctus Thomas in 4. distinctio. 34. articu. 2. quæ-

 stione 3.

stione 3.secunda secundæ quæstione 88.articulo 4,& Pe.de Pal.in 4.eadem distinct. Apostoli creduntur ea, quæ sunt supererogationis nouisse, Sicuti Regulares Clerici. Vnde Clemens primus Papa, qui Pontifex à Petro Apostolo electus est, in Epistola 4. ad Iacobum Hierosolymitanum Episcopum scribit, Clericos Hierosolymitanæ Ecclesiæ ad instar Apostolorum nihil proprium dicere debere, sed communem vitam ducere, sicut & Apostoli duxerunt.& habetur 12.quæstione prima capitu. *Dilectissimis*,quod de Regularibus Clericis siue Canonicis tantum intelligi insinuat prælibatus Gratianus, dum immediatè subiungit, textum Eugenii Papæ primi eadem cau. & quæst. quo cauetur vt iuxta Ecclesiam claustra constituantur, in quibus Clerici Ecclesiasticis disciplinis vacantes,vnum habeant commune refectorium & dormitorium, & officinas ad vsum Clericorum necessarias, quod de Regularibus Canonicis intelligi dicit glo.in capitu. *Quoniam* de vit.& honesta.Clericorum,in vers.*Qui simul viuant*.vbi eadem materia tractatur. Et secundum Speculatorem in titu. de vit. & honestate Clericorum, & in suo Rationali, vbi de nocturnis officiis tractat, quasi omnes Clerici,& Pontifices primitiuæ Ecclesiæ,fuerunt Clerici Regulares, qui à iure communi Canonici quoque Regulares appellantur,& regulariter vixerunt vsque ad Vrbanum præfatum Papam inclusiuè, vt in dicto capitulo, *Scimus*.12.quæstione prima. Et notandum, quòd Ecclesia Hierosolymitana, quæ origine fuit prima inter omnes Ecclesias, fuit à sui institutione Clericorum siue Canonicorum Regularium per præall. capitu. *Dilectissimis*, & Doctores, & huic Ecclesiæ præfuit Iacobus Apostolus frater Domini. Vnde non ab re induebatur ipse Iacobus superindumentis lineis,vt tradit Hieronymus de Viris illustribus,quæ pertinent ad habitum Clericorum seu Canonicorum Regularium. Similiter & Patriarchalis Ecclesia Alexandrina, iuxta authenticas historias præsertim Ecclesiasticas,à sui institutione fuit Clericorum,vel Canonicorum Regularium. Dictæ enim Ecclesiæ præfuit Marcus Euangelista Discipulus Petri Apostoli.22.distinctio.capitulo. *Sacrosancta*, vbi post Romanam Ecclesiam præponitur omnibus aliis. Et vt testatur Leo Papa scribens Dioscoro Alexandrino Pontifici,in capitulo.*Quum beatissimus*.24.quæstio.prima nephas

est

est credere quòd Sanctus Discipulus Petri Marcus, qui Alexandrinam primus Ecclesiam gubernauit, aliis regulis & traditionibus sua decreta firmauerit, quã Petrus & alii Apostoli ordinarunt; videlicet quantùm ad communem vitam Clericorum.

Refert autem Archiepiscopus Florentinus D. Antoninus in 3. par. Croni. suæ in titu. *De sacro ordine.* Clericos Regulares, qui Canonici dicuntur, repræsentasse in primitiua Ecclesia vnitatem, & communitatem clericalem, & sacerdotalem, quæ fuit in Apostolis; Monachos verò repræsentasse vnitatem, vel communitatem laicalem, quæ fuit in laicis discipulis; & istud dictum, traxit arbitror, ab Cassiodoro in historia tripartita: Augustinus ideo non instituit Canonicos Regulares nisi vt Clericos, vt inquit Possidonius in vita eiusdem, Augustinus enim factus Episcopus cum Canonicis, & Clericis Ecclesiæ suæ Hipponensis, qui tunc seculares erant, cœpit viuere sub Regula à sanctis Apostolis instituta; & inde Canonici illi & Clerici in cõmuni viuentes, & proprio ab renunciantes, appellati sunt Clerici & Canonici, idest Regulares ad differentiam Clericorum cæterorum secularium proprium habentium, Vnde in præallegato capitulo *Nolo.* 12. quæstione prima idem Augustinus Clericis Canonicis suis ait. Nulli liceat in societate nostra habere aliquid proprium. & infra. Sed qui de proprio viuere voluerint, & socialem vitam mecum suscipere noluerint, clericatum eis non tollam, sed seorsum maneant, seorsum viuant.

Propterea Sanctus Thomas ad denotandum Canonicos Regulares, a sua institutione esse essentiales Clericos, maximamque differentiam inter Canonicos Regulares, & Monacos, vel aliquos Religiosos existere, secunda secundæ quæstione 189. articulo quarto in respon. ad secundum argumentum, dicit quod statui Canonicorum Regularium per se competit vt sint Clerici, sed Ordini Monacali non per se competit vt sint Clerici, vt habetur 16. quæstione prima, capitu. *Alia.* & capitu. *Placuit.* Et quamuis ipsi Canonici sint Regulares, nusquàm tamen veniunt appellatione Monacorum in odiosis, & restrictiuis, vt expressè patet in capitulo, *Quod Dei timorem.* de statu Monach. licet bene in fauorabilibus, secundum Doctores in clemen. *Ne in agro.* de sta. mon. Quare idem

San-

Sanctus Thomas in libro contra impugnantes religionem, in 4. part. in respon. 2. argum. ait, quod dato quòd Monacis docere non liceat, non sequitur tamen, quòd Canonicis Regularibus non liceat docere, quum Canonici Regulares propriè inter Clericos repetentur, quòd sequitur Archidiac. in capitu. *Mandamus*. 19. quæstio. 3. & Io. An. & Cardin. in capitu. *Sanè*. de regul. ante finem, & Ioannes in summa Confessorum lib. 6. & Rayner. in sua summa, in verbo *Monacus*. Si ideo ex sua institutione Canonici Regulares Clerici essentialiter existunt, & non Monaci: ergo & honesto habitu clericali vti debent, quum quilibet suæ militiæ, & professionis non alterius insignia ferre teneatur. l. 1. C. *Qui bon.* ced. poss. & capitu. *Ecclesiastica*. 23. distinct. Ex quo patet quanta ignorantia, & insipientia notandi sunt, qui temere dicunt ipsos Canonicos nescioquem cucullum siue caputium deferre more aliorum religiosorum, quum penitus ignorent statum ipsorum, ac si nunquam ius commune inuestigassent aut vidissent, more cæcutientium, qui putant vmbras omnes esse homines. Isti enim arbitrantur omnes Regulares tam Clericos seu Canonicos, quàm Monacos, & alios religiosos esse eiusdem status; quum nesciant discernere inter statum Clericalem, & Monacalem seu aliorum Religiosorum, &c.

SECVN-

SECVNDA PROBATIO
ex nomine.

SECVNDO probo Canonicos Regulares ex sui nominis appellatione, non posse esse nisi essentialiter Clericos. Nam quum cæteri omnes Regulares nũcupentur aut Monaci, aut Fratres; soli Canonici Regulares, ad insinuandum, quod Clericatu essentialiter ab aliis longè differant, appellantur Canonici, & vt plurimum, in corpore iuris vocantur à Summis Pontificibus nudo vocabulo Canonici, sine additamento Regulares, vt in capitu. *Perniciosam.* & in capitulo, *Dudum.* 18. quæst. secunda. & in capitu. *Sunt nonnulli.* 16. quæst. prima, & in capitu. *In omnibus.* de con. distinct. 5. & in cap. *Quum causam.* & in cap. *Cum ana.* de elect. capitu. *Post translationem,* de renun. capitu. *Intelleximus.* ibi. Canonicatus ordine de ætate & qualitate, in capitu. *Quum in Ecclesiis* de maior. & obed. in capitu. *Dilectis.* de iudi. & in capitu. *Quum super.* in in præscriptione. de conf. capitu. *Quum venissent.* de restit. spol. capit. *Ex literis.* de dol. & contu. capitu. *Quum I. & A.* de senten. & re iudic. Item in capitu. *Quum causam.* de appell. capitu. *Ad nostram.* de confir. vti. vel inutil. cap. *Sicut nobis.* capitu. *Licet*, in principio de regula. capitu. *Nullus* de iur. patr. Item in capitu. *Ad audientiam.* 2. de Eccle. ædif. capitu. *Quum olim*, el 2. in principio, de priuil. cap. *Non dubium.* de sentent. excomm capitu. *Si Canonici*; cum glo. de offic. ordinarii, in 6. clem. *Dispendiosam.* iuncta gloss. in versicu. *Beneficijs.* de iudic. & aliis pluribus. Quæ quidem iura omnia loquuntur de Canonicis Regularibus Sancti Augustini, & tamen nominant eos Canonicos tantum, non exprimendo Regulares, eo quod & si professione, ordine tamen & honore non differant à Canonicis secularibus. Canonicus enim grecè idem signat quod Regularis latinè, capitu. *Canon.* 4. distinctio Et istud nomen Canonicus prius fuit in Regularibus, quàm in secularibus Canonicis, quoniam est proprium vocabulum Regularium, qui erant Clerici primitiuæ Ecclesiæ (vt supra probatum est) quoniam in primitiua Ecclesia non erant Clerici siue Canonici seculares, neque præbendæ, vt

bene

bene refert & probat Abbas in capitu. *Episcopus*. de præben. sed omnes Clerici viuebant in communi, vt optimè adducit Cardin. Alexand. in capitu. *Sicut*. 44. distinctio. Vnde quum postmodum non omnes vellent se sub hac lege arctare, deficiente feruore pristino, superuenerunt & creuerunt Clerici & Canonici seculares, remanentibus tamen aliquibus semper, & plurimis, qui communem vitam, & regularem professionem obseruabant in variis Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis, quarum adhuc magna pars perseuerat in vita regulari, vt demonstrabitur inferius. Superueniens postea Augustinus, Canonicum Ordinem præfatum plurimis instaurauit ac illustrauit disciplinis, nihil tamen auferens de Apostolicis institutionibus, aut de statu essentialiter Clericali; quum & ipse Clericalis & Canonicus status cum ipso nomine semper perseuerauerit. Hoc enim nomen Canonicus præsupponit de sui natura Clericatum essentialiter, & necessariò in esse, vt probatur in capitulo secundo de institu. & in capitu. *Per exemptionem*. de priuileg. in 6. & glo. & doct. in capitu. *Statutum*. de rescrip. in 6. in versicul. *Canonicis*, per Innocen. & alios in capitu. *Sedes de rescrip*. Abbas in capitu. *Benè*. el primo, in primo notabili, de postu præla. & in rubri. de vita, & honestate Clericos, & in capitu. *Quum tibi*. de verbor. signific. Canonia quippe secundum Doct. est ius spirituale, quod non cadit nisi in Clericos: vt per gloss. in capitulo secundo, de institutio. & non tantùm cadit in Clericos, seculares, sed & in Clericos Regulares, & Canonicos regulariter viuentes. patet 1. quæstio. 1. capitu. *Eos qui*. vbi dicitur, in Canoniis Regulariter viuant. Est enim secundum Ioann. And. Canonia spiritualis fraternitas, in choro, in stallo & loco, de quo in capitu. 2. *De renun*. & in cap. *Relatum*. de præben. & glo. in clemen. dispendiosam. in vers. beneficiis. de iudic. in 6. dicit, quòd nomine Canonicatus venit etiam Canonicatus Regularis, & idem ibi dicit Card. Zab. Nō ideo ab re dixit Hugutio, quem refert gloss. in c. *Deus qui*, de vita & hone. cleric. in verb. professi, quòd Canonicus Regularis potest fieri Canonicus in Ecclesia seculari quum sint pariformiter Canonici, quantum ad clericalem statum æquè in eis existentē, quòd non potest verificari de Monacis, & aliis Religiosis, qui possunt in suo ordine esse non Clerici, quod non potest esse in Ordine

Ca-

Canonicorum; quum Canonicus de se dicat & præsupponat Clericum, vt probatum est. Monaci enim differunt à Clericis etiam Regularibus, sicut nigrum ab albo, vt patet 16. q. 1. cap. alia, & cap. legi. & 18. q. 2. cap. *quidam Monacorum*. circa medium; vbi Monaci nominantur cum laicis; Regulares vero Canonici nominantur cũ Clericis; ibi, *qui pauperum dispositione vel Monasteriorum, vel Martyriorum præsunt*. Tanta quippe est differentia de per se inter Canonicam, & Monacalem professionem, quanta est inter statum Clericalem & laicalem, vt patet in cap. *Nullus Abbas*. in cap. *Mandamus*, & in cap. *Statuimus*. 19. q. 3. quibus prohibebatur antiquitus transitus de statu Canonicorum Regularium ad statum Monacorum, tanquam de perfectiori ad imperfectiorem; quum Clericatus essentialiter annexus Regulari vitæ, sit maioris perfectionis, quàm Regularis vita sine clericatu; vt constar in cap. *Legi*. 16. q. 1. vbi dicitur, quòd *Vix bonus Monacus facit bonum Clericum*, scilicet Regularem; vt constat ex illo canone, qui est Augustini loquẽtis de suis Clericis, qui erant Regulares. Vide optimè de hoc beatũ Thom. secun. secundæ, q. 189. arti. 8. Nam licet status Monasticus sit Sanctissimus, & arctioris vitæ quam status Canonicus: vt in ca. *Quod Dei timorem*. de statu monac. non tamen est maioris perfectionis; quia ille status est maioris perfectionis, vbi digniora maioraque charitatis officia exercentur, cuiusmodi est docere, instituere, & illuminare. Et iuxta præfatum sanctum Tho. vbi supra, in trãsitu vnius Religionis ad aliam, non debet attendi maior arctitudo vitæ, sed status perfectior ex meliori dispositione ad debitum finẽ. Ea ratione, licet status Monachalis habeat maiorem arctitudinem vitæ; puta in ieiuniis, abstinentia, clausura, & abdicatione proprii, quàm status Episcopalis; non tamen licet de statu Episcopali, qui est maioris perfectionis, transire ad statum Monachalem, qui est maioris arctitudinis, vt patet in cap. *Nisi cum pridem*. de renun. quę quidem ratio pro corroboratione Beati Thom. vbi supra militat contra opinionem Ioann. Andr. in cap. *Sanè*. de regul. qui dicebat attendi solam arctitudinem vitæ. Nam vt ait Apostolus 1. ad Timot. 4. corporalis exercitatio ad modicum vtilis est; pietas autem ad omnia vtilis est. Ideò antequàm Monachi ad sacros Ordines promouerentur ex priuilegio Pontificum, licebat ex statu Monastico, ad statum Regularium Canonicorum, tanquàm ad perfectiorẽ

transi-

transire, vt expresse dicit sanctus Tom. vbi supra: & aperte patet in cap. *Si clericatus.* in cap. *Sic viue.* 16. qui sunt textus Hieronymi ex epistola ad Rusticum monacum. Et loquitur ibi Hieronymus de Clericatu Regulari, non seculari, vt luculenter apparet in cap. *Clericus.* & in ca. *Duo sunt.* 12. q. 1. & quamquàm Monaci hodie ex priuilegio promoueantur ad ordines clericales: non tamen sunt essentialiter & de per se Clerici, sed per accidens. Canonici autem Regulares sunt Clerici ipsa natura, & essentialiter vt dictum est. Vnde Sanctus Tho. vbi supra ponit istam differentiam inter Canonicos Regulares & Monacos, quòd Canonicis Regularibus per se competat vt sint Clerici, Monacis vero non. Status enim Canonicorũ Regularium in se, est status, cui competit administratio sacramentorum & doctrinæ, vt in dicto ca. *Alia*, 16. q. prima: vbi dicitur quòd alia est causa Monaci, alia Clerici. Clerici pascunt, Monacus pascitur. De doctrina habes in cap. *Si clericatus.* & in cap. *Sic viue.* præall. ea. cau. & quæst. Eam ob rem Ioannes de Deo, antiquus & celebratus doctor in libro de dispensatione, in quæst. quæ incipit, *Quũ totum Regnum*, &c. expresse dicit Canonicos Regulares nõ posse esse, neque dici nisi Clericos, quoniam habuerunt ortum à Leuitis, figuratiuè & Nazaræis: quibus committebantur sancta sanctorum. & sicut quum dicimus hominem, dicimus animal, ita quum dicimus Canonicum Regularem, dicimus Clericum. Status vero Monacorum est status pœnitentiæ, vt declaratum fuit in sancta Synodo Nicena transumptiuè in ca. *Placuit.* in cap. *Nemo.* & in capit. *Monacus.* 16. q. 1. Propterea Hugo de sancto Victore doctor clarissimus in libr. 2. de sacramentis, part. 3. cap. 3. sub. rubrica. *Quomodo ordines sacri sunt in Monaco*, dicit quod Monaci deferunt coronam in signum pœnitentiæ, non Clericalis ordinis, quibus clericales Ordines ex indulgẽtia conceduntur. Non enim populo præesse, nec spiritualis dignitatis in Ecclesia gradum suscipere possunt donec sumantur ad clerum &c.

Hac ratione plures doctores in ca. *Quòd Dei timorem.* de statu Mona. asseuerant Canonicum Regularem absque alia dispensatione posse præfici Ecclesiæ Parrochiali seculari, nec opus est dispensatione, vel saltem in simili materia facilius dispensatur cum Canonico Regulari, tanquàm essentialiter Clerico, quàm cum Monaco, & alio Religioso. cap. *In Parochia.* & cap. *Quum pro vtilitate.* 16. q.

1. C.

r.c.de *Monaci*.de sta.mo.& glo. in c.*Praterea*. de præb.dicit q Canonicus Regularis potest esse Archidiaconus in Ecclesia Cathedrali; Nam per professionem Regularē ipsi Regulares Canonici non cadunt ab eo clericali honore, vel statu, qui sunt in Canonicis Secularibus,quia sequeretur vnum absurdissimum;quòd scilicet propter maiorem virtutem,quæ est in Canonico communiter, & Regulariter viuente,ille amitteret status sui præeminentiam,quòd est falsissimum,quum propter actum virtuosum, nemo sibi minuat dignitatem. Alioquin sequeretur, quòd Episcopi, & Cardinales Reuerendissimi, qui præstant iuramentū fidelitatis Summo Pontifici, suæ derogarent dignitati, quum votum & iuramentum pari passu ambulent. cap.*Magna*. de vot. & quòd Clerici, qui interdum noua vota emittunt de consensu suorum Prælatorum, vt in cap.fin.eod. tit. & qui omnino aliqualem emittunt professionem per sacrorum ordinum susceptionem, vt per Doct.in ca.*Generalis*. 54.dist.& qui etiam religiosi dicuntur, vt in capitulo, *Si quilibet* ead. dist.caderēt à dignitate clericali, quod nullatenus est concedendum, nisi in totum alterarent,vel mutarent statum Clericalem, qui est essentialis in omnibus Clericis vel Canonicis, tam Regularibus, quàm secularibus,in alium statum cui clericatus non insit essentialiter,sed accidentaliter; puta si Clericus vel Regularis, vel Secularis efficeretur Monacus, vel Religiosus alterius Religionis, vel Mendicantis, vel non; tunc quamquàm zelo arctioris, vel strictioris vitæ,aut maioris humilitatis id faceret, quòd est in se opus virtuosum, quia tamen mutat statum & omnino alterat,in statum inferiorem, cadit à prima dignitate vel præeminentia clericali; sicut & Episcopus,quū efficitur Monachus, vel quomodolibet Religiosus, aut Regularis per professionem &c. amitrit statū Episcopalem & exteriorē pontificiam excellentiam,quamquàm Character in consecratione impressus nusquam deleatur,quod nō procedit quando quis per opus virtuosum nō mutat statum;sicut in Clericis vel Canonicis Regularibus,qui etsi imitando Apostolos,& Clericos primitiuæ Ecclesiæ, se in suo statu Clericali astringūt ad vitam communem & Regularem,non tamen mutant statum Clericalem, qui vtrobique in eis est essentialis, vt supra probatum est; quoniam inuicem optimè se compatiuntur clericatus; & vita communis, ex ipsa institutione Apostolica, & propria Ethimologia vocabuli; vt cap. *Duo sunt genera*.

nera.cap.*Clericus*.ca.*Cui portio*. 12.q.1. quod non procedit in monacatu quum Monacus vt Monacus non sit Clericus, vt dicit Abbas etiam in ca. *Nullus*. de fo.comp. & ait ibidem Abbas,quòd antiquitus Monaci erant simplices eremitæ, & subiiciebantur Imperatori. Vnde in cap. *A subdiacono*. qui textus eo tempore conditus est in synodo Siluesti Papæ,93. distin. Abbas, & Monacus subiiciũtur in ordine post Ostiarium,qui est vltimus & infimus ordo in Clericis, & dicit ibi glo.quod eo tẽpore Monaci non erant Clerici, & quòd quilibet Clericus, idest tam Regularis, quam Secularis,dignior est quodlibet Monaco. Ideo Imperator Leo Augustus in l. *Generaliter*. 16. quæstione prima. dicit expresſè Monacos nõ esse Clericos. Quum igitur Clerici primitiuæ Ecclesiæ omnes essent Regulares,& communiter viuentes vt Clerici, vt in capitulo, *Scimus*.& capitul. *Videntes*.12. quæstione prima. & ab eis tãquàm omnis à fonte processerint, & orti sint Clerici & Canonici Seculares,absurdissimum esset dicere,quòd fons esset deterioris conditionis, & inferioris dignitatis, status, ac præeminentiæ, quam riuus; quum secundum Philosophum 2. Methaph. quicquid est causa aliorum vt sint talia,illud sit maximè tale; vt puta ignis calidissimus est, quia propter eum alia sunt calida. Actus enim attribuuntur principio.cap. *Literis*. de rescript. cap. *Moyses*.7. dist.

Stat ergo indubitata conclusio,quòd Regularis professio in Clericis,vel Canonicis non mutat,neque minuit, neque alterat Clericalem statum, nec quo ad essentiam, nec quo ad accidens in his, quæ sunt dignitatis,aut preeminentiæ,officij,aut regiminis.Et corroborantur prædicta,quia Canonici Regulares habent id,quod seculares in regimine Ecclesiarum Cathedralium, quod communiter non est in alijs Religiosis. Nam ipsi habent in plurimis locis regimen Ecclesiarum Metropolitanarum, & Cathedralium ab earũ institutione,quod non conuenit nisi Clericis essentialiter Clericis, sicut est quasi per totam Angliam; quum etiam Gregorius primus id Augustino Angelorum Episcopo mandauerit,vt 12.q.1.c.*Quia tua fraternitas*.Et Benedictus 12. in constitutionibus suis pro conseruatione Canonicis status in Ecclesijs,in quibus est institutus,adducit Honorium III.qui facit mentionem de Ecclesijs Cathedralibus, & Metropolitanis Canonicorum Regulariũ, & multæ exprimuntur in corpore Iuris, sicut aliquas subijcere dignum duxi.

In

In primis sancta Ecclesia vel basilica Lateranen. quæ est Papalis. Ecclesia Patriarchalis Hierosolymitana, vt dictum est, Ecclesia Bethlemitica, & Nazarethē. Metropolitanæ, ac sepulchrū Domini, vt scribit Iacobus de Vitriaco, sunt institutæ sub Canonicis Reg.

De Ecclesia Hierosolymitana probatum est supra per cap. *Dilectissimis.* 12. quæstione prima.

De Ecclesia Nazarethen. patet in ca. *Sicut nobis.* de regula. De Ecclesia Bethlemitica, patet in capitu. *Quum super elect.* de cauſ. poſſ. & propr. Itē Patriarchalis Ecclesia Alexandrina, vt supra probatum est per historias, & per c. *Quum Beatissimus.* 24. q. prima.

Item Ecclesia Nemaucen. vt in ca. *Ad nostram.* de confir. vti. vel inutil. Item Ecclesia Tholosana, in Gallia, Metropolitana, vt in ca. *Praterea.* de præb. & in cap. *In causis.* de elect.

Item Ecclesia Grationopolitana, in Gallia, vt in cap. *Per tuas.* de vo. Item Ecclesia Anicien. quę vtitur pallio in Gall.a, de qua assumptus est Clemens Papa 4. Item Ecclesia Auinionen. Metropolitana, licet à 30. annis sit reducta in Canonicos seculares. Aliqui tamen adhuc Canonici Regulares supersunt, & in choro & stallo simul manent cum Canonicis secularibus, & eos præcedunt. Idem est in Ecclesia Tholosana, & in dicto ca. *Praterea.* de præb. fit mentio de Archidiacono Tholosanæ Ecclesiæ regulariter professo. Item Ecclesia Arelaten. Metropolitana, in prouintia Prouinciæ. Item Ecclesia Zanzatonen. Ecclesia Oranien. Ecclesia Sancti Flori, Ecclesia Magulon. in lingua Hausitana Item Ecclesia Cæsaraugustan. Metropolitana: & Ecclesia Oxomen. in Hispania: ex qua fuit Sanctus Dominicus institutor Fratrum Prædicatorum. Item Ecclesia Salsburgen. Metropolitana, & Ecclesia Brandeburgen. Metropolitana, in Germania. Item Ecclesia Teraconen. Metropolitana, & Ecclesia Pampalunen. in Regno Nauarræ. Item Ecclesia Getonden. & Ecclesia Sancti Andreæ Metropolitana in Regno Scotiæ. Item in Italia erant quoque multæ Ecclesiæ Cathedrales Canonicorum Regularium, quorum magna pars redacta est in Canonicos seculares, sicut Ecclesia Perusina, Ecclesia Eugubina, & aliæ plurimæ in diuersis mundi partibus, quæ adhuc supersunt, & reguntur per Canonicos Regulares. Est isti qui veniunt ex India dicunt, quòd maior pars Ecclesiarum cathedraliū Indiæ; immo quasi oēs gubernantur per Canonicos Regulares: quoniam ibi

Ff adhuc

adhuc viget in Ecclesiis ille cultus Regularium Clericorum, qui fuit in primitiua Ecclesia,& dicunt,quod omnes illi Canonici profitentur instituta Clericorum secundum Regulam Beati Augustini,quæ omnia arguunt & expresse denotant,Clericalem statum in eis essentialiter vigere,quum cæteris Religiosis, non legatur cathedrales Ecclesias aliquando ad regimen ab earum institutione commissas fuisse ab Ecclesia, sicut Canonicis Regularibus.

Habent ergo Caaonici Regulares Ecclesias Cathedrales & Metropolitanas, habent Ecclesias Collegiatas, cum dignitate Abbatiali ab ipsarum Ecclesiarum institutione,sicut patet cap,*Intelleximus*.de æta.& qualita.in cap.*Ex parte*.de postul.in cap.*Quum l.& A*.de sent.& re iudic.in cap. *Significasti*.el 2. de homi. & etiam de iure antiquo,vt patet in ca.*Statuimus*. 19 quæst.prima.vbi fit mentio de Abbate,& Abbatia Sancti Rufi, Iste quippe Rufus vt tradũt historiæ,fuit discipulus Apostolorum, & Clericus Regularis: primusque Archiepiscopus Auinionen. vnde & dictam Ecclesiam Auinionen. Metropolitanam per Canonicos Regulares gubernandam instituit.Instituit & Canonicam in Delphinatu, sub Abbate extra muros Valentiæ,in qua & corpus eius nunc requiescit.appellaturque Abbatia Sancti Rufi.& est dignissima,habens sub se innumeras penè Abbatias,Præposituras,Archipresbyteratus, & Ecclesias Collegiatas,& Parrochiales in tota Gallia,per quod adhuc manifestius constat, institutionem Canonicorum Regularium vt dictum est,fuisse tempore Apostolorum, quam postea Diuus Ecclesiæ Doct. Augustinus,aliquantulum suo tempore collapsam instaurauit,vt supra tactum est. Et quamuis tunc non appellarentur Canonici Regulares,sed Clerici,& Sacerdotes, postea tamẽ propriori vocabulo dicti sunt Canonici, sicut à simili contigit de nomine Christianorum.Primo enim fideles quique dicti sunt Discipuli,vel Fratres, sed postquam Apostoli Antiochenum Concilium celebrarunt, dicti sunt Christiani.

Poterat sanè Ecclesia huiusmodi Regulares Clericos appellare vel Monacos,vel Fratres, sicut omnes alios Religiosos appellat, si idem genus essent cum aliis Religiosis, sed quoniam longè differunt ab aliis seu Monacis seu Fratribus, & præsertim in Clericatu, qui eis essentialiter inest, ideo alio & diuerso vocabulo Clericis tãtummodo congruenti,eos Ecclesia appellauit,videlicet Canonicos

quod

quod quidem vocabulum, vt supra probatum est, non nisi naturalibus Clericis ex sua essentia conuenit. Iccirco ædes Canonicorum Regularium non appellantur proprie Monasteria sicut & ędes Monacorum, sed impropriè, ex vulgari vocabulo ab vnitate sumpto, vel ex eo, quod in plurimis locis titulos Abbatiales habent, quoniam ex consuetudine Romanæ curiæ, talia loca Monasteria solent appellari. Aedes itaque Canonicorum Regularium propriè appellantur Canoniæ, vt in cap. *Sicut nobis.* de regul. vel appellantur Ecclesiæ, vt ex diffinitione Concilii Heduen. cui præfuit Gregorius Septimus, & habetur 19. quæst. 3. in capit. *Nullus.* Immò etiam eiusdem Concilii decreto statutum erat, ne Canonici Regulares ad Monasterium transirent, sed in suis Ecclesiis permanerent, vt dicta 19. quæstio. 6. in summa, per quod manifestissimè constat, quantum differat status Canonicus à statu Monastico, quod constare adhuc potest ex cap. *Quod Dei timorem.* & scribentes, de stat. *Monac.* vbi declaratur à Summo Pontifice, quòd si quidpiam caueatur de Monacis in restrictiuis, & odiosis, non intelligitur propterea caueri de Canonicis Regularibus, qui ab eis longè differunt.

Patet etiam in præsenti alma vrbe, non dico de Ecclesia Sanctæ Mariæ de Pace, quæ dudum collata fuit ipsorum Congregationi, sed vbi Papalis titulus; scilicet Ecclesia Lateranen. & principales Ecclesiæ titulorum Cardinalatium ab antiquo suæ institutionis tẽpore colebantur, & regebantur per Canonicos Regulares. De sacrosancta Basilica Lateranensi, constat per Apostolicas litteras plurimorum Pontificum, & nouissime Innocentii Papæ Secundi, quæ Canonicos Regulares in dicta Ecclesia à sui fundatione viguisse testantur. Patet etiam per litteras Apostolicas Eugenii Papæ Quarti, qui idem testatur. Ait enim de eisdem Canonicis. *Decebat vt hi primæ in terris Ecclesiæ matris Sanctorum, Apostolica prouidentia curam gererent, qui primorum Christianæ Religionis Clericorum normam, traditiones, & instituta sectantur; In ea quippe hæc sancta & Deo placens institutio antiquitus, & ab ipsis ferè primordijs obseruata extitit, & eam sanctam basilicam per dicti Ordinis Clericos per longa tempora sanctè, & salubriter gubernatum fuisse, certissima scientia & veritate comperimus, & hoc euidentissimè testantur innumerabilia documenta.* Hæc Eugenius in literis suis, quæ incipiunt, *Christiana Religio*, &c. De Ecclesiis

De Ecclesiis verò principalibus Cardinalarium titulorum, certissimum est quod nulla fuit instituta a sui exordio sub Monacis seu aliis Religiosis, sed bene sub Canonicis Regularibus. *Sicut Ecclesia S. Crucis* in Hierusalem, quæ à sui primordio fuit Canonicorum Regularium, vt patet per litteras Apostolicas Alexandri Tertii, directas Vbaldo presbytero Cardinali S. Crucis in Hierusalem, & eius Canonicis ibidem Regularem vitam professis, & incipiunt, *Quotiens illud a nobis petitur*, &c. quibus decernit, ne quisquã eligatur in eo. tit. S. Crucis Cardinalis, nisi de gremio dictorũ Canonicorũ Regularium S. Crucis. Deficientibus autem ibidem Canonicis Regularibus illa Ecclesia redacta est à paucis temporibus sub Fratribus Carthusienfibus. *Item Ecclesia Sanctæ* Mariæ nouæ, quæ est titulus, Cardinalaris, quam modo eadem ratione incolunt Monaci albi ordinis Montis Olimeti: fuit à sui institutione Canonicorũ Regularium, vt patet per litteras Apo. eiusdem Alexandri directas Priori, & Canonicis Sancti Frigdiani, & incipiũt, *Ad hoc vniuersalis Ecclesia cura*, &c. Item Ecclesia sanctorum Apostolorum, quæ est titulus Cardinalaris, quam nunc tenent Fratres Minores.

Item Ecclesia Sanctæ Ceciliæ, quam nũc Humiliatorum fratres retinent. *Item Ecclesia Sanctæ Sabinæ*, quam habent fratres Prædicatores.

Item Ecclesia Sanctæ Praxedis, quam tenent nunc Fratres ordinis Vallis vmbrosæ.

Item Ecclesia Sancti Stephani in Celio monte, quam tenent nunc Fratres Sancti Pauli primi eremitæ.

Item Ecclesia Sanctorum Ioannis, & Pauli, quam tenent nunc Fratres Iesuati.

Item Ecclesia Sancti Petri ad Vincula, & Sanctæ Potentianæ, & multæ aliæ Ecclesiæ Romæ continentes titulos Cardinalares, fuerunt a prima institutione Canonicorum Regularium, sicut patet in antiquis priuilegiis dictarum Ecclesiarum. Deficiente autem feruore Religionis, illi Clerici Regulares, siue Canonici, redacti fuerunt in Clericos seculares, & deinde subcrescentibus variis ordinibus in Ecclesia Dei, istæ Ecclesiæ supradictæ datæ sunt variis Religiosis incolendæ. Nulla tamen Ecclesia, quæ sit titulus Cardinalaris, a sui institutione, fuit ordinata sub Monacis, seu quibusuis aliis Religiosis, sed bene sub Canonicis Regularibus,

ad

ad denotandum expresse, quod quum Reuerendissimi Cardinales à sua institutione essentialiter sint Clerici, quum ipsi propriè sint Clerici Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, vt 96. distinct. capitu. *Constantinus*.ibi, Reuerendissimis Clericis S. R. E. sub eorum quoque titulis, ex eorum institutione, non nisi Clerici de sua essentia ponerentur. Per quæ constat euidentissimè Canonicos Regulares, tam ratione Ecclesiarum Metropolitanarum, & Cathedralium, quàm ratione titulorum Cardinalarium, ab ipsarum institutione per eosdem Canonicos gubernatarum esse & fore, vt sæpe probatum est, essentiales Clericos, quod Monacis, & aliis Religiosis, minimè ex sua institutione competere, superius etiam apertissimè monstratũ est. Aedes enim Monacorum Romæ, & aliorũ Religiosorum, sunt Monasteria sine titulis Cardinalium a sua institutione, sicut Monasterium Sancti Pauli: Monasteria Sancti Laurentii extra muros: Sãcti Sabbæ, Sancti Andreę, siue Gregorii: Sancti Anastasii vel trium fontium, & Sancti Sebastiani, &c. Ad quod etiam accedit, quòd Canonici Regulares, & eorum Ecclesiæ, ac Capitula, frequentius reducuntur in Canonicos Seculares, & ipsimet Canonici Regulares quotquot sunt in vna Ecclesia, vel Capitulo, ex Apostolica dispensatione efficiuntur Canonici Seculares, sicut in facto patet in Tholosana, & Auinionensi Ecclesiis Metropolitanis, quæ nostris diebus redactæ sunt in Canonicos Seculares, & omnes illi Canonici Regulares quotquot voluerunt effecti sunt Canonici, & Clerici seculares, & quotidie fit & practicatur in pluribus Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis Canonicorum Regularium, sicut etiam de Ecclesia Perusina. Papa enim non maximam in hoc solet facere difficultatem, ex eo quòd omnino ipsi Canonici Regulares, non alterant statum suum Clericalem, quum sint essentialiter Clerici, quod nunquam practicatur in Monacis, seu aliis Religiosis, quoniam esset alteratio de extremo ad extremum, sine debito medio; quum ipsi non sint essentialiter Clerici ipsa natura, sicut sunt Canonici Regulares, &cæt.

TERTIA PROBATIO *ex Regula.*

TERTIO Probatur Canonicos Regulares esse essentialiter Clericos ex Regula etiam Beati Augustini, sub qua profitentur. Nam ipsa Regula intitulatur ***Speculum Clericorum.*** & quoties dicta Regula allegatur in iure, allegatur Augustinus de cõmuni vita Clericorum, sicut expresse patet in capitulo, ***Quando necessitas.*** 76. distinct. in capitulo, ***Non dicatis.*** & in capitu. ***Nolo.*** 12. quæst. prima, & in cap. ***Si quis irascitur.*** 13. q. 2. & in capit. ***Quicunque vult.*** 17. quæst. vlti. in quibus locis allegatur Regula Augustini de communi vita Clericorum. Et glos. in dicto capitu. ***Nolo.*** dicit quòd Augustinus de consensu suorum Clericorum fecit Regulam, quòd non possent habere proprium, & in dicta Regula vocat se & suos simpliciter Clericos, vel Conclericos communiter viuentes. Et quanquam varii Religiosorum ordines, qui à paucis temporibus superuenerunt, profiteantur sub Regula Augustini, sicut ordo Præmonstratensium: ordo Cruciferorum: ordo Sancti Hieronymi: ordo Prædicatorum: ordo Eremitarum: ordo Sanctæ Brigidæ: ordo Seruorum: Militum Teuthonicorum: ordo militum Christi: ordo militum Sancti Iacobi in Hispania: ordo militum Rodiorum: ordo Sancti spiritus de Vrbe: ordo militũ Rhodiorum: ordo Sancti spiritus de Vrbe: ordo Sancti Antonii de Vienna, & alii plures ordines, qui inter regulas approbatas elegerunt Regulam Augustini, iuxta determinationem capituli, ***Perniciosam.*** 18. q. 6. tamen non dicuntur ordinis Sancti Augustini simpliciter, nisi Canonici Regulares, tanquam naturales, & originarii filii Augustini, sicut patet in literis Apostolicis super prouisione Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratuum, & aliorum beneficiorum Canonicorum Regularium, vbi Papa dicit simpliciter Ecclesiam, Monasterium, Prioratuum &c. Ordinis Sancti Augustini, absque alia mentione de Canonicis Regularibus. Et quotiens Papa dicit simpliciter Ordinis Sancti Augustini, non præmittendo aliud signum, semper intelligitur de ordine tantum Canonicorum Regularium, & non de ordinibus aliis, licet profiteantur accidentaliter Regulam Augusti-

ni,

ni. Quod etiam patet in libro taxarum per Sedem Apostolicam ordinato: Vbi ponitur Ecclesia, Monasterium, Prioratus &c. ordinis Sancti Augustini simpliciter, & intelligitur semper de Canonicis Regularibus tantum. Quanquàm enim] secundum Apostolum ad Rom. 10. non sit distinctio Iudæi, & Greci; nam idem dominus omnium, & non sit personarum acceptor Deus, sed in omni gente qui timet Deum, & operatur iustitiam, acceptus est illi, vt scribitur Act. 10. Regula tamen Augustini non fuit edita propriè pro istis ordinibus de quibus supra, quum nondum essent in rerum natura, sed pro Clericis propriè tantum seu Canonicis, vt per totam Regulæ seriem euidenter patet. Vnde tanquam proprij, & naturales filii Augustini, & essentiales Clerici, soli deferunt assiduè habitum Clericalem, ideſt togam lineam seu Rocchettum, ad instar Episcoporum. & in Ecclesia omnes communiter vtuntur superpelliceis lineis, ad instar Clericorum secularium, cum Almutiis de panno, & alio etiam cultu, solis Clericis etiam secularibus permisso, vt infra dicetur. Quare quum Augustinus Clericus, & Episcopus vteretur toga linea, sicut ipse testatur in sermone de communi vita Clericorum, qui incipit, *Charitati Vestræ*, &c. dicens *togam lineam &c.* condecens quoque erat, vt filii eius proprii & naturales, tanquam essentiales Clerici paterno habitu, ideſt toga linea vterentur, quum filius sequi debeat conditionem patris, ca. *Iudæi.* 28. q. 1. l. *exemplo.* C. *De decu*, & l. eos. & l. *Nullus.* & l. 1. ff. ad *muni.*

QVARTA PROBATIO
A decretis Pontificum, & generalium Conciliorum.

QVARTO insuper probo Canonicos Regulares esse essentialiter Clericos, & quantum ad præeminentiam, & eundem statum Clericalem nihil differre à Clericis secularibus, summorum Pontificũ, & generalium Conciliorum decretis, constitutionibus, & declarationibus.

Quum Monaci cæterique Religiosi in toto corpore iuris, nusquàm appellentur nudo vocabulo Clerici, sed vel Monaci, vel Fratres, si probauero Canonicos Regulares in locis penè innumerabilibus in iure & extra, appellari & designari per Summos Pontifi-

ces, generalia Concilia, & approbatissimos Doctores, hoc nudo vocabulo *Clericos*; consequens erit quòd & sint verè, & essentialiter Clerici, & eandem habitus, & præeminentiæ Clericalis rationem habeant, quam & Clerici seculares, tantumque differant in statu suo Clericali a Monacis, & aliis Religiosis, quantum differunt ciuis naturalis & priuilegiatus.

Patet hoc primo. *16*.q. 1. in cap. *Decimus*. vbi prohibentur exigi decimæ à Clericis communiter viuentibus, & a Monacis, dicũtque ibi Doctores, Clericos communiter viuentes, esse Canonicos Regulares.

Item 15. quæst. 2. cap. *Obseruandum*. prohibetur ne quis Sacerdotum vel Clericorum debeat aduocare. Vbi Gratianus dicit hoc intelligi de Clericis, qui vitam communem, vel Regularem professi sunt, & tamen appellantur simpliciter Clerici, & iste Canon. editus est in Concilio Taraconen. & Taraconensis Ecclesia quæ est Metropolitana, est Canonicorum Regularium, vt notorium est.

Itẽ in causa 19. in summa, vbi dicitur. *Duo Clerici*. quærit Gratianus in *3*. quæsito. Quid si isti Clerici essent Canonici Regulares? Et Augustinus in capitu. *Legi*. 16. quæst. prima. vocat se simpliciter Clericum.

Item *3*2. distinct. in ca. *Præter*. dicitur: Sicut oportet, Religiosi Clerici, simul manducent & dormiant, vbi Doctores de Canonicis Regularibus id exponunt.

Item de con. distinct. 5. in c. *In omnibus*. dicitur, Decernimus, vt Cononici Clerici Canonicè viuant, simul in vno Episcopatu manducent & dormiant, audiant lectionem &c. Glosa dicit quòd per istos Clericos intelliguntur Canonici Regulares. Patet etiam, quòd in titulo de vita & honest. cler. includuntur Canonici Regulares tanquàm Clerici, non autem Monaci, vt in cap. *Quoniam*. iuncta glos. eod. titul. & quia, vt ibi constat, ille titulus includit tam Clericos Regulares quam Seculares, non autem Monacos.

Et dicunt Doctores signanter Abbas, in ca. *Licet*. de off. ord. vnũ quod est notabile, scilicet quòd Clericatus magis propriè inest Clericis Regularibus, quàm secularibus. Ex etymologia enim vocabuli Cleros Græcè, sors latinè interpretatur, & ipsi Regulares Clerici in communi viuentes magis sunt sors domini, quia verius dicunt: Pars mea dominus. *12*.q. 1. *Duo sunt*, & c. *Cui portio Deus*. &

cap.

cap.*Clericus*.vbi dicitur.Qui proprium habuerit,puta aurum argẽtum,seu possessiones,aut variam suppellectilem, neque est sors domini,neque dominus pars eius est &c. Et sunt verba Hieronymi. nomina profecto debent esse consona rebus, Instit. de don. § est & aliud.cap.*Si cupis*. 16.quæst. 1.

Ideo ipse Abbas in cap.*Bene*. de postul.præla. dicit quòd, Canonicus nil aliud est quàm fraternus Clericus, vel Clericus in fraternitate constitutus, quod maximè congruit Canonicis Regularibus, Probatur etiam in c.*Cum causam*.de elect. vbi fit mentio de Clericis simpliciter sub Regula Augustini,& in c. *Dilecti*. de iud.& in c. 1. de eo qui mit.in pos.cau. re.ser.

Item in cap. 1.de appel,in cap.*Quoniam*.de vit. & honest.cle.& in cap.*Plerique*.de pact.

Vltimo pro expeditione totius huius materiæ, ad omnem ambiguitatem tollendam adduco expressas declarationes summorũ Pont.Et primo Paschalis Papæ II. & Benedicti 12. in suis constitutionibus de reformatione Canonici status circa principium, vbi dicunt expresse,Regulares Canonicos illos esse veros Clericos,quos in principio nascentis Ecclesiæ Apostolicus ordo instituit.

Item Eugenius Papa IIII.in suis litteris Apostolicis,de Canonico ordine in basilica Lateranen. vt antiquitus erat instaurando inter cætera ait. *Pia & sancta inspiratione ducti, & domus Dei zelo soliciti,sacratissimi Pontifices prædecessores nostri, honorum priuilegijs sublimarunt, & decorarunt titulis dignitatum,diuinam in terris familiam Clericorum,qui religiosam vitam ducerent, & ad exemplũ nascentis Ecclesiæ sanctam institutionem seruarent, quos Regulares Canonicos appellamus.*Et idem quoque Eugenius in eisdem litteris ait. *Horum profecto Regularium Clericorum seu huius Sacri Ordinis,& sancti propositi, post Sanctos Apostolos primum in Alexandrina Ecclesia Marcus Petri Discipulus fuit institutor, & conditor : & Sanctæ memoriæ Vrbanus insignis martyr & Sanctissimus Pontifex, Generalis decreti ordine reformauit: ac gloriosus Doctor Augustinus Episcopus,diuinis Regulis & Doctrina decorauit: ac Beatissimus Gregorius Pontifex, Augustino Anglorum Episcopo velut plantationem Sacram in commisso sibi populo præcepit institui, & in occidentis finibus ampliauit. Hi sunt profecto qui sanctorum patrum,vitam probabilem,vt veri* Clerici *imitantur, & Apostolorum instituta instinctu*

spiri-

ſpiritus ſancti renouant. Hæc Eugenius Papa.

Idem de eadem materia aſtruit Nicolaus Quintus in ſuis litteris Apoſtolicis,quæ incipiunt, *Quum a nobis*,& Sixtus IIII. in ſuis litteris Apoſt.quæ incipiunt, *Regimini*,&c.

Item Summi Pontifices quum Clerum nominant, & Monacos ac alios Religioſos,ſemper connectunt Canonicos Regulares cum Canonicis ſecularibus, Monacos verò de per ſe, vel cum aliis Religioſis,ſicut patet in Bullis Alexandri III. quæ diriguntur Archipresbytero,& capitulo baſilicæ Principis Apoſtolorum,& incipiũt, *Iurgia litium* &c. in quibus dicitur Canonici tã Regulares, quàm Seculares, deinde Monaci &c.

Idem Nicolaus Papa V.in bullis,quæ incipiunt, *Quanto baſilica Apoſtolorum*, &c.

Idem Ioannes de Deo vbi ſupra.

Idem Sanctus Thomas in pluribus locis de quibus ſupra.

Idem Vincentius in ſuo ſpeculo hiſtoriali lib. 18.& lib. 19. cap. 34.& lib.26.vbi dicit Canonicos Regulares Clericos ab Apoſtolis inſtitutos,& ab Auguſtino illuſtratos florere in Eccleſia Beluacen.

Idem Io.Andr.in c. *Sane*.de reg.vbi etiam addit,quòd Canonici Regulares ſunt ita eſſentialiter Clerici,quòd non poſſunt eſſe niſi tales,quod non eſt in aliis Religioſis.

Idem Abbas in cap.*Epiſcopus*. de præb Immo ait ibi dictus Abbas,quòd in primitiua Eccleſia non erant præbendæ, quia omnes Clerici viuebant in communi,ſine proprio.

Idem Archid.in cap *Mandamus*. 19.quæſt. 3.

Idem Archiepiſcop Flo.vbi ſupra, qui dicit Canonicos Regulares repræſentare illam vnitatem, quæ in primitiua Eccleſia erat in Clericis,Monacos vero Laicalem vnitatem.Sratus enim Monacorum & aliorum Religioſorum eſt ſtatus merè pœnitentium, nec eſt ſtatus,cui competat docere,vel adminiſtrare ſacramenta, ſicut Clericis, & Canonicis Regularibus, vt ait Hugo in lib. de ſacramentis, & Thomas in opuſculis contra impugnantes religionem vbi ſupra.

Ideo quum ad Epiſcopalem ſtatum aſſumuntur, tam Monaci, quàm alii Religioſi non Canonici, deferunt adhuc habitum, Monacalem,vel proprii ordinis, vt in cap. *Clerici officia*.de vit.& hon Cler.Canonici autem Regulares, iuxta ea quæ inferius demonſtrabun-

buntur, tanquam Clerici vtuntur habitu cæteris Prælatis Clericis consueto, per quæ euidentissimè constat eorum ordinem, quo ad clericalem statum essentialem, nihil differre à Canonicis, & Clericis secularibus.

CONSTITVTO itaque, & probato per prædictas quattuor demonstrationes, Canonicos Regulares esse essentialiter Clericos, cuiusmodi non sunt Monaci, & alii Religiosi, & non tantùm esse Clericos, sed & Canonicos, quod non conuenit nisi essentialiter Clericis, vt supra dictum est, & quod præsupponit Clericatum inesse, & aliquid plus necessario; scilicet personatum, vt probatur in cap. 2. de instit. & in capit. *Per exemptionem*. de priuil. in 6. & doct. in cap. *Statutum*. in versicu. *Canonicis*. de rescrip. in 6. Omnis enim Canonicus est Clericus, & non econuerso: vt dicit Inno. & alii in cap. *Sedes*. de rescr. & præsertim Abb. in cap. *Bona*. el 1. in primo notabili. de post. præl. & in rub. de vita & hone. cler. & in c. *Quum tibi*. de verb. sig. quod cadit etiam in Canonicis Regularibus, vt supra probatum est, Consequens est; & demonstratiuè sequitur, quòd quum habitus debeat congruere statui, & status vniuscuiusque debeat eius habitum ordinare, quia finis necessitat ea quæ sunt ad finem (vt inquit Philosophus,) quòd statui Canonicorum Regularium, tanquàm statui essentialiter Clericali, non debeat competere nisi habitus Clericalis; data tamen aliqua differentia, dum procedunt in publicum, in linea toga, siue Rochetto, qui est essentialis habitus Clericalis in Canonicis Regularibus, vt patet per dicta ipsius Augustini in sermone supra allegato, & per glo. & doct. in cle. 1. de elect. in versi *Vel habitus*. per quam differentiã discernatur Clericalis professio & personatus, quem ex ipso nomine indicant.

In reliquis, scilicet in forma, & colore aliorum vestimentorum, non est taxata aliqua norma determinata Canonicis Regularibus, neque ab Apostolis, neque ab Augustino, neque à iure communi, nisi ea quæ Clericis secularibus conuenit. Immo Augustinus videtur prohibuisse aliam formam, quæ singularitatem aliquam præferret ab aliis Clericis, excepta toga linea dumtaxat, dum dicit in Regula. *Non sit notabilis habitus vester*. Vbi Hugo dicit, quòd Augustinus voluit maximè, vt Clerici sui omne genus singularitatis in

vestibus

vestibus euitarent: per quod in alicuius hypocrisis specimen vel suspicionem venire possent, ne in vestimentis ouium possent aliquando dici lupi rapaces. Vnde ipse Aug. in sermone ad Clericos suos super illis verbis Saluatoris, *Tu autem quam ieiunas vnge caput tuum, & faciem tuam laua.* Matth. 6. capitu. inquit, quòd non in solo vestimentorum nitore atque pompa, sed etiam in ipsa vtilitate esse posse iactantiam, & eo periculosiorem quo sub nomine seruitutis Dei decipit, & fallit dolose imagine sanctitatis: intentosque in se hominem oculos facit inusitato vestimentorum cultu, quum id voluntate quisque faciat, non necessitate patiatur. Hæc. Aug.

Ex supradictis autem omnibus verificantur, probantur, & demõstrantur septem suprapositæ conclusiones, & singula ipsarum. Ad quarum etiam maiorem corroborationem, & euidentiam, adducitur vniuersalis quasi, & antiquissima consuetudo. Nam de forma, & colore aliorum vestimentorum Canonicorum Regularium, prçter lineam togam quæ est communis omnibus, consuetudo est quasi vbique terrarum, quòd dicti Canonici incedant more Clericorum secularium, scilicet cum parua corona, cum mantello, seu veste talari, & Almutiis de panno super humerum, licet hæc congregatio in Italia a paucis citra annis specialem apud se viuendi modum, & specialem sibi assumpserit habitus formam; namque deferunt vestes interiores de panno albo, & togam lineam cum manicis longis, & desuper habent capas nigras, cum paruo caputio seu mantellos oblungos quando exeunt ad populum, nam intra domesticos parietes deferunt Almutias humiles, humiles tamen quod & seruant in itinetibus, & omnes incedunt vniformiter, quæ tamen consuetudo, & forma non est generalis in toto ordine Canonico, sed est particularis, & specifica illi congregationi, quæ respectu totius Ordinis Canonici, esse quid exiguum, nec mores vnius Congregationis accidentales derogat propter hoc toti ordini, quoniã species est sub genere contenta, non genus sub specie, nec consuetudo, & lex municipalis vnius ciuitatis ligat eos qui eidem collegio non subijciuntur, sicut superfluum esset de hoc adducere Canones, & leges, qui sunt penè innumerabiles. Quòd Canonici Regulares, qui non subiiciuntur præfatis congregationibus, incedant more Clericorum secularium excepta toga linea, vel Rochetto quum in publicum procedunt patet in omnibus nationibus Chri-

stiano-

ſtianorum. Et primo in Italia, Papiæ in Abbatia Sancti Petri in Cœlo aureo Ordinis præfati Sã cti Auguſtini: in qua & corpus glorioſum ipſius Auguſtini requieſcit: vbi Canonici Regulares incedunt more ſecularium Clericorum excepta toga linea, vel Rochetto cum manicis ſtrictis, & longis inſtar manicæ inferioris veſtis ſicut in Romana curia.

Item in Ciuitate Lucana in Canonia digniſſima Sancti Frigdiani incedunt eodem modo.

Item apud Tridentum in Sancto Michaele.

Item apud montem Sancti Bernardi in Sabaudia, vbi eſt Clariſſima Canonia dicti Ordinis.

Item in Italia in omnibus illis Canonijs vbi Canonici dictæ Congregationis degunt.

Item in Germania, quum in plurimis locis. in Eccleſia etiam Salſeburgen. & in Eccleſia Brandeburgen. incedunt more Clericorum ſecularium vtſupra.

In Gallia vniuerſaliter per totã Galliam tam in Prioralibus, & Prępoſituralibus, quã in Archipresbyteralibus, & Collegiatis Eccleſiis, in Collegiis, & Cathedralibus Eccleſiis, & Monaſteriis dicti ordinis, omnes Canonici Regulares tanquam eſſentiales Clerici, incedunt more Clericorum & Canonicorum ſecularium.

Idem in Britannia.

Idem in Anglia, ſicut Reuerẽdiſs. dominus Card. Angliæ, & alii plures, tam Prælati, quam aliæ egregiæ perſonæ de Anglia qui perſonaliter nunc degunt Romæ, & præſertim dominus Orator Angliæ teſtificari poſſunt. Immo omnes iſti dicunt quòd in Anglia Canonici Regulares indifferenter vtuntur colore violaceo, ſicut Clerici ſeculares, & toga linea, ſiue Rochetto, quum procedunt in publicum, cũ manicis ſtrictis, & clauſis morę Romanæ curiæ, & quod Prælati ex dicto ordine, vtuntur colore roſaceo, & nullam habent differentiam in habitu à Prælatis ſecularibus, & quòd conſuetudo eſt antiquiſſima, & approbata ab antiquiſſimo tempore, quod eſt maximè attendendum, quoniam Beatus Gregorius Papa ipſos Canonicos, ſiue Clericos Regulares qui ſunt in Anglia, iuſſit in omnibus penè Eccleſiis Anglicanis inſtitui, per Auguſtinum Anglorum Epiſcopum vt ſupra dictum eſt, & patet in ca. *Quia tua fraternitas.* Et Anglia quodam peculiari iure eſt ſubiecta Romanæ Eccleſiæ.

Idem

Idem fit in Scotia in Ecclesia potissimum S. Andreæ quæ est Metropolitana.

Idem in Hybernia, quum in pluribus locis, in Ecclesia potissimũ Sancti Patricii, vbi dicitur esse Puteus Sancti Patricii.

Idem in Regno Nauarræ, in Ecclesia Pampalunen.

Idem in Hyspania in Regno Castellæ, in Ecclesia præsertim Cæsaraugustana, & in Ecclesia Exomen.

Idem in Regno Portugalliæ, in Ciuitate potissimum Vlixbonen. vbi sunt variæ Canoniæ Canonicorum Regularium. Ex quibus floruit Sanctus Antonius de Padua Canonicus, Regularis, deinde Frater Minor. Et hoc sufficiat, quantum ad formam indumentorũ Canonicis Regularibus competentem. Sequitur de colore eisdem Canonicis permisso.

DE COLORE PERMISSO
Canonicis Regularibus.

E colore vero dictorum vestimẽtorum, non est dubium quòd toga linea, quæ alias Camisia Romana dicitur, debet esse alba, quoniam denotat perfectionem Apostolicam, siue in vita communi, & abdicatione proprii, & administratione Sacramentorum, vt in dictis Canonicis Regularibus essentialiter Clericis, siue in regimine Ecclesiarum, & officio prædicationis, sicut in Episcopis. Habitus iste candidus quo vtuntur Episcopi, & dicti Canonici Regulares in toga linea, seu Rochetto est verus habitus Apostolorum, vt referunt plurimi Doctores, inter cæteros Nicolaus de Lira Apocal. 4. super, illis verbis. Et vidi, & ecce equus albus &c. Et subdit ibi Nicolaus, quòd ea causa Maumetus in suo Alcorano, appellat Apostolos viros dealbatos, & in omnibus picturis antiquis vt patet Romæ pinguntur in habitu albo Apostoli. Sic etiam fuerunt prefigurati in veteri lege per Hierem. Tren. 4. vbi dicitur: Candidiores Nazaræi eius niue, nitidiores lacte, quod præcipue refertur ad munditiam interiorem, quæ designatur per ipsam exteriorem candiditatem lineam, Vnde Ecclesi. 9. Omni tempore vestimenta tua sint candida. Decet profecto vt Clerici (Regulares præsertim,) qui in sortem domini assumpti, angelicam non humanam sectantur

Sic etiam vides ad Diu. Laurentij Mediol. in Sacello Diui Aquilini opere vermiculato siue musiuo Saluatorẽ atq; Apostolos Rochettis amictos albisq; supparis.

tur conuerſationem. Decet vt Epiſcopi in quorum vitæ integritate tanquam in ſpeculo mundo, vniuerſi fideles ſpeculari debent, & qui per ſtatum perfectionis,& ſupercœleſtium contemplationis, ſapere debent quæ ſurſum ſunt, non quæ ſuper terram, & dicunt cum Apoſtolo ad Philipp. *3.* Conuerſatio noſtra in cœlis eſt,habitu etiam cœleſtium ciuium vtantur, qui in ſacris eloquiis candido ſemper habitu apparuiſſe perhibentur, ſicut Matth. vlt. *A*ngelus domini deſcendit, de cœlo, cuius veſtimenta erant ſicut nix. Ex *M*arc. 1 *6*. Mulieres introeuntes monumentum viderunt iuuenem ſedentem in dextris coopertum ſtola candida. Et Io. 20. Vidit Maria Magdalena duos angelos in albis ſedentes, & *A*ctu. 1. Ecce duo viri aſtiterunt iuxta illos in veſtibus albis &c.

De ſuperindumentis lineis quòd ſint proprius habitus Clericorum,& Leuitarum patet Exod. 28. Vbi dicitur, Facies filiis Aaron tunicas lineas,& debent eſſe ſtricta hæc indumenta linea, quibus Pontifices, & veri Leuitæ in ſortem domini aſſumpti Regulares Clerici vtuntur, vt ſint infra ſeipſos ad interiora collecti non ad exteriora effuſi vagi,& diſſoluti,fluenteſque ad omnem inanis gloriæ ventum huc & illuc, in concupiſcentiam mundi huius,& carnalia deſideria,quæ militant aduerſus animam. Vnde dictum fuit ad Moyſen Exod. 28. de indumentis ſacerdotalibus. Facies tunicã lineam ſtrictam. *E*zech. etiam *9*. Qui apparuit, cum atramento vt ſignaret in frontibus electorum, erat indutus linais. Linum quippe quod multo cum labore ad candorem perducitur, deſignat tolerantiam in aduerſis,humilitatem in proſperis, vt igne tribulationum probati Sacerdotes, & *A*poſtolicam vitam profitentes Clerici, dicant illud Pſal. *6*5. Tranſiuimus per ignem & aquam,& deduxiſti nos in refrigerium, prouectiuè ad Epiſcopalem celſitudinem canant illud Dauidicum, Domine non eſt exaltatum cor meum, neque elati ſunt oculi mei, neque ambulaui in magnis, neque in mirabilibus ſuper me. Tradunt quoque naturales,vt Plin. lib. 20. nat. hiſt. cap. 22. quòd lini ſuccus inter alias proprietates duas habet. Prima eſt, quòd aciem oculorum acutam facit. ſecunda eſt, ꝙ cerebri melancholiam mitigat, quorum alterum intellectũ ſcientia illuminatum, aliud prouidentiam debitam in Prælato, & adminiſtrandis Sacramentis deputato ſignificant. Non ſatis enim eſt, Prælatum fore ſcientificum; niſi etiam ſit prudens diſpenſator mi-

niſteriorum

misteriorum Dei, vt inter dispensatores fidelis inueniatur, vt 1. Corinth. 4. Dicunt etiam aliqui Doct. quòd SALVATORIS nostri tunica inconsutilis erat linea, desuper contexta per totum. Et ipse præuisus fuit in spiritu à Daniele propheta indutus lineis, Danielis 9. Et ecce vir vnus vestitus lineis &c. & quòd color vestimentorum eius erat candidus. Daniel. 7. Vestimentum eius quasi nix candidum. Vnde in transfiguratione sua, qua designat Prælatorum transformationem in virum alterum, de imperfectione ad perfectionem vitæ, quum ad prælationem, promouentur, vestiméta eius facta sunt alba sicut nix. Matth. 28. 2. Corinth. 3. Nos vero reuelata facie gloriam Domini speculantes, in eandem imaginem transformamur &c. Ea ratione summus Pontifex, qui Christum dominum repræsentat in terris, induitur tunica alba, tanquam verus Apostolicus. De Iacobo Apostolo Hierosolymitano Episcopo, qui vtebatur veste linea, dictum est supra.

DE ALIIS VESTIMENTIS *prater togam lineam.*

LIA autem vestimenta Canonicorum Regulariũ præter lineam togam, seu Rochetum, quum nihil in contrarium caueatur, neque ab eorum regula, neque a iure communi, neque ab vniuersali vsu, & quòd non est prohibitum censeatur permissum. 27. q. 2. *Lex diuina.* & 27. q. 3. capit. *Illud cum aliis concord.* possunt esse cuiuscunque coloris Clericis secularibus non interdicti. Vnde dicti Canonici Regulares etiam in eadem Ecclesia & Capitulo, vti possunt diuerso colore, sicut & ipsi Clerici seculares, quia vnus vtitur colore rubeo, alius celestino, alius leonaceo, sic videbis quasi in omnibus Ordinis ipsius supra memoratis Cõgregationibus. Et sacrum Collegium Papiensis vniuersitatis, in consilio quod incipit. *In nomine Sancta &c. Nos iuris vtriusque Doctores,* &c. dicit quod in Canonicis Regularibus non est curandum de colore vestimentorum, dummodo deferant lineam togam, iuxta dictum Ioan. And. in cle. 1. de rel. domi. in versi. vel habitus.

Immo Benedictus XII. Papa qui dictum ordinem Canonicum plurimis constitutionibus & priuilegiis decorauit, & reformauit, in

eisdem

eisdem constitutionibus in c. de forma, & honestate habitus, & vestimentorum, statuit, vt ipsi Canonici Regulares, pro vero & proprio habitu, nihil aliud deferant, nisi superindumenta linea, quæ etiam enunciat esse ad formam Rochetorum, & Camisiatum Romanarum, vt ibi paret.

Adde etiam quòd in Abbatia Sancti Petri ad Aram, quæ est Canonicorum Regularium, dum hæc Congregatio Lateranen. illuc introduceretur, erant Canonici Regulares vtentes Rocheto, & supra Rochetum vestibus cælestini, & violacei coloris, & adhuc sunt antiquissimæ picturæ, in testimonium.

In Burgundia vtuntur indifferēter quocunque colore non prohibito Clericis secularibus, sicut patet in nobilissima Canonia Sancti Petri de Matiscone, & apud Diuionem in pluribus Canoniis & Ecclesiis Canonicorum Regularium.

In Gallia penè vbique vtuntur colore ad libitum, dummodò non sit prohibitus Clericis secularibus.

Idem in Anglia, & vtuntur communiter ibidem colore violaceo. Et si sunt Episcopi colore rosaceo, vt Reuerendissimus dominus Cardinalis de Anglia, qui nunc est Romæ, & dominus Orator Angliæ cum tota penè familia attestari possunt.

Idem in Flandria, & Brabantia, quod est euidentissimum argumentum ex tam vniuersali consuetudine, quòd possunt vti colore ad libitum, vt dictum est: exceptis tamen illis Congregationibus, & Ecclesiis, quæ accidentaliter se arctarunt ad determinatum colorem. Regularis quippe professio sub Regula Augustini non impedit, quin quocunque honesto colore vtantur professores eius, sicut patet in Fratribus Ordinis Cruciferorum, qui vtuntur colore cœlestino, vel violaceo obscuro, sicut manifestius apparet in Fratribus Hierosolymitanis vel Rhodien. Militiæ Iesu Christi, vel sancti Iacobi. qui omnes sunt Regulares, & profitentur expresè, Regulam Augustini, & tamen vtuntur quocunque colore ad libitum: quia Regularis professio hoc non impedit. Et si dicatur, quòd quanquàm dicti Fratres sint Regulares, ex eo tamen quòd sunt milites, & ad militaria in ordinati vti possunt omni habitu militibus etiā secularibus non prohibito: dummodo deferant signum quo à secularibus distinguantur, scilicet Crucem, vt consueuerunt, dicendum est similiter, & pariformiter, quod Canonici, quamuis sint Regulares, ex

eo tamen quod sunt essentialiter Clerici, & ad Clericatum, non aliter ordinati (vt supra probatum est) vti quoque possint habitu Clericis secularibus non prohibito: dummodo deferant itidem signum aliquod, quo à Clericis secularibus distinguantur, scilicet togam lineam, vel Rochetum, Quia Regularis professio non impedit quin dicti milites vtantur colore & habitu, aliis etiam secularibus permisso, nec similiter prohibet aut impedit, quin Canonici, qui sunt essentialiter Clerici, non vtantur habitu & colore Clericis etiam secularibus cõcesso; dummodo sicut dicti Fratres seu milites deferunt pro essentiali habitu Crucis signum, quo à militibus secularibus discernuntur, ita & Canonici Regulares deferant pro habitu essentiali togam lineam siue Rochetum; iuxta librum cerimoniarum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, quum Rocheto à Clericis secularibus distinguantur. Vbi enim est eadem ratio est idem ius, vt habetur in l. *Illud.* ad leg. aquil. & in l. vlt. C. ad legem falc. & in l. *In exercendis*. C. de fid. instru. extra de constit. cap. Nam concupiscentiam, de translat. cap. *Inter corporalia.* capitu. *Peruenit.* de test. cog. & in l. vlti. C. de const. & capitu. *Quum Dilecta.* de confir. vtil. vel inutil. Corroborantur prædicta ex dictis constitutionibus Benedicti Papæ Duodecimi in cap. de pensionibus studentium, vbi Canonicis Regularibus Doctoribus Canonum concedit delationem coloris rubei.

Et his remanet expedita materia habitus Canonicorum Regularium extra diuina, vel extra Ecclesiam, dum singulariter procedunt in publicum. Nunc restat videre quo habitu vti debeant, & vtantur in Ecclesia cum diuinis intersunt, & extra Ecclesiam, quum Capitulariter, vel Collegialiter procedunt in publicum.

DE

DE HABITV CANONICORVM REGVLARIVM *quando diuinis intersunt.*

CANONICI Regulares dum diuinis in Ecclesia intersunt, vel extra Ecclesiam collegialiter procedũt in publicum, in signũ quòd sunt essentialiter Clerici, vtuntur superpelliciis lineis, & Almutiis de panno super humerum, more Clericorum secularium iuxta ordinationes Clementis Papæ Quarti, de reformatione Regularium Canonicorum. Et hoc obseruatur generaliter per vniuersum orbem. Vnde Doctores, & qui in Cathedralibus, aut Collegiatis Ecclesiis personatum, vel dignitatem habent, vtũtur superpelliceis, & Almutiis de pellibus albis, vel variis, iuxta morem Canonicorum secularium, sicut in infinitis locis diuersarũ prouintiarum fieri constat apertissime, nec est opus tantam Ecclesiarum adducere numerositatem. Et insuper certis temporibus, scilicet à festo Omnium Sanctorum vsque ad Pascha, vtuntur in Ecclesiis cappis violaceis, cum pellibus albis circa caputium, si sunt Prelati, vel Doctores, vel dignitatem aut personatum habeant, sicut Abbates, Decani, Præpositi, Archipresbiteri, Archidiaconi &c. Et hoc est generale, præsertim in Anglia, sicut Illustriss. & Reuerendiss. Dominus Cardinalis de Anglia, & etiam Orator Regis Angliæ, & omnes quasi sui familiares possunt testificari. Hoc idem fit Tholosæ in vniuersitate, vbi sunt plurimi Canonici graduati, & Doctores: Et quando vtuntur cappis, vtuntur etiam Rocheto inferius cum manicis strictis, & clausis more Romanæ curiæ. In pluribus Ecclesiis etiam est consuetudo, quòd quocunque tempore Canonici Regulares ingrediuntur Collegialiter, vel singulariter chorum Canonicorum secularium, deferant cappas, & habitum eorundem, scilicet in Hispania in Ecclesia Vlixbonen. in Regno Portugalliæ, ad denotandum, quòd non obstante regulari professione, est inter ipsos essentialiter Clericalis conformitas vtrisque communis.

Congregatio Victorina i Gallia vtitur pellibus hiberno tempore, verno Almutijs Robertus Richardinus in Augustini speculum.

Idem fit in Ecclesia Andegauensi in Gallia, vbi Abbas Canonicorum Regularium Ecclesiæ Omnium Sanctorum, habet primam dignitatem post Episcopum in choro dictę Ecclesię inter Canoni-

cos seculares, & defert insignia illorum Canonicorum secularium. Propterea Speculator in Rationali diuinorum Officiorum, in parte sexta: in Rubrica de hebdomada in albis, dicit quòd inter Canonicos Regulares, & alios Clericos, qui vsurpato vocabulo seculares dicuntur, nulla debet esse differentia in Ecclesia quum diuina celebrant; præcipue autem in superindumentis lineis, quoniam vtrique sunt Sacerdotes. & Leuitæ. Vnde Ezechi. 44. dicitur, Sacerdotes autem, & Leuitæ filii Sadoch, quum ingredientur portas atrij interioris, vestibus lineis induentur, &c. quibus omnibus optimè adstipulatur præfatus Benedictus Papa in suis constitutionibus, in cap. de forma & honestate habitus, & vestimentorum. Et hoc sufficiat quantum ad cultum Regularium Canonicorum, dum in Ecclesia diuinis intersunt, vel collegialiter procedunt in publicis. Sequitur de habitu Prælatorum ex Canonicis Regularibus assumptorum.

DE HABITV PRAELATORVM EX *ordine Canonicorum Regularium assumptorum.*

QVantum vero ad Prælatos Canonicorum Regularium, quum superius probatum fuerit Canonicos Regulares non Prælatos vti posse forma indumentorum, & colore quo vtuntur Clerici Seculares, data differentia lineæ togæ seu Rocheti, quis dubitet, quòd Prælati a fortiori, dato decenti cultu prælationis, poterunt vti & forma, & colore quo alii Prælati; Nam si habentes personatum & Doctores ex dicto ordine, vtuntur cappis violaceis, ac rubeis, & etiam pellibus albis in caputio, quanto magis vti poterunt eisdem cappis alii qui sunt Prælati? Vtentur ergo amplis Almutiis de panno vtrunque humerum capientibus. Vti videmus in Priore Sancti Spiritus in Saxia, qui quum sit Regularis, & profiteatur Regulam Augustini, & sit inferior quocunque Abbate, nec sit Canonicus essentialiter (præsupponit tam in Regulari, quam in seculari Clerico vt supra probatum est,) vtitur tamen Almutiis de panno vtrunque humerum capientibus, more aliorum Prælatorum, & colore, & forma habitus ad instar Clericorum se-

secularium, data differentia in cruce, qua discernantur ab aliis Clericis, quoniam approximant, & sunt vicini Canonicis Regularibus.

Quia tamen non sunt Canonici, neque essentialiter Clerici, nō possunt vti toga linea siue Rochetto. Prælatis ergo ex Canonicis Regularibus assumptis, non interdicitur color atque forma aliis Clericis secularibus non interdictus. Quare vti poterunt colore violaceo, & cœlestino, & leonaceo, & nigro, & purpureo si sint S. E.R. *Et* vt Reuerendissimus Cardinalis de Anglia præfatus, & Orator, & sui Prælati, & alii de Anglia, affirmare possunt, Prælati ex Canonicis Regularibus assumpti, vtuntur colore rosaceo, & incedunt more Prælatorum secularium, quod expressius patet per litteras Apostolicas Innocentij Papæ. IIII. directas Abbati, & conuentui Sanctæ Ruffi ordinis Canonicorum Regularium. Vbi inter cætera.

DE ROCHETO.

QVantum ad Rochetum non est dubium, quòd si Canonici, Regulares Prelatis inferiores, vtuntur Rocchetto, quòd & Prælati ex eis assumpti tanto magis vtentur. Quoniam si id de quo minus videtur inesse, & id de quo magis, vt sunt iura vulgatissima in cap. *Si in laicis.* 38. dist. & 3. q. 5. de iudic. & 59. dist. si officia. & 34. q. 2. cum per bellicam, & 11. q. 2. non æstimamus.

COnstat etiam ex cap. *Clerici officia.* de vita & honest. cleri. ubi dicitur, quòd Prelati dum procedunt in publicum, debeant vti superindumentis lineis, nisi Monaci fuerint, quos oportet ferre habitum Monacalem. *Ecce* quòd Canonici Regulares non excepτuantur; sed solum Monaci, & a simili ceteri Religiosi, qui non censentur Clerici essentiales. Propterea Sanctus Tho. contra impugnantes Religionem articu. 20. dicit, quòd quanquàm Monacis prohibeatur vsus huiusmodi superindumentorum lineorum, non sequitur quòd Canonicis Regularibus prohibeatur, quum ipsi non sint Monaci, sed Clerici, & sic secundum Doctores; præsertim Abbatem Siculum, in odiosis nusquam Canonici Regulares veniunt appellatione Monacorum, sed bene in fauorabilibus. Liber quoq;

cerimoniarum S. R. E. hoc expresse determinat in cap. *De habitibus* in capella Apostolica.

Dicit enim, quòd Prelati ex ordinibus Mendicantium assumpti vtuntur in capella Apostolica habitu ordinis sui; sed ampliori, & pretiosioris lanæ. Assumpti autem ex ordinibus non mendicantibus, vtuntur cappa ampla; sed nigra, cum pellibus nigris, vel griseis. Assumpti autem ex Canonicis Regularibus, qui in suo ordine vtũtur Rocheto, vtuntur etiam in capella Romana. Ita ait dictus Benedictus Papa vbi supra, lib. cerimoniarum S.R.E. Et si quis vellet interpretari aliter, quàm est cõsuetudo Roma. curię, errat, quia qui ordinauit librum præfatum, sciuisset & hoc interpretari, sicut & alia interpretatur, nec velint glosare textum perperam, quod scilicet Rocheti debent esse breuiores, & ampliores, quia liber hoc non dicit, & si hoc voluisset, sciuisset aliter declarare, sicut declarat de amplitudine, & pretiosiore in ordinibus mendicantibus, & de pellibus nigris, & griseis in Monacis. Et Benedictus Papa intendit de Rochetto Romano, & non aliter, vbi supra. Denomibatur enim particulariter Canonicorum Regularium in dicto libro Rochetus, & dicitur quòd Prelati Canonici Regulares vtuntur Rocheto, scilicet more Romanæ curiæ. Vnde hoc nomen accepit, quia vnicus est Rochetus, & vnica forma eius, non plures. Nomina enim rei debent esse conuenientia, & denominatio rei facit optimum argumentum, vt in cap. *Oratorium*, & in cap. *De Oratorio*. 42. distin. De cappa autem Canonicorum Regularium in capella, non loquitur expressè de Canonicis dictus liber, quia dum tantummodo de Monacis dicit, quòd vtantur cappa nigra, & pellibus nigris, vel griseis, ex eo, quòd status eorum est status pœnitentię, vt supra dictũ & probatum est, non intendit, hoc ordinare de Canonicis Regularibus, quorum status est essentialiter Clericalis, & administrationis Sacramentorum, & Doctrinæ: Nam & si quicquam, prohibeatur Monacis, non sequitur propter hoc, quòd prohibeatur Canonicis Regularibus sicut dicit notabilis textus, in cap. *Quòd Dei timorem*, de stat. Monac. Et beatus Tom. in simili in lib. contra, impugnantes religionem, dicit expresse: quòd licet prohibeatur Monacis docere, non tamen sequitur ex hoc, quòd prohibeatur Canonicis Regularibus, ad quos tanquam ad essentiales Clericos pertinet docere, 19. q. 1. cap. *Si Clericatus*, & idem, vt supra, si Monacis pro-

hibeatur

hibeatur vti superindumentis lineis,non tamen censetur prohibitum Canonicis Regularibus. Et istud opusculum S. Thomæ fuit approbatum per Clementem Papam IIII. Vnde a simili quãquàm prohibeatur Prælatis Monacis vti cappa violacea,cum pellibus albis in capella, non tamen propter hoc prohibetur Canonicis Regularibus. Argumentum enim à simili est validum, vt Docto.in cap.*Ius naturale.* 1.dist.Et illa quæ in iure ponuntur gratia exempli, non restringunt regulam iuris ad expressa tantum, sed etiam ad alia similia:vt in cle.1.ne cle.vel mo.§ *hactenus*. Instit.de grad.

DE LIBRO CERIMONIARVM.

NAm quum liber Cerimoniarum præfatus dicat,quòd Prælati ex Canonicis Regularibus assumpti, vtantur Rocheto in capella: accessoriè & consequenter ostendit, quòd debeant quoque vti cappa congruenti;scilicet violacea cum pellibus albis,sicut vtũtur Prælati deferentes Rochetum, Aliàs enim esset indecorum,& nouum,siue ridiculum, & maximæ admirationis in capella,si Prælatus vteretur Rocheto,& cappa nigra cum pellibus nigris,&c.

Quum ergo cappa violacea cum pellibus albis,sit quid accessorium ad Rochetum,tanquàm ad principale,consequens est: vt qui vtitur Rocheto, vtatur & cappa violacea sibi conuenienti. Accessorium enim sequitur naturam principalis.cap.*Si Laicus.* 31.dist.ca. *Qui sacrum.* 50.dist.

Nam si aliqua sibi cohærent:vel aliquid sequatur ex alio,cõcesso primo conceditur, & aliud sequens vel dependens aut accessoriũ, cap.*Si quis viduam.*dist.c.*deinde.*26.dist.cap.*Hoc quippe.*2.q.6. Et præsertim quum, nunquam reperiatur aliquod in contrarium: nulla expressa prohibitio: nullus vsus, siue consuetudo,siue etiam ratio contraria,siue saltem exemplum contrarium.

Immo ratio fauet Canonicis Regularibus, per ea quæ superius dicta sunt de statu essentialiter Clericalis ad differentiam aliorũ Religiosorum seu Regularium, & de Rocheto iuxta dictum librum Cerimoniarum S.R.E.

Et Benedictus Papa præfatus in suis constitutionibus, & ante eũ Innocentius IIII. Abbati,& Canonicis Sancti Ruffi scribens, & ante eum etiam Alexand. III. quem idem Innocentius adducit.

*E*st enim fortissimum argumentum ab identitate rationis, vt in ca. *Si Romanorum*. 19. dist. cap. *Consuetudo*. 2. dist. ca. *Si Laicis*. 31. dist. cap. *De hymnis*. de con. dist. 1. lit. *Illud*. ff. ad l. *A*quil.

Vbicunque enim lex non est clara, & expressa, debet vel amplia ri, vel restringi ad limites rationis regulariter, vt in l. *Scire oportet*. §. illud autem. ff. de excu. tut.

Ratio quippe dat esse legi, & est eius principale, & præcipuum fundamantum. cap. *Erit autem lex*. 4. dist. & l. 2. ff. de legi.

Item exempla generalia fauent Canonicis præfatis in dicta forma habitus, in Rocheto, & cappa violacea, & albis pellibus, vt supra declaratum est. *Et A*rgumentum ab exemplis innitentibus rationi, vt hic in nasu nostro est optimum argumentum, vt in ca. *Sana*. 9. dist. ca. *Turbat*. 37. dist. & secundum eadem exempla iudicādum est, cap. *In causis*. de sent. & re iud. Et si dicatur, quòd ista sunt exempla aliarum prouinciarum, & non *R*omanæ curiæ: respondetur quòd in Romana curia quantum ad *C*anonicos *R*egulares non apparent, neque adduci possunt exempla contraria; immo practicatum est in Romana curia iuxta rationes, & leges, & exempla adducta in variis Prælatis, & officialibus S. R. E. etiam diebus nostris, qui erant *C*anonici Regulares, & vtebantur Rocheto, & cappa cōgruenti vt supra, & pileo viridi inferius, sicut facile probari potest per eos qui nouerunt, & viderunt, & probabitur si opus fuerit.

Immo ad insinuandum quanta differentia sit à statu *C*anonicorum Regularium, vt sunt essentialiter *C*lerici, à statu Monacorum, & aliorum Religiosorum, patet etiam maximè in hoc, quod sedes Apostolica concedit officia Clericalia S. R. E. *C*anonicis Regularibus, quæ non concedit *M*onacis, & aliis Religiosis, sicut Protonotariatum, Subdiaconatum Sanctæ Sedis *A*postolicæ, Fiunt enim quotidie Protonotarii *C*anonici Regulares, & de hoc patet per constitutiones præfati Benedicti Papæ in cap. *De mutuis*. & in capitu. *De Canonicis* venatoribus, vbi facit mentionem de Protonotariis *C*anonicis Regularibus, & fuerunt aliqui *S*ubdiaconi S. Sedis Apostolicæ, vt facillimum, & impromptu est probare, quod non fit de Monacis, & aliis *R*eligiosis. *E*t ratio est, quoniam dicti *C*anonici vt essentialiter Clerici, non prohibentur ab officiis *C*lericalibus, propter quæ præcipuè non mutant habitum, scilicet togam lineam, vel *R*ochetum, vt in præallegatis officiis patet. Etsi dicatur, quòd raro ap-

patent

parent Prælati ex Canonicis Regularibus in curia Romana, & q. ideo non perpendatur de huiuſmodi exemplis in curia, reſpondetur, quòd multi apparent, & ex hac ipſa Congregatione iã plures aſſumpti, & aliqui exiſtunt, ſed quia non differunt in habitu, & cultu ab aliis Prælatis ſecularibus, ideo non cognoſcuntur aut diſcernuntur ab aliis.

De pileo autem non eſt dubium, quum expreſsè de illo mentionem faciat lib. Cerimoniarum S R. E. in ſupradicto capitulo de habitibus in capella Apoſtolica.

Et quanquàm in dicto libro dicatur, quod Canonici Regulares Epiſcopi vtuntur pileo nigro, &c. conſuetudo tamen eſt in contrarium, & quidem præſcripta tempore de quo non extat memoria, & rationabilis, quæ quidem tollit legem contrariam, poſito, & non conceſſo, quòd dictus liber habeat vim legis, patet per glo. & Doctor. in c. 1. de treug. & pace. Et arbitrandum dictum librum in illo paſſu eſſe mendoſum in ſcriptura, quia vbi dicit, ſed vtuntur, debebat dicere, nec vtũtur, ea ratione potiſſimum, quòd conſuetudo antiqua in contrarium interpretatur legem, & ſtatuta vt in l. *Si de interpretatione*. ff. de leg. & in capit. *Dilectus*. de conſuet. & per ea, quæ notat Io. Andr. in cap. *Dilectio*. de conſang. & affi. & præcipuè quum videretur monſtrum in natura, videre Epiſcopum vtentem Rocheto, & pileo nigro: qui a Protonotariis Apoſtolicis, non poſſet diſcerni, quod omnino eſt contra omnem æquitatis rationem.

Et poſito, quòd ex eo, quòd de cappa nihil in dicto libro determinetur, in dubio quis etiam id velit accipere, & adductis rationibus non acquieſcere, facile ſaltem conuincetur, ex ea regula iuris, quod odioſa reſtringuntur, fauorabilia amplientur, reg. *Odia*. de reg. iur. in 6. Odia enim reſtringi, & fauores conuenit ampliari, vbi nihil in contrarium expreſſe apparet determinatum. Odioſum enim eſt, quod prohibetur Prælatis Monacis, & Mendicantibus, vt non vtantur Rocheto, & cappa violacea, & pellibus albis, in dicto libro; ideo non eſt extendendum hoc, aut ampliandum ad Canonicos Regulares, quibus non prohibetur; ſed reſtringendum eſt ad Monacos, & Mendicantes tantum, de quibus in ipſa prohibitione fit tantum mentio, & tanto magis vbi expreſſe ratio potiſſima Clericalis ſtatus eſſentialiter in Canonicis præfatis, eos diſtinguens

ab

ab ipsis Monacis,& aliis Religiosis clarissimè militat, & contrariũ persuadet,iuncta exemplis aliis pluribusque rationibus,& legibus supra adductis.

Hoc vero quod in dicto libro caueatur expresse, quòd dicti Canonici Prælati vtantur Rocheto est fauorabile, ideo ampliandum ad omnia,præsertim consequentia, scilicet quòd vtantur Rocheto more Romanæ curiæ, & aliorum Prælatorum, & cappa violacea, & pellibus albis,& pileo viridi consuetis deferri ab his,qui Rocheto in dicta capella vtuntur,& purpureis,si sint S. R. E. Cardinales, quum præcipuè quicquàm expresse in contrarium non caueatur, & nulli præiudicium generetur. Et clarum est,quòd Rochetus plus est quàm cappa, quia etiam inferiores Prælati vtuntur cappa violacea,& pellibus albis, vt Doctores seculares,& tamen non possunt vti Rocheto,& multi vtuntur pileo sicut & pelle. Si ergo Rochetus est,quid maius,concesso maiori,conceditur & quòd minus est; forma scilicet Rocheti iuxta morem curię, cappa violacea cum pellibus albis,& pileus viridis Episcopalis. Argumentum optimũ est in cap. 1. 19.q cap *Præcipimus.* 21.q.1.& in cap. *Ex parte.* de deci. *Pellis autem alba.*

Stat ergo Conclusio omnes septem suprapositas conclusiones connectens; quòd scilicet Canonici Regulares nostri de quibus agitur,tanquam essentiales Clerici,distincti à Monacis, & aliis Regularibus,vti possint Almutiis,pellibus, capis,habitu, forma,& colore Clericis Secularibus, non prohibitis; data tamen differentia signi in toga linea, quæ est eorum essentialis habitus, qua ab Secularibus Clericis distinguantur. Et quòd Prælati ex Canonicis Regularibus, vti possint Rocheto more Romanæ curiæ, Almutiis de panno super vtrunque humerum, & cappa violacea,cum pellibus albis, & pileo viridi si sunt Episcopi, vel rubeo si Cardinales more aliorum Pręlatorum Secularium. Quæ tamen omnia pater beatissimè tuæ maximæ sapientiæ,& Authoritati Sanctæque Romanę Ecclesiæ, ac cuiuslibet Sapientis iudicio submitto,ad laudem Dei omnipotentis, & immaculatæ Dei genitricis Mariæ, Beatorumque Apostolorum Petri & Pauli, ac totius triumphantis, & militantis Ecclesiæ Dei.

De-

Determinatio per Sanctißimum Patrem facta, in causa Habitus Prælatorum ex Congregatione Saluatoris Lateranen. electorum.

Venerabili fratri Zachariæ Episcopo Sebastensi Prælato nostro domestico. Leo Papa Decimus.

ENERABILIS frater salutem & Apostolicam Benedictionem. Dudum cum ad Ecclesiam Sebasten. à nobis de venerabilium fratrum nostrorũ S. Rom. Ecclesiæ Cardinalium consilio promotus esses in Pastorem, dubitatum fuit à nonnullis, an tu qui ordinem Canonicorum Regularium Sancti Augustini expressè professus eras, in habitu & coloribus Prælatis sæcularibus de iure, vel consuetudine permissis incedere posses, prout incedebas, & cum quæstio huiusmodi ad nos perlata fuisset. Nos causam ipsam maturè terminare desiderantes, Venerabili fratri nostro Nicolao Episcopo Albanen. tunc tituli Sanctæ Priscæ presbytero Cardinali, de Flisco nuncupato uiuæ vocis oraculo commisimus, vt super his se diligenter informaret, & demum nobis refferret. Cum autẽ præfatus Nicolaus Episcopus nobis retulerit, de antiqua consuetudine in pluribus locis, etiam in Romana curia vbi Pontifex residet receptum fuisse, vt Canonici Regulares huiusmodi in Episcopos promoti, tam in Capella nostra, quàm extra, vtantur habitibus & coloribus, quibus vtuntur alii Clerici seculares in Episcopos promoti. Nos præterea iuxta relationem nobis factam, vt præfertur, fraternitati tuæ viuæ vocis oraculo concessimus, vt habitus & colores, quos dicti Clerici seculares in Episcopos promoti, tam in capella nostra, quàm extra gestant, gestare posses, & ita etiam te no re præsentium auctoritate Apostolica de nouo concedimus. In contrarium non obstantibus quibuscunque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo piscatoris die prima Septembris. millesimo quingẽtesimo decimo nono. Pontificatus nostri anno septimo.

Euangelista.

Hic

Hic etiam Pontifex omnium primus Canonicos Diuæ Mariæ Pacis de Vrbe, publicis mandauit interesse processionibus, in habitu quem gestare consueuerant, dum in Saluatoris Patriarchio residerent; videlicet linea veste aut superpelliceo, sicut præcise Canonicis Basilicæ principis Apostolorum, & ipsis Constantinianæ secularibus consuetum, & alijs passim; Non tamen dignissimi loci eis prærogatiuam seruandam censuit, decreuit verò vt Religiosos quidem quoscumque præcederēt; quatenus quod per se tale, præferretur ei quod ex participatione; succederent autem Collegijs secularium quasi Regulares & exempti, decet enim Episcopo capiti membra immediate coherere, eaque norma ad hanc diem obseruata, de sententia etiam pij Papæ Quarti, per Pium Quintum, & Clementem Octauum confirmata.

Cæterum de Episcopis, post supramemoratos D. Sixtus de Renis Episcopus Carinolæ, D. Alfonsus de Herrera Episcopus Arianen. D. Paulus de Grossis Zacynthi, Ludouicus Maioranus Auctor Clipei militantis Ecclesiæ Castella maris. Gabriel Flamma celeberimus Clodij. Ieronimus Righetinus Caprularum. Matthæus Brumanus Malfitanus, & si qui alij æuo nostra de familia Saluatoris Lateranensis in Episcopos assumpti, omnes amictu vsi sunt Clericorum Episcoporum, nullum prorsus adhibentes discrimen, quod item imitantur D. Innicus Aualos Episcopus Aenariensis, Alexanderque Turrianus Scitien. & Hieripetren. is est auctor librorum de Fulgenti radio Ecclesiæ, & auctor Cathenæ argenteæ in Bibliam Florianus Nannius Episcopus Scalensis, ex eodem cætu per Clementem Octauum Creati hi inquam alijque omnes, & Viridi, & Violaceo, & Rochettis, & Almutijs semper vsi, nullo penitus contradicente.

Verum cum D. Celsum Mancinium idem Pontifex promouisset in Episcopum Alexani, repentè murmur subortum; denuoque controuersum, aliquo nè indicio regularem professionem prodere teneretur, cui sanè quæstioni, ipsemet vti est acutissimus atque. consultissimus (quod plurima ab ipso edita testantur) satisfecit, allegatione perquā luculenta ex tempore conscripta, quæ quidem tanti momenti extitit, vt obloquentum ora opilarit, in cuius gratiam, mandauit Sanctissimus Pater in ceremoniali nouissimè castigato, de hoc præcisè caueri, nota adiecta cuius ea sunt formalia verba. Canonici Regulares vtantur Rochetto prout ante promotionem vtebantur, & colore violaceo, sed non mozzetta. *Animaduertendum verò illos nequaquam Al-*

mutijs

mutijs seu MozZettis priuari præsertim in eorum Diœcesibus, aut prouintijs; sed sensus est. Quanquam tales Episcopi nusquam dimittant Rochettum, eo quod illis peculiare, qui primitiuorum Clericorum nempe Apostolorum normam traducunt atque conseruant; non tamen eo quod moZzettam super ipsum antea deferre soliti, id pariter sibi licere existiment Episcopatu dedicatis, nempe in aliena Diœcesi, quando id inter Prælatos iurisdictionē signat, taliter inquā veniunt exponēda verba illa, alioquin deterioris cōditionis essent cæterorum Religiosorū Episcopis, ijs enim indistinctim assignantur Mozzetta, vt ibi. immo & ipsis puris eoncanonicis, qui inter vestimenta ex antiquissima traditione, ac consuetudine Mozzettam recensent, etiam in ipsius Frigdionariæ reformationis rigore retentam, quam assumunt aut omittūt pro superiorum arbitrio. Sic receptum eximio Theologo D. Camillo de Becijs ex Generali Ordinis Rectore, per eundem Pontificem subinde velut ad optimè gesti Magistratus contestationem, in Aquensem Episcopum electo, sic & D. Thomæ de Piolatis per Sanctissimum Paulum Quintum, nuper in Fossani Episcopum designato.

Antonium insuper Contarenum Venetiarum Patriarcham, & eruditissimum Augustinum Steuchum Episcopum. Kisami, Apostolicum Bibliothecarium, cuius ingenij feracitatem librorum eius monumenta luce clariora testantur. Ludouicumque Vanninum Episcopum Britonoriensem: atque Io. Petrum Delphinium Episcopum Zacynthi, Canonicos Regulares ex Congregatione Sancti Saluatoris de Bononia, constat vsos eodem amictu; quantumuis illorum societati ab initio fundationis assignatum fuit Religiosorum insigne, nimirum scapulare, tum in Ilicetana institutione, per Gregorium XII. tum in Bononiensi reformatione per Nicolaum Albergatum Martini Quinti Commissarium delegatum, idque ad distinctionem Congregationum in eodemmet ordine.

Ad subsequentis diplomatis intelligentiam, animaduertendū, quod in Concilio Lateranensi sedente ipso Leone, ad fauorem Episcoporum & Rectorum Ecclesiarum Parochialium, nonnulla Mendicantiū priuilegia limitata, & moderata fuerunt, vtpotè circa Parochiales eorū Ecclesias, processionū aduocationes, cōfessiones secularium, Sacratiss. Euch. ac extremæ vnctionis administrationē, ordinū susceptionē, et id genus plurima, prout in Bulla eiusdem Leonis, edita de anno 1516. 14. Kal. Ianuarij Pontificatus anno quarto, qua incipit. Dum intra mentis arcana. *& est 27. in ordine. Tum vero ipsa moderatio extensa fuit eademmet constitutione ad reliquos Religiosos ordinum quorumcumque Subiecto igitur priuilegio de mera liberalitate, Congregationem Saluatoris Lateranensem eximit ab huiusmodi moderatione seu restrictione benignissimus Pontifex, cuius anima in benedictione sit.*

Priuilegium Leonis Papæ Decimi, quo eximitur Congregatio Saluatoris Lateranen. à moderatione priuilegiorum facta per eundem Leonem Decimum in Concilio Lateranensi, de anno 1516.

Leo Papa Decimus.

Est Alexandria Insubrū.

DILECTIS Filijs Rectori Vniuersali ac Visitatoribus, cæterisque Canonicis Regularibus Sancti Augustini Congregationis Lateranen. salutem, & Apostolicam benedictionem.

Decet Romanum Pontificem gesta per eum super quibus dubia oriuntur, suæ declarationis arbitrio ita plana reddere, vt nullum valeat exinde dubitationis inuolucrum exoriri. Cum itaque sicut nobis nuper exponi fecistis, inter alia priuilegia immunitatis, exemptionis, concessionis & gratiarum, indulta Congregationi vestræ, ac illius locis, & personis pro tempore existentibus, ab Apostolica Sede concessa, & confirmata, fel. record. Sixtus Papa Quartus. Motu proprio Congregationem ipsam Canoni-

corum

eorum Regularium Lateranenſium Ordinis Sancti Auguſtini, illiuſque Monaſteria, membra, Eccleſias, loca, perſonas, & eorum Capellanos, qui pro tempore forent in Eccleſiis, & Parochiis eiuſdem Congregationis curam animarum habentes, à quorumcunque Legatorum, Delegatorum, ſubdelegatorum, necnon Nunciorum dictæ Sedis, Patriarcharũ, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, & aliorum quorumcunque Iudicum Ordinariorum, & Extraordinariorum aliarumue quarumcunque perſonarum, quantacumque ampla præfulgeant dignitate ſeu præeminẽtia, iuriſdictione, auctoritate, poteſtate, dominio, viſitatione, iure Cathedratici, & Charitatiui ſubſidii ſubuentione, & exactione quarumcunque præſtatione, necnon ſynodalibus, & alterius cuiuſcunque Congregationis ſeu proceſſionum euocatione. Ita quod in Congregatione Canonicorum, perſonas, Monaſteria, Eccleſias, membra, & loca præfata vtpote prorſus exempta, nullam excommunicationis, ſuſpenſionis, aut interdicti ſententiam, ſeu alias cenſuras, ſeu pœnas ſpecialiter, & generaliter, eorum auctoritate ordinaria promulgare, nec vllam aliam in Monaſteria, Eccleſias, perſonas, & loca huiuſmodi præeminentiam, ſuperioritatem, & iuriſdictionem quomodolibet exercere poſſent, etiam ratione contractus, vel delicti ſeu rei de qua ageretur vbicunque iniretur contractus, committeretur delictum, & res ipſa conſiſteret, etiam cũ decreto irritante, per quaſdã litteras prorſus exemerit, & totaliter liberauerit, Congregationẽque & omnia præfata, in ius, & proprietatem Beati Petri, & ſedis eiuſdem, & ſub eorum ſpeciali protectione atque ſua receperit. Ac per eaſdem ſuas literas motu ſimili ſtatuerit, & ordinauerit, quod quæcunque litteræ Apoſtolicæ, etiam proprio motu cõfectæ, aut in futurum conficiendæ, etiamſi in eiſdem clauſula *priuilegijs, & indultis dictæ Congregationi conceſſis, non obſtantibus*, & de quibus expreſsè mentio fieri deberet expreſſe, non teneretur, quæ obuiaret, & contraueniret huiuſmodi priuilegio, aut quibuſlibet eius particulis, vt ſupra, niſi euidentiſſimè, & apertiſſimè appareret, quod Summus Pontifex, qui pro tempore eſſet, huiuſmodi indulto, vel alicui eius parti, vellet per Apoſtolicas litteras derogare, faciendo ſpecialem de verbo ad verbum ex certa ſciencia de huiuſmodi priuilegio, & ipſa Congregatione diuerſis nominibus eam

no-

nominando per hæc præcisa vocabula *Congregationem vnitatem de obseruantia, aliàs de Frisonaria nunc Lateranen. appellatam*, causasque legitimas allegaret, quæ his obuiare intenderet, decretum nullius esset roboris, & momenti, aliaque quamplura concesserit, decreuerit, statuerit atque mandauerit, prout in prædicti Sixti indultis priuilegiis, ac litteris latius dicitur contineri.

Quia verò ipso nos sacro approbāte Cōcilio, cōcessiones Fratribus mendicantibus per Romanos Pontifices prædecessores nostros, & sedem præfatam factas, sub certis modo, & forma tunc expressis, per certas nostras literas moderauimus, ac huiusmodi moderationem ad Religiosos Ordinum quorumcunque extendi, & per eos etiam seruari debere volumus, & decreuimus (vt per illas asseritur) priuilegiis, immunitatibus, exemptionibus, concessionibus, gratiis, & indultis huiusmodi, dictæ Congregationi concessis præiudicatum fuisse, & Congregationem, & alias personas huiusmodi, illis iuxta moderationem huiusmodi dumtaxat vti, & gaudere debere. Quamobrem nos ad quos ex commissi nobis officii debito pertinet omnem ex Apostolicis constitutionibus dubietatis scrupulum ammouere, ne propter veritatis suppressionem quis iure suo frustretur, volentes super hoc dictæ Congregationis statui, & indemnitati prouidere.

Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine decernimus, & declaramus, per moderationem & litteras nostras prædictas nullum priuilegiis, immunitatibus, exēptionibus, concessionibus gratiis, & indultis Congregationi præfatæ, & in illius fauorem, vt præfertur per tot Romanos Pontifices concessis, & iteratis vicibus cōfirmatis, præiudiciū inferri quēadmodum neque ea sub huiusmodi moderatione comprahensa fuisse, vel esse, aut contineri, & potuisse comprahendi, vel posse sed quo ad huiusmodi moderationem illos permansisse; & permanere, Congregationemque & illius pro tempore existentem Rectorem generalem, Visitatores, Abbates, Præpositos, Priores, Canonicos, personas, Capellanos, & omnes præfatos, illis absque huiusmodi moderatione liberè iuxta eorum tenorem vti posse, & debere in omnibus & per omnia, perinde ac' si à moderatione huiusmodi, & desuper confectis litteris vos expresse excepti fuissetis.

Sicque

Sicque per quoscumque Iudices; & Commissarios etiam causarum Sacri Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter interpraetandi facultate, iudicari & sententiari debere, irritum quoque & inane si secus super his à quoquam, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis; necnon omnibus illis, quae in dictis nostris litteris voluimus non obstare caeterisque contrariis quibuscunque. Volumus autem, quod transumptis praesentium, manu Notarii publici confectis, & alicuius Praelati sigillo munitis, eadem fides adhibeatur in Iudicio, & extra, quae praesentibus adhiberetur si illae essent exhibitae, vel ostensae.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub annulo piscatoris. die Septembris. 1519. Pontificatus nostri anno septimo.

Sanctissimi Domini Nostri Clementis Papae Septimi. praeceptum de non subintrandis Monasterijs Monialium exceptis casibus expressis.

Dilecto filio Alberto Rectori generali, Canonicorũ Regularium.

Clemens Papa Septimus.

ILECTE Fili salutem & Apostolicam benedictionem. Accepimus fide digna relatione, quòd licet seculares personae, &c. *& infra.*

Motu proprio, & ex certa scientia nostra, tenore praesentium, omnes & singulos vtriusque sexus, qui deinceps aliquod Monasterium Monialium dicti Ordinis, etiam praetextu confessionalium, vel quarumcunque facultatum, per eos etiam à Sede Apostolica quomodolibet obtentarum, ingredi ausi fuerint; & ad hoc auxilium, vel fauorem praestiterint; illis dumtaxat exceptis, qui ad curandum Moniales infirmas, ab infirmitatibus suis, aut ad fabricandum Monasteria, vel earum aedificia reparãda, aut de expressa licentia tui, siue Rectoris generalis dicti Ordinis pro tempore existentis Monasteria ipsa intrauerit, Excommunicationis senten tia, à qua non nisi à te, aut pro tempore existente Re-

ctate generali huiusmodi, præterquam in articulo mortis constituti, absolui nequeant, innodamus, districtè percipientes, & mandãtes vniuersis, & singulis Abbatissis, Priorissis, vel earum auctoritate fungẽtibus, & monialibus Monasteriorũ dicti ordinis in virtute sanctæ obedientiæ, quatenus omnem curam, & diligentiam quantum in eis est, super præmissis exequendis adhibeant. Necnon ullam puellam nutriendam, vel instruendam in illis Monasteriis recipiãt: nullamque ante quattumdecimum annum completum per eam suæ ætatis, in Monialem recipiant, seu habitum dicti Ordinis induant: non obstantibus, &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub anulo piscatoris, die secunda Aprilis. 1524.

Litteræ Sanctissimi Domini Nostri Clementis Papæ Septimi Quibus reuocantur facultates confessionales, aliàs Canonicis, & Canonissis Saluatoris Lateranensibus in Regularis disciplinæ præiudicium quomodolibet indultæ.

CLEMENS Episcopus seruus seruorum, &c. Dilecti filii salutem, & Apostolicam Benedictionem. Cum sicut exponi nobis nuper fecistis, nonnulli Canonici, & Canonissæ vestræ Cõgregationis Lateranen. Ordinis Sancti Augustini, prætextu confessionalium, & aliorum indultorum eis a pœnitentiaria nostra, & alias à nobis, & Sede Apostolica, etiam forsan in fauorem fidei Apostolicæ, & Sanctæ Cruciatæ concessorum, Confessorem sibi eligen. & alia facien. contra Regularia Ordinis, & Congregationis huiusmodi instituta præsumant, in graue Congregationis, & ordinum prædictorum præiudicium, & laxioris Canonicorum, & Canonissarum prædictorum habenæ. His pro nostro pastorali officio salubriter occurrere volentes, confessionalia quæcunque præterquã manu nostra signata, singularibus Canonicis, & Canonissis Cõgregationis, & Ordinis prædictorum, à pœnitentiaria nostra, & Sede Apostolica quomodolibet concessa, in eo quod Congregationis, & Ordinis prædictorum Regularibus institutis obstant, illorum om-

nium

nium tenores,& formas etiam si de illis specialis, & expressa mentio haben. foret;pręsentibus pro sufficienter expressis habentes,reuocamus,cassamus,& annullamus, ac iuribus omnibus euacuamus, ac pro cassis, & reuocatis haberi volumus & mandamus, & quòd nullus Canonicus,vel Canonissa Congregationis, & ordinis pręedictorum,confessionalibus huiusmodi vti aliquatenus possit decernimus. Non obstantibus constitutionibus,& ordinationibus Apostolicis, & confessionalibus præfatis, etiam si motu proprio, & ex certa scientia,ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, & cum quibuscunque irritatiuis,annullatiuis,cassatiuis, reuocatiuis,pręseruatiuis,exceptiuis,restitutiuis,declaratiuis,mentis attestatiuis, ac derogatoriarum derogatoriis,aliisque efficacioribus,efficacissimis, & insolitis clausulis, ac in fauorem fidei Catholicæ,& Sanctæ Cruciatæ emanauerint, cęterisque contrarius quibuscunque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die 3. Aprilis. M D X X X I. Pontificatus nostri,anno octauo.

Breue Sanctissimi Domini Nostri Pauli Papæ Tertij Contra Apostatas à Congregatione Saluatoris Lateranensi.

Dilecto filio Rectori, & Procuratori generali Congregationis Lateranensis Ordinis Sancti Augustini Canonicorum Regularium.

Paulus Papa Tertius.

DILECTI Filii salutem & Apostolicam benedictionem. Alias fęlicis recordationis Innocentio Papę Octauo prædecessori nostro, pro parte tunc Procuratoris generalis vestrę Congregationis exposito,quod quamplures Canonici, & fratres eiusdem Congregationis,sub diuersis fucatis coloribus,& pręetextibus; vt licentiosè viuere possent;ex ipsa Cõgregatione,& illius locis, ad alia loca latioris Ordinis se transtulerant, & in dies transferebant,

& aliqui habitu per Canonicos eiusdem Congregationis gestari solito dimisso, per seculum in habitu seculari vagabantur. Idem prædecessor huic abusioni, & corruptelæ opportunum remedium adhibere volens, eidem Procuratori, & eius in officio Procuratoris huiusmodi successori, per eius in forma breuis litteras commisit, & mandauit, vt Canonicos, & fratres non tamē ad arctiorem, vel parē regulam, vt præfertur translatos, & per seculum vagantes, ad Congregationē ipsam per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac per traditionē in carceribus, & brachii secularis inuocationem reuocarēt, & ad hoc cogerent, & compellerent: prout in dictis litteris, quarum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis haberi volumus plenius continetur.

Cum autem sicut nobis nuper exponi fecistis cupiatis litteras prædictas pro maiori auctoritate per nos approbari, & confirmari, ac etiam ad hoc vt translati, & vagātes prædicti aliis pœnis, & coertionibus debitis puniri, & castigati possint, extendi, & propterea nobis humiliter supplicari feceritis, vt votis vestris annuere, ac aliàs in præmissis oportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur; Nos qui votis his, per quæ Religiosorum tranquillo statui, & directioni consulitur, & scandalis obuiatur, benignè annuere consueuimus, huiusmodi supplicationibus inclinati, litteras prędictas auctoritate Apostolica, tenore præsentium approbamus, & confirmamus: ac præsentis scripti robore cōimus, easque ad hoc vt translati, & vagantes, vt præfertur, per eiusdem Congregationis superiores, etiam aliis pœnis, & cohertionibus iustis, & honestis puniti, & castigari possint extendimus & ampliamus, non obstantibus pręmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ pręfatus prædecessor in dictis litteris voluit, cæterisque contrariis quibuscunque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub anulo piscatoris. die 16. Ianuarii M D XXXVIIII. Pontificatus nostri anno quinto.

Blosius.

Lit-

Littera Sanctissimi Domini Nostri Pauli Papæ Tertij confirmantes Priuilegia Sixti Quarti, pro Canonicis Saluatoris Lateranensibus.

DILECTIS Filijs Rectori, ac visitatoribus, Canonicorum Regul. Sancti Augustini Congregationis Lateranen. Paulus Papa Tertius salutem. *Est Roma*

Cum aliàs fęlicis rec. Sixtus Papa Quartus prædecessor noster, nonnulla ad regimen ac directionem & felicem successum vestræ Congregationis cōcernentia, per suas sub plumbo litteras inter alia statuerit decreuerit, & ordinauerit, ac nōnullas potestates, & authoritates Rectori & diffinitoribus dictæ Cōgregationis cōcesserit, prout in dictis litteris quarū tenores ac si de verbo ad verbum agerentur præsentibus pro sufficienter expressis haberi volumus plenius cōtinetur. Cum autem sicut exponi nobis nuper fecistis, cupiatis statuta, decreta, ordinata, & concessa per dictum prædecessorem, quæ in vsu esse asseritis, authoritate nostra roborari, vt per authoritatem ipsam per amplius in consideratione habeantur, cum ea, quæ recentiora sunt magis attēdantur, ea propter nobis humiliter supplicare fecistis, vt votis vestris annuere ac alias in præmissis opportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur.

Nos Christi fidelium, præsertim Religiosorum votis, per quæ eorum quies, & tranquillitas stabilitur facile annuentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, statuta, decreta ordinata, & concessa per præfatum prædecessorem nostrum huiusmodi, auctoritate Apostolica per præsentes approbamus, & confirmamus, ac præsentis scripti patrocinio communimus, eaque inuiolabiliter obseruari, & attendi debere mandamus.

Sicque per quoscunque iudices, & commissarios, quacunque auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & deffiniri debere: irritum quoque & innane, si secus super his à quoque quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attemptari, decernimus, mandantes dilectis filiis curiæ causarum Cameræ Apostolicæ ge-

 nerali

nerati auditori, & nostro ac Sedis Apostolicæ in dominio Venetorum Núcio, ac Primicerio Ecclesiæ Mediolanen. quatenus ipsi vel duo aut vnus eorum per se, vel alium seu alios, statuta ordinata, decreta, & concessa per dictum prædecessorem huiusmodi, inuiolabiliter obseruari mandent et faciant, non permittentes aliquid per quoscumque in contrarium attemptari, contradictores quoslibet & rebelles, per censuras & pænas Ecclesiasticas aliaque opportuna remedia, appellatione postposita compescendo, ipsasque censuras iteratis vicibus aggrauando, & interdictũ ab Ecclesia apponendo, inuocato etiam, ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis.

Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, à quibusuis prædecessoribus nostris, & forsan à nobis etiam motu proprio, & cum quibusuis clausulis, & decretis emanatis, illis præsertim, quibus caueri dicitur, quòd Rector, & Visitatores prædicti potestates, & auctoritates quasdam, non nisi in capitulo generali exercere possint, quibus illis alias in suo robore permansuris, hac vice duntaxat, specialiter & expresse derogamus, contrarijs quibuscunque, &c.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub anulo piscatoris. die 16. Augusti MDXXXVIIII. Pontificatus nostri anno quinto.

Blosius.

Litte-

Littera Sanctissimi Domini Nostri Pauli Papæ Tertij. Quibus declarat confirmationem ad priuilegia Sixti per se factam extendi etiam debere, prout extendit, ad præcedentia, in fauorem Canonicorum Saluatoris Lateranensium.

Dilectis filijs Rectori generali, ac diffinitoribus Capituli Canonicorum Regularium Sancti Augustini Congregationis Lateranensis.

Paulus Papa Tertius.

ILECTI Filii salutem & Apostolicam benedictionem. Dudum nos litteras fœl. rec. Sixti Papæ Quarti prædecessoris nostri, per quas nonnulla regimen, & fœlicem successum vestræ Congregationis concernentia statuerat & ordinauerat, ac nonnullas potestates, & auctoritates Rectori, & Diffinitoribus dictæ Congregationis cõcesserat, per litteras in forma breuis nostras approbauimus, & confirmauimus, prout in illis plenius continetur. Cum autem sicut exhibita nobis nuper pro parte vestra petitio cõtinebat, nonnulli nimium scrupulosi, in dubium reuocent; an per dictas nostras litteras, priuilegia, facultates, auctoritates concessiones, gratiæ, & indulta per alios dicti Sixti, & nostros prædecessores Rom. Pont. eidem Congregationi per eorum litteras concessa, de quibus præfatus Sixtus prædecessor, in dictis eius litteris ea approbando, vel de nouo concedendo mentionem fecit, confirmata, & approbata sint: nobis humiliter supplicari fecistis, vt in præmissis opportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur.

Nos igitur, quorum intentionis fuit, prout etiam in dictis nostris litteris apparet, etiam priuilegia, facultates, auctoritates, concessiones, gratias, & indulta aliorum prædecessorum huiusmodi, per dictas nostras litteras approbare, & confirmare, dubitationem prædictam, ne ex ea aliqua confusio, vel animorum vestrorum perturbatio oriatur, claram facere, vestrarumque conscientiatum serenitati

prospicere volentes; huiusmodi supplicationis inclinati, intentionis nostræ fuisse per dictas nostras litteras, etiam priuilegia, facultates, auctoritates concessiones, gratias, & indulta aliorum prædecessorum huiusmodi, quæ præfatus Sixtus prædecessor in dictis eius litteris, vt præfertur confirmauit, approbare, & confirmare, fidem facimus, & attestamur per præsentes: & nihilominus pro maiori cautela, priuilegia facultates, auctoritates, concessiones, gratias, & indulta huiusmodi, quorum tenores hic pro sufficienter expressis haberi volumus; prout per dicti Sixti litteras approbata sunt; approbamus, & confirmamus, ac præsentis scripti patrocinio communimus.

Quo circa dilectis filiis legato Bononien. & apud dominiũ Venetorum Nuntio nostris, ac Primicerio Ecclesiæ Mediolanen. per præsentes committimus, & mandamus quatenus ipsi, aut duo, vel vnus eorum per se, vel alium, seu alios, vobis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant vos, & alios quos præsentes concernunt, priuilegiis, facultatibus, auctoritatibus, concessionibus, gratiis, & indultis prædictis pacificè frui, & gaudere, non permittẽtes vos, vel illos contra ipsorum tenorẽ indebitè molestari; contradictores quoslibet, & rebelles, per censuras Ecclesiasticas, & alia opportuna iuris remedia appellatione postposita compescendo: censurasque ipsas etiam iteratis vicibus agrauando: interdictum quoque Ecclesiasticum apponendo: inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit auxilio brachii secularis.

Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, priuilegiis, quoque indultis, & litteris Apostolicis quibusuis, etiam per nos concessis, quibus illorum tenorem, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de eis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa: ac de verbo ad verbum mentio foret habenda pro sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat illis alias in suo robore permansuris, specialiter, & expressè derogamus: cæterisque contrarijs quibuscunque, decernentes præsentium transumptis manu alicuius Notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius Prælati, aut personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eandem fidem adhiberi, quæ originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Da-

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub anulo piscatoris die 23. Aprilis. M D XXXXI. Pontificatus nostri anno septimo.

Blo. el Fulgen.

Littera Sanctissimi Domini Nostri Pauli Papæ Tertij ad Rectorem generalem Canonicorum Saluatoris Lateranensium, pro compescenda petulantia quarundam eius regiminis Canonicorum seu Monialium.

Paulus Papa Tertius.

ILECTE Fili salutem, & Apostolicam benedictionem. Cum sicut accepimus, &cæt. *defuit nobis enarratio.* sed infra. Nos attendentes, quod sublato obedientiç freno, Religio naufragatur, volentes præmissis occurrere, vobis, & vestrū singulis, Abbatissas, & Moniales Monasteriorū huiusmodi ad obseruantiam statutorum, & ordinationum prædictorum, & sententiis, & censuris, & frenis Ecclesiasticis; ac etiam priuationis prælaturarum, & officiorum per ipsas Abbatissas, & Moniales pro tempore obtentorum, & inhabilitatis ad illa, & quoscunque actus legitimos per eas faciendos, etiam auctoritate nostra cogendi, & compellendi, cæteraquæ in præmissis necessaria, & opportuna faciendi, & exequendi, plenam, ac liberam Apostolica auctoritate, tenore præsentium concedimus facultatem, & potestatem.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub anulo piscatoris die 6. Aprilis. M D L X V I I. Pontificatus nostri anno decimotertio.

Blo. ele. Fulgen.

Litte-

Litteræ Sanctißimi Domini Nostri Pauli Papæ Tertij, ad fauorem Canonicorum Sancti Saluatoris de Bononia. confirmantes prædecesso-rum priuilegia.

AVLVS Papa Tertius ad perpetuam rei memoriam. Pastoralis officii cura nobis, meritis licet imparibus, ex alto commissa, nos excitat, & inducit, vt circa statum personarum Ecclesiasticarum quarumlibet, præsertim sub suaui Religionis iugo studio piæ vitæ vacantium salubriter dirigendum, operosis studiis iugiter intendamus, ac ijs, quæ propterea processisse dicuntur, vt firmiora persistant, cum à nobis petitur, Apostolici muniminis præsidium impartiamur, aliaque desuper disponamus, prout locorũ, ac temporum qualitate pensata, in Domino conspicimus salubriter expedire. Sanè dilectus filius noster Marcellus titu. Sancti Marcelli presbyter Cardinalis de Crescentiis nuncupatus, nobis nuper exposuit, q. licet fœlicis recordationis Gregorius. XII. Martinus. V. Eugenius. IIII. Calistus. III. Pius. II. Paulus etiam, II. Xystus etiam. IIII. Innocentius. VIII. Alexander. VI. & Iulius similiter. II. ac diuersi alii Romani Pontifices prædecessores nostri, diuersa priuilegia, gratias, facultates, immunitates, & indulta tam spiritualia, quã temporalia Congregationi Sancti Saluatoris Ordinis Sancti Augustini Canonicorum Regularium, eorumque Monasteriis, & aliis Regularibus locis, ac personis per diuersas eorum literas concesserint, ac præfati prædecessores, seu eorum aliqui Constitutiones Cõgregationis huiusmodi, etiam eas, quibus cauetur expresse, quòd generalia statuta, vel diutius per eosdem Congregationem obseruatæ, & communiter approbatæ consuetudines, etiam per eorum Priorem generalem, aut Visitatores aliquo modo immutari, seu alia de nouo edi, vel institui nequeant, nec de nouo edita, aut instituta vim constitutionis habeant, nisi prius à duabus ex tribus electorum partibus, in tribus Capitulis generalibus continuè, & immediatè celebratis fuerint approbata, & confirmata, confirmarint. Nihilominus à paucis annis citra, nonnullæ tam ipsorum Congre-

gatio-

gationis, Religiosæ, quam aliæ seculares personæ, diuersas constitutiones, seu reformationes per eandem Congregationem obseruandas, non solum citra duarum partium electorum huiusmodi assensum, verum etiam extra Capitulum generale Congregationis huiusmodi, & illis id ignorantibus, contra antiquarum Constitutionum huiusmodi tenores edere, & publicare, & ex prætensa illarum obseruantia, eandem Congregationem perturbare, & dissensiones adducere præsumpserunt. Verum cum ex reformationibus huiusmodi nonnullæ postmodum, quæ ad Religionis augumẽtum, ac Canonicorum, aliarumque personarum Congregationis huiusmodi pacem, & tranquillitatem facere videbantur, vtpote, De officio Ecclesiæ, De ieiuniis, & abstinentia, De professione Canonicorum, De rebus Monasteriorum, & aliorum regularium locorum non alienandis, De electione, & authoritate, ac visitatione Prioris generalis, & Visitatorum, ac eorum Substituti per diuersa, & postremo per vltimum in Monasterio Sancti Michaelis de Candiano Ordinis, & Congregationis prædictorum Paduan. Diœcesis sub die vigesima nona mensis Aprilis proxime præteriti celebratũ, Capitula generalia receptæ, & rite, ac iuxta Constitutiones prædictas approbatæ, aliæ vero reprobatæ, & reiectæ fuerint, prout in diuersis documentis, ac demum vno per dilectum filium Ioannem Ranzatum de Plebesacci Notarium publicum instrumento Rogato desuper confectis dicitur plenius contineri. idem Marcellus Cardinalis, qui etiam eorundem Congregationis apud nos Protector existit, nobis humiliter supplicauit, vt pro salubri eorundem Congregationis directione, supradictis ac omnibus, & singulis aliis priuilegiis, gratiis, facultatibus, immunitatibus, & indultis eisdem Congregationi, ac eorum Monasteriis, & aliis Regularibus locis, necnon bonis, & personis tam Apostolica, quam ordinaria authoritate concessis, vsu receptis, & consuetudine legitimè præscripta acquisitis. Necnon eorundem Congregationis Constitutionibus tam per Xystum, & Iulium prædecessores præfatos confirmatis, quam etiam postmodum editis, & per tria eorundem Congregationis Capitula generalia successiue celebrata, iuxta ritus & mores Congregationis huiusmodi approbatis, & in posterum edendis, & (vt præfertur) approbandis, necnon (vt præmittitur) factis receptioni, & approbationi reformationum huiusmodi, vt vberiorem

roboris

roboris firmitatē obtineant, nostrarum approbationis, & confirmationis robur adijcere. Ac quæ ex eisdē reformationibus reprobatæ, & reiectæ fuerint, reprobare, & reijcere, aliasq; in præmissis apportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui Religiosarum personarum quarumlibet salubrem directionem sinceris desideramus affectibus, huiusmodi supplicationibus inclinati, supradicta, ac omnia, & singula alia priuilegia, gratias, facultates, immunitates, & indulta eisdem Congregationi, ac eorū Monasteriis, & aliis Regularibus locis, necnon bonis, & personis tam Apostolica, quam ordinaria authoritate concessa, vsu recepta, & consuetudine legitime præscripta acquisita. Necnon eorundem Congregationis Constitutiones tam per Xystum, & Iulium prædecessores præfatos confirmatas, quam etiam postmodum editas, & per tria eorundem Congregationis Capitula generalia successiue celebrata, iuxta ritus, & mores Congregationis huiusmodi approbatas, ac in posterum edendas, & (vt præfertur) approbandas, necnon (vt præmittitur) factas, receptionem, & approbationem reformationum huiusmodi, quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, inserti forent, ac nomina, & cognomina, necnon gradus, & dignitates eorum, qui reformationes prædictas ediderunt, etiam si Cardinalatus honore præfulgerent, & protectionis ipsorum Congregationis munere fungerentur, pręsentibus haberi volumus pro expressis, Apostolica authoritate tenore pręsentium, ex certa scientia approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ firmitatis robur adijcimus, omnesque, & singulos iuris, & facti defectus (si qui forsan in Constitutionibus, ac receptione, & approbatione reformationum huiusmodi interuenerint) supplentes, eaque omnia inuiolabiliter obseruari, & præfatis Congregationi suffragari. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscunque Ordinarios, ac alios iudices, & Commissarios, quauis authoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & causarum Palatij Apostolici Auditores in qualibet causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & authoritate, iudicari, & definiri debere: necnon quicquid secus super his à quoquā quauis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritū, & inane decernimus. Ac quæ ex eisdem reformationibus (vt præfertur)

fertur) reprobatæ, & reiectæ fuerint, authoritate, & tenore prædictis reprobamus, & reijcimus. Non obstantibus præmissis, & quibusuis Apostolicis, necnon prouincialibus, & synodalibus Conciliis editis specialibus, & generalibus constitutionibus, & ordinationibus, necnon Ordinis, & Congregationis prædictorum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritãtibusque, & aliis decretis quomodolibet, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque tenoribus specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata, inserti forēt, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice duntaxat specialiter, & expresse derogamus cæterisque contrarijs quibuscunque. Volumus autem, & dicta authoritate decernimus, quod præsentium transumptis, etiam impressis alicuius Notarii publici manu subscriptis, & alicuius personę in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo munitis, ea prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ originalibus adhiberetur, si forent exhibitę, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Anulo Piscatoris die decimaoctaue Iulii Millesimi quingentesimi quadragesimi octaui, Pontificatus nostri Anno quartodecimo.

Blo. el. Fulgin.

Litte-

Litteræ Sanctissimi Domini Nostri Iulij Papæ Tertij. Quibus confirmat Canonicis Saluatoris Lateranensibus, omnia priuilegia cum Sixti Quarti, ac prædecessorum tum & principum secularium, & plenariam Indulgentiam generali Capitulo concessam.

Iulius Papa Tertius.

ILECTI Filij salutem & Apostolicam benedictionem.

Exponi nobis fecistis, quòd cum alias fœlic. record. Sixtus Quartus, et diuersi Romani Pontifices prædecessores nostri, necnon Reges, Duces, Barones, Principes, & Comites, ac alii domini temporales vobis, ac diuersis vestris Monasteriis, Prioratibus, & Præposituris, ac aliis Regularibus locis, diuersa priuilegia, indulta, facultates, gratias, exemptiones, immunitates, & prærogatiuas concesserint.

Ac vobis Indulgentia, & Plenaria peccatorum vestrorum remissio, per vos semel in anno; die videlicet Paschatis Resurrectionis Dominicæ, aut tempore celebrationis Capituli vestri generalis sub certis tunc expressis modo, & forma consequenda, Apostolica auctoritate concessa fuerit, vos pro salubri vestra, & singulorum Monasteriorum directione, ac decore, nec non vestrum in omnibus conformitate, cupitis priuilegiis, indultis facultatibus, gratiis, exemptionibus, immunitatibus, & prærogatiuis prædictis, pro eorũ subsistentia firmiori, robur Apostolicæ confirmationis adijci: necnon Indulgentiam, & remissionem peccatorum huiusmodi, vobis in tempus celebrationis ipsius Capituli generalis differri. Quare nobis humiliter supplicari fecistis; vt vobis in præmissis opportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur.

Nos igitur, qui etiam dum in minoribus essemus constituti, vos semper ob fructus vberes, quos in Ecclesia Dei afferre non cessa-

ſtis ſpecialis amoris prærogatiua proſequuti fuimus, cupientes ſaluti veſtræ,& Monaſteriorum prædictorũ directioni conſulere, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnia & ſingula priuilegia, indulta,facultates,gratias,exemptiones, immunitates, & prærogatiuas,vobis,& ſingulis veſtris Monaſteriis,Prioratibus,& Præpoſituris,ac Regularibus locis per Sixtum, & alios Romanos Pontifices necnon ritè,& in augumentum ſtatus, & honoris,ac libertatis Eccleſiaſticæ per Reges, Duces, Barones, Principes, & Comites, ac alios dominos temporales tam in genere, quàm in ſpecie conceſſa,ac etiam iteratis vicibus approbata,& innouata. In quorum vt aſſeritis,pacifica poſſeſſione,vel quaſi exiſtitis. Quorũ omniũ tenores ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, dicta auctoritate Apoſtolica, tenore præſentiũ ex certa ſcientia approbamus, & confirmamus; ac illis plenum,& perpetuum firmitatis robur adijcimus,ſupplendo omnes, & ſingulos iuris,& facti defectus,ſi qui forſan interuenerint in eiſdem, eaque omnia ſuos Plenarios effectus ſortiri; ac vobis in omnibus, & per omnia ſuffragari debere decernimus.

Necnon indulgentiam, & remiſſionem peccatorum huiuſmodi vobis vt præfertur, conceſſam, in tempus celebrationis eiuſdem Capituli generalis,ad hoc vt omnes eodem tempore illius participes fieri, & illam tam in loco eiuſdem Capituli, quàm in ſingulis Monaſterijs,& aliis Regularibus locis,in quibus pro tempore reſidebitis,iuxta conceſſionem vobis factam huiuſmodi,conſequi poſſitis auctoritate Apoſtolica,& tenore prædictis differimus.

Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus,& ordinationibus Apoſtolicis;necnon veſtris, & Ordinis Sancti Auguſtini iuramento,confirmatione Apoſtolica,vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis,& conſuetudinibus,priuilegiis quoque,indultis,& litteris Apoſtolicis,ſub quibuſcunque tenoribus & formis,ac cum quibuſuis clauſulis,& decretis quomodolibet conceſſis,ac etiam iteratis vicibus approbatis,& inno uatis,quibus omnibus illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis haberi;illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice dumtaxat ſpecialiter,& expreſsè derogamus; cæteriſque contrariis quibuſcunque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub anulo piſcatoris die 2. Maij M D L. Pontificatus noſtri anno primo.

Litteræ

Litteræ Sanctissimi Domini Nostri Iulij Papæ Tertij. Ad fauorem Canonicorum Regularium Sancti Saluatoris Bononiensis. Confirmantes prædecessorum priuilegia.

IVLIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs modernis, & pro tempore existẽtibus Priori Generali, Visitatori, Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Congregationis Sancti Saluatoris Ordinis Sancti Augustini, Canonicorum Regularium, Salutẽ, & Apostolicam benedictionem.

Cum à nobis petitur quod iustum est & honestum, tam rigor æquitatis, quàm ordo exigit rationis, vt id per sollicitudinem officii nostri ad debitum perducatur effectum. Sanè exhibita nobis nuper pro parte vestra petitionis series continebat, quò d alias fœlicis recordationis Innocentius Octauus, & Alexander Sextus, Romani Pontifices, prædecessores nostri, vt Sancti Saluatoris, & Sancti Antonii Venetiarum, Monasteriorum per Priores gubernari solitorum, Congregationis Sancti Saluatoris, Ordinis Sancti Augustini, Priores, tunc & pro tempore existentes, in quibuscumque Ecclesiis prædictorum, & aliorũ Monasteriorum, Prioratuum, & locorum eiusdem Congregationis, tàm in Ciuitate, & Diœcesi Venetiarum, quàm aliàs vbilibet, quoties eos inibi Missas, & alia officia diuina celebrare contigerit, Mitra, Anulo, & aliis Pontificalibus insigniis vti, Benedictionemque sollemnem post Missarum, Vesperorum, & Matutinarum sollemnia diuinis intercessentibus officiis huiusmodi, dummodo aliquis Antistes, vel Sedis Apostolicæ Legatus præsens non foret, elargiri, ac omnes Nouitios in ordine ipso expresse professos, ad primam Clericalem tonsuram, & ad minores Ordines promouere, Campanas quoque, & paramenta, ac quascumque vestes diuino cultui deputatas, vel deputandas, in quibusuis Monasteriis, Prioratibus, & aliis dictæ Cõgregationis locis benedicere liberè, et licite possint, piæ memoriæ, Alexandri Papæ Quarti, prædecessoris nostri, quæ incipit Abbates,

&

& aliis Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus in contrarium facientibus, derogando respectiuè indulserunt: & deinde recolendæ memoriæ Iulius Papa Secundus, similiter prædecessor noster, cuiusuis particularis Monasterii, seu loci, tã vniti quàm vniendi, tam præsentis, qua futuri, dictæ Congregationis priuilegia, concessiones, quocumque nomine nuncupatas, immunitates, & gratias, tàm per Romanos Pontifices, quàm alios quoscumque concessas, in omnibus, & per omnia ipsi toti Congregationi, & aliis eius particularibus Monasteriis esse communia, & ad illa extendi, præfatamque Congregationem, ac omnes, & singulos illius Canonicos gaudere omnibus, & singulis priuilegiis, immunitatibus, fauoribus, indultis, & gratiis, per eum, vel quoscumque prædecessores suos Romanos Pontifices, vel alias quomodolibet, seu Sedem Apostolicam, Congregationi de Frisonaria, aliàs Lateranensi, Ordinibusque Eremitarum, Minorum, Prædicatorum, Carmelitarum, ac Seruorum Beatæ Mariæ, & aliis, & earundem Congregationũ, & Ordinum membris, & illorum personis, Monasteriis, & locis in genere concessis, quàm etiam Congregationi Monachorum Sanctæ Iustinæ, seu Sancti Benedicti Casinensis, & eis Monasteriis, locis, membris, & personis eatenus concessis, ac illorum Ordinibus, & Congregationibus, quibus per eandem Sedem concessum est D. Congregationis priuilegiis posse gaudere, in omnibus, & per omnia, absque vlla prorsus differentia, perinde, ac si ea ipsi Congregationi Canonicorum Regularium Sancti Saluatoris specialiter, & nominatim concessa fuissent, habens illorum tenores pro sufficienter expressis, & non secus, ac si litteris suis desuper confectis de verbo ad verbum inserta forent. Atque ad ipsam Congregationem Sancti Saluatoris, & eius Moniales, siue sorores, ac personas oblatas, siue commissas, vtriusque sexus, quæ sub illius Congregationis cura sunt, in illis videlicet quæ ipsis coaptari possunt, extendi, ac illa eam cum prædictis comprehendere inter alia voluit, & decreuit, prout in eorundem Innocentii, & Alexandri, ac Iulii prædecessorum litteris desuper confectis plenius continetur. Quæ omnia à nobis Apostolico petiistis munimine roborari. Nos igitur, vestris in hac parte supplicationibus inclinati, præmissa omnia, & singula, sicut per Innocentium, & Alexandrum, ac Iulium

Ii præ-

prædecessores præfatos indulta, & decreta fuerunt, & in vsu existunt, rata, & grata habentes, illa, necnon omnes libertates, & immunitates ab eisdem Innocentio, & Alexandro, ac Iulio, necnon Paulo Tertio, & aliis Romanis Pontificibus, etiam prædecessoribus nostris, siue per priuilegia, & alia indulta vobis communiter concessa, omnesque immunitates, & exemptiones, secularium exactionum ab Imperatoribus, Regibus, Ducibus, Principibus, ac aliis Christianis fidelibus vobis rationabiliter indultas, sicut ea omnia, & singula iustè, & pacificè possidetis, vobis auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostram Confirmationis, & Communitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli, Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1551. Decimo Calendas Nouembris, Pontificatus Nostri anno secundo.

LIT.

Littera Sanctissimi Domini Nostri Iulij Papæ Tertij confirmantes constitutionem factam per Congregationem Saluatoris Lateranensem aduersus hæreticam prauitatem.

Iulius Papa Tertius.

ILECTI Filij salutem & Apostolicam benedictionem.

Exponi nobis fecistis, quod vos ad conseruandum quantum in vobis est puritatem Religionis Christianæ in vestro Capitulo generali nouissimè celebrato, inter alia statuistis, & ordinastis; quòd quicunque vestræ Congregationis Canonicus, hæreticas, & maximè luteranas assertiones pertinaciter assereret, carceri, vel (si ad id consensus Sedis Apostolicæ adesset) triremi perpetuo deputaretur: Si verò eas non pertinaciter, sed alio quouis modo, aut prætextu asseret: iuxta quandam in alio Capitulo generali editam ordinationem vestram incipientem. *Siquis nutu*, *vel verbo*, puniretur: & quicunque vobis subditus talem assertionem audiret, nec id superioribus suis reuelaret, tanquam criminis particeps, carceri ad annum manciparetur: & quòd ad probationem præmissorum duo, aut tres fide digni testes sufficerent: quodque plenissima super præmissis iudicandi potestas esset; pœnes pro tempore existentem Rectorem generalem, & vnum ex Visitatoribus ex Congregatione huiusmodi, aut duos sine eodem Rectore Visitatores, vel in eorum absentia duos probos viros.

Et vlterius eligerentur quatuor Iudices à dicta sede confirmandi, qui plenam super præmissis iuxta Canonicas sanctiones inquirendi, & culpabiles repertos, ad eorum custodiam tantum, incarcerandi haberent. Sententia tamē diffinitiua, & illius executio penes Rectorem generalem, vel Visitatores præfatos cum vno, vel duobus ex iudicibus dictis remaneret: tenerenturq; idem Rector; & Visitatores iuxta Cauonicas sanctiones dumtaxat iudicare.

Quodque verbi Dei ex Congregatione vestra Concionatores,

qui in suis totius quadragesimæ prædicationibus assertiones Chatholicas: et Ecclesiasticas; videlicet suffragiorũ mortuorũ, & purgatorii, ac indulgentiarum, & potestatis Summi Pontificis, necnõ Eucharistiæ, & confessionis, & venerationis sanctorum, necnon necessitatis operum, contra id (quod ab hæreticis tenetur) non insererent, tanquam de hæresi suspecti puniretur; prout in instrumẽto seu alio documento publico desuper confecto dicitur plenius contineri: Quare nobis humiliter supplicari fecistis, vt statutis, & ordinationibus vestris prædictis, pro illorum subsistentia firmiori, robur Apostolicæ confirmationis adijcere, aliasque in præmissis opportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur.

Nos igitur; qui religionem eandem conseruare, & augere totis viribus procuramus, supplicationibus, huiusmodi inclinati; statuta, & ordinationes vestras prædicta, prout illa concernunt, omnia, & singula in instrumento, seu documento huiusmodi contenta, eorũ omnium tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, ex certa scientia approbamus, & confirmamus, ac illis plenũ, & perpetuum firmitatis robur adijcimus, supplentes omnes & singulos iuris & facti defectus; si qui forsan interuenerint in eisdem: ea omnia, & singula suos plenarios effectus sortiri, & ab omnibus inuiolabiliter obseruari debere decernimus.

Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis: ac Ordinis, & Congregationis prædictorum etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alias roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegiis quoq; indultis, & litteris Apostolicis, sub quibuscunque tenoribus, ac formis, & etiam cum quibusuis derogationum derogatoriis aliis, & insolitis clausulis, irritãtibusque, & aliis decretis quomodolibet concessis, approbatis, et innouatis. Quibusque omnibus eorum tenorem, ac formam præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs iu suo robore permansuris, hac vice specialiter et expresè derogamus contrariis quibuscunque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub anulo Piscatoris, die 3. Ianuarii. 1552. Pontificatus nostri Anno Tertio.

Lit-

Litteræ Sanctissimi Domini Nostri Marcelli Papæ Secundi. Ad Rectorem Generalem Congregationis Saluatoris Lateranensis, super Monialibus & Puellis apud eas educandis.

Marcellus Papa Secundus.

ILECTE Fili salutem, & Apostoli cam benedictionem. Dudum per fœlicis recordationis Clementem Papæ Septimum prædecessorem nostrum, &c. *Recensetque sup. fol.* 481. *mox subinfert.* Nos quorum est mentem prædecessorum nostrorum interpretari, & vt disposita per eos inuiolabiliter obseruentur, prouidere volentes super hoc, omnem contendendi, & hesitandi materiam amputare: motu simili, & ex certa scientia nostra: te & pro tempore existentem Rectorem, præfatum, prætextū earundem litterarum, licentiam recipiendi in dictis Monasterijs aliquas puellas in eisdem Monasteriis nutriendas, vel instruendas, aut ante quartum decimum annum completum prædictum, in Moniales ipsorum Monasteriorum admittendi, seu habitum prædicti Ordinis induendi, alicui quantumuis qualificato concedere non posse decernimus & declaramus; non obstantibus, &cæt.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub anulo Piscatoris die 12. Aprilis MDLV. Pontificatus nostri anno primo.

Litteræ Sanctissimi Domini Nostri Pauli Papæ Quarti approbantes Constitutionem Canonicorum Saluatoris Lateranensium aduersus hæreses insuper confirmans Iudices ab eis electos, ac deputatos.

Dilectis filijs Congregationi Canonicorum Regularium Lateranensium Ordinis Sancti Augustini.

Paulus Papa Quartus.

ILECTIS Filij salutem & Apostolicam benedictionem.

Dudum fęlic.recor. Iulio Papæ Tertio prædecessori nostro pro parte vestra exposito, quòd vos ad conseruandum quantum in vobis erat, puritatem Religionis Christianæ, in vestro Capitulo generali tunc nouissimè celebrato, inter alias statueratis, & ordinaueratis, quòd quicunque vestræ Congregationis Canonicus hæreticas, & maximè Lutheranas assertiones pertinaciter assereret, carceri, vel si ad id consensus Sedis Apostolicæ adesset, triremi perpetuo deputaretur, si verò eas non pertinaciter, sed alio quouis modo, aut prætextu assereret, solum iuxta quandam vestrã in alio vestro Capitulo generali editã ordinationem incipientem, *Siquis nutu, vel verbo*, &c. puniretur, & quicunque vobis subditus talem assertionem audiret, nec superioribus suis reuelaret, tanquam criminis particeps, carceribus ad anuum manciparetur: & quòd ad probationem præmissorum duo, aut tres, fide digni testes sufficerent.

Quodque plenissima super præmissis iudicandi potestas, esset penes pro tempore existentem Rectorem Generalem, & vnum ex Visitatoribus Congregationis huiusmodi, aut duos sine eodem Rectore Visitatores: vel cum eorum absentia, duos probos viros.

Et vlterius eligerent quatuor iudices à dicta sede confirmandos, qui plenam super præmissis iuxta Canonicas sanctiones inquirendi, & culpabiles (repertos ad eorum custodiã tantum) in carcerãdi ha-

haberent; sententia tamen diffinitiua; & illius executio penes Rectorem generalem, vel Visitatores prædictos cum vno, vel duobus ex dictis iudicibus remaneret, tenerenturque ijdem Rector, & Visitatores ac iudices, iuxta Canonicas sanctiones dumtaxat iudicare; prout in instrumento, seu alio documento publico desuper confecto dicebatur plenius contineri: Præfatus prædecessor vestris in ea parte supplicationibus inclinatus, statuta, & ordinationes vestras prædictas, ac prout illa decernebant omnia, & singula in instrumento, seu documento huiusmodi contenta, per suas in forma breuis litteras approbauit, & confirmauit; prout in eisdem litteris plenius continetur. Cum autē sicut nobis nuper exponi fecistis, vos singulis annis in vestro generali Capitulo de more cellebrato Iudices iuxta dictarum litterarum tenorem deputetis. Vobisque dispēdiosum, & in commodum sit singulis annis huiusmodi confirmationem petere; Sicque delinquentum correctio, aliquando lōgiori tempore differatur in eorum animæ periculum.

Nos vt facilius animabus dictorum delinquentium consuli possit, & delinquentes ipsi pœnis debitis mediante iustitia, in exemplum aliorū afficiantur. & prospero statui, & fœlici successui prædictæ Congregationis consulatur. Quantum in nobis est prouidere volentes, necnon statuta, & ordinationes, ac desuper confectas litteras huiusmodi, quorum veriores tenores præsentibus haberi volumus per expressis, harum seriè approbantes & confirmantes: vestris in hac parte supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica tenore præsentiū statuimus, ac ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, iudices per Rectorem generalem, Visitatores, & diffinitores Congregationis huiusmodi, in vim dictarum litterarum pro tempore deputati, eorum deputatio huiusmodi eo ipso dicta auctoritate approbata sit, & esse censeatur.

Ipsique iudices absque alia confirmatione à sede prædicta in posterum obtinenda, & impetranda, sine mora, & temporis interuallo, ad dictarum litterarum omnimodam, & totalem executionem, iuxta illarum tenorem procedere valeant, in omnibus & per omnia, ac si singulis annis eorum deputatio ab eadem sede petita, & ab illa approbata, & confirmata esset; super quibus seruata forma statutorum, & ordinationum, ac litterarum huiusmodi, plenam & liberam licentiam, & facultatem concedimus per præsentes: decer-

pituli generalis eiusdem Congregationis, tempore ipsius Capituli expresso ad id accedente consensu, gubernio & administratione, curaque audiendi confessiones dictarum Monialium, vobis vt præfertur obedire recusantium, vos liberare atque exonerare, ac illarum gubernium, administrationem, & curam huiusmodi locorum ordinariis totaliter admittere, & relaxare liberè & licitè possitis, auctoritate Apostolica tenore præsentium licentiam concedimus & facultatem. Et insuper quòd quælibet dictorum Monasteriorum vobis subiectorum Abbatissa, seu Priorissa pro tempore existens, officium ipsum Abbatissatus seù Priorissatus, nisi per vnum annum exercere valeat: quo finito, in manibus earum conuentus officium huiusmodi renuntiare, & cedere teneatur, ita quod liceat eidem conuentui, aliam Abbatissam seù Priorissam eligere, vel eandemmet sic renuntiantem & cedentem, de nouo ad alium annum reeligere, & similiter sic reelecta secundo anno finito, dicti Abbatissatus seù Priorissatus officium, in sui conueutus huiusmodi manibus, vt præmittitur renuntiare, & cedere omnino debeat, & idem conuentus ad alterius Abbatissæ seu Priorissæ electionem, aut eiusdem renuntiantis; & cedentis reelectionem, pro tertio pariter anno procedere possit, necnon triennio huiusmodi absoluto, eadem Abbatissa, sen Priorissa, quæ sic per triennium continuum, nullo interuallo intercedente, in ipso officio perseuerauerit, vlterius in Abbatissam seu Priorissam, nisi anno integro elapso, à die finiti sui triennalis officii computando, iuxta tenorem & formam suarum constitutionum, rursus eligi nullo modo possit. Et sic per quoscunque Iudices, & commissarios, sublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari & diffiniri debere, irritum quoque et inane, si secus super his à quoque, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, auctoritate, et tenore præmissis statuimus atque decernimus.

Non obstantibus quibusuis Apostolicis, ac in Prouincialibus, & synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus et ordinationibus, necnon Ordinis, et Congregationis huiusmodi, etiam iuramento, & confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis et con-

consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis eidem Congregationi, illiusque superioribus sub quibusuis verborum formis, & expressionibus quomodolibet concessis confirmatis, & sæpius innouatis. Quibus omnibus etiam si de eis eorumque totis tenoribus specialis, & specifica mentio, seu quæuis alia expressio habenda foret, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice duntaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscunque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo piscatoris. Die 5. Nouembris 1561. Pontificatus nostri anno secundo.

Sanctissimi Domini Nostri Pij Papæ Quarti facultas concessa Rectori generali Canonic. Regul. Saluatoris Lateranensis, super corrigendis excessibus societatis suæ.

Dilecto filio Rectori Generali Canonicorum Regularium.

Pius Papa Quartus.

DILECTE Fili salutem, & Apostolicam benedictionem. Cum sicut nos non sine animi nostri displicentia accepimus, nonnullos Canonicos, & alias personas Regulares Ordinis Sancti Augustini Congregationis Lateranen. aliquando à rectitudinis tramite deuiare contigisse, seu contingere, diuersosque excessus, & errores, aut crimina, vel alia id genus facinora perpetrasse, & comisisse in animarum suarum periculum, & diuinæ Maiestatis offensam, ac religionis obseruantiæ opprobrium, scandalumque & perturbationem plurimorum.

Nos ad quos talibus ne deteriora parturiant, debitam adhibere diligentiam pertinet, super his prouidendum esse cēsentes, discretioni tuę, de cuius & infrascriptorum diffinitorum fiducia in Domino plurimum confidimus, & pro tempore existenti Rectori generali

nerali dicti Ordinis; vt quoscunque dicti Ordinis Canonicos, & personas errantes, vel delinquentes, ac irregularitatem contrahentes tempore Capituli per uos celebrari soliti, vna cum octo diffinitoribus eiusdem Ordinis, per te, & ipsius Ordinis Canonicos ipso tempore deputatis ad te euocandi, ac eos iuxta illorum excessus, errores, & crimina per te, & eosdem diffinitores nemine eorum discrepante, corrigendi, puniendi, & mulctandi: necnon in rebelles, & inobedientes excommunicationis, & irregularitatis, ac alias sententias, censuras, & pœnas promulgandi, facta illorum, qui si in seculo essent vltimo supplicio damnarentur prius degradatione; si suprascripto Rectori Ordinis, & octo diffinitoribus incorrigibiles nisi fuerint, aut sine graui scandalo, diutius sustineri in religione non posse diiudicauerint, illos perpetuo, vel ad tempus ad triremes mittendi, & condemnandi, eosque in manus executorum secularium consignandi, ac contra non parentes, seu inobedientes, declarationem incursus censurarum, ac pœnarum huiusmodi illarumque aggrauationem, ac aliàs prout necessarium fuerit, donec paruerint procedēdi, omniaque & singula alia in præmissis, & circa ea necessaria, & quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi, quacunque appellatione remota, Apostolica auctoritate tenore præsentium liberam licentiam, & facultatem concedimus, tibique pariter indulgemus.

Non obstantibus quibusuis Apostolicis, ac prouincialibus, & sinodalibus Conciliis, editis generalibus, & specialibus, aliisque consuetudinibus, ac ordinationibus; ac dicti Ordinis iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegiis, quoque indultis, & litteris Apostolicis eidem Ordini, illiusque fratribus, domibus, conuentibus, superioribus, & personis sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, & decretis, etiam motu proprio, vel aliàs quomodolibet concessis, approbatis, etiam innouatis: Quibus omnibus illorum veriores tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis haberi, uolumus illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum seriem specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscunque.

Datum

Commißio causæ præcedentiæ inter Reuerendos Clericos Canonicos Regul. Ordinis Sancti Augustini, Congreg. Saluatoris Lateranensis, & Reuerendos Monachos, Ordinis Sancti Benedicti, Congregationis Caßinensis, aliàs Sanctæ Iustinæ de Padua, præsentata Illustrißimis, ac Reuerendißimis Ioanni Michaeli Sarraceno, tit. Sanctæ Anastasiæ, Io. Bap. Cicadæ. tituli S. Clementis, & Bernardino Scoto, tit. Matthæi, Sacrosanctæ Rom. Ecclesiæ præsbyteris Cardinalibus, &c.

Pius Papa Quartus.

OTV Proprio, &c. Regimini vniuersalis Ecclesiæ, Diuina dispositione præsidentes, ad ea libenter intendimus, per quæ inter Christi fideles quoslibet, præsertim sub vno & eodem sacerdotii vexillo, nobiscum Deo militantes, pax & charitas inducantur, & inductæ confoueantur, ac quæ his contraria sunt, falce vigilantiæ pastoralis ad radicem posita submoueantur, prout rerum & temporum circunstantiæ, id non immeritò exposcere dignoscuntur.

Cum itaque vt nō sine graui animi nostri molestia accepimus, retroactis temporibus nonnullæ altercationes, rixæ, lites, & differētiæ inter dilectos filios Clericos Canonicos Regulares, Ordinis Sācti Augustini Congregationis Lateranen. ex vna, & Monachos Ordinis Sancti Benedicti, Congregationis Cassinen. aliàs Sanctæ Iustinæ de Padua, partibus ex altera, Canonici videlicet, eorum regulā per centum annos ante regulam Sancti Benedicti institutam fuisse, & sic tanquam Clericos eosdem Monachos vbique locorum præcedere debuisse: & debere, ac illos in processionibus, & aliis

actibus

actibus publicis,& solennibus in hac alma Vrbe,nostroq; & prędecessorum nostrorum conspectu hactenus præcessisse,& præcedere, omnibus notum est, Monachi verò præfati contrarium asserentes,de,& super præcedentia huiusmodi,ac ordine præcedendi,tam in processionibus,& actibus publicis,quàm generalibus,& synodalibus Conciliis exortæ fuissent. Et crederemus illas iam diu sopitas, & in totum terminatas esse;nihilominus principis tenebratũ astutia id efficiente,illæ adhuc sopitæ,& extinctæ non sint,in eorũdem Canonicorum,& Monachorum, qui pro illorum Regulari professione, mutua charitate se diligere, & alter alterius onera portare deberent,animatũ periculum, & populi scandalum non modicum vertuntur;Nos igitur attendentes, quod Sancta Romana Ecclesia ab eius fundatione primæua, in ordine Sacerdotali instituta, per viros prouidos,& sacerdotes studiosos;præsertim Religiosos adaucta,& longissimmis temporibus fęliciter conseruata extitit, & animaduertentes illam hisce tẽporibus, crescente hominum malitia, talibus personis, qui eam ab hostium impetu tueantur, illamque ab impijs eorum conatibus, qui eam obruere nituntur, intrepidè defendant, valde indigere,& nisi per earum, & aliorum Christifidelium vnionem,his pestiferis temporibus,tantis ausibus obsistere,ac illos reprimere minime posse, & propterea cupientes inter eos pacis,& tranquillitatis dulcedinem imponere;& super his,ea qua decet maturitate prouidere, omnes & singulas altercationes, lites, controuersias,& causas tam in Romana curia,quàm extra eã, etiã coram quibuscunque iudicibus tam ordinariis, quàm delegatis, & vbicunque ac in quibusuis instantiis motas & pendentes,ac quam, & quas præfati Clerici Canonici Regulares habent,& mouent, habereque & mouere volunt & intendunt, tam contra dictos Monachos,quàm omnes alios sua communiter,vel diuisim interesse putantes, tam de & super præcedentia præf. & aliis præmissis, quàm rebus aliis in actis causæ, & causarum huiusmodi latius deducẽdis, & illorum eccasione, illarum omnium statum, & merita, nominaque & cognomina iudicum, & collitigantium, ac aliorum hic de necessitate exprimendorum,veriores tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes,harum serie ad nos aduocamus,ac eisdem iudicibus in virtute Sanctæ obedientiæ,& sub nostrę indignationis pœna,ne de cætero in illis se intromittere quoquomodo audeant,

deant,seu præsumant, districtius inhibemus,illasque & earum singulas,in eisdem statu & terminis, in quibus causæ ipsæ iam motæ reperiuntur,cum omnibus & singulis incidentibus,emergentibus, annexis,& connexis,dilectis filiis Ioanni Michaeli Sarraceno tituli Sanctæ Anastasiæ, Ioanni Baptistæ Cicadæ tituli Sancti Clementis,& Bernardino Scotto tituli Sancti Matthæi S. R.E. Presbyteris Cardinalibus, per eos tam coniunctim, quàm diuisim, summariè, simpliciter, & de plano, & sine strepitu, & figura iudicii, sed sola veritate inspecta; & absque aliqua tela iudiciaria, & terminorum substantialium, etiam illorum quatuor, in similibns seruari solitorum obseruatione,nulla mora interposita, ac ante aperturam Sacri Oecumenici Concilii, nuper in Ciuitate Tridentina indicti, si fieri potest,audiendas,cognoscenda,, & prius per amicabilem compositionem,si fieri poterit,transigendas; sin minus, ex bono & æquo, & mauu regia decidendas,omni etiam appellatione remota, & ad finem debitum perducen. committimus,& mandamus,cum potestate in dicta curia, & extra eam,tam dictos Monachos, & eorum Præsidentem, Abbates,& Priores, & Procuratorem generalem,ac omnes alios sua communiter vel diuisim interesse putantes, tam in decreto, quàm in executione citationis præsentium vigore decernendæ nominandos,citandi,ac eisdem & omnibus aliis, quibus & quotiens opus fuerit,sub pœnis & censuris Ecclesiasticis, ac etiã pecuniariis,eorum arbitrio imponendis,moderandis, & applicandis,ac ipso facto incurrendis, & in euentum non paritionis,pœnas, & censuras ipsas incurrisse,& incidise declarandi, aggrauandi, ac reaggrauandi,ac interdicendi, necnon brachii secularis auxilium inuocandi, ac omnia alia et singula faciendi & exequendi, quæ in præmissis,& circa ea necessaria fuerint, seu quomodolibet opportuna,præmi ssis,ac constitutionibus,& ordinationibus Apostolicis, stylo Palatii,cætarisque in contrarium facientibus non obstantibus quibuscunque.

De mandato D. N. Papæ audiant præfati Reuerendissimi domini Cardinales, citent, inhibeant, etiam sub censuris, & pœnis procedant vt petitur.

Placet I.

Coar-

Coarctabantur miruminmodum amplissimi Cardinales iudices delegati, hinc micantissimo veritatis fulgore per se illucescente, illinc tot eruditorum simmo & Collegiorum allegationibus, quæ opinionem fermè communem constituerent, vt planè hererent in ancipiti; succrescebant in dies Consilia atque Responsa, ita vt vix posse existimaretur disceptationi imponi modum. Quapropter iterato ad Sanctissimi Domini pedes prouoluti; ne etiam exceptioni superesset locus, quia non ab ipso Summo Pontifice, sed a delegatis Cardinalibus sententia proficisceretur, taliter supplicarunt, & exorarunt.

Altera commissio causæ, in qua mandatur prædictis Iudicibus, vt postquam causam cognouerint, ad suam Sanctitatem referant decidendam.

PATER Beatissime, licet credatur, quòd ex deductis, & probationibus, tam apud acta factis, & allegationibus partium hincinde tam iuris, quàm facti datis, satis constet & appareat de bono iure deuotorum S. V. Oratorum Rectoris generalis, & Clericorum Canonicorum, & Prælatorum Congregationis Lateranẽ. itaquod potuisset et posset, ad expeditionem causæ et causarũ, de quibus in præinserta fit mentio, per supradictos Reuerendissimos Cardinales et iudices, quibus S. V. vigore præinsertæ, causam et causas supradictas commisit deueniri; tamen propter diffugia et impedimenta, quæ (per partes fugientes expeditionem) præstari solent, expeditio earundem causarum retardata extitit et retardatur. Cum autem Pater Sancte, præfati Oratores desiderent hoc pro pace et quiete mentis ipsorum, et vt possint Diuinis obsequiis quieto animo inseruire et famulari; vt eisdem cõtrouersiis et causis, quãto citius fieri põt, debitus finis imponatur, et pro tãto firmiter credũt, quòd si S. V. meritorũ causæ et causarũ huiusmodi relatio per supradictos Reuerendissimos dominos iudices fieret, mũl to citius deueniretur: Propterea præfati Oratores eidem S. V. humiliter supplicant, vt eisdem Reuerendiss. D. Cardinalibus, et iu-

iudicibus,quibus præinsertæ directæ, & præsentatæ fuerunt.committere,& mandare dignetur, vt causam & causas præfat. S.V. referendas, & per eandem S.V. audita eorum relatione & per suam sententiam pro maiori partium satisfactione,& consolatione decidendas,& fine debito terminandas audiant, & cognoscant, & eidem S.V.referant,cum potestate citandi, & inhibendi, ac causam & causas prædictas,& earum merita S.V.referenda, aliisque facultatibus necessariis & opportunis,præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus apostolicis,stylo palatii, cæterisque in contrarium facientibus,non obstantibus quibuscunque,statum & merita causæ, & causarum huiusmodi præmissorumque & aliorum hic forsan de necessitate exprimendorum tenores & compendia, pro plenè & sufficienter expressis habentes.

De mandato Domini Nostri Papæ præfati Reuerendissimi Domini Cardinalis procedant,& referant, vt petitur.

Placet. I.

Ingentem sanè sententiarum consiliorumque aceruum,in ea causa congesserunt legum Doctores, quo exactius ventilata atque diffusa dignosceatur, vix enim quispiam in vniuersa Italia,eo tempore clari nominis Professor calamo pepercit. Quibus perspectis diligenterque examinatis,motiuisque vtrinque propositis, ac resolutis (ea vero in volumen redacta, cui titulus Allegationes in causa præcedentiæ. *impress. Cremonæ 1567.) supremam tandem negotio censuerunt imponendam manum Illustrissimi cognitores; retulerunt porro Beatissimo Patri vti subscribitur.*

In causa pracedentia inter R. R. Clericos Canonicos Regulares Congregationis Saluatoris Lateranensis, ac R. R. Monacos Sancti Benedicti, Congregationis Cassinensis, vel Sancta Iustina.

Relatio Illustrissimi ac Reuerendissimi Sancta Romana Ecclesia Cardinalis Io. Baptista Cicada titu. Sancti Clementis.

Coram Sanctissimo Domino Nostro Pio Papa Quarto.

Sanctissime Pater.

N causa præcedentiæ inter Canonicos Regulares, & Monacos Sancti Benedicti, in primis fuit dubitatum, An dicti Canonici censeantur esse de illis quos B. Augustinus instituit. & conclusum fuit pro parte affirmatiua, præsupponendo in primis, quòd tempore primitiuæ Ecclesiæ, Apostoli instituerunt Clericos & Presbiteros, vt habetur in cap. 1. in fi. 12. dist. & tradit latè Aug. de Ancona in tract. de Pote. Eccle. q. 104. arg. 1. ver. *Respondeo*, & post Apostolos Beatus Marcus illos primus instituit in Ciuitate Alexandrina, vt refert Cassia. in lib. de inst. Monacorum. Postea succedente tempore cum B. August. videret disciplinam Clericalem iam relaxari, vt retineretur symbolum vitæ Apostolicæ & Clericorum antiquorum, instituit Collegium Clericorum Regularium, prout de hoc sunt multa Iura in decreto, 12. quæstio. 1. & Refert Beatus Thom. 2. secundæ, quæst. 189. articulo 8. Ex istis Clericis Regularibus propagatus est ordo Canonicorum Regularium prout tenet S. Thom. in loco supra allegato. Vinc. in Speculo doctrinali, lib. 18. capitu. 16.

Vbi

Vbi inquit. *Ordo Canonicorum Regularium primò ab Apostolis, postea à B. Augustino regulariter fuit institutus.* & in Speculo historiali, lib. 16. cap. fin. inquit, *Aug. factus Sacerdos Monasterium Clericorum instituit, & cœpit viuere secundum Regulam sub Sanctis Apostolis constitutam.* B. Antoninus in 2. parte suæ Cronicæ, tit. 15. ca. 16. §. 7. Volat. lib. 21. Com. ibi. *Ordo Canonicus non tam ab Augustino institutus, quàm renouatus: ab Apostolis enim sumpsit exordium.* Fasciculus temporum in 6. ætate vbi inquit, *Ordo Canonicus cœpit reflorere in Eccles. Beluacensi. tempore Iuonis & Ruffi.*

Item fatentur Pontifices Benedictus 12. in sua extrauag. quæ reperitur inter constitutiones Canonicorum Regularium. Idem Eugenius IIII. in Bulla producta, quæ iudicio meo fidem optimam facit. Nam cum materia posset dici dubia, standum est in dubiis determinationi Papæ, cap. *In literis*, de test. spol Io. And. in capitu. *Dilecto*, de præb. Et dicit Sanctæ Thom. secunda secundæ, artic. 12. quæstio. 21. quòd in decisionibus causarum magis est standum authoritati Papæ, quàm cuiusuis alterius etiam Sancti Doctoris.

Nec obstat, quòd verba Bullæ videantur enunciatiua, quia iudicio meo, sunt dispositiua & per modum causæ. Nam Papa asserit velle restituere templum Lateranense istis Canonicis, à quibus olim regebatur, & quòd fuerunt amoti à Bonifacio, & ideò restituit ijs, vt in eo retineatur Symbolum vitæ Clericorum, quæ vigebat tempore Apostolorum, & quam Aug. diuinis regulis decorauit, affirmando, quòd ab illis Canonici in Eccle. Lateranensi, per eum introducti processerunt, & sic propter istam causam disponit. Quo casu assertio huiusmodi probat, & fidem facit, Bar. in l. *Emptor.* §. *Ancilla.* de rei vendica. Alex. consi. 46. colum. 2. volum. 1. Ias. in l. *Ex his.* nume. 1. C. de mili. test. Deci. in l. Si quis in conscribendo. nume. 4. C. de pactis. *Nota.*

Secundò facit, quia Bulla emanauit motu proprio, & ex certa scientia, quo casu fidem facit. Alex. consi. 112. *Volu.* 7. Soci. consil. 87. volum. 3. cum sumi.

Tertiò, quia in omnem euentum, transfert onus probandi in aduersarios. etiam quando agitur de facto tertii, vt est gloss. in cle. literis. de probat. Sed per aduersarios nihil est probatum saltem

concludenter, ergo, & præsertim quia declarationem Eugenii sequuntur Nicolaus V. & Sixtus IIII. Item quia sumus in antiquis annorum centum & vltra. Quo casu narratiua Papæ fidem facit, latè per Rim. de ant. temp. parte prima.

Vlterius, Quod isti Canonici descendant ab illis, probatur sufficienti partium enumeratione. Et primo, quia conueniunt in nomine. Nam sicut illi vocantur Clerici, ita & isti, & licèt quandoque vocentur Canonici tamen idem sunt, & promiscuè iura vtrunque nomen illis attribuunt, vt habetur in c. *Certè*. & in ca. *Nolo*. 12. q. 1. & in cap. *obseruandum* 15. quæst. 2. vbi prohibetur Clericos munera suscipere, & Grat. declarat, intelligi de Canonicis Regularibus, & in cap. *In omnibus*. iuncta glo. in verb. *vt Canonici*, de consec. dist. 5. vbi text. loquitur de Canonicis, & Clericis in communi viuentibus, & glo. intelligit de Canonicis Regularibus, Facit text. in cap. *Cum causam*. de electio. vbi simpliciter nominat Clericos, & tamen loquitur de viuentibus sub Regula Sancti Augustini, & in cap. *Dilecto*. de iudiciis, vbi semel dicit Prior & Clerici, & postea dicit Prior & Canonici ad idem cap. *Quoniam*. de vit. & honest. Clerico. iuncta gl. in verb. *Clericos*, & patet, quia Regula ipsa Canonicorum Regularium inscribitur, *De communi vita Clericorum*. & quòd illi antiqui Clerici uocarentur etiam Canonici, est text. cum glo. in ca. *In omnibus*. de consec. dist. 5. cum simil.

Secundò probatur identitas ex habitu lineo ab ipso Deo instituto, ut habetur Exodi. cap. 28. & 39. & quòd Apostoli usi fuerint habitu lineo, habetur in Historia Sancti Siluestri de S. Eufrosino, qui Romam uenit indutus collobio candido, quòd fertur fuisse Sancti Iacobi Apostoli, & in Apoc. legitur de Sanctis, qui ambulabant in albis lineis, & ibi not. Nicol. de Lira, & ita instituit August. Clericos suos deferre debere, & patet in Sermone suo, qui incipit, *Charitati vestræ*, vbi dicit, *byrrum & tunicam lineam nemo accipiat, nisi in communi*, prout etiam hodie Clerici ac Presbiteri, & Prælati utuntur vestibus lineis, & hic est habitus proprius Canonicorum Regularium, ut glo. in clem. 1. in uerb. *Habitus*. de elect. Nec obstat, quòd super habitu lineo deferant cappam, quia attenditur habitus interior, & non exterior, ut per glo. ibi, et per Imol. num. 29. & per gl. in cle. ne in agro. §. statuimus, ibi, prox. de statu Regularium.

Tertiò

Tertiò probatur identitas etiam ex professione. Et primo, quia viuunt in communi, prout viuebant tempore Apostolorum, & tempore ipsius Augustini, vt habetur in cap. *Nolo.* & in cap. *Non dicatis.* 12.q.1. & tradit Vrbanus Papa in cap. *Videntes.* ea cau. & q. & habetur in cap. *Præter hæc.* 32. distin. Abb. in cap. *Deus qui.* de vit. & honest cler. & in cap. *Episcopus.* de præb. Præpos. in capit. 1. 44. dist. Barb. de præstantia Cardinalium. q. 6. Nec ob. tex. in cap. *Certè* n.1. vbi Aug. videtur tolerare Clericos volentes tenere proprium, quia verum est, quòd tolerat Clericos viuentes extra Collegium, non autem in Societate sua, vt dicit expresse in d. cap. *Nolo,* & clarius in cap. seq. Vbi dicit, quòd viuentes in sua Societate omnibus renunciabant, & voluntatem abnegabant: ex qua abnegatione probatur etiam votum obedientiæ, quòd nihil aliud est, quàm negare propriam voluntatem, & voluntati alterius parere, vt tradit Aug. de Ancona in d. trac. de pot. Ecc. q. 91. De voto etiam castitatis non est dubitandum, vt per August. in 2. Sermone de commu ni vita Clericorum. Vbi inquit, quòd Clericus professus est Sanctitatem, & Clericatum, per quod verbum. *Sanctitatem,* intelligitur de castitate, vt per Aug. de Anc. in d. q. artic. 3. Et licet tempore Augustini non fieret fortè professio formalis, prout hodie fit, tamē satis est, quòd in susistantia, & quo ad effectum idem faciebant, vt dicit S. Thom. in 4. Sententiarum. distin. 38. art. 2. q. 3. vbi inquit, quòd antequàm essent istæ Regulæ, quæ modo sunt, erat similis modus viuendi, qui hodie reductus est ad Regulam, & tradunt Io. de Turrecrem. 17. q. 1. in summa, & Prædo. in cap. 1. 44. dist.

Quartò probatur identitas ex nomine, & qualitate Prælatorum dicti Ordinis, qui propriè sunt Presbiteri, & Præpositi, vt dicit August. in *Speculo, & in d. ca. Non dicatis.* 12. quæst. 1. Nam licèt hic ordo Canonicorum Regularium habeat aliquos Abbates, hoc fuit per accidens; nam Regulariter non habent Abbates, sed Præpositos & Priores, vt declarat Innoc. in c. *Cum titulorum,* per illum text. iuncto. cap. *Monaci.* de senten. excom.

Et licèt multæ fuerint factæ reformationes istius Ordinis per diuersa tempora, per hoc non tollitur substantia & identitas ipsius, iuxta l. *Opponebatur.* de iudi. consi. Rom. 198.

Nec obstat, etiam, quòd in Bulla Eugenii dicitur, de nouella plātatione apud Frisonariam, quia intelligitur de vltima planta, pro-

Kk 3 pter

pter reformationem ibidem factam dicti Ordinis, ab ijsdem non autem quòd nouus ordo fuerit institutus indicto loco; quia apparet ex Bullis Alexan. 4. & Gregorii 10. quòd ante trecentos annos erat ordo Canonicorum Regularium in dicto loco de Frisonaria.

Ex quibus, & multis aliis conclusum fuit, modernos Canonicos descendere ab illis, quos Beatus Augustinus instituit.

Secundo principaliter dubitatum fuit, posito quod Canonici moderni censeantur esse de illis, quos instituit B. August. An debeant præcedere Monacos S Benedicti. & conclusum fuit similiter pro parte affirmatiua.

Primo propter antiquiorem institutionem ipsorum factam à Diuo Augustino, qui fuit longè ante Benedictum, quæ institutio in materia præcedentiæ attendi debet iux. gloss. in ca. *Quorundam.* in verb. *Prædicatorum.* de elect. libr. 6. & clarius apparebit ex infra dicendis.

Secundo facit prior approbato dicti Ordinis Canonicorum Regularium, quæ deducitur tacitè & expresse. Tacitè, quia omnes Regulæ ante Concilium Lateranen. censebantur ipso iure approbatæ. cap. fi. de Reli. domi. & not. gloss. in verb. *Præcessit*, in capitu. *Vnico.* §. pen. eo. tit. lib. 6. pro quo etiam est tex. in ca. *Parsimoniam.* vbi not. omnes 41. dist. & in l. 1. de Collegiis illicitis, quæ licèt sit lex ciuilis, tamen debet seruari in foro Canonico, nisi contrarium reperiatur de iure Canonico decisum, iux. tradita in cap. 1. de no. ope. nunc. Item censetur approbata Regula ante Regulam Benedicti, cum fuerit instituta ante illam per centum annos & vltra. Per quod tempus præsumitur tit. iux. l. hoc iure. §. *Ductus aquæ.* de aqua quot. & æst. cap. super quibusdam §. Præterea, de verb. sig. Item, quia ordo huiusmodi fuit institutus per Episcopum, & sic per Ordinarium, qui non reperiebatur prohibitus ante dictum Conciliũ, dicto cap. fin. Ergo &c.

Præterea dicitur Ordinem huiusmodi fuisse expresse approbatum ante Ordinem Benedicti per Gelasium in capitu. *Sacrosancta.* 15. dist. vbi approbantur in genere omnia opuscula Augustini, inter quæ est ipsa Regula Canonicorum. Ergo censetur approbata ab ipso Gelasio, qui Gelasius fuit filius Valerii Episcopi Hipponen. qui ordinauit D. Aug. & in successorem elegit. Vlterius cum negari nõ possit ordinẽ huiusmodi fuisse approbatũ, saltem per Inn. II. in

in capitu. *Perniciosa*. 18. q. 2. huiusmodi confirmatio actus,qui à principio validus erat, (vt supra probatum fuit,) trahitur ad tempus ipsius institutionis ac si tunc confirmatus fuisset, vt est doct. Bal.in l. *1*.C.de testa.manu latè Paris.consi. *19*. nu. 57.lib. *1*.

Tertiò principaliter deducitur dignitas,& præcedentia Canonicorum ex Clericatu quem habent annexum originaliter. cap.*Nolo*.cap.*Non dicatis*.& cap. *Certè*.cum simil. *12*.q. *1*.quia non potest esse Canonicus, qui non sit Clericus. Not. Abb.in c. 2.de instit.Et quòd isti Canonici fiant Clerici ab initio,tradit Archi. in cap.*Mandamus*. *19*.q.st.& B.Thom.secunda secundæ.q. *189*. art.8.

Monaci verò ex eorum institutione erant Laici. C. *De Episc*.& Cle.l.generaliter,canonizata in cap.*Generaliter*. 16.q. 1. Quinimò de iure non poterant Clericari,vt not.Præpo.in cap. *Priscis*. *55*.distinct & in cap.*Requisitus*. 1.q.7.nisi ex causa necessitatis, vt in d.c. *Priscis*,& in capitu.*Moderamine*,& in cap.*Ex auth*. *16*.q. *1*.quia alia causa est Monaci, alia Clerici.Monaci.n.officium est plangentis, Clerici verò docentis.cap.*Hinc est*. cap. *Monacus*.capit. *Alia causa*. *16* q. 1. Et inde dicitur,quòd vix optimus Monacus facit Clericum bonum,capitu.*Legitur*. ea.causa & quæstio.Et ideo scribit Hier.ad Ruffum,Sic viue in Monasterio, vt Clericus esse merearis,cap. *Sic viue*, *16*.q. *1*.& quòd Monaci essent laici, & nõ Clerici,patet, quia soluebant decimas prout cæteri laici.glo.in capitu.*Ex parte*. il *1*.in verbo, *Laborum*. de decimis. Et licèt hodie Monaci fiant Clerici, Clericatus huiusmodi competit eis per accidens, & non originaliter ex institutione,prout competit Canonicis, vt dicunt Thom.et Abb.in locis præallegatis. Ex quo sequitur quòd causa naturalis attendi debet, & præualet causæ accidentali, vt no. Bar. in l. *3*. ff. de tut.& in l.fi.de off.Procons. & leg. & ista antiquior ordinatio circa præcedentiam attendi debet,vt no.Abb.in term.in cap.*Statuimus*. col.2. versi.nota ex prædictis, de maio.& ob. vbi dicit, quòd tanta debetur reuerentia Ordini,quòd olim quando Monaci, non erant Clerici,simplex Clericus præferebatur Abbati,iux.cap.à *Subdiacono*.*93*.distin. Et propterea non obstat,quòd hodie Monaci sint arctioris vitæ, & ideo fiat transitus ex Canonicis ad Monacos, quia circa præcedentiam non attenditur comparatio meritorum, sed Ordinum,vt not. Gemi.in ca.*Quamuis*.§. *Quamquàm*, nume. *2*. de prçb.in *6*.Deci.in ca.2.col.*3*.de re iud.Felin. in cap. *Postulasti*.

col.2,de rescrip. prout patet in Mendicantibus qui licèt sint Clerici,& arctioris vitæ,tamen postponuntur aliis. Et quia priuilegium Clericatus concessum Monacis ex post facto, debet intelligi sine præiudicio alterius,vulg.l.2.§.*Merito*,ne quid in loco publico.cap. *Quamuis*.de rescrip.in 6.

Nec obstat huic fundamento Clericatus, quod dicitur ab aliquibus,Canonicos Regulares non debere gaudere priuilegio Clericorum,quia non sunt simplices Clerici: quia priuilegium videtur remansisse penes Clericos Seculares, qui ipsos Regulares præcedunt.Nam vt dicit Augu.lib.9. Confessionum, & in sermone qui incipit,*Charitati vestræ*, Clerici omnes originaliter viuebant secundum vitam Regularem, & cum inciperent vitam huiusmodi relaxare,instituti sunt Canonici Regulares per Aug.iux. priorem vitã, ad retinendum illius symbolum. Clerici verò qui non seruabant Regulam, vocati sunt Seculares, quasi participantes de Regulari quo ad ordinem,& de Seculari,quo ad vitam, vt dicit gl.in capitu. *Licet in corrigendis*.in vers.*Seculares*.de of.ord.& ibi declarat Abb. col.fi.nu.5 & Præpo.in cap.1.col.34.in fin.ver.3 tempus.44.dist. post Host.in summa,de vit.& hone.Cler.§ à quibus ĩ prin.Et ideo B.Augu.vocat Clericos Seculares claudos tanquam claudicantes, & vitam rectam Clericalem non tenentes in capitu.*Certè*.12.q.1. Ex quo infertur, quòd Canonici Regulares, qui seruant antiquam Regulam Clericorum, verè illis succedunt,& digni sunt maiori laude,cum perseuerantes in bono dicantur esse melioris conditionis, quàm ab eo deuiantes,cap.*Si ex bono*.de pœn.dist.4.cap.*Eum qui*, de præb.in 6.& licèt Clerici Seculares,hodie eos præcedant, hoc procedit,quia sunt sub Episcopo, & sic ratione capitis, arg.capitu. *Quamuis*.il 1.de præb.lib.6. Nam membra sequuntur caput cap. *Non liceat*,in princ.de præscrip. Et ideo si Ecclesia Cathedralis esset Regularis, prout multæ sunt, Canonici Regulares illius Ecclesiæ præcederent quoscunque Clericos,ratione capitis, prout seruatur in practica.

Quarto principaliter deducitur præcedentia Canonicorum ex dignitate Instituentis, idest Augustini, qui fuit non solum magnus Episcopus,vt dicit tex.in cap.1.de obli. ad ratio. sed etiam solemnis Ecclesiæ Doctor,& secundus post Apostolos,vt habetur in cap. *Vnico*.§. *Sic alma mater*,de reliquiis & venerat.Sanctorum,lib.6.Et

non

non est dubium,quòd ordinatus à maiore præfertur,etiam si sit postea ordinatus.c.*Per tuas*,vbi Abbas,& alii not.de ma.& obed.Ideo dicunt quod ordinatus à Papa, licet posterius, præfertur ordinato prius ab Episcopo,facit,c.*Quia sæpe*.§.2.qui de præb.in 6. Benedictus verò fuit simplex Abbas,quod est nomen solicitudinis,& non dignitatis,vt est gl.in c.*Tuam*,in verb.*Non ascēdat*.de æta. & qual. & in c.*Accedens*,in ver.*Abbatem*. 50.distin.& competit etiam cuilibet Pręposito collegiorum secularium, & artium vilium,vt trad. Alci.in l.Collegiarum, de ver. sig. Et ideò in Ecclesia postponitur Ostiario,& aliis in minoribus ordinibus constitutis. ca.*à Subdiacono*.93.dist. Nam dignitas & priuilegium Abbatum nostri temporis,eis competit ex speciali priuilegio, Sed. Ap. de priuil. lib. 6. & potest concedi huiusmodi priuilegium, prout sæpissimè cōcessum fuit, & conceditur etiam Prioribus non habentibus superiorem, vt not.gloss.in cap. *Abbatem*. eod.ritu. & lib. Quia istæ Prælaturæ quando sunt in capite æquiparantur.c.2.& c.*Cum illorum*. de sent. excom.cum gloss.in verb.*Abbatem*. vbi notant omnes, & propterea non obst.quod dicitur Monacos videri digniores,quia habent Abbates naturaliter:Canonici verò per accidens, vt videtur dicere Inn.in d.cap.*Cum illorum*,in verb.*Abbatem*,quia Abbatia per se nihil est;sed dignitas prouenit ex post facto,eo tempore,quo etiam Canonici habuerunt, prout habent multos Abbates, & maiores Prælatos, licèt habeant etiam Archipresbiteros Priores, & prout etiam nouissimè multi Priores erant apud istos Monacos, ut in ca. *In singulis*.& c.*Ea quæ*.de statu Monacorum.;c. fi.de Capellis Monacorum, & quòd Canonici habeant multos Abbates, habetur in dict.cap.*Monaci*,& cap. *Cum illorum*, & in capitu. *Intelleximus*,de æta.& qua c.cum I. & A.de re iud.capit. *Significasti*.il 2. de homic. cum in infinitis simil. Vnde cum superuenerit dignitas a Sed. Ap. Abbatibus omnibus æqualiter censetur concessa, quia vna determinatio respiciens plura determinabilia, ea pariformiter determinat, vulg.l.iam hoc iure.de vulg.& pup. Ideò cum ad hoc sint pares in dignitate, uideretur seruanda antiquitas in promotione, prout fit in Episcopis,arg.l.1. C. de consu.lib.12. Doct.in l.2.prius de uulg.Boe.ord.grad.num.5. vel ratione Ordinis Canonici essent præferendi.

Quinto principaliter pro Canonicis facit cōsuetudo vrbis,in qua

Ca-

Canonici præcedunt, & quæ consuetudo vrbis potissimum debet attendi in istis præcedentiis, vt dicit Bald. in cap. *Cum olim*. in prin. de consue. Præp in cap. *Episcopus*. 17. dist. Deci. in c. *Clericis*, de iudiciis. & in cap. *Auaritia*. de præb. vbi arguit per hoc quòd Monaci debent præferri Canonicis, quia in vrbe præcedunt, quod est falsum, & ideò facit in contrarium.

Vnde non videtur attendenda communis opinio Doctorum, quæ videtur esse in fauorem Monacorum; cum non sit fulcita Iuribus & rationibus, vt dicit Augu. in cap. *Ego solus*. 9. dist. & Doct. in cap. 1. de consti. consimilib.

Postremo fuit dubitatum cum in Concilio Tridentino repetiãtur Abbates Congregationis Lateran. Canonicorum Regularium, & Congregationis S. Benedicti, qui debeant præcedere, & videbatur, quòd Lateranen. præcedere deberent. Nam stante conclusione superius firmata in fauorem Canonicorum Regularium, cum Abbates ipsi admittantur in Concilio tanquàm repræsentantes eorum Congregationem, & non ex propria persona. Quod ex eo patet, quia tres ipsorum tantum, non autem omnes admittuntur, quia sunt Abbates temporales, & non perpetui, & quia tres insimul constituunt vnum votum tantum. Videbatur inquam; ex hoc inferri, quòd deberet attendi dignitas ipsius repræsentati sicut videmus in Legatis Principum, in quibus non attenditur dignitas legatorum, sed ipsorum Principum: vt per Mar. Laur. in tractat. de Legatis Principum. q. 27. cum similib.

Ex aduerso tamen consideratum fuit, quòd isti Abbates non admittuntur in Concilio simpliciter tanquàm legati, quia si non essent Abbates non admitterentur. Ideo, cum in eis consideretur propria qualitas Abbatialis, resolutum fuit quòd circa præcedentiam habeat in eis seruari ordo, qui seruatur in Abbatibus perpetuis, & in Episcopis; vt scilicet attendatur antiquior promotio ad Abbatiam, iux. trad. in cap. *Episcopos*. 16. distinct. in capit. fin. 75. distinct. cum simil. prout aliàs, licèt per modum prouisionis per Sanctitatem V. prouidè rescriptum fuit.

RELA-

Relatio Illustrissimorum ac Reuerendissimorũ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Io. Michaelis Saraceni, Tit. Sanctæ Anastasiæ, ac Bernardini Scoti, Tit. Sancti Matthæi.

Sanctissime Pater, pedum post oscula beatorum.

AVSA præcedentiæ inter Canonicos Regulares Congregationis Lateranen. Ordinis Sãcti Augustini, & Monacos Congregationis Cassi. Ordinis Sancti Benedicti, iam inde à tempore Innocentii 8. anno 1489. controuersa ac ventilata fuit, multaque hincinde emanant consilia, & responsa celeberrimorũ Doctorum, & collegiorum Italiæ; ex quibus difficilis, & ardua facta est huiusmodi quæstio. Vtra scilicet ex dictis Congregationibus alteram præcedere debeat. Cumque eadem causa iampridem à Santitate Vestra nobis delegata fuerit, primò decidenda, secundo verò referenda. Nos, vt par est, S. V. obtemperantes, relationem in his scriptis prout oretenus eadem S. V. iniunxit facimus.

Auditis siquidem multotiens partibus, & his quæ hincinde allegata sunt diligenter examinatis, primò dubitatum inter nos fuit, An ex deductis constaret Canonicos Regulares qui sunt in causa, descendere à Clericis, siue Canonicis Regularibus, quos instituit Beatus Augustinus, vel de illis esse censeri. In quo atticulo conclusum per nos fuit pro parte affirmatiua. Rationes ita decidendi præter aliàs fuerunt. Primò tex. in cap. *Nolo.* & in cap. *Non dicatis.* & in cap. certè. 13. q. 1. in quibus iuribus Beatus Augustinus præcepit Clericis qui cum eo viuere velint, ne quid proprium habeant, sed omnia in communi; eum ipsa Ordinis susceptione, non solùm facultatibus, sed voluntatibus propriis se subdederint, quæ qualitates omnes maxime conueniunt his Canonicis Regularibus, qui & ipsi sunt Clerici, et Ordinis Sancti Augustini, ac in communi omnia possident, obedientiam quoque sub Regula Beati Augustini profitentur. Meritò igitur de illis sunt censendi, talia enim sunt subiecta,

cta, qualia prædicata demonstrant l. *Fundum*, instructum. ff. de fund.instr. & ad probationem identitatis sufficit concursus duarũ qualitatum.l.*Forma*.ff.de censi.per Bart.in l.*Demonstratio*.col.pen. de cond. & demonst. Secundò hanc conclusionem nostram confirmat bulla quædam Eugenii IIII. in actis producta pro parte Canonicorum Regularium, quæ dirigitur Canonicis ipsis Regularibus,qui tunc temporis erant in Monaste. Sanctæ Mariæ de Frisonaria,illosque Eugenius appellat sub his verbis. *Diuinam in terris familiam Clericorum, qui vitam religiosam ducerent, & ad exemplũ nascentis Ecclesiæ,sanctam seruarent institutionem Clericorum,quos Canonicos appellamus*. Et paulo post. *Huius profectò Sacri Ordinis, & sancti propositi,post Sanctos Apostolos Primus in Alexand. Eccle. Marcus Petri discipulus fuit institutor & conditor.& gloriosus Doctor Augustinus eos diuinis Regulis decorauit.* Ex quibus verbis Eugenii, arguitur manifestè istius ordinis antiquitas & institutio, & licèt ea verba prolata sint à Papa enunciatiuè, & quæ concernant factum alienum,tamen negari non potest, quin præsumptionem in antiquis inducant, quæ saltem transferat onus probandi contrarium in aduersarium,iuxta no.per glos.pen.in cap.*Nonnulli*.§ fin.de rescrip.vbi Abb.dicit illud esse quasi commune dictum, & in practica solere seruari,& est gl.in clem.literis.in verbo,*Fecisse narramus*. vbi Paulus de Leaza. & Io.& Imo. & traditur per Fece. de Senis consil.27. Tertiò non parui momenti sunt auctoritates hystoricorum,quibus in parte cum de antiquis factis dubitatur,credendum. li.*Septimo mense*,de stat. homin. qui testantur istos Canonicos Regulares à Beato Augustino institutos fuisse cum in Ecclesia Hyppo nensi esset Episcopus. Ex his itaque iuribus ac rationibus, firmata fuit inter nos conclusio,quòd Canonici Regulares prædicti censen tur esse de illis, quos Beatus Augustinus instituit.

Secundò loco dubitatum est,præsupposito quòd Canonici Regu lares,qui sunt in causa,censeantur de illis,quos Beatus Augustinus instituit. An ex hoc inducatur, quòd debeant præcedere Monacos Sancti Benedicti, qui similiter sunt in causa, & in hoc quidem dubio, in quo clauus totius causæ vertitur, post multa, facta fuit per nos resolutio, quòd in processionibus, cæterisque actibus publicis Canonici Regulares, ac eorum Abbates, & Prælati dimissa superiori veste,seu cappa,retenta linea,& in Clericali habitu incedẽtes

more

more Clericorum Secularium præcedere,præferrique dabeãt Caſſin. Monacis, Rationes ex multis potiſſimæ hæ fuerunt, quæ nos, vt ita ſtatueremus, induxerunt. Prima ratio fuit, quia Canonicis Regularibus competit eſſentialiter ordo Clericatus,& per ſe ſunt Clerici, vt probatur in prȩalleg.cap. *Nolo.* & cap. *Non dicatis.* & capitu. *Certè.* 12.q. in quibus iuribus hoc eſt expreſſum. Non idem autem eſt in Monacis, qui non eſſentialiter, nec per ſe, ſed per accidens ſunt Clerici, probatur in capitu. *à Subdiacono.* 93. diſtin. Vbi Monacus, quinimò & Abbas poſtponitur quibuſcunque Clericis etiã Oſtiariis. Et Hieronymus ad Ruſticum Monacum ſcribens in cap. *Sic viue.* 15. quæſt.1. inquit, *Sic uiue in Monaſterio, ut Clericus eſſe merearis, & diſce longo tempore, quæ poſtmodum alios doceas.* Et per hanc rationem in caſu noſtro Beatus Thomas ſecunda ſecundæ.q. 188. art. in reſponſione ad ſecundum articulum expreſsè tenuit Canonicos Regulares vt digniores propter ordinem Clericatus annexum, præferendos Monacis Sancti Benedicti. Quod etiam comprobatur, Quia contemplatiua ſimul & actiua vita Clericorum, in adminiſtratione Sacramentorum, aliorumque ſpiritualium, dignior ac nobilior eſt ſola contemplatiua Monacorum. capitu. *Niſi cum pridem*, vbi Io. And. de renuntia. Secunda ratio fuit antiquior inſtitutio Canonicorum Regularium. Nam Beatus Auguſtinus præceſſit Benedictum auctorem Congregationis Caſſinen. per annos centum & plus. Quæ antiquior inſtitutio in prælationibus præcipuè attenditur, vt not. in l. *Cum quid.* ſi cert. pet. & in capitu. *Qui prior.* de regu.iur.in 6. Et hanc etiam rationem antiquioris inſtitutionis, maximè adiuuat maior dignitas in ipſo inſtitutore, cum Beatus Auguſtinus tempore huius inſtitutionis eſſet Epiſcopus Hypponen. & ſic dignior ſancto Benedicto, qui erat ſimplex Monacus.

Supradictis tamen, atque aliis iuribus, & rationibus, quæ breuitatis cauſa conſultò omittuntur, aduerſabantur auctoritates doctorum in hoc articulo ſcribentium, qui & numero, & grauitate, communem conſtituunt opinionem, inter quos etiam conſulta extant Collegiorum Patauini, Ferrarienſis, & Bononienſis, quorũ ſcribentium ea eſt ſententia, vt Monaci Ordinis Sancti Benedicti Congregationis Caſſin. præcedere debeant Canonicos Regulares Sancti Auguſtini, Congregationis Lateranen. Ratio eorũ potiſſima

vide-

videtur esse, quòd in institutionibus Regularum non tam ipsa institutio, eiusque prioritas in tempore, quàm approbatio Sedis Apostolicæ sit attendenda, sine qua nulla noua Regula, nulla noua Religionis erectio fieri debet, stante in id expressa prohibitione Concilii Generalis, de qua in c.fi. de relig. domi. Approbatio etiam Regulæ Augustini, ac institutionis. Canonicorum Regularium, nullibi apparere videbatur facta à Sede Apostolica. Contra verò regula Sancti Benedicti specialiter, & expresè videbatur approbata, per Beatum Gregorium Papam, qui lib. secundo Dialogorum de Regula Benedicti specialem mentionem facit.

Nusquam approbatus ordo Canonicorum vide præfat.

Hoc tamen fundamentum Cassinen. elidi videbatur propter longæuam tolerantiam totius Ecclesiæ, ac Sedis Apostolicæ, quæ non tam diu tolerasset hanc Beati Augustini Regulam, ac institutionem, nisi vel expresè approbando, vel illam saltem tacite confirmando ad not. per Doct. in cap. *Cum Ecclesia.* Sutrina de causa poss. & propret. Proptérea colligebatur etiam approbatio Regulę Sancti Augustini, ex tex. in capit. *S. Roma. 15.* distinct. Vbi Gelasius Papa inter ea, quæ narrat recepta fuisse à Rom. Eccle. enumerat opuscula Beati Augustini, inter quæ præcipuum locum videtur tenere sermo de communi vita Clericorum, quæ est Regula ipsius Augustini, ex quo videtur saltem generaliter facta à Gelasio illius Regulę approbatio. Atquè is Gelasius pręcessit per centum annos Beatum Gregorium, qui dicitur approbator Regulæ Benedicti. Quin etiam in primitiua Ecclesia licitum erat passim cœtus, & Congregationes instituere in honorem Dei ac fidei exaltationem. Nec verisimile est Beatum Augustinum nouam illam institutionē fecisse sine interuentu eorum, quæ ad illius robur & firmitatem necessaria essent.

Gelasio sedente Benedictus Rafus ex Ciacon.

Veruntamen in hoc iurium, & rationum conflictu, tutior via visa est, quam Rom. Ecclesia vti magistra, & mater omnium nos docuit, quippe ex longissima consuetudine, in conspectu tot Roman. Pontificum in Vrbe obseruata, vtraque etiam parte acquiescente inductum est, vt in processionibus, aliisque actibus publicis, Canonici Regulares dimissa superiori veste lanea, ac retenta linea (Clericos se esse significantes) pręcedant Monacos Sancti Benedicti Congregationis Cassinen. Huius itaque consuetudinis normam, ab

Ecclesia

Ecclesia Romana obseruatam, nobis amplectendam duximus, quæ in processionibus, & similibus actibus attendi debet, quo ad istos Religiosos; vt tradit expresse Bald. in l. *Obseruare.* §. antequàm. de ob. proconsul. & lega. Quæ consuetudo maximè opportuna visa est, vt huic liti finem imponere, omnesque eorum Religiosorum contentiones sopire atque extinguere possit.

Vltimo verò loco propositum fuit per nos dubium, an in Concilio generali Abbates Canonicorum Regularium præcedere debeant Abbates Ordinis Sancti Benedicti, atque in hoc articulo, verissima ac iuridica visa est resolutio, olim facta coram S. V. quòd nulla habita ratione Ordinum, & Congregationum, illi Abbates præferri debeant, qui primo fuerint ad Abbatialem dignitatem promoti; sic enim & in Episcopis, aliisque similibus dignitatibus videmus statutum fuisse a iure cap. *Placuit.* 18. distin. gloss. & doctor. in capitulo *Fina.* 75. distinctio. & in cap. *Episcopos.* 17. distin.

Hæc igitur sunt Beatissime Pater, quæ præcipua ex multis colligenda, ac S. V. referenda duximus in presenti causa precedentie, in qua etiam sententiam ex mandato S. V. subscripsimus conformem resolutionibus per nos factis, arbitrantes ita & S. V. ex iure & æquo diffinite posse, saluo semper sapientissimo, ac prudentissimo illius iudicio, cui nos in omnibus subijcimus, finemque dicendi facientes, S. V. pedes humiliter atque deuotè deoscu- lamur &cæt.

SEN-

Sententia lata à Sanctissimo Domino Nostro Pio IIII. Pont. Max. in causa præcedentiæ, ad relationem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, in fauorem Clericorum Canonicorum Reg. Saluatoris Lateranen. Ordinis Sancti Augustini.

HRISTI Nomine inuocato, pro Tribunanali sedentes, & solum Deum pre oculis habentes, per hanc nostram diffinitiuam sententiam, quam ferimus in his scriptis, in causa & causis, quæ coram nobis, & quas dilectis filiis nostris Ioanni Michaeli Saraceno, titu. Sanctæ Anastasiæ, Ioanni Baptistæ Cicadæ, titu. Sancti Clementis, ac Bernardino Scoto tit. S. R. E. Cardinalibus, primo audiendas, cognoscendas, & per eos decidendas, & terminandas, & deinde per præfatos Cardinales, per Apostolica nostra rescripta nobis referendas comisimus, inter dilectos filios Abbates, Prælatos, & Canonicos regulares Ordinis S. Augustini, Congregationis Lateranensis, & vniuersam eorum Congregationem, ex vna, & Prælatos, Abbates, & Monachos Ordinis Sancti Benedicti, Congregationis Cassinensis, aliàs S. Iustinæ de Padua nuncupatos, & dictam eorum Congregationem, de, & super præcedentia, & iure inter eos præcedendi, tam in processionibus, quàm in generalibus, & synodalibus, seu prouincialibus Conciliis, omnibusque actibus publicis, & priuatis, rebusque aliis in actis causæ, & causarum huiusmodi latius deductis, & illorum occasione, quæ in prima, seu alia versæ fuerunt, & vertebantur instantiis, partibus ex altera, causa huiusmodi coram dictis Cardinalibus ad plenum ventilata, ac sæpius auditis partibus, & dubiis in ea plenè discussis, & resolutis, ac visis de iure videndis, & demum per dictos Cardinales nobis matura desuper facta relatione, Pronunciamus, Sententiamus, Decernimus, Abbates, Prælatos, & Canonicos Regulures Congregationis Lateranen. vti Clericos dimissa superiori veste, pallio, seu cappa, in linea veste, clericalique habitu incædentes, (quod etiam in alma nostra vrbe Romæ consuetum

 fuit,

fuit, & nunc obseruatur) in processionibus, & omnibus aliis actibus publicis, & priuatis, tam in dicta alma Vrbe nostra, nostroque & successorum nostrorum conspectu, quam alias vniuersis, ac quibuscunque aliis Ciuitatibus, terris, opidis, & locis, dictis Abbatibus, Prælatis, & Monachis Ordinis S. Benedicti Cassinen. præcedere debuisse, & debere, eosdemq; Abbates, Prelatos, & Canonicos Regulares dictamq; eorum Congregationem vt supra incedentes, dictis Abbatibus, Prælatis, & Monachis S. Benedicti, & eorum Congregationi in omnibus, & singulis præmissis præferendos, anteponendos, & in digniori loco collocandos fore, & esse. Abbates verò dictarum Congregationum Lateranen. & Sancti Benedicti singulariter, & de per se, absque eorum conuentibus, in Conciliis generalibus, prouincialibus, & synodalibus, & aliis actibus publicis & priuatis, in quibus Abbates de iure, vel de consuetudine locum, & votum habent, vel pro tempore quomodolibet habebunt, inter se se iuxta singulorum ipsorum Abbatum ibidem interuenientium priorem, & antiquiorem promotionem ad Abbatiam, ac illa promotione dumtaxat, non autem congregatione, & ordine cuius fuerint attentis, præcedere, ac præferri, & in digniori loco colocari debuisse, & debere, prout præferimus, anteponimus, collocamus: præferrique, anteponi, & colocari respectiuè mandamus, iactationes quoque molestationes, oppositiones, perturbationes, vexationes, & impedimenta quæcunque per præfatos Abbates, Prælatos, & Monachos dicti Ordinis Sancti Benedicti, & dictam eorum Congregationem eisdem Abbatibus, Prælatis Canonicis Regularibus dicti Ordinis, & eorum Congregationi, de & super præfatis omnibus, & singulis, & illorum occasione quomodolibet factas, pręstitas, & illatas, factaque, præstita, & illata, fuisse & esse temerarias, illicitas, indebitas, & iniustas, temerariaque, illicita, indebita, & iniusta, ac de facto pręsumptas, & præsumpta, illasque & illa præfatis Abbatibus, Prælatis, & Monachis fecisse, & facere minime licuisse, nec licere de iure. Et propterea de & super illis, ac dicto iure præcedēdi vt supra, omnibusque aliis, & singulis præmissis perpetuum silētium imponendum fore & esse, ac imponimus, vtranque partem in expensis iustis, & causis absoluentes. Ita est I.

Ita refero, & censeo pronuntiandum esse, Io. Michael Cardinalis Sarracenus.

Ita refero, & censeo pronuntiandum, Io. Baptista Cardinalis S. Clementis.

Ita refero, & censeo pronuntiandum esse, Bernardinus Cardinalis Tranen.

Lecta, lata & in scriptis promulgata, præsens & diffinitiua sententia, sub annulo Piscatoris, signata per eundem S. D. N. D. Pium PP. Quartum, Romæ in Palatio S. Mariæ de Araceli in Palatio eiusdem S. D. PP. anno à Natiuitate eiusdē Domini 1563. Indict. 6. die vero 23. mensis Septemb. Pontificatus S. D. N. D. Pij diuina prouidentia PP. IIII. anno Quarto, præsentibus ibidem Reuer. D. Alexandro Palanterio almæ vrbis Gubernatore, & Ill. D Com. Annibale Altemps ad præmissa, & singula vocatis specialiter, habitis, atque rogatis.

Breue eiusdem S D. N. in quo supplentur omnes, & singuli processus, & sententiæ prædictæ, defectus etiam substantiales, si qui forsan interuenerint, ac mandatur ab omnibus inuiolabiliter obseruari debere prædictam sententiam sub Pœnis, & Censuris.

Pius Papa Quartus.

AD futuram rei memoriam. Sedis Apostolicæ prouidentia circumspecta, ne rursus ea, quæ in controuersiis inter personas Ecclesiasticas; præsertim Altissimo sub regulari professione famulantes exortis, pro tranquillo religionis statu prudenter ordinauit, in molestos contentionis anfractus relabantur, maiorem solet, dum id res ipsa requirit, adhibere cautionem. Sanè nuper postquam sicut nobis innotuerat, ab antiquis vsque temporibus, etiam supra centum annos retroactos, lis & causa, seu controuersia inter dilectos filios, Rectorem generalem, & Canonicos Regulares Sācti Augustini Congregationis Lateranensis ex vna, ac Monachos S. Benedicti Ordinis Cassinen. alias S. Iustinæ de Padua congregationum partibus ex altera; super illorum præcedentia, seu iure procedendi

dendi suborta, & coram diuersis iudicibus, etiam in nostro Palatii Apostolici auditorio ventilata, ac demũ non sine animi nostri molestia, in æcumenico Concil. Triden. inter earundẽ congregationũ Abbates renouata fuerat. Nos Considerantes lites, & controuersias hmõi in Ecclesia; præsertim inter religiosas & reformatas personas, quæ relictis mũdi vanitatibus, votũ suũ in humilitatis spiritu, Domino & Deo nostro, qui se pro nobis vsque adeo humiliauit, vt formã serui acciperet, persoluere profitentur, nõ modicũ illi præclaræ Deoq; præcipuè dilectæ virtuti, quæ est humilitas labem infundere, populoq; scandalũ generare, & propterea illas omni rõne submouendas, publicæq; Religionis tranquilitati, ac ministrorum Dei reconciliationi, & mutuæ dilectioni quãprimũ consulendũ esse rati. Motu proprio dictas causas, & controuersias vbilibet & corã quibusuis iudicibus motas, & in quibusuis instantiis indecisas pendentes, ab eisdem iudicibus ad nos auocauimus, illasq; dilectis filiis nostris, Io. Michaeli S. Anastasiæ Sarraceno, Io. Baptistæ S. Clem. Cicadæ. ac Bernardino Scotto nuncupatis S.R.E. Præsb. Cardinal. audiẽdas, cognoscẽdas, et decidẽdas, per quãdã motus proprii schedulã, et deinde illas per aliud nostrũ rescriptũ eisdẽ Cardinalibus, p eos audiendas tantũ, nobisq; referendas cõmisimus, qui quidem Cardinales dictis partibus earumve Procuratoribus, & Aduocatis pluries auditis, dubijsq; emergentibus ad plenũ discussis, & resolutis, cõperto satis per eos, ex compluribus litteris Apostolicis, diuersisq; aliis documentis, rõnibus, & probationibus, quod ipsi Canonici fuerunt, et sunt de illis Clericis à S. Augustino; quinimmo à S. Apostolis institutis. Eosdẽ Canonicos tam suæ antiquę institutionis huiusmodi, quam etiam dignitatis Clericalis, qua eos statim quod professionẽ regularẽ emittunt insignitos esse oportet, aliarũq, qualitatũ in eis existentiũ rõne, dictãq; illorũ Congregationẽ Lateranẽ. Præfatos Monachos, et eorũ Congregationẽ Cassinen. pręcedere debere censuerunt, et concluserunt, suamq; conclusionem hmõi ad audientiã nostrã iuxta vltimi nostri rescripti præfati tenorẽ retulerunt, vnde nos illorũ relatione intellecta, eaq; per nos diligẽter examinata, quoniã eã in omnibus suis partibus veritati, et iuri cõsonã cõperimus, per nostrã diffinitiuã sentẽtiã Pronuntiauimus, Sententiauimus, Decreuimus, & Declarauimus Abbates, Prælatos, & Canonicos Regulares Congregationis Lateranen. vti Clericos dimissa superiori veste, Pallio, seu cappa in linea veste, Clericaliq; ha-

Lateranen. Frigdionarij sunt de illis originarie tramite.

bitu incedentes(quod etiã in alma vrbe consuetũ fuerat,& tũc obseruabatur)in processionibus, & omnibus aliis actibus publicis,& priuatis, tã in dicta vrbe, nostroq; & aliorũ Rom.Pont.successorũ nostrorũ conspectu,quàm alias in vniuersis,& quibuscunq; aliis Ciuitatibus,terris, oppidis,& locis, Abbates, Prælatos,& Monachos Ordinis S.Benedicti Cõgregationis Casiinen.prędictos,præcedere debuisse,& debere,ac eosdẽ Abbates, Prælatos,& Canonicos Regulares dictãq; eorũ Cõgregationẽ,vt præfertur incedentes, dictis Abbatibus,Prçlatis,& Monachis S.Benedicti,& eorum Congregationi, in oĩbus & singulis præmissis,præferẽdos,anteponẽdos,& in digniori loco collocãdos fore,& esse,Abbates vero dictarũ Cõgregationũ singulariter,& de per se absq, eorũ cõuẽtibus, in Cõciliis generalibus Prouincialibus,& Sinodalibus,ac aliis actibus publicis & priuatis,in quibus Abbates de iure, vel cõsuetudine,locũ & uotũ habẽt, vel pro tpe quolibet habebunt, inter sese iuxta singulorũ ipsorũ Abbatũ ibidẽ interuenientiũ, priorẽ & antiquiorẽ promotionẽ ad Abbatiã, ac illorũ promotione dũtaxat. non autẽ Congregatione,& ordines cuius sint attentis,prçcedere.& præferri,& in digniori loco collocari debuisse, & debere,prout ex tũc prætulimus, anteposuimus,& collocauimus, præferriq;, anteponi, & collocari mãdauimus:iactationes quoq; molestationes,oppressiones, perturbationes,vexationes,& impedimẽta quæcunq; per Abbates,Prælatos,& Monachos prædictos, & eorũ Cõgregationẽ Casiinen. eisdẽ Abbatibus,Prælatis & Canon.Regul. Cõgregationis Lateranẽ.super prçfatis oĩbus,& singulis, et illorum occasione quolibet factas, præstitas,& illatas,facta,præstita,et illata fuisse,& esse temerarias,illicitas,indebitas,& iniustas, temerariaq; illicita,indebita, & iniusta,ac de facto prsæumptas,& præsumpta,illasq; & illa Abbatibus, Prælatis,& Monachis Cõgregationis Casinen.hmõi fecisse, & facere minime licuisse,neq; licere de iure. Et propterea de, et sup illis, ac dicto iure præcedendi,omnibusq; et singulis aliis præmissis,perpetuum silentiũ imponendũ fore,& esse,& tũc imposuimus prout in rescripto,relatione,& sententia prædictis plenius cõtinetur. Ne autẽ de sententiæ aliorumq; prçmissorũ validitate, vllo vnquã tẽpore dubitari, ac propterea vel alio quouis prçtextu rẽ maturæ discussam, & iudicatã, rursus in controuersiam retrahi, neuè denuo in Ecclesia Dei inter tales personas religiosas, contentiones exoriri, ac populo scandala generari contingat, tempestiuè prouidere,

dere, ac supremam huic negotio manum apponere cupientes, nec-
non veriores literarum singulorum prædecessorum, ac rescripti
processus, relationis, sententiarumque præfatorum; & inde secuto-
rum tenores, præsentibus pro sufficienter expressis habentes. Mo-
tu simili, non ad ipsorum Abbatum, Prælatorum, & Canonicorum
Regularium Congregationis Lateranen. vel alterius pro eis nobis
super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione,
& certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ad
effectum executionis dictæ sententiæ, tum omnes, & singulos pro-
cessus, & sententiæ præfatorum defectus, etiam substantiales si qui
forsan in eisdem interuenerint, harum serie supplemus, ac eandem
sententiam, vna cum eius processu, validos & efficaces esse, suosq;
plenarios & integros effectus sortiri, & inuiolabiliter ab omnibus
obseruari debere, nec partes ipsas, ab eis vllo vnquàm tempore
quouis prætextu, quæsitouè colore resilire posse; Sed ad illorum ob-
seruationem teneri, censurisque & pœnis tam Ecclesiasticis, quam
pecuniariis, ad id cogi & compelli, neque Monachos eorumuè cõ-
gregationem, aduersus sententiam aliaue præmissa, in pristinum
statum quouis quæsito colore, vel ingenio restitui, nec illa oppu-
gnantes audiri, præsentesque literas de surreptionis vel obreptio-
nis vitio, aut intentionis nostræ, aut alio quouis defectu notari, seu
impugnari posse. Sicque & non aliter per quoscumque Iudices &
Commissarios etiam S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuili-
bet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctorita-
te, iudicari & deffiniri debere, ac quicquid secus à quoquam qua-
uis authoritate scienter, vel ignoranter attemptari contigerit, irri-
tum, & inane decernimus, præmissaque omnia perpetuo statuimus,
& quod ita fiant, & obseruentur, volumus atque mandamus. Simi-
liter venerabili fratri Episcopo Amerin. & dilectis filiis nostro in
alma vrbe, & eius districtu Viccario in spiritualibus, ac curiæ cau-
sarũ Cameræ Apostolicæ Auditori generalibus, per præsentes mo
tu pari mandantes. Quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se,
vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumq;,
vbi & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte Rectoris Gene-
ralis, & Abbatum, Prælatorum, ac Regularium Canonicorum San-
cti Augustini, Congregationis Lateranen. præfatorum, vel alicuius
eorum fuerint requisiti solemniter publicantes, ac illis in præmissis

 efficacis

efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant authoritate noſtra illos ſuppletione,decreto,ſtatuto, voluntate, & mandato aliiſque præmiſſis pacificè frui, & gaudere. Nō permitentes eos, vel eorum quempiam,deſuper per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari perturbari,vel inquietari. Contradictores qnoslibet & rebelles per ſententias, cenſuras, & tam Eccleſiaſticas, & pecuniarias, etiam arbitrio ſuo moderandas,& applicandas, quam etiam priuationis beneficiorum Eccleſiaſticorum,per ipſos contradictores obtentorum pœnas,aliaque iuris remedia, appellatione poſtpoſita cōpeſcendo,ac legitimis ſaper his habendis ſeruatis proceſſibus,illos ſententias,cenſuras, & pœnas huiuſmodi incurriſſe declarando,illoſque etiam iteratis vicibus aggrauando,& interdictum Eccleſiaſticum imponendo, inuocato etiam ad hoc ſi opus ſit auxilio brachii ſecularis Non obſtantibus præmiſſis,ac fœl.re.Bonifacii Papæ VIII.prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilii generalis de duabus dietis,dummodo quiſpiam præſentium vigore, vltra tres dietas ad iudicium non trahatur,ac aliis quibuſuis Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis,necnon Monaſteriorum, & Ordinum, ac Congregationum præfatorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica,vel quauis firmitate alia roboratis,ſtatutis, vel conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & litteris Apoſtolicis, illis eorumque ſuperioribus,ac perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſque efficacioribus,& inſolitis clauſulis irritantibuſque, & aliis decretis in genere,vel ſpecie etiam motu,& ſciētia ſimilibus, quomodolibet conceſſis,ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis.Quibus omnibus illorū tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis,& inſertis habentes,illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcunque,aut ſi aliquibus communiter,vel diuiſim ab Apoſtolica ſit ſede indultum,quod interdici,ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint,per litteras Apoſtolicas non facientes plenam,& expreſſam,ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionē. Volumus autem quod præſentium tranſumptis,manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis,& ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis,in iudicio & extra, vbilibet locorum, plena & indubia, eademque prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis præſenti-

bus

bus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die 18. Ianuarii M. D. LXIIII. Pontificatus nostri Anno Quinto.

Hie. Gadicen.

Sanctißimi Domini Nostri Pij Papæ Quarti facultas celebrandi Missas in cubiculis ægrotantium.

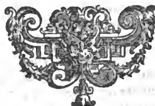
Pius Papa Quartus.

Dilectis filijs Rectori generali, & superioribus Canonicorum Regularium Congregationis Lateranensis Ordinis Sancti Augustini.

DILECTI Filij salutem. Exponi nobis nuper fecistis, quòd in diuersis Monasteriis, Prioratibus, & Præposituris vestris, tam virorum quàm mulierum, plerunque contingit diuersas personas variis infirmitatibus sæpe ita laborare, vt illæ è cubiculis suis ad missas audiendas iuxta eorum deuotionem exire non possint. Quare nobis humiliter supplicari curastis, vt in præmissis opportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur cupientes singulatum personarum; præsertim sub suaui Religionis iugo altissimo famulantium, & infirmitatibus, vt præfertur detentarum, deuotioni ac spirituali consolationi, quãtum cum Deo possumus paterne prouidere: vestris in hac parte supplicationibus inclinati, omnibus & singulis quorumcunq; tam virorum, quàm mulierum, Monasteriorum, Prioratum, Præpositurarum, & aliorum locorum Regularium Congregationis, & Ordinis, huiusmodi vtriusque sexus personis, quibusuis infirmitatibus pro tempore detentis, quibus ob huiusmodi infirmitates, vel per medicum, aut superiorem suum, è cubiculis suis exire prohibitum fuerit; vt durantibus ipsis infirmitatibus tantum, missam in

proprio cubiculo super altari portatili, in loco tamen decenti & honesto, per aliquem presbyterum per eos iuxta suum libitum elligendum celebrari facere, illique interesse, & eam etiam in ipsorū cubilibus iacentes audire: Sacrosanctumque Euchareſtiæ Sacramētū confeſſi & cōtriti, liberè & licitè suſcipere poſſint, ordinariorum locorum, ſeu quorumuis aliorum, licentia deſuper minimè requiſita, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus pariter & indulgemus: illiſque ac presbitero ſic per eos eligendo, miſſam huiuſmodi reſpectiuè audiendi, ac celebrandi, plenam & liberam licentiam, & facultatem impartimur.

Non obſtantibus quibuſuis Apoſtolicis: necnon in prouincialibus, & ſynodalibus conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ſtatutiſque & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis: ac Cancellariæ Apoſtolicæ regulis, priuilegiis quoque indultis, & litteris Apoſtolicis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis, etiam per nos quomodolibet factis, & conceſſis. Quibus omnibus etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis & expreſſa mentio habenda eſſet, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus. Cæteriſque contrariis quibuſcunque, Datum Romæ apud Sanctum Petrum die 18. Maii 1565. anno ſexto. S.

Facultas

Facultas à Sanctissimo Domino Nostro Pio Papa Quarto Congregationi Saluatoris Lateranen. Moderatoribus attributa, pro corrigendis delinquentibus.

Pius Papa Quartus.

AD futuram rei memoriam. Nuper emanarunt à nobis litteræ tenoris subsequentis à tergo, videlicet. Dilecto filio moderno, & pro tempore existenti Ordinis Sancti Augustini Congregationis Lateranen. generali Rectori, Pius Papa Quartus. Dilecte fili salutem, &c. Cum sicut nos non sine animi nostri displicentia accepimus, nonnullos Canonicos, & alias personas Regulares Ordinis Sancti Augustini Congregationis Lateranen. &c. *vt sup. fol.* 506. *mox.*

Cum autem sicut accepimus, difficile admodum fore noscatur, dictos delinquentes corrigere & punire, & præmissa nisi tempore capituli vt præfertur celebrari soliti, per ipsum Rectorem generalem vna cum octo diffinitoribus eiusdem Ordinis præfatis exequutioni demandari non possint; Nos cupientes quo facilius, & celerius ipsi delinquentes debite puniri valeant, opportunè prouidere; vt quos amor recti non continet, saltem pęnæ formido à delinquendo absterreat, eidem Rectori generali nunc, & pro tempore existenti, quòd tàm tempore dicti capituli, quàm etiam extra capitulum ipsum, vna cum quatuor Diffinitoribus illius anni, in quo ad præsentium, & dictarum litterarum exequutionem deueniendum erit, ac quatuor aliis, qui etiam si tunc Diffinitores non sint tamen eo munere, & dignitate semel functi fuerint, arbitrio ipsius Rectoris generalis eligendis, delinquentes præfatos corrigere, punire & mulctare: necnon illos perpetuò, vel ad tempus ad triremes mittere. & condemnare, eósque in manus exequutorum secularium cōsignare, & aliàs contra eos, & eorum quemlibet iuxta præinsertarum literarum nostrarum formam, & tenorem, procedere liberè, & licitè possit, in omnibus & per omnia, perinde ac si quod etiam

extra

extra dictum capitulum, & vna cum quattuor Diffinitoribus tunc existentibus, & aliis quattuor qui aliàs semel eodem officio, & dignitate functi fuissent, dicti Rectoris generalis arbitrio eligendis, delinquentes prædicti puniri, & ad easdem triremes condemnari, vt præmittitur, possent, specialiter in eisdem literis expressum fuisset, plenam & liberam, auctoritate Apostolica tenore præsentium licentiam concedimus, & facultatem.

Non obstantibus omnibus illis, quæ in præinsertis litteris voluimus non obstare, cæterisque contrariis quibuscunque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, &c.

Prælatorum Clericorum Canonicorum Titulus.

Canonicorum Regularium Prælatis, ac Superioribus, & si nullus adhuc certus ac determinatus fuerit indictus Titulus; cum eius Ordinis extiterit nascentis adolescentisque Ecclesiæ Clerus, vt Sanctorum Patrum, ac summorum Pontificum frequenti testimonio probatur, consequenterque ipsi sacris dignitatibus quibuscunque potiti. Nam licet Basilicarum sacerdotiorumque in eis, ac per eos fundatorum, centena ac millena successiuis temporibus ad seculares Clericos transierint, seu & aliis Religiosis commissa sint; ad huius tamen veritatis specimen conseruandum, præter amplissimas quas adhuc possident Metropolitanas, Cathedrales, Collegiatasq; in Germania, Galliis, Hispania, Belgia Lusitania, & alibi, de Italis loquendo, hodie etiam videntur alicubi sub Archiepiscopo degere, quemadmodum in Metropolitana Tharantasia vel sub Episcopo, vti in Cathedrali Sancti Saluatoris Cephaladij, alibi eorum Moderator dicitur Abbas, vt Neapoli ad Diui Petri, alias Archipresbiter, sicut Sanctæ Mariæ Montis Belij, vel Prior, quemadmodum Sanctæ Catharinæ Firmi, aut Præpositus, seu Sanctæ Crucis de Mortario, siue etiam Rector, vti Lucæ in Sancti Saluatoris, & consimilibus. De his tamen Archipresbiteratum eis congruentius aptari, atque decentius existimandum, id vero persuasum, non solum ex eo, quod affert Apostolicus Bibliothecharius Ioannes de Nigraualle, nimirum quia originaliter in eis, & principaliter viguit Presbiteralis à domino Saluatore fundatus ordo, quemadmodum inter Ciuitates Roma propriè urbs appellatur, nec ex eo, quod iura persæpè, & notanter Innocent. IIII. in ca. Significasti elect. 2. extra, id vocabuli frequentant.

Sed

Sed eo potiſsimum; quod magnus Augustinus in Speculo Clericorum, Monaſterij ſeu Canoniæ Patrem, numquam non Presbiterum nũcupat, cum tamen in eius collegio Presbiteri conuiuerẽt, & Exuperius & Poſsidius, & Barnabas, & Ianuarius, & Gelaſius, & Germanus, & Quodualtdeus, & complures at unus Archipresbiter, de quo legitur ad Præpoſitum pertinebit, id eſt Vicarium, vt ad Presbiterum cuius eſt maior auctoritas referat. alias, Præpoſito tamquam patri obediatur, multo magis Præsbitero, qui omnium veſtrum curam gerit. & alibi, ſecundum diſpenſationem Præpoſiti, vel Præsbiteri ad cuius arbitrium pertinet. ſic Vrbanus Papa Secundus antea Regularis Canonicus, magiſtrum Iuonem Beluacenſis Canoniæ moderatorẽ, Gallicanaque Congregationis inſtauratorem Præsbyterum appellat, ſic Longobardorum Rex Liuthprandus, Lucedum Præſidem Sancti Petri Papiæ, uocat Præsbyterum. ſic Ioannes Rusberus, utique Rector Monaſterij Vallis uiridis, Præsbyter dicitur. aliјsque paſsim.

Quare in his præſertim domibus, quibus uel de Apoſtolicæ Sedis auctoritate, uel alias de antiqua conſuetudine, Prælatorum titulus minus dignoſcitur præfixus, rite optimoque iure, ex Legislatoris inſtitutione, Archipresbiterum nominant Regulares Canonici, loci ſeu Eccleſiæ præſulem, modo Collegiatæ, nunc in ſimplici Reſidentia, iamdiu uſu receptum, Rectorem compellari; ubi ſcilicet ſuperiori auctoritate, aut approbata conſuetudine nil ſecus præſcriptum. Sed hæc incidẽter.

Titulum autem Abbatialem cum nemo inficietur intra Monachos ortum, & propriè de Monachis dici; Abbas enim Monachorum pater, & id citra hæſitationem, illud etiam compertum, olim fuiſſe nomen ſollicitudinis, & oneris, potiusquam honoris, uel Ordinis, Monachi enim atque Abbates erant laici, & illiterati (unde & ad artiſtas modo Abbates deriuarunt, ac mechanicos) inferioresque quolibet Acolyto aut Oſtiario, ut ſatis probatum in allegatione Scipionis Lancellotij Aduocati conſiſtorialis, poſtea Cardinalis numero 180. & deinceps. itemq; hic ſupra f. 245. & 248. ex quo tamen Monachi clericatu dignati, & Abbatia inter Eccleſiaſticas dignitates deputata, inſimul competere uiſa eſt Clericis atque Canonicis, à quibus ſanè nullus abhorret titulus ſacer; Tam ipſi Regulares Canonici plurimas fundarunt ſuſceperuntque Abbatiales Eccleſias.

Verum cum ingruente temporum nequitia (quod ſupra deploratum) Clauſtralium Sacerdotia ad commendatarios demigraſſent, pau-

easque iam retinerent Ecclesias Canonici præsertim Italici, & multo pauciores Abbatiales. Quo decentius eorum Doctores Sacris Concilijs interessent, neque gradu minorarentur, visum est Sanctissimo patri Pio Quarto, & successori utique pio probatum, ad Congregationis amplificationem, personarumque ornatum, nonnullas eorum Canonias Priorales, Præposituralesue, in Abbatias attollere, quod præstiterunt diplomate subiecto.

Sanctissimi Domini Nostri Pij Papæ Quinti erectio quarundam Canoniarum Congregationis Saluatoris Lateranensis in Abbatiales titulos.

Pius Papa Quintus.

PIVS Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuã rei memoriam.

Aequum reputamus, & rationi consonum: vt ea, quæ de Rom. Pont. gratia processerunt, licèt eius superueniente obitu, litteræ Apostolicæ super illis confectæ non fuerint, suum consequamur effectum. Dudum si quidem fœl. recor. Pio Papa Quarto prædecessori nostrò pro parte dilectorum filiorum, Rectoris, & Visitatoris Congregationis Lateranen. Ordinis Sancti Augustini, Canonicorum Regularium exposito, quòd cum in Congregatione prædicta, quàmplures viri boni, litteris & doctrina prædicti inuenirentur, qui licèt in regimine, & administratione Prioratuum, & Præpositurarum dictæ Congregationis tunc pro tẽpore existentes p illius Rectores, & Diffinitores deputati Priores, & Præpositi vocarentur; ac in rebus capitularibus dictæ Congregationis, priuilegiis, prærogatiuis, præeminentiis, ac iurisdictionibus, quibus ipsius Congregationis Abbates gaudebant, & gaudere consueuerant; ac in via domini valde vtiles essent: vocem tamen in Conciliis generalibus, & prouincialibus non habeant, Etsi *in Sancta Maria de Passione* nuncupatæ, in suburbiis Mediolanen. & eiusdem *Sancta Maria de Casoreto* propè, & extra muros Mediolanen. *ac Sancti Sepulchri Parmen.* ac *Sancti Theodori*, & extra muros Ianuen. ac ipsius *Sancta Marta Gratiarum*

nun-

nuncupatæ *Regien.* Necnon eiuſdem *Sanctæ Mariæ de portu Rauenaten.* & Sancti *Ioannis in monte Bononien.* ac *Charitatis Venetiarum*, necnon *Sancti Ioannis de Verdara Padanen.* et *S. Io. Baptiſtæ Ferarien.* ac *S. Bartholomæi Vicentini*, necnon S. *Leonardi* etiam extra muros *Veronen.* et S. *Spiritus Bergomen.* et *S. Crucis* ſimiliter extra muros *Ceſenaten.* necnon *S. Bartholomæi* prope, & extra muros *Mantuanen.* ac *Sancti Viti Mantuæ*, ac Sanctiſſimæ *Trinitatis, Mutinen.* & ipſius *Sanctæ Mariæ Nouæ* ſimiliter nuncupatæ *Aſten.*, Prioratibus: Necnon *Sancti Saluatoris Brixien.* & *Sancti Epiphanij Papien.* ac eiuſdem *Beatæ Mariæ de Pace* etiam nuncupatæ *de vrbe*; Præpoſituris conuentualibus Congregationis, & Ordinis prædicatorum nomen, & titulum Prioratuum, & Præpoſiturarum ſupprimerentur, & extinguerentur; ac inibi Monaſteria, Abbatia nuncupanda, Ordinis, & Congregationis Monaſteriorum, Abbatiarum nuncupatorum errigerentur, & inſtituerētur, profectò manutentione fidei Chatholicæ in Conciliis prædictis plurimum conſuleretur: & Canonici dictæ Congregationis ad dandū bonis litteris operam allicerentur. Quare pro parte Rectoris, & Viſitatorum eorundem dicto prædeceſſori humiliter ſupplicato, quatenus in ſingulis Prioratibus, & Præpoſituris prædictis nomen, & titulum Prioratus, & Præpoſituræ perpetuo ſupprimere, & extinguere, ac inibi Monaſteria, Abbatias nuncupanda erigere, ac inſtituere, ac aliàs in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaretur. Idem prædeceſſor, qui circa ſalubrē Regularium locorum quorumlibet directionem, & profectum prouidere inuigilās, illos aliquando dum ab eo peteretur potiori dignitatis titulo libenter decorabat, ipſos Rectorem, & Viſitatores illorumque ſingulos à quibuſuis excommunicationis ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis cenſuris, ſententiis, & pœnis, à iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtebant, (ad effectum infraſcripturarum dumtaxat conſequendū) abſoluens, & abſolutos fore cenſens, huiuſmodi ſupplicationibus inclinatus, ſub datum videlicet Quinto Kal. Decembris Pontificatus ſui anno tertio. in omnibus, & ſingulis Prioratibus, & Præpoſituris ſupra nominatis, illorum nomen, & titulum Apoſtolica auctoritate perpetuo ſuppreſſit penitus, & extinſit; ac ibi ſingulorum illorum ſuppreſſorum loco ſingula Monaſteria, Abbatias nuncupata errexit, & inſtituit.

Nec-

Necnon singulis ipsorum Monasteriorum Abbatibus pro tempore existentibus (tametsi munus benedictionis, non suscepissent) quòd omnibus,& singulis priuilegiis, prærogatiuis, immunitatibus, exemptionibus,fauoribus,gratiis,indulgentiis,& indultis, quibus tã Ordinis, & Congregationis prędictorum, quàm aliorum Monasteriorum,& Ordinum Abbates in generalibus, & Prouincialibus Cõciliis vtebantur, potiebantur, & gaudebant:ac vti,& potiri,& gaudere poterant quomodolibet in futurum,vti,potiri, & gaudere.

Ac tam illis, quàm aliis quibusuis Monasteriorum eiusdem Congregationis Lateranen. Abbatibus, vt ad instar pro tempore existentium Prioris Prioratus Sancti Frigdiani Lucen. & Præpositi Prępositurę Sanctæ Crucis de Mortario Papien. Diœcesis eorundem Ordinis, & Congregationis quæcunque ornamenta, et uasa ad diuinũ cultum necessaria,pro suis Ecclesiis tantum, (etiam munere huiusmodi per eos non suscepto) benedicere.

Ac in solemnibus anni festiuitatibus Missas, & Vesperas in Pontificalibus celebrare.necnon post Missas,& Vesperas huiusmodi solennem Christi populo benedictionem (non tamen in præsentia alicuius Antistitis,nisi de eius licentia) impendere, ac vtriusque sexus Christi fidelibus benedictionibus huiusmodi interessentibus viginti dies de iniunctis sibi pœnitentiis misericorditer in domino relaxare liberè, et licitè valerent,eadem auctoritate de speciali gratia indulsit.

Et insuper quòd fructus, reditus, et prouentus dictorum Monasteriorum sic erectorum,ad quamcunque summam ascendentes,nullo vnquam tempore in libris Cameræ Apostolicę taxari possent: nec de illis per ipsum prædecessorem,aut alios quoscunque Rom. Pont. successores suos,vel Sedem Apostolicam etiam Consistorialiter, vel dictæ Sedis Legatos, seu vicelegatos, aut alios quoscunque,etiam prætextu quarumcunque facultatum illis concessarum disponi posset;sed illa dictæ Congregationi prout Prioratus, et Præpositurae suppressæ ante illorum suppressionem, illorum huiusmodi vnitę existebant,vnita essent,et esse censerentur dicta auctoritate; etiam perpetuo statuit,et ordinauit; necnon promissiones, et alias dispositiones de illis aliter, quàm iuxta regularia dictæ Congregationis instituta pro tempore factas, nullas, et inualidas nulliusque roboris, vel momenti fore.

Et

Et ita in præmissis omnibus et singulis,per quoscunque iudices, et commissarios quauis auctoritate fungentes etiam causarum Palatii Apostolici auditores,sublata eis, et eorum cuilibet quauis aliter iudicandi,et interpretandi authoritate et facultate,iudicare,et diffiniri debere, ac quicquid secus à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter attemptari contigeret, irritum et inane decreuit.

Non obstantibus quibusuis Apostolicis, ac in prouincialibus, et sinodalibus Conciliis æditis generalibus, vel specialibus constitutionibus et ordinibus, ac dictorũ Congregationis,et Ordinis iuramento,confirmatione Apostolica,uel quauis alia firmitate roboratis statutis,et constitutionibus certis,contrariis quibuscunque.

Ne autem de absolutione,suppressione,extinctione, erectione, institutione,indulto,statuto,ordinatione,et decreto pro eo qđ super illis ipsius prædecessoris eius superueniente obitu, litteræ confectæ non fuerint, valeat quomodolibet hesitari et ipsa Cõgregatio illorum frustretur effectu. Volumus,et similiter Apostolica auctoritate prædicta decernimus, quòd absolutio, suppressio,extinctio,erectio,institutio,indultum, statutum, ordinatio,et decretum prædecessoris huiusmodi,perinde à dicta die Quinto Kalen. Decembris suum sortiantur effectum, acsi super illis ipsius prædecessoris litteræ sub eiusdem diei data,confectæ fuissent,prout superius enarratur.

Quodque præsentes litteras ad probandum plenè absolutionẽ, suppressionem,extinctionem, erectionem, institutionem,indultum,statutum,ordinationem, et decretum prædicta vbique sufficiant: nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis,et decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei,et Beatorum Petri et Pauli Apostolorum eius,se nouerit incursurum.

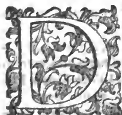
Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis dominicæ Millesimo Quingentesimo sexagesimo sexto. sextodecimo Kal. Februarii, Pontificatus nostri anno primo.

Pri-

Priuilegium Pij Papæ Quinti Quo Canonicis Saluatoris Lateranen. Communicantur Indulgentiæ Ciuitatibus, & locis vbi eorum Canoniæ fuerint concessæ, & concedendæ.

Dilectis filijs Generali, cæterisque Abbatibus Diffinitoribus; ac Visitatoribus Congregationis Lateranen. Canonicorum Reg. Ordinis Sancti Augustini.

Pius Papa Quintus.

ILECTI Filij salutem, & Apostolicam benedictionem. Fides, & deuotio, qua nos, & Romanam reueremini Ecclesiam promeretur, ut tam Vos, quàm vestræ Congregationis Canonicos Regulares spiritualibus muneribus, et gratiis libenter prosequamur.

Itaque vobis, ac omnibus, et singulis Canonicis Regularibus prædictis, vt quotienscunque Christi fidelibus visitantibus aliquam Ecclesiam, Hospitale, seu Pium locum alicuius Ciuitatis Prouinciæ Italię, vbi vestra Monasteria esse contigerit, aliquę Indulgentię, et peccatorum remissiones per nos, aut Roma. Pont. successores nostros, ac Sedem Apostolicam concedentur. Vos, et quilibet vestrorum Monasteriorum Canonici Regulares in Ciuitate ea residentes, in qua ipse indulgentiæ concessę fuerint, visitando in Ecclesia Monasterii, vbi residetis, et ipsi resideřint, tria, aut quatuor Altaria, et in eis quinquies orationem dominicam, et toties salutationem Angelicam deuoté recitando: easdemmet Indulgentias, et peccatorum remissiones consequamini, et illi consequantur, quas consequeremini, et ipsi consequeretur; si Ecclesias, Hospitalia, & pia loca, pro quorum Visitatione Indulgentię huiusmodi, et peccatorum remissiones, vt pręfertur pro tẽpore concessę fuerint personaliter visitaretis, et illi uisitarent auctoritate

ctoritate Apostolica, tenore præsentium concedimus, pariter & indulgemus. Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscunque.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub anulo piscatoris. die 16. Septembris 1566. Pontificatus nostri anno primo.

Cæsar Glorierius.

Breue Sanctiss. Domini Nostri Pij Papæ Quinti. Quo Canonicorum Saluatoris Lateranen. Sacerdotia ac loca eximit à solutionibus, oneribusque Principum secularium, ac etiam Clericorum in seminarijs degentium & alijs.

Pius Papa Quintus.

D perpetuam rei memoriam. Roman. Pontifex in quo potestatis plenitudo consistit ex iniuncto sibi cœlitus Apostolicæ seruitutis officio, ad ea potissimum intendit, per quæ Monasteriorum quorumlibet, & aliorum locorum regularium quieti, & indemnitati consulitur eorumque Congregationes, & personas in illis sub religionis iugo Altissimo famulantes, ne molestiis & exactionibus indebitis agitentur, sed vt omni animi anxietate remota, gratum Deo liberius exhibeant famulatum opportunis præsidiis confouere consueuit, prout rationabiles causæ suadent, & id in Domino conspicit salubriter expedire. Cum itaque Sacrosanctum Oecumenicum Concilium Tridentinum pro puerorũ Ecclesiasticis ministeriis inseruiturorum Collegiis, Seminariis nuncupatis in qualibet Diœc. iuxta ipsius Concilii ordinationem erigendis, & instituendis, conseruandisque & manutenendis per Episcopum loci ordinarium, cum Consilio duorum de Capitulo, & duorum de Clero, ab ipsis Episcopo, Capitulo, & Clero respectiuè eligendorũ, ex quoruncunque beneficiorum, & aliorum locorum Ecclesiasti-

corum necnon Monasteriorum fructibus redditibus, & prouentibus partem aliquam, vel portionem detrahi, & eam portionem sic detractam, huiusmodi Collegiis applicari, & incorporari; ea autem Collegia in quibus seminaria discentium, vel docentium ad commune Ecclesiæ bonũ promouendum, actu haberẽtur, ab huiusmodi contributione dictis seminariis vigore ipsius Concilii instituendis facienda exempta essent, præterquam ratione redituum qui superflui essent, vltra conuenientem ipsorum seminerariorum sustẽtationem, aliasq; & alia desuper respectiuè voluerit et ordinauerit, prout in decretis, & constitutionibus eiusdem Concilii plenius cõtinetur. Et licet dilecti filii Congregationis Lateranen. Ordinis Sancti Augustini Canonicorum Regularium, parati sint ad contributionem dictorũ Seminariorum, iuxta præfati Concilii decreta institutionem, & manutentionem, habita ratione fructuum redituum, & prouentuum singulorum Monasteriorum, secundum medias decimas ad rationem taxæ antiquæ dumtaxat, non autem noui facti vel faciendi æstimi, computandã, exceptis illis Monasteriis & locis, in quibus ipse non habent nisi mensam conuentualem à Mensa Abbatiali separatam, alio existente Abbate, vel Commendatario contribuere, attamen vereantur ne alias per locorũ ordinarios super præmissis molestentur. Nos bonam & laudabilem eiusdem Congregationis voluntatem acceptantes, illiusque quieti, & vt remota hac spiritus anxietate, liberius gratum Deo famulatum, sub suaui Religionis iugo exhibere valeant, paterne consulere, ac alias in præmissis opportunè prouidere, ipsamque Cõgregationem spiritualibus fauoribus, & gratiis prosequi volentes.

Motu proprio, & ex certa scientia nostra, non ad illius, vel alterius pro illa nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, ac Apostolicæ potestatis plenitudine, vniuersis, & singulis venerabilibus fratribus Patriarchis Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis cæteris locorum ordinariis, eorũque et cuiuslibet ipsorum in spiritualibus, & temporalibus Vicariis seu officialibus generalibus, necnon quarumcunque Ecclesiarũ etiam Cathedralium, & Metropolitanarũ Capitulis, ac Ciuitatum, & Diœcesi quarumcunque Cleris, & Capitulis, cæterisque omnibus & singulis ad quos quomodolibet spectat, & spectabit, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ, ac excommunica-

tionis

tionis maioris latæ sententiæ, necnon suspensionis, & interdicti, ac etiam duorum millium ducatorũ auri de Camera, pro vna Camera Apostolicæ, & pro altera medietatibus, singulis locis contra præsentium tenorem pro tempore grauatis irremissibiliter applicandorum pœnis, eo ipso si, & quoties cõtrafactum fuerit incurrendis, Apostolica auctoritate tenore præsentium præcipimus, & mandamus, ac etiam districtius inhibemus, ne de cætero præfatam Congregationem, illiusque Abbates, Priores, Præpositos, & Prælatos, ac Conuentus, & personas, eorumque Monasteria, Ecclesias, et loca, ac etiam membra quæcunque, ad dd. Seminariorum iuxta Concilii Tridentini decreta erectorum, et erigendorum contributionem. Præterquam & nisi dumtaxat pro mediis decimis, ac secundum taxam antiquam, & non noui æstimi, in illisque tantum locis, & Monasteriis, in quibus ipsi habent vtranque mensam, non autem pro illis qui non habent nisi mensam Conuentualem, vllo modo cogant, vel compellant, itemque illa dictæ Congregationis loca, & Monasteria in quibus actualiter litterarum Scholæ per ipsam Congregationem tenentur à dicta Seminariorum contributione, etiam quoad dictas medias decimas. Necnon ab omni, & quocunque alio tam ordinario, quam extraordinario onere, quauis etiam Apostolica præfata, vel ordinaria auctoritate, ac ex quauis causa, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, Dominii Venetorum, et quorumuis aliorum Præpositorum, et Dominiorum, ac Communitatum, et vniuersitatum instantiam, seù etiam motu simili, ac aliàs quomodolibet Canonicè, vel de facto, nunc et pro tempore imposito, et imponendo, penitus et omnino ac totaliter, in omnibus & per omnia, etiam ratione redituum, qui superflui essent, vltra conuenientem ipsarum Scholarum sustentationem, perpetuo libera immunia, & exempta sint, & esse censeantur, prout etiam nos perpetuo libera, immunia, et exempta facimus, ac fore, et esse, ipsamque Congregationem, et illius personas præfatas, super præmissis nullatenus à quoquã astringi seù compelli, aut coarctari, vel alias quomodolibet publicè, vel occultè, directè vel indirectè, quouis quæsito colore, vel ingenio molestari vel impediri, et sic per præfatos et quoscunque alios Iudices, et Commissarios quauis auctoritate fungentes, sublata eis et eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, et interpretandi facultate,

et auctoritate, iudicari et diffiniri debere, ac si secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum et innane decernimus, volumus, statuimus, et declaramus.

Non obstantibus præmissis, ac si opus sit regula nostra de iure quæsito non tollendo, necnō quibusuis aliis Apostolicis, ac in prouincialibus, et synodalibus conciliis æditis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, statutis quoque & consuetudinibus, etiā iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ac priuilegiis, & indultis, nec non litteris Apostolicis, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac aliis præfatis, sub quibuscunque tenoribus & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis, etiam motu simili, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, & concedendis, Quibus omnibus etiam si de eis, eorumque totis tenoribus pro illorum sufficienti derogatione, specialis, specifica, indiuidua, et expressa, ac quæuis alia mentio habenda foret, præsentibus pro expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, motu, et scientia similibus, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscunque.

Volumus autem, quòd ipsa Congregatio pro Monasteriis, et locis in quibus ipsi habent vtranque mensam, ratione illorum fructuum qui superflui erunt, pro seminariis iuxta formam Concilii Tridentini erectis contribuere teneantur.

Quodque præsentium litterarum transumptis, manu alicuius Notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius Curiæ Ecclesiasticæ, vel personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, aut Canonici alicuius Metropolitanę vel Collegiatæ Ecclesiæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur in iudicio, et extra, quæ originalibus ipsis litteris adhiberetur, sic exhibitæ forent, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub anulo Piscatoris die 9. Iulii MDLXVII. Pontificatus nostri Anno secundo.

Cæ. Glorierius.

Bulla

BVLLA

Sanctissimi Domini Nostri Pij Papæ Quinti. Extensionis omnium priuilegiorum Mendicantium Religiosorum ordinibus Concessorum.

Ad Canonicos Regulares Saluatoris Lateranen. aliosque Ordines aut Congregationes expressas.

PIVS Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Ex supernæ dispositionis arbitrio gregi dominico præsidentes, inter curas multiplices, quas ex ministerio nostri pastoralis officii nobis incumbere censemus, illam per quam personarum quarumlibet, earum præsertim, quas sub suaui religionis iugo, sedulum indies altissimo famulatum exhibere conspicimus, statui & quieti rite consulitur, libenter amplectimur, ac vt personæ ipsæ idem exoptantes à nobis gratias & fauores reportasse lætentur, grato intendimus animo, ac in his nostri pastoralis officii partes fauorabiliter impartimur, prout temporum qualitate pensata, id perspicimus in domino salubriter expedire. Nuper siquidem à nobis emanarunt literæ tenoris subsequentis.

PIVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI. Ad perpetuam rei memoriam.

ET si mendicantium ordines, qui sedulum in vinea Domini quotidie exhibere non cessant famulatum, summo semper studio, etiam dum in minoribus essemus, amplexi sumus; ad summi tamen Apostolatus apicem (meritis licet imparibus) diuina fauēte clementia assumpti, dum id mente recolimus, facere non possumus, quin eos propensiori charitate & paterno affectu amplecta-

mur: ac exinde pro ſuis ſanctis ſtudiis, honeſtiſque laboribus, proque ſalute animarum, ab Apoſtolica Sede, cuius continuè pacem & dignitatem, ordines ipſi fortiter tutati ſunt, tam ſpiritualia, quam temporalia ſubſidia, ornamentaque acceperint & accipiant, quibus & ſancta ſua officia, ac vitam ſuam regularem facilius atque expeditius exequi & tranſigere poſſint: & cæteræ religioſæ perſonæ, ordineſque alii, exemplo ipſorum, promptiores alacrioreſque ad ſua officia perſoluenda reddantur. Hinc eſt, quòd nos attendentes, pleroſque ex venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis, & Epiſcopis, qui eoſdem ordines præcipuè tamquam fructiferos in agro Domini palmites, & colere & adiuuare deberent, non ſolum id exequi negligere, verum etiam Concilii Tridentini decretis in prauum ſenſum retortis, eos & eorum quemlibet variis afficere incommodis & perturbationibus, eorumque priuilegiis non modicum afferre grauamen conantur; Quidam enim Epiſcopi (vt accepimus) nolunt admittere quoſdam regulares ad prædicationem, etiam in ſuis Eccleſiis faciendam, quamuis de eorum habilitate ad huiuſmodi opus exercendum, habeant bonum teſtimonium à ſuis ſuperioribus. Alii vero volunt, vt nedum ſemel, ſed etiam pluries in anno coram ipſis, vel eorum Viccariis prædicatores præſententur, ac pro licentia prædicandi, quam non niſi in ſcriptis dare volunt, aliquid quãdoque exigunt. Alii etiam Epiſcopi, maximam Regularibus iniuriam irrogare videntur, dum præter ordinem, & veterem conſuetudinem abſque vlla ratione quoſdam reijciunt, & quoſdam pro eorum libito admittunt ad prædicationem huiuſmodi habendam in locis ſuæ Diœceſis. Quorundam etiam locorum Ordinarii quoſdam Religioſos probos viros, & idoneus, etiam a ſuis ſuperioribus approbatos, ad confeſſiones audiendas, admittere nullo modo volunt. Quidam ex eis volunt, non ſolum ſingulis annis, ſed etiam pluries in anno, in aliquibus partibus eoſdem confeſſores ſibi præſentari. In aliquibus vero oppidis tam Epiſcopi ſeu eorum Vicarii, quam presbyteri Curati, nolunt vt fratres mendicantes vocati ad audiendas confeſſiones infirmorum (maxime ſi infirmitas eſt grauis) aut etiam ſanorum in priuatis illorum domibus, vel alibi, præterquam in ſuis Eccleſiis aut Monaſteriis poſſint accedere. Nonnulli etiam audent Confeſſores

Mo-

Monialium (qui pleno iure subſunt Regularibus) examinare, cum tamen id minime per Concilium decernatur, ſicut & de fratribus, qui ſunt audituri confeſſiones aliorum fratrum. Quidam etiam in aliquibus partibus nituntur aſſerere, ſeu facere, ne quiſquam infra annum poſſit Sacram Euchariſtiam in Eccleſiis mendicantium recipere, neque etiam Moniales tertiarias nuncupatas, ſuorum Ordinum (vt aliqui aſſerunt) in aliquibus partibus fieri, cum tamen ſolum in Paſchate (quo ad ſeculares dũtaxat) iuxta priuilegia Summorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum eiſdem ordinibus conceſſa, id obſeruari debeat. Alii vero Epiſcopi, ſeu eorum Viccarii audent ad eorum libitum, dare licentiam quibuſcunque, quæcunque Monaſteria Monialium, etiam Sanctæ Claræ ingrediendi, etiam ſi Regularium curæ ſubdita ſint. Quidam vero ſub prætextu exquirendi voluntates puellarum, ante profeſſionem earum, volunt eas extrahere à Monaſteriis, & per longum tempus alibi detinere, ipſaſque puellas, ſeu nouitias, de pleriſque rebus interrogant, neque neceſſariis, neque in decreto Concilii Tridentini deſuper contentis, ex quibus non modica poteſt oriri occaſio ſcandali. Alii verò plerique noluerunt, quoſdam Regulares aliarum Diœceſum ſacris ordinibus initiare: ac etiam a ſui Ordinis Prælatis approbatos, admittere nolunt. Aliqui vero ſingulis dominicis diebus in ſuos Parrochianos ad ſonum campanæ excommunicationem promulgant, vt non poſſint intereſſe miſſis, concionibus, & diuinis officiis, niſi in propria Parochia. Alii vero ipſis prohibent, vt omnino in aliis Eccleſiis (etiam requiſiti) non celebrent. Alii vero in aliquibus partibus in eorum Eccleſiis conciones ſacræ ſcripturæ, & ſermones pro mortuis haberi nolunt: & ſi aliquid ipſis relictum fuerit, vt ab ipſis miſſæ dicantur, vel alia officia pro mortuis celebrentur, ipſis ſibi ea vſurpant, dicentes, quod ipſi ea exequi non poſſunt, quia ipſi ſunt paſtores. Alii vero ſub excommunicationis latæ ſententię, & exilii per decennium à Diœceſi pœna, inhibuerunt ne miſſæ in eorum Eccleſiis celebrentur, in diebus feſtiuis, antequam Rector Parochialis Eccleſiæ celebrauerit. Alii etiam nolunt, vt dum prædicatio in Eccleſia Cathedrali habetur, alibi prædice-

tur. Ac insuper in quibusdam locis omnem ordinem, & quietem perturbant, dum controuersias, iamdiu sopitas & extinctas super pręcedentia excitarunt, & vbi nullæ erant, pepererunt, dum pro arbitrio, & voluntate eorum, hos illis præferre voluerunt. Quidam etiam Episcopi volunt Regulares a cura animarum excludi, & illam solis presbyteris secularibus committi. Quidam vero quartam funeralium extendere volunt etiam ad missas, legata, & alia quæcunque, quæ domibus Regularium relinquuntur. Alii autem volunt quartam partem omnium eorum, quæ etiam pro ornamento Ecclesiæ palliorum, planetarum, cortinarum, pannorum, & eorum etiam quæ pro victu fratrum relinquuntur, Aliqui etiam in quibusdam partibus etiam volunt, vt non solum ius sepulturæ solui consuetum, quòd semper soluitur, neque denegatur, sed etiam omne illud, quod Ecclesiis ordinum, ad eorum libitum partes dant, quando sepeliuntur ibidem defunctorum corpora, id totum curatis etiam de nouo soluatur instanter conantur, impedientes ne aliter corpora defunctorum ad Monasteria fratrum deferantur, vnde in hoc maxime tam partes, quam ipsos fratres grauari contingit. Aliqui vero etiam ex locis mendicantium, qui curam habent animarum, volunt pro seminario decimas exigere, ac in casu penitentiæ, etiam pignus exigunt. Alii autem præfatos fratres, ac Moniales sub eorum degentes cura, subsidium Regium persoluere cogunt, cum multæ earundem Monialium vix habeant pro earum victu & vestitu necessaria vitæ. Alii etiam in quibusdam partibus pauperes mendicantes eleemosynas petere prohibent pro eorum dumtaxat substentatione, & si inuenerint eos panem vel aliquid aliud simile amore Dei sibi collatum portantes, quandoque ab eis auferre minantur, afficientes eos graui iniuria & contumelia. Nonnulli vero Episcopi vel capitula Canonicorum, pauperes mendicantes, tam fratres, quam Moniales suorum ordinum, tam de reditibus bonorum, si quæ habent, quam de possessionibus, vineis, agris, & aliis suis bonis quibuscunque, non solum largitione fidelium sibi concessis, sed etiam alias iustis de causis ab eis acquisitis ac pecuniis emptis, sibi decimas ac primitias alias respectiue soluere cogunt. Alii autem

ausi

ausi sunt inquirere,& processus facere contra aliquos Regulares,intra claustra delinquentes, vel de quorum delictis aliqua erat suspitio , non expectata suorum superiorum censura. Alii vero Episcopi Monialium Monasteria ingredi, & illa ingrediendi licentias alijs concedere, & aduersus illas processus formare, ipsorum ordinum superioribus irrequisitis, præsumunt. Aliqui etiam dominium temporale super Moniales habere prętendunt. Nonnulli vero frequentissimè Regulares citant, & iurisdictioni suæ subiicere tentant, ac eorum conuentum occupant, ipsos expellendo, ac in ipsos iurisdictionem, vel potestatem exercent. Aliqui vero ipsos carceribus (absque causæ cognitione) mancipant, ac manibus,pedibusque laborant, vt Regulares mendicantes suæ ditioni subiiciant, & vsque adeo se intromiserunt in gubernatione conuentuum,& in correctionibus Fratrum, vt Prouincialibus, & Generalibus nullus amplius videatur relictus locus, aut vlla iurisdictio. Aliqui autem, conuentuum Priores, & Guardianos, rationes & computa facere cum sindicis conuentuum huiusmodi prohibent. Fratres quoque, qui ad Episcopos huiusmodi recursum habent,a Prioribus, & Guardianis præfatis castigari:& puniri interdicuntur. Inhibent quoque superioribus ordinum,ne faciant processus contra Fratres,ac in ipsos imperium, & brachium seculare exercent. Alii vero ipsos extra claustra degentes sub eorum protectione recipiunt, eosque sic permanere permittunt, eosque etiam inuitis suis superioribus detinent. Aliqui vero bonorum ipsorum Fratrum tanquam ad eos (si extra claustra defuncti fuerint) spectantium, possessionẽ occupare præsumunt, & ad habitum religionis reuersis, sua bona consignare nolunt. Ac etiam vniones à sede prædicta,aut alias ritè factas de beneficiis Ecclesiasticis impediunt,& sibi relaxari debere volunt, & contradictores excommunicationis gladio fuerint. Alii vero Regulares campanas diebus festiuis pulsare,vel eodem tempore, quo ipsi celebrant,missas celebrare nolunt. Aliqui etiam pro licen-

tia danda ædificandi quandam domum Regularem, triginta, vel quadraginta ducatos exigere non erubuerunt. Alij vero eos mortuorum corpora associare, alii autem illos cum Parocho similia munera subire non permittunt: nisi maior Canonicorum pars interuenerit. Alii vero mortuorum officia in Regularium Ecclesiis peragi nolunt, nisi cum ipsorum præsentia, & ipsorum Moniales, vel alias personas etiam si in earum funere Parochus interuenire non deberet, sepelire prohibent: nisi ipsi Parocho prius certum quid solutum fuerit, & si aliquem ipsi sciuerint in Regularium Ecclesiis sepulturam elegisse, eum (vt dicitur) non ante ad illas deferre sinunt, quam ad Parochi Ecclesiã delatum, inibiq; officium peractum fuerit: Postremo vero, testamenta sine presbyterorũ præsentia fieri prohibent, & si quid ipsis Regularibus relictum fuerit, id asserentes cõtra Concilii Trid. Canones esse, reuocare omnino procurant.

Ac propterea volentes præmissis, ac aliis similibus excessibus, & grauaminibus ex nostri pastoralis officij debito prouidere, attendentes etiam illos, qui onus diei, & æstus tam in prædicationibus, quam in cæteris spiritualibus muneribus quotidie sustinent, nisi etiam aliquantisper subleuentur, facile fore, vt oppressi, à suis officiis omnino desistant; ne in posterum eis aliquod inferatur grauamen, Concilii Tridentini huiusmodi decreta quorum falsa, seu minus vera intelligentia præmissa irrepserunt, quorumque declaratio non nisi ad nos spectat, modo, & forma infrascriptis declarandum censuimus. Nos igitur Motu proprio, non ad alicuius instantiam, sed de mera deliberatione, & ex certa scientia nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, declaramus Canonem Sessionis xxiiij. capitu. iiij. per quem omnibus Regularibus etiam in suorum ordinum Ecclesiis, contradicente Episcopo, prædicationis officium interdicitur, mendicantium ordinum Fratres huiusmodi, quando à suis Generalibus, vel eorum ministris prouincialibus, ad id deputati fuerint, non compræhendere, neque eos afficere posse. Imo volumus, quod in

Declarantur aliqua decreta Cõcilij Tridentini.

Mendicãtes in suis possunt prædicare Ecclesiis absque aliqua contradictione.

in suis Ecclesiis quando eis placuerit, licitè, & absque vllo impedimento, vel contradictione, etiam Episcopi (nisi ipse prædicauerit) prędicare possint. Quod vero in sessione xxiii. cap. xv. circa confessiones à Regularibus non audiendas statuitur, hoc etiam dictorum ordinum Fratres, à præfatis suis Generalibus, vel Ministris Prouincialibus, ad audiendas confessiones vtriusque Christifidelium sexus approbaros (vt præmittitur) minime compræhendat; ita vt à confessionibus audiendis, tam intra eorum Ecclesias, & domos, quam extra, minime prohibeantur, super hoc literas felicis recordationis Pauli Papæ Quarti, etiam Prædecessoris nostri, concedentis eisdem Fratribus mendicātibus Regularis obseruantię, posse confessiones secularium personarum, etiam infirmarum, etiam extra domos & Monasteria sua, & vbilibet audire approbando, & de nouo concedendo. Statuimus etiam quod ille qui semel in vna Diœcesi admissus per Episcopum fuerit, semper in eadem Diœcesi habeatur pro admisso, nec amplius examinari, vel præsentari in dicta Diœcesi debeat, tam quo ad prædicationes faciendas quam quo ad confessiones audiendas, nec aliquid pro prædictis exigi vel recipi debeat. Confessores verò Monialium quæ degunt sub cura Regularium ab ordinario examinari nolumus, quemadmodum neque etiam Fratres si debeant audire confessiones aliorum Fratrum examinari debent. Lectores insuper ex eisdem Fratribus, & in Theologia graduati qui cum licentia suorum superiorum ad gradum admissi fuerint, cum de ipsorum doctrina ambigendum non sit, tam confessiones audituri, quam prædicationis munus subituri, ab Episcopis minime examinentur. Cumque inhonestum sit; quemlibet in alienam messem falcem inijcere, cumque Monialium Monasteria non nisi de Episcopi vel superioris licentia, & in casibus necessariis, aliquis ingredi præsumat, in sessione xxv. Cano. v. prohibetur, hoc tantum in illis Monasteriis locum habere volumus, quę ordinarijs ipsis pleno iure subsunt, in quibus in casibus necessariis ipsi dare licentiam

Confessiones tā intra domos quam extra audire possunt.

Admissus semel in vna Diœcesi non tenetur amplius examinari, vel præsentari in eadem.

Confessores Monialium, & Fratrū, nec examinari, nec præsentari tenentur.

Lectores aut graduati examinari nō tenentur.

Quid de ingressu Monasteriorū Monialium quo ad Episcopos, & de licētia ingrediendi non dāda.

possint,

possint, & non in aliis Monasteriis. Ita vt in præfatis Monasteriis, quæ ordinarijs ipsis pleno iure non subsunt, ipsi ordinarii illa ingredi non possint, prout in Regulis earum, seu de iure statuitur, & eis aliquos processus aduersus Moniales ipsas, seu Fratres huiusmodi, propterea seu alias ipsorum ordinum superioribus irrequisitis, quoquomodo formare, aut facere posse, omnino prohibemus, ita vt aliquam iurisdictionem, seu aliud quodcunque, dominium, in Moniales, & Fratres huiusmodi, respectiue habere, exercere, aut exequi, nullatenus possint, aut debeant, imo illas, & illos omnes, ab eorum superioritate, dominio, & iurisdictione, & potestate, eximimus, & liberamus, prout eis concessum est per sua priuilegia, a sede præfata obtenta, & ita præfatæ Moniales, ac Fratres sint exclusi à superioritate, & iurisdictione ordinariorum respectiuè huiusmodi; vt etiam in illarum vel illorum sindicis, aut procuratoribus deputandis, vel in disponendis illorum facultatibus, vel alia sibi non competentia facienda, vllatenus non se intromittant. nec etiam Ordinarii ipsi, Regulares præfatos citare, & iurisdictioni suæ subijcere, ac eorum conuentus occupare, ipsos ab eis expellendo, ac in ipsos iurisdictionem aliquam & potestatem exercere; (vt præmittitur) aut ipsos Carceribus mancipare, & contra eos aliquid aliud facere possint, vt suæ ditioni subijciantur, neque etiam se intromittant vllo pacto, aut aliqua ratione in gubernatione conuentuum tam Fratrum, quam Monialium huiusmodi, & illorum correctionibus, sed omnia ista, & alia necessaria, ad correctionem, & gubernationem Fratrum, aut Monialium huiusmodi, & eorum Generalibus, ac Ministris, seu Prouincialibus, vel aliis eorum aut earum respectiuè superioribus, etiam ratione computa faciendi cum sindicis conuentuum huiusmodi, omnino relinquantur, nec vllo modo in præmissis, & aliis, Fratres & Moniales huiusmodi tangẽtibus, Ordinarii prædicti per se vel alios, se intromittant.

Processus aduersus Moniales vel Fratres, Episcopi nō possunt formare.

Episcopi iurisdictionem vel superioritatem in Fratres vel Moniales non habent, citare non possunt nec conuentus occupare.

Episcopi non se intromittant in gubernatione cõuentuum Fratrum vel Monialium.

Fratres

Fratres quoque si contigerit eos ad huiusmodi ordinarios recursum habere, à præfatis Generalibus ministris seu Prouincialibus, Prioribus, Guardianis, & aliis suis superioribus castigari & puniri posse, & debere, neque ipsos Ordinarios præfatis superioribus ordinum huiusmodi vllatenus inhibere; quinimo præfatos superiores, processus cõtra Fratres suos & Moniales huiusmodi, quando opus fuerit circa delictorum inquisitionem, vel castigationem facere posse, decernimus, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis. Inhibemus etiam ipsis ordinariis, ne Fratres extra claustra degentes, sub eorum protectione recipiant, eosque inuitis suis superioribus detineant. Prohibemus quoque eisdem ordinariis, ne aliquo modo se intromittant in bonis dictorum Fratrum, extra claustra suorum Monasteriorum pro tempore degentium siue decedentium, & quamuis in habitu siue absque habitu moriantur, volumus quod eorum bona mobilia, & immobilia, ad ordinem quẽ professi sunt pertineant, disponenda iuxta constitutiones, seu ordinationes prædictorum ordinum, neque illa ordinarii prædicti occupare præsumant; imo huiusmodi, & ad habitum religionis reuertentium, bona omnia Monasteriis ipsis, cum ea quæ acquirit Monachus, de iure Monasterio acquirantur pertinere etiam decernimus. Ac ipsis ordinariis, ne quascunque vniones etiam perpetuas à sede prædicta, vel alias, vt præfertur hactenus factas, & pro tempore faciendas de beneficiis Ecclesiasticis, seu illorum fructibus, quin suum sortiantur effectum impediant, omnino etiam prohibemus, & censuras Ecclesiasticas, & alias pœnas per eos in contradictores pro tempore latas, nullius esse roboris vel momenti, similiter decernimus & declaramus. Insuper volumus, quod præfati regulares, quibus cura animarum inest, possint per seipsos iuxta suorum superiorum ordinationem, aut alias Viccarios seu Capellanos seculares ipsorum Regulariũ nutu ammouibiles, ab eis deputatos, & ab ordinario pro idoneis nominatos, & approbatos, præfatam curam exercere neque in eorũ deputatione, vel amotione, neque alicuius partis fructuum consignatione, pro

Regulares habẽtes recursum ad Episcopos possunt a suis superioribus puniri.

Episcopi non recipiant Fratres extra claustra degẽtes sub protectione sua inuitis superioribus.

Bona Regulariũ decedentiũ siue in habitu, siue extra habitum ad ordinem quem professi sunt pertineant.

Episcopi non impediant vniones beneficiorum.

Regulares possunt exercere curam animarum.

præ-

præfatis Capellanis seu Vicariis secularibus, si per tales curam exerceri contigerit, Episcopi vllo pacto se intromittat: Prohibemus insuper eisdem ordinariis, ac aliis quibuscunque personis, ne impediant ipsos Fratres quādo eis placuerit, tam in diebus dominicis, seu festiuis, aut aliis totius anni temporibus, campanas pulsare, & etiam tempore quo ipsi celebrauerint, missas celebrare, necnon mortuorum corpora associare, & illa per fratres ipsos quando in Ecclesiis suis præfatis delata fuerint, etiam absque præsentia Rectorum Ecclesiarum huiusmodi sepeliri facere, ac officia mortuorum huiusmodi peragi posse, necessariamque præsentiā Rectorum, aut aliorum Clericorum, quin infirmi libere sua condere possint testamenta minime esse, ac ipsos Regulares legata, aut quęuis alia sibi in testamentis relicta, exigere, & obtinere posse, neque aliquod ius in contrarium esse decernimus, & declaramus. Volumus etiam, quod puellarum Deo dicandarum, an scilicet coactæ, vel seductæ fuerint, examen faciendum, non nisi infra quindecim dies postquam iuxta Concilium Tridentinum, Episcopi, vel eorū Viccarii requisiti fuerint fieri possit, quibus elapsis, amplius in hoc illis se intromittere non liceat, cuius occasione nec Episcopus, nec eius Viccarius intra septa Monasteriorum ingrediantur, sed stent ante cratem ferream, & interrogationes alias, quam eas, quæ præfatum Concilium Tridentinum iubet, eis fieri omnino prohibemus, ac similiter volumus, quod puellæ, seu nouitiæ ipsæ, ad alias interrogationes respondere minimè teneantur. Sessionis vero xxiii. cap. viii. neminem nisi a proprio Episcopo ordinari posse statuens, in Regularibus locum non habere omnino declaramus, ita quod Fratres huiusmodi, præfatos etiam sacros ordines, a quolibet Antistite gratiam, & communionem Apostolicæ Sedis habente, ordinarii loci minime requisita licentia, in locis, seu domibus fratrum huiusmodi, aut alibi, recipere possint. Et insuper Sessionis xxiii. decretū per quod populum sæpe ad suas Ecclesias, saltem dominicis, & maioribus festiuis diebus, conuenire debere mouet insequendo, volumus quod fratribus mendicantibus huiusmodi, nō solum

Possunt campanas pulsare, missas celebrare, mortuorum corpora associare.

Quomodo nouitiæ sint examinādæ, ante professionem ab ordinariys.

Regulares a quocūque Episcopo ordinari possunt.

Quod fratres missas in festiuis diebus celebrare possūt in quibuscunque Ecclesiis, etiam antequam Rector Parochialis celebret.

solum prohiberi non possit, ne missas, & alia diuina officia faciant in eorum Ecclesiis, verum etiam in quibuscunque aliis vbi celebrari missas solitum est, etiam ipsis non vocatis, seu ad id requisitis celebrare valeant. Ac etiam quod conciones, & lectiones sacræ scripturæ, & sermones pro mortuis, etiam in Ecclesiis suis facere, ac eleemosynas pro celebrandis huiusmodi missis, & aliis diuinis officiis peragendis, si eis illas donari seu relinqui contingat, recipere, necnon missas, & diuina officia huiusmodi, etiam in diebus dominicis, vel festiuis etiam antequam Rector Parochialis Ecclesiæ celebrauerit, celebrare, & facere, & quando eis videbitur, etiam si tunc in Ecclesia Cathedrali prædicetur, prædicare, ac etiam quicunque vtriusque sexus Christifideles, totius anni tempore illas, & illa in Ecclesiis fratrũ huiusmodi, audire possint, ipsique Christifideles, vllatenus desuper molestari, aut impediri per locorum Ordinarios seu Rectores Parochialium Ecclesiarum, aut alios quoscũque vllo pacto, causa, uel occasione non valeant, seu debeãt sed præfati Christifideles audiendo missas, & alia diuina officia, in Ecclesiis Fratrum huiusmodi diebus dominicis, aut festiuis, præcepto Ecclesiæ de illis audiendis satisfecisse censeantur. Ipsique Christifideles Sacramentum Eucharistiæ, Resurrectionis Dominicæ festiuitate dumtaxat excepta, sumere, eisque illud per fratres huiusmodi administrari ualeat, nec ad aliud faciendum per locorum Ordinarios, aut Ecclesiarum Rectores præfatos, seu alios quoscunque, illorum licentia minime requisita, etiam sub censuris Ecclesiasticis, & aliis pœnis, cogi vel compelli possint, seu debeant, etiam decernimus, & declaramus. Et licet in sessione xxv. ca. xii. caueatur, quod censuræ, & interdicta Ecclesiastica etiam à locorum Ordinariis promulgata mandante Episcopo à Regularibus in eorum Ecclesiis publicari debeant; tamen si tempore celebrationis alicuius ex festis sanctorum ordinum eorundem, ac alias in aliis festiuitatibus iuxta eorundem ordinum priuilegia Apostolica, interdictum huiusmodi emanauerit, illud in præfatis festiuitatibus, & earum octauis suspendimus. Controuersias autem omnes

Celebrare possunt etiam antequam celebretur in Parochiali.

Prædicare possint etiam si in Cathedrali prædicetur.

In diebus festiuis omnes Christifideles audire possunt missas in Ecclesiis Fratrum.

Satisfaciunt præcepto Ecclesiæ.

Possuntque infra annum sacramentum Eucharistiæ à regularibus sumere.

Interdicta suspenduntur in festiuitatibus sanctorum ordinum, & in aliis ad quæ habent priuilegia.

Cõtrouersiæ de præcedentia dirimantur.

omnes de præcedentia, quæ eadem sessione xxvi cap. vero xiii. per Episcopum terminari mandantur, non nisi durantes per illum dirimi, finitas autem nullo pacto innouari posse statuimus. Cumque licet cap. xi. sessionis xxv. statuat quod in domibus virorum seu mulierum, quibus animarum personarum secularium cura imminet, nulli etiam ad nutū ammouibiles, inibi deputentur, nisi de ordinarii consensu ac præuio examine huiusmodi præcedente, ad curam huiusmodi admitti posse omnino volumus præfatos Regulares. Quartam autem funeralium de qua sess. xxv. cap. xiii. nequaquam soluere teneantur Monasteria, quæ a quadraginta annis citra fundata existunt, postquam ipsum Concilium loquitur tantum de Monasteriis ante annos quadraginta fundatis, quæ ipsam quartam soluere consueuerunt, & vbi solui consueuit, id tantum ceræ, & aliorum quę in aliquibus partibus deferri contigerit, tempore quo defunctorum corpora ad sepulturam deferuntur; non autem de missis, seu legatis, vel aliis fratribus ipsis seu monialibus huiusmodi relictis, aut alias quomodolibet donatis solui debet. Sicque intelligi Concilii decretum, quo ad quartam huiusmodi soluendam debere decernimus. Vbi vero non est consuetudo soluendi quartam huiusmodi, de nullo suprascriptorum solui debere declaramus. Nec ad quartam seu aliam partem omnium eorum quæ etiam pro ornamēto Ecclesiæ, palliorum, planetarū, cortinarum, pannorū, & aliorum quæ dictis Ecclesiis relinqui vel dari contigerit, etiam si pro victu fratrum, aut alias relinquantur, aliquid contribuere teneantur. Ac etiam ius sepulturæ solui tantum consuetum curatis, & non aliquid aliud eis solui debeat, quamuis partes ad earum libitum Ecclesiis ordinum huiusmodi, seu eorum Fratribus, alia quæcūque tribuant, seu eleemosynas elargiantur, quando sepeliuntur ibidem corpora mortuorum huiusmodi, nec propterea impediri debeant, quin possint defunctorum corpora præfata, ad eorum Ecclesias tumulanda deferri facere. Inhonestum quoque esse censentes, Mendicantium ordines ad aliquorum onerum contributionem teneri, illos, illorumque loca, etiā

Regulares ad curā animarum admitti debent.

Quarta funeralium non soluenda.

Nec quartam nec partem aliquam eorum quæ fratribus relinquuntur tenentur tribuere.

Ius sepulturæ soluendum.

si

si curam animarum habeant, ac quęcunque beneficia illis vnita, ad contributionem pro seminario, aut decimarum aliquarum solutionem; imò illos & eorum domos, Monasteria, beneficia, & loca quæcunque, & ab illis quomodolibet dependentia, eorumque possessiones, vineas, agros, & prata, ac alia bona quæcunque, tam ad ipsos, quam ad Moniales præfatas etiam largitione fidelium, seu alias iustis de causis ab eis acquisita, ac pecuniis empta, vel alias quomodolibet pertinentia, minime teneri: illosque & illas, à quibuscunque decimis, primitiis, quartis, mediis, & aliis fructuum partibus, necnon subsidiis charitatiuis etiã per nos concessis, ad quorumcunque etiam Regum, Principum, & dominorum temporalium instantiam, quacunque etiã vrgentissima & de necessitate exprimenda causa, ac etiam aliis quibuscunque oneribus, tam ordinariis, quam extraordinariis: etiam ratione fructuum, olerum, virgultorum, lignorum, beneficiorum, & aliarum quarumcunque rerum tam pro victu quam vestitu, aut alias sibi necessariarũ quomodolibet, etiam auctoritate Apostolica nunc & pro tempore impositis, ita vt penitus & omnino, ad alicuius rei cõtributionem minime teneantur, omnino eximimus, & liberamus: illosque & illas, ad illos & illa etiam si seculares & aliæ personæ quæcunque in possessione eas exigendi fuerint, minime teneri debere volumus: nec sub cap. xii. sessionis xxv. compræhẽdi posse, vel debere decernimus. Quod uero de vsu quæstorum eleemosynarum auferendo loquitur sessionis xxi. ca. viii. id ad mendicantium Ordines nullo modo referri posse, vel debere etiam decernimus; quin potius cum ex eleemosynis huiusmodi viuere cogantur, eis id facere liberum omnino esse declaramus. Quoniam vero ex nimia Episcoporum sibi irrogata auctoritate ipsi personas Regulares suæ iurisdictioni subiicere omnino student, ac decreto Concilii præfati sessionis xxv. ca. xiiii. ædito, quo cauetur, quod si Regularis intra claustra exstens, & extra ea ita notoriè deliquerit, vt populo scãdalosus sit, termino ab Episcopo præfigendo, a suo superiore omnino puniatur, sin minus, ab ordinario delinquens puniri possit, cõ-

Mẽdicãtes curam animarum habẽtes non tenentur ad aliquam contributionem pro seminariis.

Decimas aut subsidia minime soluere tenentur.

Eleemosinas petere possunt.

Regulares delinquẽtes a suis superioribus puniantur.

fisi, variis indebitisque grauaminibus Regulares afficiant, Ordinarios præfatos, aliquid contra Regulares in claustris degentes hmõi quouis prætextu, occasione, vel causa innouare non posse, vel debere: nec aliquos processus contra ipsas personas Regulares formare, aut facere posse volumus, nisi propter manifestũ scandalum, & suorum ordinũ superioribus prius consultis, & negligentibus: alioquin omnia, & singula contra præmissa facta, & gesta ac facienda in futurũ, pro nullis & infectis habeantur. Licentias vero pro cõstruendis domibus Regularibus, quæ 4.c. sessionis xxv. nisi de ordinarii licentia construi prohibentur: gratis omnino dari, & non nisi legitima subsistente causa, superioribus explicanda, illas recusari posse, necnon Fratres præfatos, etiã solos, mortuorũ corpora associare; Ac mãdatũ in die cœnæ Domini fieri solitũ, in Ecclesiis, seu domibus Fratrũ cuiuslibet ordinis prædictorũ, solemniter facere, & prædicta die prædicare hora qua eis videbitur: nec per locorũ Ordinarios, aut Rectores Ecclesiarũ, seu alios quoscunq; prohiberi posse, etiã decernimus, & declaramus. Mandantes etiã vniuersis locorũ ordinariis, ne mortuorũ officia agere Rectores Parochialium in Ecclesiis ipsorũ Fratrũ, contra illorum voluntatẽ) permittant. Ac Moniales dictis Fratribus subditas, vel personas sepulturã in eorũ Ecclesiis eligentes, nulla soluta Parocho portione) sepelire, vel si Fratres ad mortuorũ corpora associanda vocati fuerint, illa absq; Fratrum hmõi præsentiã sepeliri facere audeant, vel præsumãt. Cũque maxime deceat liberam esse cuiusuis testantis voluntatẽ, prauũ illum vsum, paruo adhuc tẽpore (vt præfertur) introductũ, per quẽ testamenta absq; presbyterorũ præsentia fieri interdicũtur, omnino abrogamus. Postremo quod c. xiii. sessio. xxv. cautum fuit, quod oẽs. s. tam Clerici, quam Regulares quicunq; ad publicas processiones vocati, accedere cõpellantur: id quo ad Fratres præfatos de illis tantũ processionibus intelligi volumus, ad quas secundũ consuetudinem antiquã locorũ, soliti sunt accedere: vel quæ pro bono pacis Ecclesiæ, vel pro victoria contra infideles indicuntur; quod etiã de illis conuentibus, qui collegia nuncupantur,

Episcopi contra Regulares processus facere non possunt.

Licentias pro construendis domibus, gratis dari debent.

Mandatum in die cœnæ domini facere & prædicare possũt. ortio non soluenda pro sepultura Monialium vel aliarũ personarum.

Abrogatur vsus nõ faciendi testamenta absque presbyterorũ præsentia.

Ad quas processiones compelli possint regulares Fratres qui sunt in Collegijs ad nullas tenentur ire.

pantur, minime intelligi volumus, in quibus Fratres sub ar
ctiori clausura degunt, ita vt nec in choro cantent, nec ad
mortuos accedant; sed tantũ studiis, & lectionibus vacent.
Præterea si fortè inter Episcopos, vel Collegia, aut capitu-
la, vel alias quasuis personas & præfatos Fratres, seu Mo-
niales, aut eorum aliquos, super præmissis vel aliquo eorũ,
coram quocunque seu quibuscunque iudicibus, etiã cau-
sarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac S. R.E. Cardina-
libus, tã in Romana Curia quam extra eam, vbilibet lis, seu
lites respectiuè pendeant; nos litẽ seu lites, & causam, vel
causas hmõi ad nos aduocamus, ac illã, & illas, quarũ statũ,
ac nomina, & cognomina iudicũ, & collitigantiũ præsen-
tibus haberi volumus pro sufficienter expressis, cassamus,
& extinguimus, ac partibus ipsis perpetuum silentiũ desu-
per imponimus. Ac insuper, vt facilius præmissa omnia il-
libata persistant, omnia & singula priuilegia, immunitates,
indulgentias, facultates, libertates, indulta, dispensationes,
fauores, & gratias, quæ decretis Conc. Trid. aliàs quam vt
superius est dictum, concessum, & declaratũ, nõ contrariã-
tur expresse, eisdẽ Fratribus, necnon Monialibus quibus-
cunque, & sororibus tertii ordinis prædictorum ordinum
respectiuè ordinibus, ac illorum Ecclesiis, domibus, & per-
sonis, etiã viuæ vocis oraculo, in genere vel in specie, tã per
recolendæ memoriæ Eugenium Quartum, Sixtum Quartũ,
Leonem Decimum, Paulum Tertium, ac dictum Paulum
Quartum, & Piũ etiã Quartũ, quã alios quoscunque Rom.
Pontifices etiam prædecessores nostros, ac nos, & sedẽ eã-
dẽ quomodolibet cceõssa, cõfirmata, & innouata; necnõ nostras,
& prædecessorum nostrorum, ac alias quascunq; desuper
confectas litteras, quarum omnium tenores, ac eorundem
prædecessorum nostrorum nomina, & alia de necessitate
exprimenda, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omis-
so, & forma in illis tradita obseruata, inserti forẽt: etiã præ-
sentibus pro sufficienter expressis haberi volumus, aucto-
ritate Apostolica tenore præsentiũ perpetuo approbamus,
& confirmamus, illisq; perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis
robur adijcimus; eaque perpetuis futuris tẽporibus inuio-

Aduocatio & extinctio litium super aliquo præmissorum.

Confirmantur, & de nouo conceduntur omnia priuilegia, quæ decretis Cõcilij Tridentini expresse non contrariantur alias quam superius est dictum concessum, & declaratum.

labiliter obseruari debere, ac Fratribus superioribus, & ꝑsonis ordinum huiusmodi, necnon alijs quibuscunq; quos illa concernũt, suffragari debere, seu posse volumus. Necnõ priuilegia, immunitates, facultates, libertates, indulta, dispẽsationes, exẽptiones, fauores, & gratias, tã spirituales quam tpales, modo, & forma quibus concessa sunt, etiã per viam cõmunicationis, & extensionis, actiuè, & passiuè inter se, & alios quoscunq; ordines respectiuè, de nouo concedimus: illasq; oĩa, & singula ad domos, & loca quæcunq; dictorum mendicantiũ Ordinũ, & Monialiũ quarumcunq;, ac sororũ de tertio ordine nuncupatarũ in Congregatione viuentiũ dictorũ ordinũ, vt præfertur, hactenus recepta, & in posterũ recipienda, Necnon eorũ personas, & bona etiã si priuilegiorũ, & aliarum gratiarum prædictorum auctentica originalia, propter temporis antiquitatẽ, vel varias Vrbis ruinas, deperdita existãt, dũmodo de eis alias legitime cõstet, extendimus, & ampliamus. Et sic in præmissis omnibus, & singulis ꝑ quoscunq; iudices, & ꝑsonas quauis auctoritate fungentes, etiã Cardinales, & Auditores præfatos, sublata eis, & eorũ cuilibet, quauis aliter iudicãdi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere: necnõ quicquid secus super his à quoquã quauis auctoritate, sciẽter vel ignorãter contigerit attẽtari, irritũ, & inane decernimus. Quocirca dilectis filiis nostro Prędicatorũ Cardinali Protectori, & S. Hieronymi Generali ordinũ, ac curię causarũ Cameræ Apostolicæ etiã Generali Auditori, nunc, & pro tpe existẽtibus, per Apostolica scripta motu simili mãdamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorũ, per se vel aliũ, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcũq;, vbi, & quãdo opus fuerit, ac quoties pro parte eorundẽ Fratrũ, aut Monialiũ, vel alicuius eorũ fuerint desuper requisiti, solenniter publicãtes, eisq; in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra, pręsentes, & in eis contenta hmõi firmiter obseruari, ac singulos quos litteræ ipse concernunt pacificè frui, & gaudere, non permittentes eos, vel aliquem eorum desuper, contra præsentium tenorem per quoscunque, etiam locorum ordinarios,

De nouo conceduntur.

Iudices assignantur

quo-

quomodolibet indebite molestari, contradictores quoslibet, & rebelles, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis seruatis processibus, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus, aggrauando, & interdictum Ecclesiasticum apponendo, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Non obstantibus præmissis, & aliis Apostolicis, necnon in prouincialibus, & synodalibus Conciliis editis, generalibus vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac etiã iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Episcopis, vel quibusuis aliis personis quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & alijs decretis in genere, vel in specie, etiam Motu simili, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & indiuidua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma: ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus. Necnon omnibus illis quæ in litteris confirmationis, & innouationis priuilegiorum eorumdem, alias per eosdem Paulum Quartum, & Pium etiam Quartum prædecessores nostros prædictos, ordini Fratrum Minorum huiusmodi concessorum, concessum est, non obstare ac contrariis quibuscunque. Aut si locorum ordinariis, vel quibusuis aliis, communiter vel diuisim, ab Apostolica sit sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas, non facientes plenam, & expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Et quia difficile foret, earundem præsentium literarum notitiam, ad quascunque personas peruenire, & vbique illas præsentare, etiam motu, & scientia similibus volumus, & decernimus, quod transumptis earumdem præsentium

litterarum, etiam per impressionem factis, manu alicuius Notarii publici subscriptis, aut sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillatis, quemadmodum adhiberetur præsentibus literis originalibus, si præsentarentur, vbique adhibeatur tam in iudicio quam extra illud, plena & indubitata fides. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ declarationis, prohibitionis, exemptionis, liberationis, inhibitionis, suspensionis, statuti, decreti, mandati, abrogationis, auocationis, cassationis, extinctionis, impositionis, approbationis, confirmarionis adiectionis, cõcessionis, extensionis, ampliationis, voluntatis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorũ Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Romæ Apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, decimo septimo Kal. Iulii. Pontificatus Nostri Anno Secundo.

ET deinde pro parte dilectorum filiorum Canonicorum Regularium Ordinis Sancti Augustini Congregationum Lateranensis & Sancti Saluatoris, ac Sanctæ Crucis Colimbrien. & Monachorum Sancti Benedicti Congregationũ, & ordinum Cassinẽ. Montis Oliueti Vallisumbrosę. necnon etiam Congregation. Cistercien. & Carrusien. necnon Sancti Hieronymi Hispaniarum, ac Camaldulen. & Fratrum Militiæ Iesu Christi reformatorum nuncupatorum Regni Portugaliæ, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod ipsi etiam iuxta eorum cuiuslibet Regularia instituta, tum vita eorum exemplari, rum doctrina, ac verbi Dei prædicatione, aliasque summis eorum laboribus, & studiis animarum salutẽ, ac Sanctæ Sedis Apostolicæ, dignitatis & auctoritatis augmentum hactenus semper procurauerunt, & in dies circa hoc tam laudabile ministerium magis, ac magis versari non cessantes, sibi fauente superni numinis auxilio, suauissimum cunctisque fidelibus gratissimum suæ probitatis, & diligentiæ latius diffundunt odorem, pariterque in vinea domini laborare non desinunt, ac proinde eos aliqua ratione indignos censeri non posse, quin ipsi quoque gratiarũ facultatum, priuilegiorum, & aliorum præfatis fratribus Mendicãtibus concessorum participes fieri, necnon Monasteria etiam Mo-

nialium,

nialium,& alia Loca quæcunque,ad gratias,facultates priuilegia,ac alia in eisdem præinsertis literis contenta quæcunque, extendi ac illis gaudere debeant. Quare pro eorundem Canonicorum, Monachorum, & Fratrum parte,nobis fuit humiliter supplicatum, vt eorum statui,& tranquillitati consulentes, eos & eorum singulos: necnon suorum ordinum,& Congregationum Monasteria, etiam Monialium,ac domos,& loca alia quæcũque,ad declarationes, statuta,exemptiones,voluntates,prohibitiones,approbationes,extensiones,& decreta,ac alias gratias,facultates, & priuilegia quæcunque,prædictis Fratribus Mendicantibus concessa prædicta, ita vt illis omnibus,& singulis æquè, & pariformiter absque vlla penitus differentia,frui & gaudere possint,& debeant extendere,& quatenus opus sit illa eis de nouo concedere,aliasque sibi desuper opportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur qui omni qua fieri potest ratione commodiori,personarum quarũlibet præsertim Deo dicatarum animi quietem sinceris exoptamus affectibus, singulos Canonicos,Monachos, & Fratres prædictos,à quibusuis censuris, & pœnis Ecclesiasticis quauis occasione latis, si quibus innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum,harum serie absoluentes, & absolutos fore cẽsentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, Canonicos, Monachos, & Fratres prædictos,si professionem Regularem iuxta eorũ statuta,& laudabiles consuetudines ac priuilegia, & indulta eis cõcessa emiserint respectiuè illorumque Monasteria, etiam Monialium necnon domos, & loca alia quæcunque ad singula declarationes statuta, & immunitates, à cõtributione ratione Seminariorum pauperum Clericorum iuxta ordinationem dicti Concilii Tridentini erigendorum, & instituendorum:necnon subsidiorum Apostolica auctoritate pro tempore impositorum, ac quæstuatione eleemosynarum dumtaxat exceptis, exemptiones, voluntates, prohibitiones,approbationes,extensiones,decreta, & alia quæcunque, gratias, facultates, & priuilegia eisdem Fratribus Mendicantibus, vt præfertur concessa, & facta, ac alia in præinsertis literis contenta, & inde secuta quæcunque dicta auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuò extendimus, & ampliamus illosque declarationibus,statutis,exemptionibus, voluntatibus, prohibitionibus, approbationibus, extensionibus, decretis, & alijs gratijs,facultati-

Extendũtur priuilegia Mẽdicantiũ ad alios regulares

bus, & priuilegiis huiusmodi pariformiter, & absque vlla penitus differentia, prout dicti Fratres Mendicantes vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt, liberè & licitè vti, potiri, & gaudere posse atque debere, illaque omnia, & singula sibi eorumque Monasteriis, domibus, & locis huiusmodi, eorumque superioribus, & personis quibuscunque, quas illa concernunt, & pro tempore concernent suffragari, necnon modo & forma quibus prædictis Fratribus Mendicantibus concessa & facta sunt, cõcessa factaque esse, necnon ad singula Monasteria, domos, & loca quæcunque dictorum Canonicorum, Monachorum, & Fratrum, necnon Monialium, Congregationum, & ordinum prædictorum in Congregatione viuentium extensa, & ampliata censeri, sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscunque Iudices, & personas & Sanctæ Romanæ Ecclesię Cardinales ac causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & diffiniri debere, necnon quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritũ & inane decernimus. Quocirca Venerabilibus Fratribus, & dilectis filiis eiusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus dictorũ ordinum, & Congregationum huiusmodi, respectiuè nunc, & pro tempore Protectoribus, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se vel alium seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quęcunque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorumdem Canonicorum, Monachorum, & Fratrum, aut Monialium huiusmodi, vel alicuius eorum fuerint desuper requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciãt auctoritate nostra præsentes, & in eis contenta huiusmodi firmiter obseruari, ac singulos quos litteræ ipsæ concernunt, pacificè frui & gaudere, non permittentes eos, vel aliquem eorum desuper, tam contra præsentium literarum, quam præinsertarum tenorem per quoscunque, etiam locorum ordinarios quomodolibet indebite molestari, Contradictores quoslibet & rebelles, per censuras & pęnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris remedia, appellatione postposita compescendo, legitimisque super his habendis seruatis processibus, censuras & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggrauando, & interdictum

Deputantur iudices super obseruatione priuilegiorũ.

Eccle-

Ecclesiasticum apponendo, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis. Non obstantibus præmissis, & alijs Apostolicis, necnon in prouincialibus, & synodalibus Conciliis æditis generalibus vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac etiã iuramento, confirmatione, Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & litteris Apostolicis eisdem Episcopis aut quibusuis alijs personis sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis irritantibusque, & aliis decretis in genere vel in specie, etiam motu proprio vel alias quomodolibet concessis approbatis, & innouatis, quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis specifica, expressa, & indiuidua; non autem per clausulas generales idẽ importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi pręsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus contrarijs quibuscunque. Aut si locorum ordinariis vel quibusuis aliis, communiter vel diuisim à prædicta sit sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas nõ facientes plenam, & expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Et quia difficile foret earundem præsentiũ notitiam ad quascunque personas peruenire; & vbique illas præsentare, etiam dicta auctoritate nostra volumus, & decernimus, quod transumptis illarum etiam per impressionem factis, manu alicuius Notarii publici subscriptis, siue sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillatis, prout eisdem præsentibus adhiberetur si præsentarentur, vbique adhibeatur, tam in iudicio quam extra illud, plena & indubitata fides. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, extensionis, ampliationis, & decreti infringere, uel ei ausu temerario cõtraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ Apud S. Petrum. Anno Incarna. Dominicę 1577. Kal. Septembris. Pont. Nostri Anno Secundo.

D. Balbus.

Diploma

Diploma Sanctißimi Domini Nostri Pij Papæ Quinti. Quo nonnullorum Canonici Ordinis Sanctorum festa, sub nota Duplicis eidem celebranda concedit.

Pius Papa Quintus.

D perpetuam rei memoriam. Licèt Ecclesia Dei sponsa tunc veræ iubilationis suæ fructum reportet, cùm Christifideles omnes ad precum effundendarum exercitium excitat, eundemque orandi, psallendique ritum, & morem omnibus proponit, alienum tamen à ratione minimè censendum erit, si aliquos sanctorũ quorundam patrocinio specialius suffultos, ad eorundem particularem venerationem, etiam per crebras illorum commemorationes sese excitare permiserit, vt peculiare ipsorum meritum agnoscentes, eorum quoque vestigia sequi quàm maximè studeant. Hinc est, quòd nos licet aliàs ex certis tunc expressis causis omni alio Breuiarii vsu interdicto, Breuiariũ, quod imprimi curauimus, ac psallendi, precandique formulam in omnibus vniuersi Orbis Ecclesiis, Monasteriis, Ordinibus, & locis etiam exemptis, in quibus iuxta ritum Romanæ Ecclesiæ dici debet, aut consueuit, sub certis modo, & forma seruari mandauerimus, statuentes Breuiarium ipsum nullo vnquam tempore in toto, vel in parte mutandũ, aut ei aliquid detrahendum, ac alia fecerimus, prout in ipsis literis, quas in cuiuslibet Breuiarij prædicti principio imprimi volumus, plenius continetur; attendentes tamen dilectos filios Canonicos Regulares Congregationis Lateranen. Ordinis Sancti Augustini eorum Patrem, ac primum Apostolici illius Ordinis Reformatorem Sanctum Augustinum prædictum, ac præterea insigniores eiusdem Ordinis Sanctos Martyres, ac Cõfessores, quorum meritis eadem congregatio per orbem propagata, & illustrata extitit, & in dies eiusdem Congregationis personæ adiuuantur, atq; proteguntur, debita, vt par est, veneratione cupere, in eorum præsertim diebus, quibus in Domino obdormire eisdem obtigit, celebrare.

brare. Nos propterea pium eorum desiderium plurimum in Domino commendantes, Motu proprio, non ad dictorum Canonicorum, seu alicuius eorum super hoc nobis oblatæ petitionis instantiam, Congregationi dictorum Canonicorum concedimus primum, quòd vltra consuetas Saluatoris Lateranen. & Sancti Augustini prædicti eorum Patris ad Vesperas, & Laudes commemorationes, eiusdem Sancti Augustini festum, die vigesima octaua Augusti occurrens, & per totam illius octauam tàm in Canonicis horis, quàm in missæ celebratione, prout hactenus, celebrare possint; videlicet in ipsa quidem die, & octaua sub duplici, infra octauas autem sub semiduplici cum commemoratione festorum simplicium occurrentium. De decollatione autem Sancti Iohannis Baptistæ fiat suo die cũ commemoratione octauæ. De Dominica autem si occurrat infra octauas, fiat de ea cum commemoratione octauæ, sin autem in ipsa die, vel octaua Dominica occurrerit, fiat de Sancto cum Dominicæ commemoratione, cum Antiphonis videlicet Hymnis, Responsoriis, ac reliquis ipsorum Canonicorum propriis, ordinatis à Diuo Thoma Aquinate, iuxta eorum antiquũ morem, seu & prout melius, ac congruentius videbitur, ab ipsis reformandis, dum tamen tres primæ lectiones sint de scriptura, intra octauas quidem de occurrente, in ipso autem die, & octaua de scriptura assignata ab ipsis Canonicis, atque congruentius eidẽ festo aptata, mediæ tres, partim de vita eiusdem patris, collecta è dictis eiusdem, in libris præcipuè confessionum, Necnon & Possidonii eius contemporanei, ac socii, qui cum per annos quadraginta cum eo familiarissimè vixisset, vitam etiam eius veriori, & integriori modo descripsit, partim de sermonibus eiusdem Patris de communi vita Clericorum: Tres verò postremæ lectiones de Homilia S. Iohan. Chrysostomi super Euangelium Matthæi; Vos estis sal terræ: pariter & eius Conuersionem die quinta Maij, cum lectionibus vt supra authenticis ex ipso Sancto Augustino, & Possidonio, Necnon, & cum lectionibus in vltimo nocturno Diui Gregorii Papæ: super Euangelio Lucæ: *Erant appropinquantes ad Iesum Publicani, & Peccatores:* primam quoque eius, quæ vndecima Octobris, & secundam, quæ vltima die Februarii occurrit, translationes, necnon & quolibet mense semel ipsius commemorationis festum, die in quo festum alicuius sancti non occurrerit, sub dupli-

ci

ci possint celebrare. Et similiter Sanctorum Aniani Episcopi die Decembris secunda. Sancti Thomæ Cantuarien. Episcopi, & Martyris, vigesima nona Decembris. Aquilini martyris, Ianuarii vigesima nona. Guarini Episcopi, Februarii sexta die. Theotoni confessoris, decima octaua die Februarii. Albini Episcopi prima Martii, Herculani Episcopi, & martyris Martii secunda. Patritii Episcopi, Martii decima sexta. Monicæ viduæ, Maii quarta. Vbaldi Episcopi Maii decima sexta. Iuonis Episcopi, Maii vigesima. Bernardi confessoris Iunii decima quinta. Iohannis, Octobris decima. Frigdiani Episcopi Nouembris decima nona. Gelasii Papæ, Nouembris vigesima prima. Prosperi Episcopi, Nouembris vigesima quarta. omnium quoque aliorum dictæ Congregationis, & Ordinis Sanctorum festa, etiam sub duplici officio celebrare, atque ijs omnibus, & singulis proprias eorum, atque authenticas lectiones seu, & orationes, seruata prædicta Breuiarii forma accommodare valeant, officiaque prædicta recitantes, debito suo perinde censeantur satisfecisse, ac si ea quæ in Breuiario assignantur recitassent, nec ad aliam vlterius recitationem vllo vnquam tempore possint compelli, prædictaque eorum particularia officia seorsum, & separatim à Breuiario, vbicunque illis placuerit, absque alia nostra, vel commissarii nostri in illis partibus Licētia imprimi facere liberè, & licitè valeant; Districtius inhibentes tam locorum ordinariis, quàm quibusuis librorum impressoribus, cæterisque quauis auctoritate fungentibus, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis maioris, nec non indignationis nostræ pœnis, ne eosdem Canonicos super recitatione horarum, aut impressione officiorum huiusmodi impedire, molestare, vel inquietare audeant, vel præsumant, ac decernentes præsentes litteras nullo vnquam tempore subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, inualidari nullatenus posse, minusque sub quibusuis similium, vel dissimilium gratiarum reuocationibus, suspensionibus, limitationibus, & aliis contrariis dispositionibus cōprehendi vllatenus posse, sed quoties illa emanabunt, toties in pristinum statum etiam sub quacunque Data per ipsos eligenda restitutas, repositas, & plenarie reintegratas esse: sicque ab omnibus censeri, & ita per quoscunque Iudices, & commissarios quauis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi,

dicandi,& interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere,ac irritum, & inane si secus super his à quoquam quauis auctoritate,scienter vel ignoranter contigerit attentari, Quocirca dilectis filiis nostris Flauio Vrsino, & Paulo ab Ecclesia Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyteris Cardinalibus, & causarum curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, per præsentes Motu simili mandamus,quatenus ipsi, vel duo,aut vnus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes litteras, & in eis contenta quæcunque, vbi,& quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Canonicorum, seu alicuius eorum fuerint requisiti solenniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes,faciant auctoritate nostra præsentes litteras,& in eis contenta quæcunque firmiter obseruari,Non permittentes eos, seu eorum aliquem desuper contra earundem præsentium tenorem quomodolibet indebitè molestari, contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & pœnas Ecclesiasticas,appellatione postposita compescendo. Nec non legitimis super his habendis seruatis processibus censuras,& pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc,si opus fuerit,auxilio brachii secularis. Non obstantibus fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri de vna,& Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præsentium vltra tres dietas ad iudicium non trahatur, ac litteris nostris prædictis,quas eosdem Canonicos ligare nullatenus posse volumus, ac quibusuis aliis Apostolicis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, nec non quibusuis etiam iuramento confirmatione Apostolica,vel quauis firmitate alia roboratis statutis,& consuetudinibus,priuilegiis quoque indultis, & litteris Apostolicis sub quibuscunque tenoribus,& formis, ac cum quibusuis clausulis,& decretis in genere, vel in specie, ac aliàs in contrarium quomodolibet concessis,confirmatis,& innouatis. Quibus omnibus etiam si de eis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica,& expressa mentio, seu quæuis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi,ac si de verbo ad verbũ nihil penitus ommisso, & forma in illis tradita obseruata inserti forent, eisdem præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice duntaxat specialiter,& expresse derogamus, contrariis quibuscunque,

Aut

Aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per litteras Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Volumus autem, quòd præsentium transumptis etiam impressis, manu tamen alicuius Notarii publici subscriptis, & personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ Apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die decimooctauo Decembris Millesimo quingentesimo nonagesimo. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

Cæ. Glorierius.

BREVE

MOTVS PROPRIVS

Sanctißimi Domini Nostri Pij Papæ Quinti. Ad fauorem Canonicorum Regularium Saluatoris Lateranensis.

Quo declaratur quis eorum locus de iure in proceßionibus, & publicis actibus. Qualiterque eos deceat incedere.

IVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Cum ex Ordinum vniuersitate, qui in Dei Ecclesia reperiuntur, illa castrorum aciei comparetur; illius autem gubernium Rom. Pont. Beati Petri vero successori sit demandatum, mirum nemini videri debet, si ille curæ sibi diuinitus commissæ inuigilans, cuilibet quod suum est benignè concedendo, & quæ clara etiam sui ipsorum natura sunt, ne in recidiuæ contentionis scrupulum relabantur, opportunæ declarationis ac nouæ concessionis remedio consolidat; vt quibusuis sublatis obstaculis, quilibet pacis amœnitate frui liberè possit: ac scandalorum occasio penitus tollatur. Cum itaque sicut accepimus dilecti filij vniuersi Canonici Regulares Ordinis Sancti Augustini Congregationis Lateranensis, qui ab Apostolis originem traxerunt: Quique ab eodem S. Augustino eorum reformatore, iterum per reformationis viam mundo geniti, meritò prætendere possunt, se, omnes alias personas Ecclesiasticas, tam seculares, quàm Regulares, in processionibus, & alijs actibus publicis præcedere debere. Cum tamen non liceat membra a capite separare; sed tamen eis locum debitum assignare, ipsorumque indemnitati; vt sine populi scandalo in publicum prodire: exemploque potius cœteris Christi fidelibus esse possint consulere volentes, ac omnium, & singularum litium, quæ forsan super præmissis exortæ sint, aut exoriri quoquomodo possint, status, & merita, nominaque et cognomina, Iudicum et colligantium,

Canonici Lateranē ses ab Apostolis.

Cen Clerici primi.

gantium,

gantium, præsentibus pro expressis habentes.

Motu proprio: non ad dictorum Canonicorum, vel alicuius alterius pro eis super hoc nobis oblatæ petitionis instantiam; sed ex certa scientia nostra, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes, & singulos Canonicos prædictos, vbicunque locorum existentes, quos deinceps processionibus, & alijs actibus publicis, vel priuatis interesse contigerit, statim ipsum clerum secularem non exemptum subsequi, dum ipsi subsequendo præcedunt; dum verò præcedendo præcedunt, illum immediatè sequi debere, auctoritate Apostolica per præsentes declaramus.

Ob capitis respectum, vt supra. Cæteroqui præferendi.

Ac insuper in omnibus locis, in quibus talis viget consuetudo in processionibus: vt dicti Clerici non exempti, præcipuè quando Canonici alicuius Ecclesiæ Cathedralis, paramenta Ecclesiastica induunt; vt cultus diuinus magis vigeat, ac vt Sanctissimũ Corpus Christi, seu aliæ reliquiæ, quæ processionaliter defferuntur, decentius, & honorificentius associentur: aut quando hoc ipsius Ordinarii mandato continget, ipsi Canonici similiter ac illi, Pluuialia, Planetas, Tunicellas, & alia paramenta, super eorum Clericalem habitum deferre: necnon pro Cruce associanda quæcunque luminaria deferre, liberè & licitè possint statuimus, & ordinamus. Districtius inhibentes quibusuis locorum Ordinariis, etiamsi Patriarchali, Prouinciali, Archiepiscopali, Episcopali, aut alia dignitate perfulgeant, sub excommunicationis maioris, & indignationis nostræ pœna, ne eosdem Canonicos, seu aliquem eorum molestare, aut præmissa quouismodo declarare, vel interpretari audeant, Decernentes præsentes litteras, nullo vnquam tempore subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo quod locorum Ordinarii, aut alii forsan interesse habẽtes, vocati non fuerint, aut nullitate notari, imputari, inualidari, ad terminos iuris deduci, in ius vel controuersiam vocari, causamque vel causas quare præmissa à nobis emanauerint verificandum nullatenus teneri, nec ob id viribus carere, minusque sub quibusuis similium, vel dissimilium gratiarum reuocationibus, sussentationibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprahẽdi; sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, ac plenariè reintegratas etiã sub Dat. p ipsos Canonicos elligenda esse: sicq; ab omnibus cæteris

Quo vtriusque Ordinis Canonici sint vniformes.

Et

Et ita per quoscunque Iudices, & Commissarios etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ: Cardinales,& ipsosmet Ordinarios, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate; & auctoritate, iudicari,& diffiniri debere; Irritum quoque & inane,si secus super his à quocunque quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attemptari. Quocirca dilectis filiis dictæ Congregationis Protectori, seu eius Viceprotectori, & causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori,ac Viccario Ven. Fratris nostri Episcopi Lauden.in spiritualibus generali, per Apostolica scripta motu simili mandamus;quatenus ipsi,vel duo,aut vnus eorum per se, vel alium, seu alios,præsentes litteras, & in eis contenta.quocumque,vbi,& quando opus fuerit, ac quoties pro parte Canonicorum prædictorum, vel alicuius eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra eosdem Canonicos illorumque singulos præmissis omnibus, & singulis vi Presentium continentia,& tenore pacificè frui,& gaudere. Non permittentes eos, seu eorum aliquem desuper per quoscunque indebitè molestari, perturbari,& inquietari,contradictores quoslibet, & rebelles,ac præmissis non parentes, per censuras & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris remedia appellatione postposita compescendo: necnon legitimis super his habendis,seruatis processibus,illas censuras,& pœnas ipsas incurrisse declarando.Nec non eas etiam iteratis vicibus aggrauando; inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis. Non obstan.fel.rec.PP.Bonifacii prædecessoris nostri,etiam qua caueatur,ne quis extra suam Ciuitatem, vel Diœc.nisi in certis exceptis casibus, & illis vltra vnam dietam à fine suæ Diœc.ad iudicium euocetur, seu ne Iudices à Sede Apost. deput.extra Ciuitatem, vel Diœc. in quibus deputati fuerint contra quoscunque procedere, aut alii,vel aliis vices suas committere præsumant:ac de duabus dietis in concilio generali edita. Dūmodo vltra tres dietas quis vigore pręsentiū ad iudiciū non trahatur, ac aliis Apostolicis in prouincialibus,ac sinodalibus conciliis æditis specialiter, vel generaliter constitutionibus, & ordinationibus: ac etiam iuramento, confirmatione Apost. vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus etiam immemorabili- *Executores declarantur.*

 bus:

bus: priuilegiis quoque indultis, & litteris Apost. quibusuis Ecclesiis, Congregationibus, Capitulis, Collegiis, Monasteriis, & aliis locis, eorumque superioribus & personis, sub quibusuis tenoribus, & formis: ac cum quibusuis clausulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibusque, & aliis decretis, motu, scientia, & potestate similibus: etiam consistorialiter concessis, approbatis & innouatis. Quibus omnibus etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut alia aliqua exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi ac si de verbo ad verbum nil penitus omisso, ac forma illis tradita, obseruata inserti forent; eisdem præsentibus pro sufficienter expressis habentes illis alias in suo robore permansuris, hac vice duntaxat specialiter, & expresse derogamus: contrariis quibuscunque: aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab Apost. sit sede indultũ, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per litteras Apost. non facientes plenã, & expressam de verbo, ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, statuti, ordinationis, inhibitionis, decreti, mandati, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei: & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicę Millesimo quingentesimo septuagesimo. decimo Kalen. Ianuarii. Pontificatus nostri anno quinto. CC. Alp.
Dia. Io. de Monsoi pro comp.
G. Deldado. V. Macaran.
Alex. Peregrinus.
A. Camitranen.
Ru. Bonfiolus.
a. Math. A tergo in calce registratum in Camera Apost. Iu. Mandosius.

San-

Sanctissimi Domini Nostri D. Clementis Papæ Octaui.

Confirmatio priuilegiorum Canonicis Saluatoris Lateranen. alijsque expressis Congregationibus Canonicorum ac Monachorum, occasione sexaginta millium aureorum per eas exolutorum.

Clemens Papa Octauus.

AD futuram rei memoriam. Cum superiore anno, vt charissimo in Christo filio nostro Rodulpho Romanorum Regi Illustri, in Imperatorem electo, aduersus Turcas in ipsius ditiones erumpentes, opẽ aliquam ferremus, nonnullas decimas super beneficiorum Ecclesiasticorum fructibus in vniuersa Italia imponere coacti fuerimus; & vlterius subsidium sexaginta millium scutorũ monetæ à duodecim Regularibus Congregationibus, quas exemptione à prædictis Decimis aliàs illis à felicis rec. Pio Papa V. prædecessore nostro concessa, gaudere voluimus, receperimus. Nunc verò ijsdem, & forsan grauioribus, quàm tunc circumuenti necessitatibus, licèt easdem Congregationes ob oneribus, quibus præmuntur, potius subleuare cuperemus, aliud tamen ab ipsismet Congregtiaonibus subsidium sexaginta millium scutorum auri in auro, ad rationem duodecim iuliorum pro quolibet scuto, iterum exigere, & recipere compellamur. Cumque Congregationes ipsæ subsidium huiusmodi sexaginta millium aureorum nobis præstare promptè consenserint, Nos illud quanto cum minori fieri poterit eorum incommodo, & damno ab illis recipiendum duximus, Idcirco, cum à Ministris nostris Cameralibus, qui negocium hoc cũ earundem Congregationum Procuratoribus diligenter discusserunt, nobis relatum sit, non posse summam prædictam sexaginta millium aureorum expeditiori ratione congeri, quam si, vt factum est, in subsidio anno superiori recepto, vt præmissum est, Mõs nouennalis ad eam summã augeatur. Motu proprio, & ex certa sciẽtia, deq; Apostolicæ potestatis plenitudine, Congregationibus prę-

dictis Lateranen. Canonicorum Regularium sub Regula S. Aug. Cassinensi nimirum,& Montis Oliueti, Ordinis S. Benedicti, Cartusianorum, Camaldulensi, Celestinorum, S. Saluatoris Bononien. etiã Canonicorũ Regulariũ. Vallis Vmbrosæ, Cruciferorũ, S. Georgii in Alga, pariter Canonicorũ Regulariũ, Cistercien sumq, Lombardiæ, ac S. Hieronymi, eorumuè Generalibus Procuratoribus, quamuis ad hoc speciale mandatum nõ habeant, vt dilecti filii Dõ Celsus de Rauenna Canonicus Regularis dictæ Congregationis Lateranen.& Don Marcus Antonius Rozzus, Monacus Congregationis Montis Oliueti, nomine omnium Procuratorum Generaliũ prædictorũ, cũ interuentu dilecti filii nostri, & Cameræ Apostolicę generalis Thesaurarii, taxã aliquã inter se, pro cuiusq; ipsarũ facultate, redituũ annuorũ constituere, aut aliàs ratã partẽ redditu um, prout cuilibet, ex Cõgregationibus prædictis, minus incõmodũ, & damnosum esse, ac magis expedire iudicauerint, assignare: illamq; summã de nouo dicto Monti applicare, quæ sufficiens sit, pro summa sexaginta milliũ scutorũ aureorũ hmôi, quam ab eis hoc modo recipi volumus cõgreganda, factaq; Taxa hmôi, eandẽ Monti prædicto Nouennali, vltra alias Taxas, seu ratã redituũ dicti Montis, quas singulæ dictarũ Congregationũ soluere, vsq; in hunc diẽ obligatæ existũt, assignare, applicare, & incorporare, ac super taxa, seu rata sic faciẽda, assignanda, & incorporanda, postquã, vt præfertur, assignata, & incorporata fuerit, totidẽ Loca, quorũ fructus soluuntur, persoluantur prædicto Monti addere quot pro summa prædicta sexagintamilliũ scutorũ aureorũ congerenda necessaria erunt. Nec non eisdẽ omnibus Procuratoribus Generalibus, postquã p dictos duos Taxa, & assignatio prædictæ factæ fuerint, eã super Taxa inter ipsas Cõgregationes, pro rata quãlibet suarũ Cõgregationũ respectiuè tangente, nominatim dictas Congregationes vnusquisq; Procurator Generalis, videlicet suã etiã si ab ea speciale mandatum in Capitulo generali, aut aliàs iuxta Constitutiones ipsarũ Cõgregationum factũ non habeant, suaq; bona, ac reditus, & prouentus vniuersa, etiã in ampliori forma Cameræ Apostolicæ obligare, & hypothecare nominatim possint, debeant, & teneantur, quam super assignatione, & incorporatione illius dicto Monti facienda, ipsiusq; Montis augumento necnon super summa prædicta sexaginta millium scutorum inde redigenda, nobis in subuentionem prædictam

traden.

traden.& assignan.vnum,vel plura Instrumenta : cum conditionibus,renunciationibus commissionibus,obligationibus, etiam in dicta ampliori forma Cameræ Apostolicæ, pactis,Decretis, cautelis, & clausulis quomodolibet necessarijs, & opportunis celebrare, ac alia quæcunque super his,etiam pro maiori Montis prædicti,illiusque Collegium Montistarum, ac aliorum qui pecunias suas in eodem Monte collocauerint, securitate necessaria, & opportuna,facere & exequi, ac vberius ipsis modernis, & futuris pro tempore Congregationum prædictarum Procuratoribus Generalibus,vt in earum quisque Congregationibus taxam,vt præfertur,statuen.pro rata eas respectiuè tangentem inter Monasteria,& Conuentus earum diuidere,& ab illis exigere, & Depositario dicti Montis,quem ipsas Congregationes,tàm pro præsenti additione, quàm pro prima dicti Montis erectione, & illius additione anno superiori facta, etiam Modernum Depositarium, nisi depositariam ipsam titulo forsan oneroso obtineat, ad eorũ libitum ammouendo, deputare posse concedimus quotannis, prout de antiquis taxis,seu ratis fieri consueuerit,consignare ; cum facultatibus,& auctoritatibus solitis liberè,& licitè possint & valeant, auctoritate Apostolica tenore præsentium,plenam amplam, liberam,& vniuersam facultatẽ, & auctoritatem concedimus,& impartimur ; Et nihilominus omnia,& singula præmissa, ac alia earum vigore, per dictas Congregationes,seu earum Procuratores prædictos, cum interuentu dicti Thesaurarij Generalis facienda,& instrumenta desuper celebranda.cum omnibus in illis contentis, ex nunc prout ex tunc, postquàm facta,& celebrata fuerint,auctoritate, & tenore præmissis confirmamus,& approbamus,ac præsentium nostrarum literarum munimine roboramus: omnesque & singulos,tàm iuris, quàm facti, & etiam solemnitatum forsan substantialium quomodolibet emissarum,si qui interuenerint in eisdem; præcipuè vero defectus Mandatorum specialium ad præmissa facienda requisitorum motu,& scientia similibus,pari auctoritate & tenore supplemus, eaq; omnia,& singula valida,firma,& efficacia fore, suosque plenarios & integros effectus sortiri, & obtinere debere ; ac per omnes & singulas Congregationes prædictas, perinde ac si ipsi Procuratores illas,cum speciali earum Mandato obligassent,ac alios,ad quos spectabit,firmiter obseruanda esse ; sicque per quoscũque Iudices or-

dinarios, & delegatos, etiam Causarum Palatij Apostolici Auditores, ac ipsius Cameræ Apostolicæ Præsidẽtes, Clericos, ac S. R. E. Camerarium, Thesaurariumque prædictum, & alios ipsius Cameræ Ministros, sublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & definiri debere. Irritumque & inane quicquid secus super his, à quoquam, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Decernimus, & declaramus præterea pro maiori Montis prædicti, illiusque Collegio Montistarum, necnon eorum qui pecunias suas in dicto Monte collocabunt, cautela, & securitate, ex nunc pariter prout ex tunc, postquàm dictus Mons vigore præsentium ad quãlibet locorum quantitatem auctus fuerit, quod tàm antiqua, quàm noua loca augenda huiusmodi, vnum, Idemque Montis corpus, ac vltimorum locorum emptores, cum antiquis Montistis, vnum idemque Collegium, absque aliqua prorsus ratione prioritatis, seu posterioritatis differentia, constituatur; ac posteriora loca, illorumque emptores, omnibus & singulis gratijs, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, priuilegijs, quibus antiquiora loca, illorumque possessores, iuxta dicti Montis erectionis formam, vtuntur potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere possunt, & poterũt in futurum pariformiter, & æquè principaliter vti, potiri, & gaudere possint, valeant, & debeant, in omnibus, & per omnia, absq; aliqua similiter differentia, statuimus, & ordinamus. Volumusque etiam eisdẽ Procuratoribus Generalibus, seu duobus ab ipsis Procuratoribus deputatis dictarum Congregationum concedimus, vt loca prædicta Montis, vigore præsentium augendi, cum interuentu dicti Thesaurarii Generalis, cuicumque mercatori, seu alijs personis meliorem conditionem offerentibus, pretio inter eos cõueniendo, vendere, & alienare, pretiumque inde redigendum penes dilectum Filium Iosephum Iustinianum Depositarium Nostrum generalem, seorsum ab aliis nostris pecuniis deponere; ita vt inde, nisi pro præstanda dicto Rodulpho Imperatori Electo, destinata ope, vel casu quo bellum antequam dictæ pecuniæ in vsum prædictum conuertantur, cessaret, ad effectũ restituendi ipsis Congregationibus, pro redemptione dicti Montis percipi minimè valeant, nec in alios quoscumque quàm in prædictos vsus conuerti, ullatenus possint liberè similiter, & licitè possint, etiam opportu-

na ad hoc quoque illis facultatem impartimur. Vt autem prædictæ Congregationes tali onere subiectæ, aliqua in parte, aliis, si quę imponentur in posterum alleuientur, motu, & scientia similibus confirmantes, & auctoritate Apostolica approbantes, in primis facultates, & exemptiones eisdem Congregationibus concessas, per fe. recor. Pium V. prædecessorem nostrum, sub Dat. Romæ, Anno 1570. xiiij. Kal. Aprilis, Pont. sui, Anno sexto, earum singulas, & ipsarum Superiores, Abbates, Priores, Præpositos, Patres, Monasteria, Capitula, Conuentus, Prioratus, membra, grangias, & bona omnia, & singula, tam præsentia, quàm futura, cuiuscumque qualitatis, quantitatis, valoris, & naturæ, & vbicunque existentia, & consistentia, quocumque nomine nuncupetur, ab omnibus, & quibuscunque Decimis vniuersalibus, & particularibus, à nobis, seu successoribus nostris, quoquomodo, etiam ad eiusdem, vel alterius Imperatoris, Regum, Ducum, etiam Sabaudiæ Principum; seu aliorum quorumcumque instantiam, præterquam Dominii Venetorum, & ex quibuscunque causis, etiam prædicta longè maioribus, vrgentissimis, & necessariis, etiam hic non expressis, & de necessitate exprimen., hactenus impositis, & posthac forsan imponendis. Et propterea ab omni contributione, collatione, Taxa, tam ordinaria, quàm Apostolica auctoritate, in quocumque Loco nobis, & Sedi Apostolicæ mediatè, vel immediatè subiecto, ad instantiam Communitatum, Castrorum, & Oppidorum, pro extinctione, & liberatione debitorum, per easdem Communitates, & Vniuersitates, hactenus contractorum, seu contrahendorum in futurū imponenda, & liberamus; saluis tamen omnibus exemptionibus ab aliis Summis Pontificibus prædecessoribus nostris. dictis duodecim Congregationibus concessis, ita vt illa, prout sunt, confirmata censeantur: necnon saluis cum exemptionibus, quæ de iure dictis duodecim Congregationibus competunt, easdem quoque & earum singulas similiter eximimus, & liberamus à quocumque supplemento integræ quartæ partis fructuum secundum verum valorem, per dictas Congregationes, ex prædict. Constitutionibus persoluen. Siquidem tamen vltra Summam quàm hactenus soluerunt, & in futurum soluent, prætendi à nobis, & successoribus nostris, & Camera Apostolica potest; quòd totum illis benigniter condonamus, & tam quo ad præterita, quàm in futurum gratiosè

Confirmantur priuilegia.

in Domino elargimur. Necnon simili modo easdem eximimus,& liberamus ab omni obligatione extinguen. seu redimendi infra certum tempus nondum elapsum, ratam portionem sibi tangentem dicti Montis Nouenualis,si quæ forsan ex ipsis tali obligatione obstrictæ tenentur, ex quauis conuentione cum Camera nostra Apostolica,siue eius Ministris quibusuis, quacumque ex causa hic non expressa, & forsitan de necessitate exprimenda, reponentes eas in pristina sua libertate, & facultate dictum Montem Nouennalem extinguendi quando, & quotiescumque sibi magis commodum fuerit,& libuerit. Et nihilominus earum Abbates,Priores, & alios ministros,& Officiales in Domino enixè rogamus, & hortamur, vt liberationi dictarum suarum Congregationum quanto citius studeant,& inuigilent. Decernentes prædictas Litteras vllo vnquam tempore, etiam ex eo quòd prædictę Congregationes premissis expresè, & nominatim non consenserint,aut alias quomodolibet de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quocunque defectu notari, impugnari, inualidari, infringi, retractari in ius vel controuersiam reuocari, aut sub illis reuocationibus, suspensionibus, reductionibus, limitationibus, aut modificationibus comprehendi; nisi de earundem præsentium toto tenore specialis,& ad verbum expressa mentio facta fuerit, sicque per quoscunque pariter supradictos, aut alios Iudices ordinarios,& delegatos,etiam S.R.E.Cardinales, sublata ijs similiter, & cuilibet eorũ, quauis aliter iudicandi,& interpretandi facultate,& auctoritate,iudicari,& definiri debere. Ac irritum,& inane,si secus super his à quoquàm,quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca Camerario,& Thesaurario prædictis, & Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, per præsentes committimus,& mandamus,quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se,vel alios vbi,quando,ac quoties opus fuerit pręsentes literas, & in eis contenta quæcunque solemniter publicantes,& in pręmissis omnibus, & singulis, efficacis defensionis pręsidio,assistentes,faciant auctoritate nostra, omnia,et singula in præsentibus expressa, ac illarum vigore facienda, quęcumque ab omnibus,ad quos spectar, & in futurum spectare poterit, inuiolabiliter obseruari. Contradictores quoslibet,per censuras,& pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione

tione,postposita compescendo,inuocato etiam ad hoc,si opus fuerit, auxilio brachij secularis. Non obstan.Regula nostra de iure quæsito non tollendo, ac alijs quibusuis Apostolicis Constitutionibus,præsertim fel.rec.Simacchi,Pauli II.Pauli IIII.Pij V.& aliorum quorumcunque Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum de rebus Ecclesiæ non alienan. ac Gregorii XIII. super reductione dicti Montis Nouennalis, ac quibuslibet obligationibus, de redimendo infra certum tempus,Montem prædictum ab ipsis Cōgregationibus,aut quacumque ipsarum, factis,earundem quoque Congregationum,& cuiuslibet earum, Monasteriorumque singularium Statutis,& consuetudinibus,priuilegijs quoque indultis,& literis Apostolicis,ipsis Congregationibus, & Monasteriis in contrarium præmissorum quomodolibet, ac sub quibusuis verborum formis,etiam derogatoriarum,derogatorijs,aliis insolitis clausulis, ac irritantibus,& alijs Decretis concessis,confirmatis, approbatis, & innouatis, Quibus omnibus, & singulis etiam si pro sufficienti earum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica,expressa, & indiuidua, non autem per clausulas generales idem importantes,mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum,nihil prorsus omisso, & forma in illis tradita,obseruata, inserti forent, præsentibus pro expressis habentes, ad effectum præmissorum,specialiter expressè,ac latissimè derogamus, ac derogatum esse volumus:ac omnibus illis, quæ in erectione dicti Montis Nouennalis concessum est non obstare,cæterisque contrarijs quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris,die 5. Maii.1595. Pontificatus Nostri,Anno Quarto.

M. Vestrius Barbianus.

Se-

Sequentia Diplomata recens ad nos destinata, etiam perturbata serie inserere iubemur.

Sanctißimi Domini Nostri Vrbani Papæ Tertij pro Canonica Sanctæ Mariæ Charitate Venetiarum.

VRBANVS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filiis Priori, & fratribus Sanctæ Mariæ de Charitate salutem, & Apostolicam benedictionem. Quotiens à nobis petitur, quod religioni, & honestati conuenire dignoscitur, animo nos decet libēti concedere, & petentium desideriis congruum suffragium impertiri. Ea propter dilecti in domino filii, vestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu, & fœlicis record. Innocentii Papæ vestigiis inhærentes, Ecclesiam vestram cum personis in ea domino seruientibus, & bonis cæteris sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus. Statuentes, ut decimas laborum vestrorum quos propriis manibus aut sumptibus colitis à vobis, nullus extorquere præsumat, sed vobis, & aliis in eodem loco Deo impendentibus tamulatum cedant in vsum. Consecrationem Ecclesiæ vestræ seu altarum, ordinationes Clericorum, qui ad sacros ordines fuerint promouendi ab ipso suscipiatis Episcopo si quidem Catholicus fuerit, & gratiam Apostolicæ Sedis habuerit, & ea gratis, & absque prauitate aliqua vobis voluerit exhibere, alioquin liceat vobis quē malueritis adire Antistitem, qui nostra fultus auctoritate, quod postulatur indulgeat. Sepulturam Ecclesiæ vestræ liberam esse decernimus, vt eorum deuotioni, & extremæ voluntati, qui se illic sepelire deliberauerint, nisi forte excommunicati sint vel interdicti nullus obsistat. Salua tamen iustitia illarum Ecclesiarum à quibus mortuorum corpora assumuntur. Adiicimus etiam vt in negotiis Ecclesiæ vestræ, quæ iudiciaria disceptatione expedienda fuerint, liceat vobis constituere sindicum per quem ad vtilitatem Ecclesiæ eadem valeant explicari. Ad indicium autem quod vestra Ecclesia Beati Petri iuris existat, & Ecclesiæ Portuensi subiaceat, vnus bizantius ab eadem Portuensi Ecclesia nobis nostrisque successoribus

Rauenna.

bus

bus annis singulis persoluetur. Nulli ergo omnino hominum liceat personas vestras, vel bona temere perturbare, seu hanc paginam nostræ protectionis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Salua Sedis Apostolicæ auctoritate, & Portuensis Ecclesiæ debita reuerentia, cui Ecclesia vestra noscitur subiacere. Siquis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Dat. Veron. 4. Iulii.

Sanctissimi Domini Nostri Innocentij Papæ Tertij pro Canonica Casæ Dei apud Placentiam.

INNOCENTIVS Episcopus seruus seruorũ Dei. Dilectis filiis Ioanni Priori domus quæ est in loco qui Maria dura dicitur, eiusque fratribus tam præsentibus, quam futuris. in perpetuã rei memoriã.

Quotiens à nobis petitur, quod rationi, & honestati conuenire dignoscitur animo nos decet libenti, & petentium desideriis congruũ suffragium impertiri. Ea propter dilecti in Domino filii, vestris iustis postulationibus clementer annuimus, & prædecessorum nostrorum fœlicis memoriæ. Calisti, Innocentii, Celestini, Anastasii, Adriani, Alexandri, Lucii, Vrbani, Clementis, & Celestini Romanorum Pontificum vestigiis inhærentes, hospitalem domum, quæ est in loco qui Maria dura vocatur, quam nobilis vir Gandulfos, & vxor eius Gisla Beato Petro deuotionis intuitu obtulerunt, in qua Domino deseruitis seb Beati Petri, & nostra protectione suscipionis, & præsentis scripti priuilegio communimus. Statuentes vt præfacta domus tam ab Episcoporũ quã aliarũ Ecclesiasticarum, vel secularium personarum sit grauamine libera, & in eodem statu libertatis sub Principis Apostolorum Petri, & nostra protectione, ac tutela permaneat, præterea quascumq; possessiones, quæcumque bona, tam ex dono prædicti Gandulfi, & vxoris illius Gislæ, quàm aliorum Dei fidelium concessione, vel oblatione, idem Hospitale in præsentiarum iustè, & canonicè pos-

sidet,

actionis percipiant, & apud districtum Iudicem præmia æternæ patriæ inueniant. Amen.

Datum Later. per manum Rainaldi Archiepiscopi Acherontini Cancellarii vicem Agentis 4. non Iulij indictio. 2. Incarnationis dominicæ anno M C X C I X. Pontificatus vero Domini Innocentii Papæ Tertij Anno secundo.

† Ego Innocentius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.
† Ego Octauianus Veletren. & hostien.
† Ego Petrus Portuen. Episcopus.
† Ego Ioannes Albanus Episcopus.
† Ego Pandulfus Basil. 12. Apostolorum presbyter Card.
† Ego Petrus Sanctæ Ceciliæ presbyter Card.
† Ego Guido tit. S. Mariæ presbiter Card.
† Ego Gugl. presbiter Card. S. Martini.
† Ego Iohannes S. Srephani in cœlio monte presbit. Card.
† Ego Gofredus S. Praxedis presb. Card.
† Ego Bernardus S. Petri ad vincula presb. Card.
† Ego Ioannes tit. S. Priscæ presb. Card.
† Ego Bernardus tit. S. Marcelli presb. Card.
† Ego Corn. SS. Cosmæ, & Damiani Diac. Card.
† Ego Gregorius S. Mariæ in porticu Diac. Card.
† Ego Gregorius S. Mariæ in Aquiro Diac. Card.
† Ego Gregorius S. Georgii ad velum aureum Diac. Card.
† Ego Nicolaus S. Mariæ in Cosmedin Diac. Card.
† Ego Lent. S. Luciæ in Orthea Diac. Card. *Est Placētia.*
† Ego Vgo Sanctæ Eustachii Diac. Card.

Locus sigilli.

San-

Sanctißimi Domini Nostri Clementis Papæ Quinti pro Canonica Sanctæ Mariæ Charitatis Venetiarum.

Est Placentia.

CLEMENS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filiis Priori, & fratribus Sanctæ Mariæ de Charitate, salutem & Apostolicam benedictionem.

Quotiens à nobis petitur, quod religioni, & honestati conuenire dinoscitur animo nos decet libenti concedere, & petentium desideriis congruum suffragium impertiri. Ea propter dilecti in Domino filii vestris postulationibus grato concurrentes assensu, & fœlicis recordationis Innocentii, & Vrbani Papæ prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes. Ecclesiam vestram cum personis in ea Deo seruientibus, & bonis cæteris, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus. Statuentes vt decimas laborum vestrorũ quos propriis manibus aut sumptibus colitis, a vobis nullus extorquere præsumat, sed vobis, & aliis in eodem loco Deo impendentibus famulatum cedant in vsus. Consecrationem Ecclesiæ vestræ seu Altarium, ordinationes Clericorum, qui ad sacros ordines fuerint promouendi, à Diœcesano Episcopo suscipiatis, siquidem Catholicus fuerit, & gratiam Apostolicæ Sedis habuerit, & ea gratis, & absque prauitate aliqua vobis voluerit exhibere. Alioquin liceat vobis quem malueritis adire antistitem, qui nostra fultus auctoritate, quod postulatur indulgeat. Sepulturam quoque Ecclesiæ vestræ liberam esse decernimus, vt eorum deuotioni, & extremæ voluntati, qui se illic sepeliri deliberauerint, nisi forte excommunicati, vel interdicti sint nullus obsistat. Salua tamen iustitia illarum Ecclesiarum à quibus mortuorum corpora assumuntur, Adiicimus etiam vt in negotiis Ecclesiæ vestræ, quæ iudiciaria disceptatione expedienda fuerint, liceat vobis constituere sindicum per quem ad vtilitatem Ecclesiæ eadem valeat explicari. Ad inditium autem quod vestra Ecclesia Beati Petri iuris existat, & Ecclesiæ Portuensi subiaceat, vnus bisantius ab eadem Portuen. Ecclesia nobis nostrisque successoribus, annis singulis persoluetur. Nulli ergo om-

nino

nino hominum liceat personas vestras, vel bona temere perturbare, seu hanc paginam nostræ protectionis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Salua Sedis Apostolicæ auctoritate, & Portuen. Ecclesiæ debita reuerentia cui Ecclesia vestra noscitur subiacere. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Dat. Lateranen. 4. Maii. Pontificatus nostri anno tertio. 1308.

Sanctißimi Domini Nostri Leonis Papæ Decimi quo Canonicos Saluatoris Lateranen. eximit à proceßionibus vbicunque præcedentia controuertatur.

LEo Papa Decimus. Dilecti filii salutẽ, & Apostolicam benedictionem, cum sicut accepimus certa controuersia super iure præcedendi, & digniori loco in processionibus, & aliis actibus publicis inter congregationem vestram ex vna, & dilectos filios Presidentẽ, Abbates, Monachos & conuentus Congregationis Casinensis, alias Sanctæ Iustinæ de Padua Ordinis Sancti Benedicti, & quosdam alios Religiosos eiusdem vel alterius Ordinis partibus ex altera. Coram certis Iudicibus etiam forsan corã Palatii Apostolici Auditoribus in Romana Curia, vel extra eam, pendeat indecisa. Et de facili contingere possit, quod pendente cõtrouersia huiusmodi, & occurrente tempore processionum, & aliarum publicarum actionum prædictarum, in præcedendo & super digniori loco vt præmittitur multæ contentiones parum honestæ & à regulari obseruantia deuiantes fortasse exorirentur, quæ ingẽtia scandala inter Religiosos Dei, & Christi fideles suscitare possent. Nos sicuti ex debito pastoralis officii tenemur, volentes quantum cum Deo possumus scandalis huiusmodi obuiare, Motu proprio, non ad vestram vel alterius pro vobis super hoc nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex nostra certa scientia ac mera deliberatione, volumus, ac vobis ad beneplacitum nostrum concedimus,

&

& indulgemus per præsentes. Quod in locis in quibus fuerint huiusmodi contentiones, & scandala oriri possent, ad processiones, & actus publicos huiusmodi, vos seu aliquis vestrum accedere non teneamini, nec ad id à quoquam, quauis auctoritate etiam vigore quorumuis priuilegiorum, indultorum, & litterarum aut constitutionum Apostolicarum, seù sinodalium, vel consuetudinum compelli possitis; sed interim dum dictæ processiones fient, vos in Ecclesiis & Monasteriis seù conuentibus vestris, in orationibus aliisque piis, & sanctis operibus, ac ad exhibendum altissimo debitum famulatum remanere valeatis. Quocirca harum serie districtius inhibemus, quibuscunque locorum ordinariis, & quibusuis aliis, tam seculari, quàm Ecclesiastica dignitate fungentibus, Quatenus sub excommunicationis pœna latæ sententiæ, quam ferimus in his scriptis, vos, seù vestrum aliquem ad processiones, vel actus præfatos, durante beneplacito nostro huiusmodi accedere nullatenus compellant. Non obstantibus litis pendentia prædicta, necnon cōstitutionibus, & ordinationibus ac priuilegiis indultis, & litteris Apostolicis etiam forsan à nobis diuersis temporibus desuper emanatis, necnō facultatibus dilectis filiis professoribus Ordinis Minorum regularis obseruantiæ, super processionibus, & actibus huiusmodi faciendis, ratione Indulgentiarum in fauorem fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de ūrbe, uel alias per fel. rec. Iulium Papæ II. prædecessorem nostrum, & successiue per nos concessis, aut confirmatis, vel innouatis etiam sub quibusuis derogatoriarum derogatoriis, quibus illarum tenores hic pro sufficienter expressis & insertis habentes, quo ad hoc specialiter, & expresse derogamus cæterisque contrariis quibuscunq; volentes, ac decernentes, quod præsentium litterarum transumptis, manu publici Notarii subscriptis, ac sigillo alicuius Prælati, vel personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides in iudiciis, & extra, & ubiq; adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur si fuissent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo piscatoris die tertia Februarii millesimo quingentesimo vigesimo primo. Pontificatus nostri Anno octauo.

San-

Sanctissimi Domini Nostri Iulij Papæ Secundi pro Canonicis Saluatoris Lateranensis pro corrigendis delictis circa Hæreses.

IVLIVS Secundus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Sacræ merita Religionis sub qua dilecti filii Canonici Regulares, & aliæ personæ Congregationis Lateranensis, Ordinis S. Augustini, mundanis calcatis illecebris quærentes celestia Domino militant, exposcunt vt Apostolica sedes cui nullo medio subsunt eos, & ipsorum Monasteria ac loca condignis attollat honoribus, & specialibus fauoribus prosequatur.

Sanè pro parte dilectorum filiorum præsidentium Congregationis prædictorum, & Congregationis eorundem nobis super exhibita petitio continebat, quod licet Monasteria Prioratus Præposituræ, & alia loca Congregationis, & Ordinis prædictorum ac illorum Canonici, & personæ Romanæ Ecclesiæ, & eidem sedi immediate subiecta sint, diuersaque, & quàmplura priuilegia exemptionum, & immunitatum à superioritate quorumcunque ordinariorum locorum per quam plures Romanos Pontifices prædecessores nostros eisdem Congregationi Monasterijs locis Canonicis, & personis concessa fuerant, ita vt ratione delicti, vel contractus aut rei de qua ageretur, vbicunque committeretur delictum, iniretur contractus, aut res ipsa consistent, ipsi Canonici, & personæ Congregationis prædictæ coram ordinarijs conuenire nequeãt sed teneantur de se quærelantibus coram Sede Apostolica, vel Legatis eius duntaxat de Iustitia respondere, ac propterea existimẽt ratione huiusmodi exemptionis se exemptos fore etiam à quibuscunque Inquisitoribus hæreticæ prauitatis, tamen quia forsan humani generis inimico, & discordiarum satore seminante, propter emulationem quę aliquando etiam inter Religiosos oriuntur, vel alias contingere posset, Inquisitores hæreticæ prauitatis contra Cánonicos, & personas dictæ Congregationis attemptare velle, super huiusmodi inquisitione quamuis hactenus attemptatum non sit. Quare pro parte præsidentium, & Congregationis prædictorum

afferentium simile priuilegium fratrum seruorum B. Mariæ dicti Ordinis Sancti Augustini professoribus, & etiam patribus Iesuatis nuncupatis, per Sedem prædictam concessum fuisse, Nobis fuit humiliter supplicatum, vt Monasteria, Præposituras, Prioratus Ecclesias, ac loca quæcunque ipsius Congregationis ac illorum Canonicos, & personas quascunque præsentes & futuras, à quorumcunq; Inquisitorum hæreticæ pruuitatis nunc, & pro tempore existentiũ visitatione, correctione, iurisdictione, & superioritate, penitus & omnino, perpetuo eximere & liberare, ac alias in præmissis opportune prouidere de benignitate Apostolica dignaremur.

Nos igitur qui Congregationem, & illius Canonicos, & personas, ac illorum Monasteria, & loca in quibus Canonici, & personæ in humilitate spiritus sub regulari obseruantia gratum Domino in illius beneplacitis exhibent famulatum, in visceribus nostræ dilectionis, & charitatis retinemus, Prælatos, & Canonicos præfatos & Congregationis huiusmodi singulares personas, à quibuscunque excommunicationis, suspensionis, & interdicti aliisque Ecclesiasticis sententiis cẽsuris, & pœnis, à iure vel ab homine qua uis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium duntaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, Monasteria, Prępposituras, Prioratus, Ecclesias, & loca quæcunque ipsius Congregationis, ac illorum Canonicos, & personas quascunque præsentes, & futuras à quorumcunq; hæreticæ prauitatis Inquisitorum nunc, & pro tempore existentium visitatione, correctione, iurisdictione, & superioritate penitus, & omnino, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo eximimus, & liberamus, ita vt Canonici, & aliæ personæ Congregationis, & Ordinis S. Augustini prædictorum; vtpote sub protectione Sedis Apostolicæ constituti, & recepti, coram eadem sede, vel delegatis eius duntaxat, & non coram dictis Inquisitoribus, super huiusmodi Inquisitione facienda teneantur respondere, decernẽtes irritum & inane si secus super his à quoquam, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attemptari.

Non obstantib. præmissis; videlicet fęl. rec. Innocentii Papæ IIII. prædecessoris nostri circa exemptos edita, quæ incipit, *Volentes*, & aliis Apostolicis constitutionibus, priuilegijs quoque, & indultis

Apo-

Apostolicis eisdem Inquisitoribus nunc forsan sub quibuscunque tenoribus concessis, & in posterum concedendis, quibus etiam si de illis eorumque totis tenoribus de verbo ad verbum,non autem per clausulas generales,mentionem spetialem importantes, præsentibus mentio habenda esset, huiusmodi tenores præsentibus pro expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice duntaxat specialiter,& expresse derogamus, & ad dictā Congregtaionem, & illius Canonicos, & personas,se non extendere, eisdem auctoritate, & tenore decernimus, cæterisque contrariis quibuscunque.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrę absolutionis,exemptionis,liberationis,derogationis,& decreti infringere,vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attemptarē præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri,& Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Romę apud Sanctum Anno incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo vndecimo. Quinto Idus Ianuarij. Pontificatus nostri Anno nono.

VV.de Encknuoirt
Io.de Radicibus
G.VVitte
C. Gratianns
Io Tludre
Io.Canellottus.
P. De Castello.
P. Lantes.
C. Dobilralza.

Loco sigilli plumbei pendentis.

Gratiæ diuersæ à Summis Pontificibus viuæ vocis oraculo Canonicis concessæ, vel simplici signatura munitæ.

Pater Leo de Carate præsentibus Domino Lanfranco de Cremona Domino Nicolao de Bononia, & Domino Orosio de Mediolano à Sanctissimo Domino Nostro Eugenio Papa Quarto præcatus est, & exorauit vt infra.

Conceditur facultas Rectori generali absoluendi eos qui sunt de Congregatione in omnibus casibus, & cum eis dispensandi super irregularitate, & defectu natalium.

BEATISSIME Pater vt tam Clerici, quàm Laici in quibuscunque Monasteriis, Prioratibus, siue locis Congregationis Canonicorum Regularium Beatæ Mariæ de Frigdionaria, Ordinis Sancti Augustini, Lucanæ Diœcesis, cupientes sub regulari habitu virtutum domino famulari, in huiusmodi eorum proposito, & obseruantia valeant conseruari, & de eorum excessibus facti conscii, securius valeant altissimo quieta mente seruire: Et ne eis postquam in huiusmodi Monasteriis, Prioratibus, siue locis recepti fuerint, vagandi detur occasio: Pro parte Oratoris vestri, Rectoris Maioris Congregationis præfatæ. S. V. deuotè, & humiliter supplicatur; quatenus sibi, & ei qui pro tempore dictæ Congregationis fuerit Rector maior, quoscunque Canonicos professos, etiam nouitios, necnon conuersos, commissos, oblatos dictę congregationis, ab omnibus peccatis eorum, de quibus confessi fuerint: etiam si talia fuerint propter quę sit Sedes Apostolica meritò consulenda pro semel tantum, ab aliis autē toties, & quoties opus fuerit, absoluere, & etiam pœnitentiam salutarem iniungere.

Insu-

Insuper cum eis, super irregularitate quacunque, & ex causa quacunque contracta, (homicidii, bigamię, mutilationis mēbrorum, ac percussionibus prȩlatorum casibus dumtaxat exceptis) pro semel tantum dispensare liberè, & licitè valeat, facultatem, potestatemque omnimodis concedere dignemini gratiosè, dispensationibus, quę fieri contingant; quàmdiu in regulari obseruantia perseuerauerint duraturis, & non vltra. Item vt idem *R*ector cum illis ex prędictis defectus natalium patientibus, ex presbyteris sęcularibus, vel regularibus, *M*onialibus, seu Abbatissis, vel Abbatibus, vel Prȩlatis aliis superioribus genitas; vt Prioratus, & Rectoratus, & alia officia dictę Congregationis recipere, & retinere liberè, & licitè valeant; dum tamen vixerint in obseruantia regulari, de speciali gratia, similem vsque ad beneplacitum Sedis Apostolicæ concedere dignemini facultatem dispensandi. Quodque huiusmodi supplicationis simplex signatura, absque hoc quòd Apostolicę litterę conficiantur sufficiat. Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus Ordinis, Monasteriorum, Prioratuum, & locorum predictorum; & alijs contrarijs non obstantibus quibuscunque, & cum cęteris non circumstantiis, & clausulis opportunis. *Concessum, vt petitur de omnibus in præsentia Domini Nostri Papæ C. Ariminen.* Et absque confectione litterarum. *C.* Ariminen. Dat. Florentię decimosecundo Kal. Februarii.

Anno Quinto.

Item rogauit pro Indulgentijs Stationum vrbis Romæ, vel extra.

BEATISSIME Pater supplicatur. S. V. pro parte deuotorum oratorum vestrorum Congregationis Canonicorum Beatæ Mariæ de Frigdionaria Ordinis Sancti Augustini, quatenus omnibus, & singulis Diffinitoribus, Præsidẽtibus, Viccariis, Prioribus, Canonicis, Nouitiis, & Clericis, Conuersis, & psonis præfatæ Congregationis, præsentibus, & futuris, qui in diebus in quibus stationes in nonnullis tam intra, quàm extra vrbem consistentibus Ecclesiis, à Summis Pontificibus prædecessoribus vestris indictę seu institutæ sunt, existunt: quique altaria Ecclesiarum, Monasteriorum, seu locorum suorum, in quibus moram tum trahere contigerit deuotè uisitauerint & psalmum David. Qui incipit *Miserere mei Deus*, videlicet illum scientes, alii verò ex ipsis ipsum ignorantes, quindecies orationem dominicam, & totidem vicibus salutationem angelicam ante quodlibet altarium eorundẽ, pro fœlici statu Sanctæ Matris Ecclesiæ deuotè dixerint, seu recitauerint, singulis vicibus dierum prædictorum, quibus id fecerint illas easdem indulgentias peccatorum, ac iniunctarum pęnitentiarum remissionem, quas singuli fideles intra, & extra vrbem huiusmodi, in singulis diebus prædictis, pro tempore prædicto visitantes consequuntur, etiã perinde ac si illas, tunc Præsidentes, Diffinitores, Viccarii, Priores, Canonici, Nouitii, Clerici, Conuersi, & personæ præsentes, & futuræ supradictæ personaliter visitassent. concedere dignemini, & indulgere de gratia speciali. Quodq; in deffectu altarium, in Ecclesiis Monasteriorum, & locorum Canonicorum huiusmodi, alia in illis loca deuota ad visitationem, & alia præmissa facienda elligi possint. Et quòd concessio etiam huiusmodi, ad singulos ex prædictis, qui propter obedientiam vel alias causas, pro bono ipsius Congregationis extra Monasteria, & loca prędicta huiusmodi in diebus præfatis pro tempore exire, vel esse contigerit se extendat; dummodo psalmum, seu salutationẽ huiusmodi in aliis Ecclesiis dicant, & in ipsis visitationem faciant, vt præfertur. *Concessum*

cessum vt petitur. In præsentia D.N. Papæ. C. Ariminen. Et quòd simplex signatura super dicta supplicatione per S. V. seu in eius præsentia facienda perinde valeat, ac robur plenarium obtineat in omnibus, & per omnia, ac si super illa litteræ Apostolicæ confectæ forent. Concess. C. Ariminen.

Item pro Absolutione in Casibus etiam reseruatis.

BEATISSIME Pater. Cum plerosque Christicolas vtriusque sexus singulari deuotione permotos, ad religiosos, siue professores Ordinis Sancti Augustini Canonicorum Regularium Sanctæ Mariæ de Frigdionaria nuncupatos, eorumque loca, de diuersis mundi partibus causa confitendi peccata sua religiosis eisdem sæpè venire contingant, supplicant humiliter. S. V. deuoti Oratores vestri, Rector, & Priores Ordinis Canonicorum *S*anctæ *M*ariæ de Frigdonaria huiusmodi, quatenus pro salute animarum dictorum Christicolarum, ne aliàs in cassum laborare super præmissis cogātur, Dignemini de benignitate Apostolica eisdem Rectori, & Prioribus præsentibus, & futuris: necnō Canonicis suis in quibuscunque eorum Monasteriis, Prioratibus, siue locis, quæ vbilibet sunt, & erunt pro tempore degentibus, dictum ordinem expresè professis, & in sacerdotio cōstitutis, ac aliàs ad hoc idoneis, quos ipse Rector, & Priores duxerint elligendos, misericorditer concedere, vt omnium, & singulorum Christicolarum prædictorum sua peccata illis pro tempore confiteri volentium, confessiones huiusmodi diligenter audire: ipsisque confitentibus, singulis eorum pro commissis quibusuis (nisi talia essent, per quæ Sedes Apostolica merito consulenda sit) debitam absolutionem impendere, ac pœnitentiam salutarem iniungere.

Necnon similiter, quòd Rector, & Priores Canonicorum, & econuerso Cōcanonici præfati, Rectorum, & Priorum eorundem peccata sua pari modo confiteri volentium confessiones audire, ac eis pro commissis similibus, absolutionem similem impendere, pœnitentiamque iniungere liberè, & licitè valeant, atque possint.

Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, & aliis contrariis quibuscunque.

Concessum vt petitur durante obseruantia regulari, in præsentia. D. N. Papæ. C. Ariminen. Et quòd signatura. V. S. seu de eius mandato, aut in sui præsentia, in fine præsentis supplicationis apposita, absque eo quòd litteræ Apostolicæ conficiantur super ea, ad totalem omnium, & singulorum, quæ superius petita sunt, effectum valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant in omnibus, & per omnia, perinde ac si huiusmodi litteræ in forma debita confectæ essent. Concessum. C. Ariminen.

Datum Bononiæ 7. Kal. Februarii anno sexto. 1436.

Item circa absolutiones ac dispensationes supplicatum, & obtentum adhuc ampliori forma.

BEATISSIME Pater supplicant S. V. Deuoti filii, & oratores uestri Rector maior, & Priores de Cōgregatione Beatæ Mariæ de Frigdionaria Lucanæ Diœc. Ord. S. Augustini, quatenus ex singulari gratia, & in fauorem obseruantiæ Regularis concedere dignemini, Quod Rector maior, & Priores & qui loco eorum in ipsorum absentia constituuntur Monasteriorum siue locorum dictæ congregationis, præsentes & futuri, omnibus & singulis Canonicis, nouitiis, conuersis, & commissis eiusdem congregationis, qui nunc sunt, & pro tempore fuerint confiteri uolentibus pro omnibus & singulis peccatis, delictis, & excessibus de quibus Sedes Apostolica esset merito consulenda, pro semel tantum : Pro aliis verò quibuscunque præter Sedi Apostolicæ reseruata. quotiens opus fuerit, Auctoritate Apostolica possint absolutionis beneficiū impendere, & pęnitentiam iniungere salutarem. Similiter omnes & singulos prędictos, à quibuscunque excommunicationum, suspensionum, & interdictorum sententiis aliisque censuris, & pœnis Ecclesiasticis à iure uel ab homine, auctoritate Apostolica, uel quauis alia generaliter, uel specialiter, promulgatis, & quarum absolutio esset etiam Sedi Apostolicæ generaliter, uel specialiter reseruata, si quas incurrerint, iniuncta debita satisfactione quotiens

opus

opus fuerit valeant absoluere, possint etiam super irregularitatibus quibuscunque, & quomodocũque contractis (Homicidii, seu mẽbrorum mutilatione, aut falsificatione litterarum Apostolicarum, & bigamiæ duntaxat exceptis) semel tantum cum supradictis dispensare; Super irregularitatibus uerò si quas ex censuris supradictis vel eorum aliqua, Diuina officia celebrando, dum tamen in cõtemptum clauium forsan incurrere nõ contigerit, quotiens opus fuerit valeant similiter dispensare. Ita vt omnes, & singuli cũ quibus super irregularitatibus supradictis dispensari contigerit, vt præmittitur, ad omnes sacros ordines promoueri valeant. Et in ordinibus sic susceptis libere ministrare, Quodque Rector maior, & Priores de congregatione huiusmodi, & qui eorũ loco in ipsorum absentia deputantur à Confessore quem elegerint in præmissis absolui possint quotiens expedierit, & cum eis vt præmittitur dispensari: Quodque deputati ad audiendum confessiones congregationis huiusmodi, possint audire omnes vtriusq; sexus vbiq; consistentes, aut ad se venientes absque alia suorum superiorum siue ordinariorum licentia, & eos penitentia, & satisfactione iniunctis quotiens oportuerit absoluere, ab omnibus, & singulis peccatis, & à quibuscunque suspensionum, & excommunicationum sententiis allisque Ecclesiasticis censuris, & pœnis, quas à iure vel ab homine latas, incurrisse quomodolibet censebuntur, prout locorum Episcopi, & ordinarii ex ordinaria iurisdictione possunt, Ac in omnibus, & singulis casibus, & votis cum eis dispensare, vel prout eorum animarum saluti viderint expedire in alia pietatis opera commutare, dummodo propter hæc Sedes Apostolica consulenda non sit, & eis in Ecclesiis congregationis huiusmodi, ministrare Eucharistię Sacramentum, Quodque pœnitentia ieiuniorum, quæ imposita est religiosis, & personis dictæ congregationis, occasione Plenariæ Indulgentiæ in articulo mortis, per priuilegium Apostolicum concessæ, possit per prælatos seu Priores dictæ Congregationis modificari, alterari, variari, augeri, & minui dictorum Prælatorum arbitrio. Et quod hæc, & aliæ gratiæ amplectantur nouitios, qui duntaxat perseuerauerint, licet de hiis in Apostolicis litteris non caueatur, Quodque in omnibus gratiis eidem Congregationi, siue eius Monasteriis, vel personis concessis, si quid dubitationis, vel scrupuli emerserit, non secundum rigorem iuris, seu subtilitates,

aut difficultates, sed secundum bonam æquitatem in fauorem salutis animarum largissimè intelligantur, & interprætentur. *Concessum, vt petitur de omnibus*, de Sacramento Eucharistiæ, excepto festo Paschæ. In præsentia Domini Nostri Papæ C. Ariminen. Et quod omnia prędicta per solam signaturam Sanctitatis Vestræ vim, & effectum obtineant, ac si super illis litteræ Apostolicæ confectæ, & per Bullam Plumbeam obtentæ fuissent. Non obstantibus Apostolicis, & aliis Cancellarię constitutionibus, & ordinibus contrariis quibuscunque. Concessum C. Ariminen.

Datum Florentiæ decimo Kalen. Augusti 1439. 23. Iulii Anno VIIII. Pontificatus S. D. N. Papę Eugenii IIII.

Confirmatum per Sixtum IIII. Anno sui Pontificatus sexto, Decima Septembris 1477. Confirmatum per Clementem VII. per Paulum III. & alios Summos Pontifices. Et demum per Pium V. Anno secundo sui Pontificatus, decimoseptimo Kal. Septembris 1567. De viridi obseruantia talis Priuilegij habes Aurea Armilla, in verbo Absolutio *numero 26. vbi habes quod Reuerendi Prædicatores gaudent de tali Indulto vide ibi.*

Item pro decedentibus.

BEATISSIME Pater; vt animarum saluti deuotorum oratorum vestrorum vniuersorum Canonicorum, conuersorum, commissorum, & nouitiorum profiteri optantium congregationis Sanctę Marię de Frigdionaria Ordinis Sancti Augustini Lucanen. Diœc. præsentium & futurorum in perpetuum fructuosius consulatur. Supplicant. S. V. oratores præfati quatenus sibi gratiam faciat specialem ipsis in sinceritate fidei, vnitate Sanctę Romanę Ecclesię, ac obediētia, & deuotione. S. V. & successorū eiusdem Romanorum Pontificum Canonicè intrantium persistētibus. Sacerdotem idoneum regularem, vel secularem in confessorem elligere queant, qui in mortis articulo plenariam remissionē omnium peccatorum suorum, de quibus corde contriti, & ore confessi fuerint impendere valeat, concedere, & indulgere dignemini; addito quòd ipsi supplicantes ex confidentia remissionis huiusmodi aliqua illicita committere non proponant. Et quòd infra terminum trium mensium postquam de huiusmodi, signatura notitiam

titiam habuerint septem Psalmos pœnitentiales. Qui diuino fuerint officio mancipati, & deputati. Qui verò conuersi, siue commissi extiterint, septies *Septem Pater noster*, & totidem *Aue Maria* vsque ad vnum annum, septimanis singulis dicere teneantur, legitimo impedimento cessante : *A*ut si forsan eadem in toto, vel in parte quomodocunque adimplere nequierint, eisdem septimanis insequentibus supplere teneantur & adimplere ; *Cum non obstantibus, & clausulis opportunis. Concessum vt* pro omnibus quamdiu vixerint in obseruantia regulari ; in pręsentia. D. N. Papę. *C.* Ariminen. & quòd huiusmodi supplicationis simplex signatura sufficiat, absque aliarum Apostolicarum desuper confectione litterarum. Concessum *C.* Ariminen.

Datum Florentię vigesimoprimo. Iulii *1439*. anno nono D. Eugenii Papę Quarti.

Item pro celebratione Missarum.

TEM supplicant. S. V. vniuersita*s* prædictorū *C*anonicorum, quatenus ipsis pręsentibus, & futuris, quòd *S*acerdotes ex eis statim erumpente aurora, necnon post horam tertiarum, vsque ad horam nonarum, quotiens opus fuerit pro necessitate, seu aliqua eorum commoditate, missas celebrare liberè, & licitè valeāt itaque id eis ad peccatum minimè imputetur, perpetuo concedere, & indulgere dignemini de gratia speciali ; & cum non obstantibus, & clausulis opportunis. *Concessum, vt petitur quamdiu vtsupra C.* Ariminen. & quòd huiusmodi supplicationis simplex signatura sufficiat, absque aliarum desuper confectione litterarum. *C*oncess. C. Ariminen.

Item supplicant vniuersitas *C*anonicorum pręd*i*ctorum. S. V. ipsis pręsentibus, & futuris. Quod cum quibuscunque personis, quibusuis excommunicationum sententiis, atque pœnis à iure dūtaxat pro tempore irretiti*s*, & non publicatis, absque eo quòd id eis ad peccatum valeat imputari ; participare, & conuersare liberè, & licitè valeant perpetuo concedere, & indulgere dignemini de gratia speciali ; Et cum non obstantibus, & clausulis opportunis. *Concessum dummodo non ex contemptu.* Et quòd huiusmodi

sup-

supplicationis, sola simplex signatura sufficiat; absque aliarum desuper confectione litterarum. Concessum C. Ariminen.

Idem Pontifex concessit oraculo viuæ vocis, quòd possint ad Ordinem dictum acceptare votum simplicem habentes intrandi in aliam Religionẽ. Et quòd liberè schismaticos euitare nõ teneãtur; dummodo in crimen illius schismatis nunquam participent; Florentiæ. Concessit idem Sanctissimus Eugenius.

Aliæ Gratiæ a Sanctissimo Domino Nostro Nicolao Papa Quinto impetratæ pro decedentibus potissimum.

Vpplicant. S. V. Beatissime pater Canonici Regulares Congregationis vestræ Lateranen. Quòd cũ iam habuissent à fœlici memoria Eugenio Papa Quarto, quòd plenariè absolui possent in puncto mortis, & plenariam Indulgentiam, & Remissionem omnium suorum consequi hac conditione: Quòd Psalmos pœnitentiales cum Lætaniis dicerent per annum, semel in hebdomada, incipiendo quàm primum habuerit notitiam gratiæ huius. Nunc verò quia plures Canonicorũ prædictorũ non inceperũt hãc pœnitentiam quamprimum; vel non recordantur si hoc egerunt emergentibus scrupulis; vt securè transire possint, petunt humiliter à præfata Sanctitate vestra; quòd illi, qui non inceperunt hãc pęnitentiã adhuc, vel tempore præfato, possint eam incipere infra duos menses, quamprimum habuerint notitiam ipsius gratiæ: & tam isti, qui ad præsens sunt in Congregatione, quàm illi qui futuri sunt.

Item quòd si aliqui pœnitentiam præfatam non explessent continuato tempore, possint etiam complere, & habeantur tanquam si continuatè explessent. Et si infra annum decederent ante completam pœnitentiam; vel antequam habuissent notitiam præfatæ gratiæ, possint & debeant plenariè absolui; sicut qui egerunt pœnitentiam tempore suo.

Item quòd illi qui inceperunt, & compleuerunt, sed non præsignato tempore. Et quòd illi qui aliquando per aliquod tempus in-

intermiſerunt, vel intermittent aliqua cauſa, vel obliuione, vel negligentia; & tamen poſtea compleuerunt, vel complebunt, poſſint & debeant omnes ſupraſcripti ſimiliter plenariè abſolui, ſicut ſupradictum eſt.

Item quòd hæc gratia extendatur tã ad nouitios, quàm ad profeſſos, & tam ad conuerſos, quàm ad commiſſos, cum hac conditione, quòd dicere poſsint ipſi conuerſi loco præfatæ pœnitentiæ quinquaginta *Pater noster*, & totidem *Aue Maria*.

Item quòd ſi aliqui in futurum habita notitia præfatæ gratiæ, non incępiſſent pœnitentiam infra præfatum tempus, uel ex infirmitate, vel obliuione, vel negligentia, poſsint iterum illam incipere, iniuncta eis pœnitentia à ſuperiore ſuo; Si ex craſſa negligentia hoc egerint.

Item ſi aliquod dubium oriretur in futurum, debeat hoc non ſcrupuloſè; ſed cum benignitate, & charitate interpretari, habito reſpectu ad intentionem dantis, & concedentis. Et hanc gratiam concedere dignetur S. V. prælibata ob reuerentia Ieſu Chriſti, & intuitu charitatis. *Fiat vt petitur de omnibus, & pro omnibus præſentibus, & intraturis vſque ad Decennium.* V.S. Et ſimplex ſignatura ſufficiat abſque litterarum Apoſtolicarum deſuper expeditione. Fiat † I. 1453.

Deo gratias.

Amen.

Fa-

Facultas à Sanctißimo Domino Nostro Nicolao Papa Quinto, Lateranensi Priori data Pœnitentiarios in ipsa Saluatoris Basilica creandi ac destituendi, aliosque subrogandi pro libito.

BEATISSIME Pater dudum. S. V. oraculo viuæ vocis Prioribus Ecclesiæ Lateranen. commisserat curam prouidendi de pœnitẽtiarijs religiosis sui ordinis eidem Ecclesiæ necessariis, ac eos remouendi, quando esset necessarium, quod & fecerũt vsq; ad præsentem diem instituendo eos, qui erant necessarij, & remouendo superfluos. Nunc autem Prior existens volens remouere quosdam, minus laudabiliter se gerentes in dicto officio Pęnitentiariæ pro honore dictæ Ecclesiæ, & salute animarum eorundem. Ipsi uero hoc non ferentes supplicarunt. S. V. quatenus eos crearet pęnitẽtiarios, & Canonicos perpetuos dictæ Ecclesiæ (vt asseritur). Inter quos supplicãtes vnus fuit D. Gughelmus de Papia, nec posset remoueri de dicta Ecclesia à Prælatis suis quocunque tempore: & sic (vt asseritur) supradicti gratias obtinuerũt à S. V. excutientes collum suum de iugo obedientiæ, viuentes in libertate, non curantes de præceptis superiorum suorum, cũ maximo scandalo Ecclesiæ, & detrimento animarũ suarũ: quæ cõcessio, siue gratia eis facta huiusmodi, in maximum detrimentum religionis, miranda erat patrũ Sanctitas magnus erat plane viro si dicti pęnitentiarij, vel aliqui de dictis Canonicis in dicta Ecclesia habitãtibus, vel habitaturis in futurum fuerint exempti à præceptis superiorum suorum sub pœnitentiariæ, vel alio quouis colore non possint remoueri de dicta Ecclesia ad alia loca dictis ordinis, quando videbitur Prælatis eorumdem, nec creditur, hoc esse intentionem. S. V. Quare P. S. humiliter supplicatur eidem. S. pro parte Prioris, & capituli eiusdem Ecclesiæ Lateranen. quatenus supradictis periculis, & detrimentis dictę religionis dignetur eadẽ. V. S. prouidere de gratia speciali, ac dictas gratias siue concessiones p huiusmodi prædictos, vel alios Canonicos dicti ordinis sic impetratas

tas cassare, annullare, & mandare, vt de registris cassentur, & annullentur, ac de cætero omnes similes gratiæ per aliquos dicti ordinis impetrandæ, etiã si fuerint impetratæ, sint nullius roboris, & momenti nisi de hac supplicatione fecerint de verbo ad verbum, & de eius data mentionem. Non obstantibus quibuscunque constitutionibus Apostolicis. *Fiat motu proprio: & ita fieri mandamus: & vsque ad incarcerationem rebellium,* quidquid per nos fortè concessum fuerit concessum in contrarium reuocantes, cassantes, & annullantes.

Et quod simplex signatura huius supplicationis sufficiat, absq; confectione aliquarum litterarum Apostolicarum.

Gratiæ Concessæ per Sanctissimum Dominum Nostrum Sixtum Papam Quartum.

CONCESSVM Est in anno Domini 1482. die 17. Aprilis; Ordini Canonicorum Regularium Congregationis Lateranen. per Beatissimum Syxtum Papam Quartum per simplicem signaturam, ad supplicationem Domini Hieronymi Callini tunc Rectoris generalis; cuius supplicationis tenor cum signatura sequitur de verbo ad verbum; sicut in originali continetur; quod Venetiis in Canonica Charitatis seruatur: & in sequenti anno videlicet 1483. oraculo viuę vocis, ad requisitionẽ D. Constantij de Mediolano procuratoris generalis idem Pontifex suprascriptas, & infrascriptas Indulgentias concessit, & se per signaturã infrascriptam concessisse declarauit.

Beatissime Pater optaui sæpe, & pro debito tẽptaui beatissimos: pedes S. V. visitare, atque deosculari; Congregationemq; nostram Lateranen. Canonicorum Regularium. S. V. seruam commẽdare. Sed cum desiderio meo frustratus sim, & ad Capitulum generale mihi properandnm sit, has literulas Benedictioni vestræ date censui videlicet. Vt Sanctitas vestra aliquod donum spirituale seruulis eiusdem Sanctitatis vestræ concedat infrascriptas gratias; per *Fiat* concedere dignetur.

Primo

Primo indulgentiam plenariã, & absolutionem etiam in casibus Sedi Apostolicæ reseruatis, semel in vita, pro omnibus Canonicis, & commissis, seu conuersis Congregationis Lateran.

Necnon omnes Indulgentias concessas ordini Cartusiensium eo modo, & pariformiter sicuti ei concessit.

Insuper & Indulgentiam Plenariam cum absolutione vt supra matribus, Procuratoris ordinis nostri, & mea. & cætera.

E.B. pedum S. V. seruulus Hieronymus Taruisinus Canonicorum regularium Rector generalis.

Fiat de absolutione pro fratribus, & alijs vt supra Congregationis, & de casibus. De secularibus autem fiat de Plenaria Indulgentia cum absolutione, à Casibus Episcopalibus. F.

ITem S. D. N. Syxtus Papæ Quartus ad requisitionem D. Constantii Mediolanen. Procuratoris Ordinis; cõcessit Congregationi nostræ, idest patribus, & fratribus nostris præsentibus, & futuris perpetuis futuris temporibus, Indulgentiam Plenariam omnium peccatorum in die Natiuitatis Virginis Gloriosæ *Ma*riæ cum pœnitentia vnius Miserere, & hoc de anno 1483.

Item eadem auctoritate concessit præfato ordini nostro singulo anno, quòd omnes fratres eorum præsentes, & futuri, dicentes vnũ *Miserere* ad quodlibet altare illius Ecclesiæ in qua reperiõtur, perpetuis futuris temporibus, consequantur Indulgentias omnes Ecclesiarum illius Diœcesis, & quæ sunt ea die in vrbe Roma.

Item confirmauit omnes gratias, & priuilegia concessa ordini illi tam per bullas, quàm per simplicem signaturam, aut oraculo viuæ vocis à quibuscunque Pontificibus.

Item concessit S. sua quòd possint prædicare vbique, & in prædicationibus habere gratias, & immunitates, quas habet ordo fratrum minorum seu à iure, seu per specialia priuilegia.

Item concessit semel in vita, & semel in morte omnibus Canonicis ordinis eorũ, Plenariam remissionem omnium peccatorum, & hoc ad instantiam Don Celsi Veronen. Rectoris generalis; & Don Philippi de Camerino tunc visitatoris 1471. die 2. Octob.

Item concessit alia die Plenariam Absolutionem Ordini nostro pro nostris fratribus, & quòd ab omnibus Casibus sibi etiam reseruatis, & Sedi Apostolicæ possint absoluere eos.

Di-

Diuersæ gratiæ concessæ per Innocentium Papam Octauum viuæ vocis oraculo.

Nno domini 1486. Nonis Martii. Sanctissimus D. Innocentius Papa Octauus, concessit Reuerendo patri D. Celso Veronen. Congregationis nostræ Canonicorum Regularium Lateranen. tunc generali Rectori, oraculo viuæ vocis; vt quicunque ex fratribus nostris, tam præsentibus quàm futuris, diceret ter psalmum Miserere. consequatur omnes indulgentias illius Diœcesis in qua fuerint; necnos eas, quæ in Vrbe Roma occurrerint; ac si ea omnia loca visitassent, in quibus indulgentiæ ipsæ sunt constitutæ.

Item quòd possit ipsas concedere omnibus Monialibus Ordinis nostri, & quibuscunque alijs Monialibus, quibus videbitur, ●lo. D. Cello.

Item præfatus Sanctissimus Dominus eidem patri D. Celso eadem die concessit: vt Rector generalis prædictæ nostræ Congregationis, qui pro tempore fuerit, licentiam habeat benedicendi corporalia: necnon & ipse pater D. Celsus quocunque tempore habeat prædictam licentiam.

Item anno 1487. concessit patri Domino Hieronimo Taruisino Rectori generali, quòd oblati nostri gaudeant priuilegiis, & beneficiis spiritualibus, puta stationibus, & aliis indulgentiis: sicut Clerici nostri.

Pauli Papæ Secundi oraculo viuæ vocis.

AVLVS Papa Secundus concessit oraculo viuæ vocis D. Filippo de Camerino supplicante, qui Monasteriis Lateranen. Prior erat, quod visitatores, & Priores congregationis nostræ, qui pro tempore fuerint, possint celebrare missam, post mediam noctem, & ante auroram, tempore necessitatis, idest dum iter capere voluerint, aut aliquid huiusmodi facere. 1470.

Dilectis filijs Canonicis Regularibus Lateranen.

Diuersæ gratiæ concessæ viuæ uocis oraculo, per Alexandrum Papam Sextum.

EVERENDI In Christo patres fratres obseruandi, salutem in domino. Virtutum species; ac profectus Congregationis vestræ, merita, tanta me charitate, deuotioneque erga paternitates vestras deuinxere: vt quicquid ingenii, ac uirium in me esse censetur, id totum honori, ac commodi vestri gratia, & excitare mihi sit gratissimum, & opportunitate occurrente exponere semper paratissimus sim. In his quippe omnibus siue priuatis, siue quæ publicis in rebus dictæ Congregationi vestræ conducere videntur, portionem quandam habere; meq; participem esse existimo. Quo fit, vt ea quæ nuper à Sanctissimo D. nostro, Congregatio vestra consequi mea opera viuæ vocis oraculo optauit, à Beatitudine sua omni, qua potui diligentia obtinuerim, quæ sunt infrascripta vz.

Vt prælati Congregationis vestræ Lateranen. per alios vestri Ordinis professos tantum, verberari facere possint Clericos, & cōmissos, seu conuersos eiusdem Congregationis causa correctionis, & Regularis disciplinæ, quos ipsi Prælati de iure tenentur manu propria si possent verberare.

Item vt eos qui sunt incorrigibiles & rebelles, ac omnino indisciplinabiles, qui multoties non corriguntur, eijcere possint de Cōgregatione; ablato saltem professionis habitu; ne suis malis moribus alios bonos inficiant, atque contaminent; vt similiter faciunt alii Ordines claustralium.

Item vt Canonici Congregationis prædictæ, qui ex natura, vel alia ex causa vinum non bibunt; possint sine scrupulo post sumptionem sanguinis in Missa perfundere cum aqua simplici propter eorum Stomacos, qui vinum abhorrent, & eis aliquando uomitū excitat. Et sic de cætero in quibuscunquè, quæ honori, & vtilitati, ac commodo Congregationis dictæ esse cognouero, nunquam me defuturum re ipsa cognoscetis. Nec plura, nisi quòd in Orationi-

bus

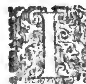
bus uestris mei memoriam habere velitis. Benè ualete. Romæ 24. Aprilis *1496.*

Leo Papa Decimus.

Niuersis, & singulis pateat, quatenus Sanctissimus. D. N. Leo Decimus ad supplicationem R. P. D. Valerii Vicẽtini, tũc Rectoris. 8. Martii, M. D. XV. oraculo viuæ vocis benignè, & liberè concessit patri *R*ectori, patribus Visitatoribus, & quibuscunque *C*ongregationis uestræ prelatis, sub quorum cura, atque regimine moniales existunt, eorum ingredi Monasteria, quarum habent curam absque ulla excommunicatione, ac censura, cum aliquam nouam fabricam, seu ædificium construere uelint: pro euitandis uariis earum superfluis, & cassis impensis. Alexandri. *VI.* priuilegio in contrarium non obstante.

LEo Papa Decimus concessit, quòd confessores Monialium nostrarum possint ingredi Monasteria sua, post datam animæ reccomendationem, quando monialis infirma diu laborat.

Priuilegium Pij Papæ Quinti, in quo viuæ vocis Oraculo communicat singulis ex Congregatione, nostra, omnia Priuilegia Indulgentias, et Gratias concessas Abbatissæ, & monialibus Monasterij Præsentationis Mantuæ nostri ordinis.

OANNES Paulus Miseratione diuina tituli S. Pancratii S. R. E. presbyter Cardinalis ab Ecclesia nũcupatus, Vniuersis & singulis præsentes litteras uisuris, pariter & audituris fidem facimus, & attestamur. Quod Sanctissimus in Christo Pater & D. N. D. Pius diuina prouidentia Papa V. uiuæ uocis oraculo nobis facto, *V*enerabilibus, & religiosis uiris *G*enerali aliisq; Abbatibus Prępositis *C*anonicis, ac Priori Monasterii S. Mariæ *C*reten. Diœc. Casalis S. Geruasii singularibusque aliis personis, ordinis *S*. Augustini *C*anonicorum *R*egularium Congregationis Lateranen. ubilibet *Est Creta*

vbilibet nunc et pro tempore existentibus, vt omnibus, & singulis gratiis, indultis, & indulgentijs, Abbatissis, & Monialibus, Secularibusq; mulieribus, & in specie Abbatissæ. & Monialibus Monasterii præsentationis Mantuan. eiusdem ordinis à fel. rec. Leone Decimo, ac etiam ab eodem Sanctissimo D.N. & quibuscunq; aliis Roman. Pontificibus hactenus concessis, & quibus vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti potiri, & gaudere possunt, & poterũt quomodolibet in futurum. Ipsi quoq; similiter ac pariformiter, & absque ulla penitus differentia, & prout ipsæ Abbatissę, & Moniales gratiis, indultis, & indulgentiis eidem generali aliisque Abbatibus, Præpositis, Canonicis ac Priori præfatis concessis, similiter utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti potiri, & gaudere possunt, etiã possint, & valeant concessit, indulsit, pariter & elargitus est. In cuius rei fidem & testimonium, has præsentes nostras patentes litteras, nostra manu propria subscriptas exinde fieri, & per Secretarium nostrum infrascriptum subscribi, sigillique nostri quo in talibus utimur, iussimus & fecimus appensione communiri.

Datum Romæ in Palatio Apostolico, & stantiis nostræ solitæ habitationis, sub anno a Natiuitate Domini millesimo quingentesimo septuagesimo secundo Indictione decima quinta die vero decima Mensis Aprilis, Pontificatus prælibati Sanctissimi Domini Nostri D. Pii diuina prouidentia Papæ V. anno septimo.

Subscripta.

Ioan. Paulus Cardinalis ab Ecclesia.

Michael Crottus Secretarius.

Reli-

Religiosissimus vir idemque piissimus Doctor Diuus Prosper Regiensis Antistes, vbi de vita contemplatiua agit, inducto exemplo Paulini atque Hilarii Sanctorum Episcoporum, illud memorabile scriptũ reliquit, Expedire & propria propter perfectionem contemni, & sine impedimento perfectionis, posse quæ sunt communia Ecclesiæ possideri. *Quod vero tantus Præsul de opibus affirmauit, possumus nos potiori iure de gradu honoris, aut praeminẽtia astruere, nam & Paulus mortem oppetere mauult, quam vt gloriam suam quis euacuet, non igitur superbiæ ascribendum aut priuatæ ambitioni, sed nimio forsan in Congregationem matrem zelo permotus Ven. Monacus existimauit Canonicorũ prælationem ex Cotta aut Superpelliceo pendere, verum oblucinatus; nãque clerici Canonici cum Rochetũ vsualẽ quotidianum iugiter deferant, in diuinis exequendis vsu receperant alium ei super imponere ampliorem sacrorum videlicet pompæ cohonestandæ, (non tamen necessarium, vti Sanctissimus Pius Quintus declarauit) quem morem ipsi etiam seculares Vaticani, ac Laterani Canonici, & alij qui Rocheto vtuntur insecuti sunt, idque ipsi Lateranensium Congregationi per Pium Quartum in Sẽtentia confirmatũ, non imperatum. Idque claret ex illa parenthesi.* Quod etiam in alma vrbe nostra consuetum fuit, & nunc obseruatur, *id vetuit Pontifex, ne capam cum capino gererent, quod prædecessor Leo Decimus alienum declarauerat à Canonicis, inquiens.* Incedant in habitu proprio absque capino. *non indixit autem ne superius deferrent Almutias, siue Becas, aut Pelles nec Ecclesiastica paramenta in sacris functionibus: immo de his allegatum per Hieronymum Mentuatum I.C. & cautum motu proprio Pij Quinti, quin & priuatè incedentes ad negotia peragenda, nusquam prohibiti sunt Mantellos seu Lacernas deferre, nec id aliquando controuersum: propudiosaque nimio plus cauillatio censeretur, si quis assereret illos natura sua cadere, aut prælatione genuina deturbandos, quotiens priuatim singulariterue ad populũ gradientes, Paliũ assumunt arcendo frigori, aut pluuiæ, nil de hoc in causa actũ; sed de præcellentia Capituli Canonicorũ, ad Cœnobium Monachorum duntaxat, neque Reuerendi illi Archimãdritæ talia discutiẽda proposuissent, memores dicti Hieronimiani,* Si cupis esse, qđ di-

Marginal notes: Lib. 2. c. 9 — 1. Cor. 9. — Hic 575. — Hic 528. — Hic 428 — ad Rustic.

ad Pamach. diceris Monache quid facis ĩ vrbibus? & quid tibi ea videre necesse, quorũ contẽptu Monachus esse cœpisti? Monachũ nõ loquendo & discurrẽdo, sed tacẽdo, & sedẽdo quisq; nouerit; qui demũ iure
ad Paul. laudatur, si venerationi habet Sacerdotes, nec detrahit gradui per quã factus est Christianus *hac Hieronymus. Et quidem Sancti Patres Monachi, dignè in Sacerdotes assumuntur, sed dispensatiuè, ingentique populorum profectu intra vrbes conuersantur, sed permissiuè Clerici vero, & in umbratili Dei cultura assumũtur de medio filio-*
Exod. 28 *rum Israel, & in reuelata per Petrum constituuntur in vrbe Roma per Iacobum in Hierosolimitana, per Marcum in Alexandrina, demũque per Augustinum in Hipponensi. videatur supra in præfatione nostra.*

Huiusmodi autem dissidio tollendo, curauit. M. R. Seraphinus Merlinus Rauennas, Generalis in Romana curia Lateranensium Procurator, per Illustrissimam Congregationem iudicari ut infra.

Decretum Sacræ Congregationis Illustrissimorum DD. Cardinalium super negotijs Episcoporum, & Regularium.

Ad fauorem Canonicorum Regularium Saluatoris Lateranen. in causa præcedentiæ inter ipsos, & Monacos Cassinenses.

Vm superioribus diebus die videlicet 4. Augusti præsentis anni 1603. S.D.N. Clemens Papa VIII. in Congregatione Illustrissimorum DD. Cardinalium super negotijs Episcoporum, & Regularium, & ex voto eiusdem Congregationis super cõtrouersia inter Canonicos Regulares Lateranenses, & Monacos Sancti Benedicti Congregationis Cassinensis orta, occasione præcedentiæ in Congregatione nuncupata Sapientiæ, quæ in Ciuitate Patauij celebratur coram Episcopo, interuenientibus in ea vno ex Canonicis, & vno ex Monacis prædictis, mandauerit obseruari sententiam aliàs inter eosdem Canonicos, & Monacos latam, à fel. rec. Pio Papa IIII. prout iacet; Cumque deinde alia noua differentia, in eadem Congregatione Patauina inter eosdemmet orta sit, prætendens Monacus Cassinensis, vt non solum Canonicus Re-

gularis Lateranensis (ad hoc vt iuxtà dictam sententiam sit præferendus, & anteponendus in digniori loco) teneatur dimittere superiorem vestem, pallium, seu capam nigram, sed etiam induere super linea veste quam Rocchettum vocant, aliud superpelliceum lineum, vulgò Cottam nuncupatum, quemadmodum solet fieri ab ipsis Canonicis Regularibus in publicis processionibus. Eadem Sacra Congregatio, negotio maturè discusso, declarauit sufficere, vt ipsi Canonici Regulares Lateranenses, in omnibus actibus publicis, & priuatis, & sic etiam in eadem Congregatione Patauina remaneant (dimissa tantummodo superiori veste nigra) in linea veste, videlicet in Rocchetto, absque alio superpelliceo, & tunc intelligantur esse in habitu Clericali, iuxtà eandem sententiam Pij IIII. *Et* ita obseruari mandauit. Romæ die prima *S*eptembris 1603.

Alex. Card. Floren.

Loco ✠ sigilli.

Hieronymus Agucchius Secret.

Etsi Apostolica diplomata particulares Canonias, Collegia, Residẽtias personasuê cõcernẽtia, omnino missa facere decreuimus, qui de vniuersalibus duntaxat soliciti sumus. (Nam quæcunque superius posita singulares Ecclesias respicere videntur, eatenus redegimus in ordinem, quatenus extensionis gratia, alijs etiam locis communicata fuerunt atq; trãsfusa) sequentia tamen adijcere libuit, vt sicubi similes obuenerint casus, nouerint Canonici, quæ sit de eiusmodi Romanæ Curiæ sententia; etenim ista digna existimauimus, quæ merito optimoque iure in consequentiam deducantur.

Circa annum Saluatoris 1591. uisum fuit Abbati Diui Petri de Pado Cremonæ, quibusdam de causis, Rectorem Parochialis Diui Pauli Canonicum ammouere, suffecitque ei Sacerdotem secularem, ad sui vel successorum placitum aut nutum, cum autem Generali ipsorum Lateranensium synodi decreto, eidem Ecclesiæ Canonicus iterato in Rectorem deputandus foret obstitit Viccarius Curiæ Episcopalis Cremonen. contendens Clerico seculari ius quæsitum; igitur Romæ Ventilanda fuit causa, quæ in hunc modum decisa.

Litteræ S. D. N. Clementis Papæ Octaui pro Rectore Parochialis Sancti Pauli de Cremona Seculari vel Regulari per Abbatem, & Canonicos Sancti Petri eiusdem Ciuitatis deputando.

Clemens Papa VIII.

D perpetuam rei memoriam. Iniunctũ nobis Apostolicæ seruitutis officium postulat; vt ius suũ vnicuiq; conseruemus. Exhibita siquidẽ nobis nuper pro parte dilectorũ filiorũ Abbatis, & Conuentus Monasterii S. Petri da Pò vulgo nuncupati, Ciuitatis Cremonen. Congreg. Canon. Reg. Lateranen. sub regula S. August. petitio continebat ipsos Abbatem & Conuentũ possidere in eadẽ Ciuitate Parrochialẽ Ecclesiã, sub inuocatione S. Pauli, eorum Monasterio a fel. rec. Eugenio Papa IIII. prędecessore nostro perpetuo vnitam, ad cuius dilectorũ filiorũ Parochianorũ curã anima-

rum exercendam, vnum ex Canonicis eiusdem Monasterii, aut etiam aliquem presbiterum secularem ad Abbatis dicti Monasterii nutum amouibilem, ex Romanorum Pontificum priuilegiis deputari consueuisse, ipsumque Abbatem in possessione, seu quasi, deputandi huiusmodi Canonicum, vel presbiterum secularem reperiri. Verum quia sicut eadem petitio subiungebat cum dictus Abbas modernus, remoto ex dicta Parrochiali Ecclesia quodam præsbitero sæculare ad curam huiusmodi iam à triennio ab ipsomet, seu tunc existente ipsius Monasterii Abbate deputato, vnum ex Canonicis ipsius Monasterii ad huiusmodi curam deputare voluisset, dilectus filius Viccarius Venerabilis fratris Episcopi Cremonen. in spiritualibus generalis, institit ibidem ad huiusmodi curam deputandam esse presbiterum secularem, Propterea ijdem Abbas & Conuentus, nobis humiliter supplicari fecerunt, vt eorum iurium conseruationi, ipsiusque Monasterii indemnitati in præmissis opportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui iusta petentium votis non abnuimus, eosdem Abbatem, & Canonicos à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine, quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serię absoluentes, & absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de Venerabilium fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesię Cardinalium Congregationi super rebus, & negotiis Episcoporum, & Regularium deputatæ prępositorum, quibus hoc negotium examinandũ & nobis refferendum commisimus, consilio, eisdem Abbati, & Conuentui in cura animarum, & aliis muneribus Parochialibus eiusdem Parochialis Ecclesię Sancti Pauli exercendis, per Sacerdotem ab Ordinario probatum secularem, vel si malint per vnum ex ipsismet Canonicis Regularibus; dummodo cum ipso Canonico, alter socius Canonicus item eiusdem Congregationis iugiter degat, & permaneat, seruire licitum sit, nec ipsos desuper à loci Ordinario molestari, vel perturbari posse, sicque per quoscumque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & deffiniri debere,

ac

ac irritum, & inane quicquid secus super his, à quocunque quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, auctoritate Apostolica tenore pręsentium perpetuò decernimus, & declaramus. Mandantes propterea dicto Episcopo Cremonen. eiusque Viccario, nunc & pro tempore existentibus in virtute Sanctę obedientię, ne Abbatem, & Canonicos pręedictos super hoc vllatenus de cętero molestare, vel perturbare præsumat. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisq; contrariis quibuscunque.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub annulo Piscatoris die 30. Iunii 1595. Pontificatus nostri, Anno quarto subscript.

M. Vestrius Barbianus.

Priuilegium Prioris Basilicæ Saluatoris Lateranen. Ordinis Sancti Augustini, Canon. Regul. Canonissis S. M. Gratiarum Ianuæ concessum.

RIOR Canonici, & Capitulum Sacrosanctæ Lateranensis Ecclesiæ, Canonicorum Regulariũ Beati Augustini, Congregationis Saluatoris eiusdem Lateranen. Ecclesiæ, Dilectis nobis in Christo sorori Magdalenæ, & socialibus de Ianua, necnon & eius sociabus Deo mulieribus famulantibus, & in communi, & spiritualiter viuentibus, salutem & æternæ felicitatis præmium adipisci. Quoniam inter cuncta pietatis opera id præcipuum, & meritorium ferè esse dignoscitur (prout Sanctorum Patrum docēt exempla, & sacræ paginæ instruunt disciplinæ) si hijs nostrum adiutorium impartiri attentius affectemus quibus dictę nostrę Lateranensis Ecclesiæ, ad laudem & honorem Saluatoris nostri dedicatæ deuotio augeatur; Attendentes itaque zelũ vestrũ, vestrumque pium propositum, & affectionem deuotam, quam ad pręfatã Lateranensem habetis Ecclesiam, prout vestra petitio, & opera manifestant, meritò, inducimur vestrum affectum, vestraq; supplica-

plicationes admittere gratiosè. Cùm igitur ad dictam nostram Lateranensem Ecclesiam habeatis specialem deuotionis affectũ; intendentes pro vestrarum animarum salute, ob reuerentiam Dei, & honorem ipsius nostri Saluatoris, Ecclesiam, seu Monasterium sub vocabulo *Beatæ Mariæ* Virginis de gratia fundare, & ædificare in quibusdam domibus, & nostris fundis, positis in Ciuitate Ianuæ apud Plateam imbria, quorum fines ab vno latere & via publica, ab alio tenet Lucas Pirrus, ab alio tenet Franciscus Iustinianus olim de banchis de Ianua, vel si qui alii essent, plures aut veriores confines spectantes, & pertinentes ad dictam nostram *Lateranensem* Ecclesiam iure donationis inter viuos, dictæ Lateranen. Ecclesiæ factæ, de dictis Terris, & domibus, prout de dicta donatione patet manu, & per acta publici Notarii, nobis humiliter supplicastis, vt vos fundare, & ædificare possitis Ecclesiam seu *Mo*nasterium sub vocabulo antedicto, necnon inibi Oratorium, & officinas, & in ipso Oratorio, & *E*cclesia Altare pro fideliũ ipsius Ecclesiæ, & Oratorij obsequio erigendi, & cum cimiterio, & campana, & Sacri fontis baptismate dictæ nostræ Lateranensi *E*cclesiæ subiectum, cum potestate posse in ea per fidelem Sacerdotem cõmunicare & confiteri fideles *C*hristianos, & Sacratissimum corpus Domini nostri Iesu Christi fidelibus Christianis prębere, & in ea mortuos sepelire, iure tamen Parrochialis Ecclesiæ semper saluo, cum annuo censu vnius libræ ceræ laboratæ in festo Paschatis *R*esurrectionis Domini nostri Iesu Christi, dictæ nostræ Lateranensi *E*cclesiæ anno quolibet persoluendo, & assignando, dignaremur auctoritate & potestate à Sede Apostolica super his nobis concessis opportunæ licentiæ præsidium impartiri. Nos enim tam piæ petitioni, & deuoto proposito annuere volentes, vobis præfatæ Magdalenæ, & sociabus supradictis, in dictis terris, & domibus Ecclesiã, & Monasterium sub vocabulo antedicto, fundandi, & ædificandi, & in eis Oratorium, & officinas construendi, & in ipso Oratorio Capellanum siue Sacerdotem eligendi, Monasterium, Ecclesiã & Altare pro fidelium obsequio erigendi, & cum cemiterio, & campana, & sacri fontis baptismate secundum Sanctæ matris Ecclesiæ consuetudinem, ad opus & ius dictæ nostræ Lateranen. Ecclesiæ subiectum sub dicto annuo censu respondendo dictæ nostrę Lateranen. Ecclesiæ, iure confirmationis, & institutionis Abbatissæ

sæ,& dicti Capellani, nobis & dictæ Lateranen. Ecclesiæ reseruato, auctoritate & potestate super hijs nobis ab Apostolica sede concessis,plenariam atque liberam tenore præsentium concedimus facultatem, suscipientes ex nunc dictam Ecclesiam Beatæ Mariæ de gratia, & Monasterium supradictum erectum de recenti, sub protectione dictæ nostræ Lateranen. Ecclesiæ,Priuilegiorum indultorum ipsi Ecclesiæ Lateranen. & subiectis eidem ab Apostolica sede concessorum,admittentes dictam Ecclesiam, & Monasterium prælibatum, dictasque Magdalenam, & socias eius prædictas, & in dicto Monasterio succedentes,earumque Capellanos,& Rectores,ac bona,& iura ipsarum,ad omnes gratias,immunitates,exemptiones,Indulgentias,priuilegia,& indulta dictæ nostræ Lateranen. Ecclesiæ, sibique subiectis, ab eadem sede concessas: ac volentes dictos Monasterium, & Ecclesiam sub vocabulo antedicto,earumdem gratiarũ, & Indulgentiarum esse participes, & consortes, & de illis sicut cætera membra nostra gaudere.

Et insuper tenore præsentium declaramus auctoritate litterarum Apostolicarum ipsi Ecclesiæ Lateranen.eiusque membris cõcessatũ indulgentias infrascriptas esse concessas omnibus vere pœnitentib us,benefacientibus,vel aliquas oblationes, & eleemosinas dantibus, & relinquentibus,quotiens aliquam eleemosinam dederint,donum fecerint,& manus porrexerint adiutrices, in dicta Ecclesia, seu Monasterio Beatæ Mariæ de gratia,decem annorum, & decem quadragenarum de iniuncta sibi pœnitentia,in domino misericorditer relaxari,quæ Indulgẽtia quolibet festo principali Apostolorum,Euangelistarum, & in octaua dictarum festiuitatum, & in quolibet die quadragesimæ duplicetur, & in festo Beatorum Ioannis Baptistæ,& Euangelistæ, & in quolibet festo Beatæ Mariæ Virginis,& in die fundationis dicti Monasterii,& Ecclesię quadruplicetur, necnon & à D. Nostro Iesu Christo Saluatore omnium, cuius nomini ipsa Ecclesia Lateranen. principaliter fuit constructa,& sub vtriusq; Iohannis vocabulo insignita,iuxta pręsidii quãtitatem,& deuotionis affectum suorum remissionem peccatorum, animarumque ipsorum salutem, aliasque Indulgentias misericorditer consequantur.

Denique committentes Vener.viro Domino Ioanni Priori Ecclesiæ Sancti Theodori de burgo Ianuæ, supradict. cui plenariam

con-

concedimus potestatem, & facultatem fundandi dictam Ecclesiã, & Monasterium antedictum sub vocabulo antedicto, & benedictionem primarii lapidis impositionis, immissionis, seu fundationis, in eadem Ecclesia seu Monasterio, primario fundamento imponendi, & omnia alia, & singula faciendi, & exercendi, quæ ad prædicta pertinere noscuntur, & fuerint opportuna, ac facere possemus si in prædictis præsentes essemus, Dantes & concedentes Vener. viro D. Ioanni Priori Ecclesiæ Sancti Theodori prædicto, cui in prædictis damus, & concedimus plenariam potestatem, & facultatem, quatenus ex nostri parte possit, & valeat dare, & præbere iam dictis Magdalenæ, & sociabus, & aliis futuris in dicto Monasterio habitum, professionem, & regulam Beati Augustini, & deputare eandem Magdalenam in Priorissam, & regitricem ipsarum, & Monasterii prælibari, cũ solemnitatibus, & promissionibus, & aliis ad prædicta consuetis ita damus, & concedimus facultatẽ, quod Priorissa, & Regitrix, quæ nunc est, & pro tempore erit, vna cum sociabus Monialibus dicti Monasterii, possint eligere eis Capellanum, & Presbiterum idoneum, qui eisdem Ecclesiastica Sacramenta ministrare possit, confessiones audire, absolutionem impendere, ac pœnitentiam iniungere salutarem, nisi tales fuerint excessus, pro quibus Sedes Apostolica meritò esset consulenda. Quodq; si dictus Capellanus moribus, & vita nõ se honestè haberet, propria auctoritate ipsarũ, ipsum deponere valeant, & alium idoneum ipsius depositi loco subrogare seu eligere possint, & valeant, & quod decedente Priorissa, seu regente dicti Monasterii, aliæ Moniales dicti Monasterii, aliam Priorissam seu Regitricem earum, valeant, & possint eligere, & deputare.

Et ad maiorem firmitatem, & robur dictæ nostræ concessionis, omnium prædictorum, & priuilegij antedicti, in præsenti Bulla inserere fecimus, infrascriptas Bullas, & indulta dictæ nostræ Lateranen. Ecclesiæ indultas, & concessas per infrascriptos Summos Pontifices ad verbum, nihil addito nec diminuto, quod substantiam mutet, nec variet intellectum. Quarum tenor per omnia talis est.

Honorius Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filiis Priori & Canonicis Lateranen. salutem, & Apostolicam benedictionem.

Ecclesia

Ecclesia vestra, quæ specialius Pontifici Romano coniungitur, et c. sup. fol. 127.

Innocentius seruus seruorum Dei. Vniuersis Christifidelibus præsentes litteras inspecturis, salutem & Apostolicam benedictionem. Congruam officii nostri prosequimur auctoritatẽ. &c. f. 152.

Nicolaus Episcopus seruus seruorum. Dilectis filiis Priori, & Capitulo Lateranen. salutem & Apostolicam benedictionem. Meritis vestræ deuotionis inducimur, vt vos fauore benigno, & gratia prosequamur, &c. fol. 176.

In quorum fidem, & testimonium præmissorum hoc præsens priuilegium per infrascriptum Antonium Ludouici Notarium, & scribam dicti Capituli, subscribi & publicari fecimus, ipsumque iussimus magni nostri Capitularis sigilli appensione muniri. Dat. Laterani. die primo mẽsis Aprilis. 14. Indictione. Pontificatus Sanctissimi. In Christo patris, & D. N. Domini Nicolai, diuina prouidentia Papæ Quinti.

Et ego Antonius Ludouici Romanus Ciuis, publicus Dei gratia Imperiali auctoritate Notarius, quia prædictis omnibus, & singulis interfui rogatus; quia maioribus occupatus, per alium mihi fidum scribi feci, in publicam formam redegi, & ad præmissorum fidem meum signum apposui consuetum.

Locus sigilli.

Item pro Canonicis Sancti Saluatoris Bononiæ Indulgentia Terræ Sanctæ recitantibus Antiphonam *B. M. S. V.* Salue Regina.

Aleotvs Miseratione diuina tituli Sancti Petri ad Vinculi presbyter Cardinalis S. R. E. Vicecancellarius &c. RR. PP. Generali Canonicorum Regulariũ, Sancti Saluatoris, Ordinis S. Augustini, S. Inter cæteras obligationes, &c. Sanctissimus in Christo pater D. Iulius Papa Secundus, vniuersis & singulis Canonicis, commissis, conuersis, & oblatis Cõgreg. Vestræ S. Saluatoris, qui singulis diebus deuotè dixissent Antiph. *Salue Regina,* pro conseruatione, & felici statu S.

Matris

Matris Ecclesiæ, & sanctitatis suæ, viuæ vocis oraculo dedit, & concessit in perpetuum, omnes, & singulas Indulgentias Sacri Sepulchri Dominici, & Terræ Sanctæ. Et vt nos quoq; in tãto munere partem haberemus, voluit vt significatio huiusmodi, per præsentes nostras fieret, &c. In quorum fidem &c. Dat. Romæ, in ædibus nostris Cancellariæ Apostolicæ, Die 1. Augusti 1505. pontificatus eiusdem Sanctissimi D. N. Iulij anno Secundo.

Clericos Canonicos ad quacunque & qualiacunque Ecclesiastica munia aptos (ceu veros germanosque primitiuæ Ecclesiæ Clericos, à quibus cæteri dispensatiue deriuarunt) & cuiuslibet officij, ac beneficij susceptiuos, & capaces supra præfati sumus: nam & professionem solennem emittentes promittunt. Nullum se extra ordinem cum cura. vel sine cura Beneficium susceptum ire, nisi de licentia eiusdem Ordinis *sique spectanda praxis, constat D. Rainerium Tudertinũ Canonicum purum, Sancti Frigdiani, S.R.E. Vicecancellarium Honorio tertio extitisse. D. Calistum Canonicum Sancti Augustini Placentiæ Prædicatorem Apostolicum, Hæresumque per vniuersum Italiam generalem Inquisitorem. D D. Franciscum ac Theseum Canonicos Sancti Saluatoris de Bononia, Prothonotarios, Magistroque Sancti Spiritus in Saxia vrbis. D. Marc. Ant. Canonicum S. Saluatoris Brixiæ Prothonotarium, & alios in his porrò non communicant alieni Ordinis Religiosi, sed videatur Zacharias Ferrerius. sup. 437.*

Libet verò vnam, vel alteram de animarum cura suscipienda declarationem, seu & collationem exarare, vti vnicuique sit in promptu obsimiles casus.

In causa Beneficij curati Vilanterij, quod est Iurispatronatus Canoniæ Sancti Petri Papiæ; consueuerat tamẽ seculari Clerico conferri, addubitarunt quidam, num Canonicus ad id per dominum Præpositum Sancti Petri deputandus, habilis esset, aut idoneus suscipiendo. Quare D. Anacletus Abiatus Mediolanẽ procurator ad hoc delegatus, sequens decretum obtinuit à Sacra Romana Rota Senatu.

Veneris VI. Martij. 1598. Papien. Iurispatron. Seraph. Decis.

Vit quæsitum. An Canonico Regulari cum licētia Superioris, possit prouideri de beneficio Curato Seculari; & fuit conclusum posse, per text. in c. Quod Dei timorem de Stat. Monach. & ibi Abb. in sum. de Stat. Monach. Idemque videtur sentire Sacrum Concilium Tridentinum cap. 11. sess. 14. dum vult Canonicum Regularem translatum ad alium ordinem non esse capacē beneficii secularis curati; Tacitè enim innuere videtur, non translatum esse capacem. Idem voluit Rota decis. 5. de Iurepatronat. in nou quicquid sit de aliis Monachis, quia isti habent regulam laxiorem Egid. decis. 751. ante fi. Federic. cons. 136. Roch. de Iurepatro, in verb. honorificum q. 5, nume. 13. Præposit. in cap. priscis nu. 4 distinct. 56. Sylua de Benef. part. 4. q. 70. ver. aut est Curata, Nauar. cons. 9. de præben. Lambert. lib. 2. part. 1. art. 19. 7. q. principali cum aliis, & tenuit Rota Referente Guidobono decis. 96. cui decisioni circa illum artic. An requiratur dispensatio Episcopi, vel sufficiat licentia sui superioris, magis est standum quam decisioni 85. par. 1. Caputaque cum Guidobonus fuerit relator illius causæ, & ita per Dominos conclusum.

Seraphinus Oliuatius Razzalius Rotæ Decanus.

Guidobo. decis. 96.

T si decis. Rot. 262. & 482. in nouis & Egid. 750. & 314. Staphil. de lit. grat. & Iust. fol. 20. vers. sed si datur tenuerunt quod Regulares non possunt obtinere Parrochialem Ecclesiam Secularem, not. Fel in capitu. in nostra 40. correll. vers. & notat de Rescriptis, Tamen videtur in contrarium esse communem opinionem vt not. Abb. in ca. quod Dei timorem. Io. de Sylua in trac. de Benef. q. 70. par. 3. Card. Alex. & alii in cap. Parroehialis 16. q. 1. Card. Alex. in cap. priscis 55. distin. 97. Rocch. de Curt. in verb. honorificum nu. 8. & seq. de Iurepatr. Sed quicquid sit in aliis Regularibus, secus est in Canonico Regulari, vt dicit eadem dec. 262. quæ est 5. de Iurepatr. in nou. vt fuit tentum corā me 16. Noueb. 1552. In vna Meten. Parrochialis de Richeno.

Item D. Paulus Taparellus à Genolia Pedemontanus, obtinuit anno 1602. à Sac. Congreg. Concilij Tridentini.

Decretum Illustrissimorum, ac Reuerendiss. DD. Card. Congregationis Sacri Concilij Tridentini, in fauorem Canonicorum Regularium Lateranensium.

Congregatio Concilij censuit, decretis eiusdem Concilij, Canonicum regularem non prohiberi obtinere beneficia curata secularia, nisi fuerit ex his translatis, de quibus habetur decreto Cap. 11. sess. 14.

Hieron. Card. Mattheius.

Locus Sigilli.

Collatio Præpositura Cornegliani Parochialis D. Valerio Albensi Insubri, per S. D. N. Clementem Octauum.

Clemens Episcopus seruus seruorum Dei venerabili fratri Episcopo Amerin. & dilectis filijs Vicarijs Venerabilium fratrum nostrorum Asten. & Aquen Episcoporum in spiritualibus generalibus sal. & Apostolicam Bened. Hodie dilecto filio Valerio de Rodda Canonico Monasterij Sancti Andreæ Vercellarum, ordinis Sancti Augustini, Canonicorum Regularium Congregationis Lateranensis, Parochialem Ecclesiam Sanctorum Galli & Nicolai, loci Cornegliani Asten. diœcesis, tunc per resignationem dilecti filij Pauli Æmilij Angelerij, nuper Rectoris dictæ Ecclesiæ de illa quam tunc obtinebat in manibus nostris ex causa permutationis sponte factam, & per nos admissam, vacantem, Apostolica auctoritate contulimus, & de illa etiam prouidimus, prout in nostris inde confectis litteris plenius continetur. Quocirca discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus; quatenus vos, vel duo, aut vnus ve-

Rr ſt.um,

ſtrum, ſi & poſtquam dictæ litteræ vobis præſentatæ fuerint per vos, vel alium, ſeu alios, eundem Valerium, vel Procuratorem ſuum eius nomine, in corporalem poſſeſſionem Eccleſiæ, ac annexorum, Iuriumq; & pertinentiarum prædictarum inducatis auctoritate noſtra, & deffendatis inductum, Amoto exinde quolibet detentore: Facientes eidem Valerio de Eccleſiæ, ac annexorum eorundem fructibus, reditibus, prouentibus, iuribus, & obuentionibus vniuerſis integrè reſponderi: contradictores auctoritate prædicta, apellatione poſtpoſita compeſcendo. Non obſtantibus omnibus, quæ in dictis litteris voluimus non obſtare, ſeu ſi venerab. fratri noſtro Epiſcopo Aſtenſi, vel quibuſuis alijs communiter, aut diuiſim, ab Apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiuſmodi mentionem. Dat. Romæ apud S. Petrum. Anno Incarnationis Dominicæ 1602. Idibus Decembris. Pontificatus noſtri Anno vndecimo.

De. C. Valentinus. V. Vlpius.
M. de Pirotia. C. Pamphilius.
V. Carlettus.
S. Iſquierdus.
E. Loccius.
Pendet plumbibullium.

Ascanivs Aſinarius Præpoſitus Eccleſiæ Cathedralis, Multum Illuſtris, & Reuerendiſſimi in Chriſto patris, & D.D. Ioannis Stephani Epiſcopi Aſtenſis, & Comitis, eiuſq; Curiæ, & menſæ locumtenens, cum facultate Vicarij generalis, & in hac parte Apoſtolicus Executor Dilecto nobis in Chriſto Reuerendo Rectori loci Publiciorum feudi, & dioceſæ Eccleſiæ Aſten. Vicario dioceſano, in hac parte Commiſſario Specialiter deputato. Salutem in Domino viſis Bullis Apoſtolicis à Santiſſimo D. N. Clemente Papa Octauo, obtentis à M.R. P.D. Valerio Rodda Canonico Regulari Sancti Auguſtini Lateranen. Prouiſionis Eccleſiæ Parochialis ſub titulo

tulo SS. Galli, & Nicolai loci Corneliani dioecesis Astensis Præpositura nuncupatæ, in forma gratiosa expeditis, vna cum alijs Bullis, siue litteris eiusdem Sanctissimi D. N. nobis directiuis, Sub Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo sexcentesimo secundo. Idibus Decembris Pontificatus eiusdem Anno vndecimo, cum sigillo plumbeo, & cordula canapis, ipsis nobis directis, & gratiosis Rubei aureiq; colorum Impenden. more Rom. Curiæ solitis, sic instan. ipso R.P.D. Valerio Pręposito, tibi comittimus, & mandamus Quatenus attenta ipsarum Bullarũ nobis facta præsentatione, ad prædicta loca accedendo, eundem, in realem, actualem, ac corporalem possessionem bonorum iuriumq; & pertinẽtiarum ad ipsam quomodolibet spectantium, attenta consecutione Prepositure Incisiæ facta à M. R. D. Paulo Emilio Angelerio Rectore ex permutatione, pœnas, immitas, associes, ac inducas, positumq;, ac immissum manuteneas, ac defendas pro posse, notario legali assumpto, demumq; facias quæ ex forma dictæ nostræ comissionis habentur, amoto quolibet illicito detentore, & occupatore, si existit, dantes tibi in præmissis, & circa ea, cum suis dependentijs vniuersis, auctoritate oportunam, quam tibi subdelegamus, In quorum fidem &c. Dat. Astæ die vigesima secunda mensis Martij, Millesimo sexcentesimo tertio.

Ascanius Asinarius Vicarius Generalis, & in hac parte Apostolicus Executor.

Pro sigillo plumbeo dictis litteris Apenso.

Collatio Parochialis Vimodroni per B. M. Carolum Borromeum Cardinalem Archiepiscopum Mediolanensem Dño Theophilo de Varisijs, facta.

VDOENVS Ludouicus I. V. D. vtr. signaturæ Sanctissimi D.N. Referendarius Archidiaconus Cameracensis, Illustrissimi, & Renerendissimi D. D. Caroli tit. S. Praxedis S. R. E. Presbiteri Cardinalis, Archiepiscopi Sanctæ Ecclesiæ Mediolanen. Vicarius generalis. Dilecto nobis in Christo Reuer. Don Theophilo Varisio, de Triuiglio, Canonico regulari Congregationis Lateranen. salutem in Domino. Inter cætera, quæ pro iniuncti nobis officij debito præstare cupimus, illudq; præcipue nobis cordi est, vt Parochialibus Ecclesijs, quibus de Rectoribus per nos prouidendum est, tales præficiamus, qui officio, & ministerio Curæ animarum, quod omniũ grauissimum est, laudabiliter satisfaciant. Cum itaque sicut accepimus Parochialis Ecclesia S. Remigij Viecemodroni pleb. Secrati Mediolanen. dioecesis, quam alias Ven. Persbiter Ioannes Bonarottus illius vltimus possessor obtinebat, per resignationem eiusdem Ioannis in manibus nostris sponte, & libere factam, ac per nos admissam nuper vacauerit, & ad præsens vacet. Nos eidem Ecclesiæ, ac animabus illi subditis, de idoneo Rectore prouidere volentes tibi facultatem à Reuer. Generali tuo suscipiendi beneficia Ecclesiastica etiam in hac diœcesi habẽti, qui à Reu. Patribus examinatoribus, in synodo dioecesana Mediolanen. deputatis, in concursu inxta Sacri Concilij Tridentini præscriptum, examinatus, moribus, & doctrina, ad hanc Parochialem Ecclesiam regendam, eiusq; curam per te ipsum gerendam, idoneus nobis renunciatus fuisti, & quem nos ipsi præ ceteris, qui ad eandem idoneis nobis renunciati fuerũt delegimus, Parochialem Ecclesiam prædictam, cum illi forsan annexis, ac omnibus iuribus, & pertinentijs suis vniuersis conferimus, & assignamus, deq; illa, te coram nobis propter hoc flexis genibus humiliter constitutum, & acceptantem, per bireti capiti tuo impositionem inuesti-

mus.

mus. Quo circa vniuersis, & singulis personis Ecclesiasticis Notarijsq. ac Tabellionibus publicis Ciuitatis, & Diocæsis Mediolanen. in Virtute Sanctæ obedientiæ, ac sub pœnis, & censuris contra inobedientes superiorum mandatis à Iure inflictis, & arbitrio nostro infligendis, per præsentes præcipimus & mandamus, vt cum pro parte tua vigore præsentium requisiti fuerint, vel eorum aliquis requisitus fuerit, ad ipsam parochialem Ecclesiam personaliter accedere, teq; vel procuratorem tuum pro te, in corporalē, realem, & actualem possessionem parochialis prædictæ, ac omnium illi annexorum, iuriumque & pertinētiarum prædecessorum, seruatis seruandis inducāt auctoritate nostra, & defendant inductum amoto exinde quolibet illicito detentore, quem nos etiam harum serie amouemus, & denūtiamus amotū. fictabilibus vero, colonis, & alijs arrēdatarijs de parochialis prædictæ, ac omnium illi annexorum iuriumq;, & pertinentiarum prædictorū fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, & obuentionibus vniuersis, integrè tibi, vel procuratorio legitimo, debito tempore respondeant, ac ab alijs quantum in se fuerit responderi faciāt. In quorum fidē præsentes manu nostra signatas, & per infrascriptum Cancellarium Archiepiscopalem subscriptas sigilliq. Archiepiscopalis S. Ambrosij munitas fieri iussimus Dat. & act. Mediolani, in Palatio Archiepiscopali, Anno à Natiuitate Domini Millesimo Quingētesimo octuagesimo Quarto. Quarto Idus Ianuarij. Pontificatus Sanctissimi in Christo patris, & D. N. D. Gregorij, Diuina prouidentia Papæ XIII. anno Duodecimo Pręsentib. Reuerendis D. Io Andrea Pionnio Sac. Theologiæ Doctores, & D. Io. Petro Glussiano Doctore testib. idoneis ad præmissa omnia, & singula tactis, atq. specialiter rogatis.

Audoenus Ludouicus Viccarius Gen.

M. Ant. Bellinus Med. Cat. Can. Ordin.
Cancellarius Archiepiscopalis.

Innumeræ adsunt huiusmodi collationes Beneficiorum ac Dignitatum, at superuacaneum ducimus eas referre: ex suprapositis pronum videre, quid sacra Rota Romana, quid Congregatio super Cōcilijs senserint, quid summus egerit Pontifex: quidque optimi locorū Ordinarij.

Varias Indulgētiarum, Facultatum, Exemptionum, Gratiarumue concessiones, Clericis, Monachis; Mendicantibusque attributas, Canonicisque Regularibus in genere, vel in specie communicatas, & impertitas, cum ipsi licitè sibi accommodare possent mutatis nominibus; parcunt tamen, quin & horrent, cæteros quæsitis honorum titulis fraudare, potius gloriantur illorum se fauoribus gaudere vicissim, quibus sua transfusa noscuntur, ad cuius indicium nonnulla alijs parata postmodumque ipsis etiam Clericis Canonicis participata subuectiones velut in exemplum, quo & ad reliqua extendantur.

Sanctissimi Domini Nostri Pij Papæ Quinti pro Canonicis S. Georgij in Alega Venetiarum.

PIVS Papa Quintus. Motu proprio &c. Cum dilecti filii Rector Generalis, & Canonici Congreg. Canonicorum secularium S. Georgii in Alega Venetiarum, qui in eorum Capitulo, in Monasterio Sancti Saluatoris in Lauro de Vrbe, Congregationis huiusmodi nouissimè celebrato, tanquam nostri & huius Sanctæ Sedis Apostolicæ obedientiæ filii, præcepto per nos eis facto, quod professionem Regularem vt iuxta eam, qui in huiusmodi Cōgregatione de cætero degere vellent profiterentur acceptarent, obtemperando debita cum reuerentia acceperunt in eorum Monasteriis siue domibus religiose & laudabiliter; prout hactenus vixerunt de cætero viuere, & gratum altissimo famulatum reddere intendant.

Nos vt Rector generalis, & Canonici ipsi, eorum laudabile propositum prosequi, & in pace & tranquilitate, & iuxta eorum instituta viuere possint, eos confouere & amplecti, ac omne impedimētum Rectori Generali, & alijs Superioribus, ac Canonicis ipsius Cō gregationis de medio tollere, eosque fauoribus, & gratiis prosequi volentes,

volentes Motu simili. Rectorem Generalem, & Canonicos nunc & pro tempore existentes ac Congregationem huiusmodi, sub nostra & Romanorum Pontificum pro tempore existentium, ac dictæ sedis protectione suscipimus, & omnem aliam protectionem etiam de Rectoris Generalis, & Canonicorum ipsius cōgregationis consensu, aut absque eo per nos, vel prædecessores nostros Romanos Pontifices hucusque, & de persona cuiuscunque Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis nūc viuentis, cuius nomen, & denominationem, hic pro expressis haberi volumus, sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac facultatibus factum reuocamus, ac omnem facultatem auctoritatem, & superioritatem auferimus, ac quicquid a Rectore Generali, & Patribus capitibus Congregationis huiusmodi nuncupatis, factum seu diffinitum fuerit obseruari volumus, ac perpetuo ponimus, & ordinamus, necnon Rectorem, & Canonicos huiusmodi, Omnes alios fratres Religiosos quorumcunq; etiā mendicantium, & aliorum Ordinum, quos ipsi Rector Generalis, & Canonici in processionibus, & aliis actibus publicis hactenus præcesserūt, de cætero in eisdem processionibus, ac quibusuis actibus publicis, & priuatis præcedere volumus, & pariter decernimus, & declaramus. & infra,

Insuper omnes, & singulas Constitutiones, ac ritus, & mores, aliaque regularia instituta Congregationis huiusmodi, quæ Sacri Tridentini Concilii decretis contraria non sunt, ac priuilegia, concessiones, gratias, & indulta ipsi Congregationi illiusque Rectori Generali, & Canonicis per quoscunq; Romanos Pontifices prædecessores nostros; ac nos & Sedem Apostolicam principaliter siue per viā communicationis, aut alies quomodolibet concessa, eorum omnium tenores præsentibus pro expressis, ac de verbo ad verbū insertis habentes, ex certa nostra scientia, simili Motu cōfirmamus ac de nouo concedimus, nec non etiam omnia alia per ipsos prædecessores, ac nos quibusuis Ordinibus, & Religionibus, etiam Fratrū Mendicantium, quomodolibet hucusque concessa, ac quæ de cætero concedentur, eisdem Rectori Generali, & Canonicis, ac Cōgregationi huiusmodi, gratiosè concedimus, ac confirmata, & concessa esse volumus, ac omnia etiam per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros, & nos, ac etiam per quoscunque etiam in forma Breuis litteras, in contrarium præmissarum seu in ipsis

Congregationis,& priuilegiorum eidem concessorum præiudiciũ, quomodolibet hucusque concessa eorum omnium, ac quarumcũque litterarum,etiam in forma breuis, ac Motu proprio, vel alias quomodolibet concessas, tenores, ac si de verbo ad verbum, &c. Non obstantibus, &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Tertio Cal. Decembris Pontificatus anno Quarto 1569.

Sanctissimi Domini Nostri Pauli Papæ Tertij pro Clericis Regularibus Congregationis Sancti Pauli Decolati.

PAVLVS Episcopus &c. Dilectis filiis Antonio Mariæ de Zachariis,&c. Dudum fœlicis recordationis Clementi Papæ septimo,&c.

Necnon vt omnibus, & singulis priuilegiis,exemptionibus, immunitatibus, indulgentiis,facultatibus,libertatibus,auctoritatibus,indultis,fauoribus,concessionibus, & gratiis spiritualibus, & temporalibus,quibus potiuntur, & gaudent,ac in futurum potientur, & gaudebunt Canonici Regulares Congregationis Lateranensis,ac personæ, & loca eorum quorum tenores pro sufficienter,expressis, ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, ita vt litteræ Apostolicæ super ijsdem priuilegiis concessis,vel pro tempore concedendis, mutatis dumtaxat nominibus, ad libitum expediri possint, &c.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum anno incarnaiionis dominicæ 1535. Cal. Augusti.Pontificatus anno primo.

F. Soderinus in Calce.

Greg. XIII. Concessit eidem Congreg.S.Pauli Decol.suo motu proprio,sub Dat. Id. Martii. Pontif.anno 13. nè processionibus aliisue actibus publicis interesse tenerentur,neu ad eas inuiti compelli possent ex quibuscunque causis. Eas verò litteras superueniẽte Pontificis obitu,expediri iussit successor Sixtus Quintus. 1585. Cal. Maii Pontificatus anno primo.

A Sixto Quinto. vij Idus Ianuarij 1586.

DIe professionis, conceditur profitenti Indulgentia plenaria, & peccatorum remissio.

Item in festo Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli III. Cal.

Cal. Iulii, conceditur Indulgentia plenaria confessis, sacramque sinaxim sumentibus, & pro Principum concordia, hæresum extirpatione, Ecclesię sanctæ exaltatione orantibus.

Iisdem in articulo mortis pœnitentibus, & confessis, communioneq; sacra refectis, vel saltem contritis, si cætera præstare nequeant, Indulgentia plenaria, si ore, vel corde dixerint, *I*esu miserere mei.

Visitationis quoq; tempore, Præpositus Generalis, & Visitatores, finita visitatione, elargiri possunt Indulgentiam plenariam Collegialibus omnibus contritis, confessis, & cõmunione refectis.

S. D. N. Pauli Papæ Tertij, pro RR. Clericis Regularibus almæ Societatis Iesu.

Facultas absoluendi laicos à casibus etiam reseruatis.

PAVLVS PAPA TERTIVS. Dilecti filij, Salutem, & Apostolicam Benedictionem. Cùm inter cunctas solicitudines nostras, quibus nos præmit Pastorale officium, illa sit præcipua, vt gregi Dominico Nobis superna dispositione commisso, animarum cura non desit, ne illum antiquis serpens humano generi inimicus indefensum, & impreparatum inuadat. Attendentes igitur ad fructus vberes, quos in domo Domini hactenus produxistis, & producere non desinitis, vestræ Religionis integritate, scientiæ, doctrinæ, moribus, & experientiæ plurimum in Domino confidentes, vobis quos alias Societatem vestram Dei *I*esu approbandam, confirmando, & benedicendo, atque perpetuæ firmitatis munimine roborando, sub Apostolicæ Sedis protectione suscipimus. Et cuilibet vestrũ, qui ad hoc munus idoneus repertus, & per vestrum Societatis Præpositum pro tempore existentem, deputatus fuerit, in quibusuis *E*cclesiis, & locis, atque plateis communibus, seu publicis, & alias vbique locorum, clero & populo verbum Dei prædicandi, proponendi, & interpretandi, ac eos viam veritatis edocendi, & ad benè, beatèque viuendum, ita vt in vobis verbo pariter, & exemplo ædificentur, in Domino hortandi, & monendi. Necnon illis ex vobis, qui presbyteri fuerint, quorumcunque vtriusque sexus Christi fidelium, ad vos vndique accedẽtium,

con-

confeſsionibus diligenter auditis, ipſos, & eorum ſingulos ab omnibus, & ſingulis eorum peccatis, criminibus, exceſsibus, & delictis quantumcunque grauibus, & enormibus, etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, & à quibuſuis ex ipſis caſibus, reſultantibus ſententijs, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, (exceptis contentis in Bulla quæ in die Cenæ Domini ſolita eſt legi) abſoluendi, atque eis pro commisſis pœnitentiam ſalutarem iniungendi, necnon vota quæcũque per eos pro tempore admiſſa, vltramarinis, viſitationis limi num beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum de Vrbe, ac Sancti Iacobi in Compoſtella, necnon Religionis, & caſtitatis votis dumtaxat exceptis, in alia pietatis opera commutandi, &c.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris. Die tertio Iulii. Anno Domini 1545. Pontif. noſtri anno vndecimo.

P. Bembus.

S. D. N. Vrbani Papæ Secundi Abbati Monaſterij Cauenſis Conceſſio pro Eccleſiis conſtruendis Cruce ſignandis, Pontificalibusque exercendis.

VRBANVS Epiſcopus, &c. Cum vniuerſis Sanctæ Eccleſiæ præsbiteris pro Sedis Apoſtolicæ auctoritate, &c,

Concedentes & dicto præfato confirmantes, vt tam tu quam ſucceſſores tui, per Terras tui Monaſterii, habitas & habendas, libere poſſis Eccleſias conſtituere, cum Cruce ſignare, aliaque Pontificialia, & ſpiritualia exercere; Sacrorum Ordinum collatione, Baſilicatum & Altarium conſecratione, ac Chriſmatis confectione, tibi tuiſque ſucceſſoribus duntaxat abdicata poteſtate. Siquis autem contra hanc noſtri decreti auctoritatem venire tentauerit (ſalua Sedis Apoſtolicæ, & legatorũ eius reuerentia, & dignitate) ſciat ſe Beati Petri Apoſtoli gratiam ammiſſurum, & indignatione Apoſtolica feriendum. Obedientes vero, &c. Dat. Salerni per manus Ioannis S. R. E. Diaconi Cardinalis 18. Cal. Octob. 15. Indict. Anno Dominicæ incarnationis 1092. Pontificatus anno quinto. Subſcripta à 12. Cardinalibus.

Hic

Hic Pontifex antea Dominus Otho natione Gallus, Canonicus Regularis Lateranensis postea Monachus in Monasterio conuersi inito Pontificatu, scripsit ad Abbatem S. Rufi. Can. Reg. expressè præcipiens, ne quis deinceps Regularis Canonicus, ad Monachos transiret.

Sanctissimi Domini Nostri Eugenij Papæ Quarti. pro Venerabili Congregatione Sanctæ Iustinæ Casinensi.

VGENIVS Episcopus &c. Etsi Monasteria piaque loca singula, &c.

Prælati iuxta Congregationis ordines electi, & noïati, si absque Sedis Apostolicæ, uel alterius prouisionis siue dispositionis adminiculo, & præter hoc quod eis proprerea munus benedictionis impēdatur, ipsis Monasteriis, & Prioratibus ad quæ sic electi siue nominati fuerint præesse, ac illa in huiusmodi spiritualibus, & temporalibus regere & gubernare necnon omnia, quæ per Abbates, & Priores aliorum Monasteriorum, & locorum dictæ Congregationis, iuxta illius statuta & ordinationes huiusmodi fieri possunt, facere, & exercere libere, & licite valeant, &c.

Datum Florentiæ anno 1434. Tertio Idus Ianuarij. Pontificatus anno quarto.

Pius Papa Quartus. Dilectis filijs præsidenti. Visitatoribus Congregationis Casinensis, alias Sanctæ Iustinæ de Padua. Sal & Apostolicam Benedictionom.

EDIS Apostolicæ circumspecta benignitas Deuotorũ consueuit iustis annuere votis, & his quæ diuini cultus respiciunt augmentum, animarumque salutem libenter intendere. Exhibita siquidem nobis pro parte vestra petitio continebat, quòd cũ in diuersis Monasteriis, necnon locis Regularibus vestræ Congregationis,

gationis Cassinensis, aliàs Sanctæ Iustinæ de Padua: diuersa Altaria, Capellæ, Capellaniæ, & alia pia loca in dies erigantur, & sæpe crescente numero Presbiterorum Religiosorum eiusdem Congregationis, Altaria benedicta defficiant. Nos volêtes commoditati Religiosorum dictæ Congregationis, ac eorum deuotioni in præmissis oportunè consulere, ipsam Congregationem fauoribus, & gratiis prosequi: eidem Congregationi, & singulis illius Abbatibus, pro tempore existentibus, qui licet quinquennales sint nihilominus ex Priuilegio Apostolico eidem Congregationi concesso Baculo Pastorali, ac Mitra Pôtificali, in Ecclesiis Monasteriorum in quibus Abbates pro tempore deputati existunt, vti, & benedictionem Pontificalem post diuina officia Christi fidelibus inibi existentibus elargiri consueuerunt, quoscumque Lapides marmoreos, vel Prophirios, vel alios, ad usum Altarium portatiliũ accommodandos, pro vsu quorumcunque vtriusque sexus dictæ Cõgregationis Monasteriorum, Prioratuum, & Ecclesiarum, & aliorũ piorum locorum, super quibus intra claustra eorundem Monasteriorum, & Prioratuum seu septa Ecclesiarum, & aliorum piorum locorum huiusmodi dumtaxat, Missæ celebrari possunt consecrare & benedicere, Ordinariorum locorum licentia desuper minimè requisita, liberè, & licitè valeant, plenam & liberam licentiam, & facultatem, authoritate Apostolica, tenore præsentiũ concedimus, & indulgemus. Decernentes concessionem, & indultum huiusmodi, necnon præsentes litteras, sub quibusuis, vel dissimilium gratiarum reuocationibus, suspensionibus, limitationibus, vel derogationibus, per nos, & quoscunque Rom. Pont. prædecessores, & successores nostros quomodolibet factis, vel faciendis, nullatenus compræhêsas, sed semper exceptas ab illis existere, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restituras, & de nouo concessas esse, non obstantibus quibusuis etiam reuocatoriis constitutionibus, & ordinationibus Aqostolicis per nos, & per quoscunque Cancellariæ regulas æditis, & ædendis cæterisque cõtrariis quibuscunque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris. die sexta Iulii. M. D LXV. Pont. nostri anno sexto.

Cæsar Glorierius.

Ale-

Alexander Farnesius miseratione Diuina Episcopus Hostiensis.

SACRI Collegij Illustrissimum, & Reuerendissimum D. D. S. R. E. Cardinalium Decanus, Cardinalis Farnesius nuncupatus, & eiusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Viceecancellatius, nec non Venerabilis Congregatæ, Monachorum Casinensium alias Sanctæ Iustinæ de Padua, ordinis Sancti Benedicti Protector, Vniuersis & singulis has nostras inspecturis fidem indubiam facimus, et in Verbo veritatis attestamur; Qualiter Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster; Dominus Sixtus Diuina Prouidentia Papa V. in Audientia consistoriali Die 12. præsentis mensis, nobis aconsentientibus, præstantes, & nunquam satis laudatas Vitæ Regularis, & Morum exemplarium Dotes, nec non Doctrinæ congruentis abundè sufficientiam, quibus omnibus RR. PP. Abbati eiusdem Congregationis Casinensis, tàm nunc quàm in futurum existentibus, perpetuò, etiam si ab Archiepiscopis, Episcopis, aliisq; locorum ordinariis, ad id examinati non fuerint, & approbati, Viuæ vocis oraculo suæ beatitudinis hac de re nobis specialiter, & expresse facto benignè annuit, & concessit. Vt Christi fidelium quorumuis vtriusq; sexus, tàm laicorum quàm clericorum, ad eos sponte quantumq; accedentium, confessiones diligenter audire, nec non ipsos, postquam ore Confessi fuerint, & corde contritos esse adinuenerint, ab omnibus & singulis eorũ peccatis & excessibus, si id humiliter petierint quemadmodum alij Catholici Sacerdotes confessarij examinati vt præficitur. et approbati, possint misericorditer in Domino absoluere, & pro comissis & erratis, pœnitentiam salutarem ipsis iniungere, valeant. Nobis quoque iniungens, vt hac de re nostras Patentes literas huiusmodi cõfici curaremus, quas in fide præmissorum, manu propria subscriptas per secretarium nostrum pariter subscribi, sigilliq; nostri appensione muniri mandauimus.

Datum Romæ in Palatio nostro Residentiæ, apud Sanctum Laurentium in Damaso sub Anno à Natiuit. Domini M D LXXXV.

Indict.

Indict. xiij. Die 30. Nouembris. Pontificatus eiusdem sanctiss. D.N.D. Sixti V. Anno primo.

A. Cardinalis Farnesius Protector.

Locus Sigilli.

Franciscus Linus Secret. &c.

S.D.N. Sixti Papæ Quarti Indulgentiæ concessæ RR. *Monanachis Carthusiensibus.*

SIxtvs Episcopus &c. Ad fructus vberes &c. Concedimus vt visitando maius, & alia Altaria consistentia in ambitu ecclesiæ domus, in qua eos pro tempore degere contigerit, & ante quodlibet Altare eorundem genibus flexis Psal. *Miserere*, seu illiterati, septem orationes Dominicas, & totidem salutationes Angelicas deuotè recitando, & verè pœnitentes, & confessi, easdem prorsus Indulgentias, & peccatorum remissiones, etiam plenarias consequãtur quas consequerentur, si alias Basilicas consistentes in Vrbe, aut alia Ciuitate, terra, castro, villa, seu alio loco diœcesis eius, in qua Altaria visitarunt personaliter visitassent, & omnia illa fecissent, quæ ad consecutionem Indulgentiarum huiusmodi forent quomodolibet opportuna.

ITem concessit eidẽ Congregationi, Carthusianæ, Indulgentiã plenariam, in festo Natiuitatis B. M. S. V. pro qua obtinenda voluit eos per eiusdem Ordinis confessarios posse absolui, in omnibus casibus; etiam Sedi Apostolicæ reseruatis, semel duntaxat in anno, & hæc gratia publicata fuit per Laurentium Patriarcham Anthiochenum, Episcopum Tarnisinum, & vrbis gubernatorem die 7. Maii. anno Domini 1477. Indictione 7. Pontificatus anno sexto.

S.D.

S. D. N. Sixti Papæ Quarti Facultas absoluendi in foro conscientiæ amplissima, Carthusiensibus concessa.

SIxtus Episcopus,&c. Ac fructus vberes, &c.& vt ipsi Priores,& Fratres,qui nunc sint,& pro tempore erunt dicti Ordinis,conscientiæ pacē,& animæ salutē, Deo propitio possint, vt optant facilius adipisci,& Indulgētias huiusmodi consequi. Maioris Carthu siæ, & aliis quinquaginta Prioribus domorum dicti Ordinis deputatis,ad absoluendum personas dicti Ordinis, in singulis etiam Sedi Apostolicæ reseruatis casibus,& cum eis dispēsandū ex cedula felic.recor. Eugenii Papæ Quarti,præd.nostri,eis ad tempus concessa, & per nos approbata, & extensa, personas dicti Ordinis, tam ad effectum Indulgentiarū huiusmodi ,quam alias in singulis etiam hæresibus,& iniectionibus manuum in prælatum alterius Ordinis, & homicidii etiam voluntarii, ac mutilationis membrorum casibus,in foro conscientiæ dūtaxat,de absolutionis beneficio, & opportuna dispensationis gratia, auctoritate nostra, perpetuis futuris temporibus prouidendi, ita tamen, quod super irregularitate contracta pro homicidio voluntario circa Altaris ministerium duntaxat dispensent.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno 1461. 17. Calen. Aprilis Pontificatus Anno 11.

S. D. N. Bonifacij Papæ Noni, facultas concessa Abbati Generali Montis Oliueti, absoluendi subditos ab omnibus Summo pœnitentiario reseruatis, cum auctoritate delegandi Viccario suo, & Visitatoribus.

BOnifacius Episcopus seruus &c. Eximiæ deuotionis, &c. tibi tuisque successoribus, absoluendi auctoritate Apostolica,quoties opus fuerit omnes, & singulos Monachos,etiam in omnibus, & singulis casibus,in quibus pœnitentiarius Romanę Ecclesię ex suo offi io absoluere potest, iniūcta eisdem pro modo culpæ pœnitentia salutari,& aliis quæ de iure fuerint iniungenda, & insuper

super huiusmodi absolutionem committendi Viccario suo vel dictorum successorum tuorum pro tempore existentium, ac Visitatoribus, qui erunt pro tempore, liberam tenore præsentium licentiam, & auctoritatem plenariam elargimur.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum. 6. Cal. Februarii. Pontificatus anno primo. 1389.

S. D. N. Gregorij Papæ Quarti Decimi, extensio omnium Gratiarum Regularium Ordinibus concessarum, ad Ven. Congreg. Camaldulensium.

Regorius Papa &c. Ex iniuncto nobis desuper, &c. Ac preterea volentes, eosdem Generalem, Visitatores, Priorem, Eremi, necnon Congregationis eiusdem Eremi, ac S. Michaelis ve Murano, ac Ordinem predictum Camaldulensem, amplioribus fauoribus, & gratiis prosequi, eisdem Generali, Visitatoribus, Priori, Monasteriis, Domibus, & locis Ordinis, & Congregationis prædictæ, omnia & singula priuilegia, prerogatiuas, concessiones, iurisdictiones, cautelationes, fauores, facultates, declarationes, depositiones, immunitates, exemptiones, indulta, cuiuscunque generis existentia, necnon Indulgentias etiam Plenarias, ac peccatorum remissiones, cæterasque gratias Spirituales & Temporales, quibusuis aliis Regularium Congregationum Ordinibus, eorumque Monasteriis, tàm Virorum, quàm Mulierum, eorumque Generalibus, Abbatibus, aliisque Superioribus, & personis eorundem, in Quibuscunque Mundi Partibus existentibus, aliàs quomodolibet Cõcessa, & Concedenda, ac quibus de iure vsu, consuetudine, vel priuilegio, aut concessione Apost. Regia, Imperiali, Archiepiscopali, Episcopali, in genere, vel in specie, tàm Coniunctim, quàm Diuisim, etiam per viam Communicationis, & Extẽsionis aliàs quomodolibet Vtuntur, Potiuntur, & Gaudent, ac Vti, Potiri, & Gaudere quomodolibet possunt, & poterunt in futurum, etiam si talia sint, vel fuerint, quę Specialem, et indiuiduam requirerent mentionẽ, seu in præsentibus de verbo ad verbum insertionem, & seu Particularem concessionem, eisdem Auctoritate, & tenore, perpetuò

Com-

Communicamus, Extendimus, & Concedimus, ita quòd ijdē Generalis, Visitatores, Monasteria, & loca prædicta, vt præfertur, ac eorum Prælati, Fratres, & personæ prædictæ, ac eorum res, & bona sub eorum cura, & secundum eiusdem Congregationis instituta, nunc & pro tempore viuentes, & existentes, præmissis omnibus, & singulis. Aeque Pa, iformiter, & absque vlla penitus differentia perinde ac si illis, & eorum singulis personaliter, & specialiter, & expressè, ac nominatim, necnon ad instar concessa essent, in quā-tum eidem Congregationi expediat, dummodo eiusdem Congregationis Regularibus Ordinibus, eiusque Gubernio, Priuilegiis, Constitutionibus, & Diffinitionibus non aduersentur, Vti, Frui, Potiri, & Gaudere liberè, & licitè possint, & valeant. &c.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub annulo piscatoris. Die 24. Septembris. 1591. Pontificatus nostri anno primo.

Sanctissimi Domini Nostri Vrbani Papæ Quarti pro Sacro Ordine Prædicatorum.

VRBANVS Episcopus, &c. Qui ex Apostolici cura, &c. Vestris supplicationibus inclinati, vt si aliqui votis aliquibus sunt astricti, qui in Ordine vestro habitum religionis assumunt, vota huiusmodi & pœnitentias eis impositas, cum professionem in ipso Ordine emittunt, dummodo vota ipsa nō fuerint de transeū-do ad Ordinem obseruātiæ arctioris, Magister & Priores ipsius ordinis, qui pro tempore fuerint, ac vices eorum gerentes, possint in obseruantias eiusdem Ordinis commutare, vobis auctoritate præsentium indulgemus. Nulli ergo hominum, &c.

Datum Viterbii Idibus Ianuarii. Pontific. nostri anno primo.

In Bulla Aurea Sixti Papæ Quarti. pro Ordinibus R. R. Prædicatorum, ac Minorum. inter cætera hæc verba leguntur.

POstremo, quia Prædicatorū, & Minorum Fratrum prædictorum ordinum professores, pro fidei Catholicæ dilatatione, in-

rit,ac si pro,et in fauorem dictorum Ordinum Ecclesiarum domorum,et Fratrum Prædicatorū, et Minorū a Sede Apostolica emanassent,ac eis,et cuilibet ipsorum fuissent immediatè concessæ.

Datum Romę apud Sanctum Petrum.anno incarnationis Dominicæ 1479. 7. Cal. Augusti.Pontificatus anno octauo.

S.D.N.Clementis Papæ Octaui Diffinitiua sententia,qua Sacrum Ordinem Prædicatorum, à Diuo Dominico Can. Reg.sub Diui Augustini Regula institutum.Quibuscunque Ordinibus præponendum declarat, Antiquis Monachalibus exceptis, vbi Clericales Ordines nullatenus recensentur, quod diuersæ speciei censeantnr.

LEMENS Papa VIII. Ad perpetuam rei memoriam. Romanum Pontificem æqui, bonique assertorem decet litibus, et controuersiis quibuscunque, inter Ecclesiasticas personas vigentibus, (vt in vocatione sua quietius Deo seruire studeant) finem perpetuum imponere; prout in Domino salubriter conspicit expedire. Alias siquidem à nobis emanarunt litteræ,tenoris subsequentis,videlicet: Ad perpetuam rei memoriam. Regimini militantis Ecclesiæ,disponente domino præsidentes;circa statum religiosorum prosperè dirigendum,et ad ea remouenda, quæ pium eorum propositum impedire possunt, intendentes, ijs quæ propterea per prædecessores nostros concessa sunt, vt firmius subsistant, Apostolici muniminis præsidium propensius impartimur, aliaque desuper disponimus, prout in Domino salubriter conspicimus expedire.

Cum itaque sicut nobis nuper expositum fuit, pro parte Fratrū Prædicatorum in Regnis Portugalliæ,nonnullæ lites,causæ, et cōtrouersiæ, inter eosdem Fratres Prædicatores,et Fratres Eremitas Sancti Augustini super præcedentia, vel iure præcedendi ortæ, et nonnullæ sententiæ in illis partibus ad fauorem dictorum Fratrum

Prædicatorum, et contra fratres Eremitas prædictos in causis huiusmodi latæ fuerint.

Nos considerantes fratres ipsos *Prædicatores* primum digniorem, et honorabilem locum, inter cæterorum quorumcunq; aliorum Ordinum mendicantium religiosos obtinere; et attendentes eum ritum, et ordinem in vrbe obseruari, quod immediatè post antiquos ordines Monachales subsequuntur fratres *Prædicatores*; ac lites, causas, et controuersias huiusmodi non modicum scandalum generare.

Ac de antiquitate, et præeminentia cuiuslibet Ordinis fratrum mendicantium certiores facti, necnō pacem, et quietem inter eos confouere, et scandala remouere paterno affectu zelantes; causarū huiusmodi status, et merita, nominaque, et cognomina iudicum, et collitigantium, eorumque iura, et prætensiones, ac litteratum fel. rec. *Pii* V. prædecessoris nostri, quæ incipiunt. Diuina. sub die 27. Augusti, ac *Pontificatus* sui anno Tertiò, et aliarum quarumcumque desuper confectarum, ac sententiarum in causis huiusmodi latarum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, ipsasque litteras *Pii* prædecessoris cum omnibus, et singulis in eis contentis, clausulis, decretis, et derogationibus approbantes, et confirmantes, de consilio venerabilium fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium, super statu Regularium deputatorū, et nobis attributa potestatis plenitudine, ac motu proprio, et ex certa nostra scientia, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, lites, et causas supradictas, ac qualcunque quæstionum, et cōtrouersiarum materias, si quæ desuper, vbilibet in Romana Curia, vel extra eam, etiam in nostro causarum *Palatii* Apostolici auditorio, in quibuscunque instantiis, inter quoscunque etiam indecisæ pendent; ad nos auocamus, et penitus extinguimus, ac fratribus aliorum quorumcumque Ordinum mendicantium, seu Regularium super his perpetuum silentium imponimus. *N*ecnon statuimus, et ordinamus, in futurum, ritum, et ordinem in Vrbe prædicta omniū capite, et in qua omnium regimen seruari consueuit, et actu seruatis seruari solitum, tā in sessionibus, et Congregationibus quorūcūque Generalium, *P*rouintialium, et Synodalium, Conciliorum; quàm processionibus ministeriis, et aliis actibus publicis, uel priuatis in quibuscumque Ciuitatibus, oppidis, terris, castris, et aliis

locis

locis dicti Regni Portugalliæ seruari debere, ita vt dicti fratres Prædicatores immediatè post antiquos ordines Monachales in prædictis actibus subsequantur, & omnes alios Ordines tam mendicantium, quàm Regularium præcedãt, etiam si illic Ecclesias, Domos, aut Conuentus primi habuerint, seu habeant, aut aliorum ordinũ mendicantium, & Regularium fratres, & Religiosi, in eisdem Ciuitatibus, & locis antiquiores pro tempore eorumque Ecclesiæ, Capellæ, Domus, & loca Regularia, ibi primum instituta fuerint.

Districtè in virtute Sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis maioris, eo ipso incurrenda pœna, omnibus & singulis quorumcumque aliorum mendicantium, & Regularium ordinum pro tempore religiosis inhibentes, ne de cætero præmissorum occasione Ordinem fratrum Prædicatorum huiusmodi illiusque pro tempore religiosos quoscumque molestare, inquietare, perturbare, aut quoquomodo impedire audeant, seu præsumant.

Ac decernentes sic in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Iudices, & commissarios, quauis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores in quauis causa, & instantia, etiam per appellationem pendente iudicari, & diffiniri debere, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ac irritum, & inane quicquid secus super his à quoquam, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Quo circa vniuersis, & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopus, Episcopis, & dilectis filiis Abbatibus, ac aliis Ecclesiarum Prælatis, & personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, in dicto Regno Portugalliæ existentibus, per Apostolica scripta mandamus, vt has nostras litteras, & in eis contẽta quæcumque inuiolabiliter obseruent, & obseruari curent, & præcipiãt auctoritate nostra, ac ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel per alium, seu alios, vbi, quando, & quoties opus fuerit, & pro parte dictorum Fratrũ Prædicatorum, aut aliquorum ex eis fuerint requisiti, eis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præmissa obseruari, contradictores quoslibet, ac rebelles, & prędmissis non parentes, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, inuocato etiam si ad hoc opus fuerit auxilio brachii sæcularis.

gationis Cassinensis, aliàs Sanctæ Iustinæ de Padua: diuersa Altaria, Capellæ, Capellaniæ, & alia pia loca in dies erigantur, & sæpe crescente numero Presbiterorum Religiosorum eiusdem Congregationis, Altaria benedicta defficiant. Nos volētes commoditati Religiosorum dictæ Congregationis, ac eorum deuotioni in præmissis oportunè consulere, ipsam Congregationem fauoribus. & gratiis prosequi: eidem Congregationi, & singulis illius Abbatibus, pro tempore existentibus, qui licet quinquennales sint nihilominus ex Priuilegio Apostolico eidem Congregationi concesso Baculo Pastorali, ac Mitra Pōtificali, in Ecclesiis Monasteriorum in quibus Abbates pro tempore deputati existunt, vti, & benedictionem Pontificalem post diuina officia Christi fidelibus inibi existentibus elargiri consueuerunt, quoscumque Lapides marmoreos, vel Prophirios, vel alios, ad usum Altarium portatiliū accommodandos, pro vsu quorumcunque vtriusque sexus dictæ Cōgregationis Monasteriorum, Prioratuum, & Ecclesiarum, & aliorū piorum locorum, super quibus intra claustra eorundem Monasteriorum, & Prioratuum seu septa Ecclesiarum, & aliorum piorum locorum, huiusmodi dumtaxat, Missæ celebrari possunt consecrare & benedicere, Ordinariorum locorum licentia desuper minimè requisita, liberè, & licitè valeant, plenam & liberam licentiam, & facultatem, authoritate Apostolica, tenore præsentiū concedimus, & induigemus. Decernentes concessionem, & indultum huiusmodi, necnon præsentes litteras, sub quibusuis, vel dissimilium gratiarum reuocationibus, suspensionibus, limitationibus, vel derogationibus, per nos, & quoscunque Rom. Pont. prædecessores, & successores nostros quomodolibet factis, vel faciendis, nullatenus compræhēsas, sed semper exceptas ab illis existere, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, & de nouo concessas esse, non obstantibus quibusuis etiam reuocatoriis constitutionibus, & ordinationibus Aqostolicis per nos, & per quoscunque Cancellariæ regulas æditis, & ædendis cæterisque cōtrariis quibuscunque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris. die sexta Iulii. M. D LXV. Pont. nostri anno sexto.

Cæsar Glorierius.

Ale-

Alexander Farnesius miseratione Diuina Episcopus Hostiensis.

SACRI Collegij Illustrissimum, & Reuerendissimum D. D. S. R. E. Cardinalium Decanus, Cardinalis Farnesius nuncupatus, & eiusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Vicecancellarius, nec non Venerabilis Congregatæ, Monachorum Casinensium alias Sanctæ Iustinæ de Padua, ordinis Sancti Benedicti Protector, Vniuersis & singulis has nostras inspecturis fidem indubiam facimus, et in Verbo veritatis attestamur; Qualiter Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster; Dominus Sixtus Diuina Prouidentia Papa V. in Audientia consistoriali Die 12. præsentis mensis, nobis aconsentientibus, præstantes, & nunquam satis laudatas Vitæ Regularis, & Morum exemplarium Dotes, nec non Doctrinæ congruentis abundè sufficientiam, quibus omnibus RR. PP. Abbati eiusdem Congregationis Casinensis, tàm nunc quàm in futurum existentibus, perpetuò, etiam si ab Archiepiscopis, Episcopis, aliisq; locorum ordinariis, ad id examinati non fuerint, & approbati, Viuæ vocis oraculo suæ beatitudinis hac de re nobis specialiter, & expresse facto benignè annuit, & concessit. Vt Christi fidelium quorumuis vtriusq; sexus, tàm laicorum quàm clericorum, ad eos sponte quantumq; accedentium, confessiones diligenter audire, nec non ipsos, postquam ore Confessi fuerint, & corde contritos esse adinuenerint, ab omnibus & singulis eorũ peccatis & excessibus, si id humiliter petierint quemadmodum alij Catholici Sacerdotes confessarij examinati vt præficitur. et approbati, possint misericorditer in Domino absoluere, & pro comissis & erratis, pœnitentiam salutarem ipsis iniungere, valeant. Nobis quoque iniungens, vt hac de re nostras Patentes literas huiusmodi cõfici curaremus, quas in fide præmissorum, manu propria subscriptas per secretarium nostrum pariter subscribi, sigilliq; nostri appensione muniri mandauimus.

Datum Romæ in Palatio nostro Residentiæ, apud Sanctum Laurentium in Damaso sub Anno à Natiuit. Domini M D LXXXV.

Indict.

Indict. xiij. Die 30. Nouembris. Pontificatus eiusdem sanctiss. D.N.D. Sixti V. Anno primo.

A. Cardinalis Farnesius Protector.

Locus Sigilli.

Franciscus Linus Secret. &c.

S.D.N. Sixti Papæ Quarti Indulgentiæ concessæ RR. *Monachis Carthusiensibus.*

IXTVS Episcopus &c. Ad fructus vberes &c. Concedimus vt visitando maius, & alia Altaria consistentia in ambitu ecclesiæ domus, in qua eos pro tempore degere contigerit, & ante quodlibet Altare eorundem genibus flexis Psal. *Miserere*, seu illiterati, septem orationes Dominicas, & totidem salutationes Angelicas deuotè recitando, & verè pœnitentes, & confessi, easdem prorsus Indulgentias, & peccatorum remissiones, etiam plenarias consequātur quas consequerentur, si alias *Basilicas* consistentes in Vrbe, aut alia Ciuitate, terra, castro, villa, seu alio loco diœcesis eius, in qua Altaria visitarunt personaliter visitassent, & omnia illa fecissent, quæ ad consecutionem Indulgentiarum huiusmodi forent quomodolibet opportuna.

ITem concessit eidē Congregationi, Carthusianæ, Indulgentiā plenariam, in festo *Natiuitatis* B. M. S. V. pro qua obtinenda voluit eos per eiusdem Ordinis confessarios posse absolui, in omnibus casibus; etiam *Sedi* Apostolicæ reseruatis, semel duntaxat in anno, & hæc gratia publicata fuit per Laurentium Patriarcham *Anthiochenum*, Episcopum Taruisinum, & vrbis gubernatorem die 7. Maii. anno Domini 1477. Indictione 7. Pontificatus anno sexto.

S. D. N. Sixti Papæ Quarti Facultas absoluendi in foro conscientiæ amplissima, Carthusiensibus concessa.

SIxtus Episcopus, &c. Ac fructus vberes, &c. & vt ipsi Priores, & Fratres, qui nunc sint, & pro tempore erunt dicti Ordinis, conscientiæ pacē, & animæ salutē, Deo propitio possint, vt optant facilius adipisci, & Indulgētias huiusmodi consequi. Maioris Carthu siæ, & aliis quinquaginta Prioribus domorum dicti Ordinis deputatis, ad absoluendum personas dicti Ordinis, in singulis etiam Sedi Apostolicæ reseruatis casibus, & cum eis dispēsandū ex cedula felic. recor. Eugenii Papæ Quarti, præd. nostri, eis ad tempus concessa, & per nos approbata, & extensa, personas dicti Ordinis, tam ad effectum Indulgentiarū huiusmodi, quam alias in singulis etiam hæresibus, & iniectionibus manuum in prælatum alterius Ordinis, & homicidii etiam voluntarii, ac mutilationis membrorum casibus, in foro conscientiæ dūtaxat, de absolutionis beneficio, & opportuna dispensationis gratia, auctoritate nostra, perpetuis futuris temporibus prouidendi, ita tamen, quod super irregularitate contracta pro homicidio voluntario circa Altaris ministerium duntaxat dispensent.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno 1461. 17. Calen. Aprilis Pontificatus Anno 11.

S. D. N. Bonifacij Papæ Noni, facultas concessa Abbati Generali Montis Oliueti, absoluendi subditos ab omnibus Summo pœnitentiario reseruatis, cum auctoritate delegandi Viccario suo, & Visitatoribus.

BOnifacius Episcopus seruus &c. Eximiæ deuotionis, &c. tibi tuisque successoribus, absoluendi auctoritate Apostolica, quoties opus fuerit omnes, & singulos Monachos, etiam in omnibus, & singulis casibus, in quibus pœnitentiarius Romanę Ecclesię ex suo offi. io absoluere potest, iniūcta eisdem pro modo culpæ pœnitentia salutari, & aliis quæ de iure fuerint iniungenda, & insuper

super huiusmodi absolutionem committendi Viccario suo vel dictorum successorum tuorum pro tempore existentium, ac Visitatoribus, qui erunt pro tempore, liberam tenore præsentium licentiam, & auctoritatem plenariam elargimur.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum. 6. Cal. Februarii. Pontificatus anno primo. 1389.

S.D.N. Gregorij Papæ Quarti Decimi, extensio omnium Gratiarum Regularium Ordinibus concessarum, ad Ven. Congreg. Camaldulensium.

Regorius Papa &c. Ex iniuncto nobis desuper, &c. Ac pręterea volentes, eosdem Generalem, Visitatores, Priorem, Eremi, necnon Congregationis eiusdem Eremi, ac S. Michaelis ve Murano, ac Ordinem prędictum Camaldulensem, amplioribus fauoribus, & gratiis prosequi, eisdem Generali, Visitatoribus, Priori, Monasteriis, Domibus, & locis Ordinis, & Congregationis prædictæ, omnia & singula priuilegia, pręrogatiuas, concessiones, iurisdictiones, cautelationes, fauores, facultates, declarationes, depositiones, immunitates, exemptiones, indulta, cuiuscunque generis existentia, necnon Indulgentias etiam Plenarias, ac peccatorum remissiones, cæterasque gratias Spirituales & Temporales, quibusuis aliis Regularium Congregationum Ordinibus, eorumque Monasteriis, tàm Virorum, quàm Mulierum, eorumque Generalibus, Abbatibus, aliisque Superioribus, & personis eorundem, in Quibuscunque Mundi Partibus existentibus, aliàs quomodolibet Cōcessa, & Concedenda, ac quibus de iure vsu, consuetudine, vel priuilegio, aut concessione Apost. Regia, Imperiali, Archiepiscopali, Episcopali, in genere, vel in specie, tàm Coniunctim, quàm Diuisim, etiam per viam Communicationis, & Extēsionis aliàs quomodolibet Vtuntur, Potiuntur, & Gaudent, ac Vti, Potiri, & Gaudere quomodolibet possunt, & poterunt in futurum, etiam si talia sint, vel fuerint, quę Specialem, et indiuiduam requirerent mentionē, seu in præsentibus de verbo ad verbum insertionem, & seu Particularem concessionem, eisdem Auctoritate, & tenore, perpetuò

Com-

Communicamus, Extendimus, & Concedimus, ita quòd ijdē Generalis, Visitatores, Monasteria, & loca prædicta, vt præfertur, ac eorum Prælati, Fratres, & personæ prædictæ, ac eorum res, & bona sub eorum cura, & secundum eiusdem Congregationis instituta, nunc & pro tempore viuentes, & existentes, præmissis omnibus, & singulis. Aeque Pa, iformiter, & absque vlla penitus differentia perinde ac si illis, & eorum singulis personaliter, & specialiter, & expressè, ac nominatim, necnon ad instar concessa essent, in quātum eidem Congregationi expediat, dummodo eiusdem Congregationis Regularibus Ordinibus, eiusque Guberńio, Priuilegiis, Constitutionibus, & Diffinitionibus non aduersentur, Vti, Frui, Potiri, & Gaudere liberè, & licitè possint, & valeant. &c.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub annulo piscatoris. Die 24. Septembris. 1591. Pontificatus nostri anno primo.

Sanctissimi Domini Nostri Vrbani Papæ Quarti. pro Sacro Ordine Prædicatorum.

VRBANVS Episcopus, &c. Qui ex Apostolici cura, &c. Vestris supplicationibus inclinati, vt si aliqui votis aliquibus sunt astricti, qui in Ordine vestro habitum religionis assumunt, vota huiusmodi & pœnitentias eis impositas, cum professionem in ipso Ordine emittunt, dummodo vota ipsa nō fuerint de transeū̄do ad Ordinem obseruātiæ arctioris, Magister & Priores ipsius ordinis, qui pro tempore fuerint, ac vices eorum gerentes, possint in obseruantias eiusdem Ordinis commutare, vobis auctoritate præsentium indulgemus. Nulli ergo hominum, &c.

Datum Viterbii Idibus Ianuarii. Pontific. nostri anno primo.

In Bulla Aurea Sixti Papæ Quarti. pro Ordinibus R. R. Prædicatorum, ac Minorum. inter cætera hæc verba leguntur.

POstremo, quia Prædicatorū, & Minorum Fratrum prædictorum ordinum professores, pro fidei Catholicæ dilatatione, in-

rit, ac si pro, et in fauorem dictorum Ordinum Ecclesiarum domorum, et Fratrum Prædicatorũ, et Minorũ a Sede Apostolica emanassent, ac eis, et cuilibet ipsorum fuissent immediatè concessæ.

Datum Romę apud Sanctum Petrum. anno incarnationis Dominicæ 1479. 7. Cal. Augusti. Pontificatus anno octauo.

S. D. N. Clementis Papæ Octaui Diffinitiua sententia, qua Sacrum Ordinem Prædicatorum, à Diuo Dominico Can. Reg. sub Diui Augustini Regula institutum. Quibuscunque Ordinibus præponendum declarat, Antiquis Monachalibus exceptis, vbi Clericales Ordines nullatenus recensentur, quod diuersæ speciei censeantur.

LEMENS Papa VIII. Ad perpetuam rei memoriam. Romanum Pontificem æqui, bonique assertorem decet litibus, et controuersiis quibuscunque, inter Ecclesiasticas personas vigentibus, (vt in vocatione sua quietius Deo seruire studeant) finem perpetuum imponere; prout in Domino salubriter conspicit expedire. Alias siquidem à nobis emanarunt litteræ, tenoris subsequentis, videlicet: Ad perpetuam rei memoriam. Regimini militantis Ecclesiæ, disponente domino præsidentes; circa statum religiosorum prosperè dirigendum, et ad ea remouenda, quæ pium eorum propositum impedire possunt, intendentes, iis quæ propterea per prædecessores nostros concessa sunt, vt firmius subsistant, Apostolici muniminis præsidium propensius impartimur, aliaque desuper disponimus, prout in Domino salubriter conspicimus expedire.

Cum itaque sicut nobis nuper expositum fuit, pro parte Fratrũ Prædicatorum in Regnis Portugalliæ, nonnullæ lites, causæ, et cõtrouersiæ, inter eosdem Fratres Prædicatores, et Fratres Eremitas Sancti Augustini super præcedentia, vel iure præcedendi ortæ, et nonnullæ sententiæ in illis partibus ad fauorem dictorum Fratrum

locis dicti Regni Portugalliæ seruari debere, ita vt dicti fratres Prædicatores immediatè post antiquos ordines Monachales in prædictis actibus subsequantur, & omnes alios Ordines tam mendicantium, quàm Regularium præcedãt, etiam si illic Ecclesias, Domos, aut Conuentus primi habuerint, seu habeant, aut aliorum ordinũ mendicantium, & Regularium fratres, & Religiosi, in eisdem Ciuitatibus, & locis antiquiores pro tempore eorumque Ecclesiæ, Capellæ, Domus, & loca Regularia, ibi primum instituta fuerint.

Districtè in virtute Sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis maioris, eo ipso incurrenda pœna, omnibus & singulis quorumcumque aliorum mendicantium, & Regularium ordinum pro tempore religiosis inhibentes, ne de cætero præmissorum occasione Ordinem fratrum Prædicatorum huiusmodi illiusque pro tempore religiosos quoscumque molestare, inquietare, perturbare, aut quoquomodo impedire audeant, seu præsumant.

Ac decernentes sic in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Iudices, & commissarios, quauis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores in quauis causa, & instantia, etiam per appellationem pendente iudicari, & diffiniri debere, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ac irritum, & inane quicquid secus super his à quoquam, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Quo circa vniuersis, & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopus, Episcopis, & dilectis filiis Abbatibus, ac aliis Ecclesiarum Prælatis, & personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, in dicto Regno Portugalliæ existentibus, per Apostolica scripta mandamus, vt has nostras litteras, & in eis contẽta quæcumque inuiolabiliter obseruent, & obseruari curent, & præcipiãt auctoritate nostra, ac ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel per alium, seu alios, vbi, quando, & quoties opus fuerit, & pro parte dictorum Fratrũ Prædicatorum, aut aliquorum ex eis fuerint requisiti, eis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præmissa obseruari, contradictores quoslibet, ac rebelles, & premissis non parentes, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, inuocato etiam si ad hoc opus fuerit auxilio brachii sæcularis.

Non obstantibus litteris piæ memoriæ Gregorii.XIII etiã prædecessoris nostri sub die 5. Iulii. Pontificatus sui anno. 12. & aliis Apostolicis constitutionibus, & ordinationibus, ac ordinum quorumcumque iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus; necnõ omnibus illis, quæ dictus Pius prædecessor noster in suis litteris Apostolicis voluit non obstare: cæterisque contrariis quibuscunque.

Cæterum, quia difficile foret præsentes nostras litteras ad singula quæque loca, vbi necesse fuerit, defferri, volumus, & dicta auctoritate decernimus; quod præsentium transumptis, manu alicuius Notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius Prælati in dignitate Ecclesiastica constituti mnnitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberentur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Tusculi sub annulo piscatoris die 28. Septembris. 1592. Pontificatus nostri anno primo.

Cum autem postea dictarum litterarum executionem ex causis tunc expressis, & donec aliud mandatum dedissemus, per alias nostras in simili forma Breuis litteras suspenderimus, & deindè etiam per litteras dilecti filii nostri Petri Diaconi Cardinalis Aldobrandini nuncupati, nostri secundum carnem ex fratre germano nepotis, venerabili fratri Fabio Patriarchæ Hierosolimitano, tunc in eisdem Regnis Vicelegato, & Collectori Generali directas mandauerimus, vt donec huiusmodi causa à nobis terminaretur; ne interim aliqua scandala orirentur, & pro maiori diuini cultus seruitio fratres dictorum ordinum in processionibus alternatim præcederent, prout in dictis nostris, & dicti Cardinalis Petri, litteris plenius continetur.

Cumque nos interim, & postea fratrem Andream Texeiram ordinis prædicatorum, & fratrem Aluarum de Iesu, ordinis Eremitarum Sancti Augustini, dictorum Regnorum Procuratores audiuerimus, ac eorum iura, & prætensiones, primum dilectis filiis nostris Camillo Sancti Ioannis, & Paulo Burghesio, & Cæsari Sanctorum Nerei, & Archilei Baronio, ac deinde etiam postquam ijdem Camillus, & Cæsar suam nobis sententiam ad fauorem dictorum fratrum Prædicatorum retulerunt, Laurentio S. Laurentii in Pane, & Petro Blanchetto, necnon Pompeio S. Balbinæ titulorum Arrigonio nuncupatis S.R.E. Cardinalibus diligenter iterum examinanda,

da,& nobis referenda commiſſerimus;ipſique Camillus, & Cæſar, & Laurentius,& Pompeius Cardinales,denuò Procuratores præfatos,ac eorum aduocatos pluries ſimiliter audiuerint, & documenta,ſcripta, iura, & prætenſiones quaſcumque hinc inde deductas, diligentiſſimè examinauerint, demumque omnes idem nobis retulerint.

Nos in ſupremo Iuſtitiæ Trono, diuina diſponente clementia, conſtituti,lites,& differentias huiuſmodi inter religioſos prædictos diutius vigere nolentes,ac propterea lites,differentias,& cauſas huiuſmodi de nouo, quantum opus ſit, ad nos, harum ſerie,auocantes,illaſque penitus perpetuò extinguentes,dictiſque Fratribus ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini eiuſdem Regni perpetuum deſuper ſilentium imponentes, Motu proprio,ac ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtra deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine,præinſertas litteras,ac omnia, & ſingula in eis contenta,auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium perpetuo confirmamus, approbamus,& innouamus, illaſque perpetuis futuris temporibus valere,ac in prædictis fratribus Eremitis, & quibuſcũque aliis quos concernunt inuiolatè obſeruari debere ſtatuimus, & ordinamus: diſtrictius in virtute Sanctæ obedientiæ, & ſub pœnis, & cenſuris Eccleſiaſticis in eiſdem præinſertis litteris contentis, necnon priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ,& officiorum, ac dignitatum quorumcunque,ac perpetuæ ad illa, & alia obtinenda inhabilitatis, eo ipſo abſque aliqua Iudicis declaratione incurrendis, omnibus, & ſingulis quorumcumque Mendicantium, & alidrum Regularium ordinum pro tempore religioſis inhibentes, ne de cætero præinſertis,ac præſentibus litteris,quouis prætextu,vel quæſito colore contrauenire, aut Ordinem Fratrũ Prædicatorum huiuſmodi, illiusq; pro tempore religioſos vlterius quoquomodo moleſtare,inquietare,aut perturbare, vel impedire audeant, ſeu præſumant; irritum nihilominus, & innane decernentes,quicquid ſecus ſuper his, aut quibuſcumque aliis contigerit attentari.

Mandantes propterea uniuerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus Patriarchis,Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis filiis eorum officialibus, necnon Abbatibus, & aliis Eccleſiarum prælatis, & perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis eiuſdem Regni, vt præinſertas,ac præſentes noſtras litteras, & in illis contenta quæ-

cumque

cumque perpetuò inuiolabiliter obſeruent, ac obſeruari faciant; necnon, vt ipſi, aut duo, vel vnus eorũ, vbi, quando, & quoties opus fuerit, aut pro parte dictorum fratrum Prędicatorum, aut aliquorum ex eis fuerint requiſiti, eaſdem præſentes ſolemniter publicantes, illisq; in præmiſsis efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes faciant auctoritate noſtra illos eorundem præmiſſorum effectum pacificè frui, & gaudere, non permittentes eos deſuper à prædictis Fratribus Ordinis *Eremitarum*, aut quibuſcunq; aliis quomodolibet moleſtari, perturbari, vel inquietari: contradictores quoſcũq; & rebelles, eiſq; auxilium, conſilium, & fauorem publicè, vel occultè, directè, vel indirectè quomodolibet præſtantes, per prædictas, aut alias cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, etiam ſæpius aggrauandas, aliaq; opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam adhoc, ſi opus fuerit auxilio brachii ſecularis.

Non obſtantibus præmiſsis, ac omnibus illis, quæ in præinſertis litteris volumus non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumq;. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annolo Piſcatoris, Die 16. Martii 1600. Pontificatus noſtri anno nono.

M. Veſtrius Barbianus.

Fr. Mancel Cælbo.

SIxtus Papa Quartus, conceſsit Ven. Fratribus ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini Congregationis Lombardiæ, Quod eorum Conuerſi profeſſi, ad curam Sacriſtiæ gerendam deputati, quandiu id muneris exercerent. Calices, Patenas purificatoria, & huiuſmodi abſq; conſcientiæ ſcrupulo nudis manibus tangere, & pertractare libere licitæ valerent inſtar Fratrum Ordinis Minorum quibus hoc priuilegium conceſſum fuerat idq; perpetuo pro præſentibus, & futuris.

Re-

Item Alexander Sextus communicat iisdem omnia Priuilegia eorum, quibus sua fuissent extensa.

LEXANDER Papa Sextus. Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem: sacræ religionis sub qua in humilitatis spiritum deuotum, & sedulum exhibere studetis domino famulatum promeretur honestas: vt super his que vobis vestręq; cōgregationi prosperi status incrementum afferre valeat: gratiosum apostolici fauoris præsidium libenter impendamus. Accepimus siquidem diuersorum Ordinū religiosis per sedem Apostolicam: vt priuilegiis vobis vel ordini vestro concessis: frui & gaudere possent: concessum fuisse. Quare ęquum fore arbitramur: vt pari modo vos eorundem Ordinum,& religiosorum priuilegiis gaudere possitis. Nos igitur qui vos degentes in ecclesiis: quæ sub titulo de populo gloriosę virginis Mariæ cui deditissimi sumus: & ad quam habemus singularem deuotionis affectū in visceribus charitatis nostræ amamus: motu proprio & ex certa nostra scientia: ac de plenitudine potestatis; vobis vestræq; congregationi: vt omnium & singulorum religiosorum, & cuiuscunq; obseruantiæ fuerint domorum, & locorum, personarumq; in illis degentium: quibus vt præuilegiis vestri ordinis vti possint, per eandem sedem concessum est: ipsarumq; domorum, locorum, ac personarum in illis habitantium præuilegijs: indultis: immunitatibus, exemptionbus, concessionibus, indulgentijs, & libertatibus, eis in genere quacunq; auctoritate Apostolica concessis: quorum tenores omnium, & singulorum: ac si de illis specifica, expressa, & indiuidua: ac de verbo ad verbū mentio facta fuisset: præsentibus haberi volumus pro expressis, specificatis, & insertis perpetuis futuris temporibus; vti, potiri, & gaudere, liberè, & licité valeatis, concedimus, in omnibus, & per omnia, perinde ac si illa omnia & singula, cum suis clausulis vobis vestręq; congregationi specialiter concessa fuissent. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis cæterisq; in contrarium facientibus quibuscunq; Datum Romæ, apud sanctum Petrum, sub annulo piscatoris. die octauo Martij, 1497. pontificatus nostri anno quinto.

L. Podacatarus.

Reliqua omnia Clericorum, Monachorum, Mendicantiumque Priuilegia, Indulta, Gratias, Exemptiones, ac Fauores potueramus transumptare hisque subnectere, mutatis nominibus, cognomentis, nuncupationibus: cunctis enim aquè gaudent, participantque Clerici Canonici, vigore communicationum, ac extensionum, principaliter, independenter, indifferenter, atque hi quibus primaria origine concessa fuerunt, at si tanta congerere, aut conuectare liceat, non expedit quidem, quare pauca tantum adnotasse libuit, ad caterorum indicium vt nimirum Lectores ista degustantes, surgant ex ipsis, ad ea qua desunt. Nam & si eorum omnium exemplaria, qua per indices didicimus Canonicis primariò concessa adinuenire potuissemus, in Cathalogum redigenda: pertesum fuisset immensa farraginis, & in decuplum fermè excreuisset volumen; hac verò vix seruata comperimus in his archiuijs Canoniarum Frigdiana, & Frigdonaria Lucensium, Portuensis Rauenna, Rhenana Bononiensis, & Sancta Crucis Mortariensis, alijsque nonnullis, qua à Canonicis ad Canonicos transierunt quasi per manus, nam eorum Archipresbiteratuum, quos Commendatarij obtinuerant, vix iam supersunt parietes, tantum abest vt Diplomata relicta sint: quare iure merito CONFLAGRATIONIS RELIQVIAE librum titulo pranotatum fuisset, ni vocabuli vereremur insolentiam.

De Erratis inter imprimendum.

CVm humanarum actionum ratio ita comparata sit, vt nemo tam oculatus aut circumspectus inueniatur (post contractam Parentibus primam inconstantię noxam) quin aliquando labatur, cui non somnus obrepat; vnde vix quicquam omnibus numeris absolutum proferri potest. Beneuolum lectorem rogatum velim, vt erratis quæcunque ex Typographi oscitantia, siue ex incuriositate nostra obuenerint, pietatis oleum, vinumque solertiæ infundere non pigeat, & misericordi iudicio singula examinare, æqui boniq; consulens.

Priuilegium Venetum, quod habetur fol. 135. accuratius vestigantes comperimus esse Honorii Tertii; cuius consequenter annus primus assignandus erit 1219.

Item fol. 171. vbi habetur Gregorii Noni, legas Decimi.

Bulla insuper Innocentii Tertii, quæ habetur fol. 387. est duplicata, verum prior ex copia, posterior ex originali desumpta.

Testor ego D. Basilius Serenius Mediolanensis Canonicus Regularis Saluatoris Lateranen. Lectorum minimus, publicusque auctoritate Apostolica Notarius. Quæcumq; hoc libro continentur, exarasse me fideliter ex ipsorum originalibus, partim verò ex authenticis tiā sumptis, sincerisue copiis, vt plurimum pergamena descriptis, aut impressis, quæ etiam meo marte adnotaui, ea pariter ex annalibus traditionibusque Canonicorum compilata.

Imprimatur.

Fr. Michael Angelus de Forliuio Vic. Inquisit. Med.

Aluisius Bossius Canon. Ordin. Theol. pro Ill. Archiep.

Io. Baptista Saccus Secret. pro Excellentiss. Senatu.

SOLI DEO HONOR ET GLORIA

